यशसेन । अर्पयति । ऋचा । स्तोमम् । समिति । अर्द्धय । इति । [३] आह । समृ
ध्याइतिसं-ऋध्यै। चतुर्भिरितिचतुः-भिः। अभ्रिम्। एति। दत्ते। चत्वारि। छन्दाꣳसि।
छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । एव । देवस्य । त्वा । सवितुः । प्रसवइतिप्र-सवे । इति ।
आह । प्रसूत्याइतिप्र-सूत्यै । अग्निः । देवेभ्यः । निलायत । सः । वेणुम् । प्रेति । अवि
शत् । सः । एताम् । ऊतिम् । अनु । समिति । अचरत् । यत् । वेणोः । सुषिरम् । सुषि
रा । अभ्रिः । भवति । सयोनित्वायेतिसयोनि-त्वाय । सः । यत्रयत्रेतियत्र-यत्र । अव
सत् । तत् । कृष्णम् । अभवत् । कल्माषी । भवति । रूपसमृध्याइतिरूप-समृध्यै ।
उभयतःक्ष्णूरित्युभयतः-क्ष्णूः । भवति । इतः । च । अमुतः । च । अर्कस्य । अ
वरुध्याइत्यव-रुध्यै । व्याममात्रीतिव्याम-मात्री । भवति । एतावत् । वै । पुरुषे । वी
र्यम् । वीर्यसम्मितेतिवीर्य-सम्मिता । अपरिमितेत्यपरि-मिता । भवति । अपरिमित
स्येत्यपरि-मितस्य । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । यः । वनस्पतीनाम् । फलग्रहिरितिफल-
ग्रहिः । सः । एषाम् । वीर्यावानितिवीर्य-वान् । फलग्रहिरितिफल-ग्रहिः । वेणुः । वे
णवी । भवति । वीर्यस्य । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै ॥ [४] कामयेतगायत्रोऽर्धयेतिच
सप्तविꣳशतिश्च ॥ ❀ ❀ ❀ ॥१॥

व्यृद्धमितिवि-ऋद्धम् । वै । एतत् । यज्ञस्य । यत् । अयजुष्केणेत्ययजुः-केन ।
क्रियते । इमाम् । अगृभ्णन् । रशनाम् । ऋतस्य । इति । अश्वाभिधानीमित्यश्व-
अभिधानीम् । एति । दत्ते । यजुष्कृत्याइतियजुः-कृत्यै । यज्ञस्य । समृध्याइतिसं-
ऋध्यै । प्रतूर्तमितिप्र-तूर्तम् । वाजिन् । एति । द्रव । इति । अश्वम् । अभीति ।
दधाति । रूपम् । एव । अस्य । एतत् । महिमानम् । व्याचष्टइतिवि-आचष्टे । युञ्जा
थाम् । रासभम् । युवम् । इति । गर्दभम् । असति । एव । गर्दभम् । प्रतीति । स्था
पयति । तस्मात् । अश्वात् । गर्दभः । असत्तरइत्यसत्-तरः । योगेयोगइतियोगे-यो
गे । तवस्तरमितितवः-तरम् । इति । आह । [५] योगेयोगइतियोगे-योगे । एव ।
एनम् । युङ्क्ते । वाजेवाजइतिवाजे-वाजे । हवामहे । इति । आह । अन्नम् । वै ।
वाजः । अन्नम् । एव । अवेति । रुन्धे । सखायः । इन्द्रम् । ऊतये । इति । आह ।
इन्द्रियम् । एव । अवेति । रुन्धे । अग्निः । देवेभ्यः । निलायत । तम् । प्रजापति
रितिप्रजा-पतिः । अन्विति । अविन्दत् । प्राजापत्यइतिप्राजा-पत्यः । अश्वः । अ

श्वेन । समिति । भरति । अनुवित्त्याइत्यनु-वित्त्यै । पापवस्यसमितिपाप-वस्यसम् ।
वै । एतत् । क्रियते । यत् । श्रेयसा । च । पापीयसा । च । समानम् । कर्म । कुर्व
न्ति । पापीयान् । [६] हि । अश्वात् । गर्दभः । अश्वम् । पूर्वम् । नयन्ति । पापवस्य
सस्येतिपाप-वस्यसस्य । व्यावृत्त्याइतिवि-आवृत्त्यै । तस्मात् । श्रेयाꣳसम् । पापी
यान् । पश्चात् । अन्विति । एति । बहुः । वै । भवतः । भ्रातृव्यः । भवति । इव ।
खलु । वै । एषः । यः । अग्निम् । चिनुते । वज्री । अश्वः । प्रतूर्वन्नितिप्र-तूर्वन् ।
एति । इहि । अवक्रामन्नित्यव-क्रामन् । अशस्तीः । इति । आह । वज्रेण । एव ।
पाप्मानम् । भ्रातृव्यम् । अवेति । क्रामति । रुद्रस्य । गाणपत्यादितिगाण-पत्यात् ।
इति । आह । रौद्राः । वै । पशवः । रुद्रात् । एव । [७] पशून् । निर्याच्येतिनिः-
याच्य । आत्मने । कर्म । कुरुते । पूष्णा । सयुजेतिस-युजा । सह । इति । आह ।
पूषा । वै । अध्वनाम् । सन्नेतेतिसं-नेता । समष्ट्याइतिसं-अष्ट्यै । पुरीषायतनइति
पुरीष-आयतनः । वै । एषः । यत् । अग्निः । अङ्गिरसः । वै । एतम् । अग्रे । देव
तानाम् । समिति । अभरन् । पृथिव्याः । सधस्थादितिसध-स्थात् । अग्निम् । पुरी
ष्यम् । अङ्गिरस्वत् । अच्छ । इहि । इति । आह । सायतनमितिस-आयतनम् ।
एव । एनम् । देवताभिः । समिति । भरति । अग्निम् । पुरीष्यम् । अङ्गिरस्वत् । अ
च्छ । इमः । इति । आह । येन । [८] सङ्गच्छतइतिसं-गच्छते । वाजम् । एव ।
अस्य । वृङ्क्ते । प्रजापतयइतिप्रजा-पतये । प्रतिप्रोच्येतिप्रति-प्रोच्य । अग्निः । स
म्भृत्यइतिसं-भृत्यः । इति । आहुः । इयम् । वै । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । तस्याः ।
एतत् । श्रोत्रम् । यत् । वल्मीकः । अग्निम् । पुरीष्यम् । अङ्गिरस्वत् । भरिष्यामः ।
इति । वल्मीकवपामितिवल्मीक-वपाम् । उपेति । तिष्ठते । साख्यादितिस-अख्यात् ।
एव । प्रजापतयइतिप्रजा-पतये । प्रतिप्रोच्येतिप्रति-प्रोच्य । अग्निम् । समिति । भ
रति । अग्निम् । पुरीष्यम् । अङ्गिरस्वत् । भरामः । इति । आह । येन । सङ्गच्छतइति
सं-गच्छते । वाजम् । एव । अस्य । वृङ्क्ते । अन्विति । अग्निः । उषसाम् । अ
ग्रम् । [९] अख्यत् । इति । आह । अनुख्यात्याइत्यनु-ख्यात्यै । आगत्येत्या-गत्य ।
वाजी । अध्वनः । आक्रम्येत्या-क्रम्य । वाजिन् । पृथिवीम् । इति । आह । इच्छति ।
एव । एनम् । पूर्वया । विन्दति । उत्तरयेत्युत्-तरया । द्वाभ्याम् । एति । क्रमयति ।

प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । अनुरूपाभ्यामित्यनु-रूपाभ्याम् । तस्मात् । अनुरूपा इत्यनु-रूपाः । पशवः । प्रेति । जायन्ते । द्यौः । ते । पृष्ठम् । पृथिवी । सधस्थमिति सध-स्थम् । इति । आह । एभ्यः । वै । एतम् । लोकेभ्यः । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । समिति । ऐरयत् । रूपम् । एव । अस्य । एतत् । महिमानम् । व्याचष्टइतिवि-आ चष्टे । वज्री । वै । एषः । यत् । अश्वः । दद्भिरितिदत्-भिः । अन्यतोदद्भ्यइत्यन्य तोदत्-भ्यः । भूयान् । लोमभिरितिलोम-भिः । उभयादद्भ्यइत्युभयादत्-भ्यः । यम् । द्विष्यात् । तम् । अधस्पदमित्यधः-पदम् । ध्यायेत् । वज्रेण । एव । एनम् । स्तृणु ते ॥ [१०] आहपापीयान्रुद्रादेवयेनाग्रेव्वज्री वैसप्तदंशच ॥ ❀ ॥२॥

उदिति । क्राम । उदिति । अक्रमीत् । इति । द्वाभ्याम् । उदिति । क्रमय ति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । अनुरूपाभ्यामित्यनु-रूपाभ्याम् । तस्मात् । अनु रूपाइत्यनु-रूपाः । पशवः । प्रेति । जायन्ते । अपः । उपेति । सृजति । यत्र । वै । आपः । उपगच्छन्तीत्युप-गच्छन्ति । तत् । ओषधयः । प्रतीति । तिष्ठन्ति । ओ षधीः । प्रतितिष्ठन्तीरितिप्रति-तिष्ठन्तीः । पशवः । अनु । प्रतीति । तिष्ठन्ति । पशून् । यज्ञः । यज्ञम् । यजमानः । यजमानम् । प्रजाइतिप्र-जाः । तस्मात् । अपः । उपेति । सृजति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । यत् । अध्वर्युः । अनग्नौ । आहुतिमित्या-हुतिम् । जुहुयात् । अन्धः । अध्वर्युः । [११] स्यात् । रक्षांसि । यज्ञम् । हन्युः । हिरण्यम् । उपास्येत्युप-अस्य । जुहोति । अग्निवतीत्यग्नि-वति । एव । जुहोति । न । अन्धः । अध्वर्युः । भवति । न । यज्ञम् । रक्षांसि । घ्नन्ति । जिघर्मि । अग्निम् । मनसा । घृतेन । इति । आह । मनसा । हि । पुरुषः । यज्ञम् । अभिगच्छतीत्यभि-गच्छति । प्रतिक्ष्यन्तमितिप्रति-क्ष्यन्तम् । भुवनानि । विश्वा । इति । आह । स र्वम् । हि । एषः । प्रत्यङ् । एति । पृथुम् । तिरश्चा । वयसा । बृहन्तम् । इति । आह । अल्पः । हि । एषः । जातः । महान् । [१२] भवति । व्यचिष्ठम् । अन्नम् । रभसम् । विदानम् । इति । आह । अन्नम् । एव । अस्मै । स्वदयति । सर्वम् । अ स्मै । स्वदते । यः । एवम् । वेद । एति । त्वा । जिघर्मि । वचसा । घृतेन । इति । आह । तस्मात् । यत् । पुरुषः । मनसा । अभिगच्छतीत्यभि-गच्छति । तत् । वाचा । वदति । अरक्षसा । इति । आह । रक्षसाम् । अपहत्याइत्यप-हत्यै । मर्यश्रीरिति

मर्यै-श्रीः । स्पृहयद्वर्णइतिस्पृहयत्-वर्णः । अग्निः । इति । आह । अपचितिमित्यप-चितिम् । एव । अस्मिन् । दधाति । अपचितिमानित्यपचिति-मान् । भवति । यः । एवम् । [१३] वेद । मनसा । तु । वै । ताम् । आप्तुम् । अर्हति । याम् । अध्वर्युः । अनग्नौ । आहुतिमित्या-हुतिम् । जुहोति । मनस्वतीभ्याम् । जुहोति । आहुत्यो रित्या-हुत्योः । आप्त्यै । द्वाभ्याम् । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । यज्ञमुखेयज्ञमुख इतियज्ञमुखे-यज्ञमुखे । वै । क्रियमाणे । यज्ञम् । रक्षाꣳसि । जिघाꣳसन्ति । एतर्हि । खलु । वै । एतत् । यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम् । यर्हि । एनत् । आहुतिरित्या-हुतिः । अश्नुते । परीति । लिखति । रक्षसाम् । अपहत्याइत्यप-हत्यै । तिसृभिरि तितिसृ-भिः । परीति । लिखति । त्रिवृदितित्रि-वृत् । वै । अग्निः । यावान् । एव । अग्निः । तस्मात् । रक्षाꣳसि । अपेति । हन्ति । [१४] गायत्रिया । परीति । लिखति । तेजः । वै । गायत्री । तेजसा । एव । एनम् । परीति । गृह्णाति । त्रिष्टुभा । परीति । लिखति । इन्द्रियम् । वै । त्रिष्टुक् । इन्द्रियेण । एव । एनम् । परीति । गृह्णाति । अनुष्टुभेत्यनु-स्तुभा । परीति । लिखति । अनुष्टुबित्यनु-स्तुप् । सर्वाणि । छन्दाꣳसि । परिभूरितिपरि-भूः । पर्याप्त्याइतिपरि-आप्त्यै । मध्यतः । अनुष्टुभेत्य नु-स्तुभा । वाक् । वै । अनुष्टुबित्यनु-स्तुप् । तस्मात् । मध्यतः । वाचा । वदामः । गायत्रिया । प्रथमया । परीति । लिखति । अथ । अनुष्टुभेत्यनु-स्तुभा । अथ । त्रिष्टुभा । तेजः । वै । गायत्री । यज्ञः । अनुष्टुगित्यनु-स्तुक् । इन्द्रियम् । त्रिष्टुप् । तेजसा । च । एव । इन्द्रियेण । च । उभयतः । यज्ञम् । परीति । गृह्णाति ॥ [१५]

अन्धोऽध्वर्युर्महान्भवतियएवꣳहन्तित्रिष्टुभातेजोवैगायत्रीत्रयोदशच ॥ ॥३॥

देवस्य । त्वा । सवितुः । प्रसवइतिप्र-सवे । इति । खनति । प्रसूत्याइतिप्र-सूत्यै । अथोइति । धूमम् । एव । एतेन । जनयति । ज्योतिष्मन्तम् । त्वा । अग्ने । सुप्रतीकमितिसु-प्रतीकम् । इति । आह । ज्योतिः । एव । एतेन । जनयति । सः । अग्निः । जातः । प्रजाइतिप्र-जाः । शुचा । आर्पयत् । तम् । देवाः । अर्धर्चेनेत्यर्ध-ऋचेन । अशमयन् । शिवम् । प्रजाभ्यइतिप्र-जाभ्यः । अहिꣳसन्तम् । इति । आह । प्रजाभ्यइतिप्र-जाभ्यः । एव । एनम् । शमयति । द्वाभ्याम् । खनति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । अपाम् । पृष्ठम् । असि । इति । पुष्करपर्णमितिपुष्कर-

पर्णम् । एति । [१६] हरति । अपाम् । वै । एतत् । पृष्ठम् । यत् । पुष्करपर्णमिति पुष्कर-पर्णम् । रूपेण । एव । एनत् । एति । हरति । पुष्करपर्णेनेतिपुष्कर-पर्णेन । समिति । भरति । योनिः । वै । अग्नेः । पुष्करपर्णमितिपुष्कर-पर्णम् । सयोनिमि तिस-योनिम् । एव । अग्निम् । समिति । भरति । कृष्णाजिनेनेतिकृष्ण-अजिनेन । समिति । भरति । यज्ञः । वै । कृष्णाजिनमितिकृष्ण-अजिनम् । यज्ञेन । एव । य ज्ञम् । समिति । भरति । यत् । ग्राम्याणाम् । पशूनाम् । चर्मणा । सम्भरेदितिसं-भ रेत् । ग्राम्यान् । पशून् । शुचा । अर्पयेत् । कृष्णाजिनेनेतिकृष्ण-अजिनेन । समि ति । भरति । आरण्यान् । एव । पशून् । [१७] शुचा । अर्पयति । तस्मात् । स मावत् । पशूनाम् । प्रजायमानानामितिप्र-जायमानानाम् । आरण्याः । पशवः । कनीयाꣳसः । शुचा । हि । ऋताः । लोमतः । समिति । भरति । अतः । हि । अ स्य । मेध्यम् । कृष्णाजिनमितिकृष्ण-अजिनम् । च । पुष्करपर्णमितिपुष्कर-पर्णम् । च । समिति । स्तृणाति । इयम् । वै । कृष्णाजिनमितिकृष्ण-अजिनम् । असौ । पु ष्करपर्णमितिपुष्कर-पर्णम् । आभ्याम् । एव । एनम् । उभयतः । परीति । गृह्णाति । अग्निः । देवेभ्यः । निलायत । तम् । अथर्वा । अन्विति । अपश्यत् । अथर्वा । त्वा । प्रथमः । निरिति । अमन्थत् । अग्ने । इति । [१८] आह । यः । एव । एनम् । अन्वपश्यदित्यनु-अपश्यत् । तेन । एव । एनम् । समिति । भरति । त्वाम् । अग्ने । पुष्करात् । अधीति । इति । आह । पुष्करपर्णइतिपुष्कर-पर्णे । हि । एनम् । उप श्रितमित्युप-श्रितम् । अविन्दत् । तम् । उ । त्वा । दध्यङ् । ऋषिः । इति । आह । दध्यङ् । वै । आथर्वणः । तेजस्वी । आसीत् । तेजः । एव । अस्मिन् । दधाति । तम् । उ । त्वा । पाथ्यः । वृषा । इति । आह । पूर्वम् । एव । उदितम् । उत्तरेणे त्युत-तरेण । अभीति । गृणाति । [१९] चतसृभिरितिचतसृ-भिः । समिति । भरति । चत्वारि । छन्दाꣳसि । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । एव । गायत्रीभिः । ब्राह्मणस्य । गायत्रः । हि । ब्राह्मणः । त्रिष्टुग्भिरितित्रिष्टुक्-भिः । राजन्यस्य । त्रैष्टुभः । हि । राज न्यः । यम् । कामयेत । वसीयान् । स्यात् । इति । उभयीभिः । तस्य । समिति । भरेत् । तेजः । च । एव । अस्मै । इन्द्रियम् । च । समीचीइति । दधाति । अष्टाभिः । समिति । भरति । अष्टाक्षरेत्यष्टा-अक्षरा । गायत्री । गायत्रः । अग्निः । यावान् ।

एव । अग्निः । तम् । समिति । भरति । सीद । होतः । इति । आह । देवताः । एव । अस्मै । समिति । सादयति । नीति । होता । इति । मनुष्याणं । समिति । सीदस्व । इति । वयाꣳसि । जनिष्व । हि । जेन्यः । अग्रे । अह्नाम् । इति । आह । देवमनुष्यानितिदेव-मनुष्यान् । एव । अस्मै । सꣳसंन्नानितिसं-सन्नान् । प्रेति । जनयति ॥ [२०] ऐवपश्रूनितिगृणातिहोतरितिसप्तविꣳशतिश्च ॥ ॥४॥

क्रूरम् । इव । वै । अस्याः । एतत् । करोति । यत् । खनति । अपः । उपेति । सृजति । आपः । वै । शान्ताः । शान्ताभिः । एव । अस्यै । शुचम् । शमयति । समिति । ते । वायुः । मातरिश्वा । दधातु । इति । आह । प्राणइतिप्र-अनः । वै । वायुः । प्राणेनेतिप्र-अनेन । एव । अस्यै । प्राणमितिप्र-अनम् । समिति । दधाति । समिति । ते । वायुः । इति । आह । तस्मात् । वायुप्रच्युतेतिवायु-प्रच्युता । दिवः । वृष्टिः । ईर्ते । तस्मै । च । देवि । वषट् । अस्तु । [२१] तुभ्यम् । इति । आह । पट् । वै । ऋतवः । ऋतुषु । एव । वृष्टिम् । दधाति । तस्मात् । सर्वान् । ऋतून् । वर्षति । यत् । वषट् कुर्यादितिवषट्-कुर्यात् । यातयामेतियात-यामा । अस्य । वषट्कार इतिवषट्-कारः । स्यात् । यत् । न । वषट् कुर्यादितिवषट्-कुर्यात् । रक्षाꣳसि । यज्ञम् । हन्युः । वट् । इति । आह । परोक्षमितिपरः-अक्षम् । एव । वषट् । करोति । न । अस्य । यातयामेतियात-यामा । वषट्कारइतिवषट्-कारः । भवति । न । यज्ञम् । रक्षाꣳसि । घ्नन्ति । सुजातइतिसु-जातः । ज्योतिषा । सह । इति । अनुष्टुभेत्यनु-स्तुभा । उपेति । नह्यति । अनुष्टुबित्यनु-स्तुप् । [२२] सर्वाणि । छन्दाꣳसि । छन्दाꣳसि । खलु । वै । अग्नेः । प्रिया । तनूः । प्रियया । एव । एनम् । तनुवा । परीति । दधाति । वेदुकः । वासः । भवति । यः । एवम् । वेद । वारुणः । वै । अग्निः । उपनद्धइत्युप-नद्धः । उदिति । उ । तिष्ठ । स्वध्वरेतिसु-अध्वर । ऊर्ध्वः । उ । स्विति । नः । ऊतये । इति । सावित्रीभ्याम् । उदिति । तिष्ठति । सवितृप्रसूतइतिसवितृ-प्रसूतः । एव । अस्य । ऊर्ध्वाम् । वरुणमेनिमितिवरुण-मेनिम् । उदिति । सृजति । द्वाभ्याम् । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । सः । जातः । गर्भः । असि । [२३] रोदस्योः । इति । आह । इमेइति । वै । रोदसीइति । तयोः । एषः । गर्भः । यत् । अग्निः । तस्मात् । एवम् । आह । अग्ने । चारुः । विभृतइतिवि-भृतः । ओषधीषु ।

इति । आह । यदा । हि । एतम् । विभरन्तीतिवि-भरन्ति । अथ । चारुतरइतिचारु-तरः । भवति । प्रेति । मातृभ्यइतिमातृ-भ्यः । अधीति । कनिक्रदत् । गाः । इति । आह । ओषधयः । वै । अस्य । मातरः । ताभ्यः । एव । एनम् । प्रेति । च्यावय ति । स्थिरः । भव । वीड्वङ्गइतिवीडु-अङ्गः । इति । गर्दभे । एति । सादयति । [२४] समिति । नह्यति । एव । एनम् । एतया । स्थेम्ने । गर्दभेन । समिति । भरति । त स्मात् । गर्दभः । पशूनाम् । भारभारितमइतिभारभारि-तमः । गर्दभेन । समिति । भरति । तस्मात् । गर्दभः । अपीति । अनालेशइत्यना-लेशे । अतीति । अन्यान् । पशून् । मेद्यति । अन्नम् । हि । एनेन । अर्कम् । सम्भरन्तीतिसं-भरन्ति । गर्दभे न । समिति । भरति । तस्मात् । गर्दभः । द्विरेताइतिद्वि-रेताः । सन्न् । कनिष्ठम् । पशूनाम् । प्रेति । जायते । अग्निः । हि । अस्य । योनिम् । निर्दहतीतिनिः-दहति । प्रजास्वितिप्र-जासु । वै । एषः । एतर्हि । आरूढइत्या-रूढः । [२५] सः । ईश्वरः । प्रजाइतिप्र-जाः । शुचा । प्रदहइतिप्र-दहः । शिवः । भव । प्रजाभ्यइतिप्र-जाभ्यः । इति । आह । प्रजाभ्यइतिप्र-जाभ्यः । एव । एनम् । शमयति । मानुषीभ्यः । त्वम् । अङ्गिरः । इति । आह । मानव्यः । हि । प्रजाइतिप्र-जाः । मा । द्यावापृथि वीइतिद्यावा-पृथिवी । अभीति । शूशुचः । मा । अन्तरिक्षम् । मा । वनस्पतीन् । इति । आह । एभ्यः । एव । एनम् । लोकेभ्यः । शमयति । प्रेति । एतु । वाजी । कनि क्रदत् । इति । आह । वाजी । हि । एषः । नानदत् । रासभः । पत्वा । इति । [२६] आह । रासभः । इति । हि । एतम् । ऋषयः । अवदन्न् । भरन्न् । अग्निम् । पुरीष्यम् । इति । आह । अग्निम् । हि । एषः । भरति । मा । पादि । आयुषः । पुरा । इति । आह । आयुः । एव । अस्मिन्न् । दधाति । तस्मात् । गर्दभः । सर्वम् । आयुः । एति । तस्मात् । गर्दभे । पुरा । आयुषः । प्रमीतइतिप्र-मीते । बिभ्यति । वृषा । अग्निम् । वृषणम् । भरन्न् । इति । आह । वृषा । हि । एषः । वृषा । अग्निः । अपाम् । गर्भम् । [२७] समुद्रियम् । इति । आह । अपाम् । हि । एषः । गर्भः । यत् । अग्निः । अग्ने । एति । याहि । वीतये । इति । वै । इमौ । लोकौ । वीति । एताम् । अग्ने । एति । याहि । वीतये । इति । यत् । आह । अनयोः । लोकयोः । वीत्याइतिवि-इत्यै । प्रच्युतइतिप्र-च्युतः । वै । एषः । आयतनादित्या-यतनात् । अगतः । प्रतिष्ठामिति

प्रति-स्थाम् । सः । एतर्हि । अध्वर्युम् । च । यजमानम् । च । ध्यायति । ऋतम् । सत्यम् । इति । आह । इयम् । वै । ऋतम् । असौ । [२८] सत्यम् । अनयोः । एव । एनम् । प्रतीति । स्थापयति । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । अध्वर्युः । न । यजमानः । वरुणः । वै । एषः । यजमानम् । अभि । एति । एति । यत् । अग्निः । उपनद्धइत्युप-नद्धः । ओषधयः । प्रतीति । गृह्णीत । अग्निम् । एतम् । इति । आह । शान्त्यै । व्यस्यन्निति वि-अस्यन् । विश्वाः । अमतीः । अरातीः । इति । आह । रक्षसाम् । अपहत्याइत्यप-हत्यै । निषीदन्नितिनि-सीदन् । नः । अपेति । दुर्मतिमिति दुः-मतिम् । हनतु । इति । आह । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । ओषधयः । प्रतीति । मोदध्वम् । [२९] एनम् । इति । आह । ओषधयः । वै । अग्नेः । भागधेयमितिभाग-धेयम् । ताभिः । एव । एनम् । समिति । अर्धयति । पुष्पावतीरितिपुष्प-वतीः । सुपिप्पलाइतिसु-पिप्पलाः । इति । आह । तस्मात् । ओषधयः । फलम् । गृह्णन्ति । अयम् । वः । गर्भः । ऋत्वियः । प्रत्नम् । सधस्थमितिसध-स्थम् । एति । असदत् । इति । आह । याभ्यः । एव । एनम् । प्रच्यावयतीतिप्र-च्यावयति । तासु । एव । एनम् । प्रतीति । स्थापयति । द्वाभ्याम् । उपावहरतीत्युप-अवहरति । प्रतिष्ठित्या इतिप्रति-स्थित्यै ॥ [३०] अस्त्वनुष्टुवंसि सादयत्यारूढःपत्वेतिगर्भमसौ मोदध्वन्द्वि चत्वारिꣳशच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥५॥

वारुणः । वै । अग्निः । उपनद्धइत्युप-नद्धः । वीति । पाजसा । इति । वीति । सꣳसयति । सवितृप्रसूतइतिसवितृ-प्रसूतः । एव । अस्य । विषूचीम् । वरुणमेनिमितिवरुण-मेनिम् । वीति । सृजति । अपः । उपेति । सृजति । आपः । वै । शान्ताः । शान्ताभिः । एव । अस्य । शुचम् । शमयति । तिसृभिरितितिसृ-भिः । उपेति । सृजति । त्रिवृदितित्रि-वृत् । वै । अग्निः । यावान् । एव । अग्निः । तस्य । शुचम् । शमयति । मित्रः । सꣳसृज्येतिसं-सृज्य । पृथिवीम् । इति । आह । मित्रः । वै । शिवः । देवानाम् । तेन । एव । [३१] एनम् । समिति । सृजति । शान्त्यै । यत् । ग्राम्याणाम् । पात्राणाम् । कपालैः । सꣳसृजेदितिसं-सृजेत् । ग्राम्याणि । पात्राणि । शुचा । अर्पयेत् । अर्मकपालैरित्यर्म-कपालैः । समिति । सृजति । एतानि । वै । अनुपजीवनीयानीत्यनुप-जीवनीयानि । तानि । एव । शुचा । अर्पयति । शर्कराभिः । स

मिर्ति । सृजति । धृत्यै । अथोइर्ति । शन्त्वायेर्तिशं-त्वार्य । अजलोमैरित्यंज-लोमैः। समिर्ति । सृजति । एषा । वै । अग्नेः । प्रिया । तनूः । यत् । अजा । प्रिययां । एव । एनम् । तनुवा । समिर्ति । सृजति । अथोइर्ति । तेजसा । कृष्णाजिनस्येर्तिकृ ष्ण-अजिनस्य । लोमंभिरितिलोम-भिः । समिर्ति । [३२] सृजति । यज्ञः । वै । कृ ष्णाजिनमितिकृष्ण-अजिनम् । यज्ञेन । एव । यज्ञम् । समिर्ति । सृजति । रुद्राः । सम्भृत्येतिसं-भृत्यं । पृथिवीम् । इति । आह । एताः । वै । एतम् । देवताः । अग्रे । समिर्ति । अभरन् । ताभिः । एव । एनम् । समिर्ति । भरति । मखस्य । शिरः । असि । इति । आह । यज्ञः । वै । मखः । तस्य । एतत् । शिरः । यत् । उखा । तस्मात् । एवम् । आह । यज्ञस्य । पदेइर्ति । स्थः । इति । आह । यज्ञस्य । हि । एतेइर्ति । [३३] पदेइर्ति । अथोइर्ति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । प्रेर्ति । अन्याभिः । यच्छति । अन्विर्ति । अन्यैः । मन्त्रयते । मिथुनत्वायेर्तिमिथुन-त्वाय । त्र्युंद्धिमितित्रि-उद्धिम् । करोति । त्रयः । इमे । लोकाः । एषाम् । लोकानाम् । आप्त्यै । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । करोति । वीर्यम् । वै । छन्दांꣳसि । वीर्येण । एव । एनाम् । करोति । यजुषा । विलम् । करोति । व्यावृत्त्याइतिवि-आवृत्त्यै । इयतीम् । करोति । प्रजापतिनेतिप्रजा-पतिना । यज्ञमुखेनेतियज्ञ-मुखेन । सम्मितामितिसं-मिताम् । द्विस्तनामितिद्वि-स्तनाम् । करोति । द्यावापृथिव्योरितिद्यावा-पृथिव्योः । दोहाय । चतुस्तनामितिचतुः-स्तनाम् । करोति । पशूनाम् । दोहाय । अष्टास्तनामित्यष्टा-स्तनाम् । करोति । छन्दसाम् । दोहाय । नवाश्रिमितिनव-अश्रिम् । अभिचरतइत्यभि-चरतः । कुर्यात् । त्रिवृतमितित्रि-वृतम् । एव । वज्रम् । सम्भृत्येतिसं-भृत्य । भ्रातृव्याय । प्रेर्ति । हरति । स्तृत्यै । कृत्वाय । सा । महीम् । उखाम् । इति । नीति । दधाति । देवतासु । एव । एनाम् । प्रतीर्ति । स्थापयति ॥ [३४] तेनैवलोमभिस्समेतेअभिचरतएकविꣳशतिश्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ ६ ॥

सप्तभिरितिसप्त-भिः । धूपयति । सप्त । वै । शीर्षण्याः । प्राणाइतिप्र-अनाः । शिरः । एतत् । यज्ञस्य । यत् । उखा । शीर्षन् । एव । यज्ञस्य । प्राणानितिप्र-अनान् । दधाति । तस्मात् । सप्त । शीर्षन् । प्राणाइतिप्र-अनाः । अश्वशकेनेत्यश्व-शकेन । धूपयति । प्राजापत्यइतिप्राजा-पत्यः । वै । अश्वः । सयोनित्वायेतिस

योनि-त्वाय । अदितिः । त्वा । इति । आह । इयम् । वै । अदितिः । अदित्या । एव । अदित्याम् । खनति । अस्याः । अक्रूरङ्कारायेत्यक्रूर-काराय । न । हि । स्वः । स्वम् । हिनस्ति । देवानाम् । त्वा । पत्नीः । इति । आह । देवानाम् । [३५] वै । एताम् । पत्नयः । अग्रे । अकुर्वन्न् । ताभिः । एव । एनाम् । दधाति । धिषणाः । त्वा । इति । आह । विद्याः । वै । धिषणाः । विद्याभिः । एव । एनाम् । अभीति । इन्धे । ग्नाः । त्वा । इति । आह । छन्दांसि । वै । ग्नाः । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । एव । एनाम् । श्रपयति । वरूत्रयः । त्वा । इति । आह । होत्राः । वै । वरूत्रयः । होत्राभिः । एव । एनाम् । पचति । जनयः । त्वा । इति । आह । देवानाम् । वै । पत्नीः । [३६] जनयः । ताभिः । एव । एनाम् । पचति । पड्भिरितिपट्-भिः । पचति । षट् । वै । ऋतवः । ऋतुभिरित्यृतु-भिः । एव । एनाम् । पचति । द्विः । पचन्तु । इति । आह । तस्मात् । द्विः । सँवथ्सरस्येतिसं-वथ्सरस्य । सस्यम् । पच्यते । वारुणी । उखा । अभीद्धेत्यभि-इद्धा । मैत्रियां । उपेति । एति । शान्त्यै । देवः । त्वा । सविता । उदिति । वपतु । इति । आह । सवितृप्रसूतइतिसवितृ-प्रसूतः । एव । एनाम् । ब्रह्मणा । देवताभिः । उदिति । वपति । अपद्यमाना । पृथिवि । आशाः । दिशः । एति । पृण । [३७] इति । आह । तस्मात् । अग्निः । सर्वाः । दिशः । अनु । वीति । भाति । उदिति । तिष्ठ । बृहती । भव । ऊर्ध्वा । तिष्ठ । ध्रुवा । त्वम् । इति । आह । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । असुर्यम् । पात्रम् । अनाच्छृण्णमित्यना-छृण्णम् । एति । छृणत्ति । देवत्रेतिदेव-त्रा । अकः । अजक्षीरेणेत्यज-क्षीरेण । एति । छृणत्ति । परमम् । वै । एतत् । पयः । यत् । अजक्षीरमित्यज-क्षीरम् । परमेण । एव । एनाम् । पयसा । एति । छृणत्ति । यजुषा । व्यावृत्त्याइतिवि-आवृत्त्यै । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । एति । छृणत्ति । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । वै । एषा । क्रियते । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । एव । छन्दांसि । एति । छृणत्ति ॥ [३८] आहदेवानाँवैपत्नीःपृणेपाषट्चं ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥७॥

एकविंशत्येत्येकं-विंशत्या । माषैः । पुरुषशीर्षमितिपुरुष-शीर्षम् । अच्छ । एति । अमेध्याः । वै । माषाः । अमेध्यम् । पुरुषशीर्षमितिपुरुष-शीर्षम् । अमेध्यैः । एव । अस्य । अमेध्यम् । निरवदायेतिनिः-अवदाय । मेध्यम् । कृत्वा ।

एति । हरति । एकविꣳशतिरित्येकं-विꣳशतिः । भवन्ति । एकविꣳशइत्येक-विꣳशः । वै । पुरुषः । पुरुषस्य । आप्त्यै । व्यृद्धमितिवि-ऋद्धम् । वै । एतत् । प्राणैरितिप्र-अनैः । अमेध्यम् । यत् । पुरुषशीर्षमितिपुरुष-शीर्षम् । सप्तधेतिसप्त-धा । वितृण्णामितिवि-तृण्णाम् । वल्मीकवपामितिवल्मीक-वपाम् । प्रति । नीति । दधाति । सप्त । वै । शीर्षण्याः । प्राणाइतिप्र-अनाः । प्राणैरितिप्र-अनैः । एव । एनत् । समिति । अर्धयति । मेध्यत्वायेतिमेध्य-त्वाय । यावन्तः । [३९] वै । मृत्युबन्धवइतिमृत्यु-बन्धवः । तेषाम् । यमः । आधिपत्यमित्याधि-पत्यम् । परीति । इयाय । यमगाथाभिरितियम-गाथाभिः । परीति । गायति । यमात् । एव । एनत् । वृङ्क्ते । तिसृभिरितितिसृ-भिः । परीति । गायति । त्रयः । इमे । लोकाः । एभ्यः । एव । एनत् । लोकेभ्यः । वृङ्क्ते । तस्मात् । गायते । न । देयम् । गाथा । हि । तत् । वृङ्क्ते । अग्निभ्यइत्यग्नि-भ्यः । पशून् । एति । लभते । कामाः । वै । अग्नयः । कामान् । एव । अवेति । रुन्धे । यत् । पशून् । न । आलभेतेत्या-लभेत । अनवरुद्धाइत्यनव-रुद्धाः । अस्य । [४०] पशवः । स्युः । यत् । पर्यग्निकृतानितिपर्यग्नि-कृतान् । उत्सृजेदित्युत्-सृजेत् । यज्ञवेशसमितियज्ञ-वेशसम् । कुर्यात् । यत् । सꣳस्थापयेदितिसं-स्थापयेत् । यातयामानीतियात-यामानि । शीर्षाणि । स्युः । यत् । पशून् । आलभतइत्या-लभते । तेन । एव । पशून् । अवेति । रुन्धे । यत् । पर्यग्निकृतानितिपर्यग्नि-कृतान् । उत्सृजतीत्युत्-सृजति । शीर्ष्णाम् । अयातयामत्वायेत्ययातयाम-त्वाय । प्राजापत्येनेतिप्राजा-पत्येन । समिति । स्थापयति । यज्ञः । वै । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । यज्ञे । एव । यज्ञम् । प्रतीति । स्थापयति । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । प्रजाइतिप्र-जाः । असृजत । सः । रिरिचानः । अमन्यत । सः । एताः । आप्रीरित्या-प्रीः । अपश्यत् । ताभिः । वै । सः । मुखतः । [४१] आत्मानम् । एति । अप्रीणीत । यत् । एताः । आप्रियइत्या-प्रियः । भवन्ति । यज्ञः । वै । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । यज्ञम् । एव । एताभिः । मुखतः । एति । प्रीणाति । अपरिमितछन्दसइत्यपरिमित-छन्दसः । भवन्ति । अपरिमितइत्यपरि-मितः । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । प्रजापतेरितिप्रजा-पतेः । आप्त्यै । ऊनातिरिक्ताइत्यून-अतिरिक्ताः । मिथुनाः । प्रजात्याइतिप्र-जात्यै । लोमशम् । वै । नाम । एतत् । छन्दः । प्रजापतेरि

तिप्रजा-पतेः । पशवः । लोमशाः । पशून् । एव । अवेति । रुन्धे । सर्वाणि । वै । एताः । रूपाणि । सर्वाणि । रूपाणि । अग्नौ । चित्यें । क्रियन्ते । तस्मात् । एताः । अग्नेः । चित्यस्य । [४२] भवन्ति । एकवि॰शतिमित्येक-वि॰शतिम् । सामिधेनी रितिसां-इधेनीः । अन्विति । आह । रुक् । वै । एकवि॰शइत्येक-वि॰शः । रुचम् । एव । गच्छति । अथोइति । प्रतिष्ठामितिप्रति-स्थाम् । एव । प्रतिष्ठेतिप्रति-स्था । हि । एकवि॰शइत्येक-वि॰शः । चतुर्वि॰शतिमितिचतुः-वि॰शतिम् । अन्विति । आह । चतुर्वि॰शतिरितिचतुः-वि॰शतिः । अर्द्धमासाइत्यर्द्ध-मासाः । सँवँत्सर इतिसं-वत्सरः । सँवँत्सरइतिसं-वत्सरः । अग्निः । वैश्वानरः । साक्षादितिस-अ क्षात् । एव । वैश्वानरम् । अवेति । रुन्धे । पराचीः । अन्विति । आह । पराङ् । इव । हि । सुवर्गइतिसुवः-गः । लोकः । समाः । त्वा । अग्ने । ऋतवः । वर्द्धयन्तु । इति । आह । समाभिः । एव । अग्निम् । वर्द्धयति । [४३] ऋतुभिरित्यृतु-भिः । सँवँत्सरमितिसं-वत्सरम् । विश्वाः । एति । भाहि । प्रदिशइतिप्र-दिशः । पृथिव्याः । इति । आह । तस्मात् । अग्निः । सर्वाः । दिशः । अनु । वीति । भाति । प्रतीति । औहताम् । अश्विना । मृत्युम् । अस्मात् । इति । आह । मृत्युम् । एव । अस्मात् । अपेति । नुदति । उदिति । वयम् । तमसः । परीति । इति । आह । पाप्मा । वै । तमः । पाप्मानम् । एव । अस्मात् । अपेति । हन्ति । अगन्म । ज्योतिः । उत्तम मित्युत्-तमम् । इति । आह । असौ । वै । आदित्यः । ज्योतिः । उत्तममित्युत्-तमम् । आदित्यस्य । एव । सायुज्यम् । गच्छति । न । सँवँत्सरइतिसं-वत्सरः । तिष्ठति । न । अस्य । श्रीः । तिष्ठति । यस्य । एताः । क्रियन्ते । ज्योतिष्मतीम् । उत्तमामि त्युत्-तमाम् । अन्विति । आह । ज्योतिः । एव । अस्मै । उपरिष्टात् । दधाति । सुवर्गस्येतिसुवः-गस्य । लोकस्य । अनुख्यात्याइत्यनु-ख्यात्यै ॥ [४४] यावन्तोऽ स्यमुखतश्चित्यस्यवर्द्धयत्यादित्योऽष्टावि॰शतिश्च ॥ ❀ ❀ ॥८॥

पङ्किरितिपद्-भिः । दीक्षयति । पद् । वै । ऋतवः । ऋतुभिरित्यृतु-भिः । एव । एनम् । दीक्षयति । सप्तभिरितिसप्त-भिः । दीक्षयति । सप्त । छन्दा॰सि । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । एव । एनम् । दीक्षयति । विश्वे । देवस्य । नेतुः । इति । अनुष्टुभेत्यनु-स्तुभा । उत्तमयेत्युत्-तमया । जुहोति । वाक् । वै । अनुष्टुबित्यनु-स्तुप् ।

तस्मा॑त् । प्रा॒णाना॒मिति॑प्र-अ॒नाना॑म् । वाक् । उ॒त्त॒मेत्यु॑त्-त॒मा । एक॑स्मात् । अ॒क्ष॒रात् । अना॑प्तम् । प्र॒थ॒मम् । प॒दम् । तस्मा॑त् । यत् । वा॒चः । अना॑प्तम् । तत् । म॒नु॒ष्या॑ः । उपे॑ति । जी॒व॒न्ति॒ । पू॒र्णया॑ । जु॒हो॒ति॒ । पू॒र्णः । इ॒व॒ । हि । प्र॒जाप॑ति॒रिति॑प्र॒जा-प॒तिः । [४५] प्र॒जाप॑ते॒रिति॑प्र॒जा-प॒तेः । आप्त्यै॑ । न्यू॑न॒येति॒नि-ऊ॒नया॑ । जु॒हो॒ति॒ । न्यू॑ना॒दिति॒नि-ऊ॒नात् । हि । प्र॒जाप॑ति॒रिति॑प्र॒जा-प॒तिः । प्र॒जा इति॑प्र-जाः । अ॒सृ॑जत । प्र॒जाना॒मिति॑प्र-जाना॑म् । सृष्ट्यै॑ । यत् । अ॒र्चिषि॑ । प्र॒वृ॒ञ्ज्यादिति॑प्र-वृ॒ञ्ज्यात् । भू॒तम् । अवेति॑ । रु॒न्धी॒त॒ । यत् । अङ्गा॑रेषु । भ॒वि॒ष्यत् । अङ्गा॑रेषु । प्रेति॑ । वृ॒ण॒क्ति॒ । भ॒वि॒ष्यत् । ए॒व । अवेति॑ । रु॒न्धे॒ । भ॒वि॒ष्यत् । हि । भूय॑ः । भू॒तात् । द्वाभ्या॑म् । प्रेति॑ । वृ॒ण॒क्ति॒ । द्वि॒पादिति॑द्वि-पात् । यज॑मानः । प्रति॑ष्ठित्या॒ इति॒प्रति॑-स्थि॒त्यै॒ । ब्रह्म॑णा । वै । ए॒षा । यजु॑षा । सम्भृ॒तेति॒सं-भृ॒ता । यत् । उ॒खा । सा । यत् । भिद्येत॑ । आर्ति॑म् । एति॑ । ऋ॒च्छे॒त् । [४६] यज॑मानः । ह॒न्येत॑ । अ॒स्य॒ । य॒ज्ञः । मित्र॑ । ए॒ताम् । उ॒खाम् । त॒प॒ । इति॑ । आ॒ह॒ । ब्रह्म॑ । वै । मि॒त्रः । ब्रह्म॑न् । ए॒व । ए॒नाम् । प्रतीति॑ । स्था॒प॒य॒ति॒ । न । आर्ति॑म् । एति॑ । ऋ॒च्छ॒ति॒ । यज॑मानः । न । अ॒स्य॒ । य॒ज्ञः । ह॒न्य॒ते॒ । यदि॑ । भिद्येत॑ । तैः । ए॒व । क॒पालैः॑ । समिति॑ । सृ॒जे॒त् । सा । ए॒व । तत॑ः । प्राय॑श्चित्तिः । यः । ग॒तश्री॒रिति॑ग॒त-श्रीः । स्यात् । म॒थि॒त्वा । तस्य॑ । अवेति॑ । द॒ध्या॒त् । भू॒तः । वै । ए॒षः । सः । स्वाम् । [४७] दे॒वता॑म् । उपे॑ति । ए॒ति॒ । यः । भूति॑का॒म॒ इ॒ति॒भूति॑-का॒मः । स्यात् । यः । उ॒खायै॑ । स॒म्भ॒वे॒दिति॑सं-भवे॑त् । सः । ए॒व । तस्य॑ । स्या॒त् । अत॑ः । हि । ए॒षः । स॒म्भ॒व॒तीति॑सं-भव॑ति । ए॒षः । वै । स्व॒यम्भू॒रिति॑स्वयं-भूः । नाम॑ । भव॑ति । ए॒व । यम् । का॒मये॑त । भ्रातृ॑व्यम् । अ॒स्मै॒ । ज॒न॒ये॒य॒म् । इति॑ । अ॒न्यत॑ः । तस्य॑ । आ॒हृत्येत्या॑-हृत्य॑ । अवेति॑ । द॒ध्या॒त् । सा॒क्षा॒दिति॑स-अ॒क्षात् । ए॒व । अ॒स्मै॒ । भ्रातृ॑व्यम् । ज॒न॒य॒ति॒ । अ॒म्ब॒रीषा॑त् । अन्न॑का॒मस्येत्यन्न॑-का॒म॒स्य॒ । अवेति॑ । द॒ध्या॒त् । अ॒म्ब॒रीषे॑ । वै । अन्न॑म् । भ्रि॒य॒ते॒ । सयो॑नी॒ति॒स-यो॑नि । ए॒व । अन्न॑म् । [४८] अवेति॑ । रु॒न्धे॒ । मु॒ञ्जान् । अवेति॑ । द॒धा॒ति॒ । ऊर्क् । वै । मु॒ञ्जाः । ऊर्ज॑म् । ए॒व । अ॒स्मै॒ । अपीति॑ । द॒धा॒ति॒ । अ॒ग्निः । दे॒वेभ्य॑ः । निला॑यत । सः । क्रु॒मु॒कम् । प्रेति॑ । अ॒वि॒श॒त् । क्रु॒मु॒कम् । अवेति॑ । द॒धा॒ति॒ । यत् । ए॒व । अ॒स्य॒ । तत्र॑ । न्य॑क्त॒मिति॒नि-अ॒क्त॒म् । तत् । ए॒व । अवेति॑ । रु॒न्धे॒ । आज्ये॑न । समिति॑ । यौ॒ति॒ ।

एतत् । वै । अग्नेः । प्रियम् । धाम॑ । यत् । आज्य॑म् । प्रियेण॑ । एव । एनम् । धाम्ना॑ । समिति॑ । अर्द्धयति । अथो इति॑ । तेज॑सा । [४९] वैक॑ङ्कतीम् । एति॑ । दधाति । भाः । एव । अवेति॑ । रुन्धे । शमीमयीमिति॑ शमी-मयी॑म् । एति॑ । दधाति । शान्त्यै॑ । सीद॑ । त्वम् । मातुः । अस्याः । उपस्थ इत्युप-स्थे । इति॑ । तिसृभिरिति॑ तिसृ-भिः । जातम् । उपेति॑ । तिष्ठते । त्रयः॑ । इमे । लोकाः । एषु । एव । लोकेषु॑ । आविदमि त्या-विद॑म् । गच्छति । अथो इति॑ । प्राणानिति॑ प्र-अनान् । एव । आत्मन् । धत्ते ॥ [५०] प्रजाप॑तिर् ऋच्छेत्स्वामेवान्नन्तेज॑सा चतु॑स्त्रिꣳशच्च ॥ ❀ ॥ ९ ॥

न । ह । स्म । वै । पुरा । अग्निः । अप॑रशुवृक्णमित्यप॑रशु-वृक्णम् । दहति । तत् । अस्मै । प्रयोग इति॑ प्र-योगः । एव । ऋषिः॑ । अस्वदयत् । यत् । अग्ने । यानि॑ । कानि॑ । च । इति॑ । समिधमिति॑ सं-इध॑म् । एति॑ । दधाति । अप॑रशुवृक्णमित्यप॑रशु-वृक्णम् । एव । अस्मै । स्वदयति । सर्व॑म् । अस्मै । स्वदते । यः । एवम् । वेद॑ । औदु॑म्बरीम् । एति॑ । दधाति । ऊर्क् । वै । उदुम्बरः॑ । ऊर्ज॑म् । एव । अस्मै । अपीति॑ । दधाति । प्रजाप॑तिरिति॑ प्रजा-पतिः । अग्निम् । असृजत । तम् । सृष्टम् । रक्षाꣳसि । [५१] अजिघाꣳसन् । सः । एतत् । राक्षोघ्नमिति॑ राक्षः-घ्नम् । अपश्यत् । तेन॑ । वै । सः । रक्षाꣳसि । अपेति॑ । अहत । यत् । राक्षोघ्नमिति॑ राक्षः-घ्नम् । भव॑ति । अग्नेः । एव । तेन॑ । जातात् । रक्षाꣳसि । अपेति॑ । हन्ति । आश्व॑त्थीम् । एति॑ । दधाति । अश्वत्थः । वै । वनस्पती॑नाम् । सपत्नसाह इति॑ सपत्न-साहः । विजि त्या इति॑ वि-जित्यै । वैक॑ङ्कतीम् । एति॑ । दधाति । भाः । एव । अवेति॑ । रुन्धे । शमीमयीमिति॑ शमी-मयी॑म् । एति॑ । दधाति । शान्त्यै॑ । सꣳशितमिति॑ सं-शित॑म् । मे । ब्रह्म॑ । उदिति॑ । एषाम् । बाहू इति॑ । अतिरम् । इति॑ । उत्तम इत्यु॑त्-तमे । औदु म्बरी इति॑ । [५२] वाचयति । ब्रह्म॑णा । एव । क्षत्रम् । समिति॑ । श्यति । क्षत्रेण॑ । ब्रह्म॑ । तस्मा॑त् । ब्राह्मणः । राजन्य॑वानिति॑ राजन्य॑-वान् । अतीति॑ । अन्यम् । ब्राह्म णम् । तस्मा॑त् । राजन्यः॑ । ब्राह्मणवानिति॑ ब्राह्मण-वान् । अतीति॑ । अन्यम् । राज न्य॑म् । मृत्युः । वै । एषः । यत् । अग्निः । अमृत॑म् । हिर॑ण्यम् । रुक्मम् । अन्त॑रम् । प्रतीति॑ । मुञ्चते । अमृत॑म् । एव । मृत्योः । अन्तः । धत्ते । एक॑विꣳशतिनिर्बाध इत्येक॑ विꣳशति-निर्बाधः । भवति । एक॑विꣳशतिरित्येक॑-विꣳशतिः । वै । देवलोका इति॑

देव-लोकाः । द्वादश । मासाः । पञ्च । ऋतवः । त्रयः । इमे । लोकाः । असौ । आ दित्यः । [५३] एकविꣳशइत्येक-विꣳशः । एतावन्तः । वै । देवलोकाइतिदेव-लो काः । तेभ्यः । एव । भ्रातृव्यम् । अन्तः । एति । निर्बाधैरितिनिः-बाधैः । वै । देवाः । असुरान् । निर्बाधइतिनिः-बाधे । अकुर्वत । तत् । निर्बाधानामितिनिः-बाधानाम् । निर्बाधत्वमितिनिर्बाध-त्वम् । निर्बाधीतिनिः-बाधी । भवति । भ्रातृव्यान् । एव । निर्बाधइतिनिः-बाधे । कुरुते । सावित्रिया । प्रतीति । मुञ्चते । प्रसूत्याइतिप्र-सूत्यै । नक्तोषासा । इति । उत्तरयेत्युत्-तरया । अहोरात्राभ्यामित्यहः-रात्राभ्याम् । एव । एनम् । उदिति । यच्छते । देवाः । अग्निम् । धारयन् । द्रविणोदाइतिद्रविणः-दाः । इति । आह । प्राणाइतिप्र-अनाः । वै । देवाः । द्रविणोदाइतिद्रविणः-दाः । अहो रात्राभ्यामित्यहः-रात्राभ्याम् । एव । एनम् । उद्यत्येत्युत्-यत्य । [५४] प्राणैरिति प्र-अनैः । दाधार । आसीनः । प्रतीति । मुञ्चते । तस्मात् । आसीनाः । प्रजाइति प्र-जाः । प्रेति । जायन्ते । कृष्णाजिनमितिकृष्ण-अजिनम् । उत्तरमित्युत्-तरम् । तेजः । वै । हिरण्यम् । ब्रह्म । कृष्णाजिनमितिकृष्ण-अजिनम् । तेजसा । च । एव । एनम् । ब्रह्मणा । च । उभयतः । परीति । गृह्णाति । षड्द्याममितिषट्-उद्यामम् । शिक्यम् । भवति । षट् । वै । ऋतवः । ऋतुभिरित्यृतु-भिः । एव । एनम् । उदिति । यच्छते । यत् । द्वादशोद्याममितिद्वादश-उद्यामम् । सँवत्सरेणेतिसं-वत्सरेण । एव । मौञ्जम् । भवति । ऊर्क् । वै । मुञ्जाः । ऊर्जा । एव । एनम् । समिति । अर्धयति । सुपर्णइतिसु-पर्णः । असि । गरुत्मान् । इति । अवेति । ईक्षते । रूपम् । एव । अस्य । एतत् । महिमानम् । व्याचष्टइतिवि-आचष्टे । दिवम् । गच्छ । सुवः । पत । इति । आह । सुवर्गमितिसुवः-गम् । एव । एनम् । लोकम् । गमयति ॥ [५५] रुक्मा स्यौदुम्बरीआदित्यउद्यत्यसप्तविꣳशतिश्च ॥ ॥१०॥

समिद्धइतिसं-इद्धः । अञ्जन् । कृदरम् । मतीनाम् । घृतम् । अग्ने । मधुम दितिमधु-मत् । पिन्वमानः ॥ वाजी । वहन् । वाजिनम् । जातवेदइतिजात-वेदः । देवानाम् । वक्षि । प्रियम् । एति । सधस्थमितिसध-स्थम् ॥ घृतेन । अञ्जन् । समिति । पथः । देवयानानितिदेव-यानान् । प्रजानन्नितिप्र-जानन् । वाजी । अ पीति । एतु । देवान् ॥ अन्विति । त्वा । सप्ते । प्रदिशइतिप्र-दिशः । सचन्ताम् ।

स्वधामितिस्व-धाम् । अस्मै । यजमानाय । धेहि ॥ ईड्यः । च । असि । वन्द्यः । च । वाजिन्न् । आशुः । च । असि । मेध्यः । च । सप्ते ॥ अग्निः । त्वा । [५६] देवैः । वसुभिरितिवसु-भिः । सजोषाइतिस-जोषाः । प्रीतम् । वह्निम् । वहतु । जातवेदाइतिजात-वेदाः ॥ स्तीर्णम् । बर्हिः । सुष्टरीमेतिसु-स्तरीम । जुषाणा । उरु । पृथु । प्रथमानम् । पृथिव्याम् ॥ देवेभिः । युक्तम् । अदितिः । सजोषाइतिस-जोषाः । स्योनम् । कृण्वाना । सुविते । दधातु ॥ एताः । उ । वः । सुभगाइतिसु-भगाः । विश्वरूपाइतिविश्व-रूपाः । वीति । पक्ष्योभिरितिपक्ष्यः-भिः । श्रयमाणाः । उदिति । आतैः ॥ ऋष्वाः । सतीः । कवषः । शुम्भमानाः । द्वारः । देवीः । सुप्रायणाइतिसु-प्रायणाः । भवन्तु ॥ अन्तरा । मित्रावरुणेतिमित्रा-वरुणा । चरन्तीइति । मुखम् । यज्ञानाम् । अभीति । सव्विँदानेइतिसं-विदाने ॥ उषासा । वाम् । [५७] सुहिरण्येइतिसु-हिरण्ये । सुशिल्पेइतिसु-शिल्पे । ऋतस्य । योनौ । इह । सादयामि ॥ प्रथमा । वाम् । सरथिनेतिस-रथिना । सुवर्णेतिसु-वर्णा । देवौ । पश्यन्तौ । भुवनानि । विश्वा ॥ अपिप्रयम् । चोदना । वाम् । मिमाना । होतारा । ज्योतिः । प्रदिशेतिप्र-दिशा । दिशन्ता ॥ आदित्यैः । नः । भारती । वष्टु । यज्ञम् । सरस्वती । सह । रुद्रैः । नः । आवीत् ॥ इडा । उपहूतेत्युप-हूता । वसुभिरितिवसु-भिः । सजोषाइतिस-जोषाः । यज्ञम् । नः । देवीः । अमृतेषु । धत्त ॥ त्वष्टा । वीरम् । देवकाममितिदेव-कामम् । जजान । त्वष्टुः । अर्वा । जायते । आशुः । अश्वः ॥ [५८] त्वष्टा । इदम् । विश्वम् । भुवनम् । जजान । बहोः । कर्तारम् । इह । यक्षि । होतः ॥ अश्वः । घृतेन । त्मन्या । समक्तइतिसं-अक्तः । उपेति । देवान् । ऋतुशइत्यृतु-शः । पाथः । एतु ॥ वनस्पतिः । देवलोकमितिदेव-लोकम् । प्रजानन्नितिप्र-जानन्न् । अग्निना । हव्या । स्वदितानि । वक्षत् ॥ प्रजापतेरितिप्रजा-पतेः । तपसा । वावृधानः । सद्यः । जातः । दधिषे । यज्ञम् । अग्ने ॥ स्वाहाकृतेनेतिस्वाहा-कृतेन । हविषा । पुरोगाइतिपुरः-गाः । याहि । साध्या । हविः । अदन्तु । देवाः ॥ [५९] अग्निष्टावामश्वोद्विचत्वारिꣳशच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ॥ ११ ॥

सावित्राणिव्यृद्धमुत्क्रामदेवस्यखनतिक्रूरव्वारुणस्सप्तभिरेकविꣳशत्यापङ्क्तिर्नहम्ममग्निर्ह्योअञ्जन्नेकादश ॥११॥ सावित्राण्युत्क्रामक्रूरव्वारुणःपशवस्स्युर्नहंस्मनव

पञ्चाशत् ॥ ५९ ॥ सावित्राणिंहविरंदन्तुदेवाः ॥

हरिः ओ (३) म् ॥

इति पञ्चमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः ॥

अथ पञ्चमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः ॥

हरिः ओ (४) म् ॥

विष्णुंमुखाइतिविष्णुं-मुखाः । वै । देवाः । छन्दोभिरितिछन्दंः-भिः । इमान् । लोकान् । अनपजय्यमित्यंनप-जय्यम् । अभीति । अजयन्न् । यत् । विष्णुक्रमानितिविष्णु-क्रमान् । क्रमंते । विष्णुः । एव । भूत्वा । यजमानः । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । इमान् । लोकान् । अनपजय्यमित्यंनप-जय्यम् । अभीति । जयति । विष्णोः । क्रमः । असि । अभिमातिहेत्यंभिमाति-हा । इति । आह । गायत्री । वै । पृथिवी । त्रैष्टुभम् । अन्तरिक्षम् । जागती । द्यौः । आनुष्टुभीरित्यानुं-स्तुभीः । दिशः । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । एव । इमान् । लोकान् । यथापूर्वमितियथा-पूर्वम् । अभीति । जयति । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । अग्निम् । असृजत । सः । अस्मात् । सृष्टः । [१] पराङ् । ऐत् । तम् । एतया । अन्विति । ऐत् । अक्रन्दत् । इति । तया । वै । सः । अग्नेः । प्रियम् । धाम । अवेति । अरुन्ध । यत् । एताम् । अन्वाहेत्यनु-आह । अग्नेः । एव । एतया । प्रियम् । धाम । अवेति । रुन्धे । ईश्वरः । वै । एषः । पराङ् । प्रदघइतिप्र-दघः । यः । विष्णुक्रमानितिविष्णु-क्रमान् । क्रमंते । चतसृभिरितिचतसृ-भिः । एति । वर्तते । चत्वारि । छन्दांꣳसि । छन्दांꣳसि । खलु । वै । अग्नेः । प्रिया । तनूः । प्रियाम् । एव । अस्य । तनुवम् । अभीति । [२] पर्यावर्ततइतिपरि-आवर्तते । दक्षिणा । पर्यावर्ततइतिपरि-आवर्तते । स्वम् । एव । वीर्यम् । अन्विति । पर्यावर्ततइतिपरि-आवर्तते । तस्मात् । दक्षिणः । अर्धः । आत्मनः । वीर्यावत्तरइतिवीर्यावत्-तरः । अथोइति । आदित्यस्य । एव । आवृतमित्या-वृतम् । अन्विति । पर्यावर्ततइतिपरि-आवर्तते । शुनश्शेपम् । आजीगर्तिम् । वरुणः । अगृह्णात् । सः । एताम् । वारुणीम् । अपश्यत् । तया । वै । सः । आत्मानम् । वरुणपाशादितिवरुण-पाशात् ।

अमुञ्चत् । वरुणः । वै । एतम् । गृह्णाति । यः । उखाम् । प्रतिमुञ्चतइतिप्रति-मुञ्चते । उदिति । उत्तममित्युत्-तमम् । वरुण । पाशम् । अस्मत् । इति । आह । आत्मानम् । एव । एतया । [३] वरुणपाशादितिवरुण-पाशात् । मुञ्चति । एति । त्वा । अहार्षम् । इति । आह । एति । हि । एनम् । हरति । ध्रुवः । तिष्ठ । अविचाचलिरित्यवि-चाचलिः । इति । आह । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । विशः । त्वा । सर्वाः । वाञ्छन्तु । इति । आह । विशा । एव । एनम् । समिति । अर्धयति । अस्मिन्न् । राष्ट्रम् । अधीति । श्रय । इति । आह । राष्ट्रम् । एव । अस्मिन्न् । ध्रुवम् । अकः । यम् । कामयेत । राष्ट्रम् । स्यात् । इति । तम् । मनसा । ध्यायेत् । राष्ट्रम् । एव । भवति । [४] अग्रे । बृहन्न् । उषसाम् । ऊर्ध्वः । अस्थात् । इति । आह । अग्रम् । एव । एनम् । समानानाम् । करोति । निर्जग्मिवानितिनिः-जग्मिवान् । तमसः । इति । आह । तमः । एव । अस्मात् । अपेति । हन्ति । ज्योतिषा । एति । अगात् । इति । आह । ज्योतिः । एव । अस्मिन्न् । दधाति । चतसृभिरितिचतसृ-भिः । सादयति । चत्वारि । छन्दांसि । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । एव । अतिच्छन्दसेत्यति-छन्दसा । उत्तमयेत्युत्-तमया । वर्ष्म । वै । एषा । छन्दसाम् । यत् । अतिच्छन्दाइत्यति-छन्दाः । वर्ष्म । एव । एनम् । समानानाम् । करोति । सद्वतीति सत्-वती । [५] भवति । सत्त्वमितिसत्-त्वम् । एव । एनम् । गमयति । वात्सप्रेणेतिवात्स-प्रेण । उपेति । तिष्ठते । एतेन । वै । वत्सप्रीरितिवत्स-प्रीः । भालन्दनः । अग्नेः । प्रियम् । धाम । अवेति । अरुन्ध । अग्नेः । एव । एतेन । प्रियम् । धाम । अवेति । रुन्धे । एकादशम् । भवति । एकधेत्येक-धा । एव । यजमाने । वीर्यम् । दधाति । स्तोमेन । वै । देवाः । अस्मिन्न् । लोके । आर्ध्नुवन्न् । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । अमुष्मिन्न् । स्तोमस्य । इव । खलु । वै । एतत् । रूपम् । यत् । वात्सप्रमितिवात्स-प्रम् । यत् । वात्सप्रेणेतिवात्स-प्रेण । उपतिष्ठतइत्युप-तिष्ठते । [६] इमम् । एव । तेन । लोकम् । अभीति । जयति । यत् । विष्णुक्रमानितिविष्णु-क्रमान् । क्रमते । अमुम् । एव । तैः । लोकम् । अभीति । जयति । पूर्वेद्युः । प्रेति । क्रामति । उत्तरेद्युः । उपेति । तिष्ठते । तस्मात् । योगे । अन्यासाम् । प्रजानामितिप्र-जानाम् । मनः । क्षेमे । अन्यासाम् । तस्मात् । यायावरः । क्षेम्यस्य । ईशे । तस्मात् । या

यावरः । रूपेम्यम् । अध्यवंस्यतीत्यधि-अवस्यति । मुष्टीइति । करोति । वाचम् । यच्छति । यज्ञस्य । धृत्यै ॥ [७] मुष्टी(१)भ्यांतयाभवतिसद्वत्युपतिष्ठतेद्विचत्वारिꣳशच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥१॥

अन्नंपतइत्यन्न-पते । अन्नस्य । नः । देहि । इति । आह । अग्निः । वै । अन्नपतिरित्यन्न-पतिः । सः । एव । अस्मै । अन्नम् । प्रेति । यच्छति । अनमीवस्य । शुष्मिणः । इति । आह । अयक्ष्मस्य । इति । वाव । एतत् । आह । प्रेति । प्रदातारमितिप्र-दातारम् । तारिषः । ऊर्जम् । नः । धेहि । द्विपदइतिद्वि-पदे । चतुष्पदइतिचतुः-पदे । इति । आह । आशिषमित्या-शिषम् । एव । एताम् । एति । शास्ते । उदिति । उ । त्वा । विश्वे । देवाः । इति । आह । प्राणाइतिप्र-अनाः । वै । विश्वे । देवाः । [८] प्राणैरितिप्र-अनैः । एव । एनम् । उदिति । यच्छते । अग्ने । भर । तु । चित्तिभिरितिचित्ति-भिः । इति । आह । यस्मै । एव । एनम् । चित्ताय । उद्यच्छतइत्युत्-यच्छते । तेन । एव । एनम् । समिति । अर्धयति । चतसृभिरितिचतसृ-भिः । एति । सादयति । चत्वारि । छन्दाꣳसि । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । एव । अतिच्छन्दसेत्यति-छन्दसा । उत्तमयेत्युत्-तमया । वर्ष्म । वै । एषा । छन्दसाम् । यत् । अतिच्छन्दाइत्यति-छन्दाः । वर्ष्म । एव । एनम् । समानानाम् । करोति । सद्वतीतिसत्-वती । भवति । सत्त्वमितिसत् त्वम् । एव । एनम् । गमयति । प्रेति । इत् । अग्ने । ज्योतिष्मान् । [९] याहि । इति । आह । ज्योतिः । एव । अस्मिन् । दधाति । तनुवा । वै । एषः । हिनस्ति । यम् । हिनस्ति । मा । हिꣳसीः । तनुवा । प्रजाइतिप्र-जाः । इति । आह । प्रजाभ्यइतिप्र-जाभ्यः । एव । एनम् । शमयति । रक्षाꣳसि । वै । एतत । यज्ञम् । सचन्ते । यत् । अनः । उथ्सर्जतीत्युत्-सर्जति । अक्रन्दत् । इति । अन्विति । आह । रक्षसाम् । अपहत्याइत्यप-हत्यै । अनसा । वहन्ति । अपचितिमित्यप-चितिम् । एव । अस्मिन् । दधाति । तस्मात् । अनस्वी । च । रथी । च । अतिथीनाम् । अपचिततमावित्यपचित-तमौ । [१०] अपचितिमानित्यपचिति-मान् । भवति । यः । एवम् । वेद । समिधेतिसम्-इधा । अग्निम् । दुवस्यत । इति । घृतानुषिक्तामितिघृत-अनुषिक्ताम् । अवसितइत्यव-सिते । समिधमितिसम्-इधम् । एति । दधाति । यथा । अतिथये । आगतायेत्या-गताय । सर्पिष्वत् । आतिथ्यम् ।

क्रियते । तादृक् । एव । तत् । गायत्रिया । ब्राह्मणस्य । गायत्रः । हि । ब्राह्मणः । त्रिष्टुभा । राजन्यस्य । त्रैष्टुभः । हि । राजन्यः । अफ्स्वित्यप्-सु । भस्म । प्रेति । वेशयति । अफ्सुयोनिरित्यफ्सु-योनिः । वै । अग्निः । स्वाम् । एव । एनम् । योनिम् । गमयति । तिसृभिरितितिसृ-भिः । प्रेति । वेशयति । त्रिवृदितित्रि-वृत् । वै । [११] अग्निः । यावान् । एव । अग्निः । तम् । प्रतिष्ठामितिप्रति-स्थाम् । गमयति । परेति । वै । एषः । अग्निम् । वपति । यः । अफ्स्वित्यप्-सु । भस्म । प्रवेशयतीतिप्र-वेशयति । ज्योतिष्मतीभ्याम् । अवेति । दधाति । ज्योतिः । एव । अस्मिन्न् । दधाति । द्वाभ्याम् । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । परेति । वै । एषः । प्रजामितिप्र-जाम् । पशून् । वपति । यः । अफ्स्वित्यप्-सु । भस्म । प्रवेशयतीतिप्र-वेशयति । पुनः । ऊर्जा । सह । रय्या । इति । पुनः । उदेतीत्युत्-एति । प्रजामितिप्र-जाम् । एव । पशून् । आत्मन्न् । धत्ते । पुनः । त्वा । आदित्याः । [१२] रुद्राः । वसवः । समिति । इन्धताम् । इति । आह । एताः । वै । एतम् । देवताः । अग्रे । समिति । ऐन्धत । ताभिः । एव । एनम् । समिति । इन्धे । बोध । सः । बोधि । इति । उपेति । तिष्ठते । बोधयति । एव । एनम् । तस्मात् । सुप्त्वा । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रेति । बुध्यन्ते । यथास्थानमितियथा-स्थानम् । उपेति । तिष्ठते । तस्मात् । यथास्थानमितियथा-स्थानम् । पशवः । पुनः । एत्येत्या-इत्य । उपेति । तिष्ठन्ते ॥ [१३] वैविश्वेदेवाज्योतिष्मानपचिततमोत्रिवृद्धाआदित्याद्विचत्वारिꣳशच्च ॥ ❀ ॥२॥

यावती । वै । पृथिवी । तस्यै । यमः । आधिपत्यमित्याधि-पत्यम् । परीति । इयाय । यः । वै । यमम् । देवयजनमितिदेव-यजनम् । अस्याः । अनिर्याच्येत्यनिः-याच्य । अग्निम् । चिनुते । यमाय । एनम् । सः । चिनुते । अपेति । इत । इति । अध्यवसाययतीत्यधि-अवसाययति । यमम् । एव । देवयजनमितिदेव-यजनम् । अस्यै । निर्याच्येतिनिः-याच्य । आत्मने । अग्निम् । चिनुते । इष्वग्रेणेतीषु-अग्रेण । वै । अस्याः । अनामृतमित्यना-मृतम् । इच्छन्तः । न । अविन्दन्न् । ते । देवाः । एतत् । यजुः । अपश्यन्न् । अपेति । इत । इति । यत् । एतेन । अध्यवसाययतीत्यधि-अवसाययति । [१४] अनामृतइत्यना-मृते । एव । अग्निम् । चिनुते । उदिति । हन्ति । यत् । एव । अस्याः । अमेध्यम् । तत् । अपेति । हन्ति । अपः । अवेति । उक्षति ।

शान्त्यै । सिकताः । नीति । वपति । एतत् । वै । अग्नेः । वैश्वानरस्य । रूपम् । रूपेण । एव । वैश्वानरम् । अवेति । रुन्धे । ऊषान् । नीति । वपति । पुष्टिः । वै । एषा । प्रजननमितिप्र-जननम् । यत् । ऊषाः । पुष्ट्याम् । एव । प्रजननइतिप्र-जनने । अग्निम् । चिनुते । अथोइति । संज्ञानइतिसं-ज्ञाने । एव । संज्ञानमितिसं-ज्ञानम् । हि । एतत् । [१५] पशूनाम् । यत् । ऊषाः । द्यावापृथिवीइतिद्यावा-पृथिवी । सह । आस्ताम् । तेइति । वियतीइतिवि-यती । अब्रूताम् । अस्तु । एव । नौ । सह । यज्ञियम् । इति । यत् । अमुष्याः । यज्ञियम् । आसीत् । तत् । अस्याम् । अदधात् । ते । ऊषाः । अभवन् । यत् । अस्याः । यज्ञियम् । आसीत् । तत् । अमुष्याम् । अदधात् । तत् । अदः । चन्द्रमसि । कृष्णम् । ऊषान् । निवपन्निति नि-वपन् । अदः । ध्यायेत् । द्यावापृथिव्योरितिद्यावा-पृथिव्योः । एव । यज्ञिये । अग्निम् । चिनुते । अयम् । सः । अग्निः । इति । विश्वामित्रस्येतिविश्व-मित्रस्य । [१६] सूक्तमितिसु-उक्तम् । भवति । एतेन । वै । विश्वामित्रइतिविश्व-मित्रः । अग्नेः । प्रियम् । धाम । अवेति । अरुन्ध । अग्नेः । एव । एतेन । प्रियम् । धाम । अवेति । रुन्धे । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । वै । देवाः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । आयन् । चतस्रः । प्राचीः । उपेति । दधाति । चत्वारि । छन्दांसि । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । एव । तत् । यजमानः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । एति । तेषाम् । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । यताम् । दिशः । समिति । अव्लीयन्त । ते । द्वेइति । पुरस्तात् । समीचीइति । उपेति । अदधत । द्वेइति । [१७] पश्चात् । समीचीइति । ताभिः । वै । ते । दिशः । अदृंहन् । यत् । द्वेइति । पुरस्तात् । समीचीइति । उपदधातीत्युप-दधाति । द्वेइति । पश्चात् । समीचीइति । दिशाम् । विधृत्याइतिवि-धृत्यै । अथोइति । पशवः । वै । छन्दांसि । पशून् । एव । अस्मै । समीचः । दधाति । अष्टौ । उपेति । दधाति । अष्टाक्षरेत्यष्टा-अक्षरा । गायत्री । गायत्रः । अग्निः । यावान् । एव । अग्निः । तम् । चिनुते । अष्टौ । उपेति । दधाति । अष्टाक्षरेत्यष्टा-अक्षरा । गायत्री । गायत्री । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । अञ्जसा । वेद । सुवर्गस्येतिसुवः-गस्य । लोकस्य । [१८] प्रज्ञात्याइतिप्र-ज्ञात्यै । त्रयोदशेतित्रयः-दश । लोकम्पृणाइतिलोकं-पृणाः । उपेति । दधाति । एकविंशतिरित्येक-विंशतिः । समिति । पद्यन्ते । प्रतिष्ठेतिप्रति-स्था । वै ।

एकवि॒ꣳशइत्येक-वि॒ꣳशः । प्र॒ति॒ष्ठेति॑प्रति-स्था । गार्ह॑पत्य॒इति॒गार्ह॑-प॒त्यः । ए॒क॒वि॒ꣳश॒स्येत्येक-वि॒ꣳश॒स्य॑ । ए॒व । प्र॒ति॒ष्ठामिति॑प्रति-स्थाम् । गार्ह॑पत्य॒मिति॒गार्ह॑-प॒त्यम् । अनु॑ । प्रतीति॑ । ति॒ष्ठ॒ति॒ । प्रतीति॑ । अ॒ग्निम् । चि॒क्या॒नः । ति॒ष्ठ॒ति॒ । यः । ए॒वम् । वेद॑ । पञ्च॑चितीक॒मिति॒पञ्च॑-चि॒ती॒क॒म् । चि॒न्वी॒त॒ । प्र॒थ॒मम् । चि॒न्वा॒नः । पाङ्क्तः॑ । य॒ज्ञः । पाङ्क्ताः॑ । प॒शवः॑ । य॒ज्ञम् । ए॒व । प॒शून् । अवेति॑ । रु॒न्धे॒ । त्रिचि॑तीक॒मिति॒त्रि-चि॒ती॒क॒म् । चि॒न्वी॒त॒ । द्वि॒तीय॑म् । चि॒न्वा॒नः । त्रयः॑ । इ॒मे । लो॒काः । ए॒षु । ए॒व । लो॒केषु॑ । [१९] प्रतीति॑ । ति॒ष्ठ॒ति॒ । एक॑चितीक॒मित्येक॑-चि॒ती॒क॒म् । चि॒न्वी॒त॒ । तृ॒तीय॑म् । चि॒न्वा॒नः । ए॒क॒धेत्येक-धा । वै । सु॒व॒र्गइति॑सुवः-गः । लो॒कः । ए॒क॒वृ॒तेत्येक-वृ॒ता । ए॒व । सु॒व॒र्गमिति॑सुवः-गम् । लो॒कम् । ए॒ति॒ । पुरी॑षेण । अ॒भीति॑ । ऊ॒ह॒ति॒ । तस्मा॑त् । मा॒ꣳसेन॑ । अस्थि॑ । छ॒न्नम् । न । दु॒श्चर्मेति॑दुः-चर्मा॑ । भ॒व॒ति॒ । यः । ए॒वम् । वेद॑ । पञ्च॑ । चित॑यः । भ॒व॒न्ति॒ । प॒ञ्चभि॒रिति॒पञ्च-भिः॒ । पुरी॑षैः । अ॒भीति॑ । ऊ॒ह॒ति॒ । दश॑ । समिति॑ । प॒द्य॒न्ते॒ । दशा॑क्षरेति॒दश॑-अ॒क्ष॒रा॒ । वि॒राडिति॑वि-राट् । अन्न॑म् । वि॒राडिति॑वि-राट् । वि॒राजीति॑वि-राजि॑ । ए॒व । अ॒न्ना॒द्यइत्य॑न्न-अ॒द्ये॑ । प्रतीति॑ । ति॒ष्ठ॒ति॒ ॥ [२०] अ॒ध्य॒व॒सा॒य॒य॒ति॒ ह्ये॑तद्विश्वामित्रस्यादधत॒द्वेलो॑कस्य॑ लो॒केषु॑ स॒प्तच॑त्वारिꣳशच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ॥ ३ ॥

वीति॑ । वै । ए॒तौ । द्वि॒षा॒तेइति॑ । यः । च॒ । पु॒रा । अ॒ग्निः । यः । च॒ । उ॒खा॒याम् । समिति॑ । इ॒त॒म् । इति॑ । च॒त॒सृभि॒रिति॑चत॒सृ-भिः॒ । सम् । नीति॑ । व॒प॒ति॒ । च॒त्वारि॑ । छन्दा॒ꣳसि । छन्दा॒ꣳसि । खलु॑ । वै । अ॒ग्नेः । प्रि॒या । त॒नूः । प्रि॒यया॑ । ए॒व । ए॒नौ॒ । त॒नुवा॑ । समिति॑ । शा॒स्ति॒ । समिति॑ । इ॒त॒म् । इति॑ । आ॒ह॒ । तस्मा॑त् । ब्रह्म॑णा । क्ष॒त्रम् । समिति॑ । ए॒ति॒ । यत् । स॒न्न्युप्येति॑सं-न्युप्य॑ । वि॒ह॒र॒तीति॑वि-हर॑ति । तस्मा॑त् । ब्रह्म॑णा । क्ष॒त्रम् । वीति॑ । ए॒ति॒ । ऋ॒तुभि॒रित्यृ॒तु-भिः॒ । [२१] वै । ए॒तम् । दी॒क्ष॒य॒न्ति॒ । सः । ऋ॒तुभि॒रित्यृ॒तु-भिः॒ । ए॒व । वि॒मुच्य॒इति॑वि-मुच्यः॑ । मा॒ता । इ॒व॒ । पु॒त्रम् । पृ॒थि॒वी । पु॒री॒ष्य॑म् । इति॑ । आ॒ह॒ । ऋ॒तुभि॒रित्यृ॒तु-भिः॒ । ए॒व । ए॒न॒म् । दी॒क्ष॒यि॒त्वा । ऋ॒तुभि॒रित्यृ॒तु-भिः॒ । वीति॑ । मु॒ञ्च॒ति॒ । वै॒श्वा॒न॒र्या । शि॒क्य॑म् । एति॑ । द॒त्ते॒ । स्व॒द॒यति॑ । ए॒व । ए॒न॒त् । नैर्॑ऋ॒तीरिति॑नैः-ऋ॒तीः । कृ॒ष्णाः । ति॒स्रः । तु॒षप॑क्वा॒इति॒तु॒ष-प॒क्वाः । भ॒व॒न्ति॒ । निर्ऋ॑त्या॒इति॒निः-ऋ॒त्यै॒ । वै । ए॒तत् । भा॒ग॒धेय॒मिति॑भाग-

धेयम् । यत् । तुषाः । निर्ऋत्याइतिनिः-ऋत्यै । रूपम् । कृष्णम् । रूपेण । एव । निर्ऋतिमितिनिः-ऋतिम् । निरवदयतइतिनिः-अवदयते । इमाम् । दिशम् । यन्ति । एषा ।[२२] वै । निर्ऋत्याइतिनिः-ऋत्यै । दिक् । स्वायाम् । एव । दिशि । निर्ऋतिमितिनिः-ऋतिम् । निरवदयतइतिनिः-अवदयते । स्वकृतइतिस्व-कृते । इरिणे । उपेति । दधाति । प्रदरइतिप्र-दरे । वा । एतत् । वै । निर्ऋत्याइतिनिः-ऋत्याः । आयतनमित्या-यतनम् । स्वे । एव । आयतनइत्या-यतने । निर्ऋतिमितिनिः-ऋतिम् । निरवदयतइतिनिः-अवदयते । शिक्यम् । अभि । उपेति । दधाति । नैर्ऋतइति नैः-ऋतः । वै । पाशः । साक्षादितिस-अक्षात् । एव । एनम् । निर्ऋतिपाशादितिनिर्ऋति-पाशात् । मुञ्चति । तिस्रः । उपेति । दधाति । त्रेधाविहितइतित्रेधा-विहितः । वै । पुरुषः । यावान् । एव । पुरुषः । तस्मात् । निर्ऋतिमितिनिः-ऋतिम् । अवेति । यजते । पराचीः । उपेति । [२३] दधाति । पराचीम् । एव । अस्मात् । निर्ऋतिमितिनिः-ऋतिम् । प्रेति । नुदते । अप्रतीक्षमित्यप्रति-ईक्षम् । एति । यन्ति । निर्ऋत्याइतिनिः-ऋत्याः । अन्तर्हित्याइत्यन्तः-हित्यै । मार्जयित्वा । उपेति । तिष्ठन्ते । मेध्यत्वायेतिमेध्य-त्वाय । गार्हपत्यमितिगार्ह-पत्यम् । उपेति । तिष्ठन्ते । निर्ऋतिलोकइतिनिर्ऋति-लोके । एव । चरित्वा । पूताः । देवलोकमितिदेव-लोकम् । उपावर्तन्तइत्युप-आवर्तन्ते । एकया । उपेति । तिष्ठन्ते । एकधेत्येक-धा । एव । यजमाने । वीर्यम् । दधति । निवेशनइतिनि-वेशनः । सङ्गमनइतिसं-गमनः । वसूनाम् । इति । आह । प्रजेतिप्र-जा । वै । पशवः । वसु । प्रजयेतिप्र-जया । एव । एनम् । पशुभिरितिपशु-भिः । समिति । अर्धयन्ति ॥ [२४] ऋतुभिरेपापराचीरुपाष्टाचत्वारिꣳशच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ॥४॥

पुरुषमात्रेणेतिपुरुष-मात्रेण । वीति । मिमीते । यज्ञेन । वै । पुरुषः । सम्मितइतिसं-मितः । यज्ञपरुषेतियज्ञ-परुषा । एव । एनम् । वीति । मिमीते । यावान् । पुरुषः । ऊर्ध्वबाहुरित्यूर्ध्व-बाहुः । तावान् । भवति । एतावत् । वै । पुरुषे । वीर्यम् । वीर्येण । एव । एनम् । वीति । मिमीते । पक्षी । भवति । न । हि । अपक्षः । पतितुम् । अर्हति । अरत्निना । पक्षौ । द्राघीयाꣳसौ । भवतः । तस्मात् । पक्षप्रवयाꣳसीतिपक्ष-प्रवयाꣳसि । वयाꣳसि । व्याममात्राविति व्याम-मात्रौ । पक्षौ ।

च । पुच्छम् । [redacted] । भवति । एतावत् । वै । पुरुषे । वीर्यम् । [२५] वीर्यसम्मितइति
वीर्य-सम्मितः । वेणुना । वीति । मिमीते । आग्नेयः । वै । वेणुः । सयोनित्वायेति
सयोनि-त्वाय । यजुषा । युनक्ति । यजुषा । कृषति । व्यावृत्त्याइतिवि-आवृत्त्यै ।
षड्गवेनेतिषट्-गवेन । कृषति । षट् । वै । ऋतवः । ऋतुभिरित्यृतु-भिः । एव । एनम् ।
कृषति । यत् । द्वादशगवेनेतिद्वादश-गवेन । संवत्सरेणेतिसं-वत्सरेण । एव । इ
यम् । वै । अग्नेः । अतिदाहादित्यति-दाहात् । अबिभेत् । सा । एतत् । द्विगुणमि
तिद्वि-गुणम् । अपश्यत् । कृष्टम् । च । अकृष्टम् । च । ततः । वै । इमाम् । न । अ
तीति । अदहत् । यत् । कृष्टम् । च । अकृष्टम् । च । [२६] भवति । अस्याः । अन
निदाहायेत्यनति-दाहाय । द्विगुणमितिद्वि-गुणम् । तु । वै । अग्निम् । उद्यन्तुमित्यु
त्-यन्तुम् । अर्हति । इति । आहुः । यत् । कृष्टम् । च । अकृष्टम् । च । भवति ।
अग्नेः । उद्यत्याइत्युत्-यत्यै । एतावन्तः । वै । पशवः । द्विपादइतिद्वि-पादः । च ।
चतुष्पादइतिचतुः-पादः । च । तान् । यत् । प्राचः । उत्सृजेदित्युत्-सृजेत् । रुद्रा
य । अपीति । दध्यात् । यत् । दक्षिणा । पितृभ्यइतिपितृ-भ्यः । नीति । धुवेत् ।
यत् । प्रतीचः । रक्षांसि । हन्युः । उदीचः । उदिति । सृजति । एषा । वै । देवमनु
ष्याणामितिदेव-मनुष्याणाम् । शान्ता । दिक् । [२७] ताम् । एव । एनान् । अनु ।
उदिति । सृजति । अथोइति । खलु । इमाम् । दिशम् । उदिति । सृजति । असौ । वै ।
आदित्यः । प्राणइतिप्र-अनः । प्राणमितिप्र-अनम् । एव । एनान् । अनु । उदिति ।
सृजति । दक्षिणा । पर्यावर्तन्तइतिपरि-आवर्तन्ते । स्वम् । एव । वीर्यम् । अन्विति ।
पर्यावर्तन्तइतिपरि-आवर्तन्ते । तस्मात् । दक्षिणः । अर्धः । आत्मनः । वीर्यावत्त
रइतिवीर्यावत्-तरः । अथोइति । आदित्यस्य । एव । आवृतमित्या-वृतम् । अन्वि
ति । पर्यावर्तन्तइतिपरि-आवर्तन्ते । तस्मात् । पराञ्चः । पशवः । वीति । तिष्ठन्ते ।
प्रत्यञ्चः । एति । वर्तन्ते । तिस्रस्तिस्रइतितिस्रः-तिस्रः । सीताः । [२८] कृषति । त्रि
वृतमितित्रि-वृतम् । एव । यज्ञमुखइतियज्ञ-मुखे । वीति । यातयति । ओषधीः । व
पति । ब्रह्मणा । अन्नम् । अवेति । रुन्धे । अर्के । अर्कः । चीयते । चतुर्दशभिरिति
चतुर्दश-भिः । वपति । सप्त । ग्राम्याः । ओषधयः । सप्त । आरण्याः । उभयीषाम् ।

अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । अन्नस्यान्नस्येत्यन्नस्य-अन्नस्य । वपति । अन्नस्यान्नस्येत्यन्नस्य-अन्नस्य । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । कृष्टे । वपति । कृष्टे । हि । ओषधयः । प्रतितिष्ठन्तीतिप्रति-तिष्ठन्ति । अनुसीतमित्यनु-सीतम् । वपति । प्रजात्याइतिप्र-जात्यै । द्वादशस्विति द्वादश-सु । सीतासु । वपति । द्वादश । मासाः । सँवथ्सरइतिसं-वथ्सरः । सँवथ्सरेणेतिसं-वथ्सरेण । एव । अस्मै । अन्नम् । पचति । यत् । अग्निचिदित्यग्नि-चित् । [२९] अनवरुद्धस्येत्यनव-रुद्धस्य । अश्नीयात् । अवरुद्धेनेत्यव-रुद्धेन । वीति । ऋध्येत । ये । वनस्पतीनाम् । फलग्रहयइतिफल-ग्रहयः । तान् । इध्मे । अपि । प्रेति । उक्षेत् । अनवरुद्धस्येत्यनव-रुद्धस्य । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । दिग्भ्यइतिदिक्-भ्यः । लोष्टान् । समिति । अस्यति । दिशाम् । एव । वीर्यम् । अवरुध्येत्यव-रुध्य । दिशाम् । वीर्ये । अग्निम् । चिनुते । यम् । द्विष्यात् । यत्र । सः । स्यात् । तस्यै । दिशः । लोष्टम् । एति । हरेत् । इषम् । ऊर्जम् । अहम् । इतः । एति । ददे । इति । इषम् । एव । ऊर्जम् । तस्यै । दिशः । अवेति । रुन्धे । क्षोधुकः । भवति । यः । तस्याम् । दिशि । भवति । उत्तरवेदिमित्युत्तर-वेदिम् । उपेति । वपति । उत्तरवेद्यामित्युत्तर-वेद्याम् । हि । अग्निः । चीयते । अथोइति । पशवः । वै । उत्तरवेदिरित्युत्तर-वेदिः । पशून् । एव । अवेति । रुन्धे । अथोइति । यज्ञपरुषइतियज्ञ-परुषः । अनन्तरित्या इत्यनन्तः-इत्यै ॥ [३०] चभवत्येतावद्वैपुरुषंवीर्यैय्यत्कृष्टश्चाकृष्टश्चद्विरुसीतांअग्निचिद्वपञ्चविꣳशतिश्च ॥ ❀ ❀ ❀ ॥ ५ ॥

अग्ने । तव । श्रवः । वयः । इति । सिकताः । नीति । वपति । एतत् । वै । अग्नेः । वैश्वानरस्य । सूक्तमितिसु-उक्तम् । सूक्तेनेतिसु-उक्तेन । एव । वैश्वानरम् । अवेति । रुन्धे । षड्भिरितिषट् -भिः । नीति । वपति । षट् । वै । ऋतवः । सँवथ्सरइतिसं-वथ्सरः । सँवथ्सरइतिसं-वथ्सरः । अग्निः । वैश्वानरः । साक्षादितिस-अक्षात् । एव । वैश्वानरम् । अवेति । रुन्धे । समुद्रम् । वै । नाम । एतत् । छन्दः । समुद्रम् । अन्विति । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रेति । जायन्ते । यत् । एतेन । सिकताः । निवपतीतिनि-वपति । प्रजानामितिप्र-जानाम् । प्रजननायेतिप्र-जननाय । इन्द्रः । [३१] वृत्राय । वज्रम् । प्रेति । अहरत् । सः । त्रेधा । वीति । अभवत् । स्फ्यः । तृतीयम् । रथः । तृतीयम् । यूपः । तृतीयम् । ये । अन्तश्शराइत्यन्तः-शराः । अशीर्यन्त ।

ताः । शर्कराः । अभवन् । तत् । शर्कराणाम् । शर्करत्वमिति शर्कर-त्वम् । वज्रः । वै । शर्कराः । पशुः । अग्निः । यत् । शर्कराभिः । अग्निम् । परिमिनोतीति परि-मिनोति । वज्रेण । एव । अस्मै । पशून् । परीति । गृह्णाति । तस्मात् । वज्रेण । पशवः । परिगृहीताइति परि-गृहीताः । तस्मात् । स्थेयान् । अस्थेयसः । न । उपेति । हरते । त्रिसप्ताभिरिति त्रि-सप्ताभिः । पशुकामस्येति पशु-कामस्य । [३२] परीति । मिनुयात् । सप्त । वै । शीर्षण्याः । प्राणाइति प्र-अनाः । प्राणाइति प्र-अनाः । पशवः । प्राणैरिति प्र-अनैः । एव । अस्मै । पशून् । अवेति । रुन्धे । त्रिणवाभिरिति त्रि-नवाभिः । भ्रातृव्यवतइति भ्रातृव्य-वतः । त्रिवृतमिति त्रि-वृतम् । एव । वज्रम् । सम्भृत्येति सं-भृत्य । भ्रातृव्याय । प्रेति । हरति । स्तृत्यै । अपरिमिताभिरित्यपरि-मिताभिः । परीति । मिनुयात् । अपरिमितस्येत्यपरि-मितस्य । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । यम् । कामयेत । अपशुः । स्यात् । इति । अपरिमित्येत्यपरि-मित्य । तस्य । शर्कराः । सिकताः । वीति । ऊहेत् । अपरिगृहीतइत्यपरि-गृहीते । एव । अस्य । विषूचीनम् । रेतः । परेति । सिञ्चति । अपशुः । एव । भवति । [३३] यम् । कामयेत । पशुमानिति पशु-मान् । स्यात् । इति । परिमित्येति परि-मित्य । तस्य । शर्कराः । सिकताः । वीति । ऊहेत् । परिगृहीतइति परि-गृहीते । एव । अस्मै । समीचीनम् । रेतः । सिञ्चति । पशुमानिति पशु-मान् । एव । भवति । सौम्या । वीति । ऊहति । सोमः । वै । रेतोधाइति रेतः-धाः । रेतः । एव । तत् । दधाति । गायत्रिया । ब्राह्मणस्य । गायत्रः । हि । ब्राह्मणः । त्रिष्टुभा । राजन्यस्य । त्रैष्टुभः । हि । राजन्यः । शंयुमिति शं-युम् । बार्हस्पत्यम् । मेधः । न । उपेति । अनमत् । सः । अग्निम् । प्रेति । अविशत् । [३४] सः । अग्नेः । कृष्णः । रूपम् । कृत्वा । उदिति । आयत । सः । अश्वम् । प्रेति । अविशत् । सः । अश्वस्य । अवान्तरशफइत्यवान्तर-शफः । अभवत् । यत् । अश्वम् । आक्रमयतीत्या-क्रमयति । यः । एव । मेधः । अश्वम् । प्रेति । अविशत् । तम् । एव । अवेति । रुन्धे । प्रजापतिनेति प्रजा-पतिना । अग्निः । चेतव्यः । इति । आहुः । प्राजापत्यइति प्राजा-पत्यः । अश्वः । यत् । अश्वम् । आक्रमयतीत्या-क्रमयति । प्रजापतिनेति प्रजा-पतिना । एव । अग्निम् । चिनुते । पुष्करपर्णमिति पुष्कर-पर्णम् । उपेति । दधाति । योनिः । वै । अग्नेः । पुष्करपर्णमिति पुष्कर-पर्णम् । सयोनिमिति स-योनिम् । एव ।

अग्निम् । चिनुते । अपाम् । पृष्ठम् । असि । इति । उपेति । दधाति । अपाम् । वै । एतत् । पृष्ठम् । यत् । पुष्करपर्णमितिपुष्कर-पर्णम् । रूपेण । एव । एनत् । उपेति । दधाति ॥ [३५] इन्द्रःपशुकामस्यभवत्यविशय्सयोनिर्विँ॰ शतिश्च ॥ ॥६॥

ब्रह्म । जज्ञानम् । इति । रुक्मम् । उपेति । दधाति । ब्रह्ममुखाइतिब्रह्म-मुखाः । वै । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । प्रजाइतिप्र-जाः । असृजत । ब्रह्ममुखाइतिब्रह्म-मुखाः । एव । तत् । प्रजाइतिप्र-जाः । यजमानः । सृजते । ब्रह्म । जज्ञानम् । इति । आह । तस्मात् । ब्राह्मणः । मुख्यः । मुख्यः । भवति । यः । एवम् । वेद । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । न । पृथिव्याम् । न । अन्तरिक्षे । न । दिवि । अग्निः । चेतव्यः । इति । यत् । पृथिव्याम् । चिन्वीत । पृथिवीम् । शुचा । अर्पयेत् । न । ओषधयः । न । वनस्पतयः । [३६] प्रेति । जायेरन् । यत् । अन्तरिक्षे । चिन्वीत । अन्तरिक्षम् । शुचा । अर्पयेत् । न । वया॰ सि । प्रेति । जायेरन् । यत् । दिवि । चिन्वीत । दिवम् । शुचा । अर्पयेत् । न । पर्जन्यः । वर्षेत् । रुक्मम् । उपेति । दधाति । अमृतम् । वै । हिरण्यम् । अमृते । एव । अग्निम् । चिनुते । प्रजात्याइतिप्र-जात्यै । हिरण्मयम् । पुरुषम् । उपेति । दधाति । यजमानलोकस्येतियजमान-लोकस्य । विधृत्याइतिवि-धृत्यै । यत् । इष्टकायाः । आतृण्णमित्या-तृण्णम् । अनूपदध्यादित्यनु-उपदध्यात् । पशूनाम् । च । यजमानस्य । च । प्राणमितिप्र-अनम् । अपीति । दध्यात् । दक्षिणतः । [३७] प्राञ्चम् । उपेति । दधाति । दाधार । यजमानलोकमितियजमान-लोकम् । न । पशूनाम् । च । यजमानस्य । च । प्राणमितिप्र-अनम् । अपीति । दधाति । अथोइति । खलु । इष्टकायाः । आतृण्णमित्या-तृण्णम् । अनु । उपेति । दधाति । प्राणानामितिप्र-अनानाम् । उत्सृष्ट्याइत्युत्-सृष्ट्यै । द्रप्सः । च । स्कन्द । इति । अभीति । मृशति । होत्रासु । एव । एनम् । प्रतीति । स्थापयति । स्रुचौ । उपेति । दधाति । आज्यस्य । पूर्णाम् । कार्ष्मर्यमयीमितिकार्ष्मर्य-मयीम् । दध्नः । पूर्णाम् । औदुम्बरीम् । इयम् । वै । कार्ष्मर्यमयीतिकार्ष्मर्य-मयी । असौ । औदुम्बरी । इमेइति । एव । उपेति । धत्ते । [३८] तूष्णीम् । उपेति । दधाति । न । हि । इमेइति । यजुषा । आप्तुम् । अर्हति । दक्षिणाम् । कार्ष्मर्यमयीमितिका

ष्मर्य-मयीम् । उत्तरामित्युत्-तराम् । औदुम्बरीम् । तस्मात् । अस्याः । असौ । उत्त रेत्युत्-तरा । आज्यस्य । पूर्णाम् । कार्ष्मर्यमयीमितिकार्ष्मर्य-मयीम् । वज्रः । वै । आज्यम् । वज्रः । कार्ष्मर्यः । वज्रेण । एव । यज्ञस्य । दक्षिणतः । रक्षाꣳसि । अ पेति । हन्ति । दध्नः । पूर्णाम् । औदुम्बरीम् । पशवः । वै । दधि । ऊर्क् । उदुम्बरः । पशुषु । एव । ऊर्जम् । दधाति । पूर्णेइति । उपेति । दधाति । पूर्णेइति । एव । एनम् । [३९] अमुष्मिन्न् । लोके । उपेति । तिष्ठतेइति । विराजीतिवि-राजि । अग्निः । चेत व्यः । इति । आहुः । स्रुक् । वै । विराडितिवि-राट् । यत् । स्रुचौ । उपदधातीत्युप-दधाति । विराजीतिवि-राजि । एव । अग्निम् । चिनुते । यज्ञमुखेयज्ञमुखइतियज्ञमु खे-यज्ञमुखे । वै । क्रियमाणे । यज्ञम् । रक्षाꣳसि । जिघाꣳसन्ति । यज्ञमुखमिति यज्ञ-मुखम् । रुक्मः । यत् । रुक्मम् । व्याघारयतीतिवि-आघारयति । यज्ञमुखादि तियज्ञ-मुखात् । एव । रक्षाꣳसि । अपेति । हन्ति । पञ्चभिरितिपञ्च-भिः । व्याघा रयतीतिवि-आघारयति । पाङ्क्तः । यज्ञः । यावान् । एव । यज्ञः । तस्मात् । रक्षाꣳ सि । अपेति । हन्ति । अक्ष्णया । व्याघारयतीतिवि-आघारयति । तस्मात् । अ क्ष्णया । पशवः । अङ्गानि । प्रेति । हरन्ति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै ॥ [४०] व नस्पतयो दक्षिणतोर्धत्तएनन्तस्मादक्ष्णया पञ्च च ॥ ❀ ❀ ॥७॥

स्वयमातृण्णामितिस्वयं-आतृण्णाम् । उपेति । दधाति । इयम् । वै । स्वयमा तृण्णेतिस्वयं-आतृण्णा । इमाम् । एव । उपेति । धत्ते । अश्वम् । उपेति । घ्रापयति । प्राणमितिप्र-अनम् । एव । अस्याम् । दधाति । अथोइति । प्राजापत्यइतिप्राजा-पत्यः । वै । अश्वः । प्रजापतिनेतिप्रजा-पतिना । एव । अग्निम् । चिनुते । प्रथमा । इष्टका । उपधीयमानेत्युप-धीयमाना । पशूनाम् । च । यजमानस्य । च । प्राणमि तिप्र-अनम् । अपीति । दधाति । स्वयमातृण्णेतिस्वयं-आतृण्णा । भवति । प्राणा नामितिप्र-अनानाम् । उथ्सृष्ट्याइत्युत्-सृष्ट्यै । अथोइति । सुवर्गस्येतिसुवः-गस्य । लोकस्य । अनुख्यात्याइत्यनु-ख्यात्यै । अग्नौ । अग्निः । चेतव्यः । इति । आहुः । एषः । वै । [४१] अग्निः । वैश्वानरः । यत् । ब्राह्मणः । तस्मै । प्रथमाम् । इष्टकाम् । यजुः ष्कृतामितियजुः-कृताम् । प्रेति । यच्छेत् । ताम् । ब्राह्मणः । च । उपेति । दध्याताम् । अग्नौ । एव । तत् । अग्निम् । चिनुते । ईश्वरः । वै । एषः । आर्तिम् । आर्तोरित्या-

अतोः । यः । अविंद्वान् । इष्टंकाम् । उपदधातीत्युंप-दधांति । त्रीन् । वरान् । दु द्यात् । त्रयंः । वै । प्राणाइतिप्र-अनाः । प्राणानामितिंप्र-अनानांम् । स्पृत्यै । द्वौ । एव । देयौं । द्वौ । हि । प्राणावितिप्र-अनौ । एकंः । एव । देयंः । एकंः । हि । प्रा णइतिप्र-अनः । पशुः । [४२] वै । एषः । यत् । अग्निः । न । खलुं । वै । पशवंः । आयंवसे । रमन्ते । दू र्वेष्टकामितिंदूर्वा-इष्टकाम् । उपेतिं । दधाति । पशूनाम् । धृत्यै । द्वाभ्यांम् । प्रतिंष्ठित्याइतिप्रतिं-स्थित्यै । काण्डांत्काण्डादितिकाण्डांत्-काण्डात् । प्र रोहन्तीतिंप्र-रोहन्ती । इतिं । आह । काण्डेनकाण्डेनेतिकाण्डेन-काण्डेन । हि । एषा । प्रतितिष्ठतीतिंप्रति-तिष्ठंति । एवा । नः । दूर्वे । प्रेतिं । तनु । सहस्रेण । शतेनं । च । इतिं । आह । साहस्रः । प्रजापतिरितिंप्रजा-पतिः । प्रजापतेरितिंप्रजा-पतेः । आ प्त्यै । देवलक्ष्ममितिंदेव-लक्ष्मम् । वै । त्र्यालिखितेतिंत्रि-आलिखिता । ताम् । उत्तरलक्ष्माणमित्युत्तर-लक्ष्माणम् । देवाः । उपेतिं । अदधत । अधरलक्ष्माणमि त्यधर-लक्ष्माणम् । असुराः । यम् । [४३] कामयेत । वसीयान् । स्यात् । इतिं । उत्तरलक्ष्माणमित्युत्तर-लक्ष्माणम् । तस्य । उपेतिं । दध्यात् । वसीयान् । एव । भवति । यम् । कामयेत । पापीयान् । स्यात् । इतिं । अधरलक्ष्माणमित्यधर-लक्ष्मा णम् । तस्य । उपेति । दध्यात् । असुरयोनिमित्यसुर-योनिम् । एव । एनम् । अनु । परेतिं । भावयति । पापीयान् । भवति । त्र्यालिखितेतिंत्रि-आलिखिता । भवति । इमे । वै । लोकाः । त्र्यालिखितेतिंत्रि-आलिखिता । एभ्यः । एव । लोकेभ्यः । भ्रातृ व्यम् । अन्तः । एति । अङ्गिरसः । सुवर्गमितिंसुवः-गम् । लोकम् । यतः । पुरोडा शः । कूर्मः । भूत्वा । अनु । प्रेतिं । असर्पत् । [४४] यत् । कूर्मम् । उपदधातीत्युंप-दधांति । यथा । क्षेत्रविदितिंक्षेत्र-वित् । अञ्जसा । नयंति । एवम् । एव । एनम् । कूर्मः । सुवर्गमितिंसुवः-गम् । लोकम् । अञ्जसा । नयति । मेधः । वै । एषः । पशू नाम् । यत् । कूर्मः । यत् । कूर्मम् । उपदधातीत्युंप-दधांति । स्वम् । एव । मेधम् । पश्यंन्तः । पशवंः । उपेतिं । तिष्ठन्ते । श्मशानम् । वै । एतत् । क्रियते । यत् । मृ तानांम् । पशूनाम् । शीर्षाणि । उपधीयन्तइत्युंप-धीयन्ते । यत् । जीवंन्तम् । कू र्मम् । उपदधातीत्युंप-दधांति । तेनं । अश्मशानचिदित्यश्मशान-चित् । वास्तव्यंः । वै । एषः । यत् । [४५] कूर्मः । मधु । वाताः । ऋतायतइत्यृंत-यते । इतिं । दध्ना ।

मधुमिश्रेणेतिमधु-मिश्रेणं । अभीति । अनक्ति । स्वदयति । एव । एनम् । ग्राम्यम् । वै । एतत् । अन्नम् । यत् । दधि । आरण्यम् । मधु । यत् । दध्ना । मधुमिश्रेणेति मधु-मिश्रेणं । अभ्यनक्तीत्यभि-अनक्ति । उभयस्य । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । मही । द्यौः । पृथिवी । च । नः । इति । आह । आभ्याम् । एव । एनम् । उभयतः । परीति । गृह्णाति । प्राञ्चम् । उपेति । दधाति । सुवर्गस्येतिसुवः-गस्य । लोकस्य । समष्ट्याइतिसं-अष्ट्यै । पुरस्तात् । प्रत्यञ्चम् । उपेति । दधाति । तस्मात् । [४६] पुरस्तात् । प्रत्यञ्चः । पशवः । मेधम् । उपेति । तिष्ठन्ते । यः । वै । अपनाभिमित्यप-नाभिम् । अग्निम् । चिनुते । यजमानस्य । नाभिम् । अनु । प्रेति । विशति । सः । एनम् । ईश्वरः । हिंसितोः । उलूखलम् । उपेति । दधाति । एषा । वै । अग्नेः । नाभिः । सनाभिमितिस-नाभिम् । एव । अग्निम् । चिनुते । अहिंसायै । औदुम्बरम् । भवति । ऊर्क् । वै । उदुम्बरः । ऊर्जम् । एव । अवेति । रुन्धे । मध्यतः । उपेति । दधाति । मध्यतः । एव । अस्मै । ऊर्जम् । दधाति । तस्मात् । मध्यतः । ऊर्जा । भुञ्जते । इयत् । भवति । प्रजापतिनेतिप्रजा-पतिना । यज्ञमुखेनेतियज्ञ-मुखेन । सम्मितमितिसं-मितम् । अवेति । हन्ति । अन्नम् । एव । अकः । वैष्णव्या । ऋचा । उपेति । दधाति । विष्णुः । वै । यज्ञः । वैष्णवाः । वनस्पतयः । यज्ञे । एव । यज्ञम् । प्रतीति । स्थापयति ॥ [४७] एषवैपशुर्यमंसर्पदेपयत्तस्मात्तस्मात्सप्तविंशतिश्च ॥८॥

एषाम् । वै । एतत् । लोकानाम् । ज्योतिः । सम्भृतमितिसं-भृतम् । यत् । उखा । यत् । उखाम् । उपदधातीत्युप-दधाति । एभ्यः । एव । लोकेभ्यः । ज्योतिः । अवेति । रुन्धे । मध्यतः । उपेति । दधाति । मध्यतः । एव । अस्मै । ज्योतिः । दधाति । तस्मात् । मध्यतः । ज्योतिः । उपेति । आस्महे । सिकताभिः । पूरयति । एतत् । वै । अग्नेः । वैश्वानरस्य । रूपम् । रूपेण । एव । वैश्वानरम् । अवेति । रुन्धे । यम् । कामयेत । क्षोधुकः । स्यात् । इति । ऊनाम् । तस्य । उपेति । [४८] दध्यात् । क्षोधुकः । एव । भवति । यम् । कामयेत । अनुपदस्यदित्यनुप-दस्यत् । अन्नम् । अद्यात् । इति । पूर्णाम् । तस्य । उपेति । दध्यात् । अनुपदस्यदित्यनुप-दस्यत् । एव । अन्नम् । अत्ति । सहस्रम् । वै । प्रतीति । पुरुषः । पशूनाम् । यच्छति । सहस्रम् । अन्ये । पशवः । मध्ये । पुरुषशीर्षमितिपुरुष-शीर्षम् । उपेति । दधाति ।

सवीर्यत्वायेतिसवीर्य-त्वार्य । उखायाम् । अपीतिं । दधाति । प्रतिष्ठामितिप्रति-स्थाम् । एव । एनत् । गमयति । व्यृद्धमितिवि-ऋद्धम् । वै । एतत् । प्राणैरितिप्र-अनैः । अमेध्यम् । यत् । पुरुषशीर् पमितिपुरुष-शीर् पम् । अमृतम् । खलु । वै । प्राणाइतिप्र-अनाः । [४९] अमृतम् । हिरण्यम् । प्राणेष्वितिप्र-अनेषु । हिरण्यशल्कानितिहिरण्य-शल्कान् । प्रतीतिं । अस्यति । प्रतिष्ठामितिप्रति-स्थाम् । एव । एनत् । गमयित्वा । प्राणैरितिप्र-अनैः । समितिं । अर्द्धयति । दध्ना । मधुमिश्रेणेतिमधु-मिश्रेण । पूरयति । मधव्यः । असानि । इतिं । शृतातङ्क्येनेतिशृत-आतङ्क्येन । मेध्यत्वायेतिमेध्य-त्वार्य । ग्राम्यम् । वै । एतत् । अन्नम् । यत् । दधिं । आरण्यम् । मधुं । यत् । दध्ना । मधुमिश्रेणेतिमधु-मिश्रेण । पूरयति । उभयस्य । अवरुद्ध्याइत्यव-रुध्यै । पशुशीर् पाणीतिपशु-शीर् पाणि । उपेतिं । दधाति । पशवः । वै । पशुशीर् पाणीतिपशु-शीर् पाणि । पशून् । एव । अवेतिं । रुन्धे । यम् । कामयेत । अपशुः । स्यात् । इतिं । [५०] विपूचीनानि । तस्य । उपेतिं । दध्यात् । विपूचः । एव । अस्मात् । पशून् । दधाति । अपशुः । एव । भवति । यम् । कामयेत । पशुमानितिपशु-मान् । स्यात् । इतिं । समीचीनानि । तस्य । उपेतिं । दध्यात् । समीचः । एव । अस्मै । पशून् । दधाति । पशुमानितिपशु-मान् । एव । भवति । पुरस्तात् । प्रतीचीनम् । अश्वस्य । उपेतिं । दधाति । पश्चात् । प्राचीनम् । ऋषभस्य । अपशवः । वै । अन्ये । गोअश्वेभ्यइतिगो-अश्वेभ्यः । पशवः । गोअश्वानितिगो-अश्वान् । एव । अस्मै । समीचः । दधाति । एतावन्तः । वै । पशवः । [५१] द्विपादइतिद्वि-पादः । च । चतुष्पादइतिचतुः-पादः । च । तान् । वै । एतत् । अग्नौ । प्रेतिं । दधाति । यत् । पशुशीर् पाणीतिपशु-शीर् पाणि । उपदधातीत्युप-दधाति । अमुम् । आरण्यम् । अन्विति । ते । दिशामि । इतिं । आह । ग्राम्येभ्यः । एव । पशुभ्यइतिपशु-भ्यः । आरण्यान् । पशून् । शुचम् । अनु । उदितिं । सृजति । तस्मात् । समावत् । पशूनाम् । प्रजायमानानामितिप्र-जायमानानाम् । आरण्याः । पशवः । कनीयाᳪसः । शुचा । हि । ऋताः । सर्पशीर् पमितिसर्प-शीर् पम् । उपेतिं । दधाति । या । एव । सर्पे । त्विषिः । ताम् । एव । अवेतिं । रुन्धे । [५२] यत् । समीचीनम् । पशुशीर् पैरितिपशु-शीर् पैः । उपदध्यादित्युप-दध्यात् । ग्राम्यान् । पशून् । दᳪशु

काः । स्युः । यत् । विषूचीनम् । आरण्यान् । यजुः । एव । वदेत् । अवेति । ताम् । त्विषिम् । रुन्धे । या । सर्पे । न । ग्राम्यान् । पशून् । हिनस्ति । न । आरण्यान् । अथोइति । खलु । उपधेयमित्युप-धेयम् । एव । यत् । उपदधातीत्युप-दधाति । तेन । ताम् । त्विषिम् । अवेति । रुन्धे । या । सर्पे । यत् । यजुः । वदति । तेन । शान्तम् ॥
[५३] ऊनान्तस्योपप्राणास्स्यादितिवैपशवोरुन्धेचतुश्चत्वारिंश्शच ॥ ॥ ९ ॥

पशुः । वै । एषः । यत् । अग्निः । योनिः । खलु । वै । एषा । पशोः । वीति । क्रियते । यत् । प्राचीनम् । ऐष्टकात् । यजुः । क्रियते । रेतः । अपस्याः । अपस्याः । उपेति । दधाति । योनौ । एव । रेतः । दधाति । पञ्च । उपेति । दधाति । पाङ्क्ताः । पशवः । पशून् । एव । अस्मै । प्रेति । जनयति । पञ्च । दक्षिणतः । वज्रः । वै । अपस्याः । वज्रेण । एव । यज्ञस्य । दक्षिणतः । रक्षाꣳसि । अपेति । हन्ति । पञ्च । पश्चात् । [५४] प्राचीः । उपेति । दधाति । पश्चात् । वै । प्राचीनम् । रेतः । धीयते । पश्चात् । एव । अस्मै । प्राचीनम् । रेतः । दधाति । पञ्च । पुरस्तात् । प्रतीचीः । उपेति । दधाति । पञ्च । पश्चात् । प्राचीः । तस्मात् । प्राचीनम् । रेतः । धीयते । प्रतीचीः । प्रजाइतिप्र-जाः । जायन्ते । पञ्च । उत्तरतइत्युत्-तरतः । छन्दस्याः । पशवः । वै । छन्दस्याः । पशून् । एव । प्रजातानितिप्र-जातान् । स्वम् । आयतनमित्या-यतनम् । अभि । परीति । ऊहते । इयम् । वै । अग्नेः । अतिदाहादित्यति-दाहात् । अबिभेत् । सा । एताः । [५५] अपस्याः । अपश्यत् । ताः । उपेति । अधत्त । ततः । वै । इमाम् । न । अतीति । अदहत् । यत् । अपस्याः । उपदधातीत्युप-दधाति । अस्याः । अनतिदाहायेत्यनति-दाहाय । उवाच । ह । इयम् । अदत् । इत् । सः । ब्रह्मणा । अन्नम् । यस्य । एताः । उपधीयान्ताइत्युप-धीयान्तै । यः । उ । च । एनाः । एवम् । वेदत् । इति । प्राणभृतइतिप्राण-भृतः । उपेति । दधाति । रेतसि । एव । प्राणानितिप्र-अनान् । दधाति । तस्मात् । वदन् । प्राणन्नितिप्र-अनन् । पश्यन् । शृण्वन् । पशुः । जायते । अयम् । पुरः । [५६] भुवः । इति । पुरस्तात् । उपेति । दधाति । प्राणमितिप्र-अनम् । एव । एताभिः । दाधार । अयम् । दक्षिणा । विश्वकर्मेतिविश्व-कर्मा । इति । दक्षिणतः । मनः । एव । एताभिः । दाधार । अयम् । पश्चात् । विश्वव्यचाइतिविश्व-व्यचाः । इति । पश्चात् । चक्षुः । एव । एताभिः ।

98

दाधार । इदम् । उत्तरादित्युत्-तरात् । सुवः । इति । उत्तरतइत्युत्-तरतः । श्रोत्रम् । एव । एताभिः । दाधार । इयम् । उपरि । मतिः । इति । उपरिष्टात् । वाचम् । एव । एताभिः । दाधार । दशदशेतिदश-दश । उपेति । दधाति । सवीर्यत्वायेतिसवीर्य-त्वाय । अक्ष्णया । [५७] उपेति । दधाति । तस्मात् । अक्ष्णया । पशवः । अङ्गानि । प्रेति । हरन्ति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । याः । प्राचीः । ताभिः । वसिष्ठः । आर्ध्नोत् । याः । दक्षिणा । ताभिः । भरद्वाजः । याः । प्रतीचीः । ताभिः । विश्वामित्रइतिविश्व-मित्रः । याः । उदीचीः । ताभिः । जमदग्निः । याः । ऊर्ध्वाः । ताभिः । विश्वकर्मेतिविश्व-कर्मा । यः । एवम् । एतासाम् । ऋद्धिम् । वेद । ऋध्नोति । एव । यः । आसाम् । एवम् । बन्धुताम् । वेद । बन्धुमानितिबन्धु-मान् । भवति । यः । आसाम् । एवम् । क्लृप्तिम् । वेद । कल्पते । [५८] अस्मै । यः । आसाम् । एवम् । आयतनमित्या-यतनम् । वेद । आयतनवानित्यायतन - वान् । भवति । यः । आसाम् । एवम् । प्रतिष्ठामितिप्रति-स्थाम् । वेद । प्रतीति । एव । तिष्ठति । प्राणभृतइतिप्राण-भृतः । उपधायेत्युप-धाय । संयतइतिसं-यतः । उपेति । दधाति । प्राणानितिप्र-अनान् । एव । अस्मिन्न् । धित्वा । संयद्भिरितिसंयत्-भिः । समिति । यच्छति । तत् । संयतामितिसं-यताम् । संयत्त्वमितिसंयत-त्वम् । अथोइति । प्राणइतिप्र-अने । एव । अपानमित्यप-अनम् । दधाति । तस्मात् । प्राणापानावितिप्राण-अपानौ । समिति । चरतः । विषूचीः । उपेति । दधाति । तस्मात् । विष्वञ्चौ । प्राणापानावितिप्राण-अपानौ । यत् । वै । अग्नेः । असंयतमित्यसं-यतम् । [५९] असुवर्ग्यमित्यसुवः-ग्यम् । अस्य । तत् । सुवर्ग्यइतिसुवः-ग्यः । अग्निः । यत् । संयतइतिसं-यतः । उपदधातीत्युप-दधाति । समिति । एव । एनम् । यच्छति । सुवर्ग्यमितिसुवः-ग्यम् । एव । अकः । त्र्यविरितित्रि-अविः । वयः । कृतम् । अयानाम् । इति । आह । वयोभिरितिवयः-भिः । एव । अयान् । अवेति । रुन्धे । अयैः । वयांसि । सर्वतः । वायुमतीरितिवायु-मतीः । भवन्ति । तस्मात् । अयम् । सर्वतः । पवते ॥ [६०] पश्चादेताःपुरोऽक्ष्णयाकल्पतेऽसंयतम्पञ्चत्रिंशच्च ॥ ॥१०॥

गायत्री । त्रिष्टुप् । जगती । अनुष्टुगित्यनु-स्तुक् । पङ्क्त्या । सह ॥ बृहती । उष्णिहा । ककुत् । सूचीभिः । शिम्यन्तु । त्वा ॥ द्विपदेतिद्वि-पदा । या । चतुष्प

देतिचतुः-पदा । त्रिपदेतित्रि-पदा । या । च । पट् पदेतिपट् -पदा ॥ सछन्दाइतिस-छन्दाः । या । च । विच्छन्दाइतिवि-छन्दाः । सूचीभिः । शिम्यन्तु । त्वा ॥ महानाम्नीरितिमहा-नाम्नीः । रेवतयः । विश्वाः । आशाः । प्रसूवरीरितिप्र-सूवरीः ॥ मेघ्याः । विद्युतइतिवि-द्युतः । वाचः । सूचीभिः । शिम्यन्तु । त्वा ॥ रजताः । हरिणीः । सीसाः । युजः । युज्यन्ते । कर्मभिरितिकर्म-भिः ॥ अश्वस्य । वाजिनः । त्वचि । सूचीभिः । शिम्यन्तु । त्वा ॥ नारीः । [६१] ते । पत्नयः । लोम । वीति । चिन्वन्तु । मनीषया ॥ देवानाम् । पत्नीः । दिशः । सूचीभिः । शिम्यन्तु । त्वा ॥ कुवित् । अङ्ग । यवमन्तइतियव-मन्तः । यवम् । चित् । यथा । दान्ति । अनुपूर्वमित्यनु-पूर्वम् । वियूयेतिवि-यूय ॥ इहेहेतीह-इह । एषाम् । कृणुत । भोजनानि । ये । बर्हिषः । नमोवृक्तिमितिनमः-वृक्तिम् । न । जग्मुः ॥[६२] नारीस्त्रिꣳशच्च ॥११॥

कः । त्वा । छ्यति । कः । त्वा । वीति । शास्ति । कः । ते । गात्राणि । शिम्यति ॥ कः । उ । ते । शमिता । कविः ॥ ऋतवः । ते । ऋतुधेत्यृतु-धा । परुः । शमितारः । वीति । शासतु ॥ सꣳवथ्सरस्येतिसं-वथ्सरस्य । धायसा । शिमीभिः । शिम्यन्तु । त्वा ॥ दैव्याः । अध्वर्यवः । त्वा । छ्यन्तु । वीति । च । शासतु ॥ गात्राणि । पर्वशइतिपर्व-शः । ते । शिमाः । कृण्वन्तु । शिम्यन्तः ॥ अर्धमासाइत्यर्ध-मासाः । परूꣳषि । ते । मासाः । छ्यन्तु । शिम्यन्तः ॥ अहोरात्राणीत्यहः-रात्राणि । मरुतः । विलिष्टमितिवि-लिष्टम् । [६३] सूदयन्तु । ते ॥ पृथिवी । ते । अन्तरिक्षेण । वायुः । छिद्रम् । भिषज्यतु ॥ द्यौः । ते । नक्षत्रैः । सह । रूपम् । कृणोतु । साधुया ॥ शम् । ते । परेभ्यः । गात्रेभ्यः । शम् । अस्तु । अवरेभ्यः ॥ शम् । अस्थभ्यइत्यस्थ-भ्यः । मज्जभ्यइतिमज्ज-भ्यः । शम् । उ । ते । तनुवे । भुवत् ॥ [६४] विलिष्टन्त्रिꣳशच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥१२॥

विष्णुमुखाअन्नपतेयावतीविवैपुरुषमात्रेणाग्नेतवश्रवोवयोब्रह्मजज्ञानꣳस्वयमातृण्णामेषाꣳवैपशुर्गायत्रीकस्त्वाद्वादश ॥१२॥ विष्णुमुखाअपचितिमान् विवाएतावग्नेतवꣳस्वयमातृण्णाꣳविपूर्चीनानिगायत्रीचतुष्षष्टिः ॥६४॥ विष्णुमुखास्तनुवेभुवत् ॥

हरिः ओ (३) म् ॥

इति पञ्चमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः ॥

अथ पञ्चमकाण्डे तृतीयः प्रश्नः ॥

हरिः ओ (४) म् ॥

उथ्सन्नयज्ञइत्युंथ्सन्न-युज्ञः । वै । एषः । यत् । अग्निः । किम् । वा । अहं । एतस्यं । क्रियते । किम् । वा । न । यत् । वै । यज्ञस्यं । क्रियमाणस्य । अन्तर्यन्तीत्यंन्तः-यन्ति । पूर्यति । वै । अस्य । तत् । आश्विनीः । उपेति । दधाति । अश्विनौ । वै । देवानांम् । भिषजौ । ताभ्यांम् । एव । असमै । भेषजम् । करोति । पञ्चं । उपेति । दधाति । पाङ्क्तः । यज्ञः । यावान् । एव । यज्ञः । तस्मैं । भेषजम् । करोति । ऋतव्याः । उपेति । दधाति । ऋतूनाम् । क्लृप्त्यै । [१] पञ्चं । उपेति । दधाति । पञ्चं । वै । ऋतवंः । यावंन्तः । एव । ऋतवंः । तान् । कल्पयति । समानप्रभृतयइतिंसमान-प्रभृतयः । भवन्ति । समानोदर्काइतिंसमान-उदर्काः । तस्मात् । समानाः । ऋतवंः । एकेन । पदेन । व्यावर्तन्तइतिंवि-आवर्तन्ते । तस्मात् । ऋतवंः । व्यावर्तन्तइतिंवि-आवर्तन्ते । प्राणभृतइतिंप्राण-भृतंः । उपेति । दधाति । ऋतुषुं । एव । प्राणानितिंप्र-अनान् । दधाति । तस्मात् । समानाः । सन्तः । ऋतवंः । न । जीर्यन्ति । अथोइतिं । प्रेति । जनयति । एव । एनान् । एषः । वै । वायुः । यत् । प्राणइतिंप्र-अनः । यत् । ऋतव्याः । उपधायेत्युंप-धार्य । प्राणभृतइतिंप्राण-भृतंः । [२] उपदधातीत्युंप-दधाति । तस्मात् । सर्वान् । ऋतून् । अन्विति । वायुः । एति । वृष्टिसनीरितिंवृष्टि-सनीः । उपेति । दधाति । वृष्टिम् । एव । अवेति । रुन्धे । यत् । एकधेत्येक-धा । उपदध्यादित्युंप-दध्यात् । एकम् । ऋतुम् । वर्षेत् । अनुपरिहारमित्यंनु-परिहारम् । सादयति । तस्मात् । सर्वान् । ऋतून् । वर्षति । यत् । प्राणभृतइतिंप्राण-भृतः । उपधायेत्युंप-धार्य । वृष्टिसनीरितिंवृष्टि-सनीः । उपदधातीत्युंप-दधाति । तस्मात् । वायुप्रच्युतेतिवायु-प्रच्युता । दिवः । वृष्टिः । ईर्ते । पशवंः । वै । वयस्याः । नानामनसइतिनानां-मनसः । खलु । वै । पशवंः । नानाव्रताइतिनानां-व्रताः । ते । अपः । एव । अभीति । समनसइतिस-मनसः । [३] यम् । कामयेत । अपशुः । स्यात् । इति । वयस्याः । तस्यं । उपधायेत्युंप-धार्य । अपस्याः । उपेति । दध्यात् । असंज्ञानमित्यसं-ज्ञानम् । एव । अस्मै । पशुभिरितिंपशु-भिः ।

करोति । अपशुः । एव । भवति । यम् । कामयेत । पशुमानितिपशु-मान् । स्यात् । इति । अपस्याः । तस्य । उपधायेत्युप-धाय । वयस्याः । उपेति । दध्यात् । संज्ञानमितिसं-ज्ञानम् । एव । अस्मै । पशुभिरितिपशु-भिः । करोति । पशुमानितिपशु-मान् । एव । भवति । चतस्रः । पुरस्तात् । उपेति । दधाति । तस्मात् । चत्वारि । चक्षुषः । रूपाणि । द्वेइति । शुक्लेइति । द्वेइति । कृष्णेइति । [४] मूर्धन्वतीरिति मूर्धन्न्-वतीः । भवन्ति । तस्मात् । पुरस्तात् । मूर्धा । पञ्च । दक्षिणायाम् । श्रोण्याम् । उपेति । दधाति । पञ्च । उत्तरस्यामित्युत-तरस्याम् । तस्मात् । पश्चात् । वर्षीयान् । पुरस्तात्प्रवणइतिपुरस्तात्-प्रवणः । पशुः । बस्तः । वयः । इति । दक्षिणे । अꣳसे । उपेति । दधाति । वृष्णिः । वयः । इति । उत्तरइत्युत्-तरे । अꣳसौ । एव । प्रतीतिं । दधाति । व्याघ्रः । वयः । इति । दक्षिणे । पक्षे । उपेति । दधाति । सिꣳहः । वयः । इति । उत्तरइत्युत्-तरे । पक्षयोः । एव । वीर्यम् । दधाति । पुरुषः । वयः । इति । मध्ये । तस्मात् । पुरुषः । पशूनाम् । अधिपतिरित्यधि-पतिः ॥ [५] क्लृप्त्या उपधायप्राणभृतस्समनसःकृष्णेपुरुषोवयइतिपञ्चच ॥ ❀ ❀ ॥१॥

इन्द्राग्नीइतीन्द्र-अग्नी । अव्यथमानाम् । इति । स्वयमातृण्णामितिस्वयं-आतृण्णाम् । उपेति । दधाति । इन्द्राग्निभ्यामितीन्द्राग्नि-भ्याम् । वै । इमौ । लोकौ । विधृताविति वि-धृतौ । अनयोः । लोकयोः । विधृत्याइतिवि-धृत्यै । अधृता । इव । वै । एषा । यत् । मध्यमा । चितिः । अन्तरिक्षम् । इव । वै । एषा । इन्द्राग्नीइतीन्द्र-अग्नी । इति । आह । इन्द्राग्नीइतीन्द्र-अग्नी । वै । देवानाम् । ओजोभृताविर्त्योजः-भृतौ । ओजसा । एव । एनाम् । अन्तरिक्षे । चिनुते । धृत्यै । स्वयमातृण्णामितिस्वयं-आतृण्णाम् । उपेति । दधाति । अन्तरिक्षम् । वै । स्वयमातृण्णेतिस्वयं-आतृण्णा । अन्तरिक्षम् । एव । उपेति । धत्ते । अश्वम् । उपेति । [६] घ्रापयति । प्राणमितिप्र-अनम् । एव । अस्याम् । दधाति । अथोइति । प्राजापत्यइतिप्राजा-पत्यः । वै । अश्वः । प्रजापतिनेतिप्रजा-पतिना । एव । अग्निम् । चिनुते । स्वयमातृण्णेतिस्वयं-आतृण्णा । भवति । प्राणानामितिप्र-अनानाम् । उत्सृष्ट्याइत्युत्-सृष्ट्यै । अथोइति । सुवर्गस्येतिसुवः-गस्य । लोकस्य । अनुख्यात्याइत्यनु-ख्यात्यै । देवानाम् । वै । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । यताम् । दिशः । समिति । अव्लीयन्त । ते । एताः ।

दिश्याः । अपश्यन्न् । ताः । उपेति । अदधत । ताभिः । वै । ते । दिशः । अदृꣳहन्न् । यत् । दिश्याः । उपदधातीत्युप-दधाति । दिशाम् । विधृत्याइतिवि-धृत्यै । दश । प्राणभृतइतिप्राण-भृतः । पुरस्तात् । उपेति । [७] दधाति । नव । वै । पुरुषे । प्राणाइतिप्र-अनाः । नाभिः । दशमी । प्राणानितिप्र-अनान् । एव । पुरस्तात् । धत्ते । तस्मात् । पुरस्तात् । प्राणाइतिप्र-अनाः । ज्योतिष्मतीम् । उत्तमामित्युत्-तमाम् । उपेति । दधाति । तस्मात् । प्राणानामितिप्र-अनानाम् । वाक् । ज्योतिः । उत्तमेत्युत्-तमा । दश । उपेति । दधाति । दशाक्षरेतिदश-अक्षरा । विराडितिवि-राट् । विराडितिवि-राट् । छन्दसाम् । ज्योतिः । ज्योतिः । एव । पुरस्तात् । धत्ते । तस्मात् । पुरस्तात् । ज्योतिः । उपेति । आस्महे । छन्दाꣳसि । पशुषु । आजिम् । अयुः । तान् । बृहती । उदिति । अजयत् । तस्मात् । बार्हताः । [८] पशवः । उच्यन्ते । मा । छन्दः । इति । दक्षिणतः । उपेति । दधाति । तस्मात् । दक्षिणावृतइतिदक्षिणा-आवृतः । मासाः । पृथिवी । छन्दः । इति । पश्चात् । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । अग्निः । देवता । इति । उत्तरतइत्युत्-तरतः । ओजः । वै । अग्निः । ओजः । एव । उत्तरतइत्युत्-तरतः । धत्ते । तस्मात् । उत्तरतोऽभिप्रयायीत्युत्तरतः-अभिप्रयायी । जयति । पट् त्रिꣳशदितिपट्-त्रिꣳशत् । समिति । पद्यन्ते । पट् त्रिꣳशदक्षरेतिपट् त्रिꣳशत्-अक्षरा । बृहती । बार्हताः । पशवः । बृहत्या । एव । अस्मै । पशून् । अवेति । रुन्धे । बृहती । छन्दसाम् । स्वाराज्यमितिस्व-राज्यम् । परीति । इयाय । यस्य । एताः । [९] उपधीयन्तइत्युप-धीयन्ते । गच्छति । स्वाराज्यमितिस्व-राज्यम् । सप्त । वालखिल्याइतिवाल-खिल्याः । पुरस्तात् । उपेति । दधाति । सप्त । पश्चात् । सप्त । वै । शीर्षण्याः । प्राणाइतिप्र-अनाः । द्वौ । अवाञ्चौ । प्राणानामितिप्र-अनानाम् । सवीर्यत्वायेतिसवीर्य-त्वाय । मूर्धा । असि । राट् । इति । पुरस्तात् । उपेति । दधाति । यन्त्री । राट् । इति । पश्चात् । प्राणानितिप्र-अनान् । एव । अस्मै । समीचः । दधाति ॥ [१०] अश्वमुपपुरस्ताद्दुपबार्हताएताश्चतुस्त्रिꣳशच्च ॥ २ ॥

देवाः । वै । यत् । यज्ञे । अकुर्वत । तत् । असुराः । अकुर्वत । ते । देवाः । एताः । अक्ष्णयास्तोमीयाइत्यक्ष्णया-स्तोमीयाः । अपश्यन्न् । ताः । अन्यथा । अनूच्येत्यनु-उच्य । अन्यथा । उपेति । अदधत । तत् । असुराः । न । अन्ववायन्

निरित्यंनु-अवायन्न् । ततः । देवाः । अभवन्न् । परेति । असुराः । यत् । अक्ष्णया स्तोमीयाइत्यंक्ष्णया-स्तोमीयाः । अन्यथा । अनूच्येत्यंनु-उच्यं । अन्यथा । उपद धातीत्युंप-दधांति । भ्रातृव्याभिभूत्याइतिभ्रातृव्य-अभिभूत्यै । भवति । आत्मना । परेति । अस्य । भ्रातृव्यः । भवति । आशुः । त्रिवृदितित्रि-वृत् । इति । पुरस्तात् । उपेति । दधाति । यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम् । वै । त्रिवृदितित्रि-वृत् । [११] यज्ञमुख मितियज्ञ-मुखम् । एव । पुरस्तात् । वीति । यातयति । व्योमेतिवि-ओम । सप्तदश इतिसप्त-दशः । इति । दक्षिणतः । अन्नम् । वै । व्योमेतिवि-ओम । अन्नम् । सप्त दशइतिसप्त-दशः । अन्नम् । एव । दक्षिणतः । धत्ते । तस्मात् । दक्षिणेन । अ न्नम् । अद्यते । धरुणः । एकविꣳशइत्येक-विꣳशः । इति । पश्चात् । प्रतिष्ठेतिप्रति-स्था । वै । एकविꣳशइत्येक-विꣳशः । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । भान्तः । पञ्च दशइतिपञ्च-दशः । इति । उत्तरतइत्युंत्-तरतः । ओजः । वै । भान्तः । ओजः । प ञ्चदशइतिपञ्च-दशः । ओजः । एव । उत्तरतइत्युंत्-तरतः । धत्ते । तस्मात् । उत्तर तोभिप्रयायीत्युंत्तरतः-अभिप्रयायी । जयति । प्रतूर्त्तिरितिप्र-तूर्त्तिः । अष्टादशइत्यंष्टा-दशः । इति । पुरस्तात् । [१२] उपेति । दधाति । द्वौ । त्रिवृताविर्तिति-वृतौ । अभिपूर्वमित्यंभि-पूर्वम् । यज्ञमुखइतियज्ञ-मुखे । वीति । यातयति । अभिवर्तइत्यंभि-वर्तः । सविꣳशइतिस-विꣳशः । इति । दक्षिणतः । अन्नम् । वै । अभिवर्तइत्यंभि-व र्तः । अन्नम् । सविꣳशइतिस-विꣳशः । अन्नम् । एव । दक्षिणतः । धत्ते । तस्मात् । द क्षिणेन । अन्नम् । अद्यते । वर्चः । द्वाविꣳशः । इति । पश्चात् । यत् । विꣳशतिः । द्वेइति । तेन । विराजाविर्तिवि-राजौ । यत् । द्वेइति । प्रतिष्ठेतिप्रति-स्था । तेन । वि राजोरितिवि-राजोः । एव । अभिपूर्वमित्यंभि-पूर्वम् । अन्नाद्यइत्यंन्न-अद्ये । प्रतीति । तिष्ठति । तपः । नवदशइतिनव-दशः । इति । उत्तरतइत्युंत्-तरतः । तस्मात् । सव्यः । [१३] हस्तयोः । तपस्वितरइतितपस्वि-तरः । योनिः । चतुर्विꣳशइतिचतुः-विꣳशः । इति । पुरस्तात् । उपेति । दधाति । चतुर्विꣳशत्यक्षरेतिचतुर्विꣳशति-अक्षरा । गायत्री । गायत्री । यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम् । यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम् । एव । पुरस्तात् । वीति । यातयति । गर्भाः । पञ्चविꣳशइतिपञ्च-विꣳशः । इति । दक्षिणतः । अन्नम् । वै । गर्भाः । अन्नम् । पञ्चविꣳशइतिपञ्च-विꣳशः । अन्नम् । एव । दक्षिणतः । धत्ते ।

तस्मात्। दक्षिणेन। अन्नम्। अद्यते। ओजः। त्रिणवइतित्रि-नवः। इति। पश्चात्। इमे। वै। लोकाः। त्रिणवइतित्रि-नवः। एषु। एव। लोकेषु। प्रतीति। तिष्ठति। सम्भरणइतिसं-भरणः। त्रयोविंशइतित्रयः-विंशः। इति। [१४] उत्तरतइत्युत्-तरतः। तस्मात्। सव्यः। हस्तयोः। सम्भार्यतरइतिसम्भार्य-तरः। क्रतुः। एकत्रिंशइत्येक-त्रिंशः। इति। पुरस्तात्। उपेति। दधाति। वाक्। वै। क्रतुः। यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम्। वाक्। यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम्। एव। पुरस्तात्। वीति। यातयति। ब्रध्नस्य। विष्टपम्। चतुस्त्रिंशइतिचतुः-त्रिंशः। इति। दक्षिणतः। असौ। वै। आदित्यः। ब्रध्नस्य। विष्टपम्। ब्रह्मवर्चसमितिब्रह्म-वर्चसम्। एव। दक्षिणतः। धत्ते। तस्मात्। दक्षिणः। अर्धः। ब्रह्मवर्चसितरइतिब्रह्मवर्चसि-तरः। प्रतिष्ठेतिप्रति-स्था। त्रयस्त्रिंशइतित्रयः-त्रिंशः। इति। पश्चात्। प्रतिष्ठित्याइति प्रति-स्थित्यै। नाकः। षट् त्रिंशइतिषट्-त्रिंशः। इति। उत्तरतइत्युत्-तरतः। सुवर्गइतिसुवः-गः। वै। लोकः। नाकः। सुवर्गस्येतिसुवः-गस्य। लोकस्य। सम ष्ट्याइतिसं-अष्ट्यै॥ [१५] वै त्रिवृदिति पुरस्तात्सव्यस्त्रयोविंश इति सुवर्गो वै पञ्च च॥ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ॥३॥

आशुर्व्योमधरुणोभान्तःप्रतूर्तिरभिवर्तोवर्चस्तपोयोनिर्गर्भा ओजस्सम्भरणः क्रतुर्ब्रध्नस्यप्रतिष्ठानाकष्षोडश॥ ❁ ❁ ❁ ❁

अग्नेः। भागः। असि। इति। पुरस्तात्। उपेति। दधाति। यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम्। वै। अग्निः। यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम्। दीक्षा। यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम्। ब्रह्म। यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम्। त्रिवृदितित्रि-वृत्। यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम्। एव। पुरस्तात्। वीति। यातयति। नृचक्षसामितिनृ-चक्षसाम्। भागः। असि। इति। दक्षिणतः। शुश्रुवांसः। वै। नृचक्षसइतिनृ-चक्षसः। अन्नम्। धाता। जातायै। एव। अस्मै। अन्नम्। अपीति। दधाति। तस्मात्। जातः। अन्नम्। अत्ति। जनित्रम्। स्पृतम्। सप्तदशइतिसप्त-दशः। स्तोमः। इति। आह। अन्नम्। वै। जनित्रम्। [१६] अन्नम्। सप्तदशइतिसप्त-दशः। अन्नम्। एव। दक्षिणतः। धत्ते। तस्मात्। दक्षिणेन। अन्नम्। अद्यते। मित्रस्य। भागः। असि। इति। पश्चात्। प्राणइतिप्र-अनः। वै। मित्रः। अपानइत्यप-अनः। वरुणः। प्राणापानावितिप्राण-

अपानौ । एव । अस्मिन् । दधाति । दिवः । वृष्टिः । वाताः । स्पृताः । एकविꣳश इत्येक-विꣳशः । स्तोमः । इति । आह । प्रतिष्ठेतिप्रति-स्था । वै । एकविꣳशइत्येक-विꣳशः । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । इन्द्रस्य । भागः । असि । इति । उत्तरतइत्युत्-तरतः । ओजः । वै । इन्द्रः । ओजः । विष्णुः । ओजः । क्षत्रम् । ओजः । पञ्चदशइतिपञ्च-दशः । [१७] ओजः । एव । उत्तरतइत्युत्-तरतः । धत्ते । तस्मात् । उत्तरतोभिप्रयायीत्युत्तरतः-अभिप्रयायी । जयति । वसूनाम् । भागः । असि । इति । पुरस्तात् । उपेति । दधाति । यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम् । वै । वसवः । यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम् । रुद्राः । यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम् । चतुर्विꣳशइतिचतुः-विꣳशः । यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम् । एव । पुरस्तात् । वीति । यातयति । आदित्यानाम् । भागः । असि । इति । दक्षिणतः । अन्नम् । वै । आदित्याः । अन्नम् । मरुतः । अन्नम् । गर्भाः । अन्नम् । पञ्चविꣳशइतिपञ्च-विꣳशः । अन्नम् । एव । दक्षिणतः । धत्ते । तस्मात् । दक्षिणेन । अन्नम् । अद्यते । अदित्यै । भागः । [१८] असि । इति । पश्चात् । प्रतिष्ठेतिप्रति-स्था । वै । अदितिः । प्रतिष्ठेतिप्रति-स्था । पूषा । प्रतिष्ठेतिप्रति-स्था । त्रिणवइतित्रि-नवः । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । देवस्य । सवितुः । भागः । असि । इति । उत्तरतइत्युत्-तरतः । ब्रह्म । वै । देवः । सविता । ब्रह्म । बृहस्पतिः । ब्रह्म । चतुष्टोमइतिचतुः-स्तोमः । ब्रह्मवर्चसमितिब्रह्म-वर्चसम् । एव । उत्तरतइत्युत्-तरतः । धत्ते । तस्मात् । उत्तरइत्युत्-तरः । अर्धः । ब्रह्मवर्चसितरइतिब्रह्मवर्चसि-तरः । सावित्रवतीतिसावित्र-वती । भवति । प्रसूत्याइतिप्र-सूत्यै । तस्मात् । ब्राह्मणानाम् । उदीची । सनिः । प्रसूतेतिप्र-सूता । धर्त्रः । चतुष्टोमइतिचतुः-स्तोमः । इति । पुरस्तात् । उपेति । दधाति । यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम् । वै । धर्त्रः । [१९] यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम् । चतुष्टोमइतिचतुः-स्तोमः । यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम् । एव । पुरस्तात् । वीति । यातयति । यावानाम् । भागः । असि । इति । दक्षिणतः । मासाः । वै । यावाः । अर्धमासाइत्यर्ध-मासाः । अयावाः । तस्मात् । दक्षिणावृतइतिदक्षिणा-आवृतः । मासाः । अन्नम् । वै । यावाः । अन्नम् । प्रजाइतिप्र-जाः । अन्नम् । एव । दक्षिणतः । धत्ते । तस्मात् । दक्षिणेन । अन्नम् । अद्यते । ऋभूणाम् । भागः । असि ।

इति । पश्चात् । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । विवर्तइतिवि-वर्तः । अष्टाचत्वारिꣳशइ त्यष्ट-चत्वारिꣳशः । इति । उत्तरतइत्युत्-तरतः । अनयोः । लोकयोः । सवीर्यत्वा येतिसवीर्य-त्वाय । तस्मात् । इमौ । लोकौ । समावद्वीर्याविवितिसमावत्-वीर्यौ । [२०] यस्य । मुख्यवतीरितिमुख्य-वतीः । पुरस्तात् । उपधीयन्तइत्युप-धीयन्ते । मुख्यः । एव । भवति । एति । अस्य । मुख्यः । जायते । यस्य । अन्नवतीरित्यन्न-वतीः । दक्षिणतः । अत्ति । अन्नम् । एति । अस्य । अन्नादइत्यन्न-अदः । जायते । यस्य । प्रतिष्ठावतीरितिप्रतिष्ठा-वतीः । पश्चात् । प्रतीति । एव । तिष्ठति । यस्य । ओज स्वतीः । उत्तरतइत्युत्-तरतः । ओजस्वी । एव । भवति । एति । अस्य । ओजस्वी । जायते । अर्कः । वै । एषः । यत् । अग्निः । तस्य । एतत् । एव । स्तोत्रम् । एतत् । शस्त्रम् । यत् । एषा । विधेतिवि-धा । [२१] विधीयतइतिवि-धीयते । अर्के । एव । तत् । अर्क्यम् । अनु । वीति । धीयते । अत्ति । अन्नम् । एति । अस्य । अन्नादइत्य न्न-अदः । जायते । यस्य । एषा । विधेतिवि-धा । विधीयतइतिवि-धीयते । यः । उ । च । एनाम् । एवम् । वेद । सृष्टीः । उपेति । दधाति । यथासृष्टमितियथा-सृ ष्टम् । एव । अवेति । रुन्धे । न । वै । इदम् । दिवा । न । नक्तम् । आसीत् । अ व्यावृत्तमित्यवि-आवृत्तम् । ते । देवाः । एताः । व्युष्टीरितिवि-उष्टीः । अपश्यन् । ताः । उपेति । अदधत । ततः । वै । इदम् । वीति । औच्छत् । यस्य । एताः । उप धीयन्तइत्युप-धीयन्ते । वीति । एव । अस्मै । उच्छति । अथोइति । तमः । एव । अपेति । हन्ते ॥ [२२] वैजनित्रम्पश्चदशोऽदित्यैभागोवैधत्रस्समावद्वीर्यौविधातत्रोवा इदश्चतुर्दशच ॥ ❁ ❁ ❁ ❁ ॥ ४ ॥

अग्नेर्नृचक्षसाजनित्रम्मित्रस्येन्द्रस्य वसूनामादित्यानामदित्यैदेवस्य सवि तुस्संविन्त्रवतीधर्त्रोयावानामभूणाविवर्तश्चतुर्दश ॥ ❁ ❁ ॥

अग्ने । जातान् । प्रेति । नुद । नः । सपत्नान् । इति । पुरस्तात् । उपेति । दधाति । जातान् । एव । भ्रातृव्यान् । प्रेति । नुदते । सहसा । जातान् । इति । पश्चात् । जनिष्यमाणान् । एव । प्रतीति । नुदते । चतुश्चत्वारिꣳशइतिचतुः-चत्वा रिꣳशः । स्तोमः । इति । दक्षिणतः । ब्रह्मवर्चसमितिब्रह्म-वर्चसम् । वै । चतुश्चत्वा रिꣳशइतिचतुः-चत्वारिꣳशः । ब्रह्मवर्चसमितिब्रह्म-वर्चसम् । एव । दक्षिणतः ।

धत्ते । तस्मात् । दक्षिणः । अर्धः । ब्रह्मवर्चसितरइतिब्रह्मवर्चसि-तरः । षोडशः । स्तोमः । इति । उत्तरतइत्युत्-तरतः । ओजः । वै । षोडशः । ओजः । एव । उत्तरतइत्युत्-तरतः । धत्ते । तस्मात् । [२३] उत्तरतोभिप्रयायीत्युत्तरतः-अभिप्रयायी । जयति । वज्रः । वै । चतुश्चत्वारिꣳशइतिचतुः-चत्वारिꣳशः । वज्रः । षोडशः । यत् । एतेइति । इष्टकेइति । उपदधातीत्युप-दधाति । जातान् । च । एव । जनिष्यमाणान् । च । भ्रातृव्यान् । प्रणुद्येतिप्र-नुद्य । वज्रम् । अनु । प्रेति । हरति । स्तृत्यै । पुरीषवतीमितिपुरीष-वतीम् । मध्ये । उपेति । दधाति । पुरीषम् । वै । मध्यम् । आत्मनः । सात्मानमितिस-आत्मानम् । एव । अग्निम् । चिनुते । सात्मेतिस-आत्मा । अमुष्मिन् । लोके । भवति । यः । एवम् । वेद । एताः । वै । असपत्नाः । नाम । इष्टकाः । यस्य । एताः । उपधीयन्तइत्युप-धीयन्ते । [२४] न । अस्य । सपत्नः । भवति । पशुः । वै । एषः । यत् । अग्निः । विराजइतिवि-राजः । उत्तमायामित्युत्-तमायाम् । चित्याम् । उपेति । दधाति । विराजमितिवि-राजम् । एव । उत्तमामित्युत्-तमाम् । पशुषु । दधाति । तस्मात् । पशुमानितिपशु-मान् । उत्तमामित्युत्-तमाम् । वाचम् । वदति । दशदशेतिदश-दश । उपेति । दधाति । सवीर्यत्वायेति सवीर्य-त्वाय । अक्ष्णया । उपेति । दधाति । तस्मात् । अक्ष्णया । पशवः । अङ्गानि । प्रेति । हरन्ति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । यानि । वै । छन्दाꣳसि । सुवर्ग्याणीतिसुवः-ग्यानि । आसन् । तैः । देवाः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । आयन् । तेन । ऋषयः । [२५]-अश्राम्यन् । ते । तपः । अतप्यन्त । तानि । तपसा । अपश्यन् । तेभ्यः । एताः । इष्टकाः । निरिति । अमिमत । एवः । छन्दः । वरिवः । छन्दः । इति । ताः । उपेति । अदधत । ताभिः । वै । ते । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । आयन् । यत् । एताः । इष्टकाः । उपदधातीत्युप-दधाति । यानि । एव । छन्दाꣳसि । सुवर्ग्याणीतिसुवः-ग्यानि । तैः । एव । यजमानः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । एति । यज्ञेन । वै । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । प्रजाइतिप्र-जाः । असृजत । ताः । स्तोमभागैरितिस्तोम-भागैः । एव । असृजत । यत् । [२६] स्तोमभागाइतिस्तोम-भागाः । उपदधातीत्युप-दधाति । प्रजाइतिप्र-जाः । एव । तत् । यजमानः । सृजते । बृहस्पतिः । वै । एतत् । यज्ञस्य । तेजः । समिति । अ

भरत् । यत् । स्तोमभागाइतिस्तोम-भागाः । यत् । स्तोमभागाइतिस्तोम-भागाः । उपदधातीत्युप-दधाति । सतेजसमितिस-तेजसम् । एव । अग्निम् । चिनुते । बृहस्पतिः । वै । एताम् । यज्ञस्य । प्रतिष्ठामितिप्रति-स्थाम् । अपश्यत् । यत् । स्तोमभागाइतिस्तोम-भागाः । यत् । स्तोमभागाइतिस्तोम-भागाः । उपदधातीत्युप-दधाति । यज्ञस्य । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । सप्तसप्तेतिसप्त-सप्त । उपेति । दधाति । सवीर्यत्वायेतिसवीर्य-त्वाय । तिस्रः । मध्ये । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै ॥ [२७] उत्तरतोधंत्तेतस्मांदुपधीयन्तऋषयोऽसृजतयत्रिचंत्वारिंशच्च ॥ ॥५॥

रश्मिः । इति । एव । आदित्यम् । असृजत । प्रेतिरितिप्र-इतिः । इति । धर्मम् । अन्वितिरित्यनु-इतिः । इति । दिवम् । सन्धिरितिसं-धिः । इति । अन्तरिक्षम् । प्रतिधिरितिप्रति-धिः । इति । पृथिवीम् । विष्टम्भइतिवि-स्तम्भः । इति । वृष्टिम् । प्रवेतिप्र-वा । इति । अहः । अनुवेत्यनु-वा । इति । रात्रिम् । उशिक् । इति । वसून् । प्रकेतइतिप्र-केतः । इति । रुद्रान् । सुदीतिरितिसु-दीतिः । इति । आदित्यान् । ओजः । इति । पितॄन् । तन्तुः । इति । प्रजाइतिप्र-जाः । पृतनाषाट् । इति । पशून् । रेवत् । इति । ओषधीः । अभिजिदित्यभि-जित् । असि । युक्तग्रावेतियुक्त-ग्रावा । [२८] इन्द्राय । त्वा । इन्द्रम् । जिन्व । इति । एव । दक्षिणतः । वज्रम् । परीति । औहत् । अभिजित्याइत्यभि-जित्यै । ताः । प्रजाइतिप्र-जाः । अपप्राणाइत्यप-प्राणाः । असृजत । तासु । अधिपतिरित्यधि-पतिः । असि । इति । एव । प्राणमितिप्र-अनम् । अदधात् । यन्ता । इति । अपानमित्यप-अनम् । संसर्पइतिसं-सर्पः । इति । चक्षुः । वयोधाइतिवयः-धाः । इति । श्रोत्रम् । ताः । प्रजाइतिप्र-जाः । प्राणतीरितिप्र-अनतीः । अपानतीरित्यप-अनतीः । पश्यन्तीः । शृण्वतीः । न । मिथुनी । अभवन् । तासु । त्रिवृदितित्रि-वृत् । असि । इति । एव । मिथुनम् । अदधात् । ताः । प्रजाइतिप्र-जाः । मिथुनी । [२९] भवन्तीः । न । प्रेति । अजायन्त । ताः । संरोहइतिसं-रोहः । असि । नीरोहइतिनिः-रोहः । असि । इति । एव । प्रेति । अजनयत् । ताः । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रजाताइतिप्र-जाताः । न । प्रतीति । अतिष्ठन् । ताः । वसुकः । असि । वेषश्रिरितिवेष-श्रिः । असि । वस्यष्टिः । असि । इति । एव । एषु । लोकेषु । प्रतीति । अस्थापयत् । यत् । आह । वसुकः । असि । वेषश्रिरि

त्रिवेर्षं-श्रिः । असि । वस्यष्टिः । असि । इति । प्रजाइतिप्र-जाः । एव । प्रजाताइति प्र-जाताः । एषु । लोकेषु । प्रतीति । स्थापयति । सात्मेतिस-आत्मा । अन्तरिक्षम् । रोहति । सप्राणइतिस-प्राणः । अमुष्मिन्न् । लोके । प्रतीति । तिष्ठति । अव्यर्धुक इत्यवि-अर्धुकः । प्राणापानाभ्यामितिप्राण-अपानाभ्याम् । भवति । यः । एवम् । वेद ॥ [३०] युक्तग्रावाप्रजामिथुन्यन्तरिक्षन्द्वादशच ॥ ❁ ॥ ६ ॥

नाकसद्भिरितिनाकसत्-भिः । वै । देवाः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । आयन्न् । तत् । नाकसदामितिनाक-सदाम् । नाकसत्त्वमितिनाकसत्-त्वम् । यत् । नाकसदइतिनाक-सदः । उपदधातीत्युप-दधाति । नाकसद्भिरितिनाकसत् भिः । एव । तत् । यजमानः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । एति । सुवर्गइतिसुवः-गः । वै । लोकः । नाकः । यस्य । एताः । उपधीयन्तइत्युप-धीयन्ते । न । अस्मै । अकम् । भवति । यजमानायतनमितियजमान-आयतनम् । वै । नाकसदइतिनाक-सदः । यत् । नाकसदइतिनाक-सदः । उपदधातीत्युप-दधाति । आयतनमित्या-यतनम् । एव । तत् । यजमानः । कुरुते । पृष्ठानाम् । वै । एतत् । तेजः । सम्भृत मितिसं-भृतम् । यत् । नाकसदइतिनाक-सदः । यत् । नाकसदइतिनाक-सदः । [३१] उपदधातीत्युप-दधाति । पृष्ठानाम् । एव । तेजः । अवेति । रुन्धे । पञ्चचो डाइतिपञ्च-चोडाः । उपेति । दधाति । अप्सरसः । एव । एनम् । एताः । भूताः । अमुष्मिन्न् । लोके । उपेति । शेरे । अथोइति । तनूपानीरितितनू-पानीः । एव । एताः । यजमानस्य । यम् । द्विष्यात् । तम् । उपदधदित्युप-दधत् । ध्यायेत् । एताभ्यः । एव । एनम् । देवताभ्यः । एति । वृश्चति । ताजक् । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । उत्तराइत्युत्-तराः । नाकसद्भ्यइतिनाकसत्-भ्यः । उपेति । दधाति । यथा । जायाम् । आनीयेत्या-नीय । गृहेषु । निषादयतीतिनि-सादयति । तादृक् । एव । तत् । [३२] पश्चात् । प्राचीम् । उत्तमामित्युत्-तमाम् । उपेति । दधाति । तस्मात् । पश्चात् । प्राची । पत्नी । अन्विति । आस्ते । स्वयमातृण्णामितिस्वयं-आतृण्णाम् । च । विकर्णीमितिवि-कर्णीम् । च । उत्तमेइत्युत्-तमे । उपेति । दधाति । प्राणइति प्र-अनः । वै । स्वयमातृण्णेतिस्वयं-आतृण्णा । आयुः । विकर्णीतिवि-कर्णी । प्राणमितिप्र-अनम् । च । एव । आयुः । च । प्राणानामितिप्र-अनानाम् । उत्तमावि

त्युंत्-तमौ । धत्ते । तस्मात् । प्राणइतिप्र-अनः । च । आयुः । च । प्राणानामिति प्र-अनानांम् । उत्तमावित्युंत्-तमौ । न । अन्याम् । उत्तंरामित्युत्-तराम् । इष्टकाम् । उपेति । दध्यात् । यत् । अन्याम् । उत्तंरामित्युत्-तराम् । इष्टकाम् । उपदध्यादित्युं प-दध्यात् । पशूनाम् । [३३] च । यजमानस्य । च । प्राणमितिप्र-अनम् । च । आयुः । च । अपीति । दध्यात् । तस्मात् । न । अन्या । उत्तरेत्युत्-तरा । इष्टका । उपधेयेत्युंप-धेया । स्वयमातृण्णामितिस्वयं-आतृण्णाम् । उपेति । दधाति । असौ । वै । स्वयमातृण्णेतिस्वयं-आतृण्णा । अमूम् । एव । उपेति । धत्ते । अश्वम् । उपेति । घ्रापयति । प्राणमितिप्र-अनम् । एव । अस्याम् । दधाति । अथोइति । प्राजापत्यइ तिप्राजा-पत्यः । वै । अश्वः । प्रजापतिनेतिप्रजा-पतिना । एव । अग्निम् । चिनुते । स्वयमातृण्णेतिस्वयं-आतृण्णा । भवति । प्राणानामितिप्र-अनानाम् । उत्सृष्ट्याइत्युत्-सृष्ट्यै । अथोइति । सुवर्गस्येतिसुवः-गस्य । लोकस्य । अनुख्यात्याइत्यनु-ख्यात्यै । एषा । वै । देवानाम् । विक्रान्तिरितिवि-क्रान्तिः । यत् । विकर्णीतिवि-कर्णी । यत् । विकर्णीमितिवि-कर्णीम् । उपदधातीत्युंप-दधाति । देवानाम् । एव । विक्रान्तिमि तिवि-क्रान्तिम् । अनु । वीति । क्रमते । उत्तरतइत्युंत्-तरतः । उपेति । दधाति । तस्मात् । उत्तरतउपचारइत्युंत्तरतः-उपचारः । अग्निः । वायुमतीतिवायु-मती । भव ति । समिध्याइतिसं-इध्यै ॥ [३४] सम्भृतंयन्नोकसदोयन्नाकसदस्तत्पशूनामेपावै द्वाविꣳशतिश्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥७॥

छन्दाꣳसि । उपेति । दधाति । पशवः । वै । छन्दाꣳसि । पशून् । एव । अवेति । रुन्धे । छन्दाꣳसि । वै । देवानाम् । वामम् । पशवः । वामम् । एव । पशून् । अवेति । रुन्धे । एताम् । ह । वै । यज्ञसेनइतियज्ञ-सेनः । चैत्रियायणः । चितिम् । विदाम् । चकार । तया । वै । सः । पशून् । अवेति । अरुन्ध । यत् । एताम् । उप दधातीत्युंप-दधाति । पशून् । एव । अवेति । रुन्धे । गायत्रीः । पुरस्तात् । उपेति । दधाति । तेजः । वै । गायत्री । तेजः । एव । [३५] मुखतः । धत्ते । मूर्द्धन्वतीरिति मूर्द्धन्-वतीः । भवन्ति । मूर्द्धानम् । एव । एनम् । समानानाम् । करोति । त्रि ष्टुभः । उपेति । दधाति । इन्द्रियम् । वै । त्रिष्टुक् । इन्द्रियम् । एव । मध्यतः । धत्ते । जगतीः । उपेति । दधाति । जागताः । वै । पशवः । पशून् । एव । अवेति । रुन्धे ।

अनुष्टुभइत्यनु-स्तुभः । उपेति । दधाति । प्राणाइतिप्र-अनाः । वै । अनुष्टुबित्यनु-स्तुप् । प्राणानामितिप्र-अनानाम् । उथ्सृष्ट्याइत्युत्-सृष्ट्यै । बृहतीः । उष्णिहाः । पङ्क्तीः । अक्षरपङ्क्तीरित्यक्षर-पङ्क्तीः । इति । विषुरूपाणीतिविषु-रूपाणि । छन्दाꣳसि । उपेति । दधाति । विषुरूपाइतिविषु-रूपाः । वै । पशवः । पशवः । [३६] छन्दाꣳसि । विषुरूपानितिविषु-रूपान् । एव । पशून् । अवेति । रुन्धे । विषुरूपमितिविषु-रूपम् । अस्य । गृहे । दृश्यते । यस्य । एताः । उपधीयन्तइत्युप-धीयन्ते । यः । उ । च । एनाः । एवम् । वेद । अतिच्छन्दसमित्यति-छन्दसम् । उपेति । दधाति । अतिच्छन्दाइत्यति-छन्दाः । वै । सर्वाणि । छन्दाꣳसि । सर्वैभिः । एव । एनम् । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । चिनुते । वर्ष्म । वै । एषा । छन्दसाम् । यत् । अतिच्छन्दाइत्यति-छन्दाः । यत् । अतिच्छन्दसमित्यति-छन्दसम् । उपदधातीत्युप-दधाति । वर्ष्म । एव । एनम् । समानानाम् । करोति । द्विपदाइतिद्वि-पदाः । उपेति । दधाति । द्विपादितिद्वि-पात् । यजमानः । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै ॥ [३७] तेजएवपशवःपशवोयजमानएकंच ॥ ❀ ❀ ॥ ८ ॥

सर्वाभ्यः । वै । देवताभ्यः । अग्निः । चीयते । यत् । सयुजइतिस-युजः । न । उपदध्यादित्युप-दध्यात् । देवताः । अस्य । अग्निम् । वृञ्जीरन् । यत् । सयुजइतिस-युजः । उपदधातीत्युप-दधाति । आत्मना । एव । एनम् । सयुजमितिस-युजम् । चिनुते । न । अग्निना । वीति । ऋध्यते । अथोइति । यथा । पुरुषः । स्नावभिरितिस्नाव-भिः । सन्ततइतिसं-ततः । एवम् । एव । एताभिः । अग्निः । सन्ततइतिसं-ततः । अग्निना । वै । देवाः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । आयन् । ताः । अमूः । कृत्तिकाः । अभवन् । यस्य । एताः । उपधीयन्तइत्युप-धीयन्ते । सुवर्गमितिसुवः-गम् । एव । [३८] लोकम् । एति । गच्छति । प्रकाशमितिप्र-काशम् । चित्रम् । एव । भवति । मण्डलेष्टकाइतिमण्डल-इष्टकाः । उपेति । दधाति । इमे । वै । लोकाः । मण्डलेष्टकाइतिमण्डल-इष्टकाः । इमे । खलु । वै । लोकाः । देवपुराइतिदेव-पुराः । देवपुराइतिदेव-पुराः । एव । प्रेति । विशति । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । अग्निम् । चिक्यानः । विश्वज्योतिषइतिविश्व-ज्योतिषः । उपेति । दधाति । इमान् । एव । एताभिः । लोकान् । ज्योतिष्मतः । कुरुते । अथोइति । प्राणा

निर्तिप्र-अनान् । एव । एताः । यर्जमानस्य । दाधृति । एताः । वै । देवताः । सुवर्ग्यांइतिसुवः-ग्याः । ताः । एव । अन्वारभ्येत्यंनु-आरभ्यं । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । एति ॥ [३९] सुवर्गमेवताएवचत्वारिंच ॥ ❀ ❀ ॥९॥

वृष्टिसनीरितिवृष्टि-सनीः । उपेति । दधाति । वृष्टिम् । एव । अवेति । रुन्धे । यत् । एकधेत्येक-धा । उपदध्यादित्युंप-दध्यात् । एकम् । ऋतुम् । वर्षेत् । अनुपरिहारमित्यंनु-परिहारम् । सादयति । तस्मात् । सर्वान् । ऋतून् । वर्षति । पुरोवातसनिरितिपुरोवात-सनिः । असि । इति । आह । एतत् । वै । वृष्ट्यै । रूपम् । रूपेण । एव । वृष्टिम् । अवेति । रुन्धे । संयानीभिरितिसं-यानीभिः । वै । देवाः । इमान् । लोकान् । समिति । अयुः । तत् । संयानीनामितिसं-यानीनाम् । संयानित्वमितिसंयानि-त्वम् । यत् । संयानीरितिसं-यानीः । उपदधातीत्युंप-दधाति । यथा । अप्स्वित्यप्-सु । नावा । संयातीतिसं-याति । एवम् । [४०] एव । एताभिः । यर्जमानः । इमान् । लोकान् । समिति । याति । प्लवः । वै । एषः । अग्नेः । यत् । संयानीरितिसं-यानीः । यत् । संयानीरितिसं-यानीः । उपदधातीत्युंप-दधाति । प्लवम् । एव । एतम् । अग्नये । उपेति । दधाति । उत । यस्य । एतासु । उपहितास्वित्युप-हितासु । आपः । अग्निम् । हरन्ति । अहृतः । एव । अस्य । अग्निः । आदित्येष्टकाइत्यांदित्य-इष्टकाः । उपेति । दधाति । आदित्याः । वै । एतम् । भूत्यै । प्रतीति । नुदन्ते । यः । अलम् । भूत्यै । सन् । भूतिम् । न । प्राप्नोतीतिप्र-आप्नोति । आदित्याः । [४१] एव । एनम् । भूतिम् । गमयन्ति । असौ । वै । एतस्य । आदित्यः । रुचम् । एति । दत्ते । यः । अग्निम् । चित्वा । न । रोचते । यत् । आदित्येष्टकाइत्यांदित्य-इष्टकाः । उपदधातीत्युंप-दधाति । असौ । एव । अस्मिन् । आदित्यः । रुचम् । दधाति । यथा । असौ । देवानाम् । रोचते । एवम् । एव । एषः । मनुष्याणाम् । रोचते । घृतेष्टकाइतिघृत-इष्टकाः । उपेति । दधाति । एतत् । वै । अग्नेः । प्रियम् । धाम । यत् । घृतम् । प्रियेण । एव । एनम् । धाम्ना । समिति । अर्धयति । [४२] अथोइति । तेजसा । अनुपरिहारमित्यंनु-परिहारम् । सादयति । अपरिवर्गमित्यपरि-वर्गम् । एव । अस्मिन् । तेजः । दधाति । प्रजापतिरितिप्रजापतिः । अग्निम् । अचिनुत । सः । यशसा । वीनि । आर्च्छत । सः । एताः । यशो

दाइतिँयशः-दाः । अपश्यत् । ताः । उपेति । अधत्त । ताभिः । वै । सः । यशः । आत्मन्न् । अधत्त । यत् । यशोदाइतिँयशः-दाः । उपदधातीत्युप-दधाति । यशः । एव । ताभिः । यजमानः । आत्मन्न् । धत्ते । पञ्च । उपेति । दधाति । पाङ्क्तः । पुरुषः । यावान् । एव । पुरुषः । तस्मिन्न् । यशः । दधाति ॥ [४३] एवम्ग्राभोत्याँ दित्याअर्धयत्येकान्नपञ्चाशच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥१०॥

देवासुराइतिदेव-असुराः । सय्यँत्ताइतिसं-यत्ताः । आसन्न् । कनीयाꣳसः । देवाः । आसन्न् । भूयाꣳसः । असुराः । ते । देवाः । एताः । इष्टकाः । अपश्यन्न् । ताः । उपेति । अदधत । भूयस्कृदितिभूयः-कृत् । असि । इति । एव । भूयाꣳसः । अभवन्न् । वनस्पतिभिरितिवनस्पति-भिः । ओषधीभिरित्योषधि-भिः । वरिवस्कृदितिवरिवः-कृत् । असि । इति । इमाम् । अजयन्न् । प्राची । असि । इति । प्राचीम् । दिशम् । अजयन्न् । ऊर्ध्वा । असि । इति । अमूम् । अजयन्न् । अन्तरिक्षसदित्यन्तरिक्ष-सत् । असि । अन्तरिक्षे । सीद । इति । अन्तरिक्षम् । अजयन्न् । ततः । देवाः । अभवन्न् । [४४] परेति । असुराः । यस्य । एताः । उपधीयन्तइत्युप-धीयन्ते । भूयान् । एव । भवति । अभीति । इमान् । लोकान् । जयति । भवति । आत्मना । परेति । अस्य । भ्रातृव्यः । भवति । अप्सुषदित्यप्सु-सत् । असि । श्येनसदितिश्येन - सत् । असि । इति । आह । एतत् । वै । अग्नेः । रूपम् । रूपेण । एव । अग्निम् । अवेति । रुन्धे । पृथिव्याः । त्वा । द्रविणे । सादयामि । इति । आह । इमान् । एव । एताभिः । लोकान् । द्रविणावतइतिद्रविण-वतः । कुरुते । आयुष्याः । उपेति । दधाति । आयुः । एव । [४५] अस्मिन्न् । दधाति । अग्ने । यत् । ते । परम् । हृत् । नाम । इति । आह । एतत् । वै । अग्नेः । प्रियम् । धाम । प्रियम् । एव । अस्य । धाम । उपेति । आप्नोति । तौ । एति । इहि । समिति । रभावहै । इति । आह । वीति । एव । एनेन । परीति । धत्ते । पाञ्चजन्येष्वितिपाञ्च-जन्येषु । अपीति । एधि । अग्ने । इति । आह । एषः । वै । अग्निः । पाञ्चजन्यइतिपाञ्च-जन्यः । यः । पञ्चचितीकइतिपञ्च-चितीकः । तस्मात् । एवम् । आह । ऋतव्याः । उपेति । दधाति । एतत् । वै । ऋतूनाम् । प्रियम् । धाम । यत् । ऋतव्याः । ऋतूनाम् । एव । प्रियम् । धाम । अवेति । रुन्धे । सुमेकइतिसु-मेकः । इति । आह । सँवँत्सरइति

सं-वृथ्सरः । वै । सुमेकइतिंसु-मेर्कः । सञ्ँव्थ्सरस्येतिंसं-वृथ्सरस्यं । एव । प्रियम् । धार्म । उपेर्ति । आप्नोति ॥ [४६] अभंवन्नायुं रेवर्तव्यांउणपढ्विꣳशतिश्च ॥ ❀ ॥११॥

प्रजापंतेरितिंप्रजा-पतेः । अक्षि । अश्वयत् । तत् । परेति । अपतत् । तत् । अश्वंः । अभवत् । यत् । अश्वंयत् । तत् । अश्वंस्य । अश्वत्वमित्यंश्व-त्वम् । तत् । देवाः । अश्वमेधेनेत्यंश्व-मेधेन । एव । प्रतीति । अदधुः । एषः । वै । प्रजापतिमितिंप्र जा-पतिम् । सर्वम् । करोति । यः । अश्वमेधेनेत्यंश्व-मेधेन । यजंते । सर्वः । एव । भव ति । सर्वस्य । वै । एषा । प्रायंश्चित्तिः । सर्वस्य । भेषजम् । सर्वम् । वै । एतेनं । पाप्मानंम् । देवाः । अतरन्न् । अपीति । वै । एतेनं । ब्रह्महत्यामितिंब्रह्म-हत्याम् । अतरन्न् । सर्वम् । पाप्मानंम् । [४७] तरति । तरंति । ब्रह्महत्यामितिंब्रह्म-हत्याम् । यः । अश्वमेधेनेत्यंश्व-मेधेन । यजंते । यः । उ । च । एनम् । एवम् । वेदं । उत्तंर मित्युत्-तरम् । वै । तत् । प्रजापतेरितिंप्रजा-पतेः । अक्षि । अश्वयत् । तस्मात् । अश्वंस्य । उत्तरतइत्युत्-तरतः । अवेति । घ्नन्ति । दक्षिणतः । अन्येषाम् । पशूनाम् । वैतसः । कटः । भवति । अप्सुयोनिरित्यप्सु-योनिः । वै । अश्वः । अप्सुजइत्यप्सु-जः । वेतसः । स्वे । एव । एनम् । योनौ । प्रतीति । स्थापयति । चतुष्टोमइतिंचतुः-स्तोमः । स्तोमः । भवति । सरट् । ह । वै । अश्वस्य । सक्थि । एति । अवृहत् । तत् । देवाः । चतुष्टोमेनेतिंचतुः-स्तोमेन । एव । प्रतीति । अदधुः । यत् । चतुष्टोमइति चतुः-स्तोमः । स्तोमः । भवंति । अश्वस्य । सर्वत्वायेतिंसर्व-त्वाय ॥ [४८] सर्वम्पा प्मानंमवृहद्वादंशच ॥ ❀ ❀ ❀ ॥ १२ ॥

उथ्सन्नयज्ञइन्द्राग्नीदेवावाअंरण्यास्तोमीयांअग्नेर्भागोऽस्यग्नेजातान् शिमिरि तिनाकुसद्भिरछन्दाꣳसिसर्वाभ्यो वृष्टिसनीर्देवासुराःकनीयाꣳसः प्रजापतेरक्षिद्वा दंश ॥१२॥ उथ्सन्नयज्ञोदेवावैयस्यमुख्यवतीर्नाकुसद्भिर्वैताभिरष्टाचत्वारिꣳशत् ॥ ॥ ४८ ॥ उथ्सन्नयज्ञस्सर्वत्वायं ॥ ❀ ❀ ❀ ❀

हरिः ओ (३) म् ॥

इति पञ्चमकाण्डे तृतीयः प्रश्नः ॥

अथ पञ्चमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः ॥

हरिः ओ (४) म् ॥

देवासुराइतिदेव-असुराः । सय्यंत्ताइतिसं-यत्ताः । आसन्न् । ते । न । वीति । अजयन्त । सः । एताः । इन्द्रः । तनूः । अपश्यत् । ताः । उपेति । अधत्त । ताभिः । वै । सः । तनुवम् । इन्द्रियम् । वीर्यम् । आसन्न् । अधत्त । ततः । देवाः । अभवन्न् । परेति । असुराः । यत् । इन्द्रतनू रितीन्द्र-तनूः । उपदधातीत्युप-दधाति । तनुवम् । एव । ताभिः । इन्द्रियम् । वीर्यम् । यजमानः । आसन्न् । धत्ते । अथोइति । सेन्द्र मितिस-इन्द्रम् । एव । अग्निम् । सतनुमितिस-तनुम् । चिनुते । भवति । आत्मना । परेति । अस्य । भ्रातृव्यः । [१] भवति । यज्ञः । देवेभ्यः । अपेति । अक्रामत् । तम् । अवरुधमित्यव-रुधम् । न । अशक्नुवन्न् । ते । एताः । यज्ञतनू रितियज्ञ-तनूः । अपश्यन्न् । ताः । उपेति । अदधत । ताभिः । वै । ते । यज्ञम् । अवेति । अरुन्धत । यत् । यज्ञतनू रितियज्ञ-तनूः । उपदधातीत्युप-दधाति । यज्ञम् । एव । ताभिः । यजमानः । अवेति । रुन्धे । त्रयस्त्रिꣳशतमितित्रयः-त्रिꣳशतम् । उपेति । दधाति । त्रयस्त्रिꣳशदितित्रयः-त्रिꣳशत् । वै । देवताः । देवताः । एव । अवेति । रुन्धे । अथोइति । सात्मानमितिस-आत्मानम् । एव । अग्निम् । सतनुमितिस-तनुम् । चिनुते । सात्मेतिस-आत्मा । अमुष्मिन्न् । लोके । [२] भवति । यः । एवम् । वेद । ज्योतिष्मतीः । उपेति । दधाति । ज्योतिः । एव । अस्मिन्न् । दधाति । एताभिः । वै । अग्निः । चितः । ज्वलति । ताभिः । एव । एनम् । समिति । इन्धे । उभयोः । अस्मै । लोकयोः । ज्योतिः । भवति । नक्षत्रेष्टकाइतिनक्षत्र-इष्टकाः । उपेति । दधाति । एतानि । वै । दिवः । ज्योतीꣳषि । तानि । एव । अवेति । रुन्धे । सुकृतामितिसु-कृताम् । वै । एतानि । ज्योतीꣳषि । यत् । नक्षत्राणि । तानि । एव । आप्नोति । अथोइति । अनूकाशमित्यनु-काशम् । एव । एतानि । [३] ज्योतीꣳषि । कुरुते । सुवर्गस्येतिसुवः-गस्य । लोकस्य । अनुख्यात्याइत्यनु-ख्यात्यै । यत् । सꣳस्पृष्टाइति सं-स्पृष्टाः । उपदध्यादित्युप-दध्यात् । वृष्ट्यै । लोकम् । अपीति । दध्यात् । अवर्षुकः । पर्जन्यः । स्यात् । असꣳस्पृष्टाइत्यसं-स्पृष्टाः । उपेति । दधाति । वृष्ट्यै । एव ।

लोकम् । करोति । वरू पुंकः । पर्जन्यः । भवति । पुरस्तात् । अन्याः । प्रतीचीः । उ पेति । दधाति । पश्चात् । अन्याः । प्राचीः । तस्मात् । प्राचीनानि । च । प्रतीची नानि । च । नक्षत्राणि । एति । वर्तन्ते ॥ [४] भ्रातृव्योलोकएवैतान्येकंचत्वा रिंशच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥१॥

ऋतव्याः । उपेति । दधाति । ऋतूनाम् । क्लृप्त्यै । द्वन्द्वमितिद्वं-द्वम् । उपेति । दधाति । तस्मात् । द्वन्द्वमितिद्वं-द्वम् । ऋतवः । अधृता । इव । वै । एषा । यत् । मध्यमा । चितिः । अन्तरिक्षम् । इव । वै । एषा । द्वन्द्वमितिद्वं-द्वम् । अन्यासु । चितीषु । उपेति । दधाति । चतस्रः । मध्ये । धृत्यै । अन्तश्लेषणमित्यन्तः-श्लेषणम् । वै । एताः । चितीनाम् । यत् । ऋतव्याः । यत् । ऋतव्याः । उपदधातीत्युप- दधाति । चितीनाम् । विधृत्याइतिवि-धृत्यै । अवकाम् । अनु । उपेति । दधाति । एषा । वै । अग्नेः । योनिः । सयोनिमितिस-योनिम् । [५] एव । अग्निम् । चिनुते । उवाच । ह । विश्वामित्रइतिविश्व - मित्रः । अदत् । इत् । सः । ब्रह्मणा । अन्नम् । यस्य । एताः । उपधीयान्ताइत्युप-धीयान्तै । यः । उ । च । एनाः । एवम् । वेदत् । इति । सꣳवथ्सरइतिसं-वथ्सरः । वै । एतम् । प्रतिष्ठायाइतिप्रति-स्थायै । नुदते । यः । अग्निम् । चित्वा । न । प्रतितिष्ठतीतिप्रति-तिष्ठति । पञ्च । पूर्वाः । चितयः । भवन्ति । अथ । षष्ठीम् । चितिम् । चिनुते । षट् । वै । ऋतवः । सꣳवथ्सरइतिसं-वथ्सरः । ऋतुषु । एव । सꣳवथ्सरइतिसं-वथ्सरे । प्रतीति । तिष्ठति । एताः । वै । [६] अधिप त्नीरित्यधि-पत्नीः । नाम । इष्टकाः । यस्य । एताः । उपधीयन्तइत्युप-धीयन्ते । अ धिपतिरित्यधि-पतिः । एव । समानानाम् । भवति । यम् । द्विष्यात् । तम् । उपद ध्यदित्युप-दधत् । ध्यायेत् । एताभ्यः । एव । एनम् । देवताभ्यः । एति । वृश्चति । ताजक् । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । अङ्गिरसः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । यन्तः । या । यज्ञस्य । निष्कृतिरितिनिः-कृतिः । आसीत् । ताम् । ऋषिभ्यइत्यृषि- भ्यः । प्रतीति । औहन् । तत् । हिरण्यम् । अभवत् । यत् । हिरण्यशल्कैरितिहि रण्य-शल्कैः । प्रोक्षतीतिप्र-उक्षति । यज्ञस्य । निष्कृत्याइतिनिः-कृत्यै । अथोइति । भेषजम् । एव । अस्मै । करोति । [७] अथोइति । रूपेण । एव । एनम् । समि ति । अर्धयति । अथोइति । हिरण्यज्योतिषेतिहिरण्य-ज्योतिषा । एव । सुवर्गमिति

सुवः-गम् । लोकम् । एति । साहस्रवतेतिसाहस्र-वता । प्रेति । उरुपति । साहस्रः। प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । प्रजापतेरितिप्रजा-पतेः । आप्स्यै । इमाः । मे । अग्ने । इष्टकाः । धेनवः । सन्तु । इति । आह । धेनूः । एव । एनाः । कुरुते । ताः । एनम् । कामदुघाइतिकाम-दुघाः । अमुत्र । अमुष्मिन्न् । लोके । उपेति । तिष्ठन्ते ॥ [८] सयोनिमेतावेकंगोत्येकान्नचत्वारिꣳशच्च ॥ ❀ ❀ ॥२॥

रुद्रः । वै । एषः । यत् । अग्निः । सः । एतर् हि । जातः । यर् हि । सर्वः । चितः । सः । यथा । वत्सः । जातः । स्तनम् । प्रेप्सतीतिप्र-ईप्सति । एवम् । वै । एषः । एतर् हि । भागधेयमितिभाग-धेयम् । प्रेति । ईप्सति । तस्मै । यत् । आहुतिमित्या-हुतिम् । न । जुहुयात् । अध्वर्युम् । च । यजमानम् । च । ध्यायेत् । शत रुद्रीयमितिशत-रुद्रीयम् । जुहोति । भागधेयेनेतिभाग-धेयेन । एव । एनम् । शमयति । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । अध्वर्युः । न । यजमानः । यत् । ग्राम्याणाम् । पशूनाम् । [९] पयसा । जुहुयात् । ग्राम्यान् । पशून् । शुचा । अर्पयेत् । यत् । आरण्यानाम् । आरण्यान् । जर्तिलयवाग्वेतिजर्तिल-यवाग्वा । वा । जुहुयात् । गवीधुकयवाग्वेतिगवीधुक-यवाग्वा । वा । न । ग्राम्यान् । पशून् । हिनस्ति । न । आरण्यान् । अथोइति । खलु । आहुः । अनाहुतिरित्यना-हुतिः । वै । जर्तिलाः । च । गवीधुकाः । च । इति । अजक्षीरेणेत्यज-क्षीरेण । जुहोति । आग्नेयी । वै । एषा । यत् । अजा । आहुत्येत्या-हुत्या । एव । जुहोति । न । ग्राम्यान् । पशून् । हिनस्ति । न । आरण्यान् । अङ्गिरसः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । यन्तः । [१०] अजायाम् । घर्मम् । प्रेति । असिञ्चन्न् । सा । शोचन्ती । पर्णम् । परेति । अजिहीत । सः । अर्कः । अभवत् । तत् । अर्कस्य । अर्कत्वमित्यर्क-त्वम् । अर्कपर्णेनेत्यर्क-पर्णेन । जुहोति । सयोनित्वायेतिसयोनि-त्वाय । उदङ् । तिष्ठन्न् । जुहोति । एषा । वै । रुद्रस्य । दिक् । स्वायाम् । एव । दिशि । रुद्रम् । निरवदयत इतिनिः-अवदयते । चरमायाम् । इष्टकायाम् । जुहोति । अन्ततः । एव । रुद्रम् । निरवदयतइतिनिः-अवदयते । त्रेधाविभक्तमितित्रेधा-विभक्तम् । जुहोति । त्रयः । इमे । लोकाः । इमान् । एव । लोकान् । समावद्वीर्यानितिसमावत्-वीर्यान् । करोति । इयति । अग्रे । जुहोति । [११] अथ । इयति । अथ । इयति । त्रयः । इमे ।

लोकाः । एभ्यः । एव । एनम् । लोकेभ्यः । शमयति । तिस्रः । उत्तराइत्युत्-तराः । आहुतीरित्या-हुतीः । जुहोति । षट् । सम् । इति । पद्यन्ते । षट् । वै । ऋतवः । ऋतुभिरित्यृतु-भिः । एव । एनम् । शमयति । यत् । अनुपरिक्राममित्यनु-परिक्रामम् । जुहुयात् । अन्तरवचारिणमित्यन्तः-अवचारिणम् । रुद्रम् । कुर्यात् । अथोइति । खलु । आहुः । कस्याम् । वा । अह । दिशि । रुद्रः । कस्याम् । वा । इति । अनुपरिक्राममित्यनु-परिक्रामम् । एव । होतव्यम् । अपरिवर्गमित्यपरि-वर्गम् । एव । एनम् । शमयति । [१२] एताः । वै । देवताः । सुवर्ग्याइतिसुवः-ग्याः । याः । उत्तमाइत्युत्-तमाः । ताः । यजमानम् । वाचयति । ताभिः । एव । एनम् । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । गमयति । यम् । द्विष्यात् । तस्य । सञ्चरइतिसं-चरे । पशूनाम् । नि । इति । अस्येत् । यः । प्रथमः । पशुः । अभितिष्ठतीत्यभि-तिष्ठति । सः । आर्तिम् । आ । इति । ऋच्छति ॥ [१३] पशूनाष्यन्तोऽग्रे जुहोत्यपरिवर्गं मेवैन४ शमयति त्रि४शच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ ३ ॥

अश्मन्न् । ऊर्जम् । इति । परि । इति । सिञ्चति । मार्जयति । एव । एनम् । अथोइति । तर्पयति । एव । सः । एनम् । तृप्तः । अक्षुध्यन्न् । अशोचन्न् । अमुष्मिन्न् । लोके । उप । इति । तिष्ठते । तृप्यति । प्रजयेतिप्र-जया । पशुभिरितिपशु-भिः । यः । एवम् । वेद । ताम् । नः । इषम् । ऊर्जम् । धत्त । मरुतः । स४रराणाइतिसं-रराणाः । इति । आह । अन्नम् । वै । ऊर्क् । अन्नम् । मरुतः । अन्नम् । एव । अव । इति । रुन्धे । अश्मन्न् । ते । क्षुत् । अमुम् । ते । शुक् । [१४] ऋच्छतु । यम् । द्विष्मः । इति । आह । यम् । एव । द्वेष्टि । तम् । अस्य । क्षुधा । च । शुचा । च । अर्पयति । त्रिः । परिषिञ्चन्नितिपरि-सिञ्चन्न् । परि । इति । एति । त्रिवृदितित्रि-वृत् । वै । अग्निः । यावान् । एव । अग्निः । तस्य । शुचम् । शमयति । त्रिः । पुनः । परि । इति । एति । षट् । सम् । इति । पद्यन्ते । षट् । वै । ऋतवः । ऋतुभिरित्यृतु-भिः । एव । अस्य । शुचम् । शमयति । अपाम् । वै । एतत् । पुष्पम् । यत् । वेतसः । अपाम् । [१५] शरः । अवकाः । वेतसशाखयेतिवेतस-शाखया । च । अवकाभिः । च । वि । इति । कर्षति । आपः । वै । शान्ताः । शान्ताभिः । एव । अस्य । शुचम् । शमयति । यः । वै । अग्निम् । चितम् । प्रथमः । पशुः । अधिक्रामतीत्यधि-क्रामति । ईश्वरः । वै । तम् ।

शुचा । प्रदहइतिप्र-दहः । मण्डूकेन । वीति । करूपति । एषः । वै । पशूनाम् । अनुपजीवनीयइत्यनुप-जीवनीयः । न । वै । एषः । ग्राम्येषु । पशुषु । हितः । न । आरण्येषु । तम् । एव । शुचा । अर्पयति । अष्टाभिः । वीति । करूपति । [१६] अष्टाक्षरेत्यष्टा-अक्षरा । गायत्री । गायत्रः । अग्निः । यावान् । एव । अग्निः । तस्य । शुचम् । शमयति । पावकवतीभिरितिपावक-वतीभिः । अन्नम् । वै । पावकः । अन्नेन । एव । अस्य । शुचम् । शमयति । मृत्युः । वै । एषः । यत् । अग्निः । ब्रह्मणः । एतत् । रूपम् । यत् । कृष्णाजिनमितिकृष्ण-अजिनम् । कार्ष्णीइति । उपानहौ । उपेति । मुञ्चते । ब्रह्मणा । एव । मृत्योः । अन्तः । धत्ते । अन्तः । मृत्योः । धत्ते । अन्तः । अन्नाद्यादित्यन्न-अद्यात् । इति । आहुः । अन्याम् । उपमुञ्चतइत्युप-मुञ्चते । अन्याम् । न । अन्तः । [१७] एव । मृत्योः । धत्ते । अवेति । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । रुन्धे । नमः । ते । हरसे । शोचिषे । इति । आह । नमस्कृत्येतिनमः-कृत्य । हि । वसीयाꣳसम् । उपचरन्तीत्युप-चरन्ति । अन्यम् । ते । अस्मत् । तपन्तु । हेतयः । इति । आह । यम् । एव । द्वेष्टि । तम् । अस्य । शुचा । अर्पयति । पावकः । अस्मभ्यमित्यस्म-भ्यम् । शिवः । भव । इति । आह । अन्नम् । वै । पावकः । अन्नम् । एव । अवेति । रुन्धे । द्वाभ्याम् । अधीति । क्रामति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । अपस्वतीभ्यामित्यपस्व-वतीभ्याम् । शान्त्यै ॥ [१८] शुग्वेतसोऽपामष्टाभिर्विकरूपतिनान्तरेकान्नपञ्चाशच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ॥ ४ ॥

नृषदइतिनृ-सदे । वट् । इति । व्याघारयतीतिवि-आघारयति । पङ्क्त्या । आहुत्येत्या-हुत्या । यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम् । एति । रभते । अक्ष्णया । व्याघारयतीतिवि-आघारयति । तस्मात् । अक्ष्णया । पशवः । अङ्गानि । प्रेति । हरन्ति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । यत् । वषट् कुर्यादितिवषट्-कुर्यात् । यातयामेतियात-यामा । अस्य । वषट्कारइतिवषट्-कारः । स्यात् । यत् । न । वषट् कुर्यादितिवषट्-कुर्यात् । रक्षाꣳसि । यज्ञम् । हन्युः । वट् । इति । आह । परोक्षमितिपरः-अक्षम् । एव । वषट् । करोति । न । अस्य । यातयामेतियात-यामा । वषट्कारइतिवषट्-कारः । भवति । न । यज्ञम् । रक्षाꣳसि । घ्नन्ति । हुतादइतिहुत-अदः । वै । अन्ये । देवाः । [१९] अहुतादइत्यहुत-अदः । अन्ये । तान् । अग्निचिदित्यग्नि-चित् । एव । उभ

यान् । प्रीणाति । ये । देवाः । देवानाम् । इति । दध्ना । मधुमिश्रेणेतिमधु-मिश्रेण । अवेति । उख्पति । हुतादइतिहुत-अदः । च । एव । देवान् । अहुतादइत्यहुत-अदः । च । यजमानः । प्रीणाति । ते । यजमानम् । प्रीणन्ति । दध्ना । एव । हुतादइतिहुत-अदः । प्रीणाति । मधुषा । अहुतादइत्यहुत-अदः । ग्राम्यम् । वै । एतत् । अन्नम् । यत् । दधि । आरण्यम् । मधु । यत् । दध्ना । मधुमिश्रेणेतिमधु-मिश्रेण । अवोख्पतीत्यव-उख्पति । उभयस्य । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । शमुष्टिना । अवेति । उख्पति । प्राजापत्यइतिप्राजा-पत्यः । [२०] वै । शमुष्टिः । सयोनित्वायेति सयोनि-त्वाय । द्वाभ्याम् । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । अनुपरिचारमित्यनु-परिचारम् । अवेति । उख्पति । अपरिवर्गमित्यपरि-वर्गम् । एव । एनान् । प्रीणाति । वीति । वै । एषः । प्राणैरितिप्र-अनैः । प्रजयेतिप्र-जया । पशुभिरितिपशु-भिः । ऋध्यते । यः । अग्निम् । चिन्वन् । अधिक्रामतीत्यधि-क्रामति । प्राणदाइतिप्राण-दाः । अपानदाइत्यपान-दाः । इति । आह । प्राणानितिप्र-अनान् । एव । आत्मन् । धत्ते । वर्चोदाइतिवर्चः-दाः । वरिवोदाइतिवरिवः-दाः । इति । आह । प्रजेतिप्र-जा । वै । वर्चः । पशवः । वरिवः । प्रजामितिप्र-जाम् । एव । पशून् । आत्मन् । धत्ते । इन्द्रः । वृत्रम् । अहन् । तम् । वृत्रः । [२१] हतः । षोडशभिरितिषोडश-भिः । भोगैः । असिनात् । सः । एताम् । अग्नये । अनीकवतइत्यनीक-वते । आहुतिमित्या-हुतिम् । अपश्यत् । ताम् । अजुहोत् । तस्य । अग्निः । अनीकवानित्यनीक-वान् । स्वेन । भागधेयेनेतिभाग-धेयेन । प्रीतः । षोडशधेतिषोडश-धा । वृत्रस्य । भोगान् । अपीति । अदहत् । वैश्वकर्मणेनेतिवैश्व-कर्मणेन । पाप्मनः । निरिति । अमुच्यत । यत् । अग्नये । अनीकवतइत्यनीक-वते । आहुतिमित्या-हुतिम् । जुहोति । अग्निः । एव । अस्य । अनीकवानित्यनीक-वान् । स्वेन । भागधेयेनेतिभाग-धेयेन । प्रीतः । पाप्मानम् । अपीति । दहति । वैश्वकर्मणेनेतिवैश्व-कर्मणेन । पाप्मनः । निरिति । मुच्यते । यम् । कामयेत । चिरम् । पाप्मनः । [२२] निरिति । मुच्येत । इति । एकैकमित्येकं एकम् । तस्य । जुहुयात् । चिरम् । एव । पाप्मनः । निरिति । मुच्यते । यम् । कामयेत । ताजक् । पाप्मनः । निरिति । मुच्येत । इति । सर्वाणि । तस्य । अनुद्रुत्येत्यनु-द्रुत्य । जुहुयात् । ताजक् । एव । पाप्मनः । निरिति । मुच्यते । अथो

इतिं । खलुं । नानां । एव । सूक्ताभ्यामितिसु-उक्ताभ्याम् । जुहोति । नानां । एव । सूक्तयोरितिसु-उक्तयोः । वीर्यम् । दधाति । अथोइतिं । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै ॥ [२३] देवाः प्राजापत्योवृत्रश्चिरप्याप्मनंश्चत्वारिꣳशच्च ॥ ❀ ॥ ५ ॥

उदितिं । एनम् । उत्तरामित्युत्-तराम् । नय । इतिं । समिधइतिसं-इधः । एतिं । दधाति । यथां । जनम् । यते । अवसम् । करोतिं । तादृक् । एव । तत् । तिस्रः । एतिं । दधाति । त्रिवृदितिति-वृत् । वै । अग्निः । यावान् । एव । अग्निः । तस्मैं । भागधेयमितिभाग-धेयम् । करोति । औदुंम्बरीः । भवन्ति । ऊर्क् । वै । उदुम्बरः । ऊर्जम् । एव । अस्मै । अपीतिं । दधाति । उदितिं । उ । त्वा । विश्वे । देवाः । इतिं । आह । प्राणाइतिप्र-अनाः । वै । विश्वे । देवाः । प्राणैरितिप्र-अनैः । [२४] एव । एनम् । उदितिं । यच्छन्ते । अग्ने । भरन्तु । चित्तिभिरितिचित्ति-भिः । इतिं । आह । यस्मैं । एव । एनम् । चित्ताय । उद्यच्छन्तइत्युत्-यच्छन्ते । तेनं । एव । एनम् । समितिं । अर्धयति । पञ्च । दिशः । दैवीः । यज्ञम् । अवन्तु । देवीः । इतिं । आह । दिशः । हि । एषः । अन्विति । प्रच्यवन्तइतिप्र-च्यवन्ते । अपेतिं । अमतिम् । दुर्मतिमितिदुः-मतिम् । बाधमानाः । इतिं । आह । रक्षसाम् । अपहत्याइत्यप-हत्यै । रायः । पोषे । यज्ञपतिमितियज्ञ-पतिम् । आभजन्तीरित्या-भजन्तीः । इतिं । आह । पशवः । वै । रायः । पोषः । [२५] पशून् । एव । अवेतिं । रुन्धे । षट्-भिरिति षट्-भिः । हरति । षट् । वै । ऋतवः । ऋतुभिरित्यृतु-भिः । एव । एनम् । हरति । द्वेइतिं । परिगृह्यवतीइतिपरिगृह्य-वती । भवतः । रक्षसाम् । अपहत्याइत्यप-हत्यै । सूर्यरश्मिरितिसूर्य-रश्मिः । हरिकेशइतिहरि-केशः । पुरस्तात् । इतिं । आह । प्रसूत्याइतिप्र-सूत्यै । ततः । पावकाः । आशिषइत्या-शिषः । नः । जुषन्ताम् । इतिं । आह । अन्नम् । वै । पावकः । अन्नम् । एव । अवेतिं । रुन्धे । देवासुराइतिदेव-असुराः । संयत्ताइतिसं-यत्ताः । आसन् । ते । देवाः । एतत् । अप्रतिरथमित्यप्रति-रथम् । अपश्यन् । तेनं । वै । ते । अप्रति । [२६] असुरान् । अजयन् । तत् । अप्रतिरथस्येत्यप्रति-रथस्य । अप्रतिरथत्वमित्यप्रतिरथ-त्वम् । यत् । अप्रतिरथमित्यप्रति-रथम् । द्वितीयः । होता । अन्वाहेत्यनु-आह । अप्रति । एव । तेनं । यजमानः । भ्रातृव्यान् । जयति । अथोइतिं । अनभिजितमित्यनभि-जितम् । एव । अभीतिं । जयति । दशर्चमितिदश-ऋचम् ।

भवति। दर्शांख्परेतिदर्श-अख्परा। विराडितिंवि-राट्। विराजेतिंवि-राजा। इमौ। लोकौ। विधृंतावितिविं-धृतौ। अनयोः। लोकयोः। विधृंत्याइतिविं-धृत्यै। अथो इतिं। दर्शाख्परेतिदर्श-अख्परा। विराडितिंवि-राट्। अन्नंम्। विराडितिंवि-राट्। विराजीतिंवि-राजि। एव। अन्नाद्यइत्यंन्न-अद्यें। प्रतीतिं। तिष्ठति। असंत्। इव। वै। अन्तरिंख्पम्। अन्तरिंख्पम्। इव। आग्नींध्रमित्याग्निं-इध्रम्। आग्नींध्रइत्याग्निं-इध्रे। [२७] अश्मांनम्। नीतिं। दधाति। सत्त्वायेतिंसत्-त्वायं। द्वाभ्याम्। प्रतिष्ठित्या इतिप्रतिं-स्थित्यै। विमानइतिवि-मानंः। एषः। दिवः। मध्यें। आस्ते। इतिं। आह। वीतिं। एव। एतया। मिमीते। मध्यें। दिवः। निहिंतइतिनि-हिंतः। पृश्निः। अश्मा। इतिं। आह। अन्नंम्। वै। पृश्नि। अन्नंम्। एव। अवेतिं। रुन्धे। चतसृभिरितिचतसृ-भिः। एतिं। पुच्छांत्। एति। चत्वारिं। छन्दांꣳसि। छन्दोंभिरितिछन्दंः-भिः। एव। इन्द्रंम्। विश्वांः। अवीवृधन्। इतिं। आह। वृद्धिम्। एव। उपावर्ततइत्युंप-आवर्तते। वाजांनाम्। सत्पतिमितिसत्-पतिम्। पतिम्। [२८] इतिं। आह। अन्नंम्। वै। वाजंः। अन्नंम्। एव। अवेतिं। रुन्धे। सुम्नहूरितिंसुम्न-हूः। यज्ञः। देवान्। एतिं। च। वख्पत्। इतिं। आह। प्रजेतिप्र-जा। वै। पशवंः। सुम्नम्। प्रजामितिप्र-जाम्। एव। पशून्। आत्मन्। धत्ते। यख्पंत्। अग्निः। देवः। देवान्। एतिं। च। वख्पत्। इतिं। आह। स्वगाकृंत्याइतिंस्वगा-कृत्यै। वाजंस्य। मा। प्रसवेनेतिंप्र-सवेनं। उद्ग्राभेणेत्युंत्-ग्राभेणं। उदितिं। अग्रभीत्। इतिं। आह। असौ। वै। आदित्यः। उद्यन्नित्युंत-यन्। उद्ग्राभइत्युत्-ग्राभः। एषः। निम्रोचन्निति नि-म्रोचन्। निग्राभइतिनि-ग्राभः। ब्रह्मंणा। एव। आत्मानंम्। उद्गृह्णातीत्युंत्-गृह्णाति। ब्रह्मंणा। भ्रातृंव्यम्। नीतिं। गृह्णाति॥ [२९] प्राणैः पोपोऽप्रत्याग्नींध्रं पतिंमेपदर्शच॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ ६॥

प्राचीम्। अन्विंति। प्रदिशमितिप्र-दिशंम्। प्रेतिं। इहि। विद्वान्। इतिं। आह। देवलोकमितिंदेव-लोकम्। एव। एतया। उपावर्ततइत्युंप-आवर्तते। क्रमध्वम्। अग्निना। नाकम्। इतिं। आह। इमान्। एव। एतया। लोकान्। क्रमते। पृथिव्याः। अहम्। उदितिं। अन्तरिंख्पम्। एतिं। अरुहम्। इतिं। आह।

इमान् । एव । एतया । लोकान् । समारोहतीतिसं-आरोहति । सुवः । यन्तः । न । अपेति । ईख्पन्ते । इति । आह । सुवर्गमितिसुवः-गम् । एव । एतया । लोकम् । एति । अग्ने । प्रेति । इहि । [३०] प्रथमः । देवयतामितिदेव-यताम् । इति । आह । उभयेषु । एव । एतया । देवमनुष्येष्वितिदेव-मनुष्येषु । चक्षुः । दधाति । पञ्चभिरितिपञ्च-भिः । अधीति । क्रामति । पाङ्क्तः । यज्ञः । यावान् । एव । यज्ञः । तेन । सह । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । एति । नक्तोषासा । इति । पुरोनुवाक्यामितिपुरः-अनुवाक्याम् । अन्विति । आह । प्रत्यै । अग्ने । सहस्राक्षेतिसहस्र-अक्ष । इति । आह । साहस्रः । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । प्रजापतेरितिप्रजा-पतेः । आप्त्यै । तस्मै । ते । विधेम । वाजाय । स्वाहा । इति । आह । अन्नम् । वै । वाजः । अन्नम् । एव । अवेति । [३१] रुन्धे । दध्नः । पूर्णाम् । औदुम्बरीम् । स्वयमातृण्णायामिति स्वयं-आतृण्णायाम् । जुहोति । ऊर्क् । वै । दधि । ऊर्क् । उदुम्बरः । असौ । स्वयमातृण्णेतिस्वयं-आतृण्णा । अमुष्याम् । एव । ऊर्जम् । दधाति । तस्मात् । अमुतः । अर्वाचीम् । ऊर्जम् । उपेति । जीवामः । तिसृभिरितितिसृ-भिः । सादयति । त्रिवृदितित्रि-वृत् । वै । अग्निः । यावान् । एव । अग्निः । तम् । प्रतिष्ठामितिप्रति-स्थाम् । गमयति । प्रेद्धइतिप्र-इद्धः । अग्ने । दीदिहि । पुरः । नः । इति । औदुम्बरीम् । एति । दधाति । एषा । वै । सूर्मी । कर्णकावतीतिकर्णक-वती । एतया । ह । स्म । [३२] वै । देवाः । असुराणाम् । शततर्हानितिशत-तर्हान् । तृंहन्ति । यत् । एतया । समिधमितिसं-इधम् । आदधातीत्या-दधाति । वज्रम् । एव । एतत् । शतघ्नीमिति शत-घ्नीम् । यजमानः । भ्रातृव्याय । प्रेति । हरति । स्तृत्यै । अछम्बट्कारमित्यछम्बट्-कारम् । विधेम । ते । परमे । जन्मन् । अग्ने । इति । वैकङ्कतीम् । एति । दधाति । भाः । एव । अवेति । रुन्धे । ताम् । सवितुः । वरेण्यस्य । चित्राम् । इति । शमीमयीमितिशमी-मयीम् । शान्त्यै । अग्निः । वा । ह । वै । अग्निचितमित्यग्नि-चितम् । दुहे । अग्निचिदित्यग्नि-चित् । वा । अग्निम् । दुहे । ताम् । [३३] सवितुः । वरेण्यस्य । चित्राम् । इति । आह । एषः । वै । अग्नेः । दोहः । तम् । अस्य । कण्वः । एव । श्रायसः । अवेत् । तेन । ह । स्म । एनम् । सः । दुहे । यत् । एतया । समिधमितिसं-इधम् । आदधातीत्या-दधाति । अग्निचिदित्यग्नि-चित् । एव । तत् । अग्निम् ।

दुहे । सप्त । ते । अग्ने । समिधइतिसं-इधः । सप्त । जिह्वाः । इति । आह । सप्त । एव । अस्य । सासानि । प्रीणाति । पूर्णया । जुहोति । पूर्णः । इव । हि । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । प्रजापतेरितिप्रजा-पतेः । [३४] आप्त्यै । न्यूनयेतिनि-ऊनया । जुहोति । न्यूनादितिनि-ऊनात् । हि । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । प्रजाइतिप्र-जाः । असृजत । प्रजानामितिप्र-जानाम् । सृष्टयै । अग्निः । देवेभ्यः । निलायत । सः । दिशः । अनु । प्रेति । अविशत् । जुह्वत् । मनसा । दिशः । ध्यायेत् । दिग्भ्यइति दिक्-भ्यः । एव । एनम् । अवेति । रुन्धे । दध्ना । पुरस्तात् । जुहोति । आज्येन । उपरिष्टात् । तेजः । च । एव । अस्मै । इन्द्रियम् । च । समीचीइति । दधाति । द्वादशकपालइतिद्वादश-कपालः । वैश्वानरः । भवति । द्वादश । मासाः । सँवत्सर इतिसं-वत्सरः । सँवत्सरइतिसं-वत्सरः । अग्निः । वैश्वानरः । साक्षादितिस-अक्षात् । [३५] एव । वैश्वानरम् । अवेति । रुन्धे । यत् । प्रयाजान् याजानितिप्रयाज-अनूयाजान् । कुर्यात् । विकस्तिरितिवि-कस्तिः । सा । यज्ञस्य । दर्विहोममितिदर्वि-होमम् । करोति । यज्ञस्य । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । राष्ट्रम् । वै । वैश्वानरः । विट् । मरुतः । वैश्वानरम् । हुत्वा । मारुतान् । जुहोति । राष्ट्रे । एव । विशम् । अन्विति । बध्नाति । उच्चैः । वैश्वानरस्य । एति । आश्रावयति । उपाꣳश्वित्युप-अꣳशु । मारुतान् । जुहोति । तस्मात् । राष्ट्रम् । विशम् । अतीति । वदति । मारुताः । भवन्ति । मरुतः । वै । देवानाम् । विशः । देवविशेनेतिदेव-विशेन । एव । अस्मै । मनुष्यविशमितिमनुष्य-विशम् । अवेति । रुन्धे । सप्त । भवन्ति । सप्तगणाइतिसप्त-गणाः । वै । मरुतः । गणशइतिगण-शः । एव । विशम् । अवेति । रुन्धे । गणेन । गणम् । अनुद्रुत्येत्यनु-द्रुत्य । जुहोति । विशम् । एव । अस्मै । अनुवर्त्मानमित्यनु-वर्त्मानम् । करोति ॥ [३६] अग्ने प्रेत्यवं स दुहे ताम्प्रजापते स्साक्षान्मनुष्यविश मेकविꣳशतिश्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥७॥

वसोः । धाराम् । जुहोति । वसोः । मे । धारा । असत् । इति । वै । एषा । हूयते । घृतस्य । वै । एनम् । एषा । धारा । अमुष्मिन् । लोके । पिन्वमाना । उपेति । तिष्ठते । आज्येन । जुहोति । तेजः । वै । आज्यम् । तेजः । वसोः । धारा । तेजसा । एव । अस्मै । तेजः । अवेति । रुन्धे । अथोइति । कामाः । वै । वसोः ।

धारा । कामान् । एव । अवेति । रुन्धे । यम् । कामयेत । प्राणानितिप्र-अनान् । अस्य । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । वीति । [३७] छिन्द्याम् । इति । विग्राहमितिवि-ग्राहम् । तस्य । जुहुयात् । प्राणानितिप्र-अनान् । एव । अस्य । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । वीति । छिनत्ति । यम् । कामयेत । प्राणानितिप्र-अनान् । अस्य । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । समिति । तनुयाम् । इति । सन्ततामितिसं-तताम् । तस्य । जुहुयात् । प्राणानितिप्र-अनान् । एव । अस्य । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । समिति । तनोति । द्वादश । द्वादशानि । जुहोति । द्वादश । मासाः । सँवँथ्सरइतिसं-वथ्सरः । सँवँथ्सरेणेतिसं-वथ्सरेण । एव । अस्मै । अन्नम् । अवेति । रुन्धे । अन्नम् । च । मे । अक्षुत् । च । मे । इति । आह । एतत् । वै । [३८] अन्नस्य । रूपम् । रूपेण । एव । अन्नम् । अवेति । रुन्धे । अग्निः । च । मे । आपः । च । मे । इति । आह । एषा । वै । अन्नस्य । योनिः । सयोनीतिस-योनि । एव । अन्नम् । अवेति । रुन्धे । अर्धेन्द्राणीत्यर्ध-इन्द्राणि । जुहोति । देवताः । एव । अवेति । रुन्धे । यत् । सर्वेषाम् । अर्धम् । इन्द्रः । प्रतीति । तस्मात् । इन्द्रः । देवतानाम् । भूयिष्ठभाक्तमइतिभूयिष्ठभाक्-तमः । इन्द्रम् । उत्तरमित्युत-तरम् । आह । इन्द्रियम् । एव । अस्मिन् । उपरिष्टात् । दधाति । यज्ञायुधानीतियज्ञ-आयुधानि । जुहोति । यज्ञः । [३९] वै । यज्ञायुधानीतियज्ञ-आयुधानि । यज्ञम् । एव । अवेति । रुन्धे । अथोइति । एतत् । वै । यज्ञस्य । रूपम् । रूपेण । एव । यज्ञम् । अवेति । रुन्धे । अवभृथइत्यव-भृथः । च । मे । स्वगाकारइतिस्वगा-कारः । च । मे । इति । आह । स्वगाकृत्याइतिस्वगा-कृत्यै । अग्निः । च । मे । घर्मः । च । मे । इति । आह । एतत् । वै । ब्रह्मवर्चसस्येति ब्रह्म-वर्चसस्य । रूपम् । रूपेण । एव । ब्रह्मवर्चसमितिब्रह्म-वर्चसम् । अवेति । रुन्धे । ऋक् । च । मे । साम । च । मे । इति । आह । [४०] एतत् । वै । छन्दसाम् । रूपम् । रूपेण । एव । छन्दाँसि । अवेति । रुन्धे । गर्भाः । च । मे । वथ्साः । च । मे । इति । आह । एतत् । वै । पशूनाम् । रूपम् । रूपेण । एव । पशून् । अवेति । रुन्धे । कल्पान् । जुहोति । अक्लृप्तस्य । क्लृप्त्यै । युग्मदयुजेइतियुग्मत्-अयुजे । जुहोति । मिथुनत्वायेतिमिथुन-त्वाय । उत्तरावतीइत्युत्तरा-वती । भवतः । अभिक्रान्त्याइत्यभि-क्रान्त्यै । एका । च । मे । तिस्रः । च । मे । इति । आह । देवछन्द

समितिदेव-छन्दसम् । वै । एका । च । तिस्रः । च । [४१] मनुष्यछन्दसमितिम नुष्य-छन्दसम् । चतस्रः । च । अष्टौ । च । देवछन्दसमितिदेव-छन्दसम् । च । एव । मनुष्यछन्दसमितिमनुष्य-छन्दसम् । च । अवेति । रुन्धे । एति । त्रयस्त्रिꣳशतइति त्रयः-त्रिꣳशतः । जुहोति । त्रयस्त्रिꣳशदितित्रयः-त्रिꣳशत् । वै । देवताः । देव ताः । एव । अवेति । रुन्धे । एति । अष्टाचत्वारिꣳशतइत्यष्टा-चत्वारिꣳशतः । जुहो ति । अष्टाचत्वारिꣳशदक्षरेत्यष्टाचत्वारिꣳशत्-अक्षरा । जगती । जागताः । प शवः । जगत्या । एव । अस्मै । पशून् । अवेति । रुन्धे । वाजः । च । प्रसवइति प्र-सवः । च । इति । द्वादशम् । जुहोति । द्वादश । मासाः । संवत्सरइतिसं-वत्सरः संवत्सरइतिसं-वत्सरे । एव । प्रतीति । तिष्ठति ॥ [४२] विवैयज्ञस्सामचमइत्याहच तिस्रश्चैकान्नपञ्चाशच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ॥ ८ ॥

अग्निः । देवेभ्यः । अपेति । अक्रामत् । भागधेयमितिभाग-धेयम् । इच्छ मानः । तम् । देवाः । अब्रुवन् । उपेति । नः । एति । वर्तस्व । हव्यम् । नः । वह । इति । सः । अब्रवीत् । वरम् । वृणै । मह्यम् । एव । वाजप्रसवीयमितिवाज-प्रसवी यम् । जुहवन् । इति । तस्मात् । अग्नये । वाजप्रसवीयमितिवाज-प्रसवीयम् । जु ह्वति । यत् । वाजप्रसवीयमितिवाज-प्रसवीयम् । जुहोति । अग्निम् । एव । तत् । भागधेयेनेतिभाग-धेयेन । समिति । अर्धयति । अथोइति । अभिषेकइत्यभि-सेकः । एव । अस्य । सः । चतुर्दशभिरितिचतुर्दश-भिः । जुहोति । सप्त । ग्राम्याः । ओष धयः । सप्त । [४३] आरण्याः । उभयीषाम् । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । अन्नस्यान्नस्ये त्यन्नस्य-अन्नस्य । जुहोति । अन्नस्यान्नस्येत्यन्नस्य-अन्नस्य । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । औदुम्बरेण । स्रुवेण । जुहोति । ऊर्क् । वै । उदुम्बरः । ऊर्क् । अन्नम् । ऊर्जा । एव । अस्मै । ऊर्जम् । अन्नम् । अवेति । रुन्धे । अग्निः । वै । देवानाम् । अभिषिक्तइत्य भि-सिक्तः । अग्निचिदित्यग्नि-चित् । मनुष्याणाम् । तस्मात् । अग्निचिदित्यग्नि- चित् । वर्षति । न । धावेत् । अवरुद्धमित्यव-रुद्धम् । हि । अस्य । अन्नम् । अ न्नम् । इव । खलु । वै । वर्षम् । यत् । धावेत् । अन्नाद्यादित्यन्न-अद्यात् । धावेत् । उपावर्ततेत्युप-आवर्तत । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । एव । अभीति । [४४] उपाव र्तनइत्युप-आवर्तते । नक्तोषासा । इति । कृष्णायै । श्वेतवत्सायाइतिश्वेत-वत्सायै ।

पयसा । जुहोति । अह्ना । एव । अस्मै । रात्रिम् । प्रेति । दापयति । रात्रिया । अहः । अहोरात्रेइत्यहः-रात्रे । एव । अस्मै । प्रत्तेइति । कामम् । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । दुहातेइति । राष्ट्रभृतइतिराष्ट्र-भृतः । जुहोति । राष्ट्रम् । एव । अवेति । रुन्धे । पड्भिरितिपड्-भिः । जुहोति । षट् । वै । ऋतवः । ऋतुषु । एव । प्रतीति । तिष्ठति । भुवनस्य । पते । इति । रथमुखइतिरथ-मुखे । पञ्च । आहुतीरित्या-हुतीः । जुहोति । वज्रः । वै । रथः । वज्रेण । एव । दिशः । [४५] अभीति । जयति । अग्निचितमित्यग्नि-चितम् । ह । वै । अमुष्मिन्न् । लोके । वातः । अभीति । पवते । वातनामानीति वात-नामानि । जुहोति । अभीति । एव । एनम् । अमुष्मिन्न् । लोके । वातः । पवते । त्रीणि । जुहोति । त्रयः । इमे । लोकाः । एभ्यः । एव । लोकेभ्यः । वातम् । अवेति । रुन्धे । समुद्रः । असि । नभस्वान् । इति । आह । एतत् । वै । वातस्य । रूपम् । रूपेण । एव । वातम् । अवेति । रुन्धे । अञ्जलिना । जुहोति । न । हि । एतेषाम् । अन्यथा । आहुतिरित्या-हुतिः । अवकल्पतइत्यव-कल्पते ॥ [४६] ओषधयस्सप्ताभिदिशोऽन्यथाद्वे च ॥ ❀ ❀ ❀ ॥९॥

सुवर्गायेतिसुवः-गाय । वै । लोकाय । देवरथइतिदेव-रथः । युज्यते । यत्राकूतायेतियत्र-आकूताय । मनुष्यरथइतिमनुष्य-रथः । एषः । खलु । वै । देवरथइतिदेव-रथः । यत् । अग्निः । अग्निम् । युनज्मि । शवसा । घृतेन । इति । आह । युनक्ति । एव । एनम् । सः । एनम् । युक्तः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । अभीति । वहति । यत् । सर्वाभिः । पञ्चभिरितिपञ्च-भिः । युञ्ज्यात् । युक्तः । अस्य । अग्निः । प्रच्युतइतिप्र-च्युतः । स्यात् । अप्रतिष्ठिताइत्यप्रति-स्थिताः । आहुतयइत्या-हुतयः । स्युः । अप्रतिष्ठिताइत्यप्रति-स्थिताः । स्तोमाः । अप्रतिष्ठितानीत्यप्रति-स्थितानि । उक्थानि । तिसृभिरितितिसृ-भिः । प्रातस्सवनइतिप्रातः-सवने । अभीति । मृशति । त्रिवृदितित्रि-वृत् । [४७] वै । अग्निः । यावान् । एव । अग्निः । तम् । युनक्ति । यथा । अनसि । युक्ते । आधीयतइत्या-धीयते । एवम् । एव । तत् । प्रतीति । आहुतयइत्या-हुतयः । तिष्ठन्ति । प्रतीति । स्तोमाः । प्रतीति । उक्थानि । यज्ञायज्ञियस्य । स्तोत्रे । द्वाभ्याम् । अभीति । मृशति । एतावान् । वै । यज्ञः । या

वान् । अग्निष्टोमइत्यग्नि-स्तोमः । भूमा । तु । वै । अस्य । अतः । ऊर्ध्वः । क्रियते । यावान् । एव । यज्ञः । तम् । अन्ततः । अन्वारोहतीत्यनु-आरोहति । द्वाभ्याम् । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । एकया । अप्रस्तुतमित्यप्र-स्तुतम् । भवति । अथ । [४८] अभीति । मृशति । उपेति । एनम् । उत्तरइत्युत्-तरः । यज्ञः । नमति । अथोइति । सन्तत्याइतिसं-तत्यै । प्रेति । वै । एषः । अस्मात् । लोकात् । च्यवते । यः । अग्निम् । चिनुते । न । वै । एतस्य । अनिष्टके । आहुतिरित्या-हुतिः । अवति । कल्पते । याम् । वै । एषः । अनिष्टके । आहुतिमित्या-हुतिम् । जुहोति । स्रवति । वै । सा । ताम् । स्रवन्तीम् । यज्ञः । अनु । परेति । भवति । यज्ञम् । यजमानः । यत् । पुनश्चितिमितिपुनः-चितिम् । चिनुते । आहुतीनामित्या-हुतीनाम् । प्रतिष्ठित्या इतिप्रति-स्थित्यै । प्रतीति । आहुतयइत्या-हुतयः । तिष्ठन्ति । [४९] न । यज्ञः । पराभवतीतिपरा-भवति । न । यजमानः । अष्टौ । उपेति । दधाति । अष्टाक्षरेत्यष्टा-अक्षरा । गायत्री । गायत्रेण । एव । एनम् । छन्दसा । चिनुते । यत् । एकादश । त्रैष्टुभेन । यत् । द्वादश । जागतेन । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । एव । एनम् । चिनुते । नपात्कः । वै । नाम । एषः । अग्निः । यत् । पुनश्चितिरितिपुनः-चितिः । यः । एवम् । विद्वान् । पुनश्चितिमितिपुनः-चितिम् । चिनुते । एति । तृतीयात् । पुरुषात् । अन्नम् । अत्ति । यथा । वै । पुनराधेयइतिपुनः-आधेयः । एवम् । पुनश्चितिरितिपुनः-चितिः । यः । अग्न्याधेयेनेत्यग्नि-आधेयेन । न । [५०] ऋध्नोति । सः । पुनराधेयमितिपुनः-आधेयम् । एति । धत्ते । यः । अग्निम् । चित्वा । न । ऋध्नोति । सः । पुनश्चितिमितिपुनः-चितिम् । चिनुते । यत् । पुनश्चितिमितिपुनः चितिम् । चिनुते । ऋध्यै । अथोइति । खलु । आहुः । न । चेतव्या । इति । रुद्रः । वै । एषः । यत् । अग्निः । यथा । व्याघ्रम् । सुप्तम् । बोधयति । तादृक् । एव । तत् । अथोइति । खलु । आहुः । चेतव्या । इति । यथा । वसीयाꣳसम् । भागधेयेनेति भाग-धेयेन । बोधयति । तादृक् । एव । तत् । मनुः । अग्निम् । अचिनुत । तेन । न । आर्ध्नोत् । सः । एताम् । पुनश्चितिमितिपुनः-चितिम् । अपश्यत् । ताम् । अचिनुत । तया । वै । सः । आर्ध्नोत् । यत् । पुनश्चितिमितिपुनः-चितिम् । चिनुते । ऋध्यै ॥ [५१] त्रिवृदथतिष्ठन्त्यग्न्याधेयेननाचिनुतसप्तदशच ॥ ॥ १० ॥

छन्दश्चितमितिछन्दः-चितम् । चिन्वीत । पशुकामइतिपशु-कामः । पशवः । वै । छन्दाꣳसि । पशुमानितिपशु-मान् । एव । भवति । श्येनचितमितिश्येन-चितम् । चिन्वीत । सुवर्गकामइतिसुवर्ग-कामः । श्येनः । वै । वयसाम् । पतिष्ठः । श्येनः । एव । भूत्वा । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । पतति । कङ्कचितमितिकङ्क-चितम् । चिन्वीत । यः । कामयेत । शीर्षण्वानितिशीर्षण्-वान् । अमुष्मिन्न् । लोके । स्याम् । इति । शीर्षण्वानितिशीर्षण्-वान् । एव । अमुष्मिन्न् । लोके । भवति । अलजचितमित्यलज-चितम् । चिन्वीत । चतुस्सीतमितिचतुः-सीतम् । प्रतिष्ठाकामइतिप्रतिष्ठा-कामः । चतस्रः । दिशः । दिक्षु । एव । प्रतीति । तिष्ठति । प्रउगचितमितिप्रउग - चितम् । चिन्वीत । भ्रातृव्यवानितिभ्रातृव्य-वान् । प्रेति । [५२] एव । भ्रातृव्यान् । नुदते । उभयतःप्रउगमित्युभयतः-प्रउगम् । चिन्वीत । यः । कामयेत । प्रेति । जातान् । भ्रातृव्यान् । नुदेय । प्रतीति । जनिष्यमाणान् । इति । प्रेति । एव । जातान् । भ्रातृव्यान् । नुदते । प्रतीति । जनिष्यमाणान् । रथचक्रचितमितिरथचक्र-चितम् । चिन्वीत । भ्रातृव्यवानितिभ्रातृव्य-वान् । वज्रः । वै । रथः । वज्रम् । एव । भ्रातृव्येभ्यः । प्रेति । हरति । द्रोणचितमितिद्रोण-चितम् । चिन्वीत । अन्नकामइत्यन्न-कामः । द्रोणे । वै । अन्नम् । भ्रियते । सयोनीतिस-योनि । एव । अन्नम् । अवेति । रुन्धे । समूह्यमितिसं-ऊह्यम् । चिन्वीत । पशुकामइतिपशु-कामः । पशुमानितिपशु-मान् । एव । भवति । [५३] परिचाय्यमितिपरि-चाय्यम् । चिन्वीत । ग्रामकामइतिग्राम-कामः । ग्रामी । एव । भवति । श्मशानचितमितिश्मशान-चितम् । चिन्वीत । यः । कामयेत । पितृलोकइतिपितृ-लोके । ऋध्नुयाम् । इति । पितृलोकइतिपितृ-लोके । एव । ऋध्नोति । विश्वामित्रजमदग्नीइतिविश्वामित्र-जमदग्नी । वसिष्ठेन । अस्पर्धेताम् । सः । एताः । जमदग्निः । विहव्याइतिवि-हव्याः । अपश्यत् । ताः । उपेति । अधत्त । ताभिः । वै । सः । वसिष्ठस्य । इन्द्रियम् । वीर्यम् । अवृङ्क्त । यत् । विहव्याइतिवि-हव्याः । उपदधातीत्युप-दधाति । इन्द्रियम् । एव । ताभिः । वीर्यम् । यजमानः । भ्रातृव्यस्य । वृङ्क्ते । होतुः । धिष्णिये । उपेति । दधाति । यजमानायतनमितियजमान-आयतनम् । वै । [५४] होता । स्वे । एव । अस्मै । आयतनइत्या-यतने । इन्द्रियम् । वीर्यम् । अवेति । रुन्धे । द्वादश । उपेति ।

दधाति । द्वादंशारत्निरितिद्वादंश-अरत्निः । जगंती । जागंताः । पशवंः । जगंत्या । एव । अस्मै । पशून् । अवेतिं । रुन्धे । अष्टावंष्टावित्यष्टौ-अष्टौ । अन्येषुं । धिष्णियेषु । उपेतिं । दधाति । अष्टाशंफाइत्यष्टा-शफाः । पशवंः । पशून् । एव । अवेतिं । रुन्धे । षट् । मार्जालीयें । षट् । वै । ऋतवंः । ऋतवंः । खलुं । वै । देवाः । पितरंः । ऋतून् । एव । देवान् । पितॄन् । प्रीणाति ॥ [५५] प्रभवतियजमानायतनंव्वा अष्टाचंत्वारिꣳशञ्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ ११ ॥

पर्वस्व । वाजंसातयइतिवाजं-सातये । इतिं । अनुष्टुगित्यंनु-स्तुक् । प्रतिपदितिंप्रति-पत् । भवति । तिस्रः । अनुष्टुभइत्यंनु-स्तुभंः । चतंस्रः । गायत्रियंः । यत् । तिस्रः । अनुष्टुभइत्यंनु-स्तुभंः । तस्मांत् । अश्वंः । त्रिभिरितिंत्रि-भिः । तिष्ठन् । तिष्ठति । यत् । चतंस्रः । गायत्रियंः । तस्मांत् । सर्वान् । चतुरंः । पदः । प्रतिदधदितिंप्रति-दधंत् । पलांयते । परमा । वै । एषा । छन्दंसाम् । यत् । अनुष्टुगित्यंनु-स्तुक् । परमः । चतुष्टोमइतिंचतुः-स्तोमः । स्तोमांनाम् । परमः । त्रिरात्रइतिंत्रि-रात्रः । यज्ञानांम् । परमः । अश्वंः । पशूनाम् । परमेणं । एव । एनम् । परमतांम् । गमयति । एकविꣳशमित्येकं-विꣳशम् । अहंः । भवति । [५६] यस्मिन् । अश्वंः । आलभ्यतइत्यां-लभ्यते । द्वादंश । मासाः । पञ्च । ऋतवंः । त्रयंः । इमे । लोकाः । असौ । आदित्यः । एकविꣳशइत्येकं-विꣳशः । एषः । प्रजापंतिरितिंप्रजा-पतिः । प्राजापत्यइतिंप्राजा-पत्यः । अश्वंः । तम् । एव । साक्षादितिंस-अक्षात् । ऋध्नोति । शक्वंरयः । पृष्ठम् । भवन्ति । अन्यदंन्यदित्यन्यत्-अन्यत् । छन्दंः । अन्येऽन्यइत्यन्ये-अन्ये । वै । एते । पशवंः । एतिं । लभ्यन्ते । उत । इव । ग्राम्याः । उत । इव । आरण्याः । यत् । शक्वंरयः । पृष्ठम् । भवंन्ति । अश्वंस्य । सर्वत्वायेतिंसर्व-त्वायं । पार्थुरश्ममितिंपार्थु-रश्मम् । ब्रह्मसाममितिंब्रह्म-सामम् । भवति । रश्मिनां । वै । अश्वंः । [५७] यतः । ईश्वरः । वै । अश्वंः । अयंतः । अप्रंतिष्ठितइत्यप्रंति-स्थितः । परांम् । परावतमितिंपरा-वतंम् । गन्तोः । यत् । पार्थुरश्ममितिंपार्थु-रश्मम् । ब्रह्मसाममितिं ब्रह्म-सामम् । भवंति । अश्वंस्य । यत्यैं । धृत्यैं । सङ्कृतीतिसं-कृति । अच्छावाकसाममित्यंच्छावाक-सामम् । भवति । उत्सन्नयज्ञइत्युंत्सन्न-यज्ञः । वै । एषः । यत् । अश्वमेधइत्यश्व-मेधः । कः । तत् । वेद । इतिं । आहुः । यदिं । सर्वः । वा । क्रियते ।

न । वा । सर्वः । इति । यत् । सङ्कृतीतिसं-कृति । अच्छावाकसामेत्यच्छावाक-साम । भवति । अश्वस्य । सर्वत्वायेतिसर्व-त्वाय । पर्याप्त्याइतिपरि-आप्त्यै । अनन्तरायायेत्यनन्तः-आयाय । सर्वस्तोमइतिसर्व-स्तोमः । अतिरात्रइत्यति-रात्रः । उत्तममित्युत्-तमम् । अहः । भवति । सर्वस्य । आप्त्यै । सर्वस्य । जित्यै । सर्वम् । एव । तेन । आप्नोति । सर्वम् । जयति ॥ [५८] अहर्भवति वाअश्वोऽहर्भवति दश च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥१२॥

देवासुरास्तेनत्व्यारुद्रोऽश्मन्नूपदेवद्देनम्प्राचीमितिवसोर्धारामग्निर्देवेभ्यस्सुवर्गायंयत्राकूतायछन्दश्चितम्पर्वस्वद्वादश ॥ १२ ॥ देवासुराअजायाꣳवैश्रुष्टिःप्रथमोदेवयतामेतद्वैछन्दसामृध्नोत्यष्टौपञ्चाशत् ॥ ५८ ॥ देवासुरास्सर्वञ्जयति ॥ ❀ ॥

हरिः ओ (३) म् ॥

इति पञ्चमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः ॥

अथ पञ्चमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः ॥

हरिः ओ (४) म् ॥

यत् । एकेन । सꣳस्थापयतीतिसं-स्थापयति । यज्ञस्य । सन्तत्याइतिसं-तत्यै । अविच्छेदायेत्यवि-छेदाय । ऐन्द्राः । पशवः । ये । मुष्कराः । यत् । ऐन्द्राः । सन्तः । अग्निभ्यइत्यग्नि-भ्यः । आलभ्यन्तइत्या-लभ्यन्ते । देवताभ्यः । समदमितिस-मदम् । दधाति । आग्नेयीः । त्रिष्टुभः । याज्यानुवाक्याइतियाज्या-अनुवाक्याः । कुर्यात् । यत् । आग्नेयीः । तेन । आग्नेयाः । यत् । त्रिष्टुभः । तेन । ऐन्द्राः । समृध्याइतिसं-ऋध्यै । न । देवताभ्यः । समदमितिस-मदम् । दधाति । वायवे । नियुत्वतइतिनि-युत्वते । तूपरम् । एति । लभते । तेजः । अग्नेः । वायुः । तेजसे । एषः । एति । लभ्यते । तस्मात् । यद्रियङ् । वायुः । [१] वाति । तद्रियङ् । अग्निः । दहति । स्वम् । एव । तत् । तेजः । अन्विति । एति । यत् । न । नियुत्वतइतिनि-युत्वते । स्यात् । उदिति । माद्येत् । यजमानः । नियुत्वतइतिनि-युत्वते । भवति । यजमानस्य । अनुन्मादायेत्यनुत्-मादाय । वायुमतीइतिवायु-मती । श्वेतवतीइतिश्वेत-वती ।

याज्यानुवाक्येइतियाज्या-अनुवाक्ये । भवतः । सतेजस्त्वायेतिसतेजः-त्वाय । हि रण्यगर्भइतिहिरण्य-गर्भः । सम् । अवर्तत । अग्रे । इति । आघारमित्या-घारम् । एति । घारयति । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । वै । हिरण्यगर्भइतिहिरण्य-गर्भः । प्रजा पतेरितिप्रजा-पतेः । अनुरूपत्वायेत्यनुरूप-त्वाय । सर्वाणि । वै । एषः । रूपाणि । पशूनाम् । प्रति । एति । लभ्यते । यत् । श्मश्रुणः । तत् । [२] पुरुषाणाम् । रूपम् । यत् । तूपरः । तत् । अश्वानाम् । यत् । अन्यतोदन्नित्यन्यतः-दन् । तत् । गवाम् । यत् । अव्याः । इव । शफाः । तत् । अवीनाम् । यत् । अजः । तत् । अजानाम् । वायुः । वै । पशूनाम् । प्रियम् । धाम । यत् । वायव्यः । भवति । एतम् । एव । एनम् । अभीति । सञ्जानानाइतिसं-जानानाः । पशवः । उपेति । तिष्ठन्ते । वायव्यः । का र्या(३)ः । प्राजापत्या(३)इतिप्राजा-पत्या(३)ः । इति । आहुः । यत् । वायव्यम् । कुर्यात् । प्रजापतेरितिप्रजा-पतेः । इयात् । यत् । प्राजापत्यमितिप्राजा-पत्यम् । कु र्यात् । वायोः । [३] इयात् । यत् । वायव्यः । पशुः । भवति । तेन । वायोः । न । एति । यत् । प्राजापत्यइतिप्राजा-पत्यः । पुरोडाशः । भवति । तेन । प्रजापतेरि तिप्रजा-पतेः । न । एति । यत् । द्वादशकपालइतिद्वादश-कपालः । तेन । वैश्वान रात् । न । एति । आग्नावैष्णवमित्याग्ना-वैष्णवम् । एकादशकपालमित्येकादश कपालम् । निरिति । वपति । दीक्षिष्यमाणः । अग्निः । सर्वाः । देवताः । विष्णुः । यज्ञः । देवताः । च । एव । यज्ञम् । च । एति । रभते । अग्निः । अवमः । देवता नाम् । विष्णुः । परमः । यत् । आग्नावैष्णवमित्याग्ना-वैष्णवम् । एकादशकपाल मित्येकादश-कपालम् । निर्वपतीतिनिः-वपति । देवताः । [४] एव । उभयतः । प रिगृह्येतिपरि-गृह्य । यजमानः । अवेति । रुन्धे । पुरोडाशेन । वै । देवाः । अमु ष्मिन् । लोके । आर्ध्नुवन् । चरुणा । अस्मिन् । यः । कामयेत । अमुष्मिन् । लोके । ऋध्नुयाम् । इति । सः । पुरोडाशम् । कुर्वीत । अमुष्मिन् । एव । लोके । ऋध्नोति । यत् । अष्टाकपालइत्यष्टा-कपालः । तेन । आग्नेयः । यत् । त्रिकपाल इतित्रि-कपालः । तेन । वैष्णवः । समृध्याइतिसं-ऋध्यै । यः । कामयेत । अस्मिन् । लोके । ऋध्नुयाम् । इति । सः । चरुम् । कुर्वीत । अग्नेः । घृतम् । विष्णोः । तण्डु लाः । तस्मात् । [५] चरुः । कार्यः । अस्मिन् । एव । लोके । ऋध्नोति । आदि

त्यः । भवति । इयम् । वै । अदितिः । अस्याम् । एव । प्रतीति । तिष्ठति । अथो इति । अस्याम् । एव । अधीति । यज्ञम् । तनुते । यः । वै । सँवथ्सरमितिसं-वथ्सरम् । उख्यम् । अभृत्वा । अग्निम् । चिनुते । यथा । सामि । गर्भः । अवपद्यत इत्यव-पद्यते । तादृक् । एव । तत् । आर्तिम् । एति । ऋच्छेत् । वैश्वानरम् । द्वादशकपालमितिद्वादश-कपालम् । पुरस्तात् । निरिति । वपेत् । सँवथ्सरइतिसं-वथ्सरः । वै । अग्निः । वैश्वानरः । यथा । सँवथ्सरमितिसं-वथ्सरम् । आप्त्वा । [६] काले । आगतइत्या-गते । विजायतइतिवि-जायते । एवम् । एव । सँवथ्सरमितिसं-वथ्सरम् । आप्त्वा । काले । आगतइत्या-गते । अग्निम् । चिनुते । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । एषा । वै । अग्नेः । प्रिया । तनूः । यत् । वैश्वानरः । प्रियाम् । एव । अस्य । तनुवम् । अवेति । रुन्धे । त्रीणि । एतानि । हवीꣳषि । भवन्ति । त्रयः । इमे । लोकाः । एषाम् । लोकानाम् । रोहाय ॥ [७] यद्वियंङ्क्त्वायुस्श्मं श्रुणस्तद्वायोर्निर्वपतिदेवतास्तस्माद्वाप्त्वाऽष्टात्रिꣳशञ्च ॥ ❀ ❀ ❀ ॥ १ ॥

प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । प्रजाइतिप्र-जाः । सृष्ट्वा । प्रेणा । अनु । प्रेति । अविशत् । ताभ्यः । पुनः । सम्भवितुमितिसं-भवितुम् । न । अशक्नोत् । सः । अब्रवीत् । ऋध्नवत् । इत् । सः । यः । मा । इतः । पुनः । सञ्चिनवदितिसं-चिनवत् । इति । तम् । देवाः । समिति । अचिन्वन्न् । ततः । वै । ते । आर्ध्नुवन्न् । यत् । समचिन्वन्नितिसं-अचिन्वन्न् । तत् । चित्यस्य । चित्यत्वमितिचित्य-त्वम् । यः । एवम् । विद्वान् । अग्निम् । चिनुते । ऋध्नोति । एव । कस्मै । कम् । अग्निः । चीयते । इति । आहुः । अग्निवानित्यग्नि-वान् । [८] असानि । इति । वै । अग्निः । चीयते । अग्निवानित्यग्नि-वान् । एव । भवति । कस्मै । कम् । अग्निः । चीयते । इति । आहुः । देवाः । मा । वेदन्न् । इति । वै । अग्निः । चीयते । विदुः । एनम् । देवाः । कस्मै । कम् । अग्निः । चीयते । इति । आहुः । गृही । असानि । इति । वै । अग्निः । चीयते । गृही । एव । भवति । कस्मै । कम् । अग्निः । चीयते । इति । आहुः । पशुमानितिपशु-मान् । असानि । इति । वै । अग्निः । [९] चीयते । पशुमानितिपशु-मान् । एव । भवति । कस्मै । कम् । अग्निः । चीयते । इति । आहुः । सप्त । मा । पुरुषाः । उपेति । जीवान् । इति । वै । अग्निः । चीयते । त्रयः । प्राञ्चः । त्रयः ।

प्रत्यञ्चः। आत्मा। सप्तमः। एतावन्तः। एव। एनम्। अमुष्मिन्न्। लोके। उपेति। जीवन्ति। प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः। अग्निम्। अचिकीषत। तम्। पृथिवी। अब्रवीत्। न। मयि। अग्निम्। चेष्यसे। अतीति। मा। धक्ष्यति। सा। त्वा। अतिदह्यमानेत्यति-दह्यमाना। वीति। धविष्ये। [१०] सः। पापीयान्। भविष्यसि। इति। सः। अब्रवीत्। तथा। वै। अहम्। करिष्यामि। यथा। त्वा। न। अतिधक्ष्यतीत्यति-धक्ष्यति। इति। सः। इमाम्। अभीति। अमृशत्। प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः। त्वा। सादयतु। तया। देवतया। अङ्गिरस्वत्। ध्रुवा। सीद। इति। इमाम्। एव। इष्टकाम्। कृत्वा। उपेति। अधत्त। अनतिदाहायेत्यनति-दाहाय। यत्। प्रतीति। अग्निम्। चिन्वीत। तत्। अभीति। मृशेत्। प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः। त्वा। सादयतु। तया। देवतया। अङ्गिरस्वत्। ध्रुवा। सीद। [११] इति। इमाम्। एव। इष्टकाम्। कृत्वा। उपेति। धत्ते। अनतिदाहायेत्यनति-दाहाय। प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः। अकामयत। प्रेति। जायेय। इति। सः। एतम्। उख्यम्। अपश्यत्। तम्। सँवथ्सरमितिसं-वथ्सरम्। अबिभः। ततः। वै। सः। प्रेति। अजायत। तस्मात्। सँवथ्सरमितिसं-वथ्सरम्। भार्यः। प्रेति। एव। जायते। तम्। वसवः। अब्रुवन्न्। प्रेति। त्वम्। अजनिष्ठाः। वयम्। प्रेति। जायामहै। इति। तम्। वसुभ्यइतिवसु-भ्यः। प्रेति। अयच्छत्। तम्। त्रीणि। अहानि। अबिभरुः। तेन। [१२] त्रीणि। च। शतानि। असृजन्त। त्रयस्त्रिꣳशतमितित्रयः-त्रिꣳशतम्। च। तस्मात्। त्र्यहमितित्रि-अहम्। भार्यः। प्रेति। एव। जायते। तान्। रुद्राः। अब्रुवन्न्। प्रेति। यूयम्। अजनिढ्वम्। वयम्। प्रेति। जायामहै। इति। तम्। रुद्रेभ्यः। प्रेति। अयच्छन्न्। तम्। षट्। अहानि। अबिभरुः। तेन। त्रीणि। च। शतानि। असृजन्त। त्रयस्त्रिꣳशतमितित्रयः-त्रिꣳशतम्। च। तस्मात्। षडहमितिषट्-अहम्। भार्यः। प्रेति। एव। जायते। तान्। आदित्याः। अब्रुवन्न्। प्रेति। यूयम्। अजनिढ्वम्। वयम्। [१३] प्रेति। जायामहै। इति। तम्। आदित्येभ्यः। प्रेति। अयच्छन्न्। तम्। द्वादश। अहानि। अबिभरुः। तेन। त्रीणि। च। शतानि। असृजन्त। त्रयस्त्रिꣳशतमितित्रयः-त्रिꣳशतम्। च। तस्मात्। द्वादशाहमितिद्वाद

श-अहम् । भार्यः । प्रेति । एव । जायते । तेन । वै । ते । सहस्रम् । असृजन्त । उखाम् । सहस्रतमीमिति सहस्र-तमीम् । यः । एवम् । उख्यम् । साहस्रम् । वेद । प्रेति । सहस्रम् । पशून् । आप्नोति ॥ [१४] अग्निवान्पशुमानसानीतिवाअग्निं विष्येम्शेत्प्रजापतिस्त्वा सादयतु तया देवतयाऽङ्गिरस्वद्ध्रुवा सीद तेन तानादित्या अब्रुवन्प्रयूयमजनिढ्वँव्वयश्चत्वारिꣳशच्च ॥ ❋ ❋ ॥२॥

यजुषा । वै । एषा । क्रियते । यजुषा । पच्यते । यजुषा । वीति । मुच्यते । यत् । उखा । सा । वै । एषा । एतर् हिं । यातयाम्नीतियात-याम्नी । सा । न । पुनः । प्रयुज्येतिप्र-युज्या । इति । आहुः । अग्ने । युक्ष्व । हि । ये । तव । युक्ष्व । हि । देवहूतमानितिदेव-हूतमान् । इति । उखायाम् । जुहोति । तेन । एव । एनाम् । पुनः । प्रेति । युङ्क्ते । तेन । अयातयाम्नीत्ययात-याम्नी । यः । वै । अग्निम् । योगे । आगतइत्या-गते । युनक्ति । युङ्क्ते । युञ्जानेषु । अग्ने । [१५] युक्ष्व । हि । ये । तव । युक्ष्व । हि । देवहूतमानितिदेव-हूतमान् । इति । आह । एषः । वै । अग्नेः । योगः । तेन । एव । एनम् । युनक्ति । युङ्क्ते । युञ्जानेषु । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । न्यङ् । अग्निः । चेतव्या(३)ः । उत्ताना(३)इत्युत्-ताना(३)ः । इति । वयसाम् । वै । एषः । प्रतिमयेतिप्रति-मया । चीयते । यत् । अग्निः । यत् । न्यञ्चम् । चिनुयात् । पृष्टितः । एनम् । आहुतयइत्या-हुतयः । ऋच्छेयुः । यत् । उत्तानमित्युत्-तानम् । न । पतितुम् । शक्नुयात् । असुवर्ग्यइत्यसुवः-ग्यः । अस्य । स्यात् । प्राचीनम् । उत्तानमित्युत्-तानम् । [१६] पुरुषशीर्‌षमितिपुरुष-शीर्‌षम् । उपेति । दधाति । मुखतः । एव । एनम् । आहुतयइत्या-हुतयः । ऋच्छन्ति । न । उत्तानमित्युत्-तानम् । चिनुते । सुवर्ग्यइतिसुवः-ग्यः । अस्य । भवति । सौर्या । जुहोति । चक्षुः । एव । अस्मिन् । प्रतीति । दधाति । द्विः । जुहोति । द्वेइति । हि । चक्षुषीइति । समान्या । जुहोति । समानम् । हि । चक्षुः । समृध्याइतिसं-ऋध्ये । देवासुराइतिदेव-असुराः । सय्यत्ताइतिसं-यत्ताः । आसन् । ते । वामम् । वसु । सम् । नीति । अदधत । तत् । देवाः । वामभृतेतिवाम-भृता । अवृञ्जत । तत् । वामभृतइतिवाम-भृतः । वामभृत्त्वमितिवामभृत्-त्वम् । यत् । वामभृतमिति

वाम-भृतम् । उपदधातीत्युप-दधाति । वामम् । एव । तया । वसु । यजमानः । भ्रातृव्यस्य । वृङ्क्ते । हिरण्यमूर्ध्नीतिहिरण्य-मूर्ध्नी । भवति । ज्योतिः । वै । हिरण्यम् । ज्योतिः । वामम् । ज्योतिषा । एव । अस्य । ज्योतिः । वामम् । वृङ्क्ते । द्वियजुरितिद्वि-यजुः । भवति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै ॥ [१७] युञ्जानेष्वग्रेग्रा चीनंमुत्तानव्वामभृतञ्चतुर्विꣳशतिश्च ॥ ❀ ❀ ॥३॥

आपः । वरुणस्य । पत्नयः । आसन् । ताः । अग्निः । अभीति । अध्यायत् । ताः । समिति । अभवत् । तस्य । रेतः । परेति । अपतत् । तत् । इयम् । अभवत् । यत् । द्वितीयम् । परापतदितिपरा-अपतत् । तत् । असौ । अभवत् । इयम् । वै । विराडितिवि-राट् । असौ । स्वराडितिस्व-राट् । यत् । विराजावितिवि-राजौ । उपदधातीत्युप दधाति । इमेइति । एव । उपेति । धत्ते । यत् । वै । असौ । रेतः । सिञ्चति । तत् । अस्याम् । प्रतीति । तिष्ठति । तत् । प्रेति । जायते । ताः । ओषधयः । [१८] वीरुधः । भवन्ति । ताः । अग्निः । अत्ति । यः । एवम् । वेद । प्रेति । एव । जायते । अन्नादइत्यन्न-अदः । भवति । यः । रेतस्वी । स्यात् । प्रथमायाम् । तस्य । चित्याम् । उभेइति । उपेति । दध्यात् । इमेइति । एव । अस्मै । समीचीइति । रेतः । सिञ्चतः । यः । सिक्तरेताइतिसिक्त रेताः । स्यात् । प्रथमायाम् । तस्य । चित्याम् । अन्याम् । उपेति । दध्यात् । उत्तमायामित्युत्-तमायाम् । अन्याम् । रेतः । एव । अस्य । सिक्तम् । आभ्याम् । उभयतः । परीति । गृह्णाति । सव्वँथ्सरमितिसं-वथ्सरम् । न । कम् । [१९] चन । प्रत्यवरोहेदितिप्रति-अवरोहेत् । न । हि । इमेइति । कम् । चन । प्रत्यवरोहतइतिप्रति-अवरोहतः । तत् । एनयोः । व्रतम् । यः । वै । अपशीर्‌षाणमित्यप-शीर्‌षाणम् । अग्निम् । चिनुते । अपशीर्‌षेत्यप-शीर्‌षा । अमुष्मिन्न् । लोके । भवति । यः । सशीर्‌षाणमितिस-शीर्‌षाणम् । चिनुते । सशीर्‌षेतिस-शीर्‌षा । अमुष्मिन्न् । लोके । भवति । चित्तिम् । जुहोमि । मनसा । घृतेन । यथा । देवाः । इह । आगमन्नित्या गमन्न् । वीतिहोत्राइतिवीति-होत्राः । ऋतावृधइत्यृत-वृधः । समुद्रस्य । वयुनस्य । पत्मन्न् । जुहोमि । विश्वकर्मणइतिविश्व-कर्मणे । विश्वा । अहा । अमर्त्यम् । हविः । इति । स्वयमातृण्णामितिस्वयं-आतृण्णाम् । उपधायेत्युप-धाय । जुहोति । [२०] एतत् । वै । अग्नेः । शिरः । सशीर्‌षाणमितिस-

शीर् पाणम् । एव । अग्निम् । चिनुते । सशीर्षेतिस-शीर् पा । अमुष्मिन्न् । लोके । भवति । यः । एवम् । वेदं । सुवर्गायेतिसुवः-गाय । वै । एषः । लोकाय । चीयते । यत् । अग्निः । तस्यं । यत् । अयथापूर्वमित्ययथा-पूर्वम् । क्रियते । असुवर्ग्यमित्य सुवः-ग्यम् । अस्य । तत् । सुवर्ग्यइतिसुवः-ग्यः । अग्निः । चितिम् । उपधायेत्युप-धाय । अभीति । मृशेत् । चित्तिम् । अचित्तिम् । चिनवत् । वीति । विद्वान् । पृष्ठा । इव । वीता । वृजिना । च । मर्तान् । राये । च । नः । स्वपत्यायेतिसु-अपत्याय । देव । दितिम् । च । रास्व । अदितिम् । उरुष्य । इति । यथापूर्वमितियथा-पूर्वम् । एव । एनाम् । उपेति । धत्ते । प्राञ्चम् । एनम् । चिनुते । सुवर्ग्यइतिसुवः-ग्यः । अस्य । भवति ॥ [२१] ओपधयःकञ्जुहोतिस्वपत्यायाष्टादशच ॥ ❀ ॥४॥

विश्वकर्मेतिविश्व-कर्मा । दिशाम् । पतिः । सः । नः । पशून् । पातु । सः । अस्मान् । पातु । तस्मै । नमः । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । रुद्रः । वरुणः । अग्निः । दिशाम् । पतिः । सः । नः । पशून् । पातु । सः । अस्मान् । पातु । तस्मै । नमः । एताः । वै । देवताः । एतेषाम् । पशूनाम् । अधिपतयइत्यधि-पतयः । ताभ्यः । वै । एषः । एति । वृश्च्यते । यः । पशुशीर् पाणीतिपशु-शीर् पाणि । उपदधातीत्युप-दधाति । हिरण्येष्टकाइतिहिरण्य-इष्टकाः । उपेति । दधाति । एताभ्यः । एव । देवताभ्यः । नमः । करोति । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । [२२] वदन्ति । अग्नौ । ग्राम्यान् । पशून् । प्रेति । दधाति । शुचा । आरण्यान् । अर्पयति । किम् । ततः । उदिति । शिंष्पति । इति । यत् । हिरण्येष्टकाइतिहिरण्य-इष्टकाः । उपदधातीत्युप-दधाति । अमृतम् । वै । हिरण्यम् । अमृतेन । एव । ग्राम्येभ्यः । पशुभ्यइतिपशु-भ्यः । भेषजम् । करोति । न । एनान् । हिनस्ति । प्राणइतिप्र-अनः । वै । प्रथमा । स्वयमातृण्णेतिस्वयं-आतृण्णा । व्यानइतिवि-अनः । द्वितीया । अपानइत्यप-अनः । तृतीया । अनु । प्रेति । अन्यात् । प्रथमाम् । स्वयमातृण्णामितिस्वयं-आतृण्णाम् । उपधायेत्युप-धाय । प्राणेनेतिप्र-अनेन । एव । प्राणमितिप्र-अनम् । समिति । अर्धयति । वीति । अन्यात् । [२३] द्वितीयाम् । उपधायेत्युप-धाय । व्यानेनेतिवि-अनेन । एव । व्यानमितिवि-अनम् । समिति । अर्धयति । अपेति । अन्यात् । तृ

तीयाम् । उपधायेत्युप-धाय । अपानेनेत्यप-अनेन । एव । अपानमित्यप-अनम् । समिति । अर्धयति । अथोइति । प्राणैरितिप्र-अनैः । एव । एनम् । समिति । इन्धे । भूः । भुवः । सुवः । इति । स्वयमातृण्णाइतिस्वयं-आतृण्णाः । उपेति । दधाति । इमे । वै । लोकाः । स्वयमातृण्णाइतिस्वयं-आतृण्णाः । एताभिः । खलु । वै । व्याहृतीभिरितिव्याहृति-भिः । प्रजापतिरितिप्रजा - पतिः । प्रेति । अजायत । यत् । एताभिः । व्याहृतीभिरितिव्याहृति-भिः । स्वयमातृण्णाइतिस्वयं-आतृण्णाः । उपदधातीत्युप-दधाति । इमान् । एव । लोकान् । उपधायेत्युप-धाय । एषु । [२४] लोकेषु । अधि । प्रेति । जायते । प्राणायेतिप्र-अनाय । व्यानायेतिवि-अनाय । अपानायेत्यप-अनाय । वाचे । त्वा । चक्षुषे । त्वा । तया । देवतया । अङ्गिरस्वत् । ध्रुवा । सीद । अग्निना । वै । देवाः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । अजिगाꣳसन् । तेन । पतितुम् । न । अशक्नुवन् । ते । एताः । चतस्रः । स्वयमातृण्णाइतिस्वयं - आतृण्णाः । अपश्यन् । ताः । दिक्षु । उपेति । अदधत । तेन । सर्वतश्चक्षुषेतिसर्वतः-चक्षुषा । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । आयन् । यत् । चतस्रः । स्वयमातृण्णाइतिस्वयं-आतृण्णाः । दिक्षु । उपदधातीत्युप-दधाति । सर्वतश्चक्षुषेतिसर्वतः-चक्षुषा । एव । तत् । अग्निना । यजमानः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । एति ॥ [२५]ब्रह्मवादिनोव्यन्यादेषुयजमानस्त्रीणिच ॥ ❀ ❀ ॥ ५ ॥

अग्ने । एति । याहि । वीतये । इति । आह । अह्वत । एव । एनम् । अग्निम् । दूतम् । । वृणीमहे । इति । आह । हुत्वा । एव । एनम् । वृणीते । अग्निना । अग्निः । समिति । इध्यते । इति । आह । समिति । इन्धे । एव । एनम् । अग्निः । वृत्राणि । जङ्घनत् । इति । आह । समिद्धइतिसं-इद्धे । एव । अस्मिन् । इन्द्रियम् । दधाति । अग्नेः । स्तोमम् । मनामहे । इति । आह । मनुते । एव । एनम् । एतानि । वै । अह्नाम् । रूपाणि । [२६] अन्वहमित्यनु-अहम् । एव । एनम् । चिनुते । अवेति । अह्नाम् । रूपाणि । रुन्धे । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । कस्मात् । सत्यात् । यातयाम्नीरितियात-याम्नीः । अन्याः । इष्टकाः । अयातयाम्नीत्ययात-याम्नी । लोकम्पृणेतिलोकं-पृणा । इति । ऐन्द्राग्नीत्यैन्द्र-अग्नी । हि । बार्हस्पत्या ।

इति । ब्रू यात् । इन्द्राग्नीइतीन्द्र-अग्नी । च । हि । देवानाम् । बृहस्पतिः । च । अ यातयामानइत्ययात-यामानः । अनुचरवतीत्यनुचर-वती । भवति । अजामित्वायेत्य जामि-त्वाय । अनुष्टुभेत्यनु-स्तुभा । अन्विति । चरति । आत्मा । वै । लोकम्पृणेति लोकं-पृणा । प्राणइतिप्र-अनः । अनुष्टुबित्यनु-स्तुप् । तस्मात् । प्राणइतिप्र-अनः । सर्वाणि । अङ्गानि । अन्विति । चरति । ताः । अस्य । सूददोहसइतिसूद-दोहसः । [२७] इति । आह । तस्मात् । परुंपिपरुपीतिपरुपि-परुपि । रसः । सोमम् । श्रीण न्ति । पृश्नयः । इति । आह । अन्नम् । वै । पृश्नि । अन्नम् । एव । अवेति । रुन्धे । अर्कः । वै । अग्निः । अर्कः । अन्नम् । अन्नम् । एव । अवेति । रुन्धे । जन्मन्न् । देवानाम् । विशः । त्रिषु । एति । रोचने । दिवः । इति । आह । इमान् । एव । अस्मै । लोकान् । ज्योतिष्मतः । करोति । यः । वै । इष्टकानाम् । प्रतिष्ठामितिप्रति-स्थाम् । वेद । प्रतीति । एव । तिष्ठति । तया । देवतया । अङ्गिरस्वत् । ध्रुवा । सी द । इति । आह । एषा । वै । इष्टकानाम् । प्रतिष्ठेतिप्रति-स्था । यः । एवम् । वेद । प्रतीति । एव । तिष्ठति ॥ [२८] रूपाणिसूददोहसस्तयापोडशच ॥ ❀ ॥६॥

सुवर्गायेतिसुवः-गाय । वै । एषः । लोकाय । चीयते । यत् । अग्निः । वज्रः । एकादशिनी । यत् । अग्नौ । एकादशिनीम् । मिनुयात् । वज्रेण । एनम् । सुवर्गा दितिसुवः-गात् । लोकात् । अन्तः । दध्यात् । यत् । न । मिनुयात् । स्वरुभिरि तिस्वरु-भिः । पशून् । वीति । अर्धयेत् । एकयूपमित्येक-यूपम् । मिनोति । न । ए नम् । वज्रेण । सुवर्गादितिसुवः-गात् । लोकात् । अन्तर्दधातीत्यन्तः-दधाति । न । स्वरुभिरितिस्वरु-भिः । पशून् । वीति । अर्धयति । वीति । वै । एषः । इन्द्रियेण । वीर्येण । ऋध्यते । यः । अग्निम् । चिन्वन्न् । अधिक्रामतीत्यधि-क्रामति । ऐन्द्रिया । [२९] ऋचा । आक्रमणमित्या-क्रमणम् । प्रतीति । इष्टकाम् । उपेति । दध्यात् । न । इन्द्रियेण । वीर्येण । वीति । ऋध्यते । रुद्रः । वै । एषः । यत् । अग्निः । तस्य । तिस्रः । शरव्याः । प्रतीची । तिरश्ची । अनूची । ताभ्यः । वै । एषः । एति । वृश्च्यते । यः । अग्निम् । चिनुते । अग्निम् । चित्वा । तिसृधन्वमितितिसृ-धन्वम् । अयाचितम् । ब्राह्मणाय । दद्यात् । ताभ्यः । एव । नमः । करोति । अथोइति । ताभ्यः । एव । आत्मानम् । निरिति । क्रीणीते । यत् । ते । रुद्र । पुरः । [३०] । धनुः । तत् ।

वातः । अन्विति । वातु । ते । तस्मै । ते । रुद्र । सव्वँथ्सरेणेतिसं-वथ्सरेण । नमः । करोमि । यत् । ते । रुद्र । दक्षिणा । धनुः । तत् । वातः । अन्विति । वातु । ते । तस्मै । ते । रुद्र । परिवथ्सरेणेतिपरि-वथ्सरेण । नमः । करोमि । यत् । ते । रुद्र । पश्चात् । धनुः । तत् । वातः । अन्विति । वातु । ते । तस्मै । ते । रुद्र । इदावथ्सरेण । नमः । करोमि । यत् । ते । रुद्र । उत्तरादित्युत्-तरात् । धनुः । तत् । [३१] वातः । अन्विति । वातु । ते । तस्मै । ते । रुद्र । इदुवथ्सरेणेतीदु-वथ्सरेण । नमः । करोमि । यत् । ते । रुद्र । उपरि । धनुः । तत् । वातः । अन्विति । वातु । ते । तस्मै । ते । रुद्र । वथ्सरेण । नमः । करोमि । रुद्रः । वै । एषः । यत् । अग्निः । सः । यथा । व्याघ्रः । क्रुद्धः । तिष्ठति । एवम् । वै । एषः । एतर्हि । सञ्चितमितिसं-चितम् । एतैः । उपेति । तिष्ठते । नमस्कारैरितिनमः-कारैः । एव । एनम् । शमयति । ये । अग्नयः । [३२] पुरीष्याः । प्रविष्टाइतिप्र-विष्टाः । पृथिवीम् । अनु ॥ तेषाम् । त्वम् । असि । उत्तमइत्युत्-तमः । प्रेति । नः । जीवातवे । सुव ॥ आपम् । त्वा । अग्ने । मनसा । आपम् । त्वा । अग्ने । तपसा । आपम् । त्वा । अग्ने । दीक्षया । आपम् । त्वा । अग्ने । उपसद्भिरित्युपसत्-भिः । आपम् । त्वा । अग्ने । सुत्यया । आपम् । त्वा । अग्ने । दक्षिणाभिः । आपम् । त्वा । अग्ने । अवभृथेनेत्यव-भृथेन । आपम् । त्वा । अग्ने । वशया । आपम् । त्वा । अग्ने । स्वगाकारेणेतिस्वगा-कारेण । इति । आह । एषा । वै । अग्नेः । आप्तिः । तया । एव । एनम् । आप्नोति ॥[३३]
ऐन्द्रिया पुरउत्तराद्धनुस्तदग्नयआहाष्टौच ॥ ❀ ❀ ॥७॥

गायत्रेण । पुरस्तात् । उपेति । तिष्ठते । प्राणमितिप्र-अनम् । एव । अस्मिन्न् । दधाति । बृहद्रथन्तराभ्यामितिबृहत्-रथन्तराभ्याम् । पक्षयोः । ओजः । एव । अस्मिन्न् । दधाति । ऋतुस्थायज्ञायज्ञियेन । पुच्छम् । ऋतुषु । एव । प्रतीति । तिष्ठति । पृष्ठैः । उपेति । तिष्ठते । तेजः । वै । पृष्ठानि । तेजः । एव । अस्मिन्न् । दधाति । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । अग्निम् । असृजत । सः । अस्मात् । सृष्टः । पराङ् । ऐत् । तम् । वारवन्तीयेनेतिवार-वन्तीयेन । अवारयत । तत् । वारवन्तीयस्येतिवार-वन्तीयस्य । वारवन्तीयत्वमितिवारवन्तीय-त्वम् । श्यैतेन । श्येती । अकुरुत । तत् । श्यैतस्य । श्यैतत्वमितिश्यैत-त्वम् । [३४] यत् । वारवन्तीयेनेतिवार-वन्तीयेन । उप

तिष्ठंतइत्युप-तिष्ठते । वारयते । एव । एनम् । श्यैतेन । श्येती । कुरुते । प्रजापतेर् हृदयेन । अपिपक्षमित्यपि-पक्षम् । प्रति । उपेति । तिष्ठते । प्रेमाणम् । एव । अस्य । गच्छति । प्राच्या । त्वा । दिशा । सादयामि । गायत्रेण । छन्दसा । अग्निना । देवतया । अग्नेः । शीर्ष्णा । अग्नेः । शिरः । उपेति । दधामि । दक्षिणया । त्वा । दिशा । सादयामि । त्रैष्टुभेन । छन्दसा । इन्द्रेण । देवतया । अग्नेः । पक्षेण । अग्नेः । पक्षम् । उपेति । दधामि । प्रतीच्या । त्वा । दिशा । सादयामि । [३५] जागतेन । छन्दसा । सवित्रा । देवतया । अग्नेः । पुच्छेन । अग्नेः । पुच्छम् । उपेति । दधामि । उदीच्या । त्वा । दिशा । सादयामि । आनुष्टुभेनेत्यानु-स्तुभेन । छन्दसा । मित्रावरुणाभ्यामितिमित्रा-वरुणाभ्याम् । देवतया । अग्नेः । पक्षेण । अग्नेः । पक्षम् । उपेति । दधामि । ऊर्ध्वया । त्वा । दिशा । सादयामि । पाङ्क्तेन । छन्दसा । बृहस्पतिना । देवतया । अग्नेः । पृष्ठेन । अग्नेः । पृष्ठम् । उपेति । दधामि । यः । वै । अपात्मानमित्यप-आत्मानम् । अग्निम् । चिनुते । अपात्मेत्यप-आत्मा । अमुष्मिन् । लोके । भवति । यः । सात्मानमितिस-आत्मानम् । चिनुते । सात्मेतिस-आत्मा । अमुष्मिन् । लोके । भवति । आत्मेष्टकाइत्यात्म-इष्टकाः । उपेति । दधाति । एषः । वै । अग्नेः । आत्मा । सात्मानमितिस-आत्मानम् । एव । अग्निम् । चिनुते । सात्मेतिस-आत्मा । अमुष्मिन् । लोके । भवति । यः । एवम् । वेद ॥[३६]

श्यैतत्वम्प्रतीच्यांत्वादिशासांदयामियस्सात्मानञ्चिनुतेद्वाविꣳशतिश्च ॥ ॥८॥

अग्ने । उदधइत्युद-धे । या । ते । इषुः । युवा । नाम । तया । नः । मृड । तस्याः । ते । नमः । तस्याः । ते । उपेति । जीवन्तः । भूयास्म । अग्ने । दुध्र । गह्य । किꣳशिल । वन्य । या । ते । इषुः । युवा । नाम । तया । नः । मृड । तस्याः । ते । नमः । तस्याः । ते । उपेति । जीवन्तः । भूयास्म । पञ्च । वै । एते । अग्नयः । यत् । चितयः । उदधिरित्युद-धिः । एव । नाम । प्रथमः । दुध्रः । [३७] द्वितीयः । गह्यः । तृतीयः । किꣳशिलः । चतुर्थः । वन्यः । पञ्चमः । तेभ्यः । यत् । आहुतीरित्या-हुतीः । न । जुहुयात् । अध्वर्युम् । च । यजमानम् । च । प्रेति । दहेयुः । यत् । एताः । आहुतीरित्या-हुतीः । जुहोति । भागधेयेनेतिभाग-धेयेन । एव । एनान् । शमयति । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । अध्वर्युः । न । यजमानः ।

वाक् । मे । आसन्न् । नसोः । प्राणइतिप्र-अनः । अक्ष्योः । चक्षुः । कर्णयोः । श्रोत्रम् । बाहुवोः । बलम् । ऊरुवोः । ओजः । अरिष्टा । विश्वानि । अङ्गानि । तनूः । [३८] तनुवा । मे । सह । नमः । ते । अस्तु । मा । मा । हिꣳसीः । अपेति । वै । एतस्मात् । प्राणाइतिप्र-अनाः । क्रामन्ति । यः । अग्निम् । चिन्वन्न् । अधिक्रामतीत्यधि-क्रामति । वाक् । मे । आसन्न् । नसोः । प्राणइतिप्र-अनः । इति । आह । प्राणानितिप्र-अनान् । एव । आत्मन्न् । धत्ते । यः । रुद्रः । अग्नौ । यः । अफ्स्वित्यप्-सु । यः । ओषधीषु । यः । रुद्रः । विश्वा । भुवना । आविवेशेत्या-विवेश । तस्मै । रुद्राय । नमः । अस्तु । आहुतिभागाइत्याहुति-भागाः । वै । अन्ये । रुद्राः । हविर्भागाइतिहविः-भागाः । [३९] अन्ये । शतरुद्रीयमितिशत-रुद्रीयम् । हुत्वा । गावीधुकम् । चरुम् । एतेन । यजुषा । चरमायाम् । इष्टकायाम् । नीति । दध्यात् । भागधेयेनेतिभाग-धेयेन । एव । एनम् । शमयति । तस्य । तु । वै । शतरुद्रीयमिति शत-रुद्रीयम् । हुतम् । इति । आहुः । यस्य । एतत् । अग्नौ । क्रियते । इति । वसवः । त्वा । रुद्रैः । पुरस्तात् । पान्तु । पितरः । त्वा । यमराजानइतियम-राजानः । पितृभिरितिपितृ-भिः । दक्षिणतः । पान्तु । आदित्याः । त्वा । विश्वैः । देवैः । पश्चात् । पान्तु । द्युतानः । त्वा । मारुतः । मरुद्भिरितिमरुत्-भिः । उत्तरतइत्युत्-तरतः । पातु । [४०] देवाः । त्वा । इन्द्रज्येष्ठाइतीन्द्र-ज्येष्ठाः । वरुणराजानइतिवरुण-राजानः । अधस्तात् । च । उपरिष्टात् । च । पान्तु । न । वै । एतेन । पूतः । न । मेध्यः । न । प्रोक्षितइतिप्र-उक्षितः । यत् । एनम् । अतः । प्राचीनम् । प्रोक्षतीतिप्र-उक्षति । यत् । सञ्चितमितिसं-चितम् । आज्येन । प्रोक्षतीतिप्र-उक्षति । तेन । पूतः । तेन । मेध्यः । तेन । प्रोक्षितइतिप्र-उक्षितः ॥ [४१] दध्नस्तनूꣳर्हविर्भागाःपातु द्वात्रिꣳशच्च ॥ ❁ ❁ ❁ ❁ ॥९॥

समीची । नाम । असि । प्राची । दिक् । तस्याः । ते । अग्निः । अधिपतिरित्यधि-पतिः । असितः । रक्षिता । यः । च । अधिपतिरित्यधि-पतिः । यः । च । गोप्ता । ताभ्याम् । नमः । तौ । नः । मृडयताम् । ते । यम् । द्विष्मः । यः । च । नः । द्वेष्टि । तम् । वाम् । जम्भे । दधामि । ओजस्विनी । नाम । असि । दक्षिणा । दिक् । तस्याः । ते । इन्द्रः । अधिपतिरित्यधि-पतिः । पृदाकुः । प्राची । नाम । असि ।

प्रतीची। दिक्। तस्याः। ते। [४२] सोमः। अधिपतिरित्यधि-पतिः। स्वजइति स्व-जः। अवस्थावेत्यव-स्थावा। नाम। असि। उदीची। दिक्। तस्याः। ते। वरुणः। अधिपतिरित्यधि-पतिः। तिरश्चराजिरितितिरश्च-राजिः। अधिपत्नीत्यधि-पत्नी। नाम। असि। बृहती। दिक्। तस्याः। ते। बृहस्पतिः। अधिपतिरित्यधि-पतिः। श्वित्रः। वशिनी। नाम। असि। इयम्। दिक्। तस्याः। ते। यमः। अधिपतिरित्यधि-पतिः। कल्माषग्रीवइतिकल्माष-ग्रीवः। रक्षिता। यः। च। अधिपतिरित्यधि-पतिः। यः। च। गोप्ता। ताभ्याम्। नमः। तौ। नः। मृडयताम्। ते। यम्। द्विष्मः। यः। च। [४३] नः। द्वेष्टि। तम्। वाम्। जम्भे। दधामि। एताः। वै। देवताः। अग्निम्। चितम्। रक्षन्ति। ताभ्यः। यत्। आहुतीरित्या-हुतीः। न। जुहुयात्। अध्वर्युम्। च। यजमानम्। च। ध्यायेयुः। यत्। एताः। आहुतीरित्या-हुतीः। जुहोति। भागधेयेनेतिभाग-धेयेन। एव। एनान्। शमयति। न। आर्तिम्। एति। ऋच्छति। अध्वर्युः। न। यजमानः। हेतयः। नाम। स्थ। तेषाम्। वः। पुरः। गृहाः। अग्निः। वः। इषवः। सलिलः। निलिम्पाइतिनि-लिम्पाः। नाम। [४४] स्थ। तेषाम्। वः। दक्षिणा। गृहाः। पितरः। वः। इषवः। सगरः। वज्रिणः। नाम। स्थ। तेषाम्। वः। पश्चात्। गृहाः। स्वप्नः। वः। इषवः। गह्वरः। अवस्थावानइत्यव-स्थावानः। नाम। स्थ। तेषाम्। वः। उत्तरादित्युत्-तरात्। गृहाः। आपः। वः। इषवः। समुद्रः। अधिपतयइत्यधि-पतयः। नाम। स्थ। तेषाम्। वः। उपरि। गृहाः। वर्षम्। वः। इषवः। अवस्वान्। क्रव्याः। नाम। स्थ। पार्थिवाः। तेषाम्। वः। इह। गृहाः। [४५] अन्नम्। वः। इषवः। निमिष इतिनि-मिषः। वातनाममितिवात-नामम्। तेभ्यः। वः। नमः। ते। नः। मृडयत। ते। यम्। द्विष्मः। यः। च। नः। द्वेष्टि। तम्। वः। जम्भे। दधामि। हुताद इतिहुत-अदः। वै। अन्ये। देवाः। अहुतादइत्यहुत-अदः। अन्ये। तान्। अग्नि चिदित्यग्नि-चित्। एव। उभयान्। प्रीणाति। दध्ना। मधुमिश्रेणेतिमधु-मिश्रेण। एताः। आहुतीरित्या-हुतीः। जुहोति। भागधेयेनेतिभाग-धेयेन। एव। एनान्। प्रीणाति। अथोइति। खलु। आहुः। इष्टकाः। वै। देवाः। अहुतादइत्यहुत-अदः। इति। [४६] अनुपरिक्राममित्यनु-परिक्रामम्। जुहोति। अपरिवर्गमित्यपरि-वर्गम्।

एव । एनान् । प्रीणाति । इमम् । स्तनंम् । ऊर्जस्वन्तम् । धय । अपाम् । प्रप्यांतमितिप्र-प्यातम् । अग्ने । सरिरस्यं । मध्यें ॥ उत्संम् । जुषस्व । मधुंमन्तमितिमधुं-मन्तम् । ऊर्व । समुद्रियंम् । सदंनम् । एतिं । विशस्व ॥ यः । वै । अग्निम् । प्रयुज्येतिप्र-युज्यं । न । विमुञ्चतीतिवि-मुञ्चतिं । यथां । अश्वंः । युक्तः । अविमुच्यमानइत्यविं-मुच्यमानः । क्षुध्यन्न् । पराभवतीतिंपरा-भवंति । एवम् । अस्य । अग्निः । परेतिं । भवति । तम् । पराभवंन्तमितिपरा-भवंन्तम् । यजंमानः । अनुं । परेतिं । भवति । सः । अग्निम् । चित्वा । लूक्षः । [४७] भवति । इमम् । स्तनंम् । ऊर्जस्वन्तम् । धय । अपाम् । इतिं । आज्यंस्य । पूर्णाम् । स्रुचंम् । जुहोति । एषः । वै । अग्नेः । विमोकइतिवि-मोकः । विमुच्येतिवि-मुच्यं । एव । अस्मै । अन्नंम् । अपीतिं । दधाति । तस्मात् । आहुः । यः । च । एवम् । वेदं । यः । च । न । सुधायमितिसु-धायंम् । ह । वै । वाजी । सुहिंतइतिसु-हितः । दधाति । इतिं । अग्निः । वाव । वाजी । तम् । एव । तत् । प्रीणाति । सः । एनम् । प्रीतः । प्रीणाति । वसीयान् । भवति ॥ [४८] प्रतीचीदिक्तस्यास्तेद्विष्मोयश्चनिलिम्पानामेहगृहाइतिंलूक्षोवसीयान्भवति ॥ ❀ ❀ ❀ ॥ १० ॥

इन्द्राय । राज्ञें । सूकरः । वरुणाय । राज्ञें । कृष्णंः । यमायं । राज्ञें । ऋश्यंः । ऋषभायं । राज्ञें । गवयः । शार्दूलायं । राज्ञें । गौरः । पुरुषराजायेतिंपुरुष-राजायं । मर्कटः । क्षिप्रश्येनस्येतिंक्षिप्र-श्येनस्यं । वर्तिका । नीलंङ्गोः । क्रिमिः । सोमस्य । राज्ञः । कुलुङ्गः । सिन्धोः । शिꣳशुमारः । हिमवंतइतिहिम-वतः । हस्ती ॥ [४९] इन्द्रायराष्टाविꣳशतिः ॥ ❀ ❀ ❀ ॥ ११ ॥

मयुः । प्राजापत्यइतिप्राजा-पत्यः । ऊलः । हलींक्ष्णः । वृषदꣳशः । ते । धातुः । सरंस्वत्यै । शारिः । श्येता । पुरुषवागितिंपुरुष-वाक् । सरंस्वते । शुकः । श्येतः । पुरुषवागितिंपुरुष-वाक् । आरण्यः । अजः । नकुलः । शका । ते । पौष्णाः । वाचे । क्रौञ्चः ॥ [५०] मयुस्त्रयोंविꣳशतिः ॥ ❀ ॥ १२ ॥

अपाम् । नप्त्रें । जषः । नाक्रः । मकरः । कुलीकयः । ते । अकूंपारस्य । वाचे । पैङ्गराजइतिपैङ्ग-राजः । भगांय । कुपीतंकः । आती । वाहसः । दर्विदा । ते । वायव्याः । दिग्भ्यइतिदिक्-भ्यः । चक्रवाकः ॥ [५१] अपामेकान्नविꣳशतिः ॥ १३ ॥

बलाय। अजगरः। आखुः। सृजया। शयण्डकः। ते। मैत्राः। मृत्यवे। असितः। मन्यवे। स्वजइतिस्व-जः। कुम्भीनसइतिकुम्भी-नसः। पुष्करसादइतिपुष्कर-सादः। लोहिताहिरितिलोहित-अहिः। ते। त्वाष्ट्राः। प्रतिश्रुत्कायाइतिप्रति-श्रुत्कायै। वाहसः ॥ [५२] ॥ ❀ ❀ ॥१४॥

पुरुषमृगइतिपुरुष-मृगः। चन्द्रमसे। गोधा। कालका। दार्वाघाटइतिदारु-आघातः। ते। वनस्पतीनाम्। एणी। अह्ने। कृष्णः। रात्रियै। पिकः। क्ष्विङ्का। नीलशीर्ष्णीतिनील-शीर्ष्णी। ते। अर्यम्णे। धातुः। कत्कटः ॥ [५३] ॥ ॥१५॥

सौरी। बलाका। ऋश्यः। मयूरः। श्येनः। ते। गन्धर्वाणाम्। वसूनाम्। कपिञ्जलः। रुद्राणाम्। तित्तिरिः। रोहित्। कुण्डृणाची। गोलत्तिका। ताः। अप्सरसाम्। अरण्याय। सृमरः ॥ [५४] ❀ ❀ ॥१६॥

पृषतः। वैश्वदेवइतिवैश्व-देवः। पित्वः। न्यङ्कुः। कशः। ते। अनुमत्याइत्यनु-मत्यै। अन्यवापइत्यन्य-वापः। अर्धमासानामित्यर्ध-मासानाम्। मासाम्। कश्यपः। क्वयिः। कुटरुः। दात्यौहः। ते। सिनीवाल्यै। बृहस्पतये। शित्पुटः ॥ [५५] ॥१७॥

शका। भौमी। पान्त्रः। कशः। मान्थीलवः। ते। पितृणाम्। ऋतूनाम्। जहका। सँव्वथ्सरायेतिसं-वथ्सराय। लोपा। कपोतः। उलूकः। शशः। ते। नैरृताइतिनैः-ऋताः। कृकवाकुः। सावित्रः ॥ [५६] बलायपुरुषमृगस्सौरीपृषतश्शकाऽष्टादशाष्टादश ॥ ❀ ❀ ❀ ॥१८॥

रुरुः। रौद्रः। कृकलासः। शकुनिः। पिप्पका। ते। शरव्यायै। हरिणः। मारुतः। ब्रह्मणे। शार्गः। तरक्षुः। कृष्णः। श्वा। चतुरक्षइतिचतुः-अक्षः। गर्दभः। ते। इतरजनानामितीतर-जनानाम्। अग्नये। धूङ्क्ष्णा। [५७] रुरुर्विꣳशतिः ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥१९॥

अलजः। आन्तरिक्षः। उद्रः। मद्गुः। प्लवः। ते। अपाम्। अदित्यै। हꣳससाचिरितिहꣳस-साचिः। इन्द्राण्यै। कीर्शा। गृध्रः। शितिकक्षीतिशिति-कक्षी। वार्ध्राणसः। ते। दिव्याः। द्यावापृथिव्येतिद्यावा-पृथिव्या। श्वाविदितिश्व-वित् ॥ [५८] ❀ ❀ ॥२०॥

सुपर्णइतिसु-पर्णः । पार्जन्यः । हꣳसः । वृकः । वृषदꣳशः । ते । ऐन्द्राः । अपाम् । उद्रः । अर्यम्णे । लोपाशः । सिꣳहः । नकुलः । व्याघ्रः । ते । महेन्द्रायेतिमहा-इन्द्राय । कामाय । परस्वान् । [५९] अलजस्सुपर्णोऽष्टादशाष्टादश ॥२१॥

आग्नेयः । कृष्णग्रीवइतिकृष्ण-ग्रीवः । सारस्वती । मेषी । बभ्रुः । सौम्यः । पौष्णः । श्यामः । शितिपृष्ठइतिशिति-पृष्ठः । बार्हस्पत्यः । शिल्पः । वैश्वदेवइतिवैश्व-देवः । ऐन्द्रः । अरुणः । मारुतः । कल्माषः । ऐन्द्राग्नइत्यैन्द्र-अग्नः । सꣳहितइतिसं-हितः । अधोरामइत्यधः-रामः । सावित्रः । वारुणः । पेत्वः ॥ [६०] आग्नेयो द्वाविꣳशतिः ॥ ❀ ❀ ❀ ॥२२॥

अश्वः । तूपरः । गोमृगइतिगो-मृगः । ते । प्राजापत्याइतिप्राजा-पत्याः । आग्नेयौ । कृष्णग्रीवावितिकृष्ण-ग्रीवौ । त्वाष्ट्रौ । लोमशसक्थावितिलोमश-सक्थौ । शितिपृष्ठावितिशिति-पृष्ठौ । बार्हस्पत्यौ । धात्रे । पृषोदरइतिपृष-उदरः । सौर्यः । बलक्षः । पेत्वः ॥ [६१] अश्वष्षोडश ॥ ❀ ❀ ॥२३॥

अग्नये । अनीकवतइत्यनीक-वते । रोहिताञ्जिरितिरोहित-अञ्जिः । अनड्वान् । अधोरामावित्यधः-रामौ । सावित्रौ । पौष्णौ । रजतनाभीइतिरजत-नाभी । वैश्वदेवावितिवैश्व-देवौ । पिशङ्गौ । तूपरौ । मारुतः । कल्माषः । आग्नेयः । कृष्णः । अजः । सारस्वती । मेषी । वारुणः । कृष्णः । एकशितिपादित्येक-शितिपात् । पेत्वः ॥ [६२] अग्नयेऽनीकवतेद्वाविꣳशतिः ॥ ॥२४॥

यदेकेनप्रजापतिः प्रेणाऽनुयजुषाऽऽपो विश्वकर्माऽग्नआयाहिसुवर्गाय वज्रो गायत्रेणाग्ने उदधेसमीचीन्द्राय मयुरपाम्बलाय पुरुषमृगस्सौरीपृषतश्शकाकुरुलजस्सुपर्ण आग्नेयोऽश्वोऽग्नयेऽनीकवते चतुर्विꣳशतिः ॥ २४ ॥ यदेकेन सपापीयानित द्धा अग्नेर्द्धनुस्तद्देवास्त्वेन्द्रंज्येष्ठा अपान्नप्त्रेऽश्वस्तूपरोद्विषष्टिः ॥ ६२ ॥ यदेकेनैकशितिपात्पेत्वः ॥

हरिः ओ (३) म् ॥

इति पञ्चमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः ॥

अथ पञ्चमकाण्डे षष्ठः प्रश्नः ॥

हरिः ओ (४)म् ॥

हिरण्यवर्णाइतिहिरण्य-वर्णाः । शुचयः । पावकाः । यासु । जातः । कश्यपः । यासु । इन्द्रः ॥ अग्निम् । याः । गर्भम् । दधिरे । विरूपाइतिवि-रूपाः । ताः । नः । आपः । शम् । स्योनाः । भवन्तु ॥ यासाम् । राजा । वरुणः । याति । मध्ये । सत्यानृतेइतिसत्य-अनृते । अवपश्यन्नित्यव-पश्यन् । जनानाम् ॥ मधुश्चुतइतिमधु-श्चुतः । शुचयः । याः । पावकाः । ताः । नः । आपः । शम् । स्योनाः । भवन्तु ॥ यासाम् । देवाः । दिवि । कृण्वन्ति । भक्षम् । याः । अन्तरिक्षे । बहुधेतिबहु-धा । भवन्ति ॥ याः । पृथिवीम् । पयसा । उन्दन्ति । [१] शुक्राः । ताः । नः । आपः । शम् । स्योनाः । भवन्तु ॥ शिवेन । मा । चक्षुषा । पश्यत । आपः । शिवया । तनुवा । उपेति । स्पृशत । त्वचम् । मे ॥ सर्वान् । अग्नीन् । अप्सुषदइत्यप्सु-सदः । हुवे । वः । मयि । वर्चः । बलम् । ओजः । नीति । धत्त ॥ यत् । अदः । सम्प्रयतीरितिसं-प्रयतीः । अहौ । अनदत । हते ॥ तस्मात् । एति । नद्यः । नाम । स्थ । ता । वः । नामानि । सिन्धवः ॥ यत् । प्रेषिताइतिप्र-इषिताः । वरुणेन । ताः । शीभम् । समवल्गतेतिसं-अवल्गत ॥ [२] तत् । आप्नोत् । इन्द्रः । वः । यतीः । तस्मात् । आपः । अन्विति । स्थन ॥ अपकाममित्यप-कामम् । स्यन्दमानाः । अवीवरत । वः । हिकम् ॥ इन्द्रः । वः । शक्तिभिरितिशक्ति-भिः । देवीः । तस्मात् । वाः । नाम । वः । हितम् ॥ एकः । देवः । अपीति । अतिष्ठत् । स्यन्दमानाः । यथावशमितियथा-वशम् ॥ उदिति । आनिषुः । महीः । इति । तस्मात् । उदकम् । उच्यते ॥ आपः । भद्राः । घृतम् । इत् । आपः । आसुः । अग्नीषोमावित्यग्नी-सोमौ । बिभ्रति । आपः । इत् । ताः ॥ तीव्रः । रसः । मधुपृचामितिमधु-पृचाम् । [३] अरङ्गमइत्यरं-गमः । एति । मा । प्राणेनेतिप्र-अनेन । सह । वर्चसा । गन्न् ॥ आत् । इत् । पश्यामि । उत । वा । शृणोमि । एति । मा । घोषः । गच्छति । वाक् । नः । आसाम् ॥ मन्ये । भेजानः । अमृतस्य । तर्हि । हिरण्यवर्णाइतिहिरण्य-वर्णाः । अतृपम् । यदा । वः ॥ आपः । हि ।

स्तृणुते । सूयते । वै । एषः । यः । अग्निम् । चिनुते । देवसुवामितिदेव-सुवाम् । एतानि । हवीꣳषि । भवन्ति । एतावन्तः । वै । देवानाम् । सवाः । ते । एव । [११] अस्मै । सवान् । प्रेति । यच्छन्ति । ते । एनम् । सुवन्ते । सवः । अग्निः । वरुणसवइतिवरुण-सवः । राजसूयमितिराज-सूयम् । ब्रह्मसवइतिब्रह्म-सवः । चित्यः । देवस्य । त्वा । सवितुः । प्रसवइतिप्र-सवे । इति । आह । सवितृप्रसूतइतिसवितृ-प्रसूतः । एव । एनम् । ब्रह्मणा । देवताभिः । अभीति । सिञ्चति । अन्नस्यान्नस्येत्यन्नस्य-अन्नस्य । अभीति । सिञ्चति । अन्नस्यान्नस्येत्यन्नस्य-अन्नस्य । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । पुरस्तात् । प्रत्यञ्चम् । अभीति । सिञ्चति । पुरस्तात् । हि । प्रतीचीनम् । अन्नम् । अद्यते । शीर्षतः । अभीति । सिञ्चति । शीर्षतः । हि । अन्नम् । अद्यते । एति । मुखात् । अन्ववस्रावयतीत्यनु-अवस्रावयति । [१२] मुखतः । एव । अस्मै । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । दधाति । अग्नेः । त्वा । साम्राज्येनेतिसां-राज्येन । अभीति । सिञ्चामि । इति । आह । एषः । वै । अग्नेः । सवः । तेन । एव । एनम् । अभीति । सिञ्चति । बृहस्पतेः । त्वा । साम्राज्येनेतिसां-राज्येन । अभीति । सिञ्चामि । इति । आह । ब्रह्म । वै । देवानाम् । बृहस्पतिः । ब्रह्मणा । एव । एनम् । अभीति । सिञ्चति । इन्द्रस्य । त्वा । साम्राज्येनेतिसां-राज्येन । अभीति । सिञ्चामि । इति । आह । इन्द्रियम् । एव । अस्मिन्न् । उपरिष्टात् । दधाति । एतत् । [१३] वै । राजसूयस्येतिराज-सूयस्य । रूपम् । यः । एवम् । विद्वान् । अग्निम् । चिनुते । उभौ । एव । लोकौ । अभीति । जयति । यः । च । राजसूयेनेतिराज-सूयेन । ईजानस्य । यः । च । अग्निचितइत्यग्नि-चितः । इन्द्रस्य । सुषुवाणस्य । दशधेतिदश-धा । इन्द्रियम् । वीर्यम् । परेति । अपतत् । तत् । देवाः । सौत्रामण्या । समिति । अभरन्न् । सूयते । वै । एषः । यः । अग्निम् । चिनुते । अग्निम् । चित्वा । सौत्रामण्या । यजेत । इन्द्रियम् । एव । वीर्यम् । सम्भृत्येतिसं-भृत्य । आत्मन्न् । धत्ते ॥ [१४] तएवान्ववस्रावयत्येतदष्टाचत्वारिꣳशच्च ॥   ॥ ३ ॥

सजूरितिस-जूः । अब्दैः । अयावभिरित्ययाव-भिः । सजूरितिस-जूः । उषाः । अरुणीभिः । सजूरितिस-जूः । सूर्यः । एतशेन । सजोषावितिस-जोषौ ।

अश्विना । दꣳसोभिरितिदꣳसः-भिः । सजूरितिस-जूः । अग्निः । वैश्वानरः । इडाभिः । घृतेन । स्वाहा । सँव्वथ्सरइतिसं-वथ्सरः । वै । अब्दः । मासाः । अर्यावाः । उषाः । अरुणी । सूर्यः । एतशः । इमेइति । अश्विना । सँव्वथ्सरइतिसं-वथ्सरः । अग्निः । वैश्वानरः । पशवः । इडा । पशवः । घृतम् । सँव्वथ्सरमितिसं-वथ्सरम् । पशवः । अनु । प्रेति । जायन्ते । सँव्वथ्सरेणेतिसं-वथ्सरेण । एव । अस्मै । पशून् । प्रेति । जनयति । दर्भस्तम्बइतिदर्भ-स्तम्बे । जुहोति । यत् । [१५] वै । अस्याः । अमृतम् । यत् । वीर्यम् । तत् । दर्भाः । तस्मिन्न् । जुहोति । प्रेति । एव । जायते । अन्नादइत्यन्न-अदः । भवति । यस्य । एवम् । जुह्वति । एताः । वै । देवताः । अग्नेः । पुरस्ताद्भागाइतिपुरस्तात्-भागाः । ताः । एव । प्रीणाति । अथोइति । चक्षुः । एव । अग्नेः । पुरस्तात् । प्रतीति । दधाति । अनन्धः । भवति । यः । एवम् । वेद । आपः । वै । इदम् । अग्रे । सलिलम् । आसीत् । सः । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । पुष्करपर्णइतिपुष्कर-पर्णे । वातः । भूतः । अलेलायत् । सः । [१६] प्रतिष्ठामितिप्रति-स्थाम् । न । अविन्दत । सः । एतत् । अपाम् । कुलायम् । अपश्यत् । तस्मिन्न् । अग्निम् । अचिनुत । तत् । इयम् । अभवत् । ततः । वै । सः । प्रतीति । अतिष्ठत् । याम् । पुरस्तात् । उपादधादित्युप-अदधात् । तत् । शिरः । अभवत् । सा । प्राची । दिक् । याम् । दक्षिणतः । उपादधादित्युप-अदधात् । सः । दक्षिणः । पक्षः । अभवत् । सा । दक्षिणा । दिक् । याम् । पश्चात् । उपादधादित्युप-अदधात् । तत् । पुच्छम् । अभवत् । सा । प्रतीची । दिक् । याम् । उत्तरतइत्युत्-तरतः । उपादधादित्युप-अदधात् । [१७] सः । उत्तरइत्युत्-तरः । पक्षः । अभवत् । सा । उदीची । दिक् । याम् । उपरिष्टात् । उपादधादित्युप-अदधात् । तत् । पृष्ठम् । अभवत् । सा । ऊर्ध्वा । दिक् । इयम् । वै । अग्निः । पञ्चेष्टकइतिपञ्च-इष्टकः । तस्मात् । यत् । अस्याम् । खनन्ति । अभीति । इष्टकाम् । तृन्दन्ति । अभीति । शर्कराम् । सर्वा । वै । इयम् । वयोभ्यइतिवयः-भ्यः । नक्तम् । दृशे । दीप्यते । तस्मात् । इमाम् । वयाꣳसि । नक्तम् । न । अधीति । आसते । यः । एवम् । विद्वान् । अग्निम् । चिनुते । प्रतीति । एव । [१८] तिष्ठति । अभीति । दिशः । जयति । आग्नेयः । वै । ब्राह्मणः । तस्मात् । ब्राह्मणाय । सर्वासु । दि

खु । अधुकम् । स्वाम् । एव । तत् । दिशम् । अन्विति । एति । अपाम् । वै । अग्निः । कुलायम् । तस्मात् । आपः । अग्निम् । हारुकाः । स्वाम् । एव । तत् । योनिम् । प्रेति । विशन्ति ॥ [१९] यदंलेलायथ्स उंत्तरत्तउपादंधाद्वेवद्वात्रिꣳशच्च ॥४॥

सꣳवथ्सरमितिंसं-वथ्सरम् । उख्यम् । भृत्वा । द्वितीये । सꣳवथ्सरइतिंसं-वथ्सरे । आग्नेयम् । अष्टाकपालमित्यष्टा-कपालम् । निरिति । वपेत् । ऐन्द्रम् । एकादशकपालमित्येकादश-कपालम् । वैश्वदेवमितिवैश्व-देवम् । द्वादंशकपालमिति द्वादंश-कपालम् । बार्हस्पत्यम् । चरुम् । वैष्णवम् । त्रिकपालमितित्रि-कपालम् । तृतीये । सꣳवथ्सरइतिंसं-वथ्सरे । अभिजितेत्यभि-जिता । यजेत । यत् । अष्टाकपालइत्यष्टा-कपालः । भवति । अष्टाख्परेत्यष्टा-अख्परा । गायत्री । आग्नेयम् । गायत्रम् । प्रातस्सवनमितिप्रातः-सवनम् । प्रातस्सवनमितिप्रातः-सवनम् । एव । तेन । दाधार । गायत्रीम् । छन्दः । यत् । एकादशकपालइत्येकादश-कपालः । भवति । एकादशाख्परेत्येकादश-अख्परा । त्रिष्टुक् । ऐन्द्रम् । त्रैष्टुभम् । माध्यंन्दिनम् । सवनम् । माध्यंन्दिनम् । एव । सवनम् । तेन । दाधार । त्रिष्टुभम् । [२०] छन्दः । यत् । द्वादंशकपालइतिद्वादंश-कपालः । भवति । द्वादंशाख्परेतिद्वादंश-अख्परा । जगती । वैश्वदेवमितिवैश्व-देवम् । जागतम् । तृतीयसवनमितितृतीय-सवनम् । तृतीयसवनमितितृतीय-सवनम् । एव । तेन । दाधार । जगतीम् । छन्दः । यत् । बार्हस्पत्यः । चरुः । भवति । ब्रह्म । वै । देवानाम् । बृहस्पतिः । ब्रह्म । एव । तेन । दाधार । यत् । वैष्णवः । त्रिकपालइतित्रि-कपालः । भवति । यज्ञः । वै । विष्णुः । यज्ञम् । एव । तेन । दाधार । यत् । तृतीये । सꣳवथ्सरइतिंसं-वथ्सरे । अभिजितेत्यभि-जिता । यजंते । अभिजित्याइत्यभि-जित्यै । यत् । सꣳवथ्सरमितिंसं-वथ्सरम् । उख्यम् । बिभर्ति । इमम् । एव । [२१] तेन । लोकम् । स्पृणोति । यत् । द्वितीये । सꣳवथ्सरइतिंसं-वथ्सरे । अग्निम् । चिनुते । अन्तरिक्षम् । एव । तेन । स्पृणोति । यत् । तृतीये । सꣳवथ्सरइतिंसं-वथ्सरे । यजंते । अमुम् । एव । तेन । लोकम् । स्पृणोति । एतम् । वै । परः । आट्णारः । कक्षीवानितिकक्षी-वान् । औशिजः । वीतहव्यइतिवीत-हव्यः । श्रायसः । त्रसदस्युः । पौरुकुथ्स्य इतिपौरु-कुथ्स्यः । प्रजाकामाइतिप्रजा-कामाः । अचिन्वत । ततः । वै । ते । सह

स्र॑ꣳसहस्रमितिसहस्रं-सहस्रम् । पुत्रान् । अविन्दन्त । प्रथंते । प्रजयेतिप्र-जया ।
पशुभिरितिपशु-भिः । ताम् । मात्राम् । आप्नोति । याम् । ते । अगच्छन् । : ।
एवम् । विद्वान् । एतम् । अग्निम् । चिनुते ॥ [२२] द्वाधारत्रिष्टुभंमिममेवैवञ्चत्वा
रिंच ॥ ❀ ❀ ❀ ॥५॥

प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । अग्निम् । अचिनुत । सः । क्षुरपविरितिक्षुर-
पविः । भूत्वा । अतिष्ठत् । तम् । देवाः । बिभ्यतः । न । उपेति । आयन्न् । ते । छ
न्दोभिरितिछन्दः-भिः । आत्मानम् । छादयित्वा । उपेति । आयन्न् । तत् । छन्द
साम् । छन्दस्त्वमितिछन्दः-त्वम् । ब्रह्म । वै । छन्दाꣳसि । ब्रह्मणः । एतत् । रू
पम् । यत् । कृष्णाजिनमितिकृष्ण-अजिनम् । कार्ष्णीइति । उपानहौ । उपेति ।
मुञ्चते । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । एव । आत्मानम् । छादयित्वा । अग्निम् । उपे
ति । चरति । आत्मनः । अहिꣳसायै । देवनिधिरितिदेव-निधिः । वै । एषः । नी
तिं । धीयते । यत् । अग्निः । [२३] अन्ये । वा । वै । निधिमितिनि-धिम् । अगु
प्तम् । विन्दन्ति । न । वा । प्रति । प्रेति । जानाति । उखाम् । एति । क्रामति ।
आत्मानम् । एव । अधिपामित्यधि-पाम् । कुरुते । गुप्त्यै । अथोइति । खलु । आ
हुः । न । आक्रम्येत्या-क्रम्य । इति । नैरृतीतिनैः-ऋती । उखा । यत् । आक्रा
मेदित्या-क्रामेत् । निरृत्याइतिनिः-ऋत्यै । आत्मानम् । अपीति । दध्यात् । त
स्मात् । न । आक्रम्येत्या-क्रम्य । पुरुषशीर्षमितिपुरुष-शीर्षम् । उपेति । दधाति ।
गुप्त्यै । अथोइति । यथा । ब्रूयात् । एतत् । मे । गोपाय । इति । तादृक् । एव । तत् ।
[२४] प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । वै । अथर्वा । अग्निः । एव । दध्यङ् । आथर्वणः ।
तस्य । इष्टकाः । अस्थानि । एतम् । ह । वाव । तत् । ऋषिः । अभ्यनूवाचेत्यभि-
अनूवाच । इन्द्रः । दधीचः । अस्थभिरित्यस्थ-भिः । इति । यत् । इष्टकाभिः । अ
ग्निम् । चिनोति । सात्मानमितिस-आत्मानम् । एव । अग्निम् । चिनुते । सात्मेति
स-आत्मा । अमुष्मिन्न् । लोके । भवति । यः । एवम् । वेद । शरीरम् । वै । ए
तत् । अग्नेः । यत् । चित्यः । आत्मा । वैश्वानरः । यत् । चिते । वैश्वानरम् । जु
होति । शरीरम् । एव । सꣳस्कृत्य । [२५] अभ्यारोहतीत्यभि-आरोहति । शरी
रम् । वै । एतत् । यजमानः । समिति । कुरुते । यत् । अग्निम् । चिनुते । यत् ।

चिते । वैश्वानरम् । जुहोति । शरीरम् । एव । सङ्स्कृत्य । आत्मना । अभ्यारोहतीत्यभि-आरोहति । तस्मात् । तस्य । न । अवेति । घ्नन्ति । जीवन्न् । एव । देवान् । अपीति । एति । वैश्वानर्या । ऋचा । पुरीषम् । उपेति । दधाति । इयम् । वै । अग्निः । वैश्वानरः । तस्य । एषा । चितिः । यत् । पुरीषम् । अग्निम् । एव । वैश्वानरम् । चिनुते । एषा । वै । अग्नेः । प्रिया । तनूः । यत् । वैश्वानरः । प्रियाम् । एव । अस्य । तनुवम् । अवेति । रुन्धे ॥ [२६] अग्निष्ठ्यसङ्स्कृत्याग्नेर्दशच ॥६॥

अग्नेः । वै । दीक्षया । देवाः । विराजमितिवि-राजम् । आप्नुवन्न् । तिस्रः । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् । त्रिपदेतित्रि-पदा । विराडितिवि-राट् । विराजमिति वि-राजम् । आप्नोति । षट् । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् । षट् । वै । ऋतवः । सँव्वथ्सरइतिसं-वथ्सरः । सँव्वथ्सरइतिसं-वथ्सरः । विराडितिवि-राट् । विराजमिति वि-राजम् । आप्नोति । दश । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् । दशाक्षरेतिदश-अक्षरा । विराडितिवि-राट् । विराजमितिवि-राजम् । आप्नोति । द्वादश । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् । द्वादश । मासाः । सँव्वथ्सरइतिसं-वथ्सरः । सँव्वथ्सरइतिसं-वथ्सरः । विराडितिवि-राट् । विराजमितिवि-राजम् । आप्नोति । त्रयोदशेतित्रयः-दश । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् । त्रयोदशेतित्रयः-दश । [२७] मासाः । सँव्वथ्सरइतिसं-वथ्सरः । सँव्वथ्सरइतिसं-वथ्सरः । विराडितिवि-राट् । विराजमितिवि-राजम् । आप्नोति । पञ्चदशेतिपञ्च-दश । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् । पञ्चदशेतिपञ्च-दश । वै । अर्धमासस्येत्यर्ध-मासस्य । रात्रयः । अर्धमासशइत्यर्धमास-शः । सँव्वथ्सरइतिसं-वथ्सरः । आप्यते । सँव्वथ्सरइतिसं-वथ्सरः । विराडितिवि-राट् । विराजमितिवि-राजम् । आप्नोति । सप्तदशेतिसप्त-दश । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् । द्वादश । मासाः । पञ्च । ऋतवः । सः । सँव्वथ्सरइतिसं-वथ्सरः । सँव्वथ्सरइतिसं-वथ्सरः । विराडितिवि-राट् । विराजमितिवि-राजम् । आप्नोति । चतुर्विꣳशतिमितिचतुः-विꣳशतिम् । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् । चतुर्विꣳशतिरितिचतुः-विꣳशतिः । अर्धमासाइत्यर्ध-मासाः । सँव्वथ्सरइतिसं-वथ्सरः । सँव्वथ्सरइतिसं-वथ्सरः । विराडितिवि-राट् । विराजमितिवि-राजम् । आप्नोति । त्रिꣳशतम् । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् । [२८] त्रिꣳशदक्षरेतित्रिꣳशत्-अक्षरा । विराडितिवि-राट् । विराजमितिवि-रा

जम् । आप्नोति । मासम् । दीक्षितः । स्यात् । यः । मासः । सः । सँव्वथ्सरइति सं-वथ्सरः । सँव्वथ्सरइतिसं-वथ्सरः । विराडितिवि-राट् । विराजमितिवि-राजम् । आप्नोति । चतुरः । मासः । दीक्षितः । स्यात् । चतुरः । वै । एतम् । मासः । व संवः । अबिभरुः । ते । पृथिवीम् । एति । अजयन्न् । गायत्रीम् । छन्दः । अष्टौ । रुद्राः । ते । अन्तरिक्षम् । एति । अजयन्न् । त्रिष्टुभम् । छन्दः । द्वादश । आदि त्याः । ते । दिवम् । एति । अजयन्न् । जगतीम् । छन्दः । ततः । वै । ते । व्यावृ तमितिवि-आवृतम् । अगच्छन्न् । श्रैष्ठ्यम् । देवानाम् । तस्मात् । द्वादश । मा सः । भूत्वा । अग्निम् । चिन्वीत । द्वादश । मासाः । सँव्वथ्सरइतिसं-वथ्सरः । सँव्व थ्सरइतिसं-वथ्सरः । अग्निः । चित्यः । तस्य । अहोरात्राणीत्यहः-रात्राणि । इष्टकाः । आसेष्टकमित्यास-इष्टकम् । एनम् । चिनुते । अथोइति । व्यावृतमितिवि-आवृतम् । एव । गच्छति । श्रैष्ठ्यम् । समानानाम् ॥ [२९] स्यात्त्रयोदशात्रिँशतꣳरात्री दीक्षितस्स्याद्वेतेऽष्टाविꣳशतिश्च ॥ ❀ ❀ ❀ ॥७॥

सुवर्गायेतिसुवः-गाय । वै । एषः । लोकाय । चीयते । यत् । अग्निः । तम् । यत् । न । अन्वारोहेदित्यनु-आरोहेत् । सुवर्गादितिसुवः-गात् । लोकात् । यजमा नः । हीयेत । पृथिवीम् । एति । अक्रमिषम् । प्राणइतिप्र-अनः । मा । मा । हा सीत् । अन्तरिक्षम् । एति । अक्रमिषम् । प्रजेतिप्र-जा । मा । मा । हासीत् । दिवम् । एति । अक्रमिषम् । सुवः । अगन्म । इति । आह । एषः । वै । अग्नेः । अन्वारोहइत्यनु-आरोहः । तेन । एव । एनम् । अन्वारोहतीत्यनु-आरोह ति । सुवर्गस्येतिसुवः-गस्य । लोकस्य । समष्ट्याइतिसं-अष्ट्यै । यत् । पक्षसम्मि तामितिपक्ष-सम्मिताम् । मिनुयात् । [३०] कनीयाꣳसम् । यज्ञक्रतुमितियज्ञ-क्र तुम् । उपेति । इयात् । पापीयसी । अस्य । आत्मनः । प्रजेतिप्र-जा । स्यात् । वेदिसम्मितामितिवेदि-सम्मिताम् । मिनोति । ज्यायाꣳसम् । एव । यज्ञक्रतुमि तियज्ञ-क्रतुम् । उपेति । एति । न । अस्य । आत्मनः । पापीयसी । प्रजेतिप्र- जा । भवति । साहस्रम् । चिन्वीत । प्रथमम् । चिन्वानः । सहस्रसम्मितइतिसह स्र-सम्मितः । वै । अयम् । लोकः । इमम् । एव । लोकम् । अभीति । जयति । द्विषाहस्रमितिद्वि-साहस्रम् । चिन्वीत । द्वितीयम् । चिन्वानः । द्विषाहस्रमितिद्वि-

साहस्रम् । वै । अन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षम् । एव । अभीति । जयति । त्रिषाहस्रमितित्रि-साहस्रम् । चिन्वीत । तृतीयम् । चिन्वानः । [३१] त्रिषाहस्रइतित्रि-साहस्रः । वै । असौ । लोकः । अमुम् । एव । लोकम् । अभीति । जयति । जानुदघ्नमितिजानु-दघ्नम् । चिन्वीत । प्रथमम् । चिन्वानः । गायत्रिया । एव । इमम् । लोकम् । अभ्यारोहतीत्यभि-आरोहति । नाभिदघ्नमितिनाभि-दघ्नम् । चिन्वीत । द्वितीयम् । चिन्वानः । त्रिष्टुभा । एव । अन्तरिक्षम् । अभ्यारोहतीत्यभि-आरोहति । ग्रीवदघ्नमितिग्रीव-दघ्नम् । चिन्वीत । तृतीयम् । चिन्वानः । जगत्या । एव । अमुम् । लोकम् । अभ्यारोहतीत्यभि-आरोहति । न । अग्निम् । चित्वा । रामाम् । उपेति । इयात् । अयोनौ । रेतः । धास्यामि । इति । न । द्वितीयम् । चित्वा । अन्यस्य । स्त्रियम् । [३२] उपेति । इयात् । न । तृतीयम् । चित्वा । काम् । चन । उपेति । इयात् । रेतः । वै । एतत् । नीति । धत्ते । यत् । अग्निम् । चिनुते । यत् । उपेयादित्युप-इयात् । रेतसा । वीति । ऋध्येत । अथो इति । खलु । आहुः । अप्रजस्यमित्यप्र-जस्यम् । तत् । यत् । न । उपेयादित्युप-इयात् । इति । यत् । रेतस्सिचाविति रेतः-सिचौ । उपदधातीत्युप-दधाति । तेइति । एव । यजमानस्य । रेतः । बिभृतः । तस्मात् । उपेति । इयात् । रेतसः । अस्कन्दाय । त्रीणि । वाव । रेताꣳसि । पिता । पुत्रः । पौत्रः । [३३] यत् । द्वेइति । रेतस्सिचाविति रेतः-सिचौ । उपदध्यादित्युप-दध्यात् । रेतः । अस्य । वीति । छिन्द्यात् । तिस्रः । उपेति । दधाति । रेतसः । सन्तत्याइतिसं-तत्यै । इयम् । वाव । प्रथमा । रेतस्सिगितिरेतः-सिक् । वाक् । वै । इयम् । तस्मात् । पश्यन्ति । इमाम् । पश्यन्ति । वाचम् । वदन्तीम् । अन्तरिक्षम् । द्वितीया । प्राणइतिप्र-अनः । वै । अन्तरिक्षम् । तस्मात् । न । अन्तरिक्षम् । पश्यन्ति । न । प्राणमितिप्र-अनम् । असौ । तृतीया । चक्षुः । वै । असौ । तस्मात् । पश्यन्ति । अमूम् । पश्यन्ति । चक्षुः । यजुषा । इमाम् । च । [३४] अमूम् । च । उपेति । दधाति । मनसा । मध्यमाम् । एषाम् । लोकानाम् । क्लृप्त्यै । अथो इति । प्राणानामितिप्र-अनानाम् । इष्टः । यज्ञः । भृगुभिरितिभृगु-भिः । आशीर्दाइत्याशीः-दाः । वसुभिरितिवसु-भिः । तस्य । ते । इष्टस्य । वीतस्य । द्रविणा । इह । भक्षीय । इति । आह । स्तुतशस्त्रे

इतिस्तुत-शस्त्रे । एव । एतेन । द्व_ । पिता । मातरिश्वा । अच्छिद्रा । पदा । धाः । अच्छिद्राः । उशिजः । पदा । अन्विति । तस्थुः । सोमः । विश्वविदितिविश्व-वित् । नेता । नेषत् । बृहस्पतिः । उक्थामदानीत्युक्थ-मदानि । शꣳसिषत् । इति । आह । एतत् । वै । अग्नेः । उक्थम् । तेन । एव । एनम् । अन्विति । शꣳसति । [३५] मिनुयात्तृतीयंश्चिन्वानस्त्रियम्पौत्रंश्चवैसप्तचं ॥ ❀ ❀ ॥८॥

सूयते । वै । एषः । अग्नीनाम् । यः । उखायाम् । भ्रियते । यत् । अधः । सादयेत् । गर्भाः । प्रपादुकाइतिप्र-पादुकाः । स्युः । अथोइति । यथा । सवात् । प्रत्यवरोहतीतिप्रति-अवरोहति । तादृक् । एव । तत् । आसन्दी । सादयति । गर्भाणाम् । धृत्यै । अप्रपादायेत्यप्र-पादाय । अथोइति । सवम् । एव । एनम् । करोति । गर्भः । वै । एषः । यत् । उख्यः । योनिः । शिक्यम् । यत् । शिक्यात् । उखाम् । निरूहेदितिनिः-ऊहेत् । योनेः । गर्भम् । निरिति । हन्यात् । पड्ड्यामुमितिपट्-उद्यामम् । शिक्यम् । भवति । षोढाविहितइतिषोढा-विहितः । वै । [३६] पुरुषः । आत्मा । च । शिरः । च । चत्वारि । अङ्गानि । आत्मन् । एव । एनम् । बिभर्ति । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । वै । एषः । यत् । अग्निः । तस्य । उखा । च । उलूखलम् । च । स्तनौ । तौ । अस्य । प्रजाइतिप्र-जाः । उपेति । जीवन्ति । यत् । उखाम् । च । उलूखलम् । च । उपदधातीत्युप-दधाति । ताभ्याम् । एव । यजमानः । अमुष्मिन् । लोके । अग्निम् । दुहे । सँवथ्सरइतिसं-वथ्सरः । वै । एषः । यत् । अग्निः । तस्य । त्रेधाविहिताइतित्रेधा-विहिताः । इष्टकाः । प्राजापत्याइतिप्राजा-पत्याः । वैष्णवीः । [३७] वैश्वकर्मणीरितिवैश्व-कर्मणीः । अहोरात्राणीत्यहः-रात्राणि । एव । अस्य । प्राजापत्याइतिप्राजा-पत्याः । यत् । उख्यम् । बिभर्ति । प्राजापत्याइतिप्राजा-पत्याः । एव । तत् । उपेति । धत्ते । यत् । समिधइतिसं-इधः । आदधातीत्या-दधाति । वैष्णवाः । वै । वनस्पतयः । वैष्णवीः । एव । तत् । उपेति । ध_ । यत् । इष्टकाभिः । अग्निम् । चिनोति । इयम् । वै । विश्वकर्मेतिविश्व-कर्मा । वैश्वकर्मणीरितिवैश्व-कर्मणीः । एव । तत् । उपेति । धत्ते । तस्मात् । आहुः । त्रिवृदितित्रि-वृत् । अग्निः । इति । तम् । वै । एतम् । यजमानः । एव । चिन्वीत । यत् । अस्य । अन्यः । चिनुयात् । यत् । तम् । दक्षिणाभिः । न । राध

येत । अग्निम् । अस्य । वृञ्जीत । यः । अस्य । अग्निम् । चिनुयात् । तम् । दक्षिणाभिः । राधयेत् । अग्निम् । एव । तत् । स्पृणोति ॥ [३८] पोद्वाविद्धितोवै वैष्णवीग्न्योचिँ शतिश्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ ९ ॥

प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । अग्निम् । अचिनुत । ऋतुभिरित्यृतु-भिः । संवत्सरमितिसं-वत्सरम् । वसन्तेन । एव । अस्य । पूर्वार्धमितिपूर्व-अर्धम् । अचिनुत । ग्रीष्मेण । दक्षिणम् । पक्षम् । वर्षाभिः । पुच्छम् । शरदा । उत्तरमित्युत्-तरम् । पक्षम् । हेमन्तेन । मध्यम् । ब्रह्मणा । वै । अस्य । तत् । पूर्वार्धमितिपूर्व-अर्धम् । अचिनुत । क्षत्रेण । दक्षिणम् । पक्षम् । पशुभिरितिपशु-भिः । पुच्छम् । विशा । उत्तरमित्युत्-तरम् । पक्षम् । आशया । मध्यम् । यः । एवम् । विद्वान् । अग्निम् । चिनुते । ऋतुभिरित्यृतु-भिः । एव । एनम् । चिनुते । अथोऽइति । एतत् । एव । सर्वम् । अवति । [३९] शृण्वन्ति । एनम् । अग्निम् । चिक्यानम् । अस्ति । अन्नम् । रोचते । इयम् । वाव । प्रथमा । चितिः । ओषधयः । वनस्पतयः । पुरीषम् । अन्तरिक्षम् । द्वितीया । वयांसि । पुरीषम् । असौ । तृतीया । नक्षत्राणि । पुरीषम् । यज्ञः । चतुर्थी । दक्षिणा । पुरीषम् । यजमानः । पञ्चमी । प्रजेतिप्र-जा । पुरीषम् । यत् । त्रिचितीकमितित्रि-चितीकम् । चिन्वीत । यज्ञम् । दक्षिणाम् । आत्मानम् । प्रजामितिप्र-जाम् । अन्तः । इयात् । तस्मात् । पञ्चचितीक इतिपञ्च-चितीकः । चेतव्यः । एतत् । एव । सर्वम् । स्पृणोति । यत् । तिस्रः । चितयः । [४०] त्रिवृदितित्रि-वृत् । हि । अग्निः । यत् । द्वे इति । द्विपादितिद्वि-पात् । यजमानः । प्रतिष्ठित्या इतिप्रति-स्थित्यै । पञ्च । चितयः । भवन्ति । पाङ्क्तः । पुरुषः । आत्मानम् । एव । स्पृणोति । पञ्च । चितयः । भवन्ति । पञ्चभिरितिपञ्च-भिः । पुरीषैः । अभि । ऊहति । दश । समिति । पद्यन्ते । दशाक्षरेतिदश-अक्षरा । वै । पुरुषः । यावान् । एव । पुरुषः । तम् । स्पृणोति । अथोऽइति । दशाक्षरेतिदश-अक्षरा । विराडितिवि-राट् । अन्नम् । विराडितिवि-राट् । विराजीतिवि-राजि । एव । अन्नाद्यइत्यन्न-अद्ये । प्रति । तिष्ठति । संवत्सरइतिसं-वत्सरः । वै । षष्ठी । चितिः । ऋतवः । पुरीषम् । षट् । चितयः । भवन्ति । षट् । पुरीषाणि । द्वादश । समिति । पद्यन्ते । द्वादश । मासाः । संवत्सरइतिसं-वत्स

रः । सँवथ्सरइतिसं-वथ्सरे । एव । प्रतीति । तिष्ठति ॥ [४१] अवचितंयः पुरीप
म्पञ्चदशच ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥१०॥

रोहितः । धूम्ररोहितइतिधूम्र-रोहितः । कर्कन्धुरोहितइतिकर्कन्धु-रोहितः ।
ते । प्राजापत्याइतिप्राजा-पत्याः । बभ्रुः । अरुणबभ्रुरित्यरुण-बभ्रुः । शुकबभ्रुरि
तिशुक-बभ्रुः । ते । रौद्राः । श्येतः । श्येताक्षइतिश्येत-अक्षः । श्येतग्रीवइतिश्येत-
ग्रीवः । ते । पितृदेवत्याइतिपितृ-देवत्याः । तिस्रः । कृष्णाः । वशाः । वारुण्यः ।
तिस्रः । श्वेताः । वशाः । सौर्यः । मैत्राबार्हस्पत्याइतिमैत्रा-बार्हस्पत्याः । धूम्र
ललामाइतिधूम्र-ललामाः । तूपराः ॥ [४२] ❀ ❀ ॥११॥

पृश्निः । तिरश्चीनपृश्निरितितिरश्चीन-पृश्निः । ऊर्ध्वपृश्निरित्यूर्ध्व-पृश्निः ।
ते । मारुताः । फल्गूः । लोहितोर्णीतिलोहित-ऊर्णी । बलक्षी । ताः । सारस्व
त्यः । पृषती । स्थूलपृषतीतिस्थूल-पृषती । क्षुद्रपृषतीतिक्षुद्र-पृषती । ताः । वै
श्वदेव्यइतिवैश्व-देव्यः । तिस्रः । श्यामाः । वशाः । पौष्णियः । तिस्रः । रोहि
णीः । वशाः । मैत्रियः । ऐन्द्राबार्हस्पत्याइत्यैन्द्रा-बार्हस्पत्याः । अरुणललामाइ
त्यरुण-ललामाः । तूपराः ॥ [४३] रोहितः पृश्निष्षड्विँशतिष्षड्विँशतिः ॥१२॥

शितिबाहुरितिशिति-बाहुः । अन्यतश्शितिबाहुरित्यन्यतः-शितिबाहुः ।
समन्तशितिबाहुरितिसमन्त-शितिबाहुः । ते । ऐन्द्रवायवाइत्यैन्द्र-वायवाः । शि
तिरन्ध्रइतिशिति-रन्ध्रः । अन्यतश्शितिरन्ध्रइत्यन्यतः-शितिरन्ध्रः । समन्तशितिर
न्ध्रइतिसमन्त-शितिरन्ध्रः । ते । मैत्रावरुणाइतिमैत्रा-वरुणाः । शुद्धवालइतिशु
द्ध-वालः । सर्वशुद्धवालइतिसर्व-शुद्धवालः । मणिवालइतिमणि-वालः । ते । आ
श्विनाः । तिस्रः । शिल्पाः । वशाः । वैश्वदेव्यइतिवैश्व-देव्यः । तिस्रः । श्येनीः ।
परमेष्ठिने । सोमापौष्णाइतिसोमा-पौष्णाः । श्यामललामाइतिश्याम-ललामाः ।
तूपराः ॥ [४४] ❀ ❀ ❀ ॥१३॥

उन्नतइत्युत्-नतः । ऋषभः । वामनः । ते । ऐन्द्रावरुणाइत्यैन्द्रा-वरुणाः ।
शितिककुदितिशिति-ककुत् । शितिपृष्ठइतिशिति-पृष्ठः । शितिभसदितिशिति-भ
सत् । ते । ऐन्द्राबार्हस्पत्याइत्यैन्द्रा-बार्हस्पत्याः । शितिपादितिशिति-पात् ।
शित्योष्ठइतिशिति-ओष्ठः । शितिभ्रुरितिशिति-भ्रुः । ते । ऐन्द्रावैष्णवाइत्यैन्द्रा-वै

ष्णवाः । तिस्रः । सिध्माः । वशाः । वैश्वकर्मण्यइतिवैश्व-कर्मण्यः । तिस्रः । धात्रे । पृषोदराइतिपृष-उदराः । ऐन्द्रापौष्णाइत्यैन्द्रा-पौष्णाः । श्येतललामाइति श्येत-ललामाः । तूपराः ॥ [४५] शितिबाहुरुन्नतःपञ्चविꣳशतिःपञ्चविꣳशतिः ॥

कर्णाः । त्रयः । यामाः । सौम्याः । त्रयः । श्वितिङ्गाः । अग्नये । यविष्ठाय । त्रयः । नकुलाः । तिस्रः । रोहिणीः । त्र्यव्यइतित्रि-अव्यः । ताः । वसूनाम् । तिस्रः । अरुणाः । दित्यौह्यः । ताः । रुद्राणाम् । सोमैन्द्राइतिसोम-ऐन्द्राः । बभ्रुललामाइतिबभ्रु-ललामाः । तूपराः ॥ [४६] कर्णास्त्रयोविꣳशतिः ॥ १५ ॥

शुण्ठाः । त्रयः । वैष्णवाः । अधीलोधकर्णाइत्यधीलोध-कर्णाः । त्रयः । विष्णवे । उरुक्रमायेत्युरु-क्रमाय । लप्सुदिनः । त्रयः । विष्णवे । उरुगायायेत्युरु-गायाय । पञ्चावीरितिपञ्च-अवीः । तिस्रः । आदित्यानाम् । त्रिवत्साइतित्रि-वत्साः । तिस्रः । अङ्गिरसाम् । ऐन्द्रावैष्णवाइत्यैन्द्रा-वैष्णवाः । गौरललामाइतिगौर-ललामाः । तूपराः ॥ [४७] शुण्ठाविꣳशतिः ॥ ॥ १६ ॥

इन्द्राय । राज्ञे । त्रयः । शितिपृष्ठाइतिशिति-पृष्ठाः । इन्द्राय । अधिराजायेत्यधि-राजाय । त्रयः । शितिककुदइतिशिति-ककुदः । इन्द्राय । स्वराज्ञइतिस्व-राज्ञे । त्रयः । शितिभसदइतिशिति-भसदः । तिस्रः । तुर्यौह्यः । साध्यानाम् । तिस्रः । पष्ठौह्यः । विश्वेषाम् । देवानाम् । आग्नेन्द्राः । कृष्णललामाइतिकृष्ण-ललामाः । तूपराः ॥ [४८] इन्द्रायराज्ञेत्राविꣳशतिः ॥ ॥ १७ ॥

अदित्यै । त्रयः । रोहितैताइतिरोहित-एताः । इन्द्राण्यै । त्रयः । कृष्णैताइतिकृष्ण-एताः । कुह्वै । त्रयः । अरुणैताइत्यरुण-एताः । तिस्रः । धेनवः । राकायै । त्रयः । अनड्वाहः । सिनीवाल्यै । आग्नावैष्णवाइत्याग्ना-वैष्णवाः । रोहितललामाइतिरोहित-ललामाः । तूपराः ॥ [४९] अदित्याअष्टादश ॥ ॥ १८ ॥

सौम्याः । त्रयः । पिशङ्गाः । सोमाय । राज्ञे । त्रयः । सारङ्गाः । पार्जन्याः । नभोरूपाइतिनभः-रूपाः । तिस्रः । अजाः । मल्हाः । इन्द्राण्यै । तिस्रः । मेष्यः । आदित्याः । द्यावापृथिव्याइतिद्यावा-पृथिव्याः । मान्थ्यालाः । तूपराः ॥ [५०] सौम्याएकान्नविꣳशतिः ॥ ॥ १९ ॥

वारुणाः । त्रयः । कृष्णललामाइतिकृष्ण-ललामाः । वरुणाय । राज्ञे । त्रयः ।

रोहितललामाइतिरोहित-ललामाः । वरुणाय । रिशादसइतिरिश-अदसे । त्रयः । अरुणललामाइत्यरुण-ललामाः । शिल्पाः । त्रयः । वैश्वदेवाइतिवैश्व-देवाः । त्रयः । पृश्नयः । सर्वदेवत्याइतिसर्व-देवत्याः । ऐन्द्रासूराइत्यैन्द्रा-सूराः । श्येतललामाइति श्येत-ललामाः । तूपराः । [५१] वारुणाविंशतिः ॥ ❀ ❀ ॥ २० ॥

सोमाय[1] । स्वराज्ञइतिस्व-राज्ञे । अनोवाहावित्यनः-वाहौ । अनड्वाहौ । इन्द्राग्निभ्यामितीन्द्राग्नि-भ्याम् । ओजोदाभ्यामित्योजः-दाभ्याम् । उष्टारौ । इन्द्राग्निभ्यामितीन्द्राग्नि-भ्याम् । बलदाभ्यामितिबल-दाभ्याम् । सीरवाहावितिसीर-वाहौ । अवीइति । द्वेइति । धेनूइति । भौमीइति । दिग्भ्यइतिदिक्-भ्यः । वडबेइति । द्वेइति । धेनूइति । भौमीइति । वैराजीइति । पुरुषीइति । द्वेइति । धेनूइति । भौमीइति । वायवे । आरोहणवाहावित्यारोहण-वाहौ । अनड्वाहौ । वारुणीइति । कृष्णेइति । वशेइति । अराड्यौ । दिव्यौ । ऋषभौ । परिमरावितिपरि-मरौ ॥ [५२] सोमाय स्वराज्ञे चतुस्त्रिंशत् ॥ ❀ ❀ ॥ २१ ॥

एकादश । प्रातः । गव्याः । पशवः । एति । लभ्यन्ते । छगलः । कल्माषः । किकिदीविः । विदीगयः । ते । त्वाष्ट्राः । सौरीः । नव । श्वेताः । वशाः । अनूबन्ध्याइत्यनु-बन्ध्याः । भवन्ति । आग्नेयः । ऐन्द्राग्नइत्यैन्द्र-अग्नः । आश्विनः । ते । विशालयूपइतिविशाल-यूपे । एति । लभ्यन्ते ॥ [५३] एकादशप्रातःपञ्चविंशतिः ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ २२ ॥

पिशङ्गाः । त्रयः । वासन्ताः । सारङ्गाः । त्रयः । ग्रैष्माः । पृषन्तः । त्रयः । वार्षिकाः । पृश्नयः । त्रयः । शारदाः । पृश्निसक्थाइतिपृश्नि-सक्थाः । त्रयः । हैमन्तिकाः । अवलिप्ताइत्यव-लिप्ताः । त्रयः । शैशिराः । संवत्सरायेतिसं-वत्सराय । निवक्षसइतिनि-वक्षसः ॥ [५४] पिशङ्गाविंशतिः ॥ ❀ ॥ २३ ॥

---

(१) अस्मिन्ननुवाके पदान्तः ईकारः एकारश्च प्रग्रह्यो भवति ॥ तथाच प्रातिशाख्ये— (अ-४,सू ४८) 'सोमापस्येतस्मिन्' इति ॥ अस्यार्थः पूर्वोक्त एव । उदा—अवी, वडबे, इत्यादि ॥ 'स्वराज्ञे' 'वायवे' इति पदद्वयस्थः एकारस्तु प्रगृह्यो न भवति । तथाच तत्रैव—'नज्ञेऽह्ने नित्यम्' (अ-४, सू-३९) इति, 'अनेवावेच' (अ-४, सू-५३) इतिच ॥ अनयोरर्थस्तु—'ज्ञे, अह्ने, अने, इत्येतेषु स्थितः अन्त्यः स्वरः विध्यन्तरप्राप्तमपि प्रगृह्यत्वं न भजते । यथा—स्वराज्ञेऽनोवाहौ । अह्ने कृष्णः । वायव आरोहणवाहौ ॥ पदान्त ऊकारश्च सर्वत्र प्रगृह्यो भवति । तथाच तत्रैव—'ऊकारः' (अ-४,सू-५) इति ॥ उक्तएवार्थः । उदा—धेनू इत्यादि ॥

रोहितः कृष्णाधूम्रललामाः पृश्निश्श्यामा अरुणललामाश्शितिबाहुश्शिल्पाश्श्येनीश्श्यामललामा उन्नतस्सिध्माः कर्मण्यश्श्येतललामाः कर्णाबभ्रुललामाश्शुण्ठागौरललामाइन्द्राय कृष्णललामा अदित्यैरोहितललामास्सौम्यामालङ्गावारुणास्सूराश्श्येतललामादर्श ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥

हिरण्यवर्णा अपाङ्ग्र्हान्भूतेष्टकास्सजूस्सँव्वथ्सरम्प्रजापतिस्सस्ध्युरपविरुभ्रेवैदीरुपयासुवर्गायतय्यँन्नसूयते प्रजापतिरृतुभीरोहितः पृश्निश्शितिबाहुरुन्नतः कर्णाश्शुण्ठाइन्द्रायादित्यै सौम्यावारुणास्सोमायैकादशपिशङ्गास्त्रयोविंशतिः॥२३॥
हिरण्यवर्णाभूतेष्टकाश्छन्दोयत्कनीयाꣳसन्त्रिवृद्ध्वयमिवारुणाश्चतुष्पञ्चाशत् ॥५४॥
हिरण्यवर्णास्सँव्वथ्सरायनिवरुपसः ॥ ❀ ❀ ॥

हरिः ओ (३) म् ॥

इति पञ्चमकाण्डे षष्ठः प्रश्नः ॥

अथ पञ्चमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः ॥

हरिः ओ (४) म् ॥

यः । वै । अयथादेवतमित्ययथा-देवतम् । अग्निम् । चिनुते । एति । देवताभ्यः । वृश्च्यते । पापीयान् । भवति । यः । यथादेवतमितियथा-देवतम् । न । देवताभ्यः । एति । वृश्च्यते । वसीयान् । भवति । आग्नेय्या । गायत्रिया । प्रथमाम् । चितिम् । अभीति । मृशेत् । त्रिष्टुभा । द्वितीयाम् । जगत्या । तृतीयाम् । अनुष्टुभेत्यनु-स्तुभा । चतुर्थीम् । पङ्क्त्या । पञ्चमीम् । यथादेवतमितियथा-देवतम् । एव । अग्निम् । चिनुते । न । देवताभ्यः । एति । वृश्च्यते । वसीयान् । भवति । इडायै । वै । एषा । विभक्तिरितिवि-भक्तिः । पशवः । इडा । पशुभिरितिपशु-भिः । एनम् । [१] चिनुते । यः । वै । प्रजापतयइतिप्रजा-पतये । प्रतिप्रोच्येतिप्रति-प्रोच्य । अग्निम् । चिनोति । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । अश्वौ । अभितः । तिष्ठताम् । कृष्णः । उत्तरतइत्युत्-तरतः । श्वेतः । दक्षिणः । तौ । आलभ्येता-

लभ्यं । इष्टंकाः । उपेर्ति । दध्यात् । एतत् । वै । प्रजापतेरितिप्रजा-पतेः । रूपम् । प्राजापत्यइतिप्राजा-पत्यः । अश्वः । साख्पादितिस-अरूपात् । एव । प्रजापतयइतिप्रजा-पतये । प्रतिप्रोच्येतिप्रति-प्रोच्य । अग्निम् । चिनोति । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । एतत् । वै । अह्नः । रूपम् । यत् । श्वेतः । अश्वः । रात्रियै । कृष्णः । एतत् । अह्नः । [२] रूपम् । यत् । इष्टंकाः । रात्रियै । पुरीषम् । इष्टंकाः । उपधास्यन्नित्युप-धास्यन् । श्वेतम् । अश्वम् । अभीति । मृशेत् । पुरीषम् । उपधास्यन्नित्युप-धास्यन् । कृष्णम् । अहोरात्राभ्यामित्यहः-रात्राभ्याम् । एव । एनम् । चिनुते । हिरण्यपात्रमितिहिरण्य-पात्रम् । मधोः । पूर्णम् । ददाति । मधव्यः । असानि । इति । सौर्या । चित्रवत्येतिचित्र-वत्या । अवेति । ईख्यते । चित्रम् । एव । भवति । मध्यन्दिने । अश्वम् । अवेति । घ्रापयति । असौ । वै । आदित्यः । इन्द्रः । एषः । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । प्राजापत्यइतिप्राजा-पत्यः । अश्वः । तम् । एव । साख्पादितिस-अरूपात् । ऋध्नोति ॥ [३] एनमेतदह्नोऽष्टाचत्वारिंशच्च ॥ १ ॥

त्वाम् । अग्ने । वृषभम् । चेकितानम् । पुनः । युवानम् । जनयन्न् । उपागामित्युप-आगाम् ॥ अस्थूरि । नः । गार्हपत्यानीतिगार्ह-पत्यानि । सन्तु । तिग्मेन । नः । ब्रह्मणा । समिति । शिशाधि ॥ पशवः । वै । एते । यत् । इष्टंकाः । चित्यांश्चित्यामितिचित्यां-चित्याम् । ऋषभम् । उपेति । दधाति । मिथुनम् । एव । अस्य । तत् । यज्ञे । करोति । प्रजननायेतिप्र-जननाय । तस्मात् । यूथेयूथइतियूथे-यूथे । ऋषभः ॥ संवत्सरस्येतिसं-वत्सरस्य । प्रतिमामितिप्रति-माम् । याम् । त्वा । रात्रि । उपासतइत्युप-आसते ॥ प्रजामितिप्र-जाम् । सुवीरामितिसु-वीराम् । कृत्वा । विश्वम् । आयुः । वीति । अश्नवत् ॥ प्राजापत्यामितिप्राजा-पत्याम् । [४] एताम् । उपेति । दधाति । इयम् । वाव । एषा । एकाष्टकेत्येक-अष्टका । यत् । एव । एका

(१) अयं नकारः संहितायां णत्वमापद्यते । तथा प्रातिशाख्ये—(अ-७,सू २) 'पु पू कृधिसुवससमिन्द्रास्थूर्युरुवाण्वट्‌त्रिग्रामनिष्पूर्वः' इति ॥ अस्यार्थः—'पु, पू, कृधिसुवः, समिन्द्र, अस्थूरि, उरु, वाः, पट, त्रि, ग्राम, निः, एवपूर्वो नकारो णत्वमापद्यते । यथा—ऊर्ध्वे ऊपण ऊतये । 'पदग्रहणेषु पदं गम्येत' इति परिभाषया 'गृहेपुन.' इत्यत्र पदैकदेशनिमित्तस्य नकारस्य न णत्वम् । मोषूण इन्द्र । पु, पू, इत्येतयोर्विकृतयोर्ग्रहणं पत्वाभावकाले णत्वाभावप्रदर्शनार्थम् । यथा—सुनः । न ऊतये । सूनः । न इन्द्र । इति । ब्रह्मणा कृधिसुवर्णशुक्रम् । कृधीतिकिम् । सुवर्नं शुक्रस्स्वाहा । समिन्द्रणो मनसा । समितिकिम् । वर्तयेन्द्रनर्दबुद । अस्थूरिणोगार्हपत्यानि । उरुकृदुरुणस्कृधि । वाणर्मिवोहितम् । पण्णवत्यैस्वाहा । त्रिणवस्तोमोवसूनाम् । ग्रामणीयं प्राप्नुवन्ति । निर्णेनिजतितनः । त्रिमर्गेण किम् । निनोरयिम् ॥

स्यायतन-वतीम् । करोति । यत्कामइतियत्-कामः । एनाम् । जुहोति । तत् । एव । अवेति । रुन्धे । रुद्रः । वै । एषः । यत् । अग्निः । तस्य । एतेइति । तनुवौ । घोरा । अन्या । शिवा । अन्या । यत् । शतरुद्रीयमितिशत-रुद्रीयम् । जुहोति । या । एव । अस्य । घोरा । तनूः । ताम् । तेन । शमयति । यत् । वसोः । धाराम् । जुहोति । या । एव । अस्य । शिवा । तनूः । ताम् । तेन । प्रीणाति । यः । वै । वसोः । धारायै । [११] प्रतिष्ठामितिप्रति-स्थाम् । वेद । प्रतीति । एव । तिष्ठति । यत् । आज्यम् । उच्छिष्येतेत्युत्-शिष्येत । तस्मिन्न् । ब्रह्मौदनमितिब्रह्म-ओदनम् । पचेत् । तम् । ब्राह्मणाः । चत्वारः । प्रेति । अश्नीयुः । एषः । वै । अग्निः । वैश्वानरः । यत् । ब्राह्मणः । एषा । खलु । वै । अग्नेः । प्रिया । तनूः । यत् । वैश्वानरः । प्रियायाम् । एव । एनाम् । तनुवाम् । प्रतीति । स्थापयति । चतस्रः । धेनूः । दद्यात् । ताभिः । एव । यजमानः । अमुष्मिन्न् । लोके । अग्निम् । दुहे ॥ [१२] उपैतान्धारायै षट्चत्वारिꣳशच्च ॥ ❀ ❀ ॥ ३ ॥

चित्तिम् । जुहोमि । मनसा । घृतेन । इति । आह । अदाभ्या । वै । नाम । एषा । आहुतिरित्या-हुतिः । वैश्वकर्मणीतिवैश्व-कर्मणी । न । एनम् । चिक्यानम् । भ्रातृव्यः । दभ्नोति । अथोइति । देवताः । एव । अवेति । रुन्धे । अग्ने । तम् । अद्य । इति । पङ्क्त्या । जुहोति । पङ्क्त्या । आहुत्येत्या-हुत्या । यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम् । एति । रभते । सप्त । ते । अग्ने । समिधइतिसं-इधः । सप्त । जिह्वाः । इति । आह । होत्राः । एव । अवेति । रुन्धे । अग्निः । देवेभ्यः । अपेति । अक्रामत् । भागधेयमितिभाग-धेयम् । [१३] इच्छमानः । तस्मै । एतत् । भागधेयमितिभाग-धेयम् । प्रेति । अयच्छन्न् । एतत् । वै । अग्नेः । अग्निहोत्रमित्यग्नि-होत्रम् । एतर्ꣳहि । खलु । वै । एषः । जातः । यर्ꣳहि । सर्वः । चितः । जाताय । एव । अस्मै । अन्नम् । अपीति । दधाति । सः । एनम् । प्रीतः । प्रीणाति । वसीयान् । भवति । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । यत् । एषः । गार्ꣳहपत्यइतिगार्ꣳह-पत्यः । चीयते । अथ । क्व । अस्य । आहवनीयइत्या-हवनीयः । इति । असौ । आदित्यः । इति । ब्रूयात् । एतस्मिन्न् । हि । सर्वाभ्यः । देवताभ्यः । जुह्वति । [१४] यः । एवम् । विद्वान् । अग्निम् । चिनुते । साक्षादितिस-अक्षात् ।

एव । देवताः । ऋध्नोति । अग्ने । यशस्विन्न् । यशसा । इमम् । अर्पय । इन्द्रावतीमितीन्द्र-वतीम् । अपचितीमित्यप-चितीम् । इह । एति । वह ॥ अयम् । मूर्धा । परमेष्ठी । सुवर्चाइतिसु-वर्चाः । समानानाम् । उत्तमश्लोकइत्युत्तम-श्लोकः । अस्तु ॥ भद्रम् । पश्यन्तः । उपेति । सेदुः । अग्रे । तपः । दीक्षाम् । ऋषयः । सुवर्विदइतिसुवः-विदः ॥ ततः । क्षत्रम् । बलम् । ओजः । च । जातम् । तत् । अस्मै । देवाः । अभि । समिति । नमन्तु ॥ धाता । विधातेतिवि-धाता । परमा । [१५] उत । सन्दृगितिसं-दृक् । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । परमेष्ठी । विराजेतिवि-राजा ॥ स्तोमाः । छन्दाꣳसि । निविदइतिनि-विदः । मे । आहुः । एतस्मै । राष्ट्रम् । अभि । समिति । नमाम ॥ अभ्यावर्तध्वमित्यभि-आवर्तध्वम् । उपेति । मा । एति । इत । साकम् । अयम् । शास्ता । अधिपतिरित्यधि-पतिः । वः । अस्तु ॥ अस्य । विज्ञानमितिवि-ज्ञानम् । अनु । समिति । रभध्वम् । इमम् । पश्चात् । अन्विति । जीवाथ । सर्वे ॥ राष्ट्रभृतइतिराष्ट्र-भृतः । एताः । उपेति । दधाति । एषा । वै । अग्नेः । चितिः । राष्ट्रभृदितिराष्ट्र-भृत् । तया । एव । अस्मिन्न् । राष्ट्रम् । दधाति । राष्ट्रम् । एव । भवति । न । अस्मात् । राष्ट्रम् । भ्रꣳशते ॥ [१६] भागधेयञ्जुहुतिपरमाराष्ट्रन्दधातिसप्तचं ॥ ❀ ❀ ॥४॥

यथा । वै । पुत्रः । जातः । म्रियते । एवम् । वै । एषः । म्रियते । यस्य । अग्निः । उख्यः । उद्वायतीत्युत्-वायति । यत् । निर्मन्थ्यमितिनिः-मन्थ्यम् । कुर्यात् । वीति । छिन्द्यात् । भ्रातृव्यम् । अस्मै । जनयेत् । सः । एव । पुनः । परीध्यइतिपरि-इध्यः । स्यात् । एव । एनम् । योनेः । जनयति । न । अस्मै । भ्रातृव्यम् । जनयति । तमः । वै । एतम् । गृह्णाति । यस्य । अग्निः । उख्यः । उद्वायतीत्युत्-वायति । मृत्युः । तमः । कृष्णम् । वासः । कृष्णा । धेनुः । दक्षिणा । तमसा । [१७] एव । तमः । मृत्युम् । अपेति । हते । हिरण्यम् । ददाति । ज्योतिः । वै । हिरण्यम् । ज्योतिषा । एव । तमः । अपेति । हते । अथोइति । तेजः । वै । हिरण्यम् । तेजः । एव । आत्मन्न् । धत्ते । सुवः । न । घर्मः । स्वाहा । सुवः । न । अर्कः । स्वाहा । सुवः । न । शुक्रः । स्वाहा । सुवः । न । ज्योतिः । स्वाहा । सुवः । न । सूर्यः । स्वाहा । अर्कः । वै । एषः । यत् । अग्निः । असौ । आदि

स्यः । [१८] अश्वमेधइत्यंश्व-मेधः । यत् । एताः । आहुंतीरित्या-हुतीः । जुहोतिं । अर्काश्वमेधयोरित्यर्क-अश्वमेधयोः । एव । ज्योतीꣳषि । समितिं । दधाति । एषः । ह । तु । वै । अर्काश्वमेधीत्यर्क-अश्वमेधी । यस्य । एतत् । अग्नौ । क्रियतें । आपः । वै । इदम् । अग्रें । सलिलम् । आसीत् । सः । एताम् । प्रजापतिरितिंप्रजा-पतिः । प्रथमाम् । चितिम् । अपश्यत् । ताम् । उपेतिं । अधत्त । तत् । इयम् । अभवत् । तम् । विश्वकर्मेतिंविश्व-कर्मा । अब्रवीत् । उपेतिं । त्वा । एतिं । अयानि । इतिं । न । इह । लोकः । अस्ति । इतिं । [१९] अब्रवीत् । सः । एताम् । द्वितीयाम् । चितिम् । अपश्यत् । ताम् । उपेतिं । अधत्त । तत् । अन्तरिक्षम् । अभवत् । सः । यज्ञः । प्रजापतिमितिंप्रजा-पतिम् । अब्रवीत् । उपेतिं । त्वा । एतिं । अयानि । इतिं । न । इह । लोकः । अस्ति । इतिं । अब्रवीत् । सः । विश्वकर्माणमितिंविश्व-कर्माणम् । अब्रवीत् । उपेतिं । त्वा । एतिं । अयानि । इतिं । केनं । मा । उपैष्यसीत्युंप-ऐष्यसि । इतिं । दिश्याभिः । इतिं । अब्रवीत् । तम् । दिश्याभिः । उपैदित्युंप-ऐत् । ताः । उपेतिं । अधत्त । ताः । दिशः । [२०] अभवन् । सः । परमेष्ठी । प्रजापतिमितिंप्रजा-पतिम् । अब्रवीत् । उपेतिं । त्वा । एतिं । अयानि । इतिं । न । इह । लोकः । अस्ति । इतिं । अब्रवीत् । सः । विश्वकर्माणमितिंविश्व-कर्माणम् । च । यज्ञम् । च । अब्रवीत् । उपेतिं । वाम् । एतिं । अयानि । इतिं । न । इह । लोकः । अस्ति । इतिं । अब्रूताम् । सः । एताम् । तृतीयाम् । चितिम् । अपश्यत् । ताम् । उपेतिं । अधत्त । तत् । असौ । अभवत् । सः । आदित्यः । प्रजापतिमितिंप्रजा-पतिम् । अब्रवीत् । उपेतिं । त्वा । [२१] एतिं । अयानि । इतिं । न । इह । लोकः । अस्ति । इतिं । अब्रवीत् । सः । विश्वकर्माणमितिंविश्व-कर्माणम् । च । यज्ञम् । च । अब्रवीत् । उपेतिं । वाम् । एतिं । अयानि । इतिं । न । इह । लोकः । अस्ति । इतिं । अब्रूताम् । सः । परमेष्ठिनम् । अब्रवीत् । उपेतिं । त्वा । एतिं । अयानि । इतिं । केनं । मा । उपैष्यसीत्युंप-ऐष्यसि । इतिं । लोकम्पृणयेतिंलोकम्-पृणया । इतिं । अब्रवीत् । तम् । लोकम्पृणयेतिंलोकम्-पृणया । उपैदित्युंप-ऐत् । तस्मात् । अयातयाम्नीत्ययात-याम्नी । लोकम्पृणेतिं लोकम्-पृणा । अयातयामेत्ययात-यामा । हि । असौ । [२२] आदित्यः । तान् ।

ऋषयः । अब्रुवन्न् । उपेति । वः । एति । अयाम् । इति । केन । नः । उपेष्यथेत्यु प-ऐष्यथ । इति । भूम्ना । इति । अब्रुवन्न् । तान् । द्वाभ्याम् । चितीभ्यामितिचि ति-भ्याम् । उपायन्नित्युप-आयन्न् । सः । पञ्चचितीकइतिपञ्च-चितीकः । समिति । अपद्यत । यः । एवम् । विद्वान् । अग्निम् । चिनुते । भूयान् । एव । भवति । अ भीति । इमान् । लोकान् । जयति । विदुः । एनम् । देवाः । अथोइति । एता साम् । एव । देवतानाम् । सायुज्यम् । गच्छति ॥ [२३] तमसाऽऽदित्योऽस्तीति दिशं आदित्यः प्रजापतिमब्रवीदुपत्वाऽसौपञ्चचत्वारिꣳशच ॥ ❀ ❀ ॥५॥

वयः । वै । अग्निः । यत् । अग्निचिदित्यग्नि-चित् । पक्षिणः । अश्नीयात् । तम् । एव । अग्निम् । अद्यात् । आर्तिम् । एति । ऋच्छेत् । सँव्वथ्सरमितिसं-वथ्स रम् । व्रतम् । चरेत् । सँव्वथ्सरमितिसं-वथ्सरम् । हि । व्रतम् । न । अतीति । पशुः । वै । एषः । यत् । अग्निः । हिनस्ति । खलु । वै । तम् । पशुः । यः । एनम् । पुर स्तात् । प्रत्यञ्चम् । उपचरतीत्युप-चरति । तस्मात् । पश्चात् । प्राङ् । उपचर्यइत्युप- चर्यः । आत्मनः । अहिꣳसायै । तेजः । असि । तेजः । मे । यच्छ । पृथिवीम् । यच्छ । [२४] पृथिव्यै । मा । पाहि । ज्योतिः । असि । ज्योतिः । मे । यच्छ । अन्तरिक्षम् । यच्छ । अन्तरिक्षात् । मा । पाहि । सुवः । असि । सुवः । मे । य च्छ । दिवम् । यच्छ । दिवः । मा । पाहि । इति । आह । एताभिः । वै । इमे । लोकाः । विधृताइतिवि-धृताः । यत् । एताः । उपदधातीत्युप-दधाति । एषाम् । लोकानाम् । विधृत्याइतिवि-धृत्यै । स्वयमातृण्णाइतिस्वयं-आतृण्णाः । उपधायेत्युप- धाय । हिरण्येष्टकाइतिहिरण्य-इष्टकाः । उपेति । दधाति । इमे । वै । लोकाः । स्व यमातृण्णाइतिस्वयं-आतृण्णाः । ज्योतिः । हिरण्यम् । यत् । स्वयमातृण्णाइतिस्व यं-आतृण्णाः । उपधायेत्युप-धाय । [२५] हिरण्येष्टकाइतिहिरण्य-इष्टकाः । उपद धातीत्युप-दधाति । इमान् । एव । एताभिः । लोकान् । ज्योतिष्मतः । कुरुते । अथोइति । एताभिः । एव । अस्मै । इमे । लोकाः । प्रेति । भान्ति । याः । ते । अग्ने । सूर्ये । रुचः । उद्यतइत्युत्-यतः । दिवम् । आतन्वन्तीत्या-तन्वन्ति । रश्मि भिरितिरश्मि-भिः ॥ ताभिः । सर्वाभिः । रुचे । जनाय । नः । कृधि ॥ याः । वः । देवाः । सूर्ये । रुचः । गोषु । अश्वेषु । याः । रुचः ॥ इन्द्राग्नीइतीन्द्र-अग्नी । ताभिः ।

सर्वाभिः । रुचम् । नः । धत्त । बृहस्पते ॥ रुचम् । नः । धेहि । [२६] ब्राह्मणेषु । रुचम् । राजस्विति राज-सु । नः । कृधि ॥ रुचम् । विश्येषु । शूद्रेषु । मयि । धेहि । रुचा । रुचम् ॥ द्वेधा । वै । अग्निम् । चिक्यानस्य । यशः । इन्द्रियम् । गच्छति । अग्निम् । वा । चितम् । ईजानम् । वा । यत् । एताः । आहुतीरित्या-हुतीः । जुहोति । आत्मन् । एव । यशः । इन्द्रियम् । धत्ते । ईश्वरः । वै । एषः । आर्तिम् । आर्तोरित्या-अर्तोः । यः । अग्निम् । चिन्वन् । अधिक्रामतीत्यधि-क्रामति । तत् । त्वा । यामि । ब्रह्मणा । वन्दमानः । इति । वारुण्या । ऋचा । [२७] जुहुयात् । शान्तिः । एव । एषा । अग्नेः । गुप्तिः । आत्मनः । हविष्कृतइतिहविः-कृतः । वै । एषः । यः । अग्निम् । चिनुते । यथा । वै । हविः । स्कन्दति । एवम् । वै । एषः । स्कन्दति । यः । अग्निम् । चित्वा । स्त्रियम् । उपैतीत्युप-एति । मैत्रावरुण्येतिमैत्रा-वरुण्या । आमिक्षया । यजेत । मैत्रावरुणतामितिमैत्रा-वरुणताम् । एव । उपेति । एति । आत्मनः । अस्कन्दाय । यः । वै । अग्निम् । ऋतुस्थामित्यृतु-स्थाम् । वेद । ऋतुर् ऋतुरित्यृतुः-ऋतुः । अस्मै । कल्पमानः । एति । प्रतीति । एव । तिष्ठति । संवत्सरइतिसं-वत्सरः । वै । अग्निः । [२८] ऋतुस्थाइत्यृतु-स्थाः । तस्य । वसन्तः । शिरः । ग्रीष्मः । दक्षिणः । पक्षः । वर्षाः । पुच्छम् । शरत् । उत्तरइत्युत्-तरः । पक्षः । हेमन्तः । मध्यम् । पूर्वपक्षाइतिपूर्व-पक्षाः । चितयः । अपरपक्षाइत्यपर-पक्षाः । पुरीषम् । अहोरात्राणीत्यहः-रात्राणि । इष्टकाः । एषः । वै । अग्निः । ऋतुस्थाइत्यृतु-स्थाः । यः । एवम् । वेद । ऋतु र् ऋतुरित्यृतुः-ऋतुः । अस्मै । कल्पमानः । एति । प्रतीति । एव । तिष्ठति । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । वै । एतम् । ज्यैष्ठ्यकामइतिज्यैष्ठ्य-कामः । नीति । अधत्त । ततः । वै । सः । ज्यैष्ठ्यम् । अगच्छत् । यः । एवम् । विद्वान् । अग्निम् । चिनुते । ज्यैष्ठ्यम् । एव । गच्छति ॥ [२९] पृथिवीर्य्यच्छयस्स्वयमातृण्णा उपधायधेह्यृचाऽग्निश्चिनुतेत्रीणिच ॥६॥

यत् । आकूतादित्या-कूतात् । समसुस्रोदितिसं-असुस्रोत् । हृदः । वा । मनसः । वा । सम्भृतमितिसं-भृतम् । चक्षुषः । वा ॥ तम् । अनु । प्रेति । इहि । सुकृतस्येतिसु-कृतस्य । लोकम् । यत्र । ऋषयः । प्रथमजाइतिप्रथम-जाः । ये । पुराणाः ॥ एतम् । सधस्थेतिसध-स्थ । परीति । ते । ददामि । यम् । आवहादित्या-वहात् ।

शेवधिमितिशेव-धिम् । जातवेदाइतिजात-वेदाः ॥ अन्वागन्तेत्यनु-आगन्ता । यज्ञपतिरितियज्ञ-पतिः । वः । अनु । तम् । स्म । जानीत । परमे । व्योमन्निति वि-ओमन् ॥ जानीतात् । एनम् । परमे । व्योमन्निति वि-ओमन् । देवाः । सधस्थाइतिसध-स्थाः । विद । रूपम् । अस्य ॥ यत् । आगच्छादित्या-गच्छात् । [३०] पथिभिरितिपथि-भिः । देवयानैरितिदेव-यानैः । इष्टापूर्तेइतीष्टा-पूर्ते । कृणुतात् । आविः । अस्मै ॥ सम् । प्रेति । च्यवध्वम् । अन्विति । सम् । प्रेति । यात । अग्ने । पथः । देवयानानितिदेव-यानान् । कृणुध्वम् ॥ अस्मिन्न् । सधस्थइतिसध-स्थे । अधीति । उत्तरस्मिन्नित्युत्-तरस्मिन्न् । विश्वे । देवाः । यजमानः । च । सीदत ॥ प्रस्तरेणेतिप्र-स्तरेण । परिधिनेतिपरि-धिना । स्रुचा । वेद्या । च । बर्हिषा ॥ ऋचा । इमम् । यज्ञम् । नः । वह । सुवः । देवेषु । गन्तवे ॥ यत् । इष्टम् । यत् । परादानमितिपरा-दानम् । यत् । दत्तम् । या । च । दक्षिणा ॥ तत् । [३१] अग्निः । वैश्वकर्मणइतिवैश्व-कर्मणः । सुवः । देवेषु । नः । दधत् ॥ येन । सहस्रम् । वहसि । येन । अग्ने । सर्ववेदसमितिसर्व-वेदसम् ॥ तेन । इमम् । यज्ञम् । नः । वह । सुवः । देवेषु । गन्तवे ॥ येन । अग्ने । दक्षिणाः । युक्ताः । यज्ञम् । वहन्ति । ऋत्विजः ॥ तेन । इमम् । यज्ञम् । नः । वह । सुवः । देवेषु । गन्तवे ॥ येन । अग्ने । सुकृतइतिसु-कृतः । पथा । मधोः । धाराः । व्यानशुरितिवि-आनशुः ॥ तेन । इमम् । यज्ञम् । नः । वह । सुवः । देवेषु । गन्तवे ॥ यत्र । धाराः । अनपेताइत्यनप-इताः । मधोः । घृतस्य । च । याः ॥ तत् । अग्निः । वैश्वकर्मणइतिवैश्व-कर्मणः । सुवः । देवेषु । नः । दधत् ॥ [३२] आगच्छात्सद्ध्यानशुस्तेनेमय्यँज्ञन्नोवहसुवर्देवेषुगन्तवेचतुर्दशच ॥ ॥७॥

याः । ते । अग्ने । समिधइतिसम्-इधः । यानि । धाम । या । जिह्वा । जातवेदइतिजात-वेदः । यः । अर्चिः ॥ ये । ते । अग्ने । मेडयः । ये । इन्दवः । तेभिः । आत्मानम् । चिनुहि । प्रजानन्नितिप्र-जानन् ॥ उत्सन्नयज्ञइत्युत्सन्न-यज्ञः । वै । एषः । यत् । अग्निः । किम् । वा । अह । एतस्य । क्रियते । किम् । वा । न । यत् । वै । अध्वर्युः । अग्नेः । चिन्वन्न् । अन्तरेतीत्यन्तः-एति । आत्मनः । वै । तत् । अन्तः । एति । याः । ते । अग्ने । समिधइतिसम्-इधः । यानि । [३३] धाम । इति । आह । एषा । वै । अग्नेः । स्वयञ्चितिरितिस्वयम्-चितिः । अग्निः । एव । तत् । अग्निम् । चि

नोर्ति । न । अध्वर्युः । आत्मनः । अन्तः । एति । चतस्रः । आशाः । प्रेति । चर न्तु । अभयः । इमम् । नः । यज्ञम् । नयतु । प्रजानन्निति प्र-जानन् ॥ घृतम् । पि न्वन् । अजरम् । सुवीरमितिं सु-वीरम् । ब्रह्म । समिदितिं सं-इत् । भवति । आहुती नामित्या-हुतीनाम् ॥ सुवर्गायेतिं सुवः-गायं । वै । एषः । लोकाय । उपेति । धीयते । यत् । कूर्मः । चतस्रः । आशाः । प्रेति । चरन्तु । अभयः । इति । आह । [३४] दिशः । एव । एतेन । प्रेति । जानाति । इमम् । नः । यज्ञम् । नयतु । प्रजानन्नि तिं प्र-जानन् । इति । आह । सुवर्गस्येतिं सुवः-गस्यं । लोकस्य । अभिनीत्याइत्यभि- नीत्यै । ब्रह्म । समिदितिं सं-इत् । भवति । आहुतीनामित्या-हुतीनाम् । इति । आह । ब्रह्मणा । वै । देवाः । सुवर्गमितिं सुवः-गम् । लोकम् । आयन् । यत् । ब्रह्मण्वत्येति ब्रह्मण्-वत्या । उपदधातीत्युप-दधाति । ब्रह्मणा । एव । तत् । यजमानः । सुवर्ग मितिं सुवः-गम् । लोकम् । एति । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । वै । एषः । यत् । अग्निः । तस्य । प्रजाइतिं प्र-जाः । पशवः । छन्दाꣳसि । रूपम् । सर्वान् । वर्णान् । इष्टकानाम् । कुर्यात् । रूपेण । एव । प्रजामितिं प्र-जाम् । पशून् । छन्दाꣳसि । अ वेति । रुन्धे । अथोइति । प्रजाभ्यइतिं प्र-जाभ्यः । एव । एनम् । पशुभ्यइतिं पशु- भ्यः । छन्दोभ्यइति छन्दः-भ्यः । अवरुध्येत्यव-रुध्यं । चिनुते ॥ [३५] यान्यभयइत्या हेष्टकानाꣳ षोडशच ॥ ❀ ❀ ❀ . ❀ ॥८॥

मयि । गृह्णामि । अग्रे । अग्निम् । रायः । पोषाय । सुप्रजास्त्वायेतिं सुप्रजाः- त्वाय । सुवीर्यायेतिं सु-वीर्याय ॥ मयि । प्रजामितिं प्र-जाम् । मयि । वर्चः । दधामि । अरिष्टाः । स्याम । तनुवा । सुवीराइतिं सु-वीराः ॥ यः । नः । अग्निः । पितरः । हृ त्स्वितिं हृत्-सु । अन्तः । अमर्त्यः । मर्त्यान् । आविवेशेत्या-विवेश ॥ तम् । आत्मन् । परीति । गृह्णीमहे । वयम् । मा । सः । अस्मान् । अवहायेत्यव-हाय । परेति । गात् ॥ यत् । अध्वर्युः । आत्मन् । अग्निम् । अगृहीत्वा । अग्निम् । चिनुयात् । यः । अस्य । स्वः । अग्निः । तम् । अपीति । [३६] यजमानाय । चिनुयात् । अग्निम् । खलु । वै । पशवः । अनु । उपेति । तिष्ठन्ते । अपक्रामुकाइत्यप-क्रामुकाः । अस्मात् । प शवः । स्युः । मयि । गृह्णामि । अग्रे । अग्निम् । इति । आह । आत्मन् । एव ।

स्वम् । अग्निम् । दाधार । न । अस्मात् । पशवः । अपेतिं । क्रामन्ति । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । यत् । मृत् । च । आपः । च । अग्नेः । अनाद्यम् । अथ । कस्मात् । मृदा । च । अद्भिरित्यत्-भिः । च । अग्निः । चीयते । इति । यत् । अद्भिरित्यत्-भिः । सय्यौतीतिसं-यौति । [३७] आपः । वै । सर्वाः । देवताः । देवताभिः । एव । एनम् । समिति । सृजति । यत् । मृदा । चिनोति । इयम् । वै । अग्निः । वैश्वानरः । अग्निना । एव । तत् । अग्निम् । चिनोति । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । यत् । मृदा । च । अद्भिरित्यत्-भिः । च । अग्निः । चीयते । अथ । कस्मात् । अग्निः । उच्यते । इति । यत् । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । चिनोति । अग्नयः । वै । छन्दांसि । तस्मात् । अग्निः । उच्यते । अथोइति । इयम् । वै । अग्निः । वैश्वानरः । यत् । [३८] मृदा । चिनोति । तस्मात् । अग्निः । उच्यते । हिरण्येष्टकाइतिहिरण्य-इष्टकाः । उपेति । दधाति । ज्योतिः । वै । हिरण्यम् । ज्योतिः । एव । अस्मिन्न् । दधाति । अथोइति । तेजः । वै । हिरण्यम् । तेजः । एव । आत्मन्न् । धत्ते । यः । वै । अग्निम् । सर्वतोमुखमितिसर्वतः-मुखम् । चिनुते । सर्वासु । प्रजास्वितिप्र-जासु । अन्नम् । अत्ति । सर्वाः । दिशः । अभीति । जयति । गायत्रीम् । पुरस्तात् । उपेति । दधाति । त्रिष्टुभम् । दक्षिणतः । जगतीम् । पश्चात् । अनुष्टुभमित्यनु-स्तुभम् । उत्तरतइत्युत्-तरतः । पङ्क्तिम् । मध्ये । एषः । वै । अग्निः । सर्वतोमुखइतिसर्वतः-मुखः । तम् । यः । एवम् । विद्वान् । चिनुते । सर्वासु । प्रजास्वितिप्र-जासु । अन्नम् । अत्ति । सर्वाः । दिशः । अभीति । जयति । अथोइति । दिशि । एव । दिशम् । प्रेति । वयति । तस्मात् । दिशि । दिक् । प्रोतेतिप्र-उता ॥ [३९] अपिसय्यौतिवैश्वानरोयदेपवैपञ्चविंशतिश्च ॥ ❀ ❀ ॥९॥

प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । अग्निम् । असृजत । सः । अस्मात् । सृष्टः । प्राङ् । प्रेति । अद्रवत् । तस्मै । अश्वम् । प्रतीति । आस्यत् । सः । दक्षिणा । एति । अवर्तत । तस्मै । वृष्णिम् । प्रतीति । आस्यत् । सः । प्रत्यङ् । एति । अवर्तत । तस्मै । ऋषभम् । प्रतीति । आस्यत् । सः । उदङ् । एति । अवर्तत । तस्मै । बस्तम् । प्रतीति । आस्यत् । सः । ऊर्ध्वः । अद्रवत् । तस्मै । पुरुषम् । प्रतीति । आस्यत् । यत् । पशुशीर् पाणीतिपशु-शीर् पाणि । उपदधातीत्युप-दधाति । सर्वतः । एव । एनम् ।

[४०] अवरुध्येत्यव-रुध्य । चिनुते । एताः । वै । प्राणभृत इतिप्राण-भृतः । चक्षुष्मतीः । इष्टकाः । यत् । पशुशीर्‌षाणीतिपशु-शीर्‌षाणि । यत् । पशुशीर्‌षाणीतिपशु-शीर्‌षाणि । उपदधातीत्युप-दधाति । ताभिः । एव । यजमानः । अमुष्मिन्न् । लोके । प्रेति । अनिति । अथोइति । ताभिः । एव । अस्मै । इमे । लोकाः । प्रेति । भान्ति । मृदा । अभिलिप्येत्यभि-लिप्य । उपेति । दधाति । मेध्यत्वायेतिमेध्य-त्वाय । पशुः । वै । एषः । यत् । अग्निः । अन्नम् । पशवः । एषः । खलु । वै । अग्निः । यत् । पशुशीर्‌षाणीतिपशु-शीर्‌षाणि । यम् । कामयेत । कनीयः । अस्य । अन्नम् । [४१] स्यात् । इति । सन्तरामितिसं-तराम् । तस्य । पशुशीर्‌षाणीतिपशु-शीर्‌षाणि । उपेति । दध्यात् । कनीयः । एव । अस्य । अन्नम् । भवति । यम् । कामयेत । समावत् । अस्य । अन्नम् । स्यात् । इति । मध्यतः । तस्य । उपेति । दध्यात् । समावत् । एव । अस्य । अन्नम् । भवति । यम् । कामयेत । भूयः । अस्य । अन्नम् । स्यात् । इति । अन्तेषु । तस्य । व्युदूह्येतिवि-उदूह्य । उपेति । दध्यात् । अन्ततः । एव । अस्मै । अन्नम् । अवेति । रुन्धे । भूयः । अस्य । अन्नम् । भवति ॥ [४२]

एनमस्यान्नम्भूयोऽस्यान्नम्भवति ॥ ❀ ❀ ❀ ॥१०॥

स्तेगान् । दꣳष्ट्राभ्याम् । मण्डूकान् । जम्भ्येभिः । आदकाम् । खादेन । ऊर्जम् । सꣳसूदेनेतिसं-सूदेन । अरण्यम् । जाम्बीलेन । मृदम् । बर्स्वेभिः । शर्कराभिः । अवकाम् । अवकाभिः । शर्कराम् । उत्सादेनेत्युत्-सादेन । जिह्वाम् । अवक्रन्देनेत्यव-क्रन्देन । तालुम् । सरस्वतीम् । जिह्वाग्रेणेतिजिह्वा-अग्रेण ॥ [४३]

स्तेगान्द्वाविꣳशतिः ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥११॥

वाजम् । हनूभ्यामितिहनु-भ्याम् । अपः । आस्येन । आदित्यान् । श्मश्रु

(१) हनू इत्यवगृहस्थितः ऊकारः पदविभागे ह्रस्वमापद्यते । तथाच प्रातिशाख्ये (अ-३,सू ७) 'शक्ती रथी लिपी वाशीरात्र्योपद्ध्याहुती व्याहृती स्वाहाकृती ह्रादुनी शची चिती श्रोणी पृष्टी प्रत्यभी चर्वणी पर्यधी पारी शत्रू निपू वसू अनू हनू सू विभू इत्यवग्रहः' इति ॥ अस्यार्थः—'शक्ती' इत्यादिषु अवगृह्येषु अन्त्यः स्वरः व्यञ्जनपरः विभागे ह्रस्वमापद्यते । (उदा) शक्तीवन्तोगभीराः । रथीतमोरथीनाम् । लिपीमनेपथीनाम् । वाशीमन्तइष्मिणः । रात्रीभिरसुभन्न् । ओषधीभ्योवे- हतम् । आहुतीभिरनूयाजेषु । एताभिर्व्याहृतीभिः । स्वाहाकृतीभ्यः प्रेष्य । ह्रादुनीभ्यस्स्वाहा । चटेमर्चाभिः । चिनीभ्यामु- पायन्न् । श्रोणीभ्याꣳस्वाहा । पृष्टीभ्यस्स्वाहा । पूतीगन्धस्यापहत्यै । अभीवृतोघृणीवान् । मित्रस्य चर्वणीधृत. । धीरवन्तं परीणसम् । अधीवासयाहिरण्यानि । पारीणशस्यैते । शत्रूयतोहन्ता । निपूयान् निपूवन्तः । असमनिर्वसूयुः । अनूयाजे ष्वन्विन्दन्न् । 'अन्कारादिच' इति वचनात् 'अननूयाजं' इत्येतदप्युदाहरणम् । हनूभ्याꣳस्वाहा । सूयवमिर्नामनवे । वि

भिरितिश्मश्रु-भिः । उपयाममित्युप-यामम् । अधरेण । ओष्ठेन । सत् । उत्तरेणे त्युत्-तरेण । अन्तरेण । अनूकाशमित्यनु-काशम् । प्रकाशेनेतिप्र-काशेन । बाह्यम् । स्तनयित्नुम् । निर्बाधेनेतिनिः-बाधेन । सूर्याग्नीइतिसूर्य-अग्नी । चक्षुर्भ्यामितिचक्षुः-भ्याम् । विद्युताविर्तिवि-द्युतौ । कनीनकाभ्याम् । अशनिम् । मस्तिष्केण । बलम् । मज्जभिरितिमज्ज-भिः ॥ [४४] वाजम्पञ्चविꣳशतिः ॥ ॥१२॥

कूर्मान् । शफैः । अच्छलाभिः । कपिञ्जलान् । साम । कुष्ठिकाभिः । जवम् । जङ्घाभिः । अगदम् । जानुभ्यामितिजानु-भ्याम् । वीर्यम् । कुहाभ्याम् । भयम् । प्रचालाभ्यामितिप्र-चालाभ्याम् । गुहा । उपपक्षाभ्यामित्युप-पक्षाभ्याम् । अश्विनौ । अꣳसाभ्याम् । अदितिम् । शीर्ष्णा । निरृतिमितिनिः-ऋतिम् । निर्जाल्मकेनेतिनिः-जाल्मकेन । शीर्ष्णा ॥ [४५] कूर्मान्त्रयोविꣳशतिः ॥ ॥१३॥

योक्त्रम् । गृध्राभिः । युगम् । आनतेनेत्या-नतेन । चित्तम् । मन्याभिः । सङ्क्रोशानितिसं-क्रोशान् । प्राणैरितिप्र-अनैः । प्रकाशेनेतिप्र-काशेन । त्वचम् । पराकाशेनेतिपरा-काशेन । अन्तराम् । मशकान् । केशैः । इन्द्रम् । स्वपसेतिसु-अपसा । वहेन । बृहस्पतिम् । शकुनिसादेनेतिशकुनि सादेन । रथम् । उष्णिहाभिः ॥ [४६] योक्त्रमेकविꣳशतिः ॥ ❀ ❀ ❀ ॥१४॥

मित्रावरुणावितिमित्रा-वरुणौ । श्रोणीभ्यामितिश्रोणि-भ्याम् । इन्द्राग्नीइतीन्द्र-अग्नी । शिखण्डाभ्याम् । इन्द्राबृहस्पतीइतीन्द्रा-बृहस्पती । ऊरुभ्यामित्यूरु-भ्याम् । इन्द्राविष्णूइतीन्द्रा-विष्णू । अष्ठीवद्भ्यामित्यष्ठीवत्-भ्याम् । सवितारम् । पुच्छेन । गन्धर्वान् । शेपेन । अप्सरसः । मुष्काभ्याम् । पवमानम् । पायुना । पवित्रम् ।

भूदाग्ने । इत्यवगृहः । इति अनेन प्रकारेण उक्तः पदसमुदाय' अवगृहो ज्ञेय' ॥

(१) 'अधरेण' इत्यत्र स्थितः अन्त्यः अवर्णः ओष्ठपरः संहितायां लुप्यते । तथाच प्रातिशाख्ये— (अ-१०, सू-१४) 'एष्ट्रेतनेमन्नोमन्नोष्ठेव परो लुप्यते' इति ॥ अस्यार्थः—'एष्ट', एतन, एमन्न् , ओमन्न् , ओष्ठ, एव.' इत्येतपर' अवर्णः लुप्यते । अवर्ण इत्यनुवर्तते । (उदा) अशीयेष्टारायः । शमितार उपेतन । अपान्त्वेमन् ध्सादयामि । अपान्त्वोमन् ध्सादयामि । स्वाहोष्ठाभ्याम् । 'गृहणस्यच' इतिवचनात् सर्वावस्थस्य ओष्ठशब्दस्य गृहणम् । अधरेणोष्ठेन । निरमिमतेवरछन्दः । अवर्ण इति किम् । शित्योष्ठदिशतिभ्रु' ॥

(२) 'बृहस्पती' इत्यत्र ईकारः प्रगृह्योभवति । तथाच प्रातिशाख्ये— (अ-४, सू-३९) 'पतीश्रुति' इति ॥ अस्यार्थः— 'पती' इत्यस्य यत्र यत्र श्रुति' श्रवणमस्ति तत्र तत्र प्रगृह्यत्व ज्ञेयम् ॥ (उदा) द्वौपतीविन्दते । शुभस्पती इदम् । श्रुतिरित्युक्त्या 'दम्पतीनामम् । इन्द्राबृहस्पती ऊरुभ्याम्' इत्यादिषु पदैकदेशेऽपि प्रगृह्यत्वम् ॥

पोत्राभ्याम् । आक्रमणमित्या-क्रमणम् । स्थूराभ्याम् । प्रतिक्रमणमितिप्रति-क्रमणम् । कुष्ठाभ्याम् ॥ [४७] ❀ ❀ ❀ ॥१५॥

इन्द्रस्य । क्रोडः । अदित्यै । पाजस्यम् । दिशाम् । जत्रवः । जीमूतान् । हृदयौपशाभ्यामितिहृदय-औपशाभ्याम् । अन्तरिक्षम् । पुरितता । नभः । उदर्येण । इन्द्राणीम् । प्लीह्ना । वल्मीकान् । क्लोम्ना । गिरीन् । प्लाशिभिरितिप्लाशि-भिः । समुद्रम् । उदरेण । वैश्वानरम् । भस्मना ॥ [४८] मित्रावरुणाविन्द्रस्यद्वाविꣳशतिर्द्वाविꣳशतिः ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ १६ ॥

पूष्णः । वनिष्ठुः । अन्धाहेरित्यन्ध-अहेः । स्थूरगुदेतिस्थूर-गुदा । सर्पान् । गुदाभिः । ऋतून् । पृष्टीभिरितिपृष्टि-भिः । दिवम् । पृष्ठेन । वसूनाम् । प्रथमा । कीकसा । रुद्राणाम् । द्वितीया । आदित्यानाम् । तृतीया । अङ्गिरसाम् । चतुर्थी । साध्यानाम् । पञ्चमी । विश्वेषाम् । देवानाम् । षष्ठी ॥ [४९] पूष्णश्चतुर्विꣳशतिः॥१७॥

ओजः । ग्रीवाभिः । निरृतिमितिनिः-ऋतिम् । अस्थभिरित्यस्थ-भिः । इन्द्रम् । स्वपसेतिसु-अपसा । वहेन । रुद्रस्य । विचलइतिवि-चलः । स्कन्धः । अहोरात्रयोरित्यहः-रात्रयोः । द्वितीयः । अर्धमासानामित्यर्ध-मासानाम् । तृतीयः । मासाम् । चतुर्थः । ऋतूनाम् । पञ्चमः । सꣳवथ्सरस्येतिसं-वथ्सरस्य । षष्ठः ॥ [५०] ओजोविꣳशतिः ॥ ॥१८॥

आनन्दमित्या-नन्दम् । नन्दथुना । कामम् । प्रत्यासाभ्यामितिप्रति-आसाभ्याम् । भयम् । शितीमभ्यामितिशितीम-भ्याम् । प्रशिषमितिप्र-शिषम् । प्रशासाभ्यामितिप्र-शासाभ्याम् । सूर्याचन्द्रमसावितिसूर्या-चन्द्रमसौ । वृक्याभ्याम् । श्यामशबलावितिश्याम-शबलौ । मतस्नाभ्याम् । व्युष्टिमितिवि-उष्टिम् । रूपेण । निर्मुक्तिमितिनि-र्मुक्तिम् । अरूपेण ॥ [५१] आनन्दꣳषोडश ॥ ॥१९॥

अहः । माꣳसेन । रात्रिम् । पीवसा । अपः । यूषेण । घृतम् । रसेन । श्याम् । वसया । दूषीकाभिः । ह्रादुनिम् । अश्रुभिरित्यश्रु-भिः । पृष्वाम् । दिवम् । रूपेण । नक्षत्राणि । प्रतिरूपेणेतिप्रति-रूपेण । पृथिवीम् । चर्मणा । छवीम् । छव्या । उपाकृतायेत्युप-आकृताय । स्वाहा । आलब्धायेत्या-लब्धाय । स्वाहा । हुताय । स्वाहा ॥ [५२] अहरष्टाविꣳशतिः ॥ ❀ ❀ ❀ ॥२०॥

अग्नेः। पक्षतिः। सरस्वत्यै। निपक्षतिरितिनि-पक्षतिः। सोमस्य। तृतीया। अपाम्। चतुर्थी। ओषधीनाम्। पञ्चमी। सम्वथ्सरस्येतिसं-वथ्सरस्य। षष्ठी। मरुताम्। सप्तमी। बृहस्पतेः। अष्टमी। मित्रस्य। नवमी। वरुणस्य। दशमी। इन्द्रस्य। एकादशी। विश्वेषाम्। देवानाम्। द्वादशी। द्यावापृथिव्योरितिद्यावा-पृथिव्योः। पार्श्वम्। यमस्य। पाटूरः॥ [५३] अग्नेःपक्षतिरेकान्नत्रिंशत्॥ २१॥

वायोः। पक्षतिः। सरस्वतः। निपक्षतिरितिनि-पक्षतिः। चन्द्रमसः। तृतीया। नक्षत्राणाम्। चतुर्थी। सवितुः। पञ्चमी। रुद्रस्य। षष्ठी। सर्पाणाम्। सप्तमी। अर्यम्णः। अष्टमी। त्वष्टुः। नवमी। धातुः। दशमी। इन्द्राण्याः। एकादशी। अदित्यै। द्वादशी। द्यावापृथिव्योरितिद्यावा-पृथिव्योः। पार्श्वम्। यम्यै। पाटूरः॥ [५४] वायोरष्टाविंशतिः॥ ❀ ❀ ❀ ॥ २२॥

पन्थाम्। अनूवृग्भ्यामित्यनूवृक्-भ्याम्। सन्ततिमितिसं-ततिम्। स्नावन्याभ्याम्। शुकान्। पित्तेन। हरिमाणम्। यक्ना। हलीक्ष्णान्। पापवातेनेतिपाप-वातेन। कूश्मान्। शर्कभिरितिशर्क-भिः। शवर्तान्। ऊवध्येन। शुनः। विशसनेनेतिवि-शसनेन। सर्पान्। लोहितगन्धेनेतिलोहित-गन्धेन। वयांसि। पक्वगन्धेनेतिपक्व-गन्धेन। पिपीलिकाः। प्रशादेनेतिप्र-शादेन॥ [५५] पन्थान्द्वाविंशतिः॥ ॥ २३॥

क्रमैः। अतीति। अक्रमीत्। वाजी। विश्वैः। देवैः। यज्ञियैः। सव्विँदान इतिसं-विदानः॥ सः। नः। नय। सुकृतस्येतिसु-कृतस्य। लोकम्। तस्य। ते। वयम्। स्वधयेतिस्व-धया। मदेम॥ [५६] क्रमैरष्टादश॥ ॥ २४॥

द्यौः। ते। पृष्ठम्। पृथिवी। सधस्थमितिसध-स्थम्। आत्मा। अन्तरिक्षम्। समुद्रः। योनिः। सूर्यः। ते। चक्षुः। वातः। प्राणइतिप्र-अनः। चन्द्रमाः। श्रोत्रम्। मासाः। च। अर्धमासाइत्यर्ध-मासाः। च। पर्वाणि। ऋतवः। अङ्गानि। सम्वथ्सरइतिसं-वथ्सरः। महिमा॥ [५७] द्यौःपञ्चविंशतिः॥ ॥२५॥

अग्निः। पशुः। आसीत्। तेन। अयजन्त। सः। एतम्। लोकम्। अजयत्। यस्मिन्न्। अग्निः। सः। ते। लोकः। तम्। जेष्यसि। अथ। अवेति। जिघ्र। वायुः। पशुः। आसीत्। तेन। अयजन्त। सः। एतम्। लोकम्। अजयत्। य

स्मिन्न् । वायुः । सः । ते । लोकः । तस्मात् । त्वा । अन्तः । एष्यामि । यदि । न ।
अवजिघ्रसीत्यव-जिघ्रसि । आदित्यः । पशुः । आसीत् । तेन । अयजन्त । सः । एतम् ।
लोकम् । अजयत् । यस्मिन्न् । आदित्यः । सः । ते । लोकः । तम् । जेष्यसि । यदि ।
अवजिघ्रसीत्यव-जिघ्रसि ॥ [५८] यस्मिन्नष्टौच ॥ ❋ ॥ २६ ॥

योवा अयंथादेवतन्त्वामग्नइन्द्रस्यचित्तिय्यँथावैवयोवैयदाकूताद्यास्तेअग्नेमयि
गृह्णामिप्रजापतिस्सोऽस्माध्स्तेगान् वाजङ्कूर्मान् योक्त्रम्मित्रावरुणा विन्द्रस्यपूष्ण
ओजं आनन्दमहंग्नेःपरूपतिर्वायोःपरूपतिःपन्थाङ्क्रमेद्यौस्तेऽग्निः पशुरासीध्पड्विँ
शतिः ॥२६॥ योवाएवाहुतिमभवन्पथिभिरवरुध्यानन्दमष्टौपञ्चाशत् ॥ [५८] यो
वा अयंथादेवतय्यँयद्यवजिघ्रंसि ॥ ॥

हरिः ओ (३) म् ॥

इति पञ्चमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः ॥

तैत्तिरीयसंहितापदपाठे पञ्चमकाण्डस्समाप्तः ॥

❋ पञ्चमकाण्डस्य प्रश्नादिसङ्ख्यानिर्णयः ❋

प्रश्नाः	अनुवाकाः	पञ्चाशतः	पदानि
१	११	५९	३०८१
२	१२	६४	३१९५
३	१२	४८	२४७७
४	१२	५८	२९०६
५	२४	६२	२७२७
६	२३	५४	२४३६
७	२६	५८	२५८२
❋ संहतसङ्ख्या ❋			
७	१२०	४०३	१९४०४

श्रीः॥

तैत्तिरीयसंहितापदपाठे

षष्ठकाण्डे प्रथमः प्रश्नः ॥

हरिः ओ (४) म्॥

प्राचीनवꣳशमितिप्राचीन-वꣳशम् । करोति । देवमनुष्याइतिदेव-मनुष्याः। दिशः । वीति । अभजन्त । प्राचीम् । देवाः । दक्षिणा । पितरः । प्रतीचीम् । मनुष्याः । उदीचीम् । रुद्राः । यत् । प्राचीनवꣳशमितिप्राचीन-वꣳशम् । करोति । देवलोकमितिदेव-लोकम् । एव । तत् । यजमानः । उपावर्ततइत्युप-आवर्तते । परीति । श्रयति । अन्तर्हितइत्यन्तः-हितः । हि । देवलोकइतिदेव-लोकः । मनुष्यलोकादितिमनुष्य-लोकात् । न । अस्मात् । लोकात् । स्वेतव्यमितिसु-एतव्यम् । इव । इति । आहुः । कः । हि । तत् । वेद । यदि । अमुष्मिन्न् । लोके । अस्ति । वा । न । वा । इति । दिक्षु । अतीकाशान् । करोति । [१] उभयोः । लोकयोः। अभिजित्याइत्यभि - जित्यै । केशश्मश्रुइतिकेश-श्मश्रु । वपते । नखानि । नीति । कृन्तते । मृता । वै । एषा । त्वक् । अमेध्या । यत् । केशश्मश्रुइतिकेश-श्मश्रु । मृताम् । एव । त्वचम् । अमेध्याम् । अपहत्येत्यप-हत्य । यज्ञियः । भूत्वा । मेधम् । उपेति । एति । अङ्गिरसः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । यन्तः । अप्स्वित्यप्-सु । दीक्षातपसीइतिदीक्षा-तपसी । प्रेति । अवेशयन्न् । अप्स्वित्यप्-सु । स्नाति । साक्षादितिस-अक्षात् । एव । दीक्षातपसीइतिदीक्षा-तपसी । अवेति । रुन्धे । तीर्थे । स्नाति । तीर्थे । हि । ते । ताम् । प्रेति । अवेशयन्न् । तीर्थे । स्नाति । [२] तीर्थम् । एव । समानानाम् । भवति । अपः । अश्नाति । अन्तरतः । एव । मेध्यः। भवति । वाससा । दीक्षयति । सौम्यम् । वै । क्षौमम् । देवतया । सोमम् । एषः। देवताम् । उपेति । एति । यः । दीक्षते । सोमस्य । तनूः । असि । तनुवम् । मे। पाहि । इति । आह । स्वाम् । एव । देवताम् । उपेति । एति । अथोइति । आशिषमित्या-शिषम् । एव । एताम् । एति । शास्ते । अग्नेः । तूषाधानमितितूष-आधा

नम् । वायोः । वातपानमितिवात-पानम् । पितॄणाम् । नीविः । ओषधीनाम् । प्रघातइतिप्र-घातः । [३] आदित्यानाम् । प्राचीनतानइतिप्राचीन-तानः । विश्वेषाम् । देवानाम् । ओतुः । नक्षत्राणाम् । अतीकाशाः । तत् । वै । एतत् । सर्वदेवत्यमितिसर्व-देवत्यम् । यत् । वासः । यत् । वाससा । दीक्षयति । सर्वाभिः । एव । एनम् । देवताभिः । दीक्षयति । बहिःप्राणइतिबहिः-प्राणः । वै । मनुष्यः । तस्य । अशनम् । प्राणइतिप्र-अनः । अश्नाति । सप्राणइतिस-प्राणः । एव । दीक्षते । आशितः । भवति । यावान् । एव । अस्य । प्राणइतिप्र-अनः । तेन । सह । मेधम् । उपेति । एति । घृतम् । देवानाम् । मस्तु । पितॄणाम् । निष्पक्वमितिनिः-पक्वम् । मनुष्याणाम् । तत् । वै । [४] एतत् । सर्वदेवत्यमितिसर्व-देवत्यम् । यत् । नवनीतमितिनव-नीतम् । यत् । नवनीतेनेतिनव-नीतेन । अभ्यङ्क्तइत्यभि-अङ्क्ते । सर्वाः । एव । देवताः । प्रीणाति । प्रच्युतइतिप्र-च्युतः । वै । एषः । अस्मात् । लोकात् । अगतः । देवलोकमितिदेव-लोकम् । यः । दीक्षितः । अन्तरा । इव । नवनीतमितिनव-नीतम् । तस्मात् । नवनीतेनेतिनव-नीतेन । अभीति । अङ्क्ते । अनुलोममित्यनु-लोमम् । यजुषा । व्यावृत्त्याइतिवि-आवृत्त्यै । इन्द्रः । वृत्रम् । अहन् । तस्य । कनीनिका । परेति । अपतत् । तत् । आञ्जनमित्या-अञ्जनम् । अभवत् । यत् । आङ्क्तइत्या-अङ्क्ते । चक्षुः । एव । भ्रातृव्यस्य । वृङ्क्ते । दक्षिणम् । पूर्वम् । एति । अङ्क्ते । [५] सव्यम् । हि । पूर्वम् । मनुष्याः । आञ्जतइत्या-अञ्जते । न । नीति । धावते । नीति । इव । हि । मनुष्याः । धावन्ते । पञ्च । कृत्वः । एति । अङ्क्ते । पञ्चाक्षरेतिपञ्च-अक्षरा । पङ्क्तिः । पाङ्क्तः । यज्ञः । यज्ञम् । एव । अवेति । रुन्धे । परिमितमितिपरि-मितम् । एति । अङ्क्ते । अपरिमितमित्यपरि-मितम् । हि । मनुष्याः । आञ्जतइत्या-अञ्जते । सतूलयेतिस-तूलया । एति । अङ्क्ते । अपतूलयेत्यप-तूलया । हि । मनुष्याः । आञ्जतइत्या-अञ्जते । व्यावृत्त्याइतिवि-आवृत्त्यै । यत् । अपतूलयेत्यप-तूलया । आञ्जीतेत्या-अञ्जीत । वज्रः । इव । स्यात् । सतूलयेतिस-तूलया । एति । अङ्क्ते । मित्रत्वायेतिमित्र-त्वाय । [६] इन्द्रः । वृत्रम् । अहन् । सः । अपः । अभीति । अम्रियत । तासाम् । यत् । मेध्यम् । यज्ञियम् ।

सदेवमितिस-देवम् । आसीत् । तत् । अपं । उदितिं । अक्रामत् । ते । दर्भाः । अभवन्न् । यत् । दर्भपुञ्जीलैरितिदर्भ-पुञ्जीलैः । पवयंति । याः । एव । मेध्याः । यज्ञियाः । सदेवाइतिस-देवाः । आपः । ताभिः । एव । एनम् । पवयति । द्वाभ्याम् । पवयति । अहोरात्राभ्यामित्यहः-रात्राभ्याम् । एव । एनम् । पवयति । त्रिभिरितित्रिभिः । पवयति । त्रयः । इमे । लोकाः । एभिः । एव । एनम् । लोकैः । पवयति । पञ्चभिरितिपञ्च-भिः । [७] पवयति । पञ्चाक्षरेतिपञ्च-अक्षरा । पङ्क्तिः । पाङ्क्तः । यज्ञः । यज्ञाय । एव । एनम् । पवयति । षड्भिरितिषट्-भिः । पवयति । षट् । वै । ऋतवः । ऋतुभिरित्यृतु-भिः । एव । एनम् । पवयति । सप्तभिरितिसप्त-भिः । पवयति । सप्त । छन्दाꣳसि । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । एव । एनम् । पवयति । नवभिरितिनव-भिः । पवयति । नव । वै । पुरुषे । प्राणाइतिप्र-अनाः । सप्राणमितिस-प्राणम् । एव । एनम् । पवयति । एकविꣳशत्येत्येक-विꣳशत्या । पवयति । दश । हस्त्याः । अङ्गुलयः । दश । पद्याः । आत्मा । एकविꣳशइत्येक-विꣳशः । यावान् । एव । पुरुषः । तम् । अपरिवर्गमित्यपरि-वर्गम् । [८] पवयति । चित्पतिरितिचित्-पतिः । त्वा । पुनातु । इति । आह । मनः । वै । चित्पतिरितिचित्-पतिः । मनसा । एव । एनम् । पवयति । वाक्पतिरितिवाक्-पतिः । त्वा । पुनातु । इति । आह । वाचा । एव । एनम् । पवयति । देवः । त्वा । सविता । पुनातु । इति । आह । सवितृप्रसूतइतिसवितृ-प्रसूतः । एव । एनम् । पवयति । तस्य । ते । पवित्रपतइति पवित्र-पते । पवित्रेण । यस्मै । कम् । पुने । तत् । शकेयम् । इति । आह । आशिषमित्या-शिषम् । एव । एताम् । एति । शास्ते ॥ [९] अतीकाशान्करोत्यवेशयन्तीर्थे स्नाति प्रघातो मनुष्याणा न्तद्ध्रा आऽङ्क्ते मित्रत्वाय पञ्चभि रपरिवर्गं मष्टाचत्वारिꣳशच्च ॥ ॥ १ ॥

यावन्तः । वै । देवाः । यज्ञाय । अपुनत । ते । एव । अभवन्न् । यः । एवम् । विद्वान् । यज्ञाय । पुनीते । भवति । एव । बहिः । पवयित्वा । अन्तः । प्रेति । पादयति । मनुष्यलोकइतिमनुष्य-लोके । एव । एनम् । पवयित्वा । पूतम् । देवलोकमितिदेव-लोकम् । प्रेति । नयति । अदीक्षितः । एकया । आहुत्येत्या-हुत्या ।

इति । आहुः । स्रुवेण । चतस्रः । जुहोति । दीक्षितत्वायेतिदीक्षित-त्वाय । स्रुचा । पञ्चमीम् । पञ्चाक्षरेतिपञ्च-अक्षरा । पङ्क्तिः । पाङ्क्तः । यज्ञः । यज्ञम् । एव । अ वेति । रुन्धे । आकूत्याइत्या-कूत्यै । प्रयुजइतिप्र-युजे । अग्नये । [१०] स्वाहा । इति । आह । आकूत्येत्या-कूत्या । हि । पुरुषः । यज्ञम् । अभीति । प्रयुङ्क्तइतिप्र-युङ्क्ते । यजेय । इति । मेधायै । मनसे । अग्नये । स्वाहा । इति । आह । मेध या । हि । मनसा । पुरुषः । यज्ञम् । अभिगच्छतीत्यभि-गच्छति । सरस्वत्यै । पूष्णे । अग्नये । स्वाहा । इति । आह । वाक् । वै । सरस्वती । पृथिवी । पूषा । वाचा । एव । पृथिव्या । यज्ञम् । प्रेति । युङ्क्ते । आपः । देवीः । बृहतीः । विश्वशम्भुवइतिविश्व-शम्भुवः । इति । आह । याः । वै । वर्ष्याः । ताः । [११] आपः । देवीः । बृहतीः । विश्वशम्भुवइतिविश्व-शम्भुवः । यत् । एतत् । यजुः । न । ब्रूयात् । दिव्याः । आपः । अशान्ताः । इमम् । लोकम् । एति । गच्छेयुः । आपः । देवीः । बृहतीः । विश्व शम्भुवइतिविश्व-शम्भुवः । इति । आह । अस्मै । एव । एनाः । लोकाय । शमय ति । तस्मात् । शान्ताः । इमम् । लोकम् । एति । गच्छन्ति । द्यावापृथिवीइतिद्या वा-पृथिवी । इति । आह । द्यावापृथिव्योरितिद्यावा-पृथिव्योः । हि । यज्ञः । उरु । अन्तरिक्षम् । इति । आह । अन्तरिक्षे । हि । यज्ञः । बृहस्पतिः । नः । हविषा । वृधातु । [१२] इति । आह । ब्रह्म । वै । देवानाम् । बृहस्पतिः । ब्रह्मणा । एव । अस्मै । यज्ञम् । अवेति । रुन्धे । यत् । ब्रूयात् । विधेः । इति । यज्ञस्थाणुमितियज्ञ-स्थाणुम् । ऋच्छेत् । वृधातु । इति । आह । यज्ञस्थाणुमितियज्ञ-स्थाणुम् । एव । प रीति । वृणक्ति । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । यज्ञम् । असृजत । सः । अस्मात् । सृष्टः । पराङ् । ऐत् । सः । प्रेति । यजुः । अव्लीनात् । प्रेति । साम । तम् । ऋक् । उ दिति । अयच्छत् । यत् । ऋक् । उदयच्छदित्युत्-अयच्छत् । तत् । औद्ग्रहणस्येत्यौत् ग्रहणस्य । औद्ग्रहणत्वमित्यौद्ग्रहण-त्वम् । ऋचा । [१३] जुहोति । यज्ञस्य । उद्यत्या इत्युत्-यत्यै । अनुष्टुबित्यनु-स्तुप् । छन्दसाम् । उदिति । अयच्छत् । इति । आहुः । तस्मात् । अनुष्टुभेत्यनु-स्तुभा । जुहोति । यज्ञस्य । उद्यत्याइत्युत्-यत्यै । द्वादश । वात्सबन्धानीतिवात्स-बन्धानि । उदिति । अयच्छन् । इति । आहुः । तस्मात् ।

द्वादशभिरितिद्वादश-भिः । वाध्र्यश्वन्धविदइतिवाध्र्यश्वन्ध-विदः । दीक्षयन्ति । सा । वै । एषा । ऋक् । अनुष्टुगित्यनु-स्तुक् । वाक् । अनुष्टुगित्यनु-स्तुक् । यत् । एतया । ऋचा । दीक्षयति । वाचा । एव । एनम् । सर्वया । दीक्षयति । विश्वे । देवस्य । नेतुः । इति । आह । सावित्री । एतेन । मर्तः । वृणीत । सख्यम् । [१४] इति । आह । पितृदेवत्येतिपितृ-देवत्या । एतेन । विश्वे । रायः । इषुध्यसि । इति । आह । वैश्वदेवीतिवैश्व-देवी । एतेन । द्युम्नम् । वृणीत । पुष्यसे । इति । आह । पौष्णी । एतेन । सा । वै । एषा । ऋक् । सर्वदेवत्येतिसर्व-देवत्या । यत् । एतया । ऋचा । दीक्षयति । सर्वाभिः । एव । एनम् । देवताभिः । दीक्षयति । सप्ताक्षरमितिसप्त-अक्षरम् । प्रथमम् । पदम् । अष्टाक्षराणीत्यष्टा-अक्षराणि । त्रीणि । यानि । त्रीणि । तानि । अष्टौ । उपेति । यन्ति । यानि । चत्वारि । तानि । अष्टौ । यत् । अष्टाक्षरेत्यष्टा-अक्षरा । तेन । [१५] गायत्री । यत् । एकादशाक्षरेत्येकादश-अक्षरा । तेन । त्रिष्टुक् । यत् । द्वादशाक्षरेतिद्वादश-अक्षरा । तेन । जगती । सा । वै । एषा । ऋक् । सर्वाणि । छन्दाᳪसि । यत् । एतया । ऋचा । दीक्षयति । सर्वैभिः । एव । एनम् । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । दीक्षयति । सप्ताक्षरमितिसप्त-अक्षरम् । प्रथमम् । पदम् । सप्तपदेतिसप्त-पदा । शक्वरी । पशवः । शक्वरी । पशून् । एव । अवेति । रुन्धे । एकस्मात् । अक्षरात् । अनाप्तम् । प्रथमम् । पदम् । तस्मात् । यत् । वाचः । अनाप्तम् । तत् । मनुष्याः । उपेति । जीवन्ति । पूर्णया । जुहोति । पूर्णः । इव । हि । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । प्रजापतेरितिप्रजा-पतेः । आप्त्यै । न्यूनयेति नि-ऊनया । जुहोति । न्यूनादितिनि-ऊनात् । हि । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । प्रजाइतिप्र-जाः । असृजत । प्रजानामितिप्र-जानाम् । सृष्ट्यै ॥ [१६] अग्नयेताभ्यां धात्वृचासख्यन्तेनजुहोतिपञ्चदशच ॥ ❀ ❀ ❀ ॥२॥

ऋक्सामेइत्यृक्-सामे । वै । देवेभ्यः । यज्ञाय । अतिष्ठमानेइति । कृष्णः । रूपम् । कृत्वा । अपक्रम्येत्यप-क्रम्य । अतिष्ठताम् । ते । अमन्यन्त । यम् । वै । इमे इति । उपावर्त्स्यतइत्युप-आवर्त्स्यतः । सः । इदम् । भविष्यति । इति । तेइति । उपेति । अमन्त्रयन्त । तेइति । अहोरात्रयोरित्यहः-रात्रयोः । महिमानम् । अपनिधायेत्यप-निधाय । देवान् । उपावर्तेतामित्युप-आवर्तेताम् । एषः । वै । ऋचः । वर्णः ।

यत् । शुक्लम् । कृष्णाजिनस्येतिकृष्ण-अजिनस्य । एषः । साम्नः । यत् । कृष्णम् । ऋख्सामयोरित्यृक्-सामयोः । शिल्पेइति । स्थः । इति । आह । ऋख्सामेइत्यृक्-सामे । एव । अवेति । रुन्धे । एषः । [१७] वै । अह्नः । वर्णः । यत् । शुक्लम् । कृष्णाजिनस्येतिकृष्ण-अजिनस्य । एषः । रात्रियाः । यत् । कृष्णम् । यत् । एव । एनयोः । तत्र । न्यक्तमितिनि-अक्तम् । तत् । एव । अवेति । रुन्धे । कृष्णाजिनेनेतिकृष्ण-अजिनेन । दीक्षयति । ब्रह्मणः । वै । एतत् । रूपम् । यत् । कृष्णाजिनमितिकृष्ण-अजिनम् । ब्रह्मणा । एव । एनम् । दीक्षयति । इमाम् । धियम् । शिक्षमाणस्य । देव । इति । आह । यथायजुरितियथा-यजुः । एव । एतत् । गर्भः । वै । एषः । यत् । दीक्षितः । उल्बम् । वासः । प्रेति । ऊर्णुते । तस्मात् । [१८] गर्भाः । प्रावृताः । जायन्ते । न । पुरा । सोमस्य । क्रयात् । अपेति । ऊर्ण्वीत । यत् । पुरा । सोमस्य । क्रयात् । अपोर्ण्वीतेत्यप-ऊर्ण्वीत । गर्भाः । प्रजानामितिप्र-जानाम् । परापातुकाइतिपरा-पातुकाः । स्युः । क्रीते । सोमे । अपेति । ऊर्णुते । जायते । एव । तत् । अथोइति । यथा । वसीयाꣳसम् । प्रत्यपोर्णुतइतिप्रति-अपोर्णुते । तादृक् । एव । तत् । अङ्गिरसः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । यन्तः । ऊर्जम् । वीति । अभजन्त । ततः । यत् । अत्यशिष्यतेत्यति-अशिष्यत । ते । शराः । अभवन्न् । ऊर्क् । वै । शराः । यत् । शरमयीतिशर-मयी । [१९] मेखला । भवति । ऊर्जम् । एव । अवेति । रुन्धे । मध्यतः । समिति । नह्यति । मध्यतः । एव । अस्मै । ऊर्जम् । दधाति । तस्मात् । मध्यतः । ऊर्जा । भुञ्जते । ऊर्ध्वम् । वै । पुरुषस्य । नाभ्यै । मेध्यम् । अवाचीनम् । अमेध्यम् । यत् । मध्यतः । सन्नह्यतीतिसं-नह्यति । मेध्यम् । च । एव । अस्य । अमेध्यम् । च । व्यावर्तयतीतिवि-आवर्तयति । इन्द्रः । वृत्राय । वज्रम् । प्रेति । अहरत् । सः । त्रेधा । वीति । अभवत् । स्फ्यः । तृतीयम् । रथः । तृतीयम् । यूपः । तृतीयम् । [२०] ये । अन्तश्शराइत्यन्तः-शराः । अशीर्यन्त । ते । शराः । अभवन्न् । तत् । शराणाम् । शरत्वमितिशर-त्वम् । वज्रः । वै । शराः । क्षुत् । खलु । वै । मनुष्यस्य । भ्रातृव्यः । यत् । शरमयीतिशर-मयी । मेखला । भवति । वज्रेण । एव । साक्षादितिस-अक्षात् । क्षुधम् । भ्रातृव्यम् । मध्यतः । अपेति । हन्ते । त्रिवृदितित्रि-वृत् । भवति । त्रिवृदितित्रि-वृत् । वै । प्राणइतिप्र-अनः । त्रिवृतमितित्रि-वृतम् ।

एव । प्राणमितिप्र-अनम् । मध्यतः । यजमाने । दधाति । पृथ्वी । भवति । रज्जूनाम् । व्यावृत्त्याइतिवि-आवृत्त्यै । मेखलया । यजमानम् । दीक्षयति । योक्त्रेण । पत्नीम् । मिथुनत्वायेतिमिथुन-त्वाय । [२१] यज्ञः । दक्षिणाम् । अभीति । अध्यायत् । ताम् । समिति । अभवत् । तत् । इन्द्रः । अचायत् । सः । अमन्यत । यः । वै । इतः । जनिष्यते । सः । इदम् । भविष्यति । इति । ताम् । प्रेति । अविशत् । तस्याः । इन्द्रः । एव । अजायत । सः । अमन्यत । यः । वै । मत् । इतः । अपरः । जनिष्यते । सः । इदम् । भविष्यति । इति । तस्याः । अनुमृश्येत्यनु-मृश्य । योनिम् । एति । अच्छिनत् । सा । सूतवशेतिसूत-वशा । अभवत् । तत् । सूतवशायाइतिसूत-वशायै । जन्म । [२२] ताम् । हस्ते । नीति । अवेष्टयत । ताम् । मृगेषु । नीति । अदधात् । सा । कृष्णविषाणेतिकृष्ण-विषाणा । अभवत् । इन्द्रस्य । योनिः । असि । मा । मा । हिꣳसीः । इति । कृष्णविषाणामितिकृष्ण-विषाणाम् । प्रेति । यच्छति । सयोनिमितिस-योनिम् । एव । यज्ञम् । करोति । सयोनिमितिस-योनिम् । दक्षिणाम् । सयोनिमितिस-योनिम् । इन्द्रम् । सयोनित्वायेतिसयोनि-त्वाय । कृष्यै । त्वा । सुसस्यायाइतिसु-सस्यायै । इति । आह । तस्मात् । अकृष्टपच्याइत्यकृष्ट-पच्याः । ओषधयः । पच्यन्ते । सुपिप्पलाभ्यइतिसु-पिप्पलाभ्यः । त्वा । ओषधीभ्यइत्योषधि-भ्यः । इति । आह । तस्मात् । ओषधयः । फलम् । गृह्णन्ति । यत् । हस्तेन । [२३] कण्डूयेत । पामनम्भावुकाइतिपामनं-भावुकाः । प्रजाइतिप्र-जाः । स्युः । यत् । स्मयेत । नग्नम्भावुकाइतिनग्नं-भावुकाः । कृष्णविषाणयेतिकृष्ण-विषाणया । कण्डूयते । अपिगृह्येत्यपि-गृह्य । स्मयते । प्रजानामितिप्र-जानाम् । गोपीथाय । न । पुरा । दक्षिणाभ्यः । नेतोः । कृष्णविषाणामितिकृष्ण-विषाणाम् । अवेति । चृतेत् । यत् । पुरा । दक्षिणाभ्यः । नेतोः । कृष्णविषाणामितिकृष्ण-विषाणाम् । अवचृतेदित्यव-चृतेत् । योनिः । प्रजानामितिप्र-जानाम् । परापातुकेतिपरा-पातुका । स्यात् । नीतासु । दक्षिणासु । चात्वाले । कृष्णविषाणामितिकृष्ण-विषाणाम् । प्रेति । अस्यति । योनिः । वै । यज्ञस्य । चात्वालम् । योनिः । कृष्णविषाणेतिकृष्ण-विषाणा । योनौ । एव । योनिम् । दधाति । यज्ञस्य । सयोनित्वायेतिसयोनि-त्वाय ॥ [२४]

रुन्धएपतस्माच्छरमयीयूपस्तृतीयम्मिथुनत्वायजन्महस्तेनाष्टाचत्वारिꣳशच्च ॥ ३ ॥

वाक् । वै । देवेभ्यः । अपेति । अक्रामत् । यज्ञाय । अतिष्ठमाना । सा । वनस्पतीन् । प्रेति । अविशत् । सा । एषा । वाक् । वनस्पतिषु । वदति । या । दुन्दुभौ । या । तूणवे । या । वीणायाम् । यत् । दीक्षितदण्डमिति दीक्षित-दण्डम् । प्रयच्छतीति प्र-यच्छति । वाचम् । एव । अवेति । रुन्धे । औदुम्बरः । भवति । ऊर्क् । वै । उदुम्बरः । ऊर्जम् । एव । अवेति । रुन्धे । मुखेन । सम्मितइतिसं-मितः । भवति । मुखतः । एव । अस्मै । ऊर्जम् । दधाति । तस्मात् । मुखतः । ऊर्जा । भुञ्जते । [२५] क्रीते । सोमे । मैत्रावरुणायेतिमैत्रा-वरुणाय । दण्डम् । प्रेति । यच्छति । मैत्रावरुणइतिमैत्रा-वरुणः । हि । पुरस्तात् । ऋत्विग्भ्यइत्यृत्विक्-भ्यः । वाचम् । विभजतीतिवि-भजति । ताम् । ऋत्विजः । यजमाने । प्रतीति । स्थापयन्ति । स्वाहा । यज्ञम् । मनसा । इति । आह । मनसा । हि । पुरुषः । यज्ञम् । अभिगच्छतीत्यभि-गच्छति । स्वाहा । द्यावापृथिवीभ्यामितिद्यावा-पृथिवीभ्याम् । इति । आह । द्यावापृथिव्योरितिद्यावा-पृथिव्योः । हि । यज्ञः । स्वाहा । उरोः । अन्तरिक्षात् । इति । आह । अन्तरिक्षे । हि । यज्ञः । स्वाहा । यज्ञम् । वातात् । एति । रभे । इति । आह । अयम् । [२६] वाव । यः । पवते । सः । यज्ञः । तम् । एव । साक्षादितिस-अक्षात् । एति । रभते । मुष्टीइति । करोति । वाचम् । यच्छति । यज्ञस्य । धृत्यै । अदीक्षिष्ट । अयम् । ब्राह्मणः । इति । त्रिः । उपांश्वित्युप-अंशु । आह । देवेभ्यः । एव । एनम् । प्रेति । आह । त्रिः । उच्चैः । उभयेभ्यः । एव । एनम् । देवमनुष्येभ्यइतिदेव-मनुष्येभ्यः । प्रेति । आह । न । पुरा । नक्षत्रेभ्यः । वाचम् । वीति । सृजेत् । यत् । पुरा । नक्षत्रेभ्यः । वाचम् । विसृजेदितिवि-सृजेत् । यज्ञम् । वीति । छिन्द्यात् । [२७] उदितेष्वित्युत्-इतेषु । नक्षत्रेषु । व्रतम् । कृणुत । इति । वाचम् । वीति । सृजति । यज्ञव्रतइतियज्ञ-व्रतः । वै । दीक्षितः । यज्ञम् । एव । अभीति । वाचम् । वीति । सृजति । यदि । विसृजेदितिवि-सृजेत् । वैष्णवीम् । ऋचम् । अन्विति । ब्रूयात् । यज्ञः । वै । विष्णुः । यज्ञेन । एव । यज्ञम् । समिति । तनोति । दैवीम् । धियम् । मनामहे । इति । आह । यज्ञम् । एव । तत् । मृदयति । सुपारेतिसु-पारा । नः । असत् । वशे । इति । आह । व्युष्टिमितिवि-उष्टिम् । एव । अवेति । रुन्धे । [२८] ब्रह्म

वादिनइतिंब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । होतव्यंम् । दीक्षितस्य । गृहा(३)इ । न । हो तव्या(३)म् । इति । हविः । वै । दीक्षितः । यत् । जुहुयात् । यजमानस्य । अवदा येत्यंव-दाय । जुहुयात् । यत् । न । जुहुयात् । यज्ञपरुरितियज्ञ-परुः । अन्तः । इयात् । ये । देवाः । मनोजाताइतिमनः-जाताः । मनोयुजइतिमनः-युजः । इति । आह । प्राणाइतिप्र-अनाः । वै । देवाः । मनोजाताइतिमनः-जाताः । मनोयुजइतिमनः-युजः । तेषु । एव । परोक्षमितिपरः-अक्षम् । जुहोति । तत् । न । इव । हुतम् । न । इव । अहुतम् । स्वपन्तम् । वै । दीक्षितम् । रक्षांसि । जिघांसन्ति । अग्निः । [२९] खलु । वै । रक्षोहेतिरक्षः-हा । अग्ने । त्वम् । स्विति । जागृहि । वयम् । स्विति । मन्दिषीमहि । इति । आह । अग्निम् । एव । अधिपामित्यधि-पाम् । कृत्वा । स्वपिति । रक्षसाम् । अपहत्याइत्यप-हत्यै । अव्रत्यम् । इव । वै । एषः । करोति । यः । दीक्षितः । स्वपिति । त्वम् । अग्ने । व्रतपाइतिव्रत-पाः । असि । इति । आह । अग्निः । वै । देवानाम् । व्रतपतिरितिव्रत-पतिः । सः । एव । एनम् । व्रतम् । एति । लम्भयति । देवः । एति । मर्त्येषु । एति । इति । आह । देवः । [३०] हि । एषः । सन् । मर्त्येषु । त्वम् । यज्ञेषु । ईड्यः । इति । आह । एतम् । हि । यज्ञेषु । ईडते । अपेति । वै । दीक्षितात् । सुषुपुषः । इन्द्रियम् । देवताः । क्रामन्ति । विश्वे । देवाः । अभीति । माम् । एति । अववृत्रन् । इति । आह । इन्द्रियेण । एव । एनम् । देवताभिः । समिति । नयति । यत् । एतत् । यजुः । न । ब्रूयात् । यावतः । एव । पशून् । अभीति । दीक्षेत । तावन्तः । अस्य । पशवः । स्युः । रास्व । इयत् । [३१] सोम । एति । भूयः । भर । इति । आह । अपरिमितानित्यपरि-मितान् । एव । पशून् । अवेति । रुन्धे । चन्द्रम् । असि । मम । भोगाय । भव । इति । आह । यथा देवतमितियथा-देवतम् । एव । एनाः । प्रतीति । गृह्णाति । वायवे । त्वा । वरुणा य । त्वा । इति । यत् । एवम् । एताः । न । अनुदिशेदित्यनु-दिशेत् । अयथादेव तमित्ययथा-देवतम् । दक्षिणाः । गमयेत् । एति । देवताभ्यः । वृश्च्येत । यत् । एवम् । एताः । अनुदिशतीत्यनु-दिशति । यथादेवतमितियथा-देवतम् । एव । दक्षि णाः । गमयति । न । देवताभ्यः । एति । [३२] वृश्च्यते । देवीः । आपः । अपाम् । नपात् । इति । आह । यत् । वः । मेध्यम् । यज्ञियम् । सदेवमितिस-देवम् । तत् ।

वाक् । वै । देवेभ्यः । अपेति । अक्रामत् । यज्ञायं । अतिष्ठमाना । सा । वनस्पतीन् । प्रेति । अविशत् । सा । एषा । वाक् । वनस्पतिषु । वदति । या । दुन्दुभौ । या । तूणवे । या । वीणायाम् । यत् । दीक्षितदण्डमितिदीक्षित-दण्डम् । प्रयच्छतीतिप्र-यच्छति । वाचम् । एव । अवेति । रुन्धे । औदुम्बरः । भवति । ऊर्क् । वै । उदुम्बरः । ऊर्जम् । एव । अवेति । रुन्धे । मुखेन । सम्मितइतिसं-मितः । भवति । मुखतः । एव । अस्मै । ऊर्जम् । दधाति । तस्मात् । मुखतः । ऊर्जा । भुञ्जते । [२५] क्रीते । सोमे । मैत्रावरुणायेतिमैत्रा-वरुणाय । दण्डम् । प्रेति । यच्छति । मैत्रावरुणइतिमैत्रा-वरुणः । हि । पुरस्तात् । ऋत्विग्भ्यइत्यृत्विक्-भ्यः । वाचम् । विभजतीतिवि-भजति । ताम् । ऋत्विजः । यजमाने । प्रतीति । स्थापयन्ति । स्वाहा । यज्ञम् । मनसा । इति । आह । मनसा । हि । पुरुषः । यज्ञम् । अभिगच्छतीत्यभि-गच्छति । स्वाहा । द्यावापृथिवीभ्यामितिद्यावा-पृथिवीभ्याम् । इति । आह । द्यावापृथिव्योरितिद्यावा-पृथिव्योः । हि । यज्ञः । स्वाहा । उरोः । अन्तरिक्षात् । इति । आह । अन्तरिक्षे । हि । यज्ञः । स्वाहा । यज्ञम् । वातात् । एति । रभे । इति । आह । अयम् । [२६] वाव । यः । पवते । सः । यज्ञः । तम् । एव । साक्षादितिस-अक्षात् । एति । रभते । मुष्टीइति । करोति । वाचम् । यच्छति । यज्ञस्य । धृत्यै । अदीक्षिष्ट । अयम् । ब्राह्मणः । इति । त्रिः । उपांश्वित्युप-अंशु । आह । देवेभ्यः । एव । एनम् । प्रेति । आह । त्रिः । उच्चैः । उभयेभ्यः । एव । एनम् । देवमनुष्येभ्यइतिदेव-मनुष्येभ्यः । प्रेति । आह । न । पुरा । नक्षत्रेभ्यः । वाचम् । वीति । सृजेत् । यत् । पुरा । नक्षत्रेभ्यः । वाचम् । विसृजेदितिवि-सृजेत् । यज्ञम् । वीति । छिन्द्यात् । [२७] उदितेष्वित्युत-इतेषु । नक्षत्रेषु । व्रतम् । कृणुत । इति । वाचम् । वीति । सृजति । यज्ञव्रतइतियज्ञ-व्रतः । वै । दीक्षितः । यज्ञम् । एव । अभीति । वाचम् । वीति । सृजति । यदि । विसृजेदितिवि-सृजेत् । वैष्णवीम् । ऋचम् । अन्विति । ब्रूयात् । यज्ञः । वै । विष्णुः । यज्ञेन । एव । यज्ञम् । समिति । तनोति । दैवीम् । धियम् । मनामहे । इति । आह । यज्ञम् । एव । तत् । मृदयति । सुपारेतिसु-पारा । नः । असत् । वशे । इति । आह । व्युष्टिमितिवि-उष्टिम् । एव । अवेति । रुन्धे । [२८] ब्रह्म

वादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । होतव्यम् । दीक्षितस्य । गृहा(३)इ । न । होतव्या(३)म् । इति । हविः । वै । दीक्षितः । यत् । जुहुयात् । यजमानस्य । अवदायेत्यव-दाय । जुहुयात् । यत् । न । जुहुयात् । यज्ञपरुरितियज्ञ-परुः । अन्तः । इयात् । ये । देवाः । मनोजाताइतिमनः-जाताः । मनोयुजइतिमनः-युजः । इति । आह । प्राणाइतिप्र-अनाः । वै । देवाः । मनोजाताइतिमनः-जाताः । मनोयुजइतिमनः-युजः । तेषु । एव । परोक्षमितिपरः-अक्षम् । जुहोति । तत् । न । इव । हुतम् । न । इव । अहुतम् । स्वपन्तम् । वै । दीक्षितम् । रक्षाꣳसि । जिघाꣳसन्ति । अग्निः । [२९] खलु । वै । रक्षोहेतिरक्षः-हा । अग्ने । त्वम् । स्विति । जागृहि । वयम् । स्विति । मन्दिषीमहि । इति । आह । अग्निम् । एव । अधिपामित्यधि-पाम् । कृत्वा । स्वपिति । रक्षसाम् । अपहत्याइत्यप-हत्यै । अव्रत्यम् । इव । वै । एषः । करोति । यः । दीक्षितः । स्वपिति । त्वम् । अग्ने । व्रतपाइतिव्रत-पाः । असि । इति । आह । अग्निः । वै । देवानाम् । व्रतपतिरितिव्रत-पतिः । सः । एव । एनम् । व्रतम् । एति । लम्भयति । देवः । एति । मर्त्येषु । एति । इति । आह । देवः । [३०] हि । एषः । सन् । मर्त्येषु । त्वम् । यज्ञेषु । ईड्यः । इति । आह । एतम् । हि । यज्ञेषु । ईडते । अपेति । वै । दीक्षितात् । सुषुपुषः । इन्द्रियम् । देवताः । क्रामन्ति । विश्वे । देवाः । अभीति । माम् । एति । अववृत्रन् । इति । आह । इन्द्रियेण । एव । एनम् । देवताभिः । समिति । नयति । यत् । एतत् । यजुः । न । ब्रूयात् । यावतः । एव । पशून् । अभीति । दीक्षेत । तावन्तः । अस्य । पशवः । स्युः । रास्व । इयत् । [३१] सोम । एति । भूयः । भर । इति । आह । अपरिमितानित्यपरि-मितान् । एव । पशून् । अवेति । रुन्धे । चन्द्रम् । असि । मम । भोगाय । भव । इति । आह । यथा देवतमितियथा-देवतम् । एव । एनाः । प्रतीति । गृह्णाति । वायवे । त्वा । वरुणाय । त्वा । इति । यत् । एवम् । एताः । न । अनुदिशेदित्यनु-दिशेत् । अयथादेवतमित्ययथा-देवतम् । दक्षिणाः । गमयेत् । एति । देवताभ्यः । वृश्च्येत । यत् । एवम् । एताः । अनुदिशतीत्यनु-दिशति । यथादेवतमितियथा-देवतम् । एव । दक्षिणाः । गमयति । न । देवताभ्यः । एति । [३२] वृश्च्यते । देवीः । आपः । अपाम् । नपात् । इति । आह । यत् । वः । मेध्यम् । यज्ञियम् । सदेवमितिस-देवम् । तत् ।

वः। मा। अवेति। क्रमिषम्। इति। वाव। एतत्। आह। अच्छिन्नम्। तन्तुम्। पृथिव्याः। अन्विति। गेषम्। इति। आह। सेतुम्। एव। कृत्वा। अतीति। एति॥
[३३] भुञ्जतेयच्छिन्द्याद्रुन्धेऽभिरांहदेवइयंदेवताभ्य आत्र्यस्त्रिꣳशच्च ॥ ॥४॥

देवाः। वै। देवयजनमितिदेव-यजनम्। अध्यवसायेत्यधि-अवसाय। दिशः। न। प्रेति। अजानन्न्। ते। अन्यः। अन्यम्। उपेति। अधावन्न्। त्वया। प्रेति। जानाम। त्वया। इति। ते। अदित्याम्। समिति। अध्रियन्त। त्वया। प्रेति। जानाम। इति। सा। अब्रवीत्। वरम्। वृणै। मत्प्रायणाइतिमत्-प्रायणाः। एव। वः। यज्ञाः। मदुदयनाइतिमत्-उदयनाः। असन्न्। इति। तस्मात्। आदित्यः। प्रायणीयइतिप्र-अयनीयः। यज्ञानाम्। आदित्यः। उदयनीयइत्युत्-अयनीयः। पञ्च। देवताः। यजति। पञ्च। दिशः। दिशाम्। प्रज्ञात्याइतिप्र-ज्ञात्यै। [३४] अथोइति। पञ्चाक्षरेतिपञ्च-अक्षरा। पङ्क्तिः। पाङ्क्तः। यज्ञः। यज्ञम्। एव। अवेति। रुन्धे। पथ्याम्। स्वस्तिम्। अयजन्न्। प्राचीम्। एव। तया। दिशम्। प्रेति। अजानन्न्। अग्निना। दक्षिणा। सोमेन। प्रतीचीम्। सवित्रा। उदीचीम्। अदित्या। ऊर्ध्वाम्। पथ्याम्। स्वस्तिम्। यजति। प्राचीम्। एव। तया। दिशम्। प्रेति। जानाति। पथ्याम्। स्वस्तिम्। इष्ट्वा। अग्नीषोमावित्यग्नी-सोमौ। यजति। चक्षुषीइति। वै। एतेइति। यज्ञस्य। यत्। अग्नीषोमावित्यग्नी-सोमौ। ताभ्याम्। एव। अन्विति। पश्यति। [३५] अग्नीषोमावित्यग्नी-सोमौ। इष्ट्वा। सवितारम्। यजति। सवितृप्रसूतइतिसवितृ-प्रसूतः। एव। अन्विति। पश्यति। सवितारम्। इष्ट्वा। अदितिम्। यजति। इयम्। वै। अदितिः। अस्याम्। एव। प्रतिष्ठायेतिप्रति-स्थाय। अन्विति। पश्यति। अदितिम्। इष्ट्वा। मारुतीम्। ऋचम्। अन्विति। आह। मरुतः। वै। देवानाम्। विशः। देवविशमितिदेव-विशम्। खलु। वै। कल्पमानम्। मनुष्यविशमितिमनुष्य-विशम्। अन्विति। कल्पते। यत्। मारुतीम्। ऋचम्। अन्वाहेत्यनु-आह। विशाम्। क्लृप्त्यै। ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः। वदन्ति। प्रयाजवदितिप्रयाज-वत्। अननूयाजमित्यननु-याजम्। प्रायणीयमितिप्र-अयनीयम्। कार्यम्। अनूयाजवदित्यनूयाज-वत्। [३६] अप्रयाजमित्यप्र-याजम्। उदयनी

यमित्युंत्-अयनीयंम् । इतिं । इमे । वै । प्रयाजाइतिंप्र-याजाः । अमीइतिं । अनू याजाइत्यंनु-याजाः । सा । एव । सा । यज्ञस्यं । सन्तंतिरितिसं-ततिः । तत् । तथां । न । कार्यंम् । आत्मा । वै । प्रयाजाइतिंप्र-याजाः । प्रजेतिंप्र-जा । अनू याजाइत्यंनु-याजाः । यत् । प्रयाजानितिंप्र-याजान् । अन्तरियादित्यंन्तः-इयात् । आत्मानंम् । अन्तः । इयात् । यत् । अनू याजानित्यंनु-याजान् । अन्तरियादित्यंन्तः-इयात् । प्रजामितिंप्र-जाम् । अन्तः । इयात् । यतः । खलुं । वै । यज्ञस्यं । विततस्येतिवि-ततस्य । न । क्रियतें । तत् । अन्वितिं । यज्ञः । परेतिं । भवति । यज्ञम् । पराभवन्तमितिंपरा-भवंन्तम् । यजंमानः । अनुं । [३७] परेतिं । भवति । प्रयाजवदितिंप्रयाज-वत् । एव । अनू याजवदित्यनू याज-वत् । प्रायणीयमितिंप्र-अयनीयंम् । कार्यंम् । प्रयाजवदितिंप्रयाज-वत् । अनू याजवदित्यंनू याज-वत् । उदयनीयमित्युंत्-अयनीयंम् । न । आत्मानंम् । अन्तरेतीत्यंन्तः-एतिं । न । प्रजामितिंप्र-जाम् । न । यज्ञः । पराभवतीतिंपरा-भवंति । न । यजंमानः । प्रायणीयस्येतिंप्र-अयनीयंस्य । निष्कासे । उदयनीयमित्युंत्-अयनीयंम् । अभि । निरितिं । वपंति । सा । एव । सा । यज्ञस्यं । सन्तंतिरितिसं-ततिः । याः । प्रायणीयस्येतिंप्र-अयनीयंस्य । याज्याः । यत् । ताः । उदयनीयस्येत्युंत्-अयनीयंस्य । याज्याः । कुर्यात् । पराङ् । अमुम् । लोकम् । एतिं । गृहेतुः । प्रमायुंकइतिंप्र-मायुंकः । स्यात् । याः । प्रायणीयस्येतिंप्र-अयनीयंस्य । पुरोनुवाक्याइतिपुरः-अनुवाक्याः । ताः । उदयनीयस्येत्युंत्-अयनीयंस्य । याज्याः । करोति । अस्मिन्न् । एव । लोके । प्रतीतिं । तिष्ठति ॥ [३८]
प्रज्ञात्यैपश्यत्यनू याजवद्यजंमानोऽनुंपुरोनुवाक्यांस्ताअष्टौचं ॥ ❀ ॥५॥

कद्रूः । च । वै । सुपर्णीतिंसु-पर्णी । च । आत्मरूपयोरित्यांत्म-रूपयोः । अस्पर्धेताम् । सा । कद्रूः । सुपर्णीमितिंसु-पर्णीम् । अजयत् । सा । अब्रवीत् । तृतीयंस्याम् । इतः । दिवि । सोमंः । तम् । एतिं । हर । तेनं । आत्मानंम् । निरितिं । क्रीणीष्व । इतिं । इयम् । वै । कद्रूः । असौ । सुपर्णीतिंसु-पर्णी । छन्दांꣳसि । सौपर्णेयाः । सा । अब्रवीत् । अस्मै । वै । पितरौं । पुत्रान् । बिभृतः । तृतीयंस्याम् । इतः । दिवि । सोमंः । तम् । एतिं । हर । तेनं । आत्मानंम् । निरितिं । क्रीणीष्व । [३९] इतिं । मा । कद्रूः । अवोचत् । इतिं । जगंती । उदितिं । अपतत् । चतुंर्द

शाख्येरेतिचतुर्दश-अख्षरा । सती । सा । अप्राप्येत्यप्रं-आप्य । नीति । अवर्तत । तस्यै । द्वेइतिं । अख्षरेइतिं । अमीयेताम् । सा । पशुभिरितिपशु-भिः । च । दीख्षया । च । एतिं । अगच्छत् । तस्मात् । जगती । छन्दसाम् । पशव्यतमेतिपशव्यं-तमा । तस्मात् । पशुमन्तमितिपशु-मन्तम् । दीख्षा । उपेतिं । नमति । त्रिष्टुक् । उदिति । अपतत् । त्रयोदशाख्षरेतित्रयोदश-अख्षरा । सती । सा । अप्राप्येत्यप्रं-आप्य । नीति । अवर्तत । तस्यै । द्वेइतिं । अख्षरेइतिं । अमीयेताम् । सा । दक्षिणाभिः । च । [४०] तपसा । च । एतिं । अगच्छत् । तस्मात् । त्रिष्टुभः । लोके । माध्यन्दिने । सर्वने । दक्षिणाः । नीयन्ते । एतत् । खलु । वाव । तपः । इति । आहुः । यः । स्वम् । ददाति । इति । गायत्री । उदिति । अपतत् । चतुरख्षरेतिचतुः-अख्षरा । सती । अजया । ज्योतिषा । तम् । अस्यै । अजा । अभीति । अरुन्ध । तत् । अजायाः । अजत्वमित्यज-त्वम् । सा । सोमम् । च । एतिं । अहरत् । चत्वारि । च । अख्षराणि । सा । अष्टाख्षरेत्यष्टा-अख्षरा । समिति । अपद्यत । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । [४१] कस्मात् । सत्यात् । गायत्री । कनिष्ठा । छन्दसाम् । सती । यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम् । परीति । इयाय । इति । यत् । एव । अदः । सोमम् । एतिं । अहरत् । तस्मात् । यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम् । परीति । एत् । तस्मात् । तेजस्विनीतमेतितेजस्विनी-तमा । पद्भ्यामितिपत्-भ्याम् । द्वेइतिं । सर्वनेइतिं । समगृह्णादितिसं-अगृह्णात् । मुखेन । एकम् । यत् । मुखेन । समगृह्णादितिसं-अगृह्णात् । तत् । अधयत् । तस्मात् । द्वेइतिं । सर्वनेइतिं । शुक्रवतीइतिशुक्र-वती । प्रातस्सवनमितिप्रातः-सवनम् । च । माध्यन्दिनम् । च । तस्मात् । तृतीयसवनइतितृतीय-सवने । ऋजीषम् । अभीति । सुन्वन्ति । धीतम् । इव । हि । मन्यन्ते । [४२] आशिरम् । अवेति । नयति । सशुक्रत्वायेतिसशुक्र-त्वाय । अथोइति । समिति । भरति । एव । एनत् । तम् । सोमम् । आह्रियमाणमित्या-ह्रियमाणम् । गन्धर्वः । विश्वावसुरितिविश्व-वसुः । परीति । अमुष्णात् । सः । तिस्रः । रात्रीः । परिमुषितइतिपरि-मुषितः । अवसत् । तस्मात् । तिस्रः । रात्रीः । क्रीतः । सोमः । वसति । ते । देवाः । अब्रुवन् । स्त्रीकामाइतिस्त्री-कामाः । वै । गन्धर्वाः । स्त्रिया । निरिति । क्रीणाम । इति । ते । वाचम् । स्त्रियम् । एकहायनीमित्येक-हायनीम् । कृत्वा । तया । निरि

ति । अक्रीणन्न् । सा । रोहित् । रूपम् । कृत्वा । गन्धर्वेभ्यः । [४३] अपक्रम्येत्यंप-क्रम्यं । अतिष्ठत् । तत् । रोहितः । जन्मं । ते । देवाः । अब्रुवन्न् । अपेतिं । युष्मत् । अक्रमीत् । न । अस्मान् । उपावर्ततइत्युंप-आवंर्ततेते । वीति । ह्वयामहै । इतिं । ब्रह्मं । गन्धर्वाः । अवंदन्न् । अगायन्न् । देवाः । सा । देवान् । गायंतः । उपावर्त तेत्युंप-आवंर्तत । तस्मात् । गायंन्तम् । स्त्रियः । कामयन्ते । कामुंकाः । एनम् । स्त्रियः । भवन्ति । यः । एवम् । वेदं । अथोइति । यः । एवम् । विद्वान् । अपीतिं । जन्येषु । भवति । तेभ्यः । एव । ददति । उत । यत् । बहुतयाइतिबहु-तयाः । [४४] भवन्ति । एकहायन्येत्येकं-हायन्या । क्रीणाति । वाचा । एव । एनम् । सर्वया । क्रीणा ति । तस्मात् । एकहायनाइत्येकं-हायनाः । मनुष्याः । वाचम् । वदन्ति । अकूटया । अकर्णया । अकाणया । अश्लोणया । असंप्तशफयेत्यसंप्त-शफया । क्रीणाति । सर्वया । एव । एनम् । क्रीणाति । यत् । श्वेतया । क्रीणीयात् । दुश्चर्मेतिदुः-चर्मा । यजमानः । स्यात् । यत् । कृष्णया । अनुस्तरणीत्यनु-स्तरणी । स्यात् । प्रमायुकइतिप्र-मायुकः । यजमानः । स्यात् । यत् । द्विरूपयेतिद्वि-रूपया । वार्त्रघ्नीतिवार्त्रं-घ्नी । स्यात् । सः । वा । अन्यम् । जिनीयात् । तम् । वा । अन्यः । जिनीयात् । अरुणया । पिङ्गाक्ष्ये तिपिङ्ग-अक्ष्या । क्रीणाति । एतत् । वै । सोमस्य । रूपम् । स्वया । एव । एनम् । देवतया । क्रीणाति ॥ [४५] निष्क्रीणीष्वदक्षिणाभिश्चवदन्तिमन्यन्तेगन्धर्वेभ्यो बहुतयाः पिङ्गाक्ष्यादशंच ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ ६ ॥

तत् । हिरण्यम् । अभवत् । तस्मात् । अद्भ्यइत्यत्-भ्यः । हिरण्यम् । पुनन्ति । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । कस्मात् । सत्यात् । अनस्थिकेन । प्रजा इतिप्र-जाः । प्रवीयन्तइतिप्र-वीयन्ते । अस्थन्वतीरित्यस्थन्न्-वतीः । जायन्ते । इति । यत् । हिरण्यम् । घृते । अवधायेत्यव-धाय । जुहोति । तस्मात् । अनस्थिकेन । प्र जाइतिप्र-जाः । प्रेति । वीयन्ते । अस्थन्वतीरित्यस्थन्न्-वतीः । जायन्ते । एतत् । वै । अग्नेः । प्रियम् । धाम । यत् । घृतम् । तेजः । हिरण्यम् । इयम् । ते । शुक्र । तनूः । इदम् । वर्चः । इति । आह । सतेजसमितिस-तेजसम् । एव । एनम् । स तनुमितिस-तनुम् । [४६] करोति । अथोइति । समिति । भरति । एव । एनम् । यत् । अवद्धम् । अवदध्यादित्यव-दध्यात् । गर्भाः । प्रजानामितिप्र-जानाम् । परा

पार्तुकाइतिपरा-पार्तुकाः । स्युः । बुद्धम् । अवेति । दधाति । गर्भाणाम् । धृत्यै । निष्टर्क्यम् । बध्नाति । प्रजानामितिप्र-जानाम् । प्रजननायेतिप्र-जननाय । वाक् । वै । एषा । यत् । सोमक्रयणीतिसोम-क्रयणी । जूः । असि । इति । आह । यत् । हि । मनसा । जवते । तत् । वाचा । वदति । धृता । मनसा । इति । आह । मनसा । हि । वाक् । धृता । जुष्टा । विष्णवे । इति । आह । [४७] यज्ञः । वै । विष्णुः । यज्ञाय । एव । एनाम् । जुष्टाम् । करोति । तस्याः । ते । सत्यसवसइतिसत्य-सवसः । प्रसवइतिप्र-सवे । इति । आह । सवितृप्रसूतामितिसवितृ-प्रसूताम् । एव । वाचम् । अवेति । रुन्धे । काण्डेकाण्डइतिकाण्डे-काण्डे । वै । क्रियमाणे । यज्ञम् । रक्षाꣳसि । जिघाꣳसन्ति । एषः । खलु । वै । अरक्षोहतइत्यरक्षः-हतः । पन्थाः । यः । अग्नेः । च । सूर्यस्य । च । सूर्यस्य । चक्षुः । एति । अरुहम् । अग्नेः । अक्ष्णः । कनीनिकाम् । इति । आह । यः । एव । अरक्षोहतइत्यरक्षः-हतः । पन्थाः । तम् । समारोहतीतिसं-आरोहति । [४८] वाक् । वै । एषा । यत् । सोमक्रयणीतिसोम-क्रयणी । चित् । असि । मना । असि । इति । आह । शास्ति । एव । एनाम् । एतत् । तस्मात् । शिष्टाः । प्रजाइतिप्र-जाः । जायन्ते । चित् । असि । इति । आह । यत् । हि । मनसा । चेतयते । तत् । वाचा । वदति । मना । असि । इति । आह । यत् । हि । मनसा । अभिगच्छतीत्यभि-गच्छति । तत् । करोति । धीः । असि । इति । आह । यत् । हि । मनसा । ध्यायति । तत् । वाचा । [४९] वदति । दक्षिणा । असि । इति । आह । दक्षिणा । हि । एषा । यज्ञिया । असि । इति । आह । यज्ञियाम् । एव । एनाम् । करोति । क्षत्रिया । असि । इति । आह । क्षत्रिया । हि । एषा । अदितिः । असि । उभयतश्शीर्ष्णीत्युभयतः-शीर्ष्णी । इति । आह । यत् । एव । आदित्यः । प्रायणीयइतिप्र-अयनीयः । यज्ञानाम् । आदित्यः । उदयनीयइत्युत्-अयनीयः । तस्मात् । एवम् । आह । यत् । अबद्धा । स्यात् । अयता । स्यात् । यत् । पदिबद्धेतिपदि-बद्धा । अनुस्तरणीत्यनु-स्तरणी । स्यात् । प्रमायुकइतिप्र-मायुकः । यजमानः । स्यात् । [५०] यत् । कर्णगृहीतेतिकर्ण-गृहीता । वार्त्रघ्नीतिवार्त्र-घ्नी । स्यात् । सः । वा । अन्यम् । जिनीयात् । तम् । वा । अन्यः । जिनीयात् । मित्रः । त्वा । पदि । बध्नातु । इति । आह । मित्रः । वै । शिवः । देवानाम् । तेन । एव ।

एनाम् । पदि । बध्नाति । पूषा । अध्वनः । पातु । इति । आह । इयम् । वै । पूषा । इमाम् । एव । अस्याः । अधिपामित्यधि-पाम् । अकः । समंष्ट्याइतिसं- अष्ट्यै । इन्द्राय । अध्यक्षायेत्यधि-अक्षाय । इति । आह । इन्द्रम् । एव । अस्याः । अध्यक्षमित्यधि-अक्षम् । करोति । [५१] अन्विति । त्वा । माता । मन्यताम् । अन्विति । पिता । इति । आह । अनुमतयेत्यनु-मतया । एव । एनया । क्रीणाति । सा । देवि । देवम् । अच्छ । इहि । इति । आह । देवी । हि । एषा । देवः । सोमः । इन्द्राय । सोमम् । इति । आह । इन्द्राय । हि । सोमः । आह्रियतइत्या-ह्रियते । यत् । एतत् । यजुः । न । ब्रूयात् । पराची । एव । सोमक्रयणीतिसोम-क्रयणी । इयात् । रुद्रः । त्वा । एति । वर्तयतु । इति । आह । रुद्रः । वै । क्रूरः । [५२] देवानाम् । तम् । एव । अस्यै । परस्तात् । दधाति । आवृत्त्याइत्या-वृत्त्यै । क्रूरम् । इव । वै । एतत् । करोति । यत् । रुद्रस्य । कीर्तयति । मित्रस्य । पथा । इति । आह । शान्त्यै । वाचा । वै । एषः । वीति । क्रीणीते । यः । सोमक्रयण्येतिसोम-क्रयण्या । स्वस्ति । सोमसखेतिसोम-सखा । पुनः । एति । इहि । सह । रय्या । इति । आह । वाचा । एव । विक्रीयेतिवि-क्रीय । पुनः । आत्मन् । वाचम् । धत्ते । अनुपदासुकेत्यनुप-दासुका । अस्य । वाक् । भवति । यः । एवम् । वेद ॥ [५३] सतनुव्विँष्णवइत्याहसमारोहतिध्यायतितद्वाचायजमानस्स्यात्करोतिक्रूरोवेद ॥ ❀ ॥ ७ ॥

षट् । पदानि । अनु । नीति । क्रामति । षडहमितिषट्- अहम् । वाक् । न । अतीति । वदति । उत । सँव्वथ्सरस्येतिसं-वथ्सरस्य । अयने । यावती । एव । वाक् । ताम् । अवेति । रुन्धे । सप्तमे । पदे । जुहोति । सप्तपदेतिसप्त-पदा । शक्वरी । पशवः । शक्वरी । पशून् । एव । अवेति । रुन्धे । सप्त । ग्राम्याः । पशवः । सप्त । आरण्याः । सप्त । छन्दाꣳसि । उभयस्य । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । वस्वी । असि । रुद्रा । असि । इति । आह । रूपम् । एव । अस्याः । एतत् । महिमानम् । [५४] व्याचष्टइतिवि-आचष्टे । बृहस्पतिः । त्वा । सुम्ने । रण्वतु । इति । आह । ब्रह्म । वै । देवानाम् । बृहस्पतिः । ब्रह्मणा । एव । अस्मै । पशून् । अवेति । रुन्धे । रुद्रः । वसुभिरितिवसु-भिः । एति । चिकेतु । इति । आह । आवृत्त्याइत्या-वृत्त्यै । पृथिव्याः । त्वा । मूर्द्धन् । एति । जिघर्मि । देवयजनइतिदेव-यजने । इति । आह । पृथिव्याः । हि । एषः ।

मूर्धा । यत् । देवयजनमितिदेव-यजनम् । इडायाः । पदे । इति । आह । इडायै । हि । एतत् । पदम् । यत् । सोमक्रयण्याइतिसोम-क्रयण्यै । घृतवतीतिघृत-वति । स्वाहा । [५५] इति । आह । यत् । एव । अस्यै । पदात् । घृतम् । अपीड्यत । तस्मात् । एवम् । आह । यत् । अध्वर्युः । अनग्नौ । आहुतिमित्या-हुतिम् । जुहुयात् । अन्धः । अध्वर्युः । स्यात् । रक्षा॑ꣳसि । यज्ञम् । हन्युः । हिरण्यम् । उपास्येत्युप-अस्य । जुहोति । अग्निवतीत्यग्नि-वति । एव । जुहोति । न । अन्धः । अध्वर्युः । भवति । न । यज्ञम् । रक्षा॑ꣳसि । घ्नन्ति । काण्डेकाण्डइतिकाण्डे-काण्डे । वै । क्रियमाणे । यज्ञम् । रक्षा॑ꣳसि । जिघाꣳसन्ति । परिलिखितमितिपरि-लिखितम् । रक्षः । परिलिखिता इतिपरि-लिखिताः । अरातयः । इति । आह । रक्षसाम् । अपहत्याइत्यप-हत्यै । [५६] इदम् । अहम् । रक्षसः । ग्रीवाः । अपीति । कृन्तामि । यः । अस्मान् । द्वेष्टि । यम् । च । वयम् । द्विष्मः । इति । आह । द्वौ । वाव । पुरुषौ । यम् । च । एव । द्वेष्टि । यः । च । एनम् । द्वेष्टि । तयोः । एव । अनन्तरायमित्यनन्तः-आयम् । ग्रीवाः । कृन्तति । पशवः । वै । सोमक्रयण्याइतिसोम-क्रयण्यै । पदम् । यावत्स्मृत मितियावत्-स्मृतम् । समिति । वपति । पशून् । एव । अवेति । रुन्धे । अस्मेइति । रायः । इति । समिति । वपति । आत्मानम् । एव । अध्वर्युः । [५७] पशुभ्यइति पशु-भ्यः । न । अन्तः । एति । त्वेइति । रायः । इति । यजमानाय । प्रेति । यच्छति । यजमाने । एव । रयिम् । दधाति । तोते । रायः । इति । पत्नियै । अर्द्धः । वै । एषः । आत्मनः । यत् । पत्नी । यथा । गृहेषु । निधत्तइतिनि-धत्ते । तादृक् । एव । तत् । त्वष्टीमती । ते । सपेय । इति । आह । त्वष्टा । वै । पशूनाम् । मिथुनानाम् । रूपकृदितिरूप-कृत् । रूपम् । एव । पशुषु । दधाति । अस्मै । वै । लोकाय । गार्हपत्यइतिगार्ह-पत्यः । एति । धीयते । अमुष्मै । आहवनीयइत्या-हवनीयः । यत् । गार्हपत्यइतिगार्ह-पत्ये । उपवपेदित्युप-वपेत् । अस्मिन्न् । लोके । पशुमानितिपशु-मान् । स्यात् । यत् । आहवनीयइत्या-हवनीये । अमुष्मिन्न् । लोके । पशुमानितिपशु-मान् । स्यात् । उभयोः । उपेति । वपति । उभयोः । एव । एनम् । लोकयोः । पशुमन्तमितिपशु-मन्तम् । करोति ॥ [५८] महिमानꣳस्वाहाऽपहत्या अध्वर्युर्धीयतेचतुर्विꣳशतिश्च ॥ ❀ ❀ ❀ ॥ ८ ॥

ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । विचित्यइतिवि-चित्यः । सोमा(३): । न । विचित्या(३)इतिवि-चित्या(३): । इति । सोमः । वै । ओषधीनाम् । राजा । तस्मिन्न् । यत् । आपन्नमित्या-पन्नम् । ग्रसितम् । एव । अस्य । तत् । यत् । विचिनुयादितिवि-चिनुयात् । यथा । आस्यात् । ग्रसितम् । निष्खिदतीतिनिः-खिदति । तादृक् । एव । तत् । यत् । न । विचिनुयादितिवि-चिनुयात् । यथा । अक्षन्न् । आपन्नमित्या-पन्नम् । विधावतीतिवि-धावति । तादृक् । एव । तत् । क्षोधुकः । अध्वर्युः । स्यात् । क्षोधुकः । यजमानः । सोमविक्रयिन्नितिसोम-विक्रयिन्न् । सोमम् । शोधय । इति । एव । ब्रूयात् । यदि । इतरम् । [५९] यदि । इतरम् । उभयेन । एव । सोमविक्रयिणमितिसोम-विक्रयिणम् । अर्पयति । तस्मात् । सोमविक्रयीतिसोम-विक्रयी । क्षोधुकः । अरुणः । ह । स्म । आह । औपवेशिरित्यौप-वेशिः । सोमक्रयणइतिसोम-क्रयणे । एव । अहम् । तृतीयसवनमितितृतीय-सवनम् । अवेति । रुन्धे । इति । पशूनाम् । चर्मन्न् । मिमीते । पशून् । एव । अवेति । रुन्धे । पशवः । हि । तृतीयम् ।सवनम् । यम् । कामयेत । अपशुः । स्यात् । इति । ऋक्षतः । तस्य । मिमीत । ऋक्षम् । वै । अपशव्यम् । अपशुः । एव । भवति । यम् । कामयेत । पशुमानितिपशु-मान् । स्यात् । [६०] इति । लोमतः । तस्य । मिमीत । एतत् । वै । पशूनाम् । रूपम् । रूपेण । एव । अस्मै । पशून् । अवेति । रुन्धे । पशुमानितिपशु-मान् । एव । भवति । अपाम् । अन्ते । क्रीणाति । सरसमितिस-रसम् । एव । एनम् । क्रीणाति । अमात्यः । असि । इति । आह । अमा । एव । एनम् । कुरुते । शुक्रः । ते । ग्रहः । इति । आह । शुक्रः । हि । अस्य । ग्रहः । अनसा । अच्छ । याति । महिमानम् । एव । अस्य । अच्छ । याति । अनसा । [६१] अच्छ । याति । तस्मात् । अनोवाह्यमित्यनः-वाह्यम् । समे । जीवनम् । यत्र । खलु । वै । एतम् । शीर्ष्णा । हरन्ति । तस्मात् । शीर्षहार्यमितिशीर्ष-हार्यम् । गिरौ । जीवनम् । अभि । त्यम् । देवम् । सवितारम् । इति । अतिच्छन्दसेत्यति-छन्दसा । ऋचा । मिमीते । अतिच्छन्दाइत्यति-छन्दाः । वै । सर्वाणि । छन्दांसि । सर्वेभिः । एव । एनम् । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । मिमीते । वर्ष्म । वै । एषा । छन्दसाम् । यत् । अतिच्छन्दाइत्यति-छन्दाः । यत् । अतिच्छन्दसेत्यति-छन्दसा । ऋचा । मि

मीते । वर्ष्मं । एव । एनम् । समानानाम् । करोति । एकयैकयेत्येकया-एकया । उत्सर्गमित्युत्-सर्गम् । [६२] मिमीते । अयातयाम्नियायातयाम्नियेत्ययातयाम्निया-अयातयाम्निया । एव । एनम् । मिमीते । तस्मात् । नानावीर्याइतिनाना-वीर्याः । अङ्गुलयः । सर्वासु । अङ्गुष्ठम् । उप । नीति । गृह्णाति । तस्मात् । समावद्वीर्यइति समावत्-वीर्यः । अन्याभिः । अङ्गुलिभिरित्यङ्गुलि-भिः । तस्मात् । सर्वाः । अनु । समिति । चरति । यत् । सह । सर्वाभिः । मिमीत । सꣳश्लिष्टाइतिसं-श्लिष्टाः । अङ्गुलयः । जायेरन् । एकयैकयेत्येकया-एकया । उत्सर्गमित्युत्-सर्गम् । मिमीते । तस्मात् । विभक्ताइतिवि-भक्ताः । जायन्ते । पञ्च । कृत्वः । यजुषा । मिमीते । पञ्चाक्षरेतिपञ्च-अक्षरा । पङ्क्तिः । पाङ्क्तः । यज्ञः । यज्ञम् । एव । अवेति । रुन्धे । पञ्च । कृत्वः । तूष्णीम् । [६३] दश । समिति । पद्यन्ते । दशाक्षरेतिदश-अक्षरा । विराडितिवि-राट् । अन्नम् । विराडितिवि-राट् । विराजेतिवि-राजा । एव । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । अवेति । रुन्धे । यत् । यजुषा । मिमीते । भूतम् । एव । अवेति । रुन्धे । यत् । तूष्णीम् । भविष्यत् । यत् । वै । तावान् । एव । सोमः । स्यात् । यावन्तम् । मिमीते । यजमानस्य । एव । स्यात् । न । अपीति । सदस्यानाम् । प्रजाभ्यइतिप्र-जाभ्यः । त्वा । इति । उप । समिति । ऊहति । सदस्यान् । एव । अन्वाभजतीत्यनु-आभजति । वाससा । उपेति । नह्यति । सर्वदेवत्यमितिसर्व-देवत्यम् । वै । [६४] वासः । सर्वाभिः । एव । एनम् । देवताभिः । समिति । अर्धयति । पशवः । वै । सोमः । प्राणायेतिप्र-अनाय । त्वा । इति । उपेति । नह्यति । प्राणमितिप्र-अनम् । एव । पशुषु । दधाति । व्यानायेतिवि-अनाय । त्वा । इति । अन्विति । शृन्थति । व्यानमितिवि-अनम् । एव । पशुषु । दधाति । तस्मात् । स्वपन्तम् । प्राणाइतिप्र-अनाः । न । जहति ॥ [६५] इतरम्पशुमान्भ्स्याद्यात्यनसोत्सर्गन्तूष्णीꣳसर्वदेवत्यँवैलयस्त्रिꣳशच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥९॥

यत् । कलया । ते । शफेन । ते । क्रीणानि । इति । पणेत । अगोअर्घमित्यगो-अर्घम् । सोमम् । कुर्यात् । अगोअर्घमित्यगो-अर्घम् । यजमानम् । अगोअर्घमित्यगो-अर्घम् । अध्वर्युम् । गोः । तु । महिमानम् । न । अवेति । तिरेत् । गवा ।

ते । क्रीणानि । इति । एव । ब्रूयात् । गोअर्घमितिगो-अर्घम् । एव । सोमम् । क रोति । गोअर्घमितिगो-अर्घम् । यजमानम् । गोअर्घमितिगो-अर्घम् । अध्वर्युम् । न । गोः । महिमानम् । अवेति । तिरति । अजया । क्रीणाति । सतपसमितिस-तपसम् । एव । एनम् । क्रीणाति । हिरण्येन । क्रीणाति । सशुक्रमितिस-शुक्रम् । एव । [६६] एनम् । क्रीणाति । धेन्वा । क्रीणाति । साशिरमितिस-आशिरम् । एव । एनम् । क्रीणाति । ऋषभेण । क्रीणाति । सेन्द्रमितिस-इन्द्रम् । एव । एनम् । क्रीणाति । अनडुहा । क्रीणाति । वह्निः । वै । अनड्वान् । वह्निना । एव । वह्नि । यज्ञस्य । क्रीणाति । मिथुनाभ्याम् । क्रीणाति । मिथुनस्य । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । वाससा । क्रीणाति । सर्वदेवत्यमितिसर्व-देवत्यम् । वै । वासः । सर्वाभ्यः । एव । एनम् । देवताभ्यः । क्रीणाति । दश । समिति । पद्यन्ते । दशाक्षरेतिदश-अक्षरा । विराडितिवि-राट् । अन्नम् । विराडितिवि-राट् । विराजेतिवि-राजा । एव । अन्नाद्य मित्यन्न-अद्यम् । अवेति । रुन्धे । [६७] तपसः । तनूः । असि । प्रजापतेरितिप्रजा-पतेः । वर्णः । इति । आह । पशुभ्यइतिपशु-भ्यः । एव । तत् । अध्वर्युः । नीति । ह्नुते । आत्मनः । अनाव्रस्कायेत्यना-व्रस्काय । गच्छति । श्रियम् । प्रेति । पशून् । आप्नोति । यः । एवम् । वेद । शुक्रम् । ते । शुक्रेण । क्रीणामि । इति । आह । यथायजुरितियथा-यजुः । एव । एतत् । देवाः । वै । येन । हिरण्येन । सोमम् । अ क्रीणन् । तत् । अभीषहेत्यभि-सहा । पुनः । एति । अददत । कः । हि । तेजसा । विक्रेष्यतइतिवि-क्रेष्यते । इति । येन । हिरण्येन । [६८] सोमम् । क्रीणीयात् । तत् । अभीषहेत्यभि-सहा । पुनः । एति । ददीत । तेजः । एव । आत्मन् । धत्ते । अस्मे इति । ज्योतिः । सोमविक्रयिणीतिसोम-विक्रयिणि । तमः । इति । आह । ज्योतिः । एव । यजमाने । दधाति । तमसा । सोमविक्रयिणमितिसोम-विक्रयिणम् । अर्पय ति । यत् । अनुपग्रथ्येत्यनुप-ग्रथ्य । हन्यात् । दन्दशूकाः । ताम् । समाम् । सर्पाः । स्युः । इदम् । अहम् । सर्पाणाम् । दन्दशूकानाम् । ग्रीवाः । उपेति । ग्रथ्नामि । इति । आह । अदन्दशूकाः । ताम् । समाम् । सर्पाः । भवन्ति । तमसा । सोमवि क्रयिणमितिसोम-विक्रयिणम् । विध्यति । स्वान । [६९] भ्राज । इति । आह । एते । वै । अमुष्मिन् । लोके । सोमम् । अरक्षन् । तेभ्यः । अधीति । सोमम् ।

एतिं । अह्वन्न् । यत् । एतेभ्यः । सोमक्रयंणानितिंसोम-क्रयंणान् । न । अनुदिशे दित्यंनु-दिशेत् । अक्रीतः । अस्य । सोमः । स्यात् । न । अस्य । एते । अमुष्मिन्न् । लोके । सोमंम् । रक्षेयुः । यत् । एतेभ्यः । सोमक्रयंणानितिंसोम-क्रयंणान् । अनु दिशतीत्यंनु-दिशति । क्रीतः । अस्य । सोमः । भवति । एते । अस्य । अमुष्मिन्न् । लोके । सोमंम् । रक्षन्ति ॥ [७०] सशुंक्रमेवरुन्धइतियेनहिरंण्येनस्वानचतुंश्चत्वारिꣳशञ्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥१०॥

वारुणः । वै । क्रीतः । सोमः । उपंनद्धइत्युपं-नद्धः । मित्रः । नः । एतिं । इहि । सुमित्रधाइतिसुमित्र-धाः । इतिं । आह । शान्त्यै । इन्द्रंस्य । ऊरुम् । एतिं । विश । दक्षिणम् । इतिं । आह । देवाः । वै । यम् । सोमंम् । अक्रीणन्न् । तम् । इन्द्रंस्य । ऊरौ । दक्षिणे । एतिं । असादयन्न् । एषः । खलु । वै । एतर्हि । इन्द्रः । यः । यजंते । तस्मात् । एवम् । आह । उदितिं । आयुंषा । स्वायुषेतिंसु-आयुषा । इतिं । आह । देवताः । एव । अन्वारभ्येत्यंनु-आरभ्यं । उदितिं । [७१] तिष्ठति । उरु । अन्तरिक्षम् । अन्विति । इहि । इतिं । आह । अन्तरिक्षदेवत्यंइत्यन्तरिक्ष-देवत्यः । हि । एतर्हि । सोमः । अदित्याः । सदः । असि । अदित्याः । सदः । एतिं । सीद । इतिं । आह । यथायजुरितिंयथा-यजुः । एव । एतत् । वीतिं । वै । एनम् । एतत् । अर्धयति । यत् । वारुणम् । सन्तम् । मैत्रम् । करोतिं । वारुण्या । ऋचा । एतिं । सादयति । स्वया । एव । एनम् । देवतया । समितिं । अर्धयति । वासंसा । पर्यानंह्यतीतिंपरि-आनंह्यति । सर्वदेवत्यमितिंसर्व-देवत्यंम् । वै । वासः । सर्वाभिः । एव । [७२] एनम् । देवताभिः । समितिं । अर्धयति । अथोइतिं । रक्षसाम् । अपंहत्याइत्यपं-हत्यै । वनेषु । वीतिं । अन्तरिक्षम् । ततान । इतिं । आह । वनेषु । हि । वीतिं । अन्तरिक्षम् । ततान । वाजंम् । अर्वत्स्वित्यर्वत्-सु । इतिं । आह । वाजंम् । हि । अर्वत्स्वित्यर्वत्-सु । पयः । अघ्नियासु । इतिं । आह । पयः । हि । अघ्नियासु । हृत्स्वितिंहृत्-सु । क्रतुम् । इतिं । आह । हृत्स्वितिंहृत्-सु । हि । क्रतुम् । वरुणः । विक्षु । अग्निम् । इतिं । आह । वरुणः । हि । विक्षु । अग्निम् । दिवि । सूर्यम् । [७३] इतिं । आह । दिवि । हि । सूर्यम् । सोमंम् । अद्रौ । इतिं । आह । ग्रावाणः । वै । अद्रयः । तेषु । वै । एषः । सोमंम् । दधाति । यः । यजंते । तस्मात् ।

एवम् । आह । उदिति । उ । त्यम् । जातवेदसमितिजात-वेदसम् । इति । सौर्या । ऋचा । कृष्णाजिनमितिकृष्ण-अजिनम् । प्रत्यानंह्यतीतिप्रति-आनंह्यति । रक्षं साम् । अपहत्याइत्यप-हत्यै । उस्रौ । एति । इतम् । धूरू षाहाविति धूः-साहौ । इति । आह । यथायजुरितियथा-यजुः । एव । एतत् । प्रेति । च्यवस्व । भुवः । पते । इति । आह । भूतानाम् । हि । [७४] एषः । पतिः । विश्वानि । अभीति । धामानि । इति । आह । विश्वानि । हि । एषः । अभीति । धामानि । प्रच्यवतइतिप्र-च्यवते । मा । त्वा । परिपरीतिपरि-परी । विदत् । इति । आह । यत् । एव । अदः । सोमम् । आ ह्रियमाणमित्या-ह्रियमाणम् । गन्धर्वः । विश्वावसुरितिविश्व-वसुः । पर्यमुष्णादिति परि-अमुष्णात् । तस्मात् । एवम् । आह । अपरिमोषायेत्यपरि-मोषाय । यजमान स्य । स्वस्त्ययनीतिस्वस्ति-अयनी । असि । इति । आह । यजमानस्य । एव । एषः । यज्ञस्य । अन्वारम्भइत्यनु-आरम्भः । अनवच्छित्त्याइत्यनव-छित्त्यै । वरुणः । वै । एषः । यजमानम् । अभि । एति । एति । यत् । [७५] क्रीतः । सोमः । उपनद्ध इत्युप-नद्धः । नमः । मित्रस्य । वरुणस्य । चक्षसे । इति । आह । शान्त्यै । एति । सोमम् । वहन्ति । अग्निना । प्रतीति । तिष्ठते । तौ । सम्भवन्ताविति सं-भवन्तौ । यजमानम् । अभि । समिति । भवतः । पुरा । खलु । वाव । एषः । मेधाय । आत्मा नम् । आरभ्येत्या-रभ्य । चरति । यः । दीक्षितः । यत् । अग्नीषोमीयमित्यग्नी-सो मीयम् । पशुम् । आलभतइत्या-लभते । आत्मनिष्क्रयणइत्यात्म-निष्क्रयणः । एव । अस्य । सः । तस्मात् । तस्य । न । आश्यम् । पुरुषनिष्क्रयणइतिपुरुष-निष्क्रयणः । इव । हि । अथोइति । खलु । आहुः । अग्नीषोमाभ्यामित्यग्नी-सोमाभ्याम् । वै । इन्द्रः । वृत्रम् । अहन्न् । इति । यत् । अग्नीषोमीयमित्यग्नी-सोमीयम् । पशुम् । आल भतइत्या-लभते । वार्त्रघ्नइतिवार्त्र-घ्नः । एव । अस्य । सः । तस्मात् । उ । आश्यम् । वारुण्या । ऋचा । परीति । चरति । स्वया । एव । एनम् । देवतया । परीति । चरति ॥

[७६] अन्वारभ्योत्सर्वाभिरेवसूर्यम्भूताना ँ हीतियदाहुस्सप्तवि ँ शतिश्च ॥ ११ ॥

प्राचीनव ँ शय्यावन्तऋक्सामेवाग्वैदेवेभ्यो देवावैदेवयजनङ्क्द्रू श्रतद्धिरण्य ँ पद् पदानिब्रह्मवादिनोविचित्योयत्कलयातेवारुणोवैक्रीतस्सोमएकादश ॥ ॥ ११ ॥

प्राचीनवꣳशꣳस्वाहेत्यांहुर्येऽन्तश्शरालेपसन्तपंसाचयत्कर्णगृहीतेतिलोमतो वांरुणप्पद् ध्संसतिः ॥ [७६] ॥ प्राचीनवꣳशम्परिचरति ॥ ॥

हरिः ओ (३) म् ॥

इति षष्ठकाण्डे प्रथमः प्रश्नः ॥

पष्ठकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः ॥

हरिः ओ (४) म् ॥

यत् । उभौ । विमुच्येतिवि-मुच्य । आतिथ्यम् । गृह्णीयात् । यज्ञम् । वीति । छिन्द्यात् । यत् । उभौ । अविमुच्येत्यवि-मुच्य । यथा । अनागतायेत्यना-गताय । आतिथ्यम् । क्रियते । तादृक् । एव । तत् । विमुक्तइतिवि-मुक्तः । अन्यः । अनड्वान् । भवति । अविमुक्तइत्यवि-मुक्तः । अन्यः । अथ । आतिथ्यम् । गृह्णाति । यज्ञस्य । सन्तत्याइतिसं-तत्यै । पत्नी । अन्वारभतइत्यनु-आरभते । पत्नी । हि । पारीणह्यस्येतिपारि-नह्यस्य । ईशे । पत्निया । एव । अनुमतमित्यनु-मतम् । निरिति । वपति । यत् । वै । पत्नी । यज्ञस्य । करोति । मिथुनम् । तत् । अथोइति । पत्नियाः । एव । [१] एषः । यज्ञस्य । अन्वारम्भइत्यनु-आरम्भः । अनवच्छित्त्याइत्यनव-छित्त्यै । यावद्भिरितियावत्-भिः । वै । राजा । अनुचरैरित्यनु-चरैः । आगच्छतीत्या-गच्छति । सर्वेभ्यः । वै । तेभ्यः । आतिथ्यम् । क्रियते । छन्दाꣳसि । खलु । वै । सोमस्य । राज्ञः । अनुचराणीत्यनु-चराणि । अग्नेः । आतिथ्यम् । असि । विष्णवे । त्वा । इति । आह । गायत्रियै । एव । एतेन । करोति । सोमस्य । आतिथ्यम् । असि । विष्णवे । त्वा । इति । आह । त्रिष्टुभे । एव । एतेन । करोति । अतिथेः । आतिथ्यम् । असि । विष्णवे । त्वा । इति । आह । जगत्यै । [२] एव । एतेन । करोति । अग्नये । त्वा । रायस्पोषदाव्न्नइतिरायस्पोष-दाव्ने । विष्णवे । त्वा । इति । आह । अनुष्टुभइत्यनु-स्तुभे । एव । एतेन । करोति । श्येनाय । त्वा । सोमभृतइतिसोम-भृते । विष्णवे । त्वा । इति । आह । गायत्रियै । एव । एतेन । करोति । पञ्च । कृत्वः । गृह्णाति । पञ्चाक्षरेतिपञ्च-अक्षरा । पङ्क्तिः । पाङ्क्तः । यज्ञः ।

यज्ञम् । एव । अवेति । रुन्धे । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । कस्मात् । सत्यात् । गायत्रियै । उभयतः । आतिथ्यस्य । क्रियते । इति । यत् । एव । अदः । सोमम् । एति । [३] अहरत् । तस्मात् । गायत्रियै । उभयतः । आतिथ्यस्य । क्रियते । पुरस्तात् । च । उपरिष्टात् । च । शिरः । वै । एतत् । यज्ञस्य । यत् । आतिथ्यम् । नवकपालइतिनव-कपालः । पुरोडाशः । भवति । तस्मात् । नवधेतिनव-धा । शिरः । विष्यूतमितिवि-स्यूतम् । नवकपालइतिनव-कपालः । पुरोडाशः । भवति । ते । त्रयः । त्रिकपालाइतित्रि-कपालाः । त्रिवृतेतित्रि-वृता । स्तोमेन । सम्मिताइति सं-मिताः । तेजः । त्रिवृदितित्रि-वृत् । तेजः । एव । यज्ञस्य । शीर्षन् । दधाति । नवकपालइतिनव - कपालः । पुरोडाशः । भवति । ते । त्रयः । त्रिकपालाइतित्रि-कपालाः । त्रिवृतेतित्रि-वृता । प्राणेनेतिप्र-अनेन । सम्मिताइतिसं-मिताः । त्रिवृदितित्रि-वृत् । वै । [४] प्राणइतिप्र-अनः । त्रिवृतमितित्रि-वृतम् । एव । प्राणमिति प्र-अनम् । अभिपूर्वमित्यभि-पूर्वम् । यज्ञस्य । शीर्षन् । दधाति । प्रजापतेरितिप्रजा-पतेः । वै । एतानि । पक्ष्माणि । यत् । अश्ववालाइत्यश्व-वालाः । ऐक्षवीइति । तिरश्चीइति । यत् । आश्ववालइत्याश्व-वालः । प्रस्तरइतिप्र - स्तरः । भवति । ऐक्षवीइति । तिरश्चीइति । प्रजापतेरितिप्रजा-पतेः । एव । तत् । चक्षुः । समिति । भरति । देवाः । वै । याः । आहुतीरित्या-हुतीः । अजुहवुः । ताः । असुराः । निष्कावम् । आदन् । ते । देवाः । कार्ष्मर्यम् । अपश्यन् । कर्मण्यः । वै । कर्म । एनेन । कुर्वीत । इति । ते । कार्ष्मर्यमयानितिकार्ष्मर्य-मयान् । परिधीनितिपरि-धीन् । [५] अकुर्वत । तैः । वै । ते । रक्षांसि । अपेति । अघ्नत । यत् । कार्ष्मर्यमयाइतिकार्ष्मर्य-मयाः । परिधयइतिपरि-धयः । भवन्ति । रक्षसाम् । अपहत्याइत्यप - हत्यै । समिति । स्पर्शयति । रक्षसाम् । अनन्ववचारायेत्यनन्-अवचाराय । न । पुरस्तात् । परीति । दधाति । आदित्यः । हि । एव । उद्यन्नित्युत्-यन् । पुरस्तात् । रक्षांसि । अपहन्तीत्यप-हन्ति । ऊर्ध्वेइति । समिधावितिसं-इधौ । एति । दधाति । उपरिष्टात् । एव । रक्षांसि । अपेति । हन्ति । यजुषा । अन्याम् । तूष्णीम् । अन्याम् । मिथुनत्वायेतिमिथुन-त्वाय । द्वेइति । एति । दधाति । द्विपादितिद्वि-

पात् । यजमानः । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वद न्ति । [६] अग्निः । च । वै । एतौ । सोमः । च । कथा । सोमाय । आतिथ्यम् । क्रियते । न । अग्नये । इति । यत् । अग्नौ । अग्निम् । मथित्वा । प्रहरतीतिप्र-हरति । तेन । एव । अग्नये । आतिथ्यम् । क्रियते । अथोइति । खलु । आहुः । अग्निः । सर्वाः । देवताः । इति । यत् । हविः । आसाद्येत्या-साद्य । अग्निम् । मन्थति । हव्याय । एव । आसन्नायेत्या-सन्नाय । सर्वाः । देवताः । जनयति ॥ [७] पत्नियाएवजगं त्याआत्रिवृद्वैपरिधीन्वदन्त्येकंचत्वारिंशच्च ॥ ❀ ❀ ॥ १ ॥

देवासुराइतिदेव-असुराः । सयँत्ताइतिसं-यत्ताः । आसन् । ते । देवाः । मिथः । विप्रियाइतिवि-प्रियाः । आसन् । ते । अन्यः । अन्यस्मै । ज्यैष्ठ्याय । अतिष्ठमानाः । पञ्चधेतिपञ्च-धा । वीति । अक्रामन् । अग्निः । वसुभिरितिवसु-भिः । सोमः । रुद्रैः । इन्द्रः । मरुद्भिरितिमरुत्-भिः । वरुणः । आदित्यैः । बृहस्पतिः । विश्वैः । देवैः । ते । अमन्यन्त । असुरेभ्यः । वै । इदम् । भ्रातृव्येभ्यः । रध्यामः । यत् । मिथः । विप्रि याइतिवि-प्रियाः । स्मः । याः । नः । इमाः । प्रियाः । तनुवः । ताः । समवद्या महाइतिसं-अवद्यामहै । ताभ्यः । सः । निरिति । ऋच्छात् । यः । [८] नः । प्रथ मः । अन्यः । अन्यस्मै । द्रुह्यात् । इति । तस्मात् । यः । सतानूनप्त्रिणामितिस- तानूनप्त्रिणाम् । प्रथमः । द्रुह्यति । सः । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । यत् । तानू नप्त्रमितितानू-नप्त्रम् । समवद्यतीतिसं-अवद्यति । भ्रातृव्याभिभूत्याइतिभ्रातृव्य- अभिभूत्यै । भवति । आत्मना । परेति । अस्य । भ्रातृव्यः । भवति । पञ्च । कृत्वः । अवेति । द्यति । पञ्चधेतिपञ्च धा । हि । ते । तत् । समवाद्यन्तेतिसं-अवाद्यन्त । अथोइति । पञ्चाक्षरेतिपञ्च अक्षरा । पङ्क्तिः । पाङ्क्तः । यज्ञः । यज्ञम् । एव । अ वेति । रुन्धे । आपतयइत्या पतये । त्वा । गृह्णामि । इति । आह । प्राणइतिप्र-अनः । वै । [९] आपतिरित्या-पतिः । प्राणमितिप्र-अनम् । एव । प्रीणाति । परिपतयइतिप रि-पतये । इति । आह । मनः । वै । परिपतिरितिपरि-पतिः । मनः । एव । प्रीणाति । तनूनप्त्रइतितनू-नप्त्रे । इति । आह । तनुवः । हि । ते । ताः । समवाद्यन्तेतिसं-अ वाद्यन्त । शाक्वराय । इति । आह । शक्त्यै । हि । ते । ताः । समवाद्यन्तेतिसं-अवा

द्यन्त । शक्ष्मन्न् । ओजिष्ठाय । इति । आह । ओजिष्ठम् । हि । ते । तत् । आत्मनः ।
समवाद्यन्तेतिसं-अवाद्यन्त । अनाधृष्टमित्यना-धृष्टम् । असि । अनाधृष्यमित्यना-
धृष्यम् । इति । आह । अनाधृष्टमित्यना-धृष्टम् । हि । एतत् । अनाधृष्यमित्यना-
धृष्यम् । देवानाम् । ओजः । [१०] इति । आह । देवानाम् । हि । एतत् । ओजः ।
अभिशस्तिपाइत्यभिशस्ति-पाः । अनभिशस्तेन्यमित्यनभि-शस्तेन्यम् । इति । आह ।
अभिशस्तिपाइत्यभिशस्ति-पाः । हि । एतत् । अनभिशस्तेन्यमित्यनाभि-शस्तेन्यम् ।
अन्विति । मे । दीक्षाम् । दीक्षापतिरितिदीक्षा-पतिः । मन्यताम् । इति । आह ।
यथायजुरितियथा-यजुः । एव । एतत् । घृतम् । वै । देवाः । वज्रम् । कृत्वा । सो
मम् । अघ्नन् । अन्तिकम् । इव । खलु । वै । अस्य । एतत् । चरन्ति । यत् । तानू
नप्त्रेणेतितानू-नप्त्रेण । प्रचरन्तीतिप्र-चरन्ति । अꣳशुरꣳशुरित्यꣳशुः-अꣳशुः ।
ते । देव । सोम । एति । प्यायताम् । इति । आह । यत् । [११] एव । अस्य ।
अपुवायते । यत् । मीयते । तत् । एव । अस्य । एतेन । एति । प्याययति । एति ।
तुभ्यम् । इन्द्रः । प्यायताम् । एति । त्वम् । इन्द्राय । प्यायस्व । इति । आह । उभौ ।
एव । इन्द्रम् । च । सोमम् । च । एति । प्याययति । एति । प्यायय । सखीन् ।
सन्या । मेधया । इति । आह । ऋत्विजः । वै । अस्य । सखायः । तान् । एव ।
एति । प्याययति । स्वस्ति । ते । देव । सोम । सुत्याम् । अशीय । [१२] इति । आह ।
आशिषमित्या-शिषम् । एव । एताम् । एति । शास्ते । प्रेति । वै । एते । अस्मात् ।
लोकात् । च्यवन्ते । ये । सोमम् । आप्याययन्तीत्या-प्याययन्ति । अन्तरिक्षदेवत्य
इत्यन्तरिक्ष-देवत्यः । हि । सोमः । आप्यायितइत्या प्यायितः । एष्टः । रायः ।
प्रेति । इषे । भगाय । इति । आह । द्यावापृथिवीभ्यामितिद्यावा-पृथिवीभ्याम् ।
एव । नमस्कृत्येतिनमः कृत्य । अस्मिन् । लोके । प्रतीति । तिष्ठन्ति । देवासुराइति
देव-असुराः । सय्यँत्ताइतिसं-यत्ताः । आसन् । ते । देवाः । बिभ्यतः । अग्निम् ।
प्रेति । अविशन् । तस्मात् । आहुः । अग्निः । सर्वाः । देवताः । इति । ते । [१३] अ
ग्निम् । एव । वरूथम् । कृत्वा । असुरान् । अभीति । अभवन् । अग्निम् । इव ।
खलु । वै । एषः । प्रेति । विशति । यः । अवान्तरदीक्षामित्यवान्तर-दीक्षाम् । उ

पैतीत्युप-एति । भ्रातृव्याभिभूत्याइतिभ्रातृव्य-अभिभूत्यै । भवति । आत्मना । परेति । अस्य । भ्रातृव्यः । भवति । आत्मानम् । एव । दीक्षया । पाति । प्रजामितिप्र-जाम् । अवान्तरदीक्षयेत्यवान्तर-दीक्षया । सन्तरामितिसं-तराम् । मेखलाम् । स मायच्छतइतिसं-आयच्छते । प्रजेतिप्र-जा । हि । आत्मनः । अन्तरतरेत्यन्तर-तरा । तप्तव्रतइतितप्त-व्रतः । भवति । मदन्तीभिः । मार्जयते । निरिति । हि । अग्निः । शीतेन । वायति । समिध्याइतिसं-इध्यै । या । ते । अग्ने । रुद्रिया । तनूः । इति । आह । स्वया । एव । एनत् । देवतया । व्रतयति । सयोनित्वायेतिसयोनि-त्वाय । शान्त्यै ॥ [१४] योवाओजआहयदशीयेतितेंऽग्नएकादशच ॥ ❀ ॥ २ ॥

तेषाम् । असुराणाम् । तिस्रः । पुरः । आसन् । अयस्मयी । अवमा । अथ । रजता । अथ । हरिणी । ताः । देवाः । जेतुम् । न । अशक्नुवन् । ताः । उपसदेत्युप-सदा । एव । अजिगीषन् । तस्मात् । आहुः । यः । च । एवम् । वेद । यः । च । न । उपसदेत्युप-सदा । वै । महापुरमितिमहा-पुरम् । जयन्ति । इति । ते । इषुम् । समिति । अकुर्वत । अग्निम् । अनीकम् । सोमम् । शल्यम् । विष्णुम् । तेजनम् । ते । अब्रुवन् । कः । इमाम् । असिष्यति । इति । [१५] रुद्रः । इति । अब्रुवन् । रुद्रः । वै । क्रूरः । सः । अस्यतु । इति । सः । अब्रवीत् । वरम् । वृणै । अहम् । एव । पशूनाम् । अधिपतिरित्यधि-पतिः । असानि । इति । तस्मात् । रुद्रः । पशूनाम् । अधिपतिरित्यधि-पतिः । ताम् । रुद्रः । अवेति । असृजत् । सः । तिस्रः । पुरः । भित्त्वा । एभ्यः । लोकेभ्यः । असुरान् । प्रेति । अनुदत । यत् । उपसदइत्युप-सदः । उपसद्यन्तइत्युप-सद्यन्ते । भ्रातृव्यपराणुत्त्याइतिभ्रातृव्य-पराणुत्त्यै । न । अन्याम् । आहुतिमित्या-हुतिम् । पुरस्तात् । जुहुयात् । यत् । अन्याम् । आहुतिमित्या-हुतिम् । पुरस्तात् । जुहुयात् । [१६] अन्यत् । मुखम् । कुर्यात् । स्रुवेण । आघारमित्या-घारम् । एति । घारयति । यज्ञस्य । प्रज्ञात्याइतिप्र-ज्ञात्यै । पराङ् । अतिक्रम्येत्यति-क्रम्य । जुहोति । पराचः । एव । एभ्यः । लोकेभ्यः । यजमानः । भ्रातृव्यान् । प्रेति । नुदते । पुनः । अत्याक्रम्येत्यति-आक्रम्य । उपसदमित्युप-सदम् । जुहोति । प्रणुद्येतिप्र-नुद्य । एव । एभ्यः । लोकेभ्यः । भ्रातृव्यान् । जित्वा । भ्रातृव्यलोकमितिभ्रातृव्य-लोकम् ।

अभ्यारोहतीत्यभि-आरोहति । देवाः । वै । याः । प्रातः । उपसदइत्युप-सदः । उपा सीदन्नित्युप-असीदन् । अह्नः । ताभिः । असुरान् । प्रेति । अनुदन्त । याः । सा यम् । रात्र्यै । ताभिः । यत् । सायम्प्रातरितिसायं-प्रातः । उपसदइत्युप-सदः । [१७] उपसद्यन्तइत्युप-सद्यन्ते । अहोरात्राभ्यामित्यहः-रात्राभ्याम् । एव । तत् । यजमानः । भ्रातृव्यान् । प्रेति । नुदते । याः । प्रातः । याज्याः । स्युः । ताः । सा यम् । पुरोऽनुवाक्याइतिपुरः-अनुवाक्याः । कुर्यात् । अयातयामत्वायेत्ययातयाम-त्वाय । तिस्रः । उपसदइत्युप-सदः । उपेति । एति । त्रयः । इमे । लोकाः । इमान् । एव । लोकान् । प्रीणाति । षट् । समिति । पद्यन्ते । षट् । वै । ऋतवः । ऋतून् । एव । प्रीणाति । द्वादश । अहीने । सोमे । उपेति । एति । द्वादश । मासाः । स वँथ्सरइतिसं-वथ्सरः । सवँथ्सरमितिसं-वथ्सरम् । एव । प्रीणाति । चतुर्विँ शति रितिचतुः विँ शतिः । समिति । [१८] पद्यन्ते । चतुर्विँ शतिरितिचतुः-विँ श तिः । अर्धमासाइत्यर्ध-मासाः । अर्धमासानित्यर्ध-मासान् । एव । प्रीणाति । आ राग्रामित्यारा-अग्राम् । अवान्तरदीक्षामित्यवान्तर-दीक्षाम् । उपेति । इयान् । यः । कामयेत । अस्मिन् । मे । लोके । अर्धुकम् । स्यात् । इति । एकम् । अग्रे । अथ । द्वौ । अथ । त्रीन् । अथ । चतुरः । एषा । वै । आराग्रेत्यारा-अग्रा । अवान्तरदी क्षेत्यवान्तर-दीक्षा । अस्मिन् । एव । अस्मै । लोके । अर्धुकम् । भवति । परो वरीयसीमितिपरः-वरीयसीम् । अवान्तरदीक्षामित्यवान्तर-दीक्षाम् । उपेति । इ यात् । यः । कामयेत । अमुष्मिन् । मे । लोके । अर्धुकम् । स्यात् । इति । चतुरः । अग्रे । अथ । त्रीन् । अथ । द्वौ । अथ । एकम् । एषा । वै । परोवरीयसीतिपरः-वरीयसी । अवान्तरदीक्षेत्यवान्तर-दीक्षा । अमुष्मिन् । एव । अस्मै । लोके । अर्धुकम् । भवति ॥ [१९] असिष्यतीतिजुहुयाथ्सायम्प्रातरुपसदश्चतुर्विँ शतिस्स श्चतुरोऽग्रेषोडशच ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ ३ ॥

सुवर्गमितिसुवः-गम् । वै । एते । लोकम् । यन्ति । ये । उपसदइत्युप-सदः । उपयन्तीत्युप-यन्ति । तेषाम् । यः । उन्नयतइत्युत्-नयते । हीयते । एव । सः । न । उदिति । अनेषि । इति । सून्नीयमितिसु-उन्नीयम् । इव । यः । वै । स्वार्थेतामि

तिस्वार्थ-इताम् । यताम् । श्रान्तः । हीयते । उत । सः । निष्टाय । सह । वसति । तस्मात् । सकृत् । उन्नीयेत्युत्-नीय । न । अपरम् । उदिति । नयेत् । दध्ना । उदिति । नयेत् । एतत् । वै । पशूनाम् । रूपम् । रूपेण । एव । पशून् । अवेति । रुन्धे । [२०] यज्ञः । देवेभ्यः । निलायत । विष्णुः । रूपम् । कृत्वा । सः । पृथिवीम् । प्रेति । अविशत् । तम् । देवाः । हस्तान् । सꣳरभ्येतिसं-रभ्य । ऐच्छन् । तम् । इन्द्रः । उपर्युपरीत्युपरि-उपरि । अतीति [अक्रामत् । सः । अब्रवीत् । कः । मा । अयम् । उपर्युपरीत्युपरि-उपरि । अतीति । अक्रमीत् । इति । अहम् । दुर्गइतिदुः-गे । हन्ता । इति । अथ । कः । त्वम् । इति । अहम् । दुर्गादितिदुः-गात् । आहर्तेत्या-हर्ता । इति । सः । अब्रवीत् । दुर्गइतिदुः-गे । वै । हन्ता । अवोचथाः । वराहः । अयम् । वाममोपइतिवाम-मोपः । [२१] सप्तानाम् । गिरीणाम् । परस्तात् । वित्तम् । वेद्यम् । असुराणाम् । बिभर्ति । तम् । जहि । यदि । दुर्गइतिदुः-गे । हन्ता । असि । इति । सः । दर्भपुञ्जीलमितिदर्भ-पुञ्जीलम् । उद्वृह्येत्युत्-वृह्य । सप्त । गिरीन् । भित्त्वा । तम् । अहन् । सः । अब्रवीत् । दुर्गादितिदुः-गात् । वै । आहर्तेत्या-हर्ता । अवोचथाः । एतम् । एति । हर । इति । तम् । एभ्यः । यज्ञः । एव । यज्ञम् । एति । अहरत् । यत् । तत् । वित्तम् । वेद्यम् । असुराणाम् । अविन्दन्त । तत् । एकम् । वेद्यै । वेदित्वमितिवेदि-त्वम् । असुराणाम् । [२२] वै । इयम् । अग्रे । आसीत् । यावत् । आसीनः । परापश्यतीतिपरा-पश्यति । तावत् । देवानाम् । ते । देवाः । अब्रुवन् । अस्तु । एव । नः । अस्याम् । अपीति । इति । कियत् । वः । दास्यामः । इति । यावत् । इयम् । सलावृकी । त्रिः । परिक्रामतीतिपरि-क्रामति । तावत् । नः । दत्त । इति । सः । इन्द्रः । सलावृकी । रूपम् । कृत्वा । इमाम् । त्रिः । सर्वतः । परीति । अक्रामत् । तत् । इमाम् । अविन्दन्त । यत् । इमाम् । अविन्दन्त । तत् । वेद्यै । वेदित्वमितिवेदि-त्वम् । [२३] सा । वै । इयम् । सर्वा । एव । वेदिः । इयति । शक्ष्यामि । इति । तु । वै । अवमायेत्यव-माय । यजन्ते । त्रिꣳशत् । पदानि । पश्चात् । तिरश्ची । भवति । षट्त्रिꣳशदितिषट्-त्रिꣳशत् । प्राची । चतुर्विꣳशतिरितिचतुः-विꣳशतिः । पुरस्तात् । तिरश्ची । दशदशेतिदश-दश । समिति । पद्यन्ते । दशाक्षरेतिदश-अक्षरा । विराडितिवि-राट् । अन्नम् । विराडितिवि-राट् । विराजेतिवि-

राजा । एव । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । अवेति । रुन्धे । उदिति । घ्नन्ति । यत् । एव । अस्याः । अमेध्यम् । तत् । अपेति । घ्नन्ति । उदिति । घ्नन्ति । तस्मात् । ओषधयः । परेति । भवन्ति । बर्हिः । स्तृणाति । तस्मात् । ओषधयः । पुनः । एति । भवन्ति । उत्तरमित्युत्-तरम् । बर्हिषः । उत्तरबर्हिरित्युत्तर-बर्हिः । स्तृणाति । प्रजाइतिप्र-जाः । वै । बर्हिः । यजमानः । उत्तरबर्हिरित्युत्तर-बर्हिः । यजमानम् । एव । अयजमानात् । उत्तरमित्युत्-तरम् । करोति । तस्मात् । यजमानः । अयजमानात् । उत्तरइत्युत्-तरः ॥ [२४] रुन्धेवाममोपोवेदित्वमसुराणाँवेदित्वम्भवन्तिपञ्चविंशतिश्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥४॥

यत् । वै । अनीशानः । भारम् । आदत्तइत्या-दत्ते । वीति । वै । सः । लिशते । यत् । द्वादश । साह्नस्येतिस-अह्नस्य । उपसदइत्युप-सदः । स्युः । तिस्रः । अहीनस्य । यज्ञस्य । विलोमेतिवि-लोम । क्रियेत । तिस्रः । एव । साह्नस्येतिस-अह्नस्य । उपसदइत्युप-सदः । द्वादश । अहीनस्य । यज्ञस्य । सवीर्यत्वायेतिसवीर्य-त्वाय । अथोइति । सलोमेतिस-लोम । क्रियते । वत्सस्य । एकः । स्तनः । भागी । हि । सः । अथ । एकम् । स्तनम् । व्रतम् । उपेति । एति । अथ । द्वौ । अथ । त्रीन् । अथ । चतुरः । एतत् । वै । [२५] क्षुरपवीतिक्षुर-पवि । नाम । व्रतम् । येन । प्रेति । जातान् । भ्रातृव्यान् । नुदते । प्रतीति । जनिष्यमाणान् । अथोइति । कनीयसा । एव । भूयः । उपेति । एति । चतुरः । अग्रे । स्तनान् । व्रतम् । उपेति । एति । अथ । त्रीन् । अथ । द्वौ । अथ । एकम् । एतत् । वै । सुजघनमितिसु-जघनम् । नाम । व्रतम् । तपस्यम् । सुवर्ग्यमितिसुवः-ग्यम् । अथोइति । प्रेति । एव । जायते । प्रजयेतिप्र-जया । पशुभिरितिपशु-भिः । यवागूः । राजन्यस्य । व्रतम् । क्रूरा । इव । वै । यवागूः । क्रूरः । इव । [२६] राजन्यः । वज्रस्य । रूपम् । समृध्याइतिसं-ऋध्यै । आमिक्षा । वैश्यस्य । पाकयज्ञस्येतिपाक-यज्ञस्य । रूपम् । पुष्ट्यै । पयः । ब्राह्मणस्य । तेजः । वै । ब्राह्मणः । तेजः । पयः । तेजसा । एव । तेजः । पयः । आत्मन् । धत्ते । अथोइति । पयसा । वै । गर्भाः । वर्धन्ते । गर्भः । इव । खलु । वै । एषः । यत् । दीक्षितः । यत् । अस्य । पयः । व्रतम् । भवति । आत्मानम् । एव । तत् । वर्धयति । त्रिव्रतइतित्रि-व्रतः । वै । मनुः । आसीत् । द्विव्रताइतिद्वि-व्रताः ।

अर्सुराः । एकंव्रताइत्येकं-व्रताः । [२७] देवाः । प्रातः । मध्यन्दिने । सायम् । तत् । मनोः । व्रतम् । आसीत् । पाकयज्ञस्येतिपाक-यज्ञस्य । रूपम् । पुष्ट्यै । प्रातः । च । सायम् । च । असुराणाम् । निर्मध्यमितिनिः-मध्यम् । क्षुधः । रूपम् । ततः । ते । परेति । अभवन् । मध्यन्दिने । मध्यरात्रइतिमध्य-रात्रे । देवानाम् । ततः । ते । अ भवन् । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । आयन् । यत् । अस्य । मध्यन्दिने । मध्य रात्रइतिमध्य-रात्रे । व्रतम् । भवति । मध्यतः । वै । अन्नेन । भुञ्जते । मध्यतः । एव । तत् । ऊर्जम् । धत्ते । भ्रातृव्याभिभूत्याइतिभ्रातृव्य-अभिभूत्यै । भवति । आ त्मना [२८] परेति । अस्य । भ्रातृव्यः । भवति । गर्भः । वै । एषः । यत् । दीक्षितः । योनिः । दीक्षितविमितमितिदीक्षित-विमितम् । यत् । दीक्षितः । दीक्षितविमिता दितिदीक्षित-विमितात् । प्रवसेदितिप्र-वसेत् । यथा । योनेः । गर्भः । स्कन्दति । तादृक् । एव । तत् । न । प्रवस्तव्यमितिप्र-वस्तव्यम् । आत्मनः । गोपीथाय । एषः । वै । व्याघ्रः । कुलगोपइतिकुल-गोपः । यत् । अग्निः । तस्मात् । यत् । दीक्षितः । प्रव सेदितिप्र-वसेत् । सः । एनम् । ईश्वरः । अनूत्थायेत्यनु-उत्थाय । हन्तोः । न । प्रव स्तव्यमितिप्र-वस्तव्यम् । आत्मनः । गुप्त्यै । दक्षिणतः । शये । एतत् । वै । यज मानस्य । आयतनमित्या-यतनम् । स्वे । एव । आयतनइत्या-यतने । शये । अग्निम् । अभ्यावृत्येत्यभि-आवृत्य । शये । देवताः । एव । यज्ञम् । अभ्यावृत्येत्यभि-आवृत्य । शये ॥ [२९] एतद्वैक्रूरइवैकंव्रताआत्मनायजमानस्यत्रयोदशच ॥ ❀ ॥५॥

पुरोहविषीतिपुरः-हविषि । देवयजनइतिदेव-यजने । याजयेत् । यम् । कामयेत । उपेति । एनम् । उत्तरइत्युत्-तरः । यज्ञः । नमेत् । अभीति । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । जयेत् । इति । एतत् । वै । पुरोहविरितिपुरः-हविः । देवयजनमितिदेव-यजनम् । यस्य । होता । प्रातरनुवाकमितिप्रातः-अनुवाकम् । अनुब्रुवन्नित्यनु-ब्रुवन् । अग्निम् । अपः । आदित्यम् । अभीति । विपश्यतीतिवि-पश्यति । उपेति । एनम् । उत्तरइत्युत्-तरः । यज्ञः । नमति । अभीति । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । जयति । आप्ते । देवयजनइतिदेव-यजने । याजयेत् । भ्रातृव्यवन्तमितिभ्रातृव्य-वन्तम् । प न्थाम् । वा । अधिस्पर्शयेदित्यधि-स्पर्शयेत् । कर्तम् । वा । यावत् । न । अन से । यातवै [३०] न । रथाय । एतत् । वै । आप्तम् । देवयजनमितिदेव-यजनम् ।

आप्नोति । एव । भ्रातृव्यम् । न । एनम् । भ्रातृव्यः । आप्नोति । एकोन्नतइत्येकं-उन्नते । देवयजनइतिदेव-यजने । याजयेत् । पशुकाममितिपशु-कामम् । एकोन्नतादित्येकं-उन्नतात् । वै । देवयजनादितिदेव-यजनात् । अङ्गिरसः । पशून् । अ सृजन्त । अन्तरा । सदोहविर्धानेइतिसदः-हविर्धाने । उन्नतमित्युंत्-नतम् । स्यात् । एतत् । वै । एकोन्नतमित्येकं-उन्नतम् । देवयजनमितिदेव-यजनम् । पशुमानितिपशु-मान् । एव । भवति । त्र्युंन्नतइतित्रि-उन्नते । देवयजनइतिदेव-यजने । याजयेत् । सुवर्गकाममितिसुवर्ग-कामम् । त्र्युंन्नतादितित्रि-उन्नतात् । वै । देवयजनादितिदेव-यजनात् । अङ्गिरसः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । आयन्न् । अन्तरा । आहवनीयमित्या-हवनीयम् । च । हविर्धानमितिहविः-धानम् । च । [३१] उन्नतमित्युंत्-नतम् । स्यात् । अन्तरा । हविर्धानमितिहविः-धानम् । च । सदः । च । अन्तरा । सदः । च । गार्हपत्यमितिगार्हं-पत्यम् । च । एतत् । वै । त्र्युंन्नतमितित्रि-उन्नतम् । देवयजनमितिदेव-यजनम् । सुवर्गमितिसुवः-गम् । एव । लोकम् । एति । प्रतिष्ठितइतिप्रति-स्थिते । देवयजनइतिदेव-यजने । याजयेत् । प्रतिष्ठाकाममितिप्रति ष्ठा-कामम् । एतत् । वै । प्रतिष्ठितमितिप्रति-स्थितम् । देवयजनमितिदेव-यजनम् । यत् । सर्वतः । समम् । प्रतीति । एव । तिष्ठति । यत्र । अन्याअन्याइत्यन्याः-अन्याः । ओषधयः । व्यतिषक्ताइतिवि-अतिषक्ताः । स्युः । तत् । याजयेत् । पशुकाममितिपशु-कामम् । एतत् । वै । पशूनाम् । रूपम् । रूपेण । एव । अस्मै । पशून् । [३२] अवेति । रुन्धे । पशुमानितिपशु-मान् । एव । भवति । निरृतिगृहीतइति निरृति-गृहीते । देवयजनइतिदेव-यजने । याजयेत् । यम् । कामयेत । निरृत्येतिनिः-ऋत्या । अस्य । यज्ञम् । ग्राहयेयम् । इति । एतत् । वै । निरृतिगृहीतमितिनिरृति-गृहीतम् । देवयजनमितिदेव-यजनम् । यत् । सदृश्यै । सत्याः । ऋक्षम् । निरृत्येतिनिः-ऋत्या । एव । अस्य । यज्ञम् । ग्राहयति । व्यावृत्तइतिवि-आवृत्ते । देवयजनइतिदेव-यजने । याजयेत् । व्यावृत्कामममितिव्यावृत्-कामम् । यम् । पात्रे । वा । तल्पे । वा । मीमांसेरन्न् । प्राचीनम् । आहवनीयादित्या-हवनीयात् । प्रवणमितिप्र-वनम् । स्यात् । प्रतीचीनम् । गार्हपत्यादितिगार्हं-पत्यात् ।

एतत् । वै । व्यावृ॑त्तमिति॑वि-आवृ॑त्तम् । देवयज॑नमिति॑देव-यज॑नम् । वीति॑ । पाप्मना॑ । भ्रातृ॑व्येण । एति॑ । वर्तते । न । एनम् । पात्रे॑ । न । तल्पे॑ । मीमाꣳसन्ते । कार्ये॑ । देवयज॑नइति॑देव-यज॑ने । याजयेत् । भूतिकाममिति॒भूति॑-कामम् । कार्यः॑ । वै । पुरु॑षः । भव॑ति । एव ॥ [३३] यातवेहविद्वानंश्रपशून्पाप्मनाऽष्टादश च ॥ ॥६॥

तेभ्यः॑ । उत्तरवेदिरित्यु॑त्तर-वेदिः॑ । सिꣳहीः । रूपम् । कृत्वा । उभयान् । अन्तरा । अपक्रम्येत्य॑प-क्रम्य॑ । अतिष्ठत् । ते । देवाः । अमन्यन्त । यतरान् । वै । इयम् । उपावर्त्स्यतीत्यु॑प-आवर्त्स्यति॑ । ते । इदम् । भविष्यन्ति । इति॑ । ताम् । उपेति॑ । अमन्त्रयन्त । सा । अब्रवीत् । वर॑म् । वृणै । सर्वा॑न् । मया॑ । कामा॑न् । वीति॑ । अश्नवथ । पूर्वा॑म् । तु । मा । अग्नेः । आहु॑तिरित्या-हुतिः । अश्नवतै । इति॑ । तस्मा॑त् । उत्तरवेदिमित्यु॑त्तर-वेदिम् । पूर्वा॑म् । अग्नेः । व्याघा॑रयन्तीति॑वि-आघा॑रयन्ति । वारे॑वृतमिति॒वारे॑-वृतम् । हि । अस्यै । शम्य॑या । परीति॑ । मिमीते । [३४] मात्रा॑ । एव । अस्यै । सा । अथोइति॑ । युक्तेन॑ । एव । युक्तम् । अवेति॑ । रुन्धे । वित्तायनीति॑वित्त-अय॑नी । मे । असि । इति॑ । आह । वित्ता । हि । एनान् । आव॑त् । तिक्तायनीति॑तिक्त-अय॑नी । मे । असि । इति॑ । आह । तिक्तान् । हि । एनान् । आव॑त् । अव॑तात् । मा । नाथितम् । इति॑ । आह । नाथितान् । हि । एनान् । आव॑त् । अव॑तात् । मा । व्यथितम् । इति॑ । आह । व्यथितान् । हि । एनान् । आव॑त् । विदेः । अग्निः । नभः॑ । नाम॑ । [३५] अग्ने॑ । अङ्गिरः । इति॑ । त्रिः । हरति । ये । एव । एषु । लोकेषु॑ । अग्नयः॑ । तान् । एव । अवेति॑ । रुन्धे । तूष्णीम् । चतुर्थम् । हरति । अनि॑रुक्तमित्यनिः-उक्तम् । एव । अवेति॑ । रुन्धे । सिꣳहीः । असि । महिषीः । असि । इति॑ । आह । सिꣳहीः । हि । एषा । रूपम् । कृत्वा । उभयान् । अन्तरा । अपक्रम्येत्य॑प-क्रम्य॑ । अति॑ष्ठत् । उरु । प्रथस्व । उरु । ते । यज्ञप॑तिरिति॑यज्ञ-पतिः । प्रथताम् । इति॑ । आह । यज॑मानम् । एव । प्रजयेति॑प्र-जया॑ । पशुभिरिति॑पशु-भिः । प्रथयति । ध्रुवा । [३६] असि । इति॑ । समिति॑ । हन्ति । धृत्यै॑ । देवेभ्यः॑ । शुन्धस्व । देवेभ्यः॑ । शुम्भस्व । इति॑ । अवेति॑ । च । उत्पति॑ । प्रेति॑ । च । किरति । शुद्ध्यै॑ । इन्द्रघोषइतीन्द्र-घोषः॑ । त्वा । वसु॑भिरिति॒वसु॑-भिः । पुरस्ता॑त् ।

पातु । इति । आह । दिग्भ्यइतिदिक्-भ्यः । एव । एनाम् । प्रेति । उत्पति । देवान् । च । इत् । उत्तरवेदिरित्युत्तर-वेदिः । उपावर्वर्तीत्युप-आवर्वति । इह । एव । वीति । जयामहे । इति । असुराः । वज्रम् । उद्यत्येत्युत्-यत्य । देवान् । अभीति । आयन्त । तान् । इन्द्रघोषइतीन्द्र-घोषः । वसुभिरितिवसु-भिः । पुरस्तात् । अपेति । [३७] अनुदत । मनोजवाइतिमनः-जवाः । पितृभिरितिपितृ-भिः । दक्षिणतः । प्रचेताइतिप्र-चेताः । रुद्रैः । पश्चात् । विश्वकर्मेतिविश्व-कर्मा । आदित्यैः । उत्तरतइत्युत्-तरतः । यत् । एवम् । उत्तरवेदिमित्युत्तर-वेदिम् । प्रोक्षतीतिप्र-उक्षति । दिग्भ्यइतिदिक्-भ्यः । एव । तत् । यजमानः । भ्रातृव्यान् । प्रेति । नुदते । इन्द्रः । यतीन् । सालावृकेभ्यः । प्रेति । अयच्छत् । तान् । दक्षिणतः । उत्तरवेद्याइत्युत्तर-वेद्याः । आदन् । यत् । प्रोक्षणीनामितिप्र-उक्षणीनाम् । उच्छिष्येतेत्युत्-शिष्येत । तत् । दक्षिणतः । उत्तरवेद्याइत्युत्तर-वेद्यै । नीति । नयेत् । यत् । एव । तत्र । क्रूरम् । तत् । तेन । शमयति । यम् । द्विष्यात् । तम् । ध्यायेत् । शुचा । एव । एनम् । अर्पयति ॥ [३८] मिमीतेनामध्रुवाऽपंशुचात्रीणिच ॥ ❀ ॥ ७ ॥

सा । उत्तरवेदिरित्युत्तर-वेदिः । अब्रवीत् । सर्वान् । मया । कामान् । वीति । अश्नवथ । इति । ते । देवाः । अकामयन्त । असुरान् । भ्रातृव्यान् । अभीति । भवेम । इति । ते । अजुहवुः । सिꣳहीः । असि । सपत्नसाहीतिसपत्न साही । स्वाहा । इति । ते । असुरान् । भ्रातृव्यान् । अभीति । अभवन् । ते । असुरान् । भ्रातृव्यान् । अभिभूयेत्यभि-भूय । अकामयन्त । प्रजामितिप्र-जाम् । विन्देमहि । इति । ते । अजुहवुः । सिꣳहीः । असि । सुप्रजावनिरितिसुप्रजा-वनिः । स्वाहा । इति । ते । प्रजामितिप्र-जाम् । अविन्दन्त । ते । प्रजामितिप्र-जाम् । वित्वा । [३९] अकामयन्त । पशून् । विन्देमहि । इति । ते । अजुहवुः । सिꣳहीः । असि । रायस्पोषवनिरितिरायस्पोष-वनिः । स्वाहा । इति । ते । पशून् । अविन्दन्त । ते । पशून् । वित्वा । अकामयन्त । प्रतिष्ठामितिप्रति-स्थाम् । विन्देमहि । इति । ते । अजुहवुः । सिꣳहीः । असि । आदित्यवनिरित्यादित्य-वनिः । स्वाहा । इति । ते । इमाम् । प्रतिष्ठामितिप्रति-स्थाम् । अविन्दन्त । ते । इमाम् । प्रतिष्ठामितिप्रति-स्थाम् । वित्वा ।

अकामयन्त । देवताः । आशिषइत्या-शिषः । उपेति । इयाम । इति । ते । अजुहवुः । सिꣳहीः । असि । एति । वह । देवान् । देवयतइतिदेव-यते । [४०] यजमानाय । स्वाहा । इति । ते । देवताः । आशिषइत्या-शिषः । उपेति । आयन् । पञ्च । कृत्वः । व्याघारयतीतिवि-आघारयति । पञ्चाक्षरेतिपञ्च-अक्षरा । पङ्क्तिः । पाङ्क्तः । यज्ञः । यज्ञम् । एव । अवेति । रुन्धे । अक्ष्णया । व्याघारयतीतिवि- आघारयति । तस्मात् । अक्ष्णया । पशवः । अङ्गानि । प्रेति । हरन्ति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । भूतेभ्यः । त्वा । इति । स्रुचम् । उदिति । गृह्णाति । ये । एव । देवाः । भूताः । तेषाम् । तत् । भागधेयमितिभाग- धेयम् । तान् । एव । तेन । प्रीणाति । पौतुद्रवान् । परिधीनितिपरि-धीन् । परीति । दधाति । एषाम् । [४१] लोकानाम् । विधृत्याइतिवि-धृत्यै । अग्नेः । त्रयः । ज्यायाꣳसः । भ्रातरः । आसन् । ते । देवेभ्यः । हव्यम् । वहन्तः । प्रेति । अमीयन्त । सः । अग्निः । अबिभेत् । इत्थम् । वाव । स्यः । आर्तिम् । एति । अरिष्यति । इति । सः । निलायत । सः । याम् । वनस्पतिषु । अवसत् । ताम् । पूतुद्रौ । याम् । ओषधीषु । ताम् । सुगन्धितेजनइतिसुगन्धि-तेजने । याम् । पशुषु । ताम् । पेत्वस्य । अन्तरा । शृङ्गेइति । तम् । देवताः । प्रैषमितिप्र-एषम् । ऐच्छन् । तम् । अन्विति । अविन्दन् । तम् । अब्रुवन् । [४२] उपेति । नः । एति । वर्तस्व । हव्यम् । नः । वह । इति । सः । अब्रवीत् । वरम् । वृणे । यत् । एव । गृहीतस्य । अहुतस्य । बहिःपरिधीतिबहिः- परिधि । स्कन्दात् । तत् । मे । भ्रातृणाम् । भागधेयमितिभाग-धेयम् । असत् । इति । तस्मात् । यत् । गृहीतस्य । अहुतस्य । बहिःपरिधीतिबहिः-परिधि । स्कन्दति । तेषाम् । तत् । भागधेयमितिभाग - धेयम् । तान् । एव । तेन । प्रीणाति । सः । अमन्यत । अस्थन्वन्तइत्यस्थन्- वन्तः । मे । पूर्वे । भ्रातरः । प्रेति । अमेषत । अस्थानि । शातयै । इति । सः । यानि । [४३] अस्थानि । अशातयत । तत् । पूतुद्रु । अभवत् । यत् । माꣳसम् । उपमृतमित्युप- मृतम् । तत् । गुल्गुलु । यत् । एतान् । सम्भारानितिसं-भारान् । सम्भरतीतिसं- भरति । अग्निम् । एव । तत् । समिति । भरति । अग्नेः । पुरीषम् । असि । इति । आह । अग्नेः । हि । एतत् । पुरीषम् । यत् । सम्भाराइतिसं-भाराः । अथोइति । खलु ।

आहुः । एते । वाव । एनम् । ते । भ्रातरः । परीति । शेरे । यत् । पौतुद्रवाः । परिधयइतिपरि-धयः । इति ॥ [४४] वित्वादेवयतएपामंब्रुवन् यानिचतुश्चत्वारिंशच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥८॥

बद्धम् । अवेति । स्यति । वरुणपाशादितिवरुण-पाशात् । एव । एनेइति । मुञ्चति । प्रेति । नेनेक्ति । मेध्येइति । एव । एनेइति । करोति । सावित्रिया । ऋचा । हुत्वा । हविर्धानेइतिहविः-धाने । प्रेति । वर्तयति । सवितृप्रसूतइतिसवितृ-प्रसूतः । एव । एनेइति । प्रेति । वर्तयति । वरुणः । वै । एपः । दुर्वागितिदुः-वाक् । उभयतः । बद्धः । यत् । अक्षः । सः । यत् । उत्सर्जेदित्युत्-सर्जेत् । यजमानस्य । गृहान् । अभ्युत्सर्जेदित्यभि-उत्सर्जेत् । सुवागितिसु-वाक् । देव । दुर्यान् । एति । वद । इति । आह । गृहाः । वै । दुर्याः । शान्त्यै । पत्नी । [४५] उपेति । अनक्ति । पत्नी । हि । सर्वस्य । मित्रम् । मित्रत्वायेतिमित्र-त्वाय । यत् । वै । पत्नी । यज्ञस्य । करोति । मिथुनम् । तत् । अथोइति । पत्नियाः । एव । एपः । यज्ञस्य । अन्वारम्भइत्यनु-आरम्भः । अनवच्छित्त्याइत्यनव-छित्त्यै । वर्त्मना । वै । अन्वित्येत्यनु-इत्य । यज्ञम् । रक्षाꣳसि । जिघाꣳसन्ति । वैष्णवीभ्याम् । ऋग्भ्यामित्यृक्-भ्याम् । वर्त्मनोः । जुहोति । यज्ञः । वै । विष्णुः । यज्ञात् । एव । रक्षाꣳसि । अपेति । हन्ति । यत् । अध्वर्युः । अनमौ । आहुतिमित्या-हुतिम् । जुहुयात् । अन्धः । अध्वर्युः । स्यात् । रक्षाꣳसि । यज्ञम् । हन्युः । [४६] हिरण्यम् । उपास्येत्युप-अस्य । जुहोति । अग्निवतीत्यग्नि-वति । एव । जुहोति । न । अन्धः । अध्वर्युः । भवति । न । यज्ञम् । रक्षाꣳसि । घ्नन्ति । प्राचीइति । प्रेति । इतम् । अध्वरम् । कल्पयन्तीइति । इति । आह । सुवर्गमितिसुवः-गम् । एव । एनेइति । लोकम् । गमयति । अत्र । रमेथाम् । वर्ष्मन्न् । पृथिव्याः । इति । आह । वर्ष्म । हि । एतत् । पृथिव्याः । यत् । देवयजनमितिदेव-यजनम् । शिरः । वै । एतत् । यज्ञस्य । यत् । हविर्धानमितिहविः-धानम् । दिवः । वा । विष्णो । उत । वा । पृथिव्याः । [४७] इति । आशीःपदयेत्याशीः-पदया । ऋचा । दक्षिणस्य । हविर्धानस्येतिहविः-धानस्य । मेथीम् । नीति । हन्ति । शीर्षतः । एव । यज्ञस्य । यजमानः । आशिषइत्या-शिषः । अवेति । रुन्धे । दण्डः । वै । औपरः । तृतीयस्य । हविर्धानस्येतिहविः-धा

अकामयन्त । देवताः । आशिषइत्या-शिषः । उपेति । इयाम । इति । ते । अजुहवुः । सिꣳहीः । असि । एति । वह । देवान् । देवयतइतिदेव-यते । [४०] यजमानाय । स्वाहा । इति । ते । देवताः । आशिषइत्या-शिषः । उपेति । आयन्न् । पञ्च । कृत्वः । व्याघारयतीतिवि-आघारयति । पञ्चाक्षरेतिपञ्च-अक्षरा । पङ्क्तिः । पाङ्क्तः । यज्ञः । यज्ञम् । एव । अवेति । रुन्धे । अक्ष्णया । व्याघारयतीतिवि- आघारयति । तस्मात् । अक्ष्णया । पशवः । अङ्गानि । प्रेति । हरन्ति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । भूतेभ्यः । त्वा । इति । स्रुचम् । उदिति । गृह्णाति । ये । एव । देवाः । भूताः । तेषाम् । तत् । भागधेयमितिभाग- धेयम् । तान् । एव । तेन । प्रीणाति । पौतुद्रवान् । परिधीनितिपरि-धीन् । परीति । दधाति । एषाम् । [४१] लोकानाम् । विधृत्याइतिवि-धृत्यै । अग्नेः । त्रयः । ज्यायाꣳसः । भ्रातरः । आसन्न् । ते । देवेभ्यः । हव्यम् । वहन्तः । प्रेति । अमीयन्त । सः । अग्निः । अबिभेत् । इत्थम् । वाव । स्यः । आर्तिम् । एति । अरिष्यति । इति । सः । निलायत । सः । याम् । वनस्पतिषु । अवसत् । ताम् । पूतुद्रौ । याम् । ओषधीषु । ताम् । सुगन्धितेजनइतिसुगन्धि-तेजने । याम् । पशुषु । ताम् । पेत्वस्य । अन्तरा । शृङ्गेइति । तम् । देवताः । प्रैषमितिप्र-एषम् । ऐच्छन्न् । तम् । अन्विति । अविन्दन्न् । तम् । अब्रुवन्न् । [४२] उपेति । नः । एति । वर्तस्व । हव्यम् । नः । वह । इति । सः । अब्रवीत् । वरम् । वृणे । यत् । एव । गृहीतस्य । अहुतस्य । बहिःपरिधीतिबहिः- परिधि । स्कन्दात् । तत् । मे । भ्रातॄणाम् । भागधेयमितिभाग-धेयम् । असत् । इति । तस्मात् । यत् । गृहीतस्य । अहुतस्य । बहिःपरिधीतिबहिः-परिधि । स्कन्दति । तेषाम् । तत् । भागधेयमितिभाग-धेयम् । तान् । एव । तेन । प्रीणाति । सः । अमन्यत । अस्थन्वन्तइत्यस्थन्न्-वन्तः । मे । पूर्वे । भ्रातरः । प्रेति । अमेषत । अस्थानि । शातये । इति । सः । यानि । [४३] अस्थानि । अशातयत । तत् । पूतुद्रु । अभवत् । यत् । माꣳसम् । उपमृतमित्युप-मृतम् । तत् । गुल्गुलु । यत् । एतान् । सम्भारानितिसं-भारान् । सम्भरतीतिसं-भरति । अग्निम् । एव । तत् । समिति । भरति । अग्नेः । पुरीषम् । असि । इति । आह । अग्नेः । हि । एतत् । पुरीषम् । यत् । सम्भाराइतिसं-भाराः । अथोइति । खलु ।

आ॒हुः । ए॒ते । वाव । ए॒नम् । ते । भ्रातरः । परीति । शेरे । यत् । पौतुद्रवाः । प॒रि॒ध॒य॒इ॒ति॒प॒रि॒-धयः । इति ॥ [४४] वि॒त्ता॒दे॒व॒य॒त॒ए॒षा॒मं॒ब्रु॒व॒न् यानि॒चतुश्च॒त्वारिंशच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ ८ ॥

ब॒द्धम् । अवेति । स्य॒ति॒ । व॒रु॒ण॒पा॒शा॒दि॒ति॒व॒रु॒ण-पा॒शात् । ए॒व । ए॒ने॒इ॒ति॒ । मु॒ञ्च॒ति॒ । प्रेति । ने॒ने॒क्ति॒ । मे॒ध्ये॒इति । ए॒व । ए॒ने॒इति । क॒रो॒ति॒ । सा॒वि॒त्रि॒या । ऋ॒चा । हु॒त्वा । ह॒वि॒र्धा॒ने॒इ॒ति॒ह॒विः॒-धा॒ने । प्रेति । व॒र्त॒य॒ति॒ । स॒वि॒तृ॒प्र॒सू॒त॒इ॒ति॒स॒वि॒तृ-प्र॒सू॒तः॒ । ए॒व । ए॒ने॒इ॒ति । प्रेति । व॒र्त॒य॒ति । वरुणः । वै । ए॒षः । दु॒र्वा॒गि॒ति॒दुः॒-वाक् । उ॒भ॒यतः । ब॒द्धः । यत् । अक्षः । सः । यत् । उ॒थ्स॒र्जे॒दि॒त्यु॒त्-स॒र्जेत् । यजमानस्य । गृ॒हा॒न् । अ॒भ्यु॒थ्स॒र्जे॒दि॒त्य॒भि-उ॒थ्स॒र्जेत् । सु॒वा॒गि॒ति॒सु-वाक् । दे॒व॒ । दु॒र्या॒न् । एति । व॒द॒ । इति । आ॒ह॒ । गृ॒हाः । वै । दु॒र्याः । शान्त्यै । पत्नी । [४५] उ॒पेति । अ॒न॒क्ति॒ । पत्नी । हि । सर्वस्य । मित्रम् । मि॒त्र॒त्वा॒ये॒ति॒मि॒त्र-त्वाय । यत् । वै । पत्नी । य॒ज्ञस्य । क॒रोति । मि॒थु॒नम् । तत् । अथो॒इति । पत्नि॒याः । ए॒व । ए॒षः । य॒ज्ञस्य । अ॒न्वा॒र॒म्भ॒इ॒त्य॒नु-आ॒र॒म्भः । अ॒न॒व॒च्छि॒त्त्या॒इ॒त्य॒न॒व-छि॒त्त्यै । वर्त्मना । वै । अ॒न्वि॒त्ये॒त्य॒नु-इत्य । य॒ज्ञम् । रक्षांसि । जि॒घां॒स॒न्ति॒ । वै॒ष्ण॒वीभ्याम् । ऋ॒ग्भ्या॒मि॒त्यृ॒क्-भ्याम् । वर्त्मनोः । जु॒हो॒ति॒ । य॒ज्ञः । वै । विष्णुः । य॒ज्ञात् । ए॒व । रक्षांसि । अपेति । ह॒न्ति॒ । यत् । अ॒ध्व॒र्युः । अ॒न॒ग्नौ । आ॒हु॒ति॒मि॒त्या-हु॒ति॒म् । जु॒हु॒यात् । अ॒न्धः । अ॒ध्व॒र्युः । स्या॒त् । रक्षांसि । य॒ज्ञम् । ह॒न्युः । [४६] हिरण्यम् । उ॒पा॒स्ये॒त्यु॒प-अस्य । जु॒हो॒ति॒ । अ॒ग्नि॒व॒ती॒त्य॒ग्नि-वति । ए॒व । जु॒हो॒ति॒ । न । अ॒न्धः । अ॒ध्व॒र्युः । भवति । न । य॒ज्ञम् । रक्षांसि । घ्न॒न्ति॒ । प्रा॒ची॒इति । प्रेति । इ॒त॒म् । अ॒ध्व॒रम् । क॒ल्पय॑न्ती॒इति । इति । आ॒ह॒ । सु॒व॒र्ग॒मि॒ति॒सु॒वः॒-गम् । ए॒व । ए॒ने॒इ॒ति । लो॒कम् । ग॒म॒य॒ति॒ । अत्र । र॒मे॒था॒म् । वर्ष्मन्न् । पृ॒थि॒व्याः । इति । आ॒ह॒ । वर्ष्म । हि । ए॒तत् । पृ॒थि॒व्याः । यत् । दे॒व॒य॒ज॒न॒मि॒ति॒दे॒व-य॒ज॒नम् । शिरः । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञस्य । यत् । ह॒वि॒र्धा॒न॒मि॒ति॒ ह॒विः॒-धा॒नम् । दि॒वः । वा॒ । वि॒ष्णो॒ । उ॒त । वा॒ । पृ॒थि॒व्याः । [४७] इति । आ॒शी॒प॒द॒ये॒त्या॒शीः॒-प॒द॒या । ऋ॒चा । दक्षिणस्य । ह॒वि॒र्धा॒न॒स्ये॒ति॒ह॒विः॒-धा॒नस्य । मे॒थीम् । नीति । ह॒न्ति॒ । शी॒र्ष॒तः । ए॒व । य॒ज्ञस्य । यजमानः । आ॒शि॒ष॒इ॒त्या॒-शिषः । अवेति । रु॒न्धे॒ । द॒ण्डः । वै । औ॒प॒रः । तृ॒तीयस्य । ह॒वि॒र्धा॒न॒स्ये॒ति॒ह॒विः॒-धा

नस्य । वषट्कारेणेतिवषट्-कारेण । अस्पम् । अच्छिनत् । यत् । तृतीयम् । छदिः । हविर्धानयोरितिहविः-धानयोः । उदाह्रियतइत्युत्-आह्रियते । तृतीयस्य । हविर्धानस्येतिहविः-धानस्य । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । शिरः । वै । एतत् । यज्ञस्य । यत् । हविर्धानमितिहविः-धानम् । विष्णोः । रराटम् । असि । विष्णोः । पृष्ठम् । असि । इति । आह । तस्मात् । एतावद्धेत्येतावत्-धा । शिरः । विष्यूतमितिवि-स्यूतम् । विष्णोः । स्यूः । असि । विष्णोः । ध्रुवम् । असि । इति । आह । वैष्णवम् । हि । देवतया । हविर्धानमितिहविः-धानम् । यम् । प्रथमम् । ग्रन्थिम् । ग्रथ्नीयात् । यत् । तम् । न । विस्रꣳसयेदितिवि-स्रꣳसयेत् । अमेहेन । अध्वर्युः । प्रेति । मीयेत । तस्मात् । सः । विस्रस्यइतिवि-स्रस्यः ॥ [४८] पत्नीहन्युवीपृथिव्याविष्यूतन्विंष्णोःष्पड्ढिꣳशतिश्च ॥ ॥९॥

देवस्य । त्वा । सवितुः । प्रसवइतिप्र-सवे । इति । अभ्रिम् । एति । दत्ते । प्रसूत्याइतिप्र-सूत्यै । अश्विनोः । बाहुभ्यामितिबाहु-भ्याम् । इति । आह । अश्विनौ । हि । देवानाम् । अध्वर्यूइति । आस्ताम् । पूष्णः । हस्ताभ्याम् । इति । आह । यत्यै । वज्रः । इव । वै । एषा । यत् । अभ्रिः । अभ्रिः । असि । नारिः । असि । इति । आह । शान्त्यै । काण्डेकाण्डइतिकाण्डे-काण्डे । वै । क्रियमाणे । यज्ञम् । रक्षांसि । जिघांसन्ति । परिलिखितमितिपरि-लिखितम् । रक्षः । परिलिखिताइतिपरि-लिखिताः । अरातयः । इति । आह । रक्षसाम् । अपहत्याइत्यप-हत्यै । [४९] इदम् । अहम् । रक्षसः । ग्रीवाः । अपीति । कृन्तामि । यः । अस्मान् । द्वेष्टि । यम् । च । वयम् । द्विष्मः । इति । आह । द्वौ । वाव । पुरुषौ । यम् । च । एव । द्वेष्टि । यः । च । एनम् । द्वेष्टि । तयोः । एव । अनन्तरायमित्यनन्तः-आयम् । ग्रीवाः । कृन्तति । दिवे । त्वा । अन्तरिक्षाय । त्वा । पृथिव्यै । त्वा । इति । आह । एभ्यः । एव । एनाम् । लोकेभ्यः । प्रेति । उक्षति । परस्तात् । अर्वाचीम् । प्रेति । उक्षति । तस्मात् । [५०] परस्तात् । अर्वाचीम् । मनुष्याः । ऊर्जम् । उपेति । जीवन्ति । क्रूरम् । इव । वै । एतत् । करोति । यत् । खनति । अपः । अवेति । नयति । शान्त्यै । यवमतीरितियव-मतीः । अवेति । नयति । ऊर्क् । वै । यवः । ऊर्क् । उदुम्बरः । ऊर्जा । एव । ऊर्जम् । समिति । अर्धयति । यजमानेन । सम्मि

तेति सं-मिता । औदुंम्बरी । भवति । यावान् । एव । यजमानः । तावंतीम् । एव । अस्मिन्न् । ऊर्जम् । दधाति । पितृणाम् । सदनम् । असि । इति । बर्हिः । अवेति । स्तृणाति । पितृदेवत्यमितिपितृ-देवत्यम् । [५१] हि । एतत् । यत् । निखातमिति नि-खातम् । यत् । बर्हिः । अनवस्तीर्येत्यनव-स्तीर्य । मिनुयात् । पितृदेवत्येतिपि तृ-देवत्या । निखातेतिनि-खाता । स्यात् । बर्हिः । अवस्तीर्येत्यव-स्तीर्य । मिनोति । अस्याम् । एव । एनाम् । मिनोति । अथोइति । स्वारुहमितिस्व-रुहम् । एव । एनाम् । करोति । उदिति । दिवम् । स्तभान । एति । अन्तरिक्षम् । पृण । इति । आह । एषाम् । लोकानाम् । विधृत्याइतिवि-धृत्यै । द्युतानः । त्वा । मारुतः । मिनोतु । इति । आह । द्युतानः । ह । स्म । वै । मारुतः । देवानाम् । औदुम्बरीम् । मिनोति । तेन । एव । [५२] एनाम् । मिनोति । ब्रह्मवनिमितिब्रह्म-वनिम् । त्वा । क्षत्रवनिमितिक्षत्र-वनिम् । इति । आह । यथायजुरितियथा-यजुः । एव । एतत् । घृतेन । द्यावापृथिवीइतिद्यावा-पृथिवी । एति । पृणेथाम् । इति । औदुम्बर्याम् । जुहोति । द्यावापृथिवीइतिद्यावा-पृथिवी । एव । रसेन । अनक्ति । आन्तमित्या-अन्तम् । अन्ववस्रावयतीत्यनु-अवस्रावयति । आन्तमित्या-अन्तम् । एव । यजमानम् । तेजसा । अनक्ति । ऐन्द्रम् । असि । इति । छदिः । अधि । नीति । दधाति । ऐन्द्रम् । हि । देवतया । सदः । विश्वजनस्येतिविश्व-जनस्य । छाया । इति । आह । विश्वजनस्येतिविश्व-जनस्य । हि । एषा । छाया । यत् । सदः । नवछदीतिनव-छदि । [५३] तेजस्कामस्येतितेजः-कामस्य । मिनुयात् । त्रिवृतेतित्रि-वृता । स्तोमेन । सम्मितमितिसं-मितम् । तेजः । त्रिवृदितित्रि-वृत् । तेजस्वी । एव । भवति । एकादशछदीत्येकादश-छदि । इन्द्रियकामस्येतीन्द्रिय-कामस्य । एकादशाक्षरेत्येकादश-अक्षरा । त्रिष्टुक् । इन्द्रियम् । त्रिष्टुक् । इन्द्रियावी । एव । भवति । पञ्चदशछदीतिपञ्चदश-छदि । भ्रातृव्यवतइतिभ्रातृव्य-वतः । पञ्चदशइतिपञ्च-दशः । वज्रः । भ्रातृव्याभिभूत्याइतिभ्रातृव्य-अभिभूत्यै । सप्तदशछदीतिसप्तदश-छदि । प्रजाकामस्येतिप्रजा-कामस्य । सप्तदशइतिसप्त-दशः । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । प्रजापतेरितिप्रजा-पतेः । आप्त्यै । एकविंशतिछदीत्येकविंशति-छदि । प्रतिष्ठाकामस्येतिप्रतिष्ठा-कामस्य । ए

कविꣳशइत्येक-विꣳशः । स्तोमानाम् । प्रतिष्ठेतिप्रति-स्था । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । उदरम् । वै । सदः । ऊर्क् । उदुम्बरः । मध्यतः । औदुम्बरीम् । मिनोति । मध्यतः । एव । प्रजानामितिप्र-जानाम् । ऊर्जम् । दधाति । तस्मात् । [५४] मध्यतः । ऊर्जा । भुञ्जते । यजमानलोकइतियजमान-लोके । वै । दक्षिणानि । छदीꣳषि । भ्रातृव्यलोकइतिभ्रातृव्य-लोके । उत्तराणीत्युत्-तराणि । दक्षिणानि । उत्तराणीत्युत्-तराणि । करोति । यजमानम् । एव । अयजमानात् । उत्तरमित्युत्-तरम् । करोति । तस्मात् । यजमानः । अयजमानात् । उत्तरइत्युत्-तरः । अन्तर्वर्तानित्यन्तः-वर्तान् । करोति । व्यावृत्त्याइतिवि-आवृत्त्यै । तस्मात् । अरण्यम् । प्रजाइतिप्र-जाः । उपेति । जीवन्ति । परीति । त्वा । गिर्वणः । गिरः । इति । आह । यथायजुरितियथा-यजुः । एव । एतत् । इन्द्रस्य । स्यूः । असि । इन्द्रस्य । ध्रुवम् । असि । इति । आह । ऐन्द्रम् । हि । देवतया । सदः । यम् । प्रथमम् । ग्रन्थिम् । ग्रथ्नीयात् । यत् । तम् । न । विस्रꣳसयेदितिवि-स्रꣳसयेत् । अमेहेन । अध्वर्युः । प्रेति । मीयेत । तस्मात् । सः । विस्रस्यइतिवि-स्रस्यः ॥ [५५] अपहत्यै तस्मात्पितृदेवत्यन्तेनैवनवंछदितस्माश्सदःपश्चदशच ॥ ❀ ❀ ॥१०॥

शिरः । वै । एतत् । यज्ञस्य । यत् । हविर्धानमितिहविः-धानम् । प्राणाइतिप्र-अनाः । उपरवाइत्युप-रवाः । हविर्धानइतिहविः-धाने । खायन्ते । तस्मात् । शीर्षन् । प्राणाइतिप्र-अनाः । अधस्तात् । खायन्ते । तस्मात् । अधस्तात् । शीर्ष्णः । प्राणाइतिप्र-अनाः । रक्षोहणइतिरक्षः-हनः । वलगहनइतिवलग-हनः । वैष्णवान् । खनामि । इति । आह । वैष्णवाः । हि । देवतया । उपरवाइत्युप-रवाः । असुराः । वै । नियन्तइतिनिः-यन्तः । देवानाम् । प्राणेष्वितिप्र-अनेषु । वलगानितिवल-गान् । नीति । अखनन् । तान् । बाहुमात्रइतिबाहु-मात्रे । अन्विति । अविन्दन् । तस्मात् । बाहुमात्राइतिबाहु-मात्राः । खायन्ते । इदम् । अहम् । तम् । वलगमितिवल-गम् । उदिति । वपामि । [५६] यम् । नः । समानः । यम् । असमानः । निचखानेतिनि-चखान । इति । आह । द्वौ । वाव । पुरुषौ । यः । च । एव । समानः । यः । च । असमानः । यम् । एव । अस्मै । तौ । वलगमितिवल-गम् । निखनतइतिनि-खनतः । तम् । एव । उदिति । वपति । समिति । तृणत्ति ।

तस्मात् । सन्तृण्णाइतिसं-तृण्णाः । अन्तरतः । प्राणाइतिप्र-अनाः । न । समिति । भिनत्ति । तस्मात् । असंभिन्नाइत्यसं-भिन्नाः । प्राणाइतिप्र-अनाः । अपः । अवेति । नयति । तस्मात् । आर्द्राः । अन्तरतः । प्राणाइतिप्र-अनाः । यवमतीरिति यव-मतीः । अवेति । नयति । [५७] ऊर्क् । वै । यवः । प्राणाइतिप्र-अनाः । उपरवाइत्युप-रवाः । प्राणेष्वितिप्र-अनेषु । एव । ऊर्जम् । दधाति । बर्हिः । अवेति । स्तृणाति । तस्मात् । लोमशाः । अन्तरतः । प्राणाइतिप्र-अनाः । आज्येन । व्याघारयतीतिवि-आघारयति । तेजः । वै । आज्यम् । प्राणाइतिप्र-अनाः । उपरवाइत्युप-रवाः । प्राणेष्वितिप्र-अनेषु । एव । तेजः । दधाति । हनूइति । वै । एतेइति । यज्ञस्य । यत् । अधिषवणेइत्यधि-सवने । न । समिति । तृणत्ति । असन्तृण्णेइत्यसं-तृण्णे । हि । हनूइति । अथोइति । खलु । दीर्घसोमइतिदीर्घ-सोमे । सन्तृद्येइति सं-तृद्ये । धृत्यै । शिरः । वै । एतत् । यज्ञस्य । यत् । हविर्धानमितिहविः-धानम् । [५८] प्राणाइतिप्र-अनाः । उपरवाइत्युप-रवाः । हनूइति । अधिषवणेइत्यधि-सवने । जिह्वा । चर्म । ग्रावाणः । दन्ताः । मुखम् । आहवनीयइत्या-हवनीयः । नासिका । उत्तरवेदिरित्युत्तर-वेदिः । उदरम् । सदः । यदा । खलु । वै । जिह्वया । दत्स्विति दत्-सु । अधीति । खादति । अथ । मुखम् । गच्छति । यदा । मुखम् । गच्छति । अथ । उदरम् । गच्छति । तस्मात् । हविर्धानइतिहविः-धाने । चर्मन्न् । अधीति । ग्रावभिरितिग्राव-भिः । अभिषुत्येत्यभि-सुत्य । आहवनीयइत्या-हवनीये । हुत्वा । प्रत्यञ्चः । परेत्येतिपरा-इत्य । सदसि । भक्षयन्ति । यः । वै । विराजइतिवि-राजः । यज्ञमुखइतियज्ञ-मुखे । दोहम् । वेद । दुहे । एव । एनाम् । इयम् । वै । विराडितिवि-राट् । तस्यै । त्वक् । चर्म । ऊधः । अधिषवणेइत्यधि-सवने । स्तनाः । उपरवाइत्युप-रवाः । ग्रावाणः । वत्साः । ऋत्विजः । दुहन्ति । सोमः । पयः । यः । एवम् । वेद । दुहे । एव । एनाम् ॥ [५९] वपामियवमतीरवनयतिहविर्धानमेवत्रयोविꣳशतिश्च ॥११॥

यदुभौदेवासुरामिथस्तेषाꣳसुवर्गय्यँद्याअनीशानः पुरोहंविपितेभ्यस्सोत्तरवेदिर्वद्धन्देवस्याभ्रिꣳशिरोवाएकादश ॥११॥ यदुभावित्याहदेवानाय्यँज्ञोदेवेभ्योनरथायुयजमानायपरस्तादर्वाचीन्नवपञ्चाशत् ॥ ५९ ॥ यदुभौदुहएवैनाम् ॥ ❀

हरिः ओ (३) म् ॥ इति षष्ठकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः ॥

हरिः ओ (४) म् ॥

चात्वालात्। धिष्णियान्। उपेति। वपति। योनिः। वै। यज्ञस्य। चात्वालम्। यज्ञस्य। सयोनित्वायेतिसयोनि-त्वाय। देवाः। वै। यज्ञम्। परेति। अजयन्त। तम्। आग्नीध्रादित्याग्नि-इध्रात्। पुनः। अपेति। अजयन्न्। एतत्। वै। यज्ञस्य। अपराजितमित्यपरा-जितम्। यत्। आग्नीध्रमित्याग्नि-इध्रम्। यत्। आग्नीध्रादित्याग्नि-इध्रात्। धिष्णियान्। विहरतीतिवि-हरति। यत्। एव। यज्ञस्य। अपराजितमित्यपरा-जितम्। ततः। एव। एनम्। पुनः। तनुते। पराजित्येतिपरा-जित्य। इव। खलु। वै। एते। यन्ति। ये। बहिष्पवमानमितिबहिः-पवमानम्। सर्पन्ति। बहिष्पवमानइतिबहिः-पवमाने। स्तुते। [१] आह। अग्नीदित्यग्नि-इत्। अग्नीन्। वीति। हर। बर्हिः। स्तृणाहि। पुरोडाशान्। अलम्। कुरु। इति। यज्ञम्। एव। अपजित्येत्यप-जित्य। पुनः। तन्वानाः। यन्ति। अङ्गारैः। द्वेइति। सवनेइति। वीति। हरति। शलाकाभिः। तृतीयम्। सशुक्रत्वायेतिसशुक्र-त्वाय। अथोइति। समिति। भरति। एव। एनत्। धिष्णियाः। वै। अमुष्मिन्न्। लोके। सोमम्। अरक्षन्न्। तेभ्यः। अधीति। सोमम्। एति। अहरन्न्। तम्। अन्ववायन्नित्यनु-अवायन्न्। तम्। परीति। अविशन्न्। यः। एवम्। वेद। विन्दते। [२] परिवेष्टारमितिपरि-वेष्टारम्। ते। सोमपीथेनेतिसोम-पीथेन। वीति। आर्ध्यन्त। ते। देवेषु। सोमपीथमितिसोम-पीथम्। ऐच्छन्त। तान्। देवाः। अब्रुवन्न्। द्वेद्वेइतिद्वे-द्वे। नामनीइति। कुरुध्वम्। अथ। प्रेति। वा। आप्स्यथ। न। वा। इति। अग्नयः। वै। अथ। धिष्णियाः। तस्मात्। द्विनामेतिद्वि-नामा। ब्राह्मणः। अर्धुकः। तेषाम्। ये। नेदिष्ठम्। पर्यविशन्नितिपरि-अविशन्न्। ते। सोमपीथमितिसोम-पीथम्। प्रेति। आप्नुवन्न्। आहवनीयइत्या-हवनीयः। आग्नीध्रीयइत्याग्नि-इध्रीयः। होत्रीयः। मार्जालीयः। तस्मात्। तेषु। जुह्वति। अतिहायेत्यति-हाय। वषट्। करोति। वीति। हि। [३] एते। सोमपीथेनेतिसोम-पीथेन। आर्ध्यन्त। देवाः। वै। याः। प्राचीः। अहुतीरित्या-हुतीः। अजुहवुः। ये। पुरस्तात्। असुराः। आसन्न्। तान्। ताभिः। प्रेति। अनुदन्त। याः। प्रतीचीः। ये। पश्चात्। असुराः।

आसन्नं । तान् । ताभिः । अपेति । अनुदन्त । प्राचीः । अन्याः । आहुतयइत्या-हुतयः । हूयन्ते । प्रत्यङ् । आसीनः । धिष्णियान् । व्याघारयतीतिवि-आघारयति । पश्चात् । च । एव । पुरस्तात् । च । यजमानः । भ्रातृव्यान् । प्रेति । नुदते । तस्मात् । पराचीः । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रेति । वीयन्ते । प्रतीचीः । [४] जायन्ते । प्राणाइतिप्र-अनाः । वै । एते । यत् । धिष्णियाः । यत् । अध्वर्युः । प्रत्यङ् । धिष्णियान् । अतिसर्पेदित्यति-सर्पेत् । प्राणानितिप्र-अनान् । समिति । कुर्पेत् । प्रमायुकइतिप्र-मायुकः । स्यात् । नाभिः । वै । एषा । यज्ञस्य । यत् । होता । ऊर्ध्वः । खलु । वै । नाभ्यै । प्राणइतिप्र-अनः । अवाङ् । अपानइत्यप-अनः । यत् । अध्वर्युः । प्रत्यङ् । होतारम् । अतिसर्पेदित्यति-सर्पेत् । अपानइत्यप-अने । प्राणमितिप्र-अनम् । दध्यात् । प्रमायुकइतिप्र-मायुकः । स्यात् । न । अध्वर्युः । उपेति । गायेत् । वाग्वीर्यइतिवाक्-वीर्यः । वै । अध्वर्युः । यत् । अध्वर्युः । उपगायेदित्युप-गायेत् । उद्गात्रइत्युत्-गात्रे [५] वाचम् । सम् । प्रेति । यच्छेत् । उपदासुकेत्युप-दासुका । अस्य । वाक् । स्यात् । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । न । असंस्थितइत्यसं-स्थिते । सोमे । अध्वर्युः । प्रत्यङ् । सदः । अतीति । इयात् । अथ । कथा । दाक्षिणानि । होतुम् । एति । यामः । हि । सः । तेषाम् । कस्मै । अह । देवाः । यामम् । वा । अयामम् । वा । अन्विति । ज्ञास्यन्ति । इति । उत्तरेणेत्युत्-तरेण । आग्नीध्रमित्याग्नि-इध्रम् । परीत्येतिपरि-इत्य । जुहोति । दाक्षिणानि । न । प्राणानितिप्र-अनान् । समिति । कर्षति । नीति । अन्ये । धिष्णियाः । उप्यन्ते । न । अन्ये । यान् । निवपतीतिनि-वपति । तेन । तान् । प्रीणाति । यान् । न । निवपतीतिनि-वपति । यत् । अनुदिशतीत्यनु-दिशति । तेन । तान् ॥ [६] स्तुतेविन्दतेहिर्वीयन्तेप्रतीचीरुद्गात्रउप्यन्तेचतुर्दशच ॥ ❋ ❋ ॥ १ ॥

सुवर्गायेतिसुवः-गाय । वै । एतानि । लोकाय । हूयन्ते । यत् । वैसर्जनानि । द्वाभ्याम् । गार्हपत्यइतिगार्ह-पत्ये । जुहोति । द्विपादितिद्वि-पात् । यजमानः । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । आग्नीध्रइत्याग्नि-इध्रे । जुहोति । अन्तरिक्षे । एव । एति । क्रमते । आहवनीयइत्या-हवनीये । जुहोति । सुवर्गमितिसुवः-गम् ।

एव । एनम् । लोकम् । गमयति । देवान् । वै । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । यतः । रक्षाꣳसि । अजिघाꣳसन् । ते । सोमेन । राज्ञा । रक्षाꣳसि । अपहत्येत्यप-हत्य । अप्तुम् । आत्मानम् । कृत्वा । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । आयन् । रक्षसाम् । अनुपलाभायेत्यनुप-लाभाय । आत्तः । सोमः । भवति । अथ । [७] वैसर्जनानि । जुहोति । रक्षसाम् । अपहत्याइत्यप-हत्यै । त्वम् । सोम । तनूकृद्भ्यइतितनूकृत्-भ्यः । इति । आह । तनूकृदितितनू-कृत् । हि । एषः । द्वेषोभ्यइतिद्वेषः-भ्यः । अन्यकृतेभ्यइत्यन्य-कृतेभ्यः । इति । आह । अन्यकृतानीत्यन्य कृतानि । हि । रक्षाꣳसि । उरु । यन्ता । असि । वरूथम् । इति । आह । उरु । नः । कृधि । इति । वाव । एतत् । आह । जुषाणः । अप्तुः । आज्यस्य । वेतु । इति । आह । अप्तुम् । एव । यजमानम् । कृत्वा । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । गमयति । रक्षसाम् । अनुपलाभायेत्यनुप लाभाय । एति । सोमम् । ददते । [८] एति । ग्राव्णः । एति । वायव्यानि । एति । द्रोणकलशमितिद्रोण-कलशम् । उदिति । पत्नीम् । एति । नयन्ति । अन्विति । अनाꣳसि । प्रेति । वर्तयन्ति । यावत् । एव । अस्य । अस्ति । तेन । सह । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । एति । नयवत्येतिनय-वत्या । ऋचा । आग्नीध्रइत्याग्नि इध्र । जुहोति । सुवर्गस्येतिसुवः-गस्य । लोकस्य । अभिनीत्याइत्यभि-नीत्यै । ग्राव्णः । वायव्यानि । द्रोणकलशमितिद्रोण-कलशम् । आग्नीध्रइत्याग्नि-इध्रे । उपेति । वासयति । वीति । हि । एनम् । तैः । गृह्णते । यत् । सह । उपवासयेदित्युप-वासयेत् । अपवायेत । सौम्या । ऋचा । प्रेति । पादयति । स्वया । [९] एव । एनम् । देवतया । प्रेति । पादयति । अदित्याः । सदः । असि । अदित्याः । सदः । एति । सीद । इति । आह । यथायजुरितियथा-यजुः । एव । एतत् । यजमानः । वै । एतस्य । पुरा । गोप्ता । भवति । एषः । वः । देव । सवितः । सोमः । इति । आह । सवितृप्रसूतइतिसवितृ-प्रसूतः । एव । एनम् । देवताभ्यः । सम् । प्रेति । यच्छति । एतत् । त्वम् । सोम । देवः । देवान् । उपेति । अगाः । इति । आह । देवः । हि । एषः । सन् । [१०] देवान् । उपेतीत्युप-एति । इदम् । अहम् । मनुष्यः । मनुष्यान् । इति । आह । मनुष्यः । हि । एषः । सन् । मनुष्यान् । उपेतीत्युप-एति । यत् । एतत् । यजुः । न । ब्रूयात् । अप्रजाइत्यप्र-जाः । अपशुः । यजमानः । स्यात् ।

सह । प्रजयेतिप्र-जया । सह । रायः । पोषेण । इति । आह । प्रजयेतिप्र-जया । एव । पशुभिरितिपशु-भिः । सह । इमम् । लोकम् । उपावर्ततइत्युप-आवर्तते । नमः । देवेभ्यः । इति । आह । नमस्कारइतिनमः-कारः । हि । देवानाम् । स्वधेतिस्व-धा । पितृभ्यइतिपितृ-भ्यः । इति । आह । स्वधाकारइतिस्वधा-कारः । हि । [११] पितृणाम् । इदम् । अहम् । निरिति । वरुणस्य । पाशात् । इति । आह । वरुणपाशादितिवरुण-पाशात् । एव । निरिति । मुच्यते । अग्ने । व्रतपतइतिव्रत-पते । आत्मनः । पूर्वा । तनूः । आदेयेत्या-देया । इति । आहुः । कः । हि । तत् । वेद । यत् । वसीयान् । स्वे । वशे । भूते । पुनः । वा । ददाति । न । वा । इति । ग्रावाणः । वै । सोमस्य । राज्ञः । मलिम्लुसेनेतिमलिम्लु-सेना । यः । एवम् । विद्वान् । ग्रावणः । आग्नींध्रइत्याग्नि-इध्रे । उपवासयतीत्युप-वासयति । न । एनम् । मलिम्लुसेनेतिमलिम्लु-सेना । विन्दति ॥ [१२] अर्थददतेस्वयासन्थ्स्वधाकारो हि विन्दति ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ २ ॥

वैष्णव्या । ऋचा । हुत्वा । यूपम् । अच्छ । एति । वैष्णवः । वै । देवतया । यूपः । स्वया । एव । एनम् । देवतया । अच्छ । एति । अतीति । अन्यान् । अगाम् । न । अन्यान् । उपेति । अगाम् । इति । आह । अतीति । हि । अन्यान् । एति । न । अन्यान् । उपेतीत्युप-एति । अर्वाक् । त्वा । परैः । अविदम् । परः । अवरैः । इति । आह । अर्वाक् । हि । एनम् । परैः । विन्दति । परः । अवरैः । तम् । त्वा । जुषे । [१३] वैष्णवम् । देवयज्यायाइतिदेव-यज्यायै । इति । आह । देवयज्यायाइतिदेव-यज्यायै । हि । एनम् । जुषते । देवः । त्वा । सविता । मध्वा । अनक्तु । इति । आह । तेजसा । एव । एनम् । अनक्ति । ओषधे । त्रायस्व । एनम् । स्वधितइतिस्व-धिते । मा । एनम् । हिꣳसीः । इति । आह । वज्रः । वै । स्वधितिरितिस्व-धितिः । शान्त्यै । स्वधितेरितिस्व-धितेः । वृक्षस्य । बिभ्यतः । प्रथमेन । शकलेन । सह । तेजः । परेति । पतति । यः । प्रथमः । शकलः । पराऽपतेदितिपरा-पतेत् । तम् । अपि । एति । हरेत् । सतेजसमितिस-तेजसम् । [१४] एव । एनम् । एति । हरति । इमे । वै । लोकाः । यूपात् । प्रयतइतिप्र-यतः । बिभ्यति । दिवम् । अग्रेण । मा । लेखीः ।

अन्तरिक्षम् । मध्येन । मा । हिꣳसीः । इति । आह । एभ्यः । एव । एनम् । लोकेभ्यः । शमयति । वनस्पते । शतवल्शइतिशत-वल्शः । वीति । रोह । इति । आव्रश्चनइत्या-व्रश्चने । जुहोति । तस्मात् । आव्रश्चनादित्या-व्रश्चनात् । वृक्षाणाम् । भूयाꣳसः । उदिति । तिष्ठन्ति । सहस्रवल्शाइतिसहस्र-वल्शाः । वीति । वयम् । रुहेम । इति । आह । आशिषमित्या-शिषम् । एव । एताम् । एति । शास्ते । अनक्षसङ्गमित्यनक्ष-सङ्गम् । [१५] वृश्चेत् । यत् । अक्षसङ्गमित्यक्ष-सङ्गम् । वृश्चेत् । अधईषमित्यधः-ईषम् । यजमानस्य । प्रमायुकमितिप्र-मायुकम् । स्यात् । यम् । कामयेत । अप्रतिष्ठितइत्यप्रति-स्थितः । स्यात् । इति । आरोहमित्या-रोहम् । तस्मै । वृश्चेत् । एषः । वै । वनस्पतीनाम् । अप्रतिष्ठितइत्यप्रति-स्थितः । अप्रतिष्ठितइत्यप्रति-स्थितः । एव । भवति । यम् । कामयेत । अपशुः । स्यात् । इति । अपर्णम् । तस्मै । शुष्काग्रमितिशुष्क-अग्रम् । वृश्चेत् । एषः । वै । वनस्पतीनाम् । अपशव्यः । अपशुः । एव । भवति । यम् । कामयेत । पशुमानितिपशु-मान् । स्यात् । इति । बहुपर्णमितिबहु-पर्णम् । तस्मै । बहुशाखमितिबहु-शाखम् । वृश्चेत् । एषः । वै । [१६] वनस्पतीनाम् । पशव्यः । पशुमानितिपशु-मान् । एव । भवति । प्रतिष्ठितमितिप्रति-स्थितम् । वृश्चेत् । प्रतिष्ठाकामस्येतिप्रतिष्ठा-कामस्य । एषः । वै । वनस्पतीनाम् । प्रतिष्ठितइतिप्रति-स्थितः । यः । समे । भूम्यै । स्वात् । योनेः । रूढः । प्रतीति । एव । तिष्ठति । यः । प्रत्यङ् । उपनतइत्युप-नतः । तम् । वृश्चेत् । सः । हि । मेधम् । अभीति । उपनतइत्युप-नतः । पञ्चारत्निमितिपञ्च-अरत्निम् । तस्मै । वृश्चेत् । यम् । कामयेत । उपेति । एनम् । उत्तरइत्युत्-तरः । यज्ञः । नमेत् । इति । पञ्चाक्षरेतिपञ्च-अक्षरा । पङ्क्तिः । पाङ्क्तः । यज्ञः । उपेति । एनम् । उत्तरइत्युत्-तरः । यज्ञः । [१७] नमति । षडरत्निमितिषट्-अरत्निम् । प्रतिष्ठाकामस्येतिप्रतिष्ठा-कामस्य । षट् । वै । ऋतवः । ऋतुषु । एव । प्रतीति । तिष्ठति । सप्तारत्निमितिसप्त-अरत्निम् । पशुकामस्येतिपशु-कामस्य । सप्तपदेतिसप्त-पदा । शक्वरी । पशवः । शक्वरी । पशून् । एव । अवेति । रुन्धे । नवारत्निमितिनव-अरत्निम् । तेजस्कामस्येतितेजः-कामस्य । त्रिवृतेतित्रि-वृता । स्तोमेन । सम्मितमितिसं-मि

तम् । तेजः । त्रिवृदितित्रि-वृत् । तेजस्वी । एव । भवति । एकादशारत्निमित्येकादश-अरत्निम् । इन्द्रियकामस्येतीन्द्रिय-कामस्य । एकादशाक्षरेत्येकादश-अक्षरा । त्रिष्टुक् । इन्द्रियम् । त्रिष्टुक् । इन्द्रियावी । एव । भवति । पञ्चदशारत्निमितिपञ्चदश-अरत्निम् । भ्रातृव्यवतइतिभ्रातृव्य-वतः । पञ्चदशइतिपञ्च-दशः । वज्रः । भ्रातृव्याभिभूत्याइतिभ्रातृव्य-अभिभूत्यै । सप्तदशारत्निमितिसप्तदश-अरत्निम् । प्रजाकामस्येतिप्रजा-कामस्य । सप्तदशइतिसप्त-दशः । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । प्रजापतेरितिप्रजा-पतेः । आप्त्यै । एकविꣳशत्यरत्निमित्येकविꣳशति-अरत्निम् । प्रतिष्ठाकामस्येतिप्रतिष्ठा-कामस्य । एकविꣳशइत्येक-विꣳशः । स्तोमानाम् । प्रतिष्ठेतिप्रति-स्था । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । अष्टाश्रिरित्यष्टा-अश्रिः । भवति । अष्टाक्षरेत्यष्टा-अक्षरा । गायत्री । तेजः । गायत्री । गायत्री । यज्ञमुखमितियज्ञ-मुखम् । तेजसा । एव । गायत्रिया । यज्ञमुखेनेतियज्ञ-मुखेन । सम्मितइतिसं-मितः ॥ [१८] जुषेसतेजसमनक्षसङ्क्ष्वहुशाखश्रेदेपवे यज्ञउपैनमुत्तरोयज्ञ आप्त्याएकान्नविꣳशतिश्च ॥ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ॥ ३ ॥

पृथिव्यै । त्वा । अन्तरिक्षाय । त्वा । दिवे । त्वा । इति । आह । एभ्यः । एव । एनम् । लोकेभ्यः । प्रेति । उक्षति । पराञ्चम् । प्रेति । उक्षति । पराङ् । इव । हि । सुवर्गइतिसुवः-गः । लोकः । क्रूरम् । इव । वै । एतत् । करोति । यत् । खनति । अपः । अवेति । नयति । शान्त्यै । यवमतीरितियव-मतीः । अवेति । नयति । ऊर्क् । वै । यवः । यजमानेन । यूपः । सम्मितइतिसं-मितः । यावान् । एव । यजमानः । तावतीम् । एव । अस्मिन्न् । ऊर्जम् । दधाति । [१९] पितृणाम् । सदनम् । असि । इति । बर्हिः । अवेति । स्तृणाति । पितृदेवत्यमितिपितृ-देवत्यम् । हि । एतत् । यत् । निखातमितिनि-खातम् । यत् । बर्हिः । अनवस्तीर्येत्यनव-स्तीर्य । मिनुयात् । पितृदेवत्यइतिपितृ-देवत्यः । निखातइतिनि-खातः । स्यात् । बर्हिः । अवस्तीर्येत्यव-स्तीर्य । मिनोति । अस्याम् । एव । एनम् । मिनोति । यूपशकलमितियूप-शकलम् । अवेति । अस्यति । सतेजसमितिस-तेजसम् । एव । एनम् । मिनोति । देवः । त्वा । सविता । मध्वा । अनक्तु । इति ।

आह । तेजसा । एव । एनम् । अनक्ति । सुपिप्पलाभ्यइतिसु - पिप्पलाभ्यः । त्वा । ओषधीभ्यइत्योषधि - भ्यः । इति । चषालम् । प्रतीति । [२०] मुञ्चति । तस्मात् । शीर्षतः । ओषधयः । फलम् । गृह्णन्ति । अनक्ति । तेजः । वै । आज्यम् । यजमानेन । अग्निष्ठेत्यग्नि-स्था । अश्रिः । सम्मितेतिसं-मिता । यत् । अग्निष्ठामित्यग्नि-स्थाम् । अश्रिम् । अनक्ति । यजमानम् । एव । तेजसा । अनक्ति । आन्तमित्या-अन्तम् । अनक्ति । आन्तमित्या-अन्तम् । एव । यजमानम् । तेजसा । अनक्ति । सर्वतः । परीति । मृशति । अपरिवर्गमित्यपरि-वर्गम् । एव । अस्मिन्न् । तेजः । दधाति । उदिति । दिवम् । स्तभान । एति । अन्तरिक्षम् । पृण । इति । आह । एषाम् । लोकानाम् । विधृत्याइतिवि-धृत्यै । वैष्णव्या । ऋचा । [२१] कल्पयति । वैष्णवः । वै । देवतया । यूपः । स्वया । एव । एनम् । देवतया । कल्पयति । द्वाभ्याम् । कल्पयति । द्विपादितिद्वि-पात् । यजमानः । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । यम् । कामयेत । तेजसा । एनम् । देवताभिः । इन्द्रियेण । वीति । अर्धयेयम् । इति । अग्निष्ठामित्यग्नि-स्थाम् । तस्य । अश्रिम् । आहवनीयादित्या - हवनीयात् । इत्थम् । वा । इत्थम् । वा । अतीति । नावयेत् । तेजसा । एव । एनम् । देवताभिः । इन्द्रियेण । वीति । अर्धयति । यम् । कामयेत । तेजसा । एनम् । देवताभिः । इन्द्रियेण । समिति । अर्धयेयम् । इति । [२२] अग्निष्ठामित्यग्नि-स्थाम् । तस्य । अश्रिम् । आहवनीयेनेत्या - हवनीयेन । समिति । मिनुयात् । तेजसा । एव । एनम् । देवताभिः । इन्द्रियेण । समिति । अर्धयति । ब्रह्मवनिमितिब्रह्म-वनिम् । त्वा । क्षत्रवनिमितिक्षत्र-वनिम् । इति । आह । यथायजुरितियथा-यजुः । एव । एतत् । परीति । व्ययति । ऊर्क् । वै । रशना । यजमानेन । यूपः । सम्मितइतिसं-मितः । यजमानम् । एव । ऊर्जा । समिति । अर्धयति । नाभिदघ्नइतिनाभि-दघ्ने । परीति । व्ययति । नाभिदघ्नइतिनाभि-दघ्ने । एव । अस्मै । ऊर्जम् । दधाति । तस्मात् । नाभिदघ्नइतिनाभि-दघ्ने । ऊर्जा । भुञ्जते । यम् । कामयेत । ऊर्जा । एनम् । [२३] वीति । अर्धयेयम् । इति । ऊर्ध्वाम् । वा । तस्य । अवाचीम् । वा । अवेति । ऊहेत् । ऊर्जा । एव । एनम् । वीति । अर्धयति । यदि । कामयेत । वर्षुकः । पर्जन्यः । स्यात् ।

इति । अवाचीम् । अवेति । ऊहेत् । वृष्टिम् । एव । नीति । यच्छति । यदि । कामयेत । अवर्षुकः । स्यात् । इति । ऊर्ध्वाम् । उदिति । ऊहेत् । वृष्टिम् । एव । उदिति । यच्छति । पितृणाम् । निखातमितिनि-खातम् । मनुष्याणाम् । ऊर्ध्वम् । निखातादितिनि-खातात् । एति । रशनायाः । ओषधीनाम् । रशना । विश्वेषाम् । [२४] देवानाम् । ऊर्ध्वम् । रशनायाः । एति । चषालात् । इन्द्रस्य । चषालम् । साद्ध्यानाम् । अतिरिक्तमित्यति-रिक्तम् । सः । वै । एषः । सर्वदेवत्यइतिसर्व-देवत्यः । यत् । यूपः । यत् । यूपम् । मिनोति । सर्वाः । एव । देवताः । प्रीणाति । यज्ञेन । वै । देवाः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । आयन् । ते । अमन्यन्त । मनुष्याः । नः । अन्वाभविष्यन्तीत्यनु-आभविष्यन्ति । इति । ते । यूपेन । योपयित्वा । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । आयन् । तम् । ऋषयः । यूपेन । एव । अनु । प्रेति । अजानन् । तत् । यूपस्य । यूपत्वमितियूप-त्वम् । [२५] यत् । यूपम् । मिनोति । सुवर्गस्येतिसुवः-गस्य । लोकस्य । प्रज्ञात्याइतिप्र-ज्ञात्यै । पुरस्तात् । मिनोति । पुरस्तात् । हि । यज्ञस्य । प्रज्ञायतइतिप्र-ज्ञायते । अप्रज्ञातमित्यप्र-ज्ञातम् । हि । तत् । यत् । अतिपन्नइत्यति-पन्ने । आहुः । इदम् । कार्यम् । आसीत् । इति । साद्ध्याः । वै । देवाः । यज्ञम् । अतीति । अमन्यन्त । तान् । यज्ञः । न । अस्पृशत् । तान् । यत् । यज्ञस्य । अतिरिक्तमित्यति-रिक्तम् । आसीत् । तत् । अस्पृशत् । अतिरिक्तमित्यति-रिक्तम् । वै । एतत् । यज्ञस्य । यत् । अग्नौ । अग्निम् । मथित्वा । प्रहरतीतिप्र-हरति । अतिरिक्तमित्यति-रिक्तम् । एतत् । [२६] यूपस्य । यत् । ऊर्ध्वम् । चषालात् । तेषाम् । तत् । भागधेयमितिभाग-धेयम् । तान् । एव । तेन । प्रीणाति । देवाः । वै । सꣳस्थितइतिसं-स्थिते । सोमे । प्रेति । स्रुचः । अहरन् । प्रेति । यूपम् । ते । अमन्यन्त । यज्ञवेशसमितियज्ञ-वेशसम् । वै । इदम् । कुर्मः । इति । ते । प्रस्तरमितिप्र-स्तरम् । स्रुचाम् । निष्क्रयणमितिनिः-क्रयणम् । अपश्यन् । स्वरुम् । यूपस्य । सꣳस्थितइतिसं-स्थिते । सोमे । प्रेति । प्रस्तरमितिप्र-स्तरम् । हरति । जुहोति । स्वरुम् । अयज्ञवेशसायेत्ययज्ञ-वेशसाय ॥ [२७] दधातिप्रत्युत्तासमर्द्ध्येयमित्यूर्जेनन्विँश्वेषाय्ँयूपत्वमतिरिक्तमेतद्विचत्वारिꣳशच ॥ ❋ ॥४॥

साध्याः । वै । देवाः । अस्मिन् । लोके । आसन् । न । अन्यत् । किम् । चन । मिषत् । ते । अग्निम् । एव । अग्नये । मेधाय । एति । अलभन्त । न । हि । अन्यत् । आलम्भ्यमित्या-लम्भ्यम् । अविन्दन् । ततः । वै । इमाः । प्रजाइति प्र-जाः । प्रेति । अजायन्त । यत् । अग्नौ । अग्निम् । मथित्वा । प्रहरतीति प्र-हरति । प्रजानामिति प्र-जानाम् । प्रजननायेति प्र-जननाय । रुद्रः । वै । एषः । यत् । अग्निः । यजमानः । पशुः । यत् । पशुम् । आलभ्येत्या-लभ्य । अग्निम् । मन्थेत् । रुद्राय । यजमानम् । [२८] अपीति । दध्यात् । प्रमायुकइति प्र-मायुकः । स्यात् । अथोइति । खलु । आहुः । अग्निः । सर्वाः । देवताः । हविः । एतत् । यत् । पशुः । इति । यत् । पशुम् । आलभ्येत्या-लभ्य । अग्निम् । मन्थति । हव्याय । एव । आसन्नायेत्या-सन्नाय । सर्वाः । देवताः । जनयति । उपाकृत्येत्युप-आकृत्य । एव । मन्थ्यः । तत् । न । इव । आलब्धमित्या-लब्धम् । न । इव । अनालब्धमित्यना-लब्धम् । अग्नेः । जनित्रम् । असि । इति । आह । अग्नेः । हि । एतत् । जनित्रम् । वृषणौ । स्थः । इति । आह । वृषणौ । [२९] हि । एतौ । उर्वशी । असि । आयुः । असि । इति । आह । मिथुनत्वायेति मिथुन-त्वाय । घृतेन । अक्तेइति । वृषणम् । दधाथाम् । इति । आह । वृषणम् । हि । एतेइति । दधातेइति । येइति । अग्निम् । गायत्रम् । छन्दः । अनु । प्रेति । जायस्व । इति । आह । छन्दोभिरिति छन्दः-भिः । एव । एनम् । प्रेति । जनयति । अग्नये । मथ्यमानाय । अन्विति । ब्रूहि । इति । आह । सावित्रीम् । ऋचम् । अन्विति । आह । सवितृप्रसूतइति सवितृ-प्रसूतः । एव । एनम् । मन्थति । जाताय । अन्विति । ब्रूहि । [३०] प्रह्रियमाणायेति प्र-ह्रियमाणाय । अन्विति । ब्रूहि । इति । आह । काण्डेकाण्डइति काण्डे-काण्डे । एव । एनम् । क्रियमाणे । समिति । अर्धयति । गायत्रीः । सर्वाः । अन्विति । आह । गायत्रछन्दाइति गायत्र-छन्दाः । वै । अग्निः । स्वेन । एव । एनम् । छन्दसा । समिति । अर्धयति । अग्निः । पुरा । भवति । अग्निम् । मथित्वा । प्रेति । हरति । तौ । सम्भवन्तावितिसम्-भवन्तौ । यजमानम् । अभि । समिति । भवतः । भवतम् । नः । समनसावितिस-मनसौ । इति । आह । शान्त्यै । प्रहृत्येतिप्र हृत्य । जुहोति । जाताय । एव । अस्मै ।

अन्नम् । अपीति । दधाति । आज्येन । जुहोति । एतत् । वै । अग्नेः । प्रियम् । धाम । यत् । आज्यम् । प्रियेण । एव । एनम् । धाम्ना । समिति । अर्धयति । अथोइति । तेजसा ॥ [३१] यजमानमाहव्रपणौजातायान्वृहप्यष्टादशच ॥ ❀ ॥ ५ ॥

इषे । त्वा । इति । बर्हिः । एति । दत्ते । इच्छते । इव । हि । एषः । यः । यजते । उपवीरित्युप-वीः । असि । इति । आह । उपेति । हि । एनान् । आकरोतीत्या-करोति । उपोइति । देवान् । देवीः । विशः । प्रेति । अगुः । इति । आह । देवीः । हि । एताः । विशः । सतीः । देवान् । उपयन्तीत्युप-यन्ति । वह्नीः । उशिजः । इति । आह । ऋत्विजः । वै । वह्नयः । उशिजः । तस्मात् । एवम् । आह । बृहस्पते । धारय । वसू नि । इति । [३२] आह । ब्रह्म । वै । देवानाम् । बृहस्पतिः । ब्रह्मणा । एव । अस्मै । पशून् । अवेति । रुन्धे । हव्या । ते । स्वदन्ताम् । इति । आह । स्वदयति । एव । एनान् । देव । त्वष्टः । वसु । रण्व । इति । आह । त्वष्टा । वै । पशूनाम् । मिथुनानाम् । रूपकृदितिरूप कृत् । रूपम् । एव । पशुषु । दधाति । रेवतीः । रमध्वम् । इति । आह । पशवः । वै । रेवतीः । पशून् । एव । अस्मै । रमयति । देवस्य । त्वा । सवितुः । प्रसवइतिप्र सवे । इति । [३३] रशनाम् । एति । दत्ते । प्रसूत्याइतिप्र-सूत्यै । अश्विनोः । बाहुभ्यामितिबाहु-भ्याम् । इति । आह । अश्विनौ । हि । देवानाम् । अध्वर्यूइति । आस्ताम् । पूष्णः । हस्ताभ्याम् । इति । आह । यत्यै । ऋतस्य । त्वा । देवहविरितिदेव-हविः । पाशेन । एति । रभे । इति । आह । सत्यम् । वै । ऋतम् । सत्येन । एव । एनम् । ऋतेन । एति । रभते । अक्ष्णया । परीति । हरति । वध्यम् । हि । प्रत्यञ्चम् । प्रतिमुञ्चन्तीतिप्रति-मुञ्चन्ति । व्यावृत्त्याइतिवि-आवृत्त्यै । धर्ष । मानुषान् । इति । नीति । युनक्ति । धृत्यै । अद्भ्यइत्यत्-भ्यः । [३४] त्वा । ओषधीभ्यइत्योषधि-भ्यः । प्रेति । उक्षामि । इति । आह । अद्भ्यइत्यत्-भ्यः । हि । एषः । ओषधीभ्यइत्योषधि-भ्यः । सम्भवतीतिसं-भवति । यत् । पशुः । अपाम् । पेरुः । असि । इति । आह । एषः । हि । अपाम् । पाता । यः । मेधाय । आरभ्यतइत्या-रभ्यते । स्वात्तम् । चित् ॥ सदेवमितिस-देवम् । हव्यम् । आपः । देवीः । स्वदत । एनम् । इति । आह । स्वदयति । एव । एनम् । उपरिष्टात् । प्रेति । उक्षति । उपरिष्टात् । एव । एनम् । मेध्यम् । करोति । पाय

यंति । अन्तरतः । एव । एनम् । मेध्यंम् । करोति । अधस्तात् । उपेति । उख्यति । सर्वतः । एव । एनम् । मेध्यंम् । करोति ॥ [३५] वसूनीतिप्रसवइत्युद्धर्योऽन्तरत एवैनन्दशंच ॥ ❋ ❋ ❋ ❋ ❋ ॥ ६ ॥

अग्निनां । वै । होत्रा । देवाः । असुरान् । अभीति । अभवन्न् । अग्नये । स मिध्यमानायेतिसं-इध्यमानाय । अन्विति । ब्रूहि । इति । आह । भ्रातृव्याभि भूत्याइतिभ्रातृव्य-अभिभूत्यै । सप्तदशेतिसप्त-दश । सामिधेनीरितिसां-इधेनीः । अन्विति । आह । सप्तदशइतिसप्त-दशः । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । प्रजापतेरि तिप्रजा-पतेः । आप्त्यै । सप्तदशेतिसप्त-दश । अन्विति । आह । द्वादश । मासाः । पञ्च । ऋतवः । सः । सँवँथ्सरइतिसं-वथ्सरः । सँवँथ्सरमितिसं-वथ्सरम् । प्रजाइति प्र-जाः । अनु । प्रेति । जायन्ते । प्रजानामितिप्र-जानाम् । प्रजननायेतिप्र-जनं नाय । देवाः । वै । सामिधेनीरितिसां-इधेनीः । अनूच्येत्यनु-उच्य । यज्ञम् । न । अ न्विति । अपश्यन्न् । सः । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । तूष्णीम् । आघारमित्या-घा रम् । [३६] एति । अघारयत् । ततः । वै । देवाः । यज्ञम् । अन्विति । अपश्यन्न् । यत् । तूष्णीम् । आघारमित्या-घारम् । आघारयतीत्या-घारयति । यज्ञस्य । अनुख्या त्याइत्यनु-ख्यात्यै । असुरेषु । वै । यज्ञः । आसीत् । तम् । देवाः । तूष्णीँहोमेने तितूष्णीं-होमेन । अवृञ्जत । यत् । तूष्णीम् । आघारमित्या-घारम् । आघारयतीत्या-घारयति । भ्रातृव्यस्य । एव । तत् । यज्ञम् । वृङ्क्ते । परिधीनितिपरि-धीन् । स मिति । मार्ष्टि । पुनाति । एव । एनान् । त्रिस्त्रिरितित्रिः-त्रिः । समिति । मार्ष्टि । त्र्यावृदितित्रि-आवृत् । हि । यज्ञः । अथोइति । रक्षसाम् । अपहत्याइत्यप-हत्यै । द्वादश । समिति । पद्यन्ते । द्वादश । [३७] मासाः । सँवँथ्सरइतिसं-वथ्सरः । सँवँ थ्सरमितिसं-वथ्सरम् । एव । प्रीणाति । अथोइति । सँवँथ्सरमितिसं-वथ्सरम् । एव । अस्मै । उपेति । दधाति । सुवर्गस्येतिसुवः-गस्य । लोकस्य । समष्ट्याइतिसं-अष्ट्यै । शिरः । वै । एतत् । यज्ञस्य । यत् । आघारइत्या-घारः । अग्निः । सर्वाः । देवताः । यत् । आघारमित्या-घारम् । आघारयतीत्या-घारयति । शीर्षतः । एव । यज्ञस्य । यजमानः । सर्वाः । देवताः । अवेति । रुन्धे । शिरः । वै । एतत् । यज्ञस्य ।

यत् । आघारइत्यां-घारः । आत्मा । पशुः । आघारमित्यां-घारम् । आघार्येत्यां-घार्यं । पशुम् । समिति । अनक्ति । आत्मन् । एव । यज्ञस्य । [३८] शिरः । प्रतीति । दधाति । समिति । ते । प्राणइतिप्र-अनः । वायुना । गच्छताम् । इति । आह । वायुदेवत्यइतिवायु-देवत्यः । वै । प्राणइतिप्र-अनः । वायौ । एव । अस्य । प्राणमिति प्र-अनम् । जुहोति । समिति । यजत्रैः । अङ्गानि । समिति । यज्ञपतिरितियज्ञ-पतिः । आशिषेत्यां-शिषा । इति । आह । यज्ञपतिमितियज्ञ-पतिम् । एव । अस्य । आशिषमित्यां-शिषम् । गमयति । विश्वरूपइतिविश्व-रूपः । वै । त्वाष्ट्रः । उपरिष्टात् । पशुम् । अभीति । अवमीत् । तस्मात् । उपरिष्टात् । पशोः । न । अवेति । द्यन्ति । यत् । उपरिष्टात् । पशुम् । समनक्तीतिसं-अनक्ति । मेध्यम् । एव । [३९] एनम् । करोति । ऋत्विजः । वृणीते । छन्दांसि । एव । वृणीते । सप्त । वृणीते । सप्त । ग्राम्याः । पशवः । सप्त । आरण्याः । सप्त । छन्दांसि । उभयस्य । अवरुध्या इत्यवं-रुध्यै । एकादश । प्रयाजानितिप्र-याजान् । यजति । दश । वै । पशोः । प्राणाइतिप्र-अनाः । आत्मा । एकादशः । यावान् । एव । पशुः । तम् । प्रेति । यजति । वपाम् । एकः । परीति । शये । आत्मा । एव । आत्मानम् । परीति । शये । वज्रः । वै । स्वधितिरितिस्व-धितिः । वज्रः । यूपशकलइतियूप-शकलः । घृतम् । खलु । वै । देवाः । वज्रम् । कृत्वा । सोमम् । अघ्नन् । घृतेन । अक्तौ । पशुम् । त्रायेथाम् । इति । आह । वज्रेण । एव । एनम् । वशे । कृत्वा । एति । लभते ॥ [४०] आघारम्पंघ्नन्तेद्वादंशात्मन्नेवयज्ञस्यमेध्यमेवखलुवाअष्टादंशच ॥ ॥७॥

पर्यग्नीतिपरि-अग्नि । करोति । सर्वहुतमितिसर्व-हुतम् । एव । एनम् । करोति । अस्कन्दाय । अस्कन्नम् । हि । तत् । यत् । हुतस्य । स्कन्दति । त्रिः । पर्यग्नीतिपरि-अग्नि । करोति । त्र्यावृदितित्रि-आवृत् । हि । यज्ञः । अथोइति । रक्षसाम् । अपहत्याइत्यप-हत्यै । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । अन्वारभ्यइत्यनु-आरभ्यः । पशू(३)ः । न । अन्वारभ्या(३)इत्यनु-आरभ्या(३)ः । इति । मृत्यवे । वै । एषः । नीयते । यत् । पशुः । तम् । यत् । अन्वारभेतेत्यनु-आरभेत । प्रमायुकइति प्र-मायुकः । यजमानः । स्यात् । अथोइति । खलु । आहुः । सुवर्गायेतिसुवः-

गार्यं । वै । एषः । लोकायं । नीयते । यत् । [४१] पशुः । इतिं । यत् । न । अन्वारभेतेत्यंनु-आरभेत । सुवर्गादितिंसुवः-गात् । लोकात् । यजमानः । हीयेत । वपाश्रपणीभ्यामितिंवपा - श्रपणीभ्याम् । अन्वारंभतइत्यंनु - आरंभते । तत् । न । इव । अन्वारब्धमित्यंनु-आरब्धम् । न । इव । अनन्वारब्धमित्यनंनु-आरब्धम् । उपं । प्रेतिं । इष्य । होतः । हव्या । देवेभ्यंः । इतिं । आह । इषितम् । हि । कर्मं । क्रियतें । रेवंतीः । यज्ञपंतिमितिंयज्ञ - पतिम् । प्रियधेतिंप्रिय-धा । एतिं । विशत । इतिं । आह । यथायजुरितियथा-यजुः । एव । एतत् । अभिना । पुरस्तात् । एति । रक्षसाम् । अपंहत्याइत्यपं-हत्यै । पृथिव्याः । सम्पृचइतिंसं-पृचः । पाहि । इतिं । बर्हिः । [४२] उपेतिं । अस्यति । अस्कंन्दाय । अस्कंन्नम् । हि । तत् । यत् । बर्हिषि । स्कन्दति । अथोइतिं । बर्हिषदमितिंबर्हि-सदम् । एव । एनम् । करोति । पराङ् । एतिं । वर्तते । अध्वर्युः । पशोः । संज्ञप्यमानादितिंसं-ज्ञप्यमानात् । पशुभ्यइतिपशु-भ्यः । एव । तत् । नीतिं । ह्नुते । आत्मनः । अनाव्रस्कायेत्यना-व्रस्काय । गच्छंति । श्रियंम् । प्रेतिं । पशून् । आप्नोति । यः । एवम् । वेदं । पश्चाल्लोकेतिपश्चात्-लोका । वै । एषा । प्राचीं । उदानीयतइत्युंत्-आनीयते । यत् । पत्नीं । नमंः । ते । आतानेत्यां-तान । इतिं । आह । आदित्यस्यं । वै । रश्मयंः । [४३] आतानाइत्यां-तानाः । तेभ्यंः । एव । नमंः । करोति । अनर्वा । प्रेतिं । इहि । इतिं । आह । भ्रातृंव्यः । वै । अर्वां । भ्रातृंव्यापनुत्त्याइतिभ्रातृंव्य-अपनुत्त्यै । घृतस्यं । कुल्याम् । अन्विति । सह । प्रजयेतिंप्र-जयां । सह । रायः । पोषेण । इतिं । आह । आशिषमित्यां-शिषंम् । एव । एताम् । एतिं । शास्ते । आपंः । देवीः । शुद्धायुवइतिशुद्ध-युवः । इतिं । आह । यथायजुरितिंयथा-यजुः । एव । एतत् ॥ [४४] लोकायंनीयते यद्बर्ही रश्मयंस्सप्तत्रिꣳशच्च ॥ ॥८॥

पशोः । वै । आलंब्धस्येत्या-लंब्धस्य । प्राणानितिंप्र-अनान् । शुक् । ऋच्छति । वाक् । ते । एतिं । प्यायताम् । प्राणइतिंप्र-अनः । ते । एतिं । प्यायताम् । इतिं । आह । प्राणेभ्यइतिंप्र-अनेभ्यंः । एव । अस्य । शुचंम् । शमयति । सा । प्राणेभ्यइतिंप्र-अनेभ्यंः । अधीतिं । पृथिवीम् । शुक् । प्रेतिं । विशति । शम् । अहोः

भ्यामित्यहः-भ्याम् । इति । नीति । नयति । अहोरात्राभ्यामित्यहः-रात्राभ्याम् । एव । पृथिव्यै । शुचम् । शमयति । ओषधे । त्रायस्व । एनम् । स्वधितइतिस्व-धिते । मा । एनम् । हिꣳसीः । इति । आह । वज्रः । वै । स्वधितिरितिस्व-धितिः । [४५] शान्त्यै । पार्श्वतः । एति । छ्यति । मध्यतः । हि । मनुष्याः । आच्छयन्तीत्या-छ्यन्ति । तिरश्चीनम् । एति । छ्यति । अनूचीनम् । हि । मनुष्याः । आच्छयन्तीत्या-छ्यन्ति । व्यावृत्त्याइतिवि-आवृत्त्यै । रक्षसाम् । भागः । असि । इति । स्थविमतः । बर्हिः । अक्त्वा । अपेति । अस्यति । अस्ना । एव । रक्षाꣳसि । निरवदयतइतिनिः-अवदयते । इदम् । अहम् । रक्षः । अधमम् । तमः । नयामि । यः । अस्मान् । द्वेष्टि । यम् । च । वयम् । द्विष्मः । इति । आह । द्वौ । वाव । पुरुषौ । यम् । च । एव । [४६] द्वेष्टि । यः । च । एनम् । द्वेष्टि । तौ । उभौ । अधमम् । तमः । नयति । इषे । त्वा । इति । वपाम् । उदिति । खिदति । इच्छते । इव । हि । एषः । यः । यजते । यत् । उपतृन्द्यादित्युप-तृन्द्यात् । रुद्रः । अस्य । पशून् । घातुकः । स्यात् । यत् । न । उपतृन्द्यादित्युप-तृन्द्यात् । अयता । स्यात् । अन्यया । उपतृणत्तीत्युप-तृणत्ति । अन्यया । न । धृत्यै । घृतेन । द्यावापृथिवीइतिद्यावा-पृथिवी । प्रेति । ऊर्णुवाथाम् । इति । आह । द्यावापृथिवीइति द्यावा-पृथिवी । एव । रसेन । अनक्ति । अच्छिन्नः [४७] रायः । सुवीरइतिसु-वीरः । इति । आह । यथायजुरितियथा-यजुः । एव । एतत् । क्रूरम् । इव । वै । एतत् । करोति । यत् । वपाम् । उत्खिदतीत्युत्-खिदति । उरु । अन्तरिक्षम् । अन्विति । इहि । इति । आह । शान्त्यै । प्रेति । वै । एषः । अस्मात् । लोकात् । च्यवते । यः । पशुम् । मृत्यवे । नीयमानम् । अन्वारभतइत्यनु-आरभते । वपाश्रपणीइतिवपा-श्रपणी । पुनः । अन्वारभतइत्यनु-आरभते । अस्मिन् । एव । लोके । प्रतीति । तिष्ठति । अग्निना । पुरस्तात् । एति । रक्षसाम् । अपहत्याइत्यप-हत्यै । अथोइति । देवताः । एव । हव्येन । [४८] अन्विति । एति । न । अन्तमम् । अङ्गारम् । अतीति । हरेत् । यत् । अन्तमम् । अङ्गारम् । अतिहरेदित्यति-हरेत् । देवताः । अतीति । मन्येत । वायोइति । वीति । इहि । स्तोकानाम् । इति । आह । तस्मात् ।

परेति । असुराः । यत् । त्र्यङ्गाणामितित्रि-अङ्गानाम् । समवद्यतीतिसं-अवद्यति । भ्रातृव्याभिभूत्याइतिभ्रातृव्य-अभिभूत्यै । भवति । आत्मना । परेति । अस्य । भ्रातृव्यः । भवति । अक्ष्णया । अवेति । द्यति । तस्मात् । अक्ष्णया । पशवः । अङ्गानि । प्रेति । हरन्ति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै ॥ [५६] एतौपशूनाꣳसमेथस्यैवतस्यावोत्तमस्यावद्यतीतिपञ्चचत्वारिꣳशच्च ॥ ❀ ❀ ॥१०॥

मेदसा । स्रुचौ । प्रेति । ऊर्णोति । मेदोरूपाइतिमेदः-रूपाः । वै । पशवः । रूपम् । एव । पशुषु । दधाति । यूष्न् । अवधायेत्यव-धाय । प्रेति । ऊर्णोति । रसः । वै । एषः । पशूनाम् । यत् । यूः । रसम् । एव । पशुषु । दधाति । पार्श्वेन । वसाहोममितिवसा-होमम् । प्रेति । यौति । मध्यम् । वै । एतत् । पशूनाम् । यत् । पार्श्वम् । रसः । एषः । पशूनाम् । यत् । वसा । यत् । पार्श्वेन । वसाहोममितिवसा-होमम् । प्रयौतीतिप्र-यौति । मध्यतः । एव । पशूनाम् । रसम् । दधाति । घ्नन्ति । [५७] वै । एतत् । पशुम् । यत् । संज्ञपयन्तीतिसं-ज्ञपयन्ति । ऐन्द्रः । खलु । वै । देवतया । प्राणइतिप्र-अनः । ऐन्द्रः । अपानइत्यप-अनः । ऐन्द्रः । प्राणइतिप्र-अनः । अङ्गेअङ्गइत्यङ्गे-अङ्गे । नीति । देध्यत् । इति । आह । प्राणापानावितिप्राण-अपानौ । एव । पशुषु । दधाति । देव । त्वष्टः । भूरि । ते । सꣳसमितिसं-सम् । एतु । इति । आह । त्वाष्ट्राः । हि । देवतया । पशवः । विषुरूपाइतिविषु-रूपाः । यत् । सलक्ष्माणइतिस-लक्ष्माणः । भवथ । इति । आह । विषुरूपाइतिविषु-रूपाः । हि । एते । सन्तः । सलक्ष्माणइतिस-लक्ष्माणः । एतर्हि । भवन्ति । देवत्रेतिदेव-त्रा । यन्तम् । [५८] अवसे । सखायः । अन्विति । त्वा । माता । पितरः । मदन्तु । इति । आह । अनुमतमित्यनु-मतम् । एव । एनम् । मात्रा । पित्रा । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । गमयति । अर्धर्चइत्यर्ध-ऋचे । वसाहोममितिवसा-होमम् । जुहोति । असौ । वै । अर्धर्चइत्यर्ध ऋचः । इयम् । अर्धर्चइत्यर्ध-ऋचः । इमेइति । एव । रसेन । अनक्ति । दिशः । जुहोति । दिशः । एव । रसेन । अनक्ति । अथोइति । दिग्भ्यइतिदिक्-भ्यः । एव । ऊर्जम् । रसम् । अवेति । रुन्धे । प्राणापानावितिप्राण-अपानौ । वै । एतौ । पशूनाम् । यत् । पृषदाज्यमितिपृषत्-आज्यम् । वानस्पत्याः । खलु । [५९]

वै । देवतया । पशवः । यत् । पृषदाज्यस्येतिपृषत्-आज्यस्य । उपहत्येत्युप-हत्य । आह । वनस्पतये । अन्विति । ब्रूहि । वनस्पतये । प्रेति । इष्य । इति । प्राणापानाविति प्राण-अपानौ । एव । पशुषु । दधाति । अन्यस्यान्यस्येत्यन्यस्य-अन्यस्य । समवत्तमितिसं-अवत्तम् । समवद्यतीतिसं-अवद्यति । तस्मात् । नानारूपाइतिनाना-रूपाः । पशवः । यूष्णा । उपेति । सिञ्चति । रसः । वै । एषः । पशूनाम् । यत् । यूः । रसम् । एव । पशुषु । दधाति । इडाम् । उपेति । ह्वयते । पशवः । वै । इडा । पशून् । एव । उपेति । ह्वयते । चतुः । उपेति । ह्वयते । [६०] चतुष्पादइतिचतुः-पादः । हि । पशवः । यम् । कामयेत । अपशुः । स्यात् । इति । अमेदस्कमित्यमेदः-कम् । तस्मै । एति । दध्यात् । मेदोरूपाइतिमेदः-रूपाः । वै । पशवः । रूपेण । एव । एनम् । पशुभ्यइतिपशु-भ्यः । निरिति । भजति । अपशुः । एव । भवति । यम् । कामयेत । पशुमानितिपशु-मान् । स्यात् । इति । मेदस्वत् । तस्मै । एति । दध्यात् । मेदोरूपाइतिमेदः-रूपाः । वै । पशवः । रूपेण । एव । अस्मै । पशून् । अवेति । रुन्धे । पशुमानितिपशु-मान् । एव । भवति । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । यज्ञम् । असृजत । सः । आज्यम् । [६१] पुरस्तात् । असृजत । पशुम् । मध्यतः । पृषदाज्यमितिपृषत्-आज्यम् । पश्चात् । तस्मात् । आज्येन । प्रयाजाइतिप्र-याजाः । इज्यन्ते । पशुना । मध्यतः । पृषदाज्येनेतिपृषत्-आज्येन । अनूयाजाइत्यनु-याजाः । तस्मात् । एतत् । मिश्रम् । इव । पश्चात्सृष्टमितिपश्चात्-सृष्टम् । हि । एकादश । अनूयाजानित्यनु-याजान् । यजति । दश । वै । पशोः । प्राणाइतिप्र-अनाः । आत्मा । एकादशः । यावान् । एव । पशुः । तम् । अन्विति । यजति । घ्नन्ति । वै । एतत् । पशुम् । यत् । संज्ञपयन्तीतिसं ज्ञपयन्ति । प्राणापानावितिप्राण-अपानौ । खलु । वै । एतौ । पशूनाम् । यत् । पृषदाज्यमितिपृषत्-आज्यम् । यत् । पृषदाज्येनेतिपृषत्-आज्येन । अनूयाजानित्यनु-याजान् । यजति । प्राणापानावितिप्राण-अपानौ । एव । पशुषु । दधाति ॥ [६२] घ्नन्तियन्तह्वलुचतुरुपह्वयतआज्यंय्यत्पृषदाज्येनपद्च ॥ ❋ ❋ ❋ ❋ ॥ ११ ॥

चात्वालात्सुवर्गायय्यदैसजंनानिवैष्णव्यचोपृथिव्यैसाध्याइपेत्वेत्यग्निनापर्यग्नि पशोःपशुमालभ्यमेदसास्रुचावेकादश ॥ ११ ॥ चात्वालाद्देवानुपैतिमुञ्चतिप्रह्रियमा

णायपर्यग्निपशुमालभ्यचतुष्पादोद्विपष्टिः ॥ ६२ ॥ चात्वालात्पशुपुर्दधाति ॥ ❀

हरिः ओ (३) म् ॥

इति षष्ठकाण्डे तृतीयः प्रश्नः ॥

षष्ठकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः ॥

हरिः ओ (४) म् ॥

यज्ञेन । वै । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । प्रजाइतिप्र-जाः । असृजत । ताः । उपयड्भिरित्युपयद्-भिः । एव । असृजत । यत् । उपयजइत्युप-यजः । उपयजतीत्युप-यजति । प्रजाइतिप्र-जाः । एव । तत् । यजमानः । सृजते । जघनार्धादिति जघन-अर्धात् । अवेति । द्यति । जघनार्धादितिजघन-अर्धात् । हि । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रजायन्तइतिप्र-जायन्ते । स्थविमतः । अवेति । द्यति । स्थविमतः । हि । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रजायन्तइतिप्र-जायन्ते । असंभिन्दन्नित्यसं-भिन्दन् । अवेति । द्यति । प्राणानामितिप्र-अनानाम् । असंभेदायेत्यसं-भेदाय । न । पर्यावर्तयतीति परि-आवर्तयति । यत् । पर्यावर्तयेदितिपरि-आवर्तयेत् । उदावर्तः । प्रजाइतिप्र-जाः । ग्राहुकः । स्यात् । समुद्रम् । गच्छ । स्वाहा । इति । आह । रेतः । [१] एव । तत् । दधाति । अन्तरिक्षम् । गच्छ । स्वाहा । इति । आह । अन्तरिक्षेण । एव । अस्मै । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रेति । जनयति । अन्तरिक्षम् । हि । अन्विति । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रजायन्तइतिप्र-जायन्ते । देवम् । सवितारम् । गच्छ । स्वाहा । इति । आह । सवितृप्रसूतइतिसवितृ-प्रसूतः । एव । अस्मै । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रेति । जनयति । अहोरात्रेइत्यहः-रात्रे । गच्छ । स्वाहा । इति । आह । अहोरात्राभ्यामित्यहः-रात्राभ्याम् । एव । अस्मै । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रेति । जनयति । अहोरात्रेइत्यहः-रात्रे । हि । अन्विति । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रजायन्तइतिप्र-जायन्ते । मित्रावरुणावितिमित्रा-वरुणौ । गच्छ । स्वाहा । [२] इति । आह । प्रजास्वितिप्र-जासु । एव । प्रजातास्वितिप्र-जातासु । प्राणापानावितिप्राण-अपानौ । दधाति । सोमम् । गच्छ । स्वाहा । इति । आह । सौम्याः । हि । देवतया । प्रजाइतिप्र-जाः । यज्ञम् । गच्छ । स्वाहा ।

इति । आह । प्रजाइतिप्र-जाः । एव । यज्ञियाः । करोति । छन्दाँसि । गच्छ । स्वाहा । इति । आह । पशवः । वै । छन्दाँसि । पशून् । एव । अवेति । रुन्धे । द्यावापृथिवीइतिद्यावा-पृथिवी । गच्छ । स्वाहा । इति । आह । प्रजाइतिप्र-जाः । एव । प्रजाताइतिप्र-जाताः । द्यावापृथिवीभ्यामितिद्यावा-पृथिवीभ्याम् । उभयतः । परीति । गृह्णाति । नभः । [३] दिव्यम् । गच्छ । स्वाहा । इति । आह । प्रजाभ्यइतिप्र-जाभ्यः । एव । प्रजाताभ्यइतिप्र-जाताभ्यः । वृष्टिम् । नीति । यच्छति । अग्निम् । वैश्वानरम् । गच्छ । स्वाहा । इति । आह । प्रजाइतिप्र-जाः । एव । प्रजाताइतिप्र-जाताः । अस्याम् । प्रतीति । स्थापयति । प्राणानामितिप्र-अनानाम् । वै । एषः । अवेति । द्यति । यः । अवद्यतीत्यव-द्यति । गुदस्य । मनः । मे । हार्दि । यच्छ । इति । आह । प्राणानितिप्र-अनान् । एव । यथास्थानमितियथा-स्थानम् । उपेति । ह्वयते । पशोः । वै । आलब्धस्येत्या-लब्धस्य । हृदयम् । शुक् । ऋच्छति । सा । हृदयशूलमितिहृदय-शूलम् । [४] अभि । समिति । एति । यत् । पृथिव्याम् । हृदयशूलमितिहृदय-शूलम् । उद्वासयेदित्युत्-वासयेत् । पृथिवीम् । शुचा । अर्पयेत् । यत् । अप्स्वित्यप्-सु । अपः । शुचा । अर्पयेत् । शुष्कस्य । च । आर्द्रस्य । च । सन्धावितिसं-धौ । उदिति । वासयति । उभयस्य । शान्त्यै । यम् । द्विष्यात् । तम् । ध्यायेत् । शुचा । एव । एनम् । अर्पयति ॥ [५] रेतोमित्रावरुणौगच्छस्वाहानभोहृदयशूलन्द्वात्रिँशच्च ॥ ❋ ❋ ❋ ॥ १ ॥

देवाः । वै । यज्ञम् । आग्नीध्रइत्याग्नि-इध्रे । वीति । अभजन्त । ततः । यत् । अत्यशिष्यतेत्यति-अशिष्यत । तत् । अब्रुवन् । वसतु । नु । नः । इदम् । इति । तत् । वसतीवरीणाम् । वसतीवरित्वमितिवसतीवरि-त्वम् । तस्मिन् । प्रातः । न । समिति । अशक्नुवन् । तत् । अप्स्वित्यप्-सु । प्रेति । अवेशयन् । ताः । वसतीवरीः । अभवन् । वसतीवरीः । गृह्णाति । यज्ञः । वै । वसतीवरीः । यज्ञम् । एव । आरभ्येत्या-रभ्य । गृहीत्वा । उपेति । वसति । यस्य । अगृहीताः । अभीति । निम्रोचेदितिनि-म्रोचेत् । अनारब्धइत्यना-रब्धः । अस्य । यज्ञः । स्यात् । [६] यज्ञम् । वीति । छिन्द्यात् । ज्योतिष्यां । वा । गृह्णीयात् । हिरण्यम् । वा । अवधायेत्यव-धाय । सशुक्राणामितिस-शुक्राणाम् । एव । गृह्णाति । यः । वा । ब्राह्मणः । बहु

याजीतिबहु-याजी । तस्य । कुम्भ्यानाम् । गृह्णीयात् । सः । हि । गृहीतवसतीव रीकइतिगृहीत-वसतीवरीकः । वसतीवरीः । गृह्णाति । पशवः । वै । वसतीवरीः । पशून् । एव । आरभ्येत्या-रभ्य । गृहीत्वा । उपेति । वसति । यत् । अन्वीपम् । ति ष्ठन् । गृह्णीयात् । निर्मार्गुकाइतिनिः-मार्गुकाः । अस्मात् । पशवः । स्युः । प्रतीपम् । तिष्ठन् । गृह्णाति । प्रतिरुध्येतिप्रति-रुध्य । एव । अस्मै । पशून् । गृह्णाति । इन्द्रः । [७] वृत्रम् । अहन् । सः । अपः । अभीति । अम्रियत । तासाम् । यत् । मेध्यम् । यज्ञियम् । सदेवमितिस-देवम् । आसीत् । तत् । अतीति । अमुच्यत । ताः । वह न्तीः । अभवन् । वहन्तीनाम् । गृह्णाति । याः । एव । मेध्याः । यज्ञियाः । सदेवाइति स-देवाः । आपः । तासाम् । एव । गृह्णाति । न । अन्तमाः । वहन्तीः । अतीति । इयात् । यत् । अन्तमाः । वहन्तीः । अतीयादित्यति-इयात् । यज्ञम् । अतीति । मन्येत । न । स्थावराणाम् । गृह्णीयात् । वरुणगृहीताइतिवरुण-गृहीताः । वै । स्थावराः । यत् । स्थावराणाम् । गृह्णीयात् । [८] वरुणेन । अस्य । यज्ञम् । ग्राहयेत् । यत् । वै । दिवा । भवति । अपः । रात्रिः । प्रेति । विशति । तस्मात् । ताम्राः । आपः । दि वा । ददृश्रे । यत् । नक्तम् । भवति । अपः । अहः । प्रेति । विशति । तस्मात् । चन्द्राः । आपः । नक्तम् । ददृश्रे । छायायै । च । आतपतइत्या-तपतः । च । स न्धाविति सं-धौ । गृह्णाति । अहोरात्रयोरित्यहः-रात्रयोः । एव । अस्मै । वर्णम् । गृह्णा ति । हविष्मतीः । इमाः । आपः । इति । आह । हविष्कृतानामितिहविः-कृतानाम् । एव । गृह्णाति । हविष्मान् । अस्तु । [९] सूर्यः । इति । आह । सशुक्राणामि तिस-शुक्राणाम् । एव । गृह्णाति । अनुष्टुभेत्यनु-स्तुभा । गृह्णाति । वाक् । वै । अ नुष्टुगित्यनु-स्तुक् । वाचा । एव । एनाः । सर्वया । गृह्णाति । चतुष्पदयेतिचतुः-पदया । ऋचा । गृह्णाति । त्रिः । सादयति । सप्त । समिति । पद्यन्ते । सप्तपदेति सप्त-पदा । शक्वरी । पशवः । शक्वरी । पशून् । एव । अवेति । रुन्धे । अस्मै । वै । लोकाय । गार्हपत्यइतिगार्ह-पत्यः । एति । धीयते । अमुष्मै । आहवनी यइत्या-हवनीयः । यत् । गार्हपत्यइतिगार्ह-पत्ये । उपसादयेदित्युप-सादयेत् ।

अस्मिन् । लोके । पशुमानितिपशु-मान् । स्यात् । यत् । आहवनीयइत्याँ-हवनी येँ । अमुष्मिन् । [१०] लोके । पशुमानितिपशु-मान् । स्यात् । उभयोः । उपेति । सादयति । उभयोः । एव । एनम् । लोकयोः । पशुमन्तमितिपशु-मन्तम् । करोति । सर्वतः । परीति । हरति । रक्षसाम् । अपहत्याइत्यप-हत्यै । इन्द्राग्नियोरितीन्द्र-अग्नियोः । भागधेयीरितिभाग-धेयीः । स्थ । इति । आह । यथायजुरितिय था-यजुः । एव । एतत् । आग्नीध्रइत्याग्नि-इध्रे । उपेति । वासयति । एतत् । वै । यज्ञस्य । अपराजितमित्यपरा-जितम् । यत् । आग्नीध्रमित्याग्नि-इध्रम् । यत् । एव । यज्ञस्य । अपराजितमित्यपरा-जितम् । तत् । एव । एनाः । उपेति । वास यति । यतः । खलु । वै । यज्ञस्य । विततस्येतिवि-ततस्य । न । क्रियते । तत् । अन्विति । यज्ञम् । रक्षाᳪसि । अवेति । चरन्ति । यत् । वहन्तीनाम् । गृह्णाति । क्रियमाणम् । एव । तत् । यज्ञस्य । शये । रक्षसाम् । अननुवचारायेत्यननु-अवचा राय । न । हि । एताः । ईलयन्ति । एति । तृतीयसवनादितितृतीय-सवनात् । परीति । शेरे । यज्ञस्य । सन्तत्याइतिसं-तत्यै ॥ [११] स्यादिन्द्राग्नगृह्णीयादस्त्वमुष्मिन् क्रियतेपञ्चᳪशतिश्च ॥ ❋ ❋ ❋ ❋ ॥२॥

ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । सः । तु । वै । अध्वर्युः । स्यात् । यः । सोमम् । उपावहरन्नित्युप-अवहरन् । सर्वाभ्यः । देवताभ्यः । उपावहरेदित्युप-अवहरेत् । इति । हृदे । त्वा । इति । आह । मनुष्येभ्यः । एव । एतेन । करोति । मनसे । त्वा । इति । आह । पितृभ्यइतिपितृ-भ्यः । एव । एतेन । करोति । दिवे । त्वा । सूर्याय । त्वा । इति । आह । देवेभ्यः । एव । एतेन । करोति । एतावतीः । वै । देवताः । ताभ्यः । एव । एनम् । सर्वाभ्यः । उपावहरतीत्युप-अवहरति । पुरा । वाचः । [१२] प्रवदितोरितिप्र-वदितोः । प्रातरनुवाकमितिप्रातः-अनुवाकम् । उपाकरोतीत्युप-आकरोति । यावती । एव । वाक् । ताम् । अवेति । रुन्धे । अपः । अग्रे । अभिव्याहरतीत्यभि-व्याहरति । यज्ञः । वै । आपः । यज्ञम् । एव । अभीति । वाचम् । वीति । सृजति । सर्वाणि । छन्दाᳪसि । अन्विति । आह । पशवः । वै । छन्दाᳪसि । पशून् । एव । अवेति । रुन्धे । गायत्रिया । तेजस्कामस्येतितेजः-कामस्य । परीति । दध्यात् । त्रिष्टुभा । इन्द्रियकामस्येतीन्द्रिय-काम

स्य । जगत्या । पशुकामस्येतिपशु-कामस्य । अनुष्टुभेत्यनु-स्तुभा । प्रतिष्ठाकामस्ये तिप्रतिष्ठा-कामस्य । पङ्क्त्या । यज्ञकामस्येतियज्ञ-कामस्य । विराजेतिवि-राजा । अन्नकामस्येत्यन्न-कामस्य । शृणोतु । अग्निः । समिधेतिसं-इधा । हवम् । [१३] मे । इति । आह । सवितृप्रसूतइतिसवितृ-प्रसूतः । एव । देवताभ्यः । निवेद्येतिनि-वेद्य । अपः । अच्छ । एति । अपः । इष्य । होतः । इति । आह । इषितम् । हि । कर्म । क्रियते । मैत्रावरुणस्येतिमैत्रा-वरुणस्य । चमसाध्वर्यवितिचमस-अध्वर्यो । एति । द्रव । इति । आह । मित्रावरुणावितिमित्रा-वरुणौ । वै । अपाम् । नेतारौ । ताभ्याम् । एव । एनाः । अच्छ । एति । देवीः । आपः । अपाम् । नपात् । इति । आह । आहुत्येत्या-हुत्या । एव । एनाः । निष्क्रीयेति निः-क्रीय । गृह्णाति । अथोइति । हविष्कृतानामितिहविः-कृतानाम् । एव । अभिघृतानामित्यभि-घृतानाम् । गृह्णाति । [१४] कार्षिः । असि । इति । आह । शमलम् । एव । आसाम् । अपेति । प्लावयति । समुद्रस्य । वः । अक्षित्यै । उदिति । नये । इति । आह । तस्मात् । अद्यमानाः । पीयमानाः । आपः । न । क्षीयन्ते । योनिः । वै । यज्ञस्य । चात्वालम् । यज्ञः । वसतीवरीः । होतृचमसमितिहोतृ-चमसम् । च । मैत्रावरुणचमसमितिमैत्रावरुण-चमसम् । च । संस्पर्श्येतिसं-स्पर्श्य । वसतीवरीः । व्यानयतीतिवि-आनयति । यज्ञस्य । सयोनित्वायेतिसयोनि-त्वाय । अथोइति । स्वात् । एव । एनाः । योनेः । प्रेति । जनयति । अध्वर्योइति । अवेः । अपा (३) ः । इति । आह । उत । ईम् । अनन्नमुः । उत । इमाः । पश्य । इति । वाव । एतत् । आह । यदि । अग्निष्टोमइत्यग्नि-स्तोमः । जुहोति । यदि । उक्थ्यः । परिधावितिपरि-धौ । नीति । मार्ष्टि । यदि । अतिरात्रइत्यति-रात्रः । यजुः । वदन् । प्रेति । पद्यते । यज्ञक्रतूनामितियज्ञ-क्रतूनाम् । व्यावृत्त्याइतिवि-आवृत्त्यै ॥ [१५] ग्रावो हवमभिघृतानाङ्गृह्णात्युतपञ्चविꣳशतिश्च ॥ ❀ ❀ ॥ ३ ॥

देवस्य । त्वा । सवितुः । प्रसवइतिप्र-सवे । इति । ग्रावाणम् । एति । दत्ते । प्रसूत्याइतिप्र-सूत्यै । अश्विनोः । बाहुभ्यामितिबाहु-भ्याम् । इति । आह । अश्विनौ । हि । देवानाम् । अध्वर्यूइति । आस्ताम् । पूष्णः । हस्ताभ्याम् । इति । आह । यत्सै । पशवः । वै । सोमः । व्यानइतिवि-अनः । उपाꣳशुसवनइत्युपाꣳशु-सवनः

नः । यत् । उपा॑ꣳशुसव॑न॒मित्यु॑पा॒ꣳशु-सव॑नम् । अ॒भीति॑ । मि॒मीते॑ । व्या॒नमिति॑वि-अ॒नम् । ए॒व । प॒शुषु॑ । द॒धा॒ति॒ । इन्द्रा॑य । त्वा॒ । इन्द्रा॑य । त्वा॒ । इति॑ । मि॒मी॒ते॒ । इन्द्रा॑य । हि । सोमः॑ । आ॒ह्रि॒यत॒इत्या॑-ह्रि॒यते॑ । पञ्च॑ । कृत्वः॑ । यजु॑षा । मि॒मी॒ते॒ । [१६] पञ्चा॑क्षरेति॒पञ्च॑-अ॒क्ष॒रा । प॒ङ्क्तिः । पाङ्क्तः॑ । य॒ज्ञः । य॒ज्ञम् । ए॒व । अवेति॑ । रु॒न्धे॒ । पञ्च॑ । कृत्वः॑ । तू॒ष्णीम् । दश॑ । सम् । इति॑ । प॒द्य॒न्ते॒ । दशा॑क्षरेति॒दश॑-अ॒क्ष॒रा । वि॒राडिति॑वि-राट् । अन्न॑म् । वि॒राडिति॑वि-राट् । वि॒राजेति॑वि-राजा॑ । ए॒व । अ॒न्ना॒द्य॒मित्य॑न्न-अ॒द्य॑म् । अवेति॑ । रु॒न्धे॒ । श्वा॒त्राः॑ । स्थ॒ । वृ॒त्र॒तुर॒इति॑वृ॒त्र-तुरः॑ । इति॑ । आ॒ह॒ । ए॒षः । वै । अ॒पाम् । सो॒म॒पी॒थ॒इति॑सोम-पी॒थः । यः । ए॒वम् । वेद॑ । न । अ॒प्स्वित्य॑प्-सु । आर्ति॑म् । ए॒ति॒ । ऋ॒च्छ॒ति॒ । यत् । ते॒ । सो॒म॒ । दि॒वि । ज्योतिः॑ । इति॑ । आ॒ह॒ । ए॒भ्यः । ए॒व । ए॒न॒म् । [१७] लो॒केभ्यः॑ । सम् । इति॑ । भ॒र॒ति॒ । सोमः॑ । वै । राजा॑ । दिशः॑ । अ॒भीति॑ । अ॒ध्या॒य॒त् । सः । दिशः॑ । अनु॑ । प्रेति॑ । अ॒वि॒श॒त् । प्राक् । अपा॑क् । उद॑क् । अ॒ध॒राक् । इति॑ । आ॒ह॒ । दि॒ग्भ्य॒इति॑दिक्-भ्यः । ए॒व । ए॒न॒म् । सम् । इति॑ । भ॒र॒ति॒ । अथो॒इति॑ । दिशः॑ । ए॒व । अ॒स्मै॒ । अवेति॑ । रु॒न्धे॒ । अम्ब॑ । नीति॑ । स्व॒र॒ । इति॑ । आ॒ह॒ । का॒मु॑काः । ए॒न॒म् । स्त्रियः॑ । भ॒व॒न्ति॒ । यः । ए॒वम् । वेद॑ । यत् । ते॒ । सो॒म॒ । अदा॑भ्यम् । नाम॑ । जागृ॑वि । इति॑ । [१८] आ॒ह॒ । ए॒षः । वै । सोम॑स्य । सो॒म॒पी॒थ॒इति॑सोम-पी॒थः । यः । ए॒वम् । वेद॑ । न । सौम्या॑म् । आर्ति॑म् । ए॒ति॒ । ऋ॒च्छ॒ति॒ । घ्नन्ति॑ । वै । ए॒तत् । सोम॑म् । यत् । अ॒भि॒षु॒ण्वन्तीत्य॑भि-सु॒न्वन्ति॑ । अ॒ꣳशून् । अपेति॑ । गृ॒ह्णा॒ति॒ । त्राय॑ते । ए॒व । ए॒न॒म् । प्रा॒णा॒इति॑प्र-अ॒नाः । वै । अ॒ꣳशवः॑ । प॒शवः॑ । सोमः॑ । अ॒ꣳशून् । पुनः॑ । अपीति॑ । सृ॒ज॒ति॒ । प्रा॒णानिति॑प्र-अ॒नान् । ए॒व । प॒शुषु॑ । द॒धा॒ति॒ । द्वौद्वा॒विति॒द्वौ-द्वौ । अपीति॑ । सृ॒ज॒ति॒ । तस्मा॑त् । द्वौद्वा॒विति॒द्वौ-द्वौ । प्रा॒णा॒इति॑प्र-अ॒नाः ॥ [१९] यजु॑षा मिमीत ए॒न॒ञ्जागृ॑वीति॒ चतु॑श्चत्वारि॒ꣳशच्च ॥ ❁ ❁ ❁ ❁ ॥ ४ ॥

प्रा॒णइति॑प्र-अ॒नः । वै । ए॒षः । यत् । उ॒पा॒ꣳशुरित्यु॑प-अ॒ꣳशुः । यत् । उ॒पा॒ꣳशु॒ग्र॒हा॒इत्यु॑पा॒ꣳशु-अ॒ग्राः । ग्रहाः॑ । गृ॒ह्यन्ते॑ । प्रा॒णमिति॑प्र-अ॒नम् । ए॒व । अनु॑ । प्रेति॑ । य॒न्ति॒ । अ॒रु॒णः । ह॒ । स्म॒ । आ॒ह॒ । औप॑वेशि॒रित्यौप॑-वे॒शिः । प्रा॒त॒स्स॒व॒न॒इति॑प्रातः-स॒व॒ने । ए॒व । अ॒हम् । य॒ज्ञम् । सम् । इति॑ । स्था॒प॒या॒मि॒ । तेन॑ । ततः॑ । सꣳस्थि॑ते॒नेति॒

सं-स्थितेन । चरामि । इति । अष्टौ । कृत्वः । अग्रे । अभीति । सुनोति । अष्टाक्षरेत्यष्टा-अक्षरा । गायत्री । गायत्रम् । प्रातस्सवनमितिप्रातः-सवनम् । प्रातस्सवनमितिप्रातः-सवनम् । एव । तेन । आप्नोति । एकादश । कृत्वः । द्वितीयम् । एकादशाक्षरेत्येकादश-अक्षरा । त्रिष्टुप् । त्रैष्टुभम् । माध्यंन्दिनम् । [२०] सवनम् । माध्यंन्दिनम् । एव । सवनम् । तेन । आप्नोति । द्वादश । कृत्वः । तृतीयम् । द्वादशाक्षरेतिद्वादश-अक्षरा । जगती । जागतम् । तृतीयसवनमितितृतीय-सवनम् । तृतीयसवनमितितृतीय-सवनम् । एव । तेन । आप्नोति । एताम् । ह । वाव । सः । यज्ञस्य । सꣳस्थितिमितिसं-स्थितिम् । उवाच । अस्कन्दाय । अस्कन्नम् । हि । तत् । यत् । यज्ञस्य । सꣳस्थितस्येतिसं-स्थितस्य । स्कन्दति । अथोइति । खलु । आहुः । गायत्री । वाव । प्रातस्सवनइतिप्रातः-सवने । न । अतिवादइत्यति-वादे । इति । अनतिवादुकइत्यनति-वादुकः । एनम् । भ्रातृव्यः । भवति । यः । एवम् । वेद । तस्मात् । अष्टावष्टावित्यष्टौ-अष्टौ । [२१] कृत्वः । अभिषुत्यमित्यभि-सुत्यम् । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । पवित्रवन्तइतिपवित्र-वन्तः । अन्ये । ग्रहाः । गृह्यन्ते । किम्पवित्रइतिकिं-पवित्रः । उपाꣳशुरित्युप-अꣳशुः । इति । वाक्पवित्रइतिवाक्-पवित्रः । इति । ब्रूयात् । वाचः । पतये । पवस्व । वाजिन्न् । इति । आह । वाचा । एव । एनम् । पवयति । वृष्णः । अꣳशुभ्यामित्यꣳशु-भ्याम् । इति । आह । वृष्णः । हि । एतौ । अꣳशूइति । यौ । सोमस्य । गभस्तिपूतइतिगभस्ति-पूतः । इति । आह । गभस्तिना । हि । एनम् । पवयति । देवः । देवानाम् । पवित्रम् । असि । इति । आह । देवः । हि । एषः । [२२] सन्न् । देवानाम् । पवित्रम् । येषाम् । भागः । असि । तेभ्यः । त्वा । इति । आह । येषाम् । हि । एषः । भागः । तेभ्यः । एनम् । गृह्णाति । स्वाङ्कृतः । असि । इति । आह । प्राणमितिप्र-अनम् । एव । स्वम् । अकृत । मधुमतीरितिमधु-मतीः । नः । इषः । कृधि । इति । आह । सर्वम् । एव । अस्मै । इदम् । स्वदयति । विश्वेभ्यः । त्वा । इन्द्रियेभ्यः । दिव्येभ्यः । पार्थिवेभ्यः । इति । आह । उभयेषु । एव । देवमनुष्येष्वितिदेव-मनुष्येषु । प्राणानितिप्र-अनान् । दधाति । मनः । त्वा । [२३] अष्टु । इति । आह । मनः । एव । अश्नुते । उरु । अन्तरिक्षम् । अन्विति । इहि । इति । आह । अन्तरिक्षदेवत्यइत्यन्तरिक्ष-देवत्यः । हि । प्राण

इतिप्र-अनः। स्वाहा। त्वा। सुभवइतिसु-भवः। सूर्याय। इति। आह। प्राणाइति प्र-अनाः। वै। स्वभवसइतिस्व-भवसः। देवाः। तेषु। एव। परोक्षमितिपरः-अ क्षम्। जुहोति। देवेभ्यः। त्वा। मरीचिपेभ्यइतिमरीचि-पेभ्यः। इति। आह। आ दित्यस्य। वै। रश्मयः। देवाः। मरीचिपाइतिमरीचि-पाः। तेषाम्। तत्। भागधेय मितिभाग-धेयम्। तान्। एव। तेन। प्रीणाति। यदि। कामयेत। वर्षुकः। प र्जन्यः। [२४] स्यात्। इति। नीचा। हस्तेन। नीति। मृज्यात्। वृष्टिम्। एव। नीति। यच्छति। यदि। कामयेत। अवर्षुकः। स्यात्। इति। उत्तानेत्युत्-ता नेन। नीति। मृज्यात्। वृष्टिम्। एव। उदिति। यच्छति। यदि। अभिचरेदित्य भि-चरेत्। अमुम्। जहि। अथ। त्वा। होष्यामि। इति। ब्रूयात्। आहुतिमि त्या-हुतिम्। एव। एनम्। प्रेप्सन्नितिप्र-ईप्सन्। हन्ति। यदि। दूरे। स्यात्। एति। तमितोः। तिष्ठेत्। प्राणमितिप्र-अनम्। एव। अस्य। अनुगत्येत्यनु-गत्य। हन्ति। यदि। अभिचरेदित्यभि-चरेत्। अमुष्य। [२५] त्वा। प्राणइतिप्र-अने। सादयामि। इति। सादयेत्। असंन्नः। वै। प्राणइतिप्र-अनः। प्राणमितिप्र-अ नम्। एव। अस्य। सादयति। पड्भिरितिपट्-भिः। अꣳशुभिरित्यꣳशु-भिः। पव यति। पट्। वै। ऋतवः। ऋतुभिरित्यृतु-भिः। एव। एनम्। पवयति। त्रिः। पवयति। त्रयः। इमे। लोकाः। एभिः। एव। एनम्। लोकैः। पवयति। ब्रह्म वादिनइतिब्रह्म-वादिनः। वदन्ति। कस्मात्। सत्यात्। त्रयः। पशूनाम्। हस्ता दानाइतिहस्त-आदानाः। इति। यत्। त्रिः। उपाꣳशुमित्युप-अꣳशुम्। हस्तेन। विगृह्णातीतिवि-गृह्णाति। तस्मात्। त्रयः। पशूनाम्। हस्तादानाइतिहस्त-आदा नाः। पुरुषः। हस्ती। मर्कटः॥ [२६] माध्यन्दिनमष्टावष्टावेपमनंस्त्वापर्जन्योऽ मुष्यपुरुषोद्वेच॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥५॥

देवाः। वै। यत्। यज्ञे। अकुर्वत। तत्। असुराः। अकुर्वत। ते। देवाः। उपाꣳशावित्युप-अꣳशौ। यज्ञम्। सꣳस्थाप्यमितिसं-स्थाप्यम्। अपश्यन्न्। तम्। उपाꣳशावित्युप-अꣳशौ। समिति। अस्थापयन्न्। ते। असुराः। वज्रम्। उद्य त्येत्युत्-यत्य। देवान्। अभीति। आयन्त। ते। देवाः। विभ्यतः। इन्द्रम्। उपे ति। अधावन्न्। तान्। इन्द्रः। अन्तर्यामेणेत्यन्तः-यामेन। अन्तः। अधत्त।

तत् । अन्तर्यामस्येत्यन्तः-यामस्य । अन्तर्यामत्वमित्यन्तर्याम-त्वम् । यत् । अन्तर्यामइत्यन्तः-यामः । गृह्यते । भ्रातृव्यान् । एव । तत् । यजमानः । अन्तः । धत्ते । अन्तः । ते । [२७] दधामि । द्यावापृथिवीइतिद्यावा-पृथिवी । अन्तः । उरु । अन्तरिक्षम् । इति । आह । एभिः । एव । लोकैः । यजमानः । भ्रातृव्यान् । अन्तः । धत्ते । ते । देवाः । अमन्यन्त । इन्द्रः । वै । इदम् । अभूत् । यत् । वयम् । स्मः । इति । ते । अब्रुवन् । मघवन्नितिमघ-वन् । अन्विति । नः । एति । भज । इति । सजोषाइतिस-जोषाः । देवैः । अवरैः । परैः । च । इति । अब्रवीत् । ये । च । एव । देवाः । परे । ये । च । अवरे । तान् । उभयान् । [२८] अन्वाभजदित्यनु-आभजत् । सजोषाइतिस-जोषाः । देवैः । अवरैः । परैः । च । इति । आह । ये । च । एव । देवाः । परे । ये । च । अवरे । तान् । उभयान् । अन्वाभजतीत्यनु-आभजति । अन्तर्यामइत्यन्तः-यामे । मघवन्नितिमघ-वन् । मादयस्व । इति । आह । यज्ञात् । एव । यजमानम् । न । अन्तः । एति । उपयामगृहीतइत्युपयाम-गृहीतः । असि । इति । आह । अपानस्येत्यप-अनस्य । धृत्यै । यत् । उभौ । अपवित्रौ । गृह्येयाताम् । प्राणमितिप्र-अनम् । अपानइत्यप-अनः । अनु । नीति । ऋच्छेत् । प्रमायुकइतिप्र-मायुकः । स्यात् । पवित्रवानितिपवित्र-वान् । अन्तर्यामइत्यन्तः-यामः । गृह्यते । [२९] प्राणापानयोरितिप्राण-अपानयोः । विधृत्याइतिवि-धृत्यै । प्राणापानावितिप्राण-अपानौ । वै । एतौ । यत् । उपांश्वन्तर्यामावित्युपांशु-अन्तर्यामौ । व्यानइतिवि-अनः । उपांशुसवनइत्युपांशु-सवनः । यम् । कामयेत । प्रमायुकइतिप्र-मायुकः । स्यात् । इति । असंस्पृष्टावित्यसं-स्पृष्टौ । तस्य । सादयेत् । व्यानेनेतिवि-अनेन । एव । अस्य । प्राणापानावितिप्राण-अपानौ । वीति । छिनत्ति । ताजक् । प्रेति । मीयते । यम् । कामयेत । सर्वम् । आयुः । इयात् । इति । संस्पृष्टावितिसं-स्पृष्टौ । तस्य । सादयेत् । व्यानेनेतिवि-अनेन । एव । अस्य । प्राणापानावितिप्राण-अपानौ । समिति । तनोति । सर्वम् । आयुः । एति ॥ [३०] तउभयान्गृह्यतेचतुश्चत्वारिंशच्च ॥६॥

वाक् । वै । एषा । यत् । ऐन्द्रवायवइत्यैन्द्र-वायवः । यत् । ऐन्द्रवायवाग्राइत्यैन्द्रवायव-अग्राः । ग्रहाः । गृह्यन्ते । वाचम् । एव । अनु । प्रेति । यन्ति । वा

शुम् । देवाः । अब्रुवन् । सोमम् । राजानम् । हनाम । इति । सः । अब्रवीत् । वरम् । वृणै । मदग्राइतिमत्-अग्राः । एव । वः । ग्रहाः । गृह्यान्तै । इति । त स्मात् । ऐन्द्रवायवाग्राइत्यैन्द्रवायव-अग्राः । ग्रहाः । गृह्यन्ते । तम् । अघ्नन् । सः । अपूयत् । तम् । देवाः । न । उपेति । अधृष्णुवन् । ते । वायुम् । अब्रुवन् । इ मम् । नः । स्वदय । [३१] इति । सः । अब्रवीत् । वरम् । वृणै । मद्देवत्यानीति मत्-देवत्यानि । एव । वः । पात्राणि । उच्यान्तै । इति । तस्मात् । नानादेवत्या नीतिनाना-देवत्यानि । सन्ति । वायव्यानि । उच्यन्ते । तम् । एभ्यः । वायुः । एव । अस्वदयत् । तस्मात् । यत् । पूयति । तत् । प्रवातइतिप्र-वाते । वीति । स जन्ति । वायुः । हि । तस्य । पवयिता । स्वदयिता । तस्य । विग्रहणमितिवि-ग्रह णम् । न । अविन्दन् । सा । अदितिः । अब्रवीत् । वरम् । वृणै । अथ । मया । वी ति । गृह्णीध्वम् । मद्देवत्याइतिमत्-देवत्याः । एव । वः । सोमाः । [३२] सन्नाः । असन् । इति । उपयामगृहीतइत्युपयाम-गृहीतः । असि । इति । आह । अदिति देव त्याइत्यदिति-देवत्याः । तेन । यानि । हि । दारुमयाणीतिदारु-मयानि । पात्राणि । अस्यै । तानि । योनेः । सम्भू तानीतिसं-भू तानि । यानि । मृन्मयानीतिमृत्-मया नि । साख्यादितिस-अख्यात् । तानि । अस्यै । तस्मात् । एवम् । आह । वाक् । वै । पराची । अव्याकृतेत्यवि-आकृता । अवदत् । ते । देवाः । इन्द्रम् । अब्रुवन् । इमाम् । नः । वाचम् । व्याकुर्वितिवि-आकुरु । इति । सः । अब्रवीत् । वरम् । वृणै । मह्यम् । च । एव । एषः । वायवे । च । सह । गृह्याते । इति । तस्मात् । ऐन्द्रवायवइत्यैन्द्र-वायवः । सह । गृह्यते । ताम् । इन्द्रः । मध्यतः । अवक्रम्येत्यव-क्रम्य । व्याकरोदितिवि-आ करोत् । तस्मात् । इयम् । व्याकृतेतिवि-आकृता । वाक् । उद्यते । तस्मात् । स कृत् । इन्द्राय । मध्यतः । गृह्यते । द्विः । वायवे । द्वौ । हि । सः । वरौ । अवृणीत ॥ [३३] स्वदयसोमास्सहाष्टाविँशतिश्च ॥ ❀ ❀ ❀ ॥७॥

मित्रम् । देवाः । अब्रुवन् । सोमम् । राजानम् । हनाम । इति । सः । अब्रवीत् । न । अहम् । सर्वस्य । वै । अहम् । मित्रम् । अस्मि । इति । तम् । अब्रुवन् । हनाम । एव । इति । सः । अब्रवीत् । वरम् । वृणै । पयसा । एव । मे । सोमम् । श्रीणन् । इति । तस्मात् । मैत्रावरुणमितिमैत्रा-वरुणम् । पयसा । श्रीणन्ति । तस्मात् ।

पशवः । अपेति । अक्रामन्न् । मित्रः । सन्न् । क्रूरम् । अकः । इति । क्रूरम् । इव । खलु । वै । एषः । [३४] करोति । यः । सोमेन । यजते । तस्मात् । पशवः । अपेति । क्रामन्ति । यत् । मैत्रावरुणमितिमैत्रा-वरुणम् । पयसा । श्रीणाति । पशुभिरितिप शु-भिः । एव । तत् । मित्रम् । समर्धयतीतिसं-अर्धयति । पशुभिरितिपशु-भिः । यजमानम् । पुरा । खलु । वाव । एवम् । मित्रः । अवेत् । अपेति । मत् । क्रूरम् । चक्रुषः । पशवः । क्रमिष्यन्ति । इति । तस्मात् । एवम् । अवृणीत । वरुणम् । देवाः । अब्रुवन्न् । त्वया । अंशभुवेत्यंश-भुवा । सोमम् । राजानम् । हनाम । इति । सः । अब्रवीत् । वरम् । वृणे । मह्यम् । च । [३५] एव । एषः । मित्राय । च । सह । गृह्याते । इति । तस्मात् । मैत्रावरुणइतिमैत्रा-वरुणः । सह । गृह्यते । तस्मात् । राज्ञा । राजानम् । अंशभुवेत्यंश-भुवा । घ्नन्ति । वैश्येन । वैश्यम् । शूद्रेण । शूद्रम् । न । वै । इदम् । दिवा । न । नक्तम् । आसीत् । अव्यावृत्तमित्यवि-आवृत्तम् । ते । देवाः । मित्रावरुणावितिमित्रा-वरुणौ । अब्रुवन्न् । इदम् । नः । वीति । वासयतम् । इति । तौ । अब्रूताम् । वरम् । वृणावहै । एकः । एव । आवत् । पूर्वः । ग्रहः । गृह्याते । इति । तस्मात् । ऐन्द्रवायवइत्यैन्द्र-वायवः । पूर्वः । मैत्रावरुणादितिमैत्रा-वरुणात् । गृह्यते । प्राणापानावितिप्राण-अपानौ । हि । एतौ । यत् । उपांश्वन्तर्यामावित्युपांशु-अन्तर्यामौ । मित्रः । अहः । अजनयत् । वरुणः । रात्रिम् । ततः । वै । इदम् । वीति । औच्छत् । यत् । मैत्रावरुणइतिमैत्रा-वरुणः । गृह्यते । व्युष्ट्याइतिवि-उष्ट्यै । [३६] एषचैन्द्रवायवोद्धाविंशतिश्च ॥ ॥ ८ ॥

यज्ञस्य । शिरः । अच्छिद्यत । ते । देवाः । अश्विनौ । अब्रुवन्न् । भिषजौ । वै । स्थः । इदम् । यज्ञस्य । शिरः । प्रतीति । धत्तम् । इति । तौ । अब्रूताम् । वरम् । वृणावहै । ग्रहः । एव । नौ । अत्र । अपीति । गृह्यताम् । इति । ताभ्याम् । एतम् । आश्विनम् । अगृह्णन्न् । ततः । वै । तौ । यज्ञस्य । शिरः । प्रतीति । अधत्ताम् । यत् । आश्विनः । गृह्यते । यज्ञस्य । निष्कृत्याइतिनिः-कृत्यै । तौ । देवाः । अब्रुवन्न् । अपूतौ । वै । इमौ । मनुष्यचरावितिमनुष्य-चरौ । [३७] भिषजौ । इति । तस्मात् । ब्राह्मणेन । भेषजम् । न । कार्यम् । अपूतः । हि । एषः । अमेध्यः । यः । भिषक् । तौ । बहिष्पवमानेनेतिबहिः-पवमानेन । पवयित्वा । ताभ्याम् । एतम् । आश्विनम् ।

अगृह्णन् । तस्मात् । बहिष्पवमानइतिबहिः-पवमाने । स्तुते । आश्विनः । गृह्यते । तस्मात् । एवम् । विदुषा । बहिष्पवमानइतिबहिः-पवमानः । उपसद्यइत्युप-सद्यः । पवित्रम् । वै । बहिष्पवमानइतिबहिः-पवमानः । आत्मानम् । एव । पवयते । तयोः । त्रेधा । भेषज्यम् । वि । नीति । अदधुः । अग्नौ । तृतीयम् । अप्स्वित्यप्-सु । तृतीयम् । ब्राह्मणे । तृतीयम् । तस्मात् । उदपात्रमित्युद-पात्रम् । [३८] उपनिधायेत्युप-निधाय । ब्राह्मणम् । दक्षिणतः । निषाद्येतिनि-साद्य । भेषजम् । कुर्यात् । यावत् । एव । भेषजम् । तेन । करोति । समर्धुकमितिसं-अर्धुकम् । अस्य । कृतम् । भवति । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । कस्मात् । सत्यात् । एकपात्राइत्येक-पात्राः । द्विदेवत्याइतिद्वि-देवत्याः । गृह्यन्ते । द्विपात्राइतिद्वि-पात्राः । हूयन्ते । इति । यत् । एकपात्राइत्येक-पात्राः । गृह्यन्ते । तस्मात् । एकः । अन्तरतः । प्राणइतिप्र-अनः । द्विपात्राइतिद्वि-पात्राः । हूयन्ते । तस्मात् । द्वौद्वाविति द्वौ-द्वौ । बहिष्टात् । प्राणाइतिप्र-अनाः । प्राणाइतिप्र-अनाः । वै । एते । यत् । द्विदेवत्याइतिद्वि-देवत्याः । पशवः । इडा । यत् । इडाम् । पूर्वाम् । द्विदेवत्येभ्यइतिद्वि-देवत्येभ्यः । उपह्वयेतेत्युप-ह्वयेत । [३९] पशुभिरितिपशु-भिः । प्राणानितिप्र-अनान् । अन्तः । दधीत । प्रमायुकइतिप्र-मायुकः । स्यात् । द्विदेवत्यानितिद्वि-देवत्यान् । भक्षयित्वा । इडाम् । उपेति । ह्वयते । प्राणानितिप्र-अनान् । एव । आत्मन्न् । धित्वा । पशून् । उपेति । ह्वयते । वाक् । वै । ऐन्द्रवायवइत्यैन्द्र-वायवः । चक्षुः । मैत्रावरुणइतिमैत्रा-वरुणः । श्रोत्रम् । आश्विनः । पुरस्तात् । ऐन्द्रवायवमित्यैन्द्र-वायवम् । भक्षयति । तस्मात् । पुरस्तात् । वाचा । वदति । पुरस्तात् । मैत्रावरुणमितिमैत्रा-वरुणम् । तस्मात् । पुरस्तात् । चक्षुषा । पश्यति । सर्वतः । परिहारमितिपरि-हारम् । आश्विनम् । तस्मात् । सर्वतः । श्रोत्रेण । शृणोति । प्राणाइतिप्र-अनाः । वै । एते । यत् । द्विदेवत्याइतिद्वि-देवत्याः । [४०] अरिक्तानि । पात्राणि । सादयति । तस्मात् । अरिक्ताः । अन्तरतः । प्राणाइतिप्र-अनाः । यतः । खलु । वै । यज्ञस्य । विततस्येतिवि-ततस्य । न । क्रियते । तत् । अन्विति । यज्ञम् । रक्षाꣳसि । अवेति । चरन्ति । यत् । अरिक्तानि । पात्राणि । सादयति । क्रियमाणम् । एव । तत् । यज्ञस्य । शये । रक्षसाम् । अननववचारायेत्यनन्‌-अवचाराय । दक्षिणस्य । हविर्धानस्येतिहविः-धानस्य । उत्तरस्या

मित्युत्-तरस्याम् । वर्तन्याम् । सादयति । वाचि । एव । वाचम् । दधाति । एति । तृतीयसवनादितितृतीय-सवनात् । परीति । शेरे । यज्ञस्य । सन्तत्याइतिसं-तत्यै ॥ [४१] मनुष्यचरावुदपात्रमुपह्वयेतद्विदेवत्याष्षट्चत्वारिᳪशच्च ॥ ❀ ॥९॥

बृहस्पतिः । देवानाम् । पुरोहितइतिपुरः-हितः । आसीत् । शण्डामर्कावितिशण्डा-मर्कौ । असुराणाम् । ब्रह्मण्वन्तइतिब्रह्मण्-वन्तः । देवाः । आसन्न् । ब्रह्मण्वन्तइतिब्रह्मण्-वन्तः । असुराः । ते । अन्यः । अन्यम् । न । अशक्नुवन्न् । अभिभवितुमित्यभि-भवितुम् । ते । देवाः । शण्डामर्कावितिशण्डा-मर्कौ । उपेति । अमन्त्रयन्त । तौ । अब्रूताम् । वरम् । वृणावहै । ग्रहौ । एव । नौ । अत्र । अपीति । गृह्येताम् । इति । ताभ्याम् । एतौ । शुक्रामन्थिनावितिशुक्रा-मन्थिनौ । अगृह्णन्न् । ततः । देवाः । अभवन्न् । परेति । असुराः । यस्य । एवम् । विदुषः । शुक्रामन्थिनावितिशुक्रा-मन्थिनौ । गृह्येतेइति । भवति । आत्मना । परेति । [४२] अस्य । भ्रातृव्यः । भवति । तौ । देवाः । अपनुद्येत्यप-नुद्य । आत्मने । इन्द्राय । अजुहवुः । अपनुत्तावित्यप-नुत्तौ । शण्डामर्कावितिशण्डा-मर्कौ । सह । अमुना । इति । ब्रूयात् । यम् । द्विष्यात् । यम् । एव । द्वेष्टि । तेन । एनौ । सह । अपेति । नुदते । सः । प्रथमः । सङ्कृतिरितिसं-कृतिः । विश्वकर्मेतिविश्व-कर्मा । इति । एव । एनौ । आत्मने । इन्द्राय । अजुहवुः । इन्द्रः । हि । एतानि । रूपाणि । करिक्रत् । अचरत् । असौ । वै । आदित्यः । शुक्रः । चन्द्रमाः । मन्थी । अपिगृह्येत्यपि-गृह्य । प्राञ्चौ । निरिति । [४३] क्रामतः । तस्मात् । प्राञ्चौ । यन्तौ । न । पश्यन्ति । प्रत्यञ्चौ । आवृत्येत्या-वृत्य । जुहुतः । तस्मात् । प्रत्यञ्चौ । यन्तौ । पश्यन्ति । चक्षुषीइति । वै । एतेइति । यज्ञस्य । यत् । शुक्रामन्थिनावितिशुक्रा-मन्थिनौ । नासिका । उत्तरवेदिरित्युत्तर-वेदिः । अभितः । परिक्रम्येतिपरि-क्रम्य । जुहुतः । तस्मात् । अभितः । नासिकाम् । चक्षुषीइति । तस्मात् । नासिकया । चक्षुषीइति । विधृतेइतिवि-धृते । सर्वतः । परीति । क्रामतः । रक्षसाम् । अपहत्याइत्यप-हत्यै । देवाः । वै । याः । प्राचीः । आहुतीरित्या-हुतीः । अजुहवुः । ये । पुरस्तात् । असुराः । आसन्न् । तान् । ताभिः । प्रेति । [४४] अनुदन्त । याः । प्रतीचीः । ये । पश्चात् । असुराः । आसन्न् । तान् । ताभिः । अपे

ति। अनुदन्त । प्राचीः । अन्याः। आहुतयइत्या-हुतयः। हूयन्ते । प्रत्यञ्चौ। शुक्रा मन्थिनाविर्तिशुक्रा-मन्थिनौ । पश्चात् । च । एव । पुरस्तात् । च । यजमानः । भ्रातृव्यान् । प्रेति । नुदते । तस्मात् । पराचीः । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रेति । वीयन्ते । प्रतीचीः । जायन्ते । शुक्रामन्थिनाविर्तिशुक्रा-मन्थिनौ । वै। अन्विति । प्रजाइति प्र-जाः । प्रेति । जायन्ते । अत्रीः । च । आद्याः । च । सुवीराइतिसु-वीराः । प्रजा इतिप्र-जाः । प्रजनयन्निर्तिप्र-जनयन्न् । परीति । इहि । शुक्रः । शुक्रशोचिषेतिशुक्र-शोचिषा । [४५] सुप्रजाइतिसु-प्रजाः । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रजनयन्निर्तिप्र-जनयन्न् । परीति । इहि । मन्थी । मन्थिशोचिषेतिमन्थि - शोचिषा । इति । आह । एताः । वै । सुवीराइतिसु-वीराः । याः । अत्रीः । एताः । सुप्रजाइतिसु-प्रजाः । याः । आद्याः । यः । एवम् । वेद । अत्री । अस्य । प्रजेतिप्र-जा । जायते । न । आद्या । प्रजापतेरितिप्रजा-पतेः । अक्षि । अश्वयत् । तत । परेति । अपतत् । तत् । विकङ्कत मितिवि-कङ्कतम् । प्रेति । अविशत् । तत् । विकङ्कतइतिवि-कङ्कते । न । अरमत । तत् । यवम् । प्रेति । अविशत् । तत् । यवे । अरमत । तत् । यवस्य । [४६] यवत्व मितियव-त्वम् । यत् । वैकङ्कतम् । मन्थिपात्रमितिमन्थि-पात्रम् । भवति । सक्तुभि रितिसक्तु-भिः । श्रीणाति । प्रजापतेरितिप्रजा-पतेः । एव । तत् । चक्षुः । समिति । भरति । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । कस्मात् । सत्यात् । मन्थिपात्रमिति मन्थि-पात्रम् । सदः । न । अश्नुते । इति । आर्तपात्रमित्यार्त-पात्रम् । हि । इति । ब्रूयात् । यत् । अश्नुवीत । अन्धः । अध्वर्युः । स्यात् । आर्तिम् । एति । ऋच्छेत् । तस्मात् । न । अश्नुते ॥ [४७] आत्मनापरा निष्प्रशुक्रशोचिषायवस्यसप्तत्रिꣳशच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ १० ॥

देवाः । वै । यत । यज्ञे । अकुर्वत । तत । असुराः । अकुर्वत । ते । देवाः । आग्रयणाग्रानित्याग्रयण-अग्रान् । ग्रहान् । अपश्यन्न् । तान् । अगृह्णत । ततः । वै । ते । अग्रम् । परीति । आयन्न् । यस्य । एवम् । विदुषः । आग्रयणाग्राइत्याग्रयण-अग्राः । ग्रहाः । गृह्यन्ते । अग्रम् । एव । समानानाम् । परीति । एति । रुग्णवत्ये तिरुग्ण-वत्या । ऋचा । भ्रातृव्यवतइतिभ्रातृव्य-वतः । गृह्णीयात् । भ्रातृव्यस्य । एव । रुक्त्वा । अग्रम् । समानानाम् । परीति । एति । ये । देवाः । दिवि । एकादश । स्थ ।

मित्युत्-तरस्याम् । वर्तन्याम् । सादयति । वाचि । एव । वाचम् । दधाति । एति । तृतीयसवनादितितृतीय-सवनात् । परीति । शेरे । यज्ञस्य । सन्तत्याइतिसं-तत्यै ॥ [४१] मनुष्यचरावुदपात्रमुपह्वयेतद्विदेवत्याष्पट्चत्वारिꣳशच्च ॥ ❀ ॥९॥

बृहस्पतिः । देवानाम् । पुरोहितइतिपुरः-हितः । आसीत् । शण्डामर्काविति शण्डा-मर्कौ । असुराणाम् । ब्रह्मण्वन्तइतिब्रह्मण्-वन्तः । देवाः । आसन् । ब्रह्मण्वन्त इतिब्रह्मण्-वन्तः । असुराः । ते । अन्यः । अन्यम् । न । अशक्नुवन् । अभिभवितु मित्यभि-भवितुम् । ते । देवाः । शण्डामर्काविति शण्डा-मर्कौ । उपेति । अमन्त्रयन्त । तौ । अब्रूताम् । वरम् । वृणावहै । ग्रहौ । एव । नौ । अत्र । अपीति । गृह्येताम् । इति । ताभ्याम् । एतौ । शुक्रामन्थिनाविति शुक्रा-मन्थिनौ । अगृह्णन् । ततः । देवाः । अभवन् । परेति । असुराः । यस्य । एवम् । विदुषः । शुक्रामन्थिनाविति शु क्रा-मन्थिनौ । गृह्येतेइति । भवति । आत्मना । परेति । [४२] अस्य । भ्रातृव्यः । भवति । तौ । देवाः । अपनुद्येत्यप-नुद्य । आत्मने । इन्द्राय । अजुहवुः । अपनुत्ता वित्यप-नुत्तौ । शण्डामर्काविति शण्डा-मर्कौ । सह । अमुना । इति । ब्रूयात् । यम् । द्विष्यात् । यम् । एव । द्वेष्टि । तेन । एनौ । सह । अपेति । नुदते । सः । प्रथमः । सङ्कृ तिरितिसं-कृतिः । विश्वकर्मेतिविश्व-कर्मा । इति । एव । एनौ । आत्मने । इन्द्राय । अजुहवुः । इन्द्रः । हि । एतानि । रूपाणि । करिक्रत् । अचरत् । असौ । वै । आदि त्यः । शुक्रः । चन्द्रमाः । मन्थी । अपिगृह्येत्यपि-गृह्य । प्राञ्चौ । निरिति । [४३] क्राम तः । तस्मात् । प्राञ्चौ । यन्तौ । न । पश्यन्ति । प्रत्यञ्चौ । आवृत्येत्या-वृत्य । जुहुतः । तस्मात् । प्रत्यञ्चौ । यन्तौ । पश्यन्ति । चक्षुषीइति । वै । एतेइति । यज्ञस्य । यत् । शुक्रामन्थिनाविति शुक्रा-मन्थिनौ । नासिका । उत्तरवेदिरित्युत्तर-वेदिः । अभितः । परिक्रम्येतिपरि-क्रम्य । जुहुतः । तस्मात् । अभितः । नासिकाम् । चक्षुषीइति । त स्मात् । नासिकया । चक्षुषीइति । विधृतेइतिवि-धृते । सर्वतः । परीति । क्रामतः । रक्षसाम् । अपहत्याइत्यप-हत्यै । देवाः । वै । याः । प्राचीः । आहुतीरित्या-हुतीः । अजुहवुः । ये । पुरस्तात् । असुराः । आसन् । तान् । ताभिः । प्रेति । [४४] अ नुदन्त । याः । प्रतीचीः । ये । पश्चात् । असुराः । आसन् । तान् । ताभिः । अपे

ति । अनुदन्त । प्राचीः । अन्याः । आहुतयइत्या-हुतयः । हूयन्ते । प्रत्यञ्चौ । शुक्रा मन्थिनाविति शुक्रा-मन्थिनौ । पश्चात् । च । एव । पुरस्तात् । च । यजमानः । भ्रातृव्यान् । प्रेति । नुदते । तस्मात् । पराचीः । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रेति । वीयन्ते । प्रतीचीः । जायन्ते । शुक्रामन्थिनाविति शुक्रा-मन्थिनौ । वै । अन्विति । प्रजाइति प्र-जाः । प्रेति । जायन्ते । अत्रीः । च । आद्याः । च । सुवीराइतिसु-वीराः । प्रजा इतिप्र-जाः । प्रजनयन्निति प्र-जनयन् । परीति । इहि । शुक्रः । शुक्रशोचिषेति शुक्र-शोचिषा । [४५] सुप्रजाइतिसु-प्रजाः । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रजनयन्निति प्र-जनयन् । परीति । इहि । मन्थी । मन्थिशोचिषेति मन्थि - शोचिषा । इति । आह । एताः । वै । सुवीराइतिसु-वीराः । याः । अत्रीः । एताः । सुप्रजाइतिसु-प्रजाः । याः । आद्याः । यः । एवम् । वेद । अत्री । अस्य । प्रजेतिप्र-जा । जायते । न । आद्या । प्रजापतेरिति प्रजा-पतेः । अक्षि । अश्वयत् । तत । परेति । अपतत् । तत् । विकङ्कत मितिवि-कङ्कतम् । प्रेति । अविशत् । तत् । विकङ्कतइतिवि-कङ्कते । न । अरमत । तत् । यवम् । प्रेति । अविशत् । तत् । यवे । अरमत । तत् । यवस्य । [४६] यवत्व मितियव-त्वम् । यत् । वैकङ्कतम् । मन्थिपात्रमिति मन्थि-पात्रम् । भवति । सक्तुभि रितिसक्तु-भिः । श्रीणाति । प्रजापतेरिति प्रजा-पतेः । एव । तत् । चक्षुः । समिति । भरति । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । कस्मात् । सत्यात् । मन्थिपात्रमिति मन्थि-पात्रम् । सदः । न । अश्नुते । इति । आर्तपात्रमित्यार्त-पात्रम् । हि । इति । ब्रूयात् । यत् । अश्नुवीत । अन्धः । अध्वर्युः । स्यात् । आर्तिम् । एति । ऋच्छेत् । तस्मात् । न । अश्नुते ॥ [४७] आसनापरा निष्प्रशुक्रशोचिषायवस्यसप्तत्रिँ शच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ १० ॥

देवाः । वै । यत । यज्ञे । अकुर्वत । तत् । असुराः । अकुर्वत । ते । देवाः । आग्रयणाग्रानित्याग्रयण-अग्रान् । ग्रहान् । अपश्यन् । तान् । अगृह्णत । ततः । वै । ते । अग्रम् । परीति । आयन् । यस्य । एवम् । विदुषः । आग्रयणाग्राइत्याग्रयण-अग्राः । ग्रहाः । गृह्यन्ते । अग्रम् । एव । समानानाम् । परीति । एति । रुग्णवत्ये तिरुग्ण-वत्या । ऋचा । भ्रातृव्यवतइतिभ्रातृव्य-वतः । गृह्णीयात् । भ्रातृव्यस्य । एव । रुक्त्वा । अग्रम् । समानानाम् । परीति । एति । ये । देवाः । दिवि । एकादश । स्थ ।

इति । आह । [४८] एतावतीः । वै । देवताः । ताभ्यः । एव । एनम् । सर्वाभ्यः । गृह्णाति । एषः । ते । योनिः । विश्वेभ्यः । त्वा । देवेभ्यः । इति । आह । वैश्वदेवइतिवैश्व-देवः । हि । एषः । देवतया । वाक् । वै । देवेभ्यः । अप । अक्रामत् । यज्ञाय । अतिष्ठमाना । ते । देवाः । वाचि । अपक्रान्तायामित्यप-क्रान्तायाम् । तूष्णीम् । ग्रहान् । अगृह्णत । सा । अमन्यत । वाक् । अन्तः । यन्ति । वै । मा । इति । सा । आग्रयणम् । प्रति । एति । अगच्छत् । तत् । आग्रयणस्य । आग्रयणत्वमित्याग्रयण-त्वम् । [४९] तस्मात् । आग्रयणे । वाक् । वि । इति । सृज्यते । यत् । तूष्णीम् । पूर्वे । ग्रहाः । गृह्यन्ते । यथा । त्सारी । इयति । मे । आखः । इयति । न । अप । एति । गंस्यामि । इति । उपावसृजतीत्युप-अवसृजति । एवम् । एव । तत् । अध्वर्युः । आग्रयणम् । गृहीत्वा । यज्ञम् । आरभ्येत्या-रभ्य । वाचम् । वि । इति । सृजते । त्रिः । हिम् । करोति । उद्गातॄनित्युत्-गातॄन् । एव । तत् । वृणीते । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । वै । एषः । यत् । आग्रयणः । यत् । आग्रयणम् । गृहीत्वा । हिङ्करोतीतिहिं-करोति । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । एव । [५०] तत् । प्रजाइतिप्र-जाः । अभि । इति । जिघ्रति । तस्मात् । वत्सम् । जातम् । गौः । अभि । इति । जिघ्रति । आत्मा । वै । एषः । यज्ञस्य । यत् । आग्रयणः । सवनेसवनइतिसवने-सवने । अभि । इति । गृह्णाति । आत्मन् । एव । यज्ञम् । समिति । तनोति । उपरिष्टात् । एति । नयति । रेतः । एव । तत् । दधाति । अधस्तात् । उप । एति । गृह्णाति । प्र । इति । जनयति । एव । तत् । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । कस्मात् । सत्यात् । गायत्री । कनिष्ठा । छन्दसाम् । सती । सर्वाणि । सवनानि । वहति । इति । एषः । वै । गायत्रियै । वत्सः । यत् । आग्रयणः । तम् । एव । तत् । अभिनिवर्तमित्यभि-निवर्तम् । सर्वाणि । सवनानि । वहति । तस्मात् । वत्सम् । अपाकृतमित्यप-आकृतम् । गौः । अभि । नि । इति । वर्तते ॥ [५१]

आहाग्रयणत्वम्प्रजापतिरेवेतिविꣳशतिश्च ॥ ❀ ❀ ॥ ११ ॥

यज्ञेनतउपयाङ्हिदेवावैयज्ञमाग्नीध्रेब्रह्मवादिनस्सत्वैदेवस्यग्रावाणम्प्राणोवाउपाꣳशुश्चग्राहेवावाउपाꣳशुंवाग्वैमित्रꣳयज्ञस्यबृहस्पतिर्देवावाआग्रयणाग्रानेकादश ॥ ११ ॥

यज्ञेन लोके पशुमान्त्स्याश्सवनम्माध्यंन्दिनन्वाग्वाअरिक्तानि तत्प्रजा एकपञ्चा

शत् ॥ [५१] यज्ञेनानिर्वर्तते ॥ ❀ ❀ ❀ ॥

हरिः ओ (३) म् ॥

इति षष्ठकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः ॥

षष्ठकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः ॥

हरिः ओ (४) म् ॥

इन्द्रः । वृत्राय । वज्रम् । उदिति । अयच्छत् । सः । वृत्रः । वज्रात् । उद्यता दित्युत्-यतात् । अबिभेत् । सः । अब्रवीत् । मा । मे । प्रेति । हाः । अस्ति । वै । इदम् । मयि । वीर्यम् । तत् । ते । प्रेति । दास्यामि । इति । तस्मै । उक्थ्यम् । प्रेति । अयच्छत् । तस्मै । द्वितीयम् । उदिति । अयच्छत् । सः । अब्रवीत् । मा । मे । प्रेति । हाः । अस्ति । वै । इदम् । मयि । वीर्यम् । तत् । ते । प्रेति । दास्यामि । इति । [१] तस्मै । उक्थ्यम् । एव । प्रेति । अयच्छत् । तस्मै । तृतीयम् । उदिति । अयच्छत् । तम् । विष्णुः । अन्विति । अतिष्ठत । जहि । इति । सः । अब्रवीत् । मा । मे । प्रेति । हाः । अस्ति । वै । इदम् । मयि । वीर्यम् । तत् । ते । प्रेति । दास्यामि । इति । तस्मै । उक्थ्यम् । एव । प्रेति । अयच्छत् । तम् । निर्मायमितिनिः-मायम् । भूतम् । अहन् । यज्ञः । हि । तस्य । माया । आसीत् । यत् । उक्थ्यः । गृह्यते । इन्द्रियम् । एव । [२] तत् । वीर्यम् । यजमानः । भ्रातृव्यस्य । वृङ्क्ते । इन्द्राय । त्वा । बृहद्वतइतिबृहत्-वते । वयस्वते । इति । आह । इन्द्राय । हि । सः । तम् । प्रेति । अयच्छत् । तस्मै । त्वा । विष्णवे । त्वा । इति । आह । यत् । एव । विष्णुः । अन्वतिष्ठतेत्यनु-अतिष्ठत । जहि । इति । तस्मात् । विष्णुम् । अन्वाभजतीत्यनु-आभजति । त्रिः । निरिति । गृह्णाति । त्रिः । हि । सः । तम् । तस्मै । प्रेति । अयच्छत् । एषः । ते । योनिः । पुनर्हविरितिपुनः-हविः । असि । इति । आह । पुनःपुनरितिपुनः-पुनः । [३] हि । अस्मात् । निर्गृह्णातीतिनिः-गृह्णाति । चक्षुः । वै । एतत् । यज्ञस्य । यत् । उक्थ्यः । तस्मात् । उक्थ्यम् । हुतम् । सोमाः । अन्वायन्तीत्यनु-आयन्ति । तस्मात् । आत्मा । चक्षुः । अन्विति । एति । तस्मात् । ए

कम् । यन्तम् । बहवः । अन्विति । यन्ति । तस्मात् । एकः । बहूनाम् । भद्रः । भव
ति । तस्मात् । एकः । बह्वीः । जायाः । विन्दते । यदि । कामयेत । अध्वर्युः ।
आत्मानम् । यज्ञयशसेनेतियज्ञ-यशसेन । अर्पयेयम् । इति । अन्तरा । आहवनीय
मित्या हवनीयम् । च । हविर्धानमितिहविः-धानम् । च । तिष्ठन् । अवेति । नयेत् ।
[४] आत्मानम् । एव । यज्ञयशसेनेतियज्ञ-यशसेन । अर्पयति । यदि । कामयेत ।
यजमानम् । यज्ञयशसेनेतियज्ञ-यशसेन । अर्पयेयम् । इति । अन्तरा । सदोहविर्धा
नेइतिसदः-हविर्धाने । तिष्ठन् । अवेति । नयेत् । यजमानम् । एव । यज्ञयशसेनेति
यज्ञ-यशसेन । अर्पयति । यदि । कामयेत । सदस्यान् । यज्ञयशसेनेतियज्ञ-यशसेन ।
अर्पयेयम् । इति । सदः । आलभ्येत्या-लभ्य । अवेति । नयेत् । सदस्यान् । एव ।
यज्ञयशसेनेतियज्ञ-यशसेन । अर्पयति ॥ [५] इतीन्द्रियमेवपुनःपुनर्नयेत्त्रयस्त्रिꣳ
शच्च ॥ ॥१॥

आयुः । वै । एतत् । यज्ञस्य । यत् । ध्रुवः । उत्तमइत्युत्-तमः । ग्रहाणाम् ।
गृह्यते । तस्मात् । आयुः । प्राणानामितिप्र-अनानाम् । उत्तममित्युत्-तमम् । मूर्धा
नम् । दिवः । अरतिम् । पृथिव्याः । इति । आह । मूर्धानम् । एव । एनम् । समाना
नाम् । करोति । वैश्वानरम् । ऋताय । जातम् । अग्निम् । इति । आह । वैश्वानरम् ।
हि । देवतया । आयुः । उभयतो वैश्वानरइत्युभयतः-वैश्वानरः । गृह्यते । तस्मात् ।
उभयतः । प्राणाइतिप्र-अनाः । अधस्तात् । च । उपरिष्टात् । च । अर्धिनः । अन्ये ।
ग्रहाः । गृह्यन्ते । अर्धी । ध्रुवः । तस्मात् [६] अर्धी । अवाङ् । प्राणइतिप्र-अनः ।
अन्येषाम् । प्राणानामितिप्र-अनानाम् । उपोप्तइत्युप-उप्ते । अन्ये । ग्रहाः । साद्य
न्ते । अनुपोप्तइत्यनुप-उप्ते । ध्रुवः । तस्मात् । अस्था । अन्याः । प्रजाइतिप्र-जाः ।
प्रतितिष्ठन्तीतिप्रति-तिष्ठन्ति । माꣳसेन । अन्याः । असुराः । वै । उत्तरतइत्युत्-त
रतः । पृथिवीम् । पर्याचिकीर्षन्नितिपरि-आचिकीर्षन् । ताम् । देवाः । ध्रुवेण ।
अदृꣳहन् । तत । ध्रुवस्य । ध्रुवत्वमितिध्रुव-त्वम् । यत् । ध्रुवः । उत्तरतइत्युत्-तरतः ।
साद्यते । धृत्यै । आयुः । वै । एतत् । यज्ञस्य । यत् । ध्रुवः । आत्मा । होता । यत् । होतृ
चमसइतिहोतृ-चमसे । ध्रुवम् । अवनयतीत्यव-नयति । आत्मन् । एव । यज्ञस्य ।
[७] आयुः । दधाति । पुरस्तात् । उक्थस्य । अवनीयइत्यव-नीयः । इति । आहुः ।

पुरस्तात् । हि । आयुंषः । भुङ्क्ते । मध्यतः । अवनीयइत्यंव-नीयः । इतिं । आहुः । मध्यमेनं । हि । आयुंषः । भुङ्क्ते । उत्तरार्धइत्युत्तर-अर्धे । अवनीयइत्यंव-नीयः । इतिं । आहुः । उत्तमेनेत्युंत्-तमेनं । हि । आयुंषः । भुङ्क्ते । वैश्वदेव्यामितिंवैश्व-दे व्याम् । ऋचि । शस्यमानायाम् । अवेतिं । नयति । वैश्वदेव्यंइतिंवैश्व-देव्यः । वै । प्रजाइतिंप्र-जाः । प्रजास्वितिंप्र-जासुं । एव । आयुंः । दधाति ॥ [८] ध्रुवस्तस्मा देवयज्ञस्यैकान्नचत्वारिꣳशच्च ॥ ❁ ❁ ❁ ॥२॥

यज्ञेनं । वै । देवाः । सुवर्गमितिंसुवः-गम् । लोकम् । आयन्न् । ते । अमन्य न्त । मनुष्याः । नः । अन्वाभंविष्यन्तीत्यंनु-आभंविष्यन्ति । इतिं । ते । सꣳवथ्स रेणेतिंसं-वथ्सरेणं । योपयित्वा । सुवर्गमितिंसुवः-गम् । लोकम् । आयन्न् । तम् । ऋषं यः । ऋतुग्रहैरित्यृंतु-ग्रहैः । एव । अनुं । प्रेतिं । अजानन्न् । यत् । ऋतुग्रहाइत्यृंतु-ग्रहाः । गृह्यन्तें । सुवर्गस्येतिंसुवः-गस्यं । लोकस्यं । प्रज्ञात्याइतिप्र ज्ञात्यै । द्वादंश । गृह्य न्ते । द्वादंश । मासाः । सꣳवथ्सरइतिंसं-वथ्सरः । सꣳवथ्सरस्येतिंसं-वथ्सरस्यं । प्रज्ञा त्याइतिप्र-ज्ञात्यै । सह । प्रथमौ । गृह्येतेइतिं । सह । उत्तमावित्युंत्-तमौ । तस्मांत् । द्वौद्वावितिद्वौ-द्वौ । ऋतूइतिं । उभयतोंमुखमित्युंभयतः-मुखम् । ऋतुपात्रमित्यृंतु-पात्रम् । भवति । कः । [९] हि । त । वेदं । यतः । ऋतूनाम् । मुखम् । ऋतुनां । प्रेतिं । इष्य । इतिं । पद् । कृत्वः । आह । पद् । वै । ऋतवः । ऋतून् । एव । प्रीणा ति । ऋतुभिरित्यृतु-भिः । इतिं । चतुः । चतुंष्पदइतिचतुः-पदः । एव । पशून् । प्री णाति । द्विः । पुनः । ऋतुनां । आह । द्विपदइतिंद्वि-पदः । एव । प्रीणाति । ऋ तुनां । प्रेतिं । इष्य । इतिं । पद् । कृत्वः । आह । ऋतुभिरित्यृतु-भिः । इतिं । चतुः । तस्मात् । चतुंष्पादइतिचतुः-पादः । पशवः । ऋतून् । उपेतिं । जीवन्ति । द्विः । [१०] पुनः । ऋतुनां । आह । तस्मात् । द्विपादइतिंद्वि-पादः । चतुंष्पदइति चतुः-पदः । पशून् । उपेतिं । जीवन्ति । ऋतुनां । प्रेतिं । इष्य । इतिं । पद् । कृत्वः । आह । ऋतुभिरित्यृतु-भिः । इतिं । चतुः । द्विः । पुनः । ऋतुनां । आह । आक्रमणमित्यां-क्रमणम् । एव । तत् । सेतुंम् । यजमानः । कुरुते । सुवर्गस्येतिंसु वः-गस्यं । लोकस्यं । समंष्ट्याइतिसं-अष्ट्यै । न । अन्यः । अन्यम् । अनुं । प्रेतिं । पद्येत । यत् । अन्यः । अन्यम् । अनुप्रपद्येतेत्यंनु-प्रपद्येत । ऋतुः । ऋतुम् । अनु ।

प्रेति । पद्येन । ऋतवः । मोहुकाः । स्युः । [११] प्रसिद्धमितिप्र-सिद्धम् । एव । अध्वर्युः । दक्षिणेन । प्रेति । पद्यते । प्रसिद्धमितिप्र-सिद्धम् । प्रतिप्रस्थातेतिप्रति-प्रस्थाता । उत्तरेणेत्युत्-तरेण । तस्मात् । आदित्यः । षट् । मासः । दक्षिणेन । एति । षट् । उत्तरेणेत्युत्-तरेण । उपयामगृहीतइत्युपयाम-गृहीतः । असि । सꣳसर्पइति सं-सर्पः । असि । अꣳहस्पत्यायेत्यꣳहः-पत्याय । त्वा । इति । आह । अस्ति । त्रयोदशइतित्रयः दशः । मासः । इति । आहुः । तम् । एव । तत् । प्रीणाति ॥[१२]

कोजीवन्तिद्विस्स्युश्चतुस्त्रिꣳशच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ॥३॥

सुवर्गायेतिसुवः-गाय । वै । एते । लोकाय । गृह्यन्ते । यत् । ऋतुग्रहाइत्यृतु-ग्रहाः । ज्योतिः । इन्द्राग्नीइतीन्द्र-अग्नी । यत् । ऐन्द्राग्नमित्यैन्द्र-अग्नम् । ऋतुपात्रेणेत्यृतु-पात्रेण । गृह्णाति । ज्योतिः । एव । अस्मै । उपरिष्टात् । दधाति । सुवर्गस्येतिसुवः-गस्य । लोकस्य । अनुख्यात्याइत्यनु-ख्यात्यै । ओजोभृतावित्योजः-भृतौ । वै । एतौ । देवानाम् । यत् । इन्द्राग्नीइतीन्द्र-अग्नी । यत् । ऐन्द्राग्नइत्यैन्द्र-अग्नः । गृह्यते । ओजः । एव । अवेति । रुन्धे । वैश्वदेवमितिवैश्व-देवम् । शुक्रपात्रेणेतिशुक्र-पात्रेण । गृह्णाति । वैश्वदेव्यइतिवैश्व-देव्यः । वै । प्रजाइतिप्र-जाः । असौ । आदित्यः । शुक्रः । यत् । वैश्वदेवमितिवैश्व-देवम् । शुक्रपात्रेणेतिशुक्र-पात्रेण । गृह्णाति । तस्मात् । असौ । आदित्यः । [१३] सर्वाः । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रत्यङ् । उदिति । एति । तस्मात् । सर्वः । एव । मन्यते । माम् । प्रति । उदात । अगात् । इति । वैश्वदेवमितिवैश्व-देवम् । शुक्रपात्रेणेतिशुक्र-पात्रेण । गृह्णाति । वैश्वदेव्यइतिवैश्व-देव्यः । वै । प्रजाइतिप्र-जाः । तेजः । शुक्रः । यत् । वैश्वदेवमितिवैश्व-देवम् । शुक्रपात्रेणेतिशुक्र-पात्रेण । गृह्णाति । प्रजास्वितिप्र-जासु । एव । तेजः । दधाति ॥ [१४]

तस्मादसावादित्यस्त्रिꣳशच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ॥४॥

इन्द्रः । मरुद्भिरितिमरुत्-भिः । सांविद्येनेतिसां-विद्येन । माध्यंन्दिने । सवने । वृत्रम् । अहन् । यत् । माध्यंन्दिने । सवने । मरुत्वतीयाः । गृह्यन्ते । वार्त्रघ्ना इतिवार्त्र-घ्नाः । एव । ते । यजमानस्य । गृह्यन्ते । तस्य । वृत्रम् । जघ्नुषः । ऋतवः । अमुह्यन् । सः । ऋतुपात्रेणेत्यृतु-पात्रेण । मरुत्वतीयान् । अगृह्णात् । ततः । वै ।

सः । ऋतून् । प्रेति । अजानात् । यत् । ऋतुपात्रेणेत्यृतु-पात्रेण । मरुत्वतीयाः । गृह्यन्ते । ऋतूनाम् । प्रज्ञात्याइतिप्र-ज्ञात्ये । वज्रम् । वै । एतम् । यजमानः । भ्रातृव्याय । प्रेति । हरति । यत् । मरुत्वतीयाः । उदिति । एव । प्रथमेन । [१५] यच्छति । प्रेति । हरति । द्वितीयेन । स्तृणुते । तृतीयेन । आयुधम् । वै । एतत् । यजमानः । समिति । कुरुते । यत् । मरुत्वतीयाः । धनुः । एव । प्रथमः । ज्या । द्वितीयः । इषुः । तृतीयः । प्रतीति । एव । प्रथमेन । धत्ते । वीति । सृजति । द्वितीयेन । विध्यति । तृतीयेन । इन्द्रः । वृत्रम् । हत्वा । पराम् । परावतमितिपरा-वतम् । अगच्छत् । अपेति । अराधम् । इति । मन्यमानः । सः । हरितः । अभवत् । सः । एतान् । मरुत्वतीयान् । आत्मस्परणानित्यात्म-स्परणान् । अपश्यत् । तान् । अगृह्णीत । [१६] प्राणमितिप्र-अनम् । एव । प्रथमेन । अस्पृणुत । अपानमित्यप-अनम् । द्वितीयेन । आत्मानम् । तृतीयेन । आत्मस्परणाइत्यात्म-स्परणाः । वै । एते । यजमानस्य । गृह्यन्ते । यत् । मरुत्वतीयाः । प्राणमितिप्र-अनम् । एव । प्रथमेन । स्पृणुते । अपानमित्यप-अनम् । द्वितीयेन । आत्मानम् । तृतीयेन । इन्द्रः । वृत्रम् । अहन् । तम् । देवाः । अब्रुवन् । महान् । वै । अयम् । अभूत् । यः । वृत्रम् । अवधीत् । इति । तत् । महेन्द्रस्येतिमहा-इन्द्रस्य । महेन्द्रत्वमितिमहेन्द्र-त्वम् । सः । एतम् । माहेन्द्रमितिमाहा-इन्द्रम् । उद्धारमित्युत्-हारम् । उदिति । अहरत । वृत्रम् । हत्वा । अन्यासु । देवतासु । अधीति । यत् । माहेन्द्रइतिमाहा-इन्द्रः । गृह्यते । उद्धारमित्युत्-हारम् । एव । तम् । यजमानः । उदिति । हरते । अन्यासु । प्रजास्विति प्र-जासु । अधीति । शुक्रपात्रेणेतिशुक्र-पात्रेण । गृह्णाति । यजमानदेवत्यइतियजमान-देवत्यः । वै । माहेन्द्रइतिमाहा-इन्द्रः । तेजः । शुक्रः । यत् । माहेन्द्रमितिमाहा-इन्द्रम् । शुक्रपात्रेणेतिशुक्र-पात्रेण । गृह्णाति । यजमाने । एव । तेजः । दधाति । [१७] प्रथमेनागृह्णीतदेवतास्वष्टाविँशतिश्च ॥ ❀ ❀ ॥५॥

अदितिः । पुत्रकामेति पुत्र-कामा । साध्येभ्यः । देवेभ्यः । ब्रह्मौदनमिति ब्रह्म-ओदनम् । अपचत् । तस्यै । उच्छेषणमित्युत्-शेषणम् । अददुः । तत् । प्रेति । आश्नात् । सा । रेतः । अधत्त । तस्यै । चत्वारः । आदित्याः । अजायन्त । सा । द्वितीयम् । अपचत् । सा । अमन्यत । उच्छेषणादित्युत्-शेषणात् । मे । इमे । अ

ह्रुत । यत् । अग्रे॑ । प्राशिष्यामीतिं प्र-अशिष्यामि॑ । इतः॑ । मे॒ । वसी॑याꣳसः । ज॒
निष्यन्ते॒ । इति॑ । सा । अग्रे॑ । प्रेति॑ । आश्ञात् । सा । रेतः॑ । अधत्त । तस्यै॑ ।
व्यृ॑द्धमिति॒वि-ऋद्धम् । आण्डम् । अजायत । सा । आदि॒त्येभ्यः॑ । ए॒व । [१८] तृ॒
तीय॑म् । अपचन् । भोगा॑य । मे॒ । इ॒दम् । श्रान्तम् । अस्तु । इति॑ । ते । अब्रुवन् ।
वर॑म् । वृणामहै॒ । यः । अतः॑ । जाया॑तै । अस्माक॑म् । सः । एकः॑ । असत् । यः ।
अस्य॒ । प्रजाया॒मिति॑ प्र-जाया॑म् । ऋध्या॑तै । अस्माक॑म् । भोगा॑य । भवात् । इति॑ ।
ततः॑ । विव॑स्वान् । आदि॒त्यः । अजायत । तस्य॑ । वै । इ॒यम् । प्रजेति॑ प्र-जा ।
यत् । मनुष्याः॑ । तासु॑ । एकः॑ । ए॒व । ऋद्धः॑ । यः । यज॑ते । सः । दे॒वाना॑म् । भो
गा॑य । भवति॒ । दे॒वाः । वै । यज्ञात् । [१९] रु॒द्रम् । अन्तः॑ । आयन्न् । सः । आ
दि॒त्यान् । अन्वाक्र॑मते॒त्यनु-आक्र॑मत । ते । द्विदे॒वत्या॒निति॑ द्वि-दे॒वत्यान् । प्रेति॑ ।
अपद्यन्त । तान् । न । प्रति॑ । प्रेति॑ । अयच्छन् । तस्मा॑त् । अपीति॑ । वध्य॑म् ।
प्रप॑न्नमिति॒प्र-पन्नम् । न । प्रति॑ । प्रेति॑ । यच्छन्ति । तस्मा॑त् । द्विदे॒वत्ये॑भ्य इति॑ द्वि-दे॒
वत्ये॑भ्यः । आदि॒त्यः । निरिति॑ । गृह्यते॒ । यत् । उच्छेप॑णादित्यु॑त्-शेष॑णात् । अ
जा॑यन्त । तस्मा॑त् । उच्छेप॑णादित्यु॑त्-शेष॑णात् । गृह्यते॒ । ति॒सृभि॒रिति॑ ति॒सृ-भिः॑ । ऋ॒
ग्भिरित्यृ॑क्-भिः । गृह्णाति॒ । मा॒ता । पि॒ता । पु॒त्रः । तत् । ए॒व । तत् । मि॒थुनम् ।
उल्ब॑म् । गर्भः॑ । ज॒रायु॑ । तत् । ए॒व । तत् । [२०] मि॒थुनम् । प॒शवः॑ । वै । ए॒ते ।
यत् । आदि॒त्यः । ऊर्क् । दधि॑ । द॒ध्ना । म॒ध्यतः॑ । श्रीणाति॒ । ऊर्ज॑म् । ए॒व । प॒शू
नाम् । म॒ध्यतः॑ । द॒धाति॒ । शृ॒ता॒त॒ङ्क्ये॑नेति॑ शृत-आ॒त॒ङ्क्ये॑न । मे॒ध्य॒त्वायेति॑ मेध्य-त्वाय॑ ।
तस्मा॑त् । आ॒मा । प॒क्वम् । दु॒हे॒ । प॒शवः॑ । वै । ए॒ते । यत् । आ॒दि॒त्यः । प॒रि॒श्रि
त्येति॑ परि-श्रित्य॑ । गृह्णाति॒ । प्र॒ति॒रु॒ध्येति॑ प्रति-रुध्य॑ । ए॒व । अ॒स्मै॒ । प॒शून् । गृह्णा
ति॒ । प॒शवः॑ । वै । ए॒ते । यत् । आ॒दि॒त्यः । ए॒षः । रु॒द्रः । यत् । अ॒ग्निः । प॒रि॒श्रि
त्येति॑ परि-श्रित्य॑ । गृह्णाति॒ । रु॒द्रात् । ए॒व । प॒शून् । अ॒न्तः । द॒धाति॒ । [२१] ए॒षः ।
वै । विव॑स्वान् । आ॒दि॒त्यः । यत् । उ॒पा॒ꣳ॒शु॒सव॑न॒ इत्यु॑पाꣳशु-सव॑नः । सः । ए॒तम् ।
ए॒व । सो॒म॒पी॒थमिति॑ सोम-पी॒थम् । परीति॑ । श॒ये॒ । एति॑ । तृ॒तीय॒सव॒नादिति॑ तृ॒ती
य-स॒व॒नात् । विव॑स्वः । आ॒दि॒त्य॒ । ए॒षः । ते॒ । सो॒म॒पी॒थ इति॑ सोम-पी॒थः । इति॑ ।

आह । विवस्वन्तम् । एव । आदित्यम् । सोमपीथेनेतिसोम-पीथेन । समिति । अ र्धयति । या । दिव्या । वृष्टिः । तया । त्वा । श्रीणामि । इति । वृष्टिकामस्येतिवृ ष्टि-कामस्य । श्रीणीयात् । वृष्टिम् । एव । अवेति । रुन्धे । यदि । ताजक् । प्रस्क न्देदितिप्र-स्कन्देत् । वर्षुकः । पर्जन्यः । स्यात् । यदि । चिरम् । अवर्षुकः । न । सादयति । असंन्नात् । हि । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रजायन्तइतिप्र-जायन्ते । न । अन्विति । वषट् । करोति । यत् । अनुवषट्कुर्यादित्यनु-वषट्कुर्यात् । रुद्रम् । प्र जाइतिप्र-जाः । अन्ववसृजेदित्यनु-अवसृजेत् । न । हुत्वा । अन्विति । ईक्षेत । यत् । अन्वीक्षेतेत्यनु-ईक्षेत । चक्षुः । अस्य । प्रमायुकमितिप्र-मायुकम् । स्यात् । त स्मात् । न । अन्वीक्ष्यइत्यनु-ईक्ष्यः ॥ [२२] एवयज्ञाज्जरायुतदेवतदन्तदधा तिनसप्तविꣳशतिश्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥६॥

अन्तर्यामपात्रेणेत्यन्तर्याम-पात्रेण । सावित्रम् । आग्रयणात् । गृह्णाति । प्र जापतिरितिप्रजा-पतिः । वै । एषः । यत् । आग्रयणः । प्रजानामितिप्र-जानाम् । प्रजननायेतिप्र-जननाय । न । सादयति । असंन्नात् । हि । प्रजाइतिप्र-जाः । प्र जायन्तइतिप्र-जायन्ते । न । अन्विति । वषट् । करोति । यत् । अनुवषट्कुर्यादि त्यनु-वषट्कुर्यात् । रुद्रम् । प्रजाइतिप्र-जाः । अन्ववसृजेदित्यनु-अवसृजेत् । एषः । वै । गायत्रः । देवानाम् । यत् । सविता । एषः । गायत्रियै । लोके । गृह्यते । यत् । आग्रयणः । यत् । अन्तर्यामपात्रेणेत्यन्तर्याम-पात्रेण । सावित्रम् । आग्रयणात् । गृह्णा ति । स्वात् । एव । एनम् । योनेः । निरिति । गृह्णाति । विश्वे । [२३] देवाः । तृतीयम् । सवनम् । न । उदिति । अयच्छन् । ते । सवितारम् । प्रातस्सवनभागमितिप्रात स्सवन-भागम् । सन्तम् । तृतीयसवनमितितृतीय-सवनम् । अभि । परीति । अन यन्न् । ततः । वै । ते । तृतीयम् । सवनम् । उदिति । अयच्छन् । यत् । तृतीयस वनइतितृतीय-सवने । सावित्रः । गृह्यते । तृतीयस्य । सवनस्य । उद्यत्याइत्युत्- यत्यै । सवितृपात्रेणेतिसवितृ-पात्रेण । वैश्वदेवमितिवैश्व-देवम् । कलशात् । गृह्णा ति । वैश्वदेव्यइतिवैश्व-देव्यः । वै । प्रजाइतिप्र-जाः । वैश्वदेवइतिवैश्व-देवः । कल शः । सविता । प्रसवानामितिप्र-सवानाम् । ईशे । यत् । सवितृपात्रेणेतिसवितृ-

पात्रेण । वैश्वदेवमितिवैश्व-देवम् । कलशात् । गृह्णाति । सवितृप्रसूत-इतिसवितृ-प्रसूतः । एव । अस्मै । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रेति । [२४] जनयति । सोमे । सोमम् । अभीति । गृह्णाति । रेतः । एव । तत् । दधाति । सुशर्मेतिसु-शर्मा । असि । सुप्रतिष्ठानइतिसु-प्रतिष्ठानः । इति । आह । सोमे । हि । सोमम् । अभिगृह्णातीत्यभि-गृह्णाति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । एतस्मिन्न् । वै । अपीति । ग्रहे । मनुष्येभ्यः । देवेभ्यः । पितृभ्यइतिपितृ-भ्यः । क्रियते । सुशर्मेतिसु-शर्मा । असि । सुप्रतिष्ठानइतिसु-प्रतिष्ठानः । इति । आह । मनुष्येभ्यः । एव । एतेन । करोति । बृहत् । इति । आह । देवेभ्यः । एव । एतेन । करोति । नमः । इति । आह । पितृभ्यइतिपितृ-भ्यः । एव । एतेन । करोति । एतावतीः । वै । देवताः । ताभ्यः । एव । एनम् । सर्वाभ्यः । गृह्णाति । एषः । ते । योनिः । विश्वेभ्यः । त्वा । देवेभ्यः । इति । आह । वैश्वदेवइतिवैश्व-देवः । हि । एषः ॥ [२५] विश्वेप्रपितृभ्यएवैतेनकरोत्येकान्नविंशतिश्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ ७ ॥

प्राणइतिप्र-अनः । वै । एषः । यत् । उपांशुरित्युप-अंशुः । यत् । उपांशुपात्रेणेत्युपांशु-पात्रेण । प्रथमः । च । उत्तमइत्युत्-तमः । च । ग्रहौ । गृह्येतेइति । प्राणमितिप्र-अनम् । एव । अन्विति । प्रयन्तीतिप्र-यन्ति । प्राणमितिप्र-अनम् । अनु । उदिति । यन्ति । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । वै । एषः । यत् । आग्रयणः । प्राणइतिप्र-अनः । उपांशुरित्युप-अंशुः । पत्नीः । प्रजाइतिप्र जाः । प्रेति । जनयन्ति । यत् । उपांशुपात्रेणेत्युपांशु-पात्रेण । पात्नीवतमितिपात्नी-वतम् । आग्रयणात् । गृह्णाति । प्रजानामितिप्र-जानाम् । प्रजननायेतिप्र-जननाय । तस्मात् । प्राणमितिप्र-अनम् । प्रजाइतिप्र-जाः । अनु । प्रेति । जायन्ते । देवाः । वै । इतइतइतीतः-इतः । पत्नीः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । [२६] लोकम् । अजिगांसन्न् । ते । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । न । प्रेति । अजानन्न् । ते । एतम् । पात्नीवतमितिपात्नी-वतम् । अपश्यन्न् । तम् । अगृह्णत । ततः । वै । ते । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । प्रेति । अजानन्न् । यत् । पात्नीवतइतिपात्नी-वतः । गृह्यते । सुवर्गस्येतिसुवः-गस्य । लोकस्य । प्रज्ञात्याइतिप्र-ज्ञात्यै । सः । सोमः ।

न । अतिष्ठत । स्त्रीभ्यः । गृह्यमाणः । तम् । घृतम् । वज्रम् । कृत्वा । अघ्नन् । तम् । निरिन्द्रियमितिनिः-इन्द्रियम् । भूतम् । अगृह्णन् । तस्मात् । स्त्रियः । निरिन्द्रियाइतिनिः-इन्द्रियाः । अदायादीरित्यदाय-अदीः । अपीति । पापात् । पुंसः । उपस्तितरमित्युपस्ति-तरम् । [२७] वदन्ति । यत् । घृतेन । पात्नीवतमितिपात्नी-वतम् । श्रीणाति । वज्रेण । एव । एनम् । वशे । कृत्वा । गृह्णाति । उपयामगृहीतइत्युपयाम-गृहीतः । असि । इति । आह । इयम् । वै । उपयामइत्युप-यामः । तस्मात् । इमाम् । प्रजाइतिप्र-जाः । अनु । प्रेति । जायन्ते । बृहस्पतिसुतस्येतिबृहस्पति-सुतस्य । ते । इति । आह । ब्रह्म । वै । देवानाम् । बृहस्पतिः । ब्रह्मणा । एव । अस्मै । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रेति । जनयति । इन्दोइति । इति । आह । रेतः । वै । इन्दुः । रेतः । एव । तत् । दधाति । इन्द्रियावइतीन्द्रिय-वः । इति । [२८] आह । प्रजाइतिप्र जाः । वै । इन्द्रियम् । प्रजाइतिप्र-जाः । एव । अस्मै । प्रेति । जनयति । अग्ना(३)इ । इति । आह । अग्निः । वै । रेतोधाइतिरेतः-धाः । पत्नीवइतिपत्नी-वः । इति । आह । मिथुनत्वायेतिमिथुन-त्वाय । सजूरितिस जूः । देवेन । त्वष्ट्रा । सोमम् । पिब । इति । आह । त्वष्टा । वै । पशूनाम् । मिथुनानाम् । रूपकृदितिरूप-कृत् । रूपम् । एव । पशुषु । दधाति । देवाः । वै । त्वष्टारम् । अजिघांसन् । सः । पत्नीः । प्रेति । अपद्यत । तम् । न । प्रति । प्रेति । अयच्छन् । तस्मात् । अपीति । [२९] वध्यम् । प्रपन्नमितिप्र-पन्नम् । न । प्रति । प्रेति । यच्छन्ति । तस्मात् । पात्नीवतइतिपात्नी-व्रते । त्वष्ट्रे । अपीति । गृह्यते । न । सादयति । असन्नात् । हि । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रजायन्तइतिप्र-जायन्ते । न । आग्नीविति । वषट् । करोति । यत् । अनुवषट्कुर्यादित्यनु वषट्कुर्यात् । रुद्रम् । प्रजाइतिप्र-जाः । अन्ववसृजेदित्यनु-अवसृजेत् । यत् । न । अनुवषट्कुर्यादित्यनु-वषट्कुर्यात् । अशान्तम् । अग्नीदित्यग्नि-इत् । सोमम् । भक्षयेत् । उपांश्वित्युप-अंशु । आग्नीविति । वषट् । करोति । न । रुद्रम् । प्रजाइतिप्र-जाः । अन्ववसृजतीत्यनु-अवसृजति । शान्तम् । अग्नीदित्यग्नि-इत् । सोमम् । भक्षयति । अग्नीदित्यग्नि-इत् । नेष्टः । उपस्थमित्युप-स्थम् । एति । सीद । [३०] नेष्टः । पत्नीम् । उदानयेत्युत्-आनय । इति । आह । अग्नीदित्यग्नि-इत् । एव । नेष्टरि । रेतः । दधाति ।

नेष्टा । पत्नियाम् । उद्गात्रेत्युत्-गात्रा । समिति । ख्यापयति । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । वै । एषः । यत् । उद्गातेत्युत्-गाता । प्रजानामितिप्र-जानाम् । प्रजननायेतिप्र-जननाय । अपः । उप । प्रेति । वर्तयति । रेतः । एव । तत् । सिञ्चति । ऊरुणा । उप । प्रेति । वर्तयति । ऊरुणा । हि । रेतः । सिच्यते । नग्नङ्कृत्येतिनग्नं-कृत्य । ऊरुम् । उप । प्रेति । वर्तयति । यदा । हि । नग्नः । ऊरुः । भवति । अथ । मिथुनी । भवतः । अथ । रेतः । सिच्यते । अथ । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रेति । जायन्ते ॥ [३१] पत्नीस्सुवर्गमुपस्तितरमिन्द्रियावइत्यपिसीदमिथुन्यंष्टौच ॥ ८॥

इन्द्रः । वृत्रम् । अहन्न् । तस्य । शीर् पकपालमितिशीर् प-कपालम् । उदिति । औब्जत् । सः । द्रोणकलशइतिद्रोण-कलशः । अभवत् । तस्मात् । सोमः । समिति । अस्रवत् । सः । हारियोजनइतिहारि-योजनः । अभवत् । तम् । वीति । अचिकित्सत् । जुहवानी(३) । मा । हौषा (३) म् । इति । सः । अमन्यत । यत् । होष्यामि । आमम् । होष्यामि । यत् । न । होष्यामि । यज्ञवेशसमितियज्ञ-वेशसम् । करिष्यामि । इति । तम् । अध्रियत । होतुम् । सः । अग्निः । अब्रवीत् । न । मयि । आमम् । होष्यसि । इति । तम् । धानाभिः । अश्रीणात् । [३२] तम् । शृतम् । भूतम् । अजुहोत् । यत् । धानाभिः । हारियोजनमितिहारि-योजनम् । श्रीणाति । शृतत्वायेतिशृत-त्वाय । शृतम् । एव । एनम् । भूतम् । जुहोति । बह्वीभिः । श्रीणाति । एतावतीः । एव । अस्य । अमुष्मिन्न् । लोके । कामदुघाइतिकाम-दुघाः । भवन्ति । अथोइति । खलु । आहुः । एताः । वै । इन्द्रस्य । पृश्नयः । कामदुघाइतिकाम-दुघाः । यत् । हारियोजनीरितिहारि-योजनीः । इति । तस्मात् । बह्वीभिः श्रीणीयात् । ऋक्सामेइत्यृक्-सामे । वै । इन्द्रस्य । हरीइति । सोमपानावितिसोम-पानौ । तयोः । परिधयइतिपरि-धयः । आधानमित्या-धानम् । यत् । अप्रहृत्येत्यप्र-हृत्य । परिधीनितिपरि-धीन् । जुहुयात् । अन्तराधानाभ्यामित्यन्तः-आधानाभ्याम् । [३३] घासम् । प्रेति । यच्छेत् । प्रहृत्येतिप्र-हृत्य । परिधीनितिपरि-धीन् । जुहोति । निराधानाभ्यामितिनिः-आधानाभ्याम् । एव । घासम् । प्रेति । यच्छति । उन्नेतेत्युत्-नेता । जुहोति । यातयामेतियात-यामा । इव । हि । एतर् हि । अध्वर्युः । स्वगाकृतइतिस्वगा-कृतः । यत् । अध्वर्युः । जुहुयात् । यथा । विमुक्तमितिवि-मु

क्तम् । पुनः । युनक्ति । तादृक् । एव । तत् । शीरू पत्र् । अधिनिधायेत्यधि - नि
धाय । जुहोति । शीरू पतः । हि । सः । समभंवदितिसं-अभंवत् । विक्रम्येतिवि-क्रम्यं ।
जुहोति । विक्रम्येतिवि-क्रम्यं । हि । इन्द्रः । वृत्रम् । अहन्नू । समृध्याइतिसं-ऋध्यै ।
पशवः । वै । हारियोजनीरितिहारि-योजनीः । यत् । सम्भिन्द्यादितिसं-भिन्द्यात् ।
अल्पाः । [३४] एनम् । पशवः । भुञ्जन्तः । उपेति । तिष्ठन्न् । यत् । न । सम्भि
न्द्यादितिसं-भिन्द्यात् । बहवः । एनम् । पशवः । अभुञ्जन्तः । उपेति । तिष्ठन्न् ।
मनसा । समिति । बाधते । उभयम् । करोति । बहवः । एव । एनम् । पशवः ।
भुञ्जन्तः । उपेति । तिष्ठन्ते । उन्नेतरीत्युत-नेतरि । उपहवमित्युप-हवम् । इच्छन्ते ।
यः । एव । तत्र । सोमपीथइतिसोम-पीथः । तम् । एव । अवेति । रुन्धते । उत्तर
वेद्यामित्युत्तर-वेद्याम् । नीति । वपति । पशवः । वै । उत्तरवेदिरित्युत्तर-वेदिः । पश
वः । हारियोजनीरितिहारि-योजनीः । पशुषु । एव । पशून् । प्रतीति । स्थापयन्ति ॥
[३५] अश्रीणादन्तरांधानाभ्यामल्पांस्थापयन्ति ॥ ❀ ❀ ॥९॥

ग्रहान् । वै । अन्विति । प्रजाइतिप्र-जाः । पशवः । प्रेति । जायन्ते । उपांशुअन्तर्या
मावित्युपांऽशु-अन्तर्यामौ । अजावयइत्यजा-अवयः । शुक्रामन्थिनावितिशुक्रा-
मन्थिनौ । पुरुषाः । ऋतुग्रहानित्यृतु-ग्रहान् । एकशफाइत्येक-शफाः । आदित्य
ग्रहमित्यादित्य-ग्रहम् । गावः । आदित्यग्रहइत्यादित्य-ग्रहः । भूयिष्ठाभिः । ऋग्भि
रित्यृक्-भिः । गृह्यते । तस्मात् । गावः । पशूनाम् । भूयिष्ठाः । यत् । त्रिः । उपां
शुमित्युप-अंशुम् । हस्तेन । विगृह्णातीतिवि-गृह्णाति । तस्मात् । द्वौ । त्रीन् । अजा ।
जनयति । अथ । अवयः । भूयसीः । पिता । वै । एषः । यत् । आग्रयणः । पुत्रः ।
कलशः । यत् । आग्रयणः । उपदस्येदित्युप-दस्येत् । कलशात् । गृह्णीयात् । यथा ।
पिता । [३६] पुत्रम् । क्षितः । उपधावतीत्युप-धावति । तादृक् । एव । तत् । यत् ।
कलशः । उपदस्येदित्युप-दस्येत् । आग्रयणात् । गृह्णीयात् । यथा । पुत्रः । पित
रम् । क्षितः । उपधावतीत्युप-धावति । तादृक् । एव । तत् । आत्मा । वै । एषः ।
यज्ञस्य । यत् । आग्रयणः । यत् । ग्रहः । वा । कलशः । वा । उपदस्येदित्युप-द
स्येत् । आग्रयणात् । गृह्णीयात् । आत्मनः । एव । अधीति । यज्ञम् । निरिति ।

करोति । अविंज्ञातइत्यविं-ज्ञातः । वै । एषः । गृह्यते । यत् । आग्रयणः । स्थाल्या । गृह्णाति । वायव्येन । जुहोति । तस्मात् । [३७] गर्भेण । अविंज्ञातेनेत्यविं-ज्ञातेन । ब्रह्महेतिंब्रह्म-हा । अवभृथमित्यंव-भृथम् । अवेतिं । यन्ति । परेतिं । स्थालीः । अस्यन्ति । उदितिं । वायव्यानि । हरन्ति । तस्मात् । स्त्रियम् । जाताम् । परेतिं । अस्यन्ति । उदितिं । पुमाꣳसम् । हरन्ति । यत् । पुरोरुचमितिंपुरः-रुचंम् । आहं । यथा । वस्यंसे । आहरतीत्यां-हरंति । तादृक् । एव । तत् । यत् । ग्रहंम् । गृह्णाति । यथा । वस्यंसे । आहृत्येत्यां-हृत्यं । प्रेतिं । आहं । तादृक् । एव । तत् । यत् । सादयंति । यथा । वस्यंसे । उपनिधायेत्युंप-निधायं । अपक्रामतीत्यंप-क्रामंति । तादृक् । एव । तत् । यत् । वै । यज्ञस्यं । साम्ना । यजुंषा । क्रियतें । शिथिलम् । तत् । यत् । ऋचा । तत् । दृढम् । पुरस्तांदुपयामाइतिंपुरस्तांत्-उपयामाः । यजुंषा । गृह्यन्ते । उपरिंष्टादुपयामाइत्युपरिंष्टात्-उपयामाः । ऋचा । यज्ञस्यं । धृत्यैं ॥ [३८] यथापितातस्मांदपक्रामंतितादृगेवतद्यदृष्टादंशच ॥ ❀ ❀ ॥ १० ॥

प्रेतिं । अन्यानिं । पात्रांणि । युज्यन्तें । न । अन्यानिं । यानिं । पराचीनांनि । प्रयुज्यन्तइतिंप्र-युज्यन्तें । अमुम् । एव । तैः । लोकम् । अभीतिं । जयति । पराइं । इव । हि । असौ । लोकः । यानिं । पुनंः । प्रयुज्यन्तइतिंप्र-युज्यन्तें । इमम् । एव । तैः । लोकम् । अभीतिं । जयति । पुनंःपुनरितिपुनंः-पुनः । इव । हि । अयम् । लोकः । प्रेतिं । अन्यानिं । पात्रांणि । युज्यन्तें । न । अन्यानिं । यानिं । पराचीनांनि । प्रयुज्यन्तइतिंप्र-युज्यन्तें । तानिं । अन्वितिं । ओषधयः । परेतिं । भवन्ति । यानिं । पुनंः [३९] प्रयुज्यन्तइतिंप्र-युज्यन्ते । तानिं । अन्वितिं । ओषधयः । पुनंः । एतिं । भवन्ति । प्रेतिं । अन्यानिं । पात्रांणि । युज्यन्ते । न । अन्यानिं । यानिं । पराचीनांनि । प्रयुज्यन्तइतिंप्र-युज्यन्तें । तानिं । अन्वितिं । आरण्याः । पशवंः । अरंण्यम् । अपेतिं । यन्ति । यानिं । पुनंः । प्रयुज्यन्तइतिंप्र-युज्यन्तें । तानिं । अन्वितिं । ग्राम्याः । पशवंः । ग्रामंम् । उपावंयन्तीत्युंप-अवंयन्ति । यः । वै । ग्रहांणाम् । निदानमितिंनि-दानंम् । वेदं । निदानंवानितिंनिदानं-वान् । भवति । आज्यंम् । इतिं । उक्थम् । तत् । वै । ग्रहांणाम् । निदानमितिं नि-दानंम् । यत् । उपाꣳश्वित्युंप-अꣳशु । शꣳसंति । तत् । [४०] उपाꣳशु अन्त

यामयोरित्युपांꣳशु-अन्तर्यामयोः । यत् । उच्चैः । तत् । इतरेषाम् । ग्रहाणाम् । एतत् । वै । ग्रहाणाम् । निदानमितिनि-दानम् । यः । एवम् । वेद । निदानवानितिनिदान-वान् । भवति । यः । वै । ग्रहाणाम् । मिथुनम् । वेद । प्रेति । प्रजयेतिप्र-जया । पशुभिरितिपशु-भिः । मिथुनैः । जायते । स्थालीभिः । अन्ये । ग्रहाः । गृह्यन्ते । वायव्यैः । अन्ये । एतत् । वै । ग्रहाणाम् । मिथुनम् । यः । एवम् । वेद । प्रेति । प्रजयेतिप्र-जया । पशुभिरितिपशु-भिः । मिथुनैः । जायते । इन्द्रः । त्वष्टुः । सोमम् । अभीषहेत्यभि-सहा । अपिबत् । सः । विष्वङ् । [४१] वीति । आर्च्छत् । सः । आत्मन् । आरमणमित्या-रमणम् । न । अविन्दत् । सः । एतान् । अनुसवनमित्यनु-सवनम् । पुरोडाशान् । अपश्यत् । तान् । निरिति । अवपत् । तैः । वै । सः । आत्मन् । आरमणमित्या-रमणम् । अकुरुत । तस्मात् । अनुसवनमित्यनु-सवनम् । पुरोडाशाः । निरिति । उप्यन्ते । तस्मात् । अनुसवनमित्यनु-सवनम् । पुरोडाशानाम् । प्रेति । अश्नीयात् । आत्मन् । एव । आरमणमित्या-रमणम् । कुरुते । न । एनम् । सोमः । अतीति । पवते । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । न । ऋचा । न । यजुषा । पङ्क्तिः । आप्यते । अथ । किम् । यज्ञस्य । पाङ्क्तत्वमितिपाङ्क्त-त्वम् । इति । धानाः । करम्भः । परिवापइतिपरि-वापः । पुरोडाशः । पयस्या । तेन । पङ्क्तिः । आप्यते । तत् । यज्ञस्य । पाङ्क्तत्वमितिपाङ्क्त-त्वम् ॥ [४२] भवन्तियानिपुनश्शꣳसंतितद्विष्वङ्ङ्चतुर्दशच ॥ ❀ ॥ ११ ॥

इन्द्रोवृत्रायायुवैयज्ञेनसुवर्गा येन्द्रोमरुद्भिरदितिरन्तर्यामपात्रेणप्राणउपांꣳशुपात्रेणेन्द्रोवृत्रमहन्तस्यग्रहान्प्रान्यान्येकादश ॥११॥ इन्द्रोवृत्रायपुनर् ऋतुनाऽऽहामिथुनम्पशवोनेष्टःपत्नीमुपांꣳश्वन्तर्यामयोर्द्विचत्वारिꣳशत् ॥ ४२ ॥ इन्द्रोवृत्रायपाङ्क्तत्वम् ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀

हरिः ओ (३) म् ॥

इति षष्ठकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः ॥

हरिः ओ (१) म्॥

सुवर्गायेतिसुवः-गाय । वै । एतानि । लोकाय । हूयन्ते । यत् । दाक्षिणानि । द्वाभ्याम् । गार्हपत्यइतिगार्हं-पत्ये । जुहोति । द्विपादितिद्वि-पात् । यजमानः । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । आग्नीध्रइत्याग्नि-इध्रे । जुहोति । अन्तरिक्षे । एव । एति । क्रमते । सदः । अभि । एति । एति । सुवर्गमितिसुवः-गम् । एव । एनम् । लोकम् । गमयति । सौरीभ्याम् । ऋग्भ्यामित्यृक्-भ्याम् । गार्हपत्यइतिगार्हं-पत्ये । जुहोति । अमुम् । एव । एनम् । लोकम् । समारोहयतीतिसं-आरोहयति । नयवत्येतिनय-वत्या । ऋचा । आग्नीध्रइत्याग्नि-इध्रे । जुहोति । सुवर्गस्येतिसुवः-गस्य । लोकस्य । अभिनीत्याइत्यभि-नीत्यै । दिवम् । गच्छ । सुवः । पत । इति । हिरण्यम् । [१] हुत्वा । उदिति । गृह्णाति । सुवर्गमितिसुवः-गम् । एव । एनम् । लोकम् । गमयति । रूपेण । वः । रूपम् । अभि । एति । एमि । इति । आह । रूपेण । हि । आसाम् । रूपम् । अभि । एति । एति । यत् । हिरण्येन । तुथः । वः । विश्ववेदाइतिविश्व-वेदाः । वीति । भजतु । इति । आह । तुथः । ह । स्म । वै । विश्ववेदाइतिविश्व-वेदाः । देवानाम् । दक्षिणाः । वीति । भजति । तेन । एव । एनाः । वीति । भजति । एतत् । ते । अग्ने । राधः । [२] एति । एति । सोमच्युतमितिसोम-च्युतम् । इति । आह । सोमच्युतमितिसोम-च्युतम् । हि । अस्य । राधः । एति । एति । तत् । मित्रस्य । पथा । नय । इति । आह । शान्त्यै । ऋतस्य । पथा । प्रेति । इत । चन्द्रदक्षिणाइतिचन्द्र-दक्षिणाः । इति । आह । सत्यम् । वै । ऋतम् । सत्येन । एव । एनाः । ऋतेन । वीति । भजति । यज्ञस्य । पथा । सुविता । नयन्तीः । इति । आह । यज्ञस्य । हि । एताः । पथा । यन्ति । यत् । दक्षिणाः । ब्राह्मणम् । अद्य । राध्यासम् । [३] ऋषिम् । आर्षेयम् । इति । आह । एषः । वै । ब्राह्मणः । ऋषिः । आर्षेयः । यः । शुश्रुवान् । तस्मात् । एवम् । आह । वीति । सुवः । पश्य । वीति । अन्तरिक्षम् । इति । आह । सुवर्गमितिसुवः-गम् । एव । एनम् । लोकम् । गमयति । यतस्व । सदस्यैः । इति । आह । मित्रत्वायेति

मित्र-त्वाय । अस्मद्दात्रा इत्यस्मत्-दात्राः । देवत्रेति देव-त्रा । गच्छत । मधुमतीरिति मधु-मतीः । प्रदातारमिति प्र-दातारम् । एति । विशत । इति । आह । वयम् । इह । प्रदातार इति प्र-दातारः । स्मः । अस्मान् । अमुत्र । मधुमतीरिति मधु-मतीः । एति । विशत । इति । [४] वाव । एतत् । आह । हिरण्यम् । ददाति । ज्योतिः । वै । हिरण्यम् । ज्योतिः । एव । पुरस्तात् । धत्ते । सुवर्गस्येति सुवः-गस्य । लोकस्य । अनुख्यात्या इत्यनु-ख्यात्यै । अग्नीध इत्यग्नि-इधे । ददाति । अग्निमुखानित्यग्नि-मुखान् । एव । ऋतून् । प्रीणाति । ब्रह्मणे । ददाति । प्रसूत्या इति प्र-सूत्यै । होत्रे । ददाति । आत्मा । वै । एषः । यज्ञस्य । यत् । होता । आत्मानम् । एव । यज्ञस्य । दक्षिणाभिः । समिति । अर्धयति ॥ [५] हिरण्यꣳराधोराध्यासममुत्रमधुमतीराविशतेत्यष्टात्रिꣳशच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ १ ॥

समिष्टयजूꣳषीति समिष्ट-यजूꣳषि । जुहोति । यज्ञस्य । समिष्ट्या इति सं-इष्ट्यै । यत् । वै । यज्ञस्य । क्रूरम् । यत् । विलिष्टमिति वि-लिष्टम् । यत् । अत्येतीत्यति-एति । यत् । न । अत्येतीत्यति-एति । यत् । अतिकरोतीत्यति-करोति । यत् । न । अपीति । करोति । तत् । एव । तैः । प्रीणाति । नव । जुहोति । नव । वै । पुरुषे । प्राणा इति प्र-अनाः । पुरुषेण । यज्ञः । सम्मित इति सं-मितः । यावान् । एव । यज्ञः । तम् । प्रीणाति । षट् । ऋग्मियाणि । जुहोति । षट् । वै । ऋतवः । ऋतून् । एव । प्रीणाति । त्रीणि । यजूꣳषि । [६] त्रयः । इमे । लोकाः । इमान् । एव । लोकान् । प्रीणाति । यज्ञ । यज्ञम् । गच्छ । यज्ञपतिमिति यज्ञ-पतिम् । गच्छ । इति । आह । यज्ञपतिमिति यज्ञ-पतिम् । एव । एनम् । गमयति । स्वाम् । योनिम् । गच्छ । इति । आह । स्वाम् । एव । एनम् । योनिम् । गमयति । एषः । ते । यज्ञः । यज्ञपत इति यज्ञ-पते । सहसूक्तवाक इति सहसूक्त-वाकः । सुवीर इति सु-वीरः । इति । आह । यजमाने । एव । वीर्यम् । दधाति । वासिष्ठः । ह । सात्यहव्य इति सात्य-हव्यः । देवभागमिति देव-भागम् । पप्रच्छ । यत् । सृञ्जयान् । बहुयाजिन इति बहु-याजिनः । अयीयजः । यज्ञे । [७] यज्ञम् । प्रतीति । अतिष्ठिपा(३)ः । यज्ञपता(३)विति यज्ञ-पता(३)उ । इति । सः । ह । उवाच । यज्ञपताविति यज्ञ-पतौ । इति । सत्यात् । वै । सृञ्जयाः । परेति । बभूवुः । इति । ह । उवा

च । यज्ञे । वाव । यज्ञः । प्रतिष्ठाप्यइतिप्रति-स्थाप्यः । आसीत् । यजमानस्य । अपराभावायेत्यपरा-भावाय । इति । देवाः । गातुविदइतिगातु-विदः । गातुम् । वित्वा । गातुम् । इत । इति । आह । यज्ञे । एव । यज्ञम् । प्रतीति । स्थापयति । यजमानस्य । अपराभावायेत्यपरा-भावाय ॥ [८] यजूꣳषियज्ञएकंचत्वारिꣳशच्च ॥२॥

अवभृथयजूꣳषीत्यवभृथ-यजूꣳषि । जुहोति । यत् । एव । अर्वाचीनम् । एकहायनादित्येक-हायनात् । एनः । करोति । तत् । एव । तैः । अवेति । यजते । अपः । अवभृथमित्यव-भृथम् । अवेति । एति । अप्स्वित्यप्-सु । वै । वरुणः । साक्षादितिस-अक्षात् । एव । वरुणम् । अवेति । यजते । वर्त्मना । वै । अन्वित्येत्यनु-इत्य । यज्ञम् । रक्षाꣳसि । जिघाꣳसन्ति । साम्ना । प्रस्तोतेतिप्र-स्तोता । अन्ववैतीत्यनु-अवैति । साम । वै । रक्षोहेतिरक्षः-हा । रक्षसाम् । अपहत्याइत्यप-हत्यै । त्रिः । निधनमितिनि-धनम् । उपेति । एति । त्रयः । इमे । लोकाः । एभ्यः । एव । लोकेभ्यः । रक्षाꣳसि । [९] अपेति । हन्ति । पुरुषःपुरुषइतिपुरुषः-पुरुषः । निधनमितिनि-धनम् । उपेति । एति । पुरुषःपुरुषइतिपुरुषः-पुरुषः । हि । रक्षस्वी । रक्षसाम् । अपहत्याइत्यप-हत्यै । उरुम् । हि । राजा । वरुणः । चकार । इति । आह । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । शतम् । ते । राजन्न् । भिषजः । सहस्रम् । इति । आह । भेषजम् । एव । अस्मै । करोति । अभिष्ठितइत्यभि-स्थितः । वरुणस्य । पाशः । इति । आह । वरुणपाशमितिवरुण-पाशम् । एव । अभीति । तिष्ठति । बर्हिः । अभीति । जुहोति । आहुतीनामित्या-हुतीनाम् । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । अथोइति । अग्निवतीत्यग्नि-वति । एव । जुहोति । अपबर्हिषइत्यप-बर्हिषः । प्रयाजानितिप्र-याजान् । [१०] यजति । प्रजाइतिप्र-जाः । वै । बर्हिः । प्रजाइतिप्र-जाः । एव । वरुणपाशादितिवरुण-पाशात् । मुञ्चति । आज्यभागावित्याज्य-भागौ । यजति । यज्ञस्य । एव । चक्षुषीइति । न । अन्तः । एति । वरुणम् । यजति । वरुणपाशादितिवरुण-पाशात् । एव । एनम् । मुञ्चति । अग्नीवरुणावित्यग्नी-वरुणौ । यजति । साक्षादितिस-अक्षात् । एव । एनम् । वरुणपाशादितिवरुण-पाशात् । मुञ्चति । अपबर्हिषावित्यप-बर्हिषौ । अ

नू याजावित्यंनु-याजौ । यजति । प्रजाइतिप्र-जाः । वै । बर्हिः । प्रजाइतिप्र-जाः । एव । वरुणपाशादितिवरुण-पाशात् । मुञ्चति । चतुरः । प्रयाजानितिप्र-याजान् । यजति । द्वौ । अनूयाजावित्यंनु-याजौ । षट् । समिति । पद्यन्ते । षट् । वै । ऋतवः । [११] ऋतुषु । एव । प्रतीति । तिष्ठति । अवभृथेत्यव-भृथ । निचङ्कुणेतिनि-चङ्कुण । इति । आह । यथोदितमितियथा-उदितम् । एव । वरुणम् । अवेति । यजते । समुद्रे । ते । हृदयम् । अप्स्वित्यप्-सु । अन्तः । इति । आह । समुद्रे । हि । अन्तः । वरुणः । समिति । त्वा । विशन्तु । ओषधीः । उत । आपः । इति । आह । अद्भिरित्यत्-भिः । एव । एनम् । ओषधीभिरित्योषधि-भिः । सम्यञ्चम् । दधाति । देवीः । आपः । एषः । वः । गर्भः । इति । आह । यथायजुरितियथा यजुः । एव । एतत् । पशवः । वै । [१२] सोमः । यत् । भिन्दूनाम् । भक्षयेत् । पशुमानितिपशु-मान् । स्यात् । वरुणः । तु । एनम् । गृह्णीयात् । यत् । न । भक्षयेत् । अपशुः । स्यात् । न । एनम् । वरुणः । गृह्णीयात् । उपस्पृश्यमित्युप-स्पृश्यम् । एव । पशुमानितिपशु-मान् । भवति । न । एनम् । वरुणः । गृह्णाति । प्रतियुतइतिप्रति-युतः । वरुणस्य । पाशः । इति । आह । वरुणपाशादितिवरुण-पाशात् । एव । निरिति । मुच्यते । अप्रतीक्ष्यमित्यप्रति-ईक्ष्यम् । एति । यन्ति । वरुणस्य । अन्तर्हित्याइत्यन्तः-हित्यै । एधः । असि । एधिषीमहि । इति । आह । समिधेतिसं-इधा । एव । अग्निम् । नमस्यन्तः । उपायन्तीत्युप-आयन्ति । तेजः । असि । तेजः । मयि । धेहि । इति । आह । तेजः । एव । आत्मन् । धत्ते ॥ [१३] रक्षांसि प्रयाजानृतवएवैनंनमस्यन्तोद्वादशच ॥ ❀ ❀ ❀ ॥ ३ ॥

स्फ्येन । वेदिम् । उदिति । हन्ति । रथाक्षेणेतिरथ-अक्षेण । वीति । मिमीते । यूपम् । मिनोति । त्रिवृतमितित्रि-वृतम् । एव । वज्रम् । सम्भृत्येतिसं-भृत्य । भ्रातृव्याय । प्रेति । हरति । स्तृत्यै । यत् । अन्तर्वेदीत्यन्तः-वेदि । मिनुयात् । देवलोकमितिदेव-लोकम् । अभीति । जयेत् । यत् । बहिर्वेदीतिबहिः-वेदि । मनुष्यलोकमितिमनुष्य-लोकम् । वेद्यन्तस्येतिवेदि-अन्तस्य । सन्धावितिसं-धौ । मिनोति । उभयोः । लोकयोः । अभिजित्याइत्यभि-जित्यै । उपरसम्मितामित्युपर-स

म्मिताम् । मिनुयात् । पितृलोककामस्येतिपितृलोक-कामस्य । रशनसम्मितामि तिरशन-सम्मिताम् । मनुष्यलोककामस्येतिमनुष्यलोक-कामस्य । चषालसम्मि तामितिचषाले-सम्मिताम् । इन्द्रियकामस्येतीन्द्रिय-कामस्य । सर्वान् । समान् । प्रतिष्ठाकामस्येतिप्रतिष्ठा-कामस्य । ये । त्रयः । मध्यमाः । तान् । समान् । पशुका मस्येतिपशु-कामस्य । एतान् । वै । [१४] अन्विति । पशवः । उपेति । तिष्ठ न्ते । पशुमानितिपशु-मान् । एव । भवति । व्यतिषजेदितिवि-अतिषजेत् । इत रान् । प्रजयेतिप्र-जया । एव । एनम् । पशुभिरितिपशु-भिः । व्यतिषजतीतिवि- अतिषजति । यम् । कामयेत । प्रमायुकइतिप्र-मायुकः । स्यात् । इति । गर्तमि तमितिगर्त-मितम् । तस्य । मिनुयात् । उत्तरार्ध्यमित्युत्तर-अर्ध्यम् । वर्षिष्ठम् । अथ । ह्रसीयाꣳसम् । एषा । वै । गर्तमिदितिगर्त-मित् । यस्य । एवम् । मि नोति । ताजक् । प्रेति । मीयते । दक्षिणार्ध्यमितिदक्षिण-अर्ध्यम् । वर्षिष्ठम् । मिनुयात् । सुवर्गकामस्येतिसुवर्ग-कामस्य । अथ । ह्रसीयाꣳसम् । आक्रमणमित्या- क्रमणम् । एव । तत् । सेतुम् । यजमानः । कुरुते । सुवर्गस्येतिसुवः गस्य । लोक स्य । समष्ट्याइतिसं-अष्ट्यै । [१५] यत् । एकस्मिन् । यूपे । द्वेइति । रशनेइति । परिव्ययतीतिपरि-व्ययति । तस्मात् । एकः । द्वेइति । जायेइति । विन्दते । यत् । न । एकाम् । रशनाम् । द्वयोः । यूपयोः । परिव्ययतीतिपरि-व्ययति । तस्मात् । न । एका । द्वौ । पतीइति । विन्दते । यम् । कामयेत । स्त्री । अस्य । जायेत । इति । उपान्तइत्युप-अन्ते । तस्य । व्यतिषजेदितिवि-अतिषजेत् । स्त्री । एव । अ स्य । जायते । यम् । कामयेत । पुमान् । अस्य । जायेत । इति । आन्तमित्या-अन्तम् । तस्य । प्रेति । वेष्टयेत् । पुमान् । एव । अस्य । [१६] जायते । असुराः । वै । देवान् । द क्षिणतः । उपेति । अनयन् । तान् । देवाः । उपशयेनेत्युप-शयेन । एव । अपेति । अ नुदन्त । तत् । उपशयस्येत्युप-शयस्य । उपशयत्वमित्युपशय-त्वम् । यत् । दक्षिण तः । उपशयइत्युप-शयः । उपशयइत्युप-शये । भ्रातृव्यापनुत्त्याइतिभ्रातृव्य-अपनु त्त्यै । सर्वे । वै । अन्ये । यूपाः । पशुमन्तइतिपशु-मन्तः । अथ । उपशयइत्युप-शयः । ए व । अपशुः । तस्य । यजमानः । पशुः । यत् । न । निर्दिशेदितिनिः-दिशेत् । आर्तिम् । एति । ऋच्छेत् । यजमानः । असौ । ते । पशुः । इति । निरिति । दिशेत् । यम् ।

द्विष्यात् । यम् । एव । [१७] द्वेष्टि । तम् । अस्मै । पशुम् । निरिति । दिशति । यदि । न । द्विष्यात् । आखुः । ते । पशुः । इति । ब्रूयात् । न । ग्राम्यान् । पशून् । हिनस्ति । न । आरण्यान् । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । प्रजाइतिप्र-जाः । असृजत । सः । अन्नाद्येनेत्यन्न-अद्येन । वीति । आर्ध्यत । सः । एताम् । एकादशिनीम् । अपश्यत् । तया । वै । सः । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । अवेति । अरुन्ध । यत् । दश । यूपाः । भवन्ति । दशाक्षरेतिदश-अक्षरा । विराडितिवि-राट् । अन्नम् । विराडितिवि-राट् । विराजेतिवि-राजा । एव । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । अवेति । रुन्धे । [१८] यः । एकादशः । स्तनः । एव । अस्यै । सः । दुहे । एव । एनाम् । तेन । वज्रः । वै । एषा । समिति । मीयते । यत् । एकादशिनी । सा । ईश्वरा । पुरस्तात् । प्रत्यञ्चम् । यज्ञम् । सम्मर्दितोरितिसं-मर्दितोः । यत् । पात्नीवतमितिपात्नी-वतम् । मिनोति । यज्ञस्य । प्रतीति । उत्तब्ध्याइत्युत्-स्तब्ध्यै । सयत्वायेतिसय-त्वाय ॥ [१९] वैसमंष्टैपुमानेवास्ययमेवरुन्धेत्रिꣳशच्च ॥ ❀ ॥४॥

प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । प्रजाइतिप्र-जाः । असृजत । सः । रिरिचानः । अमन्यत । सः । एताम् । एकादशिनीम् । अपश्यत् । तया । वै । सः । आयुः । इन्द्रियम् । वीर्यम् । आत्मन्न् । अधत्त । प्रजाइतिप्र-जाः । इव । खलु । वै । एषः । सृजते । यः । यजते । सः । एतर्हि । रिरिचानः । इव । यत् । एषा । एकादशिनी । भवति । आयुः । एव । तया । इन्द्रियम् । वीर्यम् । यजमानः । आत्मन्न् । धत्ते । प्रेति । एव । आग्नेयेन । वापयति । मिथुनम् । सारस्वत्या । करोति । रेतः । [२०] सौम्येन । दधाति । प्रेति । जनयति । पौष्णेन । बार्हस्पत्यः । भवति । ब्रह्म । वै । देवानाम् । बृहस्पतिः । ब्रह्मणा । एव । अस्मै । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रेति । जनयति । वैश्वदेवइतिवैश्व-देवः । भवति । वैश्वदेव्यइतिवैश्व-देव्यः । वै । प्रजाइतिप्र-जाः । प्रजाइतिप्र-जाः । एव । अस्मै । प्रेति । जनयति । इन्द्रियम् । एव । ऐन्द्रेण । अवेति । रुन्धे । विशम् । मारुतेन । ओजः । बलम् । ऐन्द्राग्नेनेत्यैन्द्र-अग्नेन । प्रसवायेतिप्र-सवाय । सावित्रः । निर्वरुणत्वायेतिनिर्वरुण-त्वाय । वारुणः । मध्यतः । ऐन्द्रम् । एति । लभते । मध्यतः । एव । इन्द्रियम् । यजमाने ।

दधाति । [२१] पुरस्तात् । ऐन्द्रस्य । वैश्वदेवमितिवैश्व-देवम् । एति । लभते । वैश्वदेवमितिवैश्व-देवम् । वै । अन्नम् । अन्नम् । एव । पुरस्तात् । धत्ते । तस्मात् । पुरस्तात् । अन्नम् । अद्यते । ऐन्द्रम् । आलभ्येत्या-लभ्य । मारुतम् । एति । लभते । विट् । वै । मरुतः । विशम् । एव । अस्मै । अन्विति । बध्नाति । यदि । कामयेत । यः । अवगतइत्यव-गतः । सः । अपेति । रुध्यताम् । यः । अपरुद्धइत्यप-रुद्धः । सः । अवेति । गच्छतु । इति । ऐन्द्रस्य । लोके । वारुणम् । एति । लभेत । वारुणस्य । लोके । ऐन्द्रम् । [२२] यः । एव । अवगतइत्यव-गतः । सः । अपेति । रुध्यते । यः । अपरुद्धइत्यप-रुद्धः । सः । अवेति । गच्छति । यदि । कामयेत । प्रजाइतिप्र-जाः । मुह्येयुः । इति । पशून् । व्यतिषजेदितिवि-अतिषजेत् । प्रजाइति प्र-जाः । एव । मोहयति । यत् । अभिवाहृतइत्यभि-वाहृतः । अपाम् । वारुणम् । आलभेतेत्या-लभेत । प्रजाइतिप्र-जाः । वरुणः । गृह्णीयात् । दक्षिणतः । उदञ्चम् । एति । लभते । अपवाहृतइत्यप-वाहृतः । अपाम् । प्रजानामितिप्र-जानाम् । अवरुणग्राहायेत्यवरुण-ग्राहाय ॥ [२३] रेतोयजमाने दधाति लोकऐन्द्रꣳमष्टत्रिꣳशच ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥५॥

इन्द्रः । पत्निया । मनुम् । अयाजयत् । ताम् । पर्यग्निकृतामितिपर्यग्नि-कृताम् । उदिति । असृजत् । तया । मनुः । आर्ध्नोत् । यत् । पर्यग्निकृतमितिपर्यग्नि-कृतम् । पात्नीवतमितिपात्नी-वतम् । उत्सृजतीत्युत्-सृजति । याम् । एव । मनुः । ऋद्धिम् । आर्ध्नोत् । ताम् । एव । यजमानः । ऋध्नोति । यज्ञस्य । वै । अप्रतिष्ठितादित्यप्रति-स्थितात् । यज्ञः । परेति । भवति । यज्ञम् । पराभवन्तमितिपरा-भवन्तम् । यजमानः । अनु । परेति । भवति । यत् । आज्येन । पात्नीवतमितिपात्नी-वतम् । सꣳस्थापयतीतिसं-स्थापयति । यज्ञस्य । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । यज्ञम् । प्रतितिष्ठन्तमितिप्रति-तिष्ठन्तम् । यजमानः । अनु । प्रतीति । तिष्ठति । इष्टम् । वपया । [२४] भवति । अनिष्टम् । वशया । अथ । पात्नीवतेनेतिपात्नी-वतेन । प्रेति । चरति । तीर्थे । एव । प्रेति । चरति । अथोइति । एतर्हि । एव । अस्य । यामः । त्वाष्ट्रः । भवति । त्वष्टा । वै । रेतसः । सिक्तस्य । रूपाणि । वीति । करोति । तम् । एव । वृषाणम् । पत्नीषु । अपीति । सृजति । सः ।

अस्मै । रूपाणि । वीति । करोति ॥ [२५] वपयाषद्त्रिंशच्च ॥ ❀ ॥ ६ ॥
घ्नन्ति । वै । एतत् । सोमम् । यत् । अभिषुण्वन्तीत्यभि-सुन्वन्ति । यत् । सौम्यः । भवति । यथा । मृताय । अनुस्तरणीमित्यनु-स्तरणीम् । घ्नन्ति । तादृक् । एव । तत् । यत् । उत्तरार्धइत्युत्तर-अर्धे । वा । मध्ये । वा । जुहुयात् । देवताभ्यः । समदमितिस-मदम् । दध्यात् । दक्षिणार्धइतिदक्षिण-अर्धे । जुहोति । एषा । वै । पितृणाम् । दिक् । स्वायाम् । एव । दिशि । पितॄन् । निरवदयतइतिनिः-अवदयते । उद्गातृभ्यइत्युद्गातृ-भ्यः । हरन्ति । सामदेवत्यइतिसाम-देवत्यः । वै । सौम्यः । यत् । एव । साम्नः । छम्बट्कुर्वन्तीतिछम्बट्-कुर्वन्ति । तस्य । एव । सः । शान्तिः । अवेति । [२६] ईक्षन्ते । पवित्रम् । वै । सौम्यः । आत्मानम् । एव । पवयन्ते । यः । आत्मानम् । न । परिपश्येदितिपरि-पश्येत् । इतासुरितीत-असुः । स्यात् । अभिदद्मित्यभि-ददिम् । कृत्वा । अवेति । ईक्षेत । तस्मिन्न् । हि । आत्मानम् । परिपश्यतीतिपरि-पश्यति । अथोइति । आत्मानम् । एव । पवयते । यः । गतमनाइतिगत-मनाः । स्यात् । सः । अवेति । ईक्षेत । यत् । मे । मनः । परागतमितिपरा-गतम् । यत् । वा । मे । अपरागतमित्यपरा-गतम् ॥ राज्ञा । सोमेन । तत् । वयम् । अस्मासु । धारयामसि । इति । मनः । एव । आत्मन्न् । दाधार । [२७] न । गतमनाइतिगत-मनाः । भवति । अपेति । वै । तृतीयसवनइति तृतीय सवने । यज्ञः । क्रामति । ईजानात् । अनीजानम् । अभीति । आग्नावैष्णव्येत्याग्ना-वैष्णव्या । ऋचा । घृतस्य । यजति । अग्निः । सर्वाः । देवताः । विष्णुः । यज्ञः । देवताः । च । एव । यज्ञम् । च । दाधार । उपांश्वित्युप-अंशु । यजति । मिथुनत्वायेतिमिथुन-त्वाय । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । मित्रः । यज्ञस्य । स्विष्टमितिसु-इष्टम् । युवने । वरुणः । दुरिष्टमितिदुः-इष्टम् । क्व । तर्हि । यज्ञः । क्व । यजमानः । भवति । इति । यत् । मैत्रावरुणीमितिमैत्रा-वरुणीम् । वशाम् । आलभतइत्या-लभते । मित्रेण । एव । [२८] यज्ञस्य । स्विष्टमितिसु-इष्टम् । शमयति । वरुणेन । दुरिष्टमितिदुः-इष्टम् । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । यजमानः । यथा । वै । लाङ्गलेन । उर्वराम् । प्रभिन्दन्तीतिप्र-भिन्दन्ति । एवम् । ऋक्सामेइत्यृक्-सामे । यज्ञम् । प्रेति । भिन्तः । यत् । मैत्रावरुणी

मितिमैत्रा-वरुणीम् । वशाम् । आलभंतइत्यां-लभंते । यज्ञाये । एव । प्रभिन्नाये तिप्र-भिन्नाय । मत्यम् । अन्ववास्यतीत्यंनु-अवास्यति । शान्त्यै । यातयांमानी तियात-यामानि । वै । एतस्यं । छन्दांꣳसि । यः । ईज़ानः । छन्दसाम् । एषः । रसः । यत् । वशा । यत् । मैत्रावरुणीमितिमैत्रा-वरुणीम् । वशाम् । आलभंतइ त्यां-लभंते । छन्दांꣳसि । एव । पुनः । एति । प्रीणाति । अयांतयामत्वायेत्य यातयाम-त्वाय । अथोइति । छन्दस्स्वितिछन्दः-सु । एव । रसम् । दधाति ॥२९॥

अवंदाधारमित्रेणैव प्रीणातिपट्च ॥ ❀ ❀ ❀ ॥७॥

देवाः । वै । इन्द्रियम् । वीर्यम् । वीति । अभजन्त । ततः । यत् । अत्य शिष्यतेत्यति-अशिष्यत । तत् । अतिग्राह्याइत्यति-ग्राह्याः । अभवन्न् । तत् । अ तिग्राह्याणामित्यति-ग्राह्याणाम् । अतिग्राह्यत्वमित्यतिग्राह्य-त्वम् । यत् । अतिग्रा ह्याइत्यति-ग्राह्याः । गृह्यन्ते । इन्द्रियम् । एव । तत् । वीर्यम् । यजमानः । आ त्मन्न् । धत्ते । तेजः । आग्नेयेन । इन्द्रियम् । ऐन्द्रेण । ब्रह्मवर्चसमितिब्रह्म-वर्चसम् । सौर्येण । उपस्तम्भनमित्युप-स्तम्भनम् । वै । एतत् । यज्ञस्य । यत् । अतिग्राह्याइ त्यति-ग्राह्याः । चक्रेइति । पृष्ठानि । यत् । पृष्ठ्ये । न । गृह्णीयात् । प्राञ्चम् । यज्ञम् । पृष्ठानि । समिति । शृणीयुः । यत् । उक्थ्ये । [३०] गृह्णीयात् । प्रत्यञ्चम् । यज्ञम् । अतिग्राह्याइत्यति-ग्राह्याः । समिति । शृणीयुः । विश्वजितीतिविश्व-जिति । सर्वपृ ष्ठइतिसर्व-पृष्ठे । ग्रहीतव्याः । यज्ञस्य । सवीर्यत्वायेतिसवीर्य-त्वाय । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । देवेभ्यः । यज्ञान् । व्यादिशदितिवि-आदिशत् । सः । प्रियाः । त नूः । अप । नीति । अधत्त । तत् । अतिग्राह्याइत्यति-ग्राह्याः । अभवन्न् । वितनु रितिवि-तनुः । तस्य । यज्ञः । इति । आहुः । यस्य । अतिग्राह्याइत्यति-ग्राह्याः । न । गृह्यन्ते । इति । अपीति । अग्निष्टोमइत्यग्नि-स्तोमे । ग्रहीतव्याः । यज्ञस्य । स तनुत्वायेतिसतनु-त्वाय । देवताः । वै । सर्वाः । सदृशीः । आसन्न् । ताः । न । व्यावृतमितिवि-आवृतम् । अगच्छन्न् । ते । देवाः । [३१] एते । एतान् । ग्र हान् । अपश्यन्न् । तान् । अगृह्णत । आग्नेयम् । अग्निः । ऐन्द्रम् । इन्द्रः । सौर्यम् । सूर्यः । ततः । वै । ते । अन्याभिः । देवताभिः । व्यावृतमितिवि-आवृतम् । अग

च्छन्न् । यस्य । एवम् । विदुषः । एते । ग्रहाः । गृह्यन्ते । व्यावृतमितिवि-आवृ
तम् । एव । पाप्मना । भ्रातृव्येण । गच्छति । इमे । लोकाः । ज्योतिष्मन्तः । स
मावद्वीर्याइतिसमावत्-वीर्याः । कार्याः । इति । आहुः । आग्नेयेन । अस्मिन् । लो
के । ज्योतिः । धत्ते । ऐन्द्रेण । अन्तरिक्षे । इन्द्रवायूइतीन्द्र-वायू । हि । सयुजा
वितिस-युजौ । सौर्येण । अमुष्मिन् । लोके । [३२] ज्योतिः । धत्ते । ज्योतिष्म
न्तः । अस्मै । इमे । लोकाः । भवन्ति । समावद्वीर्यानितिसमावत्-वीर्यान् । ए
तान् । कुरुते । एतान् । वै । ग्रहान् । बम्बाविश्ववयसावितिबम्बा-विश्ववयसौ ।
अवित्ताम् । ताभ्याम् । इमे । लोकाः । पराञ्चः । च । अर्वाञ्चः । च । प्रेति । अभुः ।
यस्य । एवम् । विदुषः । एते । ग्रहाः । गृह्यन्ते । प्रेति । अस्मै । इमे । लोकाः । प
राञ्चः । च । अर्वाञ्चः । च । भान्ति ॥ [३३] उक्थ्ये देवाअमुष्मिँल्लोकएकान्नच
त्वारिँशच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥८॥

देवाः । वै । यत् । यज्ञे । अकुर्वत । तत् । असुराः । अकुर्वत । ते । देवाः ।
अदाभ्ये । छन्दाँसि । सवनानि । समिति । अस्थापयन् । ततः । देवाः । अभ
वन् । परेति । असुराः । यस्य । एवम् । विदुषः । अदाभ्यः । गृह्यते । भवति ।
आत्मना । परेति । अस्य । भ्रातृव्यः । भवति । यत् । वै । देवाः । असुरान् । अ
दाभ्येन । अदभ्नुवन् । तत् । अदाभ्यस्य । अदाभ्यत्वमित्यदाभ्य-त्वम् । यः । ए
वम् । वेद । दभ्नोति । एव । भ्रातृव्यम् । न । एनम् । भ्रातृव्यः । दभ्नोति ।
[३४] एषा । वै । प्रजापतेरितिप्रजा-पतेः । अतिमोक्षिणीत्यति-मोक्षिणी । ना
म । तनूः । यत् । अदाभ्यः । उपनद्धस्येत्युप-नद्धस्य । गृह्णाति । अतिमुक्त्याइ
त्यति-मुक्त्यै । अतीति । पाप्मानम् । भ्रातृव्यम् । मुच्यते । यः । एवम् । वेद ।
घ्नन्ति । वै । एतत् । सोमम् । यत् । अभिषुण्वन्तीत्यभि-सुन्वन्ति । सोमे । हन्य
माने । यज्ञः । हन्यते । यज्ञे । यजमानः । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वद
न्ति । किम् । तत् । यज्ञे । यजमानः । कुरुते । येन । जीवन् । सुवर्गमितिसु
वः-गम् । लोकम् । एति । इति । जीवग्रहइतिजीव-ग्रहः । वै । एषः । यत् । अदा
भ्यः । अनभिषुतस्येत्यनभि-सुतस्य । गृह्णाति । जीवन्तम् । एव । एनम् । सुवर्गं

मितिंसुवः-गम्। लोकम्। गमयति। वीति। वै। एतत्। यज्ञम्। छिन्दन्ति। यत्। अदाभ्ये। सम्ँस्थापयन्तीतिंसं-स्थापयन्ति। अम्ँशून्। अपीति। सृजति। यज्ञस्य। सन्तत्याइतिसं-तत्यै॥ [३५] दम्नोत्यनंभिषुतस्यगृह्णात्येकान्नविम्ँशतिश्चं ॥९॥

देवाः। वै। प्रबाहुगितिप्र-बाहुक्। ग्रहान्। अगृह्णत। सः। एतम्। प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः। अम्ँशुम्। अपश्यत्। तम्। अगृह्णीत। तेन। वै। सः। आर्ध्नोत्। यस्य। एवम्। विदुषः। अम्ँशुः। गृह्यते। ऋध्नोति। एव। सकृदभिषुतस्येतिसकृत्-अभिषुतस्य। गृह्णाति। सकृत्। हि। सः। तेन। आर्ध्नोत्। मनसा। गृह्णाति। मनः। इव। हि। प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः। प्रजापतेरितिप्रजा-पतेः। आप्त्यै। औदुम्बरेण। गृह्णाति। ऊर्क्। वै। उदुम्बरः। ऊर्जम्। एव। अवेति। रुन्धे। चतुस्स्रक्तीतिचतुः-स्रक्ति। भवति। दिक्षु। [३६] एव। प्रतीति। तिष्ठति। यः। वै। अम्ँशोः। आयतनमित्या-यतनम्। वेद। आयतनवानित्यायतन-वान्। भवति। वामदेव्यमितिवाम-देव्यम्। इति। साम। तत्। वै। अस्य। आयतनमित्या-यतनम्। मनसा। गायमानः। गृह्णाति। आयतनवानित्यायतन-वान्। एव। भवति। यत्। अध्वर्युः। अम्ँशुम्। गृह्णन्। न। अर्धयेत्। उभाभ्याम्। न। ऋध्येत। अध्वर्यवे। च। यजमानाय। च। यत्। अर्धयेत्। उभाभ्याम्। ऋध्येत। अनवानमित्यनव-अनम्। गृह्णाति। सा। एव। अस्य। ऋद्धिः। हिरण्यम्। अभि। वीति। अनिति। अमृतम्। वै। हिरण्यम्। आयुः। प्राणइतिप्र-अनः। आयुषा। एव। अमृतम्। अभीति। धिनोति। शतमानमितिशत-मानम्। भवति। शतायुरितिशत-आयुः। पुरुषः। शतेन्द्रियइतिशत इन्द्रियः। आयुषि। एव। इन्द्रिये। प्रतीति। तिष्ठति॥ [३७] दिक्ष्वनितिविम्ँशतिश्चं ॥ ॥१०॥

प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः। देवेभ्यः। यज्ञान्। व्यादिशदितिवि-आदिशत्। सः। रिरिचानः। अमन्यत। सः। यज्ञानाम्। षोडशधेतिषोडश-धा। इन्द्रियम्। वीर्यम्। आत्मानम्। अभि। समिति। अक्खिदत्। तत्। षोडशी। अभवत्। न। वै। षोडशी। नाम। यज्ञः। अस्ति। यत्। वाव। षोडशम्। स्तोत्रम्। षोडशम्। शस्त्रम्। तेन। षोडशी। तत्। षोडशिनः। षोडशित्वमितिषोडशि-त्वम्।

यत् । षोडशी । गृह्यते । इन्द्रियम् । एव । तत् । वीर्यम् । यजमानः । आत्मन् । धत्ते । देवेभ्यः । वै । सुवर्गइतिसुवः-गः । लोकः । [३८] न । प्रेति । अभवत् । ते । एतम् । षोडशिनम् । अपश्यन् । तम् । अगृह्णत । ततः । वै । तेभ्यः । सुवर्गइतिसुवः-गः । लोकः । प्रेति । अभवत् । यत् । षोडशी । गृह्यते । सुवर्गस्येति सुवः-गस्य । लोकस्य । अभिजित्याइत्यभि-जित्यै । इन्द्रः । वै । देवानाम् । आनुजावरइत्यानु-जावरः । आसीत् । सः । प्रजापतिमितिप्रजा-पतिम् । उपेति । अधावत् । तस्मै । एतम् । षोडशिनम् । प्रेति । अयच्छत् । तम् । अगृह्णीत । ततः । वै । सः । अग्रम् । देवतानाम् । परीति । ऐत् । यस्य । एवम् । विदुषः । षोडशी । गृह्यते । [३९] अग्रम् । एव । समानानाम् । परीति । एति । प्रातस्सवनइतिप्रातः-सवने । गृह्णाति । वज्रः । वै । षोडशी । वज्रः । प्रातस्सवनमितिप्रातः-सवनम् । स्वात् । एव । एनम् । योनेः । निरिति । गृह्णाति । सवनेसवनइतिसवने-सवने । अभीति । गृह्णाति । सवनाध्सवनादितिसवनात्-सवनात् । एव । एनम् । प्रेति । जनयति । तृतीयसवनइतितृतीय-सवने । पशुकामस्येतिपशु-कामस्य । गृह्णीयात् । वज्रः । वै । षोडशी । पशवः । तृतीयसवनमितितृतीय-सवनम् । वज्रेण । एव । अस्मै । तृतीयसवनादितितृतीय-सवनात् । पशून् । अवेति । रुन्धे । न । उक्थ्ये । गृह्णीयात् । प्रजेतिप्र-जा । वै । पशवः । उक्थानि । यत् । उक्थ्ये । [४०] गृह्णीयात् । प्रजामितिप्र-जाम् । पशून् । अस्य । निरिति । दहेत् । अतिरात्रइत्यति-रात्रे । पशुकामस्येतिपशु-कामस्य । गृह्णीयात् । वज्रः । वै । षोडशी । वज्रेण । एव । अस्मै । पशून् । अवरुध्येत्यव-रुध्य । रात्रिया । उपरिष्टात् । शमयति । अपीति । अग्निष्टोमइत्यग्नि-स्तोमे । राजन्यस्य । गृह्णीयात् । व्यावृत्कामइतिव्यावृत-कामः । हि । राजन्यः । यजते । साह्नइतिस-अह्ने । एव । अस्मै । वज्रम् । गृह्णाति । सः । एनम् । वज्रः । भूत्यै । इन्धे । निरिति । वा । दहति । एकविꣳशमित्येकविꣳशम् । स्तोत्रम् । भवति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । हरिवदितिहरि-वत् । शस्यते । इन्द्रस्य । प्रियम् । धाम । [४१] उपेति । आप्नोति । कनीयाꣳसि । वै ।

देवेषु । छन्दाꣳसि । आसन्न् । ज्यायाꣳसि । असुरेषु । ते । देवाः । कनीयसा । छन्दसा । ज्यायः । छन्दः । अभि । वीति । अशꣳसन्न् । ततः । वै । ते । असुराणाम् । लोकम् । अवृञ्जत । यत् । कनीयसा । छन्दसा । ज्यायः । छन्दः । अभीति । विशꣳसतीतिवि-शꣳसति । भ्रातृव्यस्य । एव । तत् । लोकम् । वृङ्क्ते । षट् । अक्षराणि । अतीति । रेचयन्ति । षट् । वै । ऋतवः । ऋतून् । एव । प्रीणाति । चत्वारि । पूर्वाणि । अवेति । कल्पयन्ति । [४२] चतुष्पद इति चतुः-पदः । एव । पशून् । अवेति । रुन्धे । द्वेइति । उत्तरेइत्युत्-तरे । द्विपद इति द्वि-पदः । एव । अवेति । रुन्धे । अनुष्टुभमित्यनु-स्तुभम् । अभि । समिति । पादयन्ति । वाक् । वै । अनुष्टुबित्यनु-स्तुप् । तस्मात् । प्राणानामितिप्र-अनानाम् । वाक् । उत्तमेत्युत्-तमा । समयाविषित इतिसमया-विषिते । सूर्ये । षोडशिनः । स्तोत्रम् । उपाकरोतीत्युप-आकरोति । एतस्मिन्न् । वै । लोके । इन्द्रः । वृत्रम् । अहन् । साक्षादितिस-अक्षात् । एव । वज्रम् । भ्रातृव्याय । प्रेति । हरति । अरुणपिशङ्ग इत्यरुण-पिशङ्गः । अश्वः । दक्षिणा । एतत् । वै । वज्रस्य । रूपम् । समृध्या इतिसं-ऋध्यै ॥ [४३] लोकंविदुर्यणोडशीगृह्णाते यद्दूर्ध्वंधार्यकल्पयन्ति समचत्वारिꣳशच्च ॥ ॥११॥

सुवर्गाययद्दाक्षिणानिगामिष्टयजूꣳष्यवभृथयजूꣳषिस्फ्येनप्रजापतिर्नेकादशिनीमिन्द्रः पत्नियामन्तिदेवावाइन्द्रियंवीर्यमिन्द्रवाला अदाभ्ये देवाव ग्रहाङ्गुप्रजापतिर्देवेभ्यस्सरिꣳस्थानषोडशधेकादश ॥ ११ ॥ सुवर्गायंयज्ञनि प्रजाग्नाभिर्नगृह्णीयान् प्रत्यञ्चं गृह्णीयान् प्रजापतिः न्त्रिचत्वारिꣳशत् ॥ ४३ ॥ सुवर्गायवज्रस्यरूपꣳसमृध्यै ॥ ॥

हरिः ओ (३) म ॥

इति षष्ठकाण्डे षष्ठः प्रश्नः ॥

॥तैत्तिरीयसंहितापदपाठे षष्ठकाण्डस्समाप्तः ॥

॥ श्रीः ॥

तैत्तिरीयसंहितापदपाठे

सप्तमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः ॥

हरिः ओ (४) म् ॥

प्रजननमितिप्र-जननम् । ज्योतिः । अग्निः । देवतानाम् । ज्योतिः । विराडितिवि-राट् । छन्दसाम् । ज्योतिः । विराडितिवि-राट् । वाचः । अग्नौ । समिति । तिष्ठते । विराजमितिवि-राजम् । अभि । समिति । पद्यते । तस्मात् । तत् । ज्योतिः । उच्यते । द्वौ । स्तोमौ । प्रातस्सवनमितिप्रातः-सवनम् । वहतः । यथा । प्राणइतिप्र-अनः । च । अपानइत्यप-अनः । च । द्वौ । माध्यन्दिनम् । सवनम् । यथा । चक्षुः । च । श्रोत्रम् । च । द्वौ । तृतीयसवनमितितृतीय-सवनम् । यथा । वाक् । च । प्रतिष्ठेतिप्रति-स्था । च । पुरुषसम्मितइतिपुरुष-सम्मितः । वै । एषः । यज्ञः । अस्थूरिः । [१] यम् । कामम् । कामयते । तम् । एतेन । अभीति । अश्नुते । सर्वम् । हि । अस्थूरिणा । अभ्यश्नुतइत्यभि-अश्नुते । अग्निष्टोमेनेत्यग्नि-स्तोमेन । वै । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । प्रजाइतिप्र-जाः । असृजत । ताः । अग्निष्टोमेनेत्यग्नि-स्तोमेन । एव । परीति । अगृह्णात् । तासाम् । परिगृहीतानामितिपरि-गृहीतानाम् । अश्वतरः । अतीति । अरिच्यत । तस्य । अनुहायेत्यनु-हाय । रेतः । एति । अदत्त । तत् । गर्दभे । नीति । अमार्ट् । तस्मात् । गर्दभः । द्विरेताइतिद्वि-रेताः । अथोइति । आहुः । वडबायाम् । नीति । अमार्ट् । इति । तस्मात् । वडबा । द्विरेताइतिद्वि-रेताः । अथोइति । आहुः । ओषधीषु । [२] नीति । अमार्ट् । इति । तस्मात् । ओषधयः । अनभ्यक्ताइत्यनभि-अक्ताः । रेभन्ति । अथोइति । आहुः । प्रजास्वितिप्र-जासु । नीति । अमार्ट् । इति । तस्मात् । यमौ । जायेतेइति । तस्मात् । अश्वतरः । न । प्रेति । जायते । आत्तरेताइत्यात्त-रेताः । हि । तस्मात् । बर्हिषि । अनवक्लृप्तइत्यनव-क्लृप्तः । सर्ववेदसइतिसर्व-वेदसे । वा । सहस्रे । वा । अवक्लृप्तइत्यव-क्लृप्तः । अतीति । हि । अरिच्यत । यः । एवम् । विद्वान् ।

अग्निष्टोमेनेत्यग्नि-स्तोमेन । यजते । प्रेति । अजाताः । प्रजाइतिप्र-जाः । जनयति । परीति । प्रजातााइतिप्र-जाताः । गृह्णाति । तस्मात् । आहुः । ज्येष्ठयज्ञइतिज्येष्ठ-यज्ञः । इति । [३] प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । वाव । ज्येष्ठः । सः । हि । एतेन । अग्रे । अयजत । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । अकामयत । प्रेति । जायेय । इति । सः । मुखतः । त्रिवृतमितित्रि-वृतम् । निरिति । अमिमीत । तम् । अग्निः । देवता । अन्विति । असृज्यत । गायत्री । छन्दः । रथन्तरमितिरथं-तरम् । साम । ब्राह्मणः । मनुष्याणाम् । अजः । पशूनाम् । तस्मात् । ते । मुख्याः । मुखतः । हि । असृज्यन्त । उरसः । बाहुभ्यामितिबाहु-भ्याम् । पञ्चदशमितिपञ्च-दशम् । निरिति । अमिमीत । तम् । इन्द्रः । देवता । अन्विति । असृज्यत । त्रिष्टुप् । छन्दः । बृहत् । [४] साम । राजन्यः । मनुष्याणाम् । अविः । पशूनाम् । तस्मात् । ते । वीर्यावन्तइतिवीर्य-वन्तः । वीर्यात् । हि । असृज्यन्त । मध्यतः । सप्तदशमितिसप्त-दशम् । निरिति । अमिमीत । तम् । विश्वे । देवाः । देवताः । अन्विति । असृज्यन्त । जगती । छन्दः । वैरूपम् । साम । वैश्यः । मनुष्याणाम् । गावः । पशूनाम् । तस्मात् । ते । आद्याः । अन्नधानादित्यन्न-धानात् । हि । असृज्यन्त । तस्मात् । भूयाꣳसः । अन्येभ्यः । भूयिष्ठाः । हि । देवताः । अन्विति । असृज्यन्त । पत्तः । एकविꣳशमित्येक-विꣳशम् । निरिति । अमिमीत । तम् । अनुष्टुबित्यनु-स्तुप् । छन्दः । [५] अन्विति । असृज्यत । वैराजम् । साम । शूद्रः । मनुष्याणाम् । अश्वः । पशूनाम् । तस्मात् । तौ । भूतसङ्क्रामिणावितिभूत-सङ्क्रामिणौ । अश्वः । च । शूद्रः । च । तस्मात् । शूद्रः । यज्ञे । अनवक्लृप्तइत्यनव-क्लृप्तः । न । हि । देवताः । अन्विति । असृज्यत । तस्मात् । पादौ । उपेति । जीवतः । पत्तः । हि । असृज्येताम् । प्राणाइतिप्र-अनाः । वै । त्रिवृदितित्रि-वृत् । अर्धमासाइत्यर्ध-मासाः । पञ्चदशाइतिपञ्च-दशः । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । सप्तदशइतिसप्त-दशः । त्रयः । इमे । लोकाः । असौ । आदित्यः । एकविꣳशइत्येक-विꣳशः । एतस्मिन्न् । वै । एते । श्रिताः । एतस्मिन्न् । प्रतिष्ठिताइतिप्रति-स्थिताः । यः । एवम् । वेद । एतस्मिन्न् । एव । श्रयते । एतस्मिन्न् । प्रतीति । तिष्ठति ॥ [६]

अस्थूरिरोषधीषुज्येष्ठयज्ञइतिबृहदनुष्टुप्छन्दःप्रतिष्ठितानवच ॥ ❀ ❀ ॥ १ ॥

प्रातस्सवनइतिप्रातः-सवने । वै । गायत्रेण । छन्दसा । त्रिवृतइतित्रि-वृते । स्तोमाय । ज्योतिः । दधत् । एति । त्रिवृतेतित्रि-वृता । ब्रह्मवर्चसेनेतिब्रह्म-वर्च सेन । पञ्चदशायेतिपञ्च-दशाय । ज्योतिः । दधत् । एति । पञ्चदशेनेतिपञ्च-दशे न । ओजसा । वीर्येण । सप्तदशायेतिसप्त-दशाय । ज्योतिः । दधत् । एति । स प्तदशेनेतिसप्त-दशेन । प्राजापत्येनेतिप्राजा-पत्येन । प्रजननेनेतिप्र-जननेन । ए कविꣳशायेत्येक-विꣳशाय । ज्योतिः । दधत् । एति । स्तोमः । एव । तत् । स्तो माय । ज्योतिः । दधत् । एति । अथोइति । स्तोमे । एव । स्तोमम् । अभि । प्रे ति । नयति । यावन्तः । वै । स्तोमाः । तावन्तः । कामाः । तावन्तः । लोकाः । तावन्ति । ज्योतीꣳषि । एतावतः । एव । स्तोमान् । एतावतः । कामान् । एतावतः । लोकान् । एतावन्ति । ज्योतीꣳषि । अवेति । रुन्धे ॥ [७] तावन्तो लोकास्त्रयोदशच ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ २ ॥

ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । सः । तु । वै । यजेत । यः । अ ग्निष्टोमेनेत्यग्नि-स्तोमेन । यजमानः । अथ । सर्वस्तोमेनेतिसर्व-स्तोमेन । यजेत । इति । यस्य । त्रिवृतमितित्रि-वृतम् । अन्तर्यन्तीत्यन्तः-यन्ति । प्राणानितिप्र-अ नान् । तस्य । अन्तः । यन्ति । प्राणेष्वितिप्र-अनेषु । मे । अपीति । असत् । इ ति । खलु । वै । यज्ञेन । यजमानः । यजते । यस्य । पञ्चदशमितिपञ्च-दशम् । अन्तर्यन्तीत्यन्तः-यन्ति । वीर्यम् । तस्य । अन्तः । यन्ति । वीर्ये । मे । अपी ति । असत् । इति । खलु । वै । यज्ञेन । यजमानः । यजते । यस्य । सप्तदश मितिसप्त-दशम् । अन्तर्यन्तीत्यन्तः-यन्ति । [८] प्रजामितिप्र-जाम् । तस्य । अ न्तः । यन्ति । प्रजायामितिप्र-जायाम् । मे । अपीति । असत् । इति । खलु । वै । यज्ञेन । यजमानः । यजते । यस्य । एकविꣳशमित्येक-विꣳशम् । अन्तर्य न्तीत्यन्तः-यन्ति । प्रतिष्ठामितिप्रति-स्थाम् । तस्य । अन्तः । यन्ति । प्रतिष्ठाया मितिप्रति-स्थायाम् । मे । अपीति । असत् । इति । खलु । वै । यज्ञेन । यज मानः । यजते । यस्य । त्रिणवमितित्रि-नवम् । अन्तर्यन्तीत्यन्तः-यन्ति । ऋ

तून् । च । तस्य॑ । नख्पत्रिया॑म् । च । विराजमिति॑वि-राज॑म् । अन्तः । यन्ति । ऋतुपु॑ । मे । अपीति॑ । असत् । नख्पत्रिया॑याम् । च । विराजीति॑वि-राजि॑ । इति॑ । [९] खलु॑ । वै । यज्ञेन॑ । यज॑मानः । यजते । यस्य॑ । त्रयस्त्रिꣳशमिति॑त्रयः-त्रिꣳशम् । अन्तर्यन्तीत्य॑न्तः-य॑न्ति॑ । देवता॑ः । तस्य॑ । अन्तः । यन्ति । देवता॑सु । मे । अपीति॑ । असत् । इति॑ । खलु॑ । वै । यज्ञेन॑ । यज॑मानः । यजते । यः । वै । स्तोमा॑नाम् । अवमम् । परमता॑म् । गच्छ॑न्तम् । वेद॑ । परमता॑म् । एव । गच्छति । त्रिवृदिति॑त्रि-वृत् । वै । स्तोमा॑नाम् । अवमः । त्रिवृदिति॑त्रि-वृत् । परमः । यः । एवम् । वेद॑ । परमता॑म् । एव । गच्छति ॥ [१०] सप्तदशम॑न्तर्य॑न्ति॑विराजीति चतु॑श्चत्वारिꣳशच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ ३ ॥

अङ्गि॑रसः । वै । सत्रम् । आसत । ते । सुवर्गमिति॑सुवः-गम् । लोकम् । आयन्न् । तेषाम् । हविष्मान॑ । च । हविष्कृदिति॑हविः-कृत् । च । अहीयेताम् । तौ । अकामयेताम् । सुवर्गमिति॑सुवः-गम् । लोकम् । इयाव । इति॑ । तौ । एतम् । द्विरात्रमिति॑द्वि-रात्रम् । अपश्यताम् । तम् । एति॑ । अहरताम् । तेन॑ । अयजेताम् । तत॑ः । वै । तौ । सुवर्गमिति॑सुवः-गम् । लोकम् । ऐताम् । यः । एवम् । विद्वान् । द्विरात्रेणेति॑द्वि-रात्रेण॑ । यज॑ते । सुवर्गमिति॑सुवः-गम् । एव । लोकम् । एति । तौ । ऐता॑म् । पूर्वे॑ण । अह्ना । अग॑च्छताम् । उत्त॑रेणेत्युत्-तरेण । [११] अभिप्लव इत्य॑भि-प्लवः । पूर्व॑म् । अह॑ः । भवति । गति॑ः । उत्त॑रमित्युत्-तरम् । ज्योति॑ष्टोम इतिज्योति॑ः-स्तोमः । अग्निष्टोमइत्य॑ग्नि-स्तोमः । पूर्व॑म् । अह॑ः । भवति । तेज॑ः । ते न॑ । अवेति॑ । रुन्धे । सर्व॑स्तोमइतिसर्व॑-स्तोमः । अतिरात्रइत्य॑ति-रात्रः । उत्त॑र मित्युत्-तरम् । सर्व॑स्य । आप्त्यै॑ । सर्व॑स्य । अव॑रुध्याइत्यव॑-रुध्यै । गायत्रम् । पू र्व॑ । अहन्न् । साम॑ । भवति । तेज॑ः । वै । गायत्री । गायत्री । ब्रह्मवर्चसमिति॑ब्र ह्म वर्चसम् । तेज॑ः । एव । ब्रह्मवर्चसमिति॑ब्रह्म-वर्चसम् । आत्मन्न् । धत्ते । त्रैष्टुभम् । उत्त॑रइत्युत्-तरे । ओज॑ः । वै । वीर्य॑म् । त्रिष्टुक् । ओज॑ः । एव । वीर्य॑म् । आ त्मन्न् । धत्ते । रथन्तरमिति॑रथं-तरम् । पूर्वे॑ । [१२] अहन्न् । साम॑ । भवति । इ यम् । वै । रथन्तरमिति॑रथं तरम् । अस्याम् । एव । प्रतीति॑ । तिष्ठति । बृहत् । उ

त्तरइत्युत्-तरे । असौ । वै । बृहत् । अमुष्याम् । एव । प्रतीति । तिष्ठति । तत् । आहुः । छं । जगती । च । अनुष्टुबित्यनु-स्तुप् । च । इति । वैखानसम् । पूर्वे । अहन्न् । साम । भवति । तेन । जगत्यै । न । एति । षोडशि । उत्तरइत्युत्-तरे । तेन । अनुष्टुभइत्यनु-स्तुभः । अथ । आहुः । यत् । समाने । अर्धमासइत्यर्ध-मासे । स्याताम् । अन्यतरस्य । अह्नः । वीर्यम् । अन्विति । पद्येत । इति । अमावास्यायामित्यमा-वास्यायाम् । पूर्वम् । अहः । भवति । उत्तरस्मिन्नित्युत्-तरस्मिन्न् । उत्तरमित्युत्-तरम् । नाना । एव । अर्धमासयोरित्यर्ध-मासयोः । भवतः । नानावीर्येइति नाना-वीर्ये । भवतः । हविष्मन्निधनमितिहविष्मत्-निधनम् । पूर्वम् । अहः । भवति । हविष्कृन्निधनामितिहविष्कृत्-निधनम् । उत्तरमित्युत्-तरम् । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै ॥ [१३] उत्तरेणरथन्तरम्पूर्वेऽन्वेकविꣳशतिश्च ॥ ❀ ॥ ४ ॥.

आपः । वै । इदम् । अग्रे । सलिलम् । आसीत् । तस्मिन्न् । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । वायुः । भूत्वा । अचरत् । सः । इमाम् । अपश्यत् । ताम् । वराहः । भूत्वा । एति । अहरत् । ताम् । विश्वकर्मेतिविश्व-कर्मा । भूत्वा । वीति । अमार्ट् । सा । अप्रथत । सा । पृथिवी । अभवत् । तत् । पृथिव्यै । पृथिवित्वमितिपृथिवि-त्वम् । तस्याम् । अश्राम्यत् । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । सः । देवान् । असृजत । वसून् । रुद्रान् । आदित्यान् । ते । देवाः । प्रजापतिमितिप्रजा-पतिम् । अब्रुवन्न् । प्रेति । जायामहै । इति । सः । अब्रवीत् । [१४] यथा । अहम् । युष्मान् । तपसा । असृक्षि । एवम् । तपसि । प्रजननमितिप्र-जननम् । इच्छध्वम् । इति । तेभ्यः । अग्निम् । आयतनमित्या-यतनम् । प्रेति । अयच्छत् । एतेन । आयतनेनेत्या-यतनेन । श्राम्यत । इति । ते । अग्निना । आयतनेनेत्या-यतनेन । अश्राम्यन्न् । ते । सँवथ्सरइतिसं-वथ्सरे । एकाम् । गाम् । असृजन्त । ताम् । वसुभ्यइतिवसु-भ्यः । रुद्रेभ्यः । आदित्येभ्यः । प्रेति । अयच्छन्न् । एताम् । रक्षध्वम् । इति । ताम् । वसवः । रुद्राः । आदित्याः । अरक्षन्त । सा । वसुभ्यइतिवसु-भ्यः । रुद्रेभ्यः । आदित्येभ्यः । प्रेति । अजायत । त्रीणि । च । [१५] शतानि । त्रयस्त्रिꣳशतमितित्रयः-त्रिꣳशतम् । च । अथ । सा । एव । सहस्रतमीतिसहस्र-तमी । अभवत् । ते । देवाः ।

प्रजापतिमितिप्रजा-पतिम् । अनुवन्न् । सहस्रेण । नः । याजय । इति । सः । अ ग्निष्टोमेनेत्यग्नि-स्तोमेन । वसून् । अयाजयत् । ते । इमम् । लोकम् । अजयन्न् । तत् । च । अददुः । सः । उक्थ्येन । रुद्रान् । अयाजयत् । ते । अन्तरिक्षम् । अ जयन्न् । तत् । च । अददुः । सः । अतिरात्रेणेत्यति-रात्रेण । आदित्यान् । अया जयत् । ते । अमुम् । लोकम् । अजयन्न् । तत् । च । अददुः । तत् । अन्तरिक्षम् । [१६] व्यवैर्यतेतिवि-अवैर्यत । तस्मात् । रुद्राः । घातुकाः । अनायतनाइत्यना-य तनाः । हि । तस्मात् । आहुः । शिथिलम् । वै । मध्यमम् । अहः । त्रिरात्रस्येतित्रि-रा त्रस्य । वीति । हि । तत् । अवैर्यतेत्यव-ऐर्यत । इति । त्रैष्टुभम् । मध्यमस्य । अह्नः । आज्यम् । भवति । सय्यानानीतिसं-यानानि । सूक्तानीतिसु-उक्तानि । शꣳसति । षोडशिनम् । शꣳसति । अह्नः । धृत्यै । अशिथिलम्भावायेत्यशिथिलं-भावाय । तस्मात् । त्रिरात्रस्येतित्रि-रात्रस्य । अग्निष्टोमइत्यग्नि-स्तोमः । एव । प्रथमम् । अ हः । स्यात् । अथ । उक्थ्यः । अथ । अतिरात्रइत्यति-रात्रः । एषाम् । लोका नाम् । विधृत्याइतिवि-धृत्यै । त्रीणित्रीणीतित्रीणि-त्रीणि । शतानि । अनूचीना हमित्यनूचीन-अहम् । अव्यवच्छिन्नानीत्यवि-अवच्छिन्नानि । ददाति । [१७] एषाम् । लोकानाम् । अन्विति । सन्तत्याइतिसं-तत्यै । दशतम् । न । वीति । छिन्द्यात् । विराजमितिवि-राजम् । न । इत् । विच्छिनदानीतिवि-छिनदानि । इ ति । अथ । या । सहस्रतमीतिसहस्र-तमी । आसीत् । तस्याम् । इन्द्रः । च । विष्णुः । च । व्यायच्छेतामितिवि-आयच्छेताम् । सः । इन्द्रः । अमन्यत । अनया । वै । इदम् । विष्णुः । सहस्रम् । वर्क्ष्यते । इति । तस्याम् । अकल्पेताम् । द्विभागइतिद्वि-भागे । इ न्द्रः । तृतीये । विष्णुः । तत् । वै । एषा । अभ्यनूच्यतइत्यभि-अनूच्यते । उभा । जि ग्यथुः । इति । ताम् । वै । एताम् । अच्छावाकः । [१८] एव । शꣳसति । अ थ । या । सहस्रतमीतिसहस्र-तमी । सा । होत्रे । देया । इति । होतारम् । वै । अ भ्यतिरिच्यतइत्यभि-अतिरिच्यते । यत् । अतिरिच्यतइत्यति-रिच्यते । होता । अ नाप्तस्य । आपयिता । अथ । आहुः । उन्नेत्रइत्युत्-नेत्रे । देया । इति । अतिरि क्तेत्यति-रिक्ता । वै । एषा । सहस्रस्य । अतिरिक्तइत्यति-रिक्तः । उन्नेतेत्युत्-ने

ता । ऋत्विजा॑म् । अथ॑ । आ॒हुः । सर्वे॑भ्यः । स॒द॒स्ये॑भ्यः । देया॑ । इति॑ । अथ॑ । आ॒हुः । उ॒दा॒कृत्येत्यु॑त्-आ॒कृत्या॑ । सा । वश॑म् । च॒रे॒त् । इति॑ । अथ॑ । आ॒हुः । ब्र॒ह्मणे॑ । च॒ । अ॒ग्नी॒धइत्य॑ग्नि-इधे॑ । च॒ । देया॑ । इति॑ । [१९] द्वि॒भा॒ग॒मिति॒द्वि-भा॒ग॒म् । ब्र॒ह्मणे॑ । तृ॒ती॑यम् । अ॒ग्नी॒धइत्य॑ग्नि-इधे॑ । ऐ॒न्द्रः । वै । ब्र॒ह्मा । वै॒ष्ण॒वः । अ॒ग्नी॒दित्य॑ग्नि-इत् । यथा॑ । ए॒व । तौ । अक॑ल्पेताम् । इति॑ । अथ॑ । आ॒हुः । या । क॒ल्या॒णी । ब॒हु॒रू॒पेति॑ब॒हु-रू॒पा । सा । देया॑ । इति॑ । अथ॑ । आ॒हुः । या । द्वि॒रू॒पेति॑द्वि-रू॒पा । उ॒भ॒यत॑ए॒नीत्यु॑भ॒यतः॑-ए॒नी । सा । देया॑ । इति॑ । स॒ह॒स्र॑स्य । परि॑गृही॒त्या॒इ॒ति॒परि॑-गृ॒ही॒त्यै॒ । तत् । वै । ए॒तत् । स॒ह॒स्र॑स्य । अय॑नम् । स॒ह॒स्र॑म् । स्तो॒त्री॒याः॑ । स॒ह॒स्र॑म् । दक्षि॑णाः । स॒ह॒स्र॑सम्मित॒इति॑स॒ह॒स्र-स॒म्मि॒तः । सु॒व॒र्गइति॑सुवः॒-गः । लो॒कः । सु॒व॒र्गस्येति॑सुवः-गस्य॑ । लो॒कस्य॑ । अ॒भिजि॑त्या॒इत्य॒भि-जि॒त्यै॒ ॥ [२०] अ॒ब्र॒वी॒न्न॒तद॒न्तरि॑ख्प॒न्ददात्यच्छावा॒कश्च॒दे॒ये॒ति॑स॒प्तच॑त्वारिंश॒च्च ॥ ❀ ॥५॥

सोमः॑ । वै । स॒ह॒स्र॑म् । अ॒वि॒न्द॒त् । तम् । इन्द्रः॑ । अन्वि॑ति । अ॒वि॒न्द॒त् । तौ । य॒मः । न्याग॑च्छदिति॑नि-आग॑च्छत् । तौ । अ॒ब्र॒वी॒त् । अस्तु॑ । मे॒ । अत्र॑ । अपीति॑ । इति॑ । अस्तु॑ । ही (३) । इति॑ । अ॒ब्रू॒ताम् । सः । य॒मः । एक॑स्याम् । वी॒र्य॑म् । परीति॑ । अ॒प॒श्य॒त् । इ॒यम् । वै । अ॒स्य । स॒ह॒स्र॑स्य । वी॒र्य॑म् । बि॒भ॒र्ति॒ । इति॑ । तौ । अ॒ब्र॒वी॒त् । इ॒यम् । मम॑ । अस्तु॑ । ए॒तत् । यु॒वयोः॑ । इति॑ । तौ । अ॒ब्रू॒ताम् । सर्व॑म् । वै । ए॒तत् । ए॒तस्या॑म् । वी॒र्य॑म् । [२१] परीति॑ । प॒श्या॒मः॒ । अ॒ꣳशम् । एति॑ । ह॒रा॒म॒है॒ । इति॑ । तस्या॑म् । अ॒ꣳशम् । एति॑ । अ॒ह॒र॒न्त॒ । ताम् । अ॒प्स्विस॒प्-सु । प्रेति॑ । अ॒वे॒श॒य॒न् । सोमा॑य । उ॒देहीत्यु॑त्-एहि॑ । इति॑ । सा । रोहि॑णी । पि॒ङ्गला । एक॑हाय॒नीत्येक॑-हा॒य॒नी । रू॒पम् । कृ॒त्वा । त्रय॑स्त्रिꣳश॒ते॒ति॒त्रय॑ः-त्रि॒ꣳश॒ता । च॒ । त्रि॒भिरिति॑त्रि-भिः । च॒ । श॒तैः । स॒ह । उ॒दैदित्यु॑त्-ऐत् । तस्मा॑त् । रोहि॑ण्या । पि॒ङ्गलया॑ । एक॑हाय॒न्येत्येक॑-हा॒य॒न्या । सोम॑म् । क्री॒णी॒या॒त् । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् । रोहि॑ण्या । पि॒ङ्गलया॑ । एक॑हाय॒न्येत्येक॑-हा॒य॒न्या । सोम॑म् । क्री॒णाति॑ । त्रय॑स्त्रिꣳश॒ते॒ति॒त्रय॑ः-त्रि॒ꣳश॒ता । च॒ । ए॒व । अ॒स्य॒ । त्रि॒भिरिति॑त्रि-भिः । च॒ । [२२] श॒तैः । सोमः॑ । क्री॒तः । भ॒व॒ति॒ । सु॒क्री॑ते॒ने॒ति॒सु-क्री॒ते॒न॒ । य॒ज

ते । ताम् । अप्स्वित्यप्-सु । प्रेति । अवेशयन्न् । इन्द्राय । उदेहीत्युत्-एहि । इति । सा । रोहिणी । लक्ष्मणा । पष्ठौही । वार्त्रघ्नीतिवार्त्र-घ्नी । रूपम् । कृत्वा । त्रयस्त्रिꣳशतेतित्रयः-त्रिꣳशता । च । त्रिभिरितित्रि-भिः । च । शतैः । सह । उदैदित्युत्-ऐत् । तस्मात् । रोहिणीम् । लक्ष्मणाम् । पष्ठौहीम् । वार्त्रघ्नीमितिवार्त्र-घ्नीम् । दद्यात् । यः । एवम् । विद्वान् । रोहिणीम् । लक्ष्मणाम् । पष्ठौहीम् । वार्त्रघ्नीमितिवार्त्र-घ्नीम् । ददाति । त्रयस्त्रिꣳशदितित्रयः-त्रिꣳशत् । च । एव । अस्य । त्रीणि । च । शतानि । सा । दत्ता । [२३] भवति । ताम् । अप्स्वित्यप्-सु । प्रेति । अवेशयन्न् । यमाय । उदेहीत्युत्-एहि । इति । सा । जरती । मूर्खा । तज्जघन्येतितत्-जघन्या । रूपम् । कृत्वा । त्रयस्त्रिꣳशतेतित्रयः-त्रिꣳशता । च । त्रिभिरितित्रि-भिः । च । शतैः । सह । उदैदित्युत्-ऐत् । तस्मात् । जरतीम् । मूर्खाम् । तज्जघन्यामितितत्-जघन्याम् । अनुस्तरणीमित्यनु-स्तरणीम् । कुर्वीत । यः । एवम् । विद्वान् । जरतीम् । मूर्खाम् । तज्जघन्यामितितत्-जघन्याम् । अनुस्तरणीमित्यनु-स्तरणीम् । कुरुते । त्रयस्त्रिꣳशदितित्रयः-त्रिꣳशत् । च । एव । अस्य । त्रीणि । च । शतानि । सा । अमुष्मिन्न् । लोके । भवति । वाक् । एव । सहस्रतमीतिसहस्र-तमी । तस्मात् । [२४] वरः । देयः । सा । हि । वरः । सहस्रम् । अस्य । सा । दत्ता । भवति । तस्मात् । वरः । न । प्रतिगृह्यइतिप्रति-गृह्यः । सा । हि । वरः । सहस्रम् । अस्य । प्रतिगृहीतमितिप्रति-गृहीतम् । भवति । इयम् । वरः । इति । ब्रूयात् । अथ । अन्याम् । ब्रूयात् । इयम् । मम । इति । तथा । अस्य । तत् । सहस्रम् । अप्रतिगृहीतमित्यप्रति-गृहीतम् । भवति । उभयतएनीत्युभयतः-एनी । स्यात् । तत् । आहुः । अन्यतएनीत्यन्यतः-एनी । स्यात् । सहस्रम् । परस्तात् । एतम् । इति । या । एव । वरः । [२५] कल्याणी । रूपसमृद्धेतिरूप-समृद्धा । सा । स्यात् । सा । हि । वरः । समृद्ध्याइतिसं-ऋद्ध्यै । ताम् । उत्तरेणेत्युत्-तरेण । आग्नीध्रमित्याग्निं-इध्रम् । पर्याणीयेतिपरि-आनीय । आहवनीयस्येत्या-हवनीयस्य । अन्ते । द्रोणकलशमितिद्रोण-कलशम् । अवेति । घ्रापयेत् । एति । जिघ्र । कलशम् । महि । उरुधारेत्युरु-धारा । पयस्वती । एति । त्वा । विशन्तु । इन्दवः ।

समुद्रम् । इव । सिन्धवः । सा । मा । सहस्रें । एतिं । भज । प्रजयेतिप्र-जयां । पशुभिरितिपशु-भिः । सह । पुनः । मा । एतिं । विशतात् । रयिः । इतिं । प्रज येतिप्र-जयां । एव । एनम् । पशुभिरितिपशु-भिः । रय्या । समिति । [२६] अ र्धयति । प्रजावानितिप्रजा-वान् । पशुमानितिपशु-मान् । रयिमानितिरयि-मान् । भवति । यः । एवम् । वेदं । तयां । सह । आग्नीध्रमित्याग्नि-इध्रम् । परेत्येतिपरा-इ त्यं । पुरस्तांत् । प्रतीच्यांम् । तिष्ठंन्त्याम् । जुहुयात् । उभा । जिग्यथुः । न । प रेतिं । जयेथेइतिं । न । परेतिं । जिग्ये । कतरः । चन । एनोः ॥ इन्द्रः । च । वि ष्णोइतिं । यत् । अपस्पृधेथाम् । त्रेधा । सहस्रम् । वीतिं । तत् । ऐरयेथाम् । इ तिं । त्रेधाविभक्तमितिंत्रेधा-विभक्तम् । वै । त्रिरात्रइतिंत्रि-रात्रे । सहस्रम् । साह स्रीम् । एव । एनाम् । करोति । सहस्रस्य । एव । एनाम् । मात्राम् । [२७] क रोति । रूपाणि । जुहोति । रूपैः । एव । एनाम् । समिति । अर्धयति । तस्याः । उपोत्थायेत्युंप-उत्थाय । कर्णम् । एतिं । जपेत् । इडें । रन्तें । अदिते । सरस्वति । प्रियें । प्रेयसि । महि । विश्रुतीतिवि-श्रुति । एतानि । ते । अघ्निये । नामानि । सुकृतमितिसु-कृतम् । मा । देवेषु । ब्रूतात् । इति । देवेभ्यः । एव । एनम् । ए ति । वेदयति । अन्विति । एनम् । देवाः । बुध्यन्ते ॥ [२८] एतदेतस्यांव्वींर्यं मस्यत्रिभिश्चंदत्तासंहस्रतमीतस्मांद्देववरस्सम्मात्रामेकान्नचत्वारिꣳशच्च ॥ ❀ ॥ ६ ॥

सहस्रतम्येतिसहस्र-तम्यां । वै । यजमानः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । एति । सा । एनम् । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । गमयति । सा । मा । सुव र्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । गमय । इतिं । आह । सुवर्गमितिसुवः-गम् । एव । एनम् । लोकम् । गमयति । सा । मा । ज्योतिष्मन्तम् । लोकम् । गमय । इतिं । आह । ज्योतिष्मन्तम् । एव । एनम् । लोकम् । गमयति । सा । मा । सर्वान् । पुण्यान् । लोकान् । गमय । इतिं । आह । सर्वान् । एव । एनम् । पुण्यान् । लो कान् । गमयति । सा । [२९] मा । प्रतिष्ठामितिप्रति-स्थाम् । गमय । प्रजयेतिप्र- जयां । पशुभिरितिपशु-भिः । सह । पुनः । मा । एतिं । विशतात् । रयिः । इतिं । प्रजयेतिप्र-जयां । एव । एनम् । पशुभिरितिपशु-भिः । रय्याम् । प्रतीति । स्थाप

य॒ते॒ । प्र॒जावा॒नि॒ति॑प्र॒जा-वा॒न् । प॒शु॒मानि॒ति॑प॒शु-मा॒न् । र॒यि॒मानि॒ति॑र॒यि-मा॒न् । भ॒व॒ति॒ । यः । ए॒वम् । वेद॑ । ताम् । अ॒ग्नी॒धइत्य॑ग्नि-इधे॑ । वा॒ । ब्र॒ह्मणे॑ । वा॒ । होत्रे॑ । वा॒ । उ॒द्गा॒त्रइत्यु॑त्-गा॒त्रे । वा॒ । अ॒ध्व॒र्यवे॑ । वा॒ । द॒द्या॒त् । स॒हस्र॑म् । अ॒स्य॒ । सा । द॒त्ता । भ॒व॒ति॒ । स॒हस्र॑म् । अ॒स्य॒ । प्रति॑गृहीत॒मिति॒प्रति॑-गृ॒ही॒त॒म् । भ॒व॒ति॒ । यः । ताम् । अवि॑द्वान् । [३०] प्र॒ति॒गृ॒ह्णा॒तीति॑प्रति-गृ॒ह्णाति॑ । ताम् । प्रतीति॑ । गृ॒ह्णी॒या॒त् । एका॑ । अ॒सि॒ । न । स॒हस्र॑म् । एका॑म् । त्वा॒ । भू॒ताम् । प्रतीति॑ । गृ॒ह्णा॒मि॒ । न । स॒हस्र॑म् । एका॑ । मा॒ । भू॒ता । एति॑ । वि॒श॒ । मा । स॒हस्र॑म् । इति॑ । एका॑म् । ए॒व । ए॒नाम् । भू॒ताम् । प्रतीति॑ । गृ॒ह्णा॒ति॒ । न । स॒हस्र॑म् । यः । ए॒वम् । वेद॑ । स्यो॒ना । अ॒सि॒ । सु॒प॒देति॑सु-सदा॑ । सु॒शेवेति॑सु-शेवा॑ । स्यो॒ना । मा॒ । एति॑ । वि॒श॒ । सु॒प॒देति॑सु-सदा॑ । मा॒ । एति॑ । वि॒श॒ । सु॒शेवेति॑सु-शेवा॑ । मा॒ । एति॑ । वि॒श॒ । [३१] इति॑ । आ॒ह॒ । स्यो॒ना । ए॒व । ए॒न॒म् । सु॒प॒देति॑सु-सदा॑ । सु॒शेवेति॑सु-शेवा॑ । भू॒ता । एति॑ । वि॒श॒ति॒ । न । ए॒न॒म् । हि॒न॒स्ति॒ । ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒नइति॑ब्रह्म-वा॒दिनः॑ । व॒द॒न्ति॒ । स॒हस्र॑म् । स॒ह॒स्र॒तमीति॑सहस्र-त॒मी । अ॒न्विति॑ । ए॒ती (३) । स॒ह॒स्र॒त॒मीमिति॑ सहस्र-त॒मीम् । स॒ह॒स्रा (३) म् । इति॑ । यत् । प्राचीम् । उ॒त्सृ॒जेदित्यु॑त् सृ॒जेत् । स॒हस्र॑म् । स॒ह॒स्र॒तमीति॑सहस्र-त॒मी । अ॒न्विति॑ । इ॒या॒त् । तत् । स॒हस्र॑म् । अ॒प्र॒ज्ञा॒त्र॒मित्य॑प्र-ज्ञा॒त्रम् । सु॒व॒र्गमिति॑सुवः-गम् । लो॒कम् । न । प्रेति॑ । जा॒नी॒या॒त् । प्र॒ती॒चीम् । उदिति॑ । सृ॒ज॒ति॒ । ताम् । स॒हस्र॑म् । अ॒न्विति॑ । प॒र्या॒व॒र्त॒त॒इति॒परि-आव॑र्तते । सा । प्र॒जा॒न॒तीति॑प्र-जा॒न॒ती । सु॒व॒र्गमिति॑सुवः-गम् । लो॒कम् । ए॒ति॒ । य॒जमा॑नम् । अ॒भि । उदिति॑ । सृ॒ज॒ति॒ । क्षि॒प्रे । स॒हस्र॑म् । प्रेति॑ । जा॒य॒ते॒ । उ॒त्त॒मेत्यु॑त्-त॒मा । नी॒यते॑ । प्र॒थ॒मा । दे॒वान् । ग॒च्छ॒ति॒ ॥ [३२] लो॒कान्ग॑मयति साऽवि॑द्वान्थ्सु॒शेवा॒माऽऽवि॑श॒यज॑मान॒न्द्वाद॑शच ॥ ❀ ❀ ॥ ७ ॥

अत्रिः । अ॒द॒दा॒त् । औ॒र्वाय॑ । प्र॒जामिति॑प्र-जाम् । पु॒त्रका॑मा॒येति॑पुत्र-का॒माय॒ । सः । रि॒रि॒चा॒नः । अ॒म॒न्य॒त॒ । नि॒र्वी॒र्य॑इति॒निः-वी॒र्यः॑ । शि॒थि॒लः । या॒तया॒मेति॑यात-या॒मा । सः । ए॒तम् । च॒तू॒रा॒त्रमिति॑चतुः-रा॒त्रम् । अ॒प॒श्य॒त् । तम् । एति॑ । अ॒ह॒र॒त् । तेन॑ । अ॒य॒ज॒त॒ । ततः॑ । वै । तस्य॑ । च॒त्वारः॑ । वी॒राः । एति॑ । अ॒-

जायन्ते । सुहोतेतिसु-होता । सूद्गातेतिसु-उद्गाता । स्वध्वर्युरितिसु-अध्वर्युः । सुसभेयइतिसु-सभेयः । यः । एवम् । विद्वान् । चतूरात्रेणेतिचतुः-रात्रेण । यजते । एति । अस्य । चत्वारः । वीराः । जायन्ते । सुहोतेतिसु-होता । सूद्गातेतिसु-उद्गाता । स्वध्वर्युरितिसु-अध्वर्युः । सुसभेयइतिसु-सभेयः । ये । चतुर्विꣳशाइतिचतुः-विꣳशाः । पवमानाः । ब्रह्मवर्चसमितिब्रह्म-वर्चसम् । तत् । [३३] ये । उद्यन्तइत्युत् यन्तः । स्तोमाः । श्रीः । सा । अत्रिम् । श्रद्धादेवमितिश्रद्धा-देवम् । यजमानम् । चत्वारि । वीर्याणि । न । उपेति । अनमन् । तेजः । इन्द्रियम् । ब्रह्मवर्चसमितिब्रह्म-वर्चसम् । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । सः । एतान् । चतुरः । चतुःस्तोमानितिचतुः-स्तोमान् । सोमान् । अपश्यत् । तान् । एति । अहरत् । तैः । अयजत । तेजः । एव । प्रथमेन । अवेति । अरुन्ध । इन्द्रियम् । द्वितीयेन । ब्रह्मवर्चसमितिब्रह्म-वर्चसम् । तृतीयेन । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । चतुर्थेन । यः । एवम् । विद्वान् । चतुरः । चतुःस्तोमानितिचतुः-स्तोमान् । सोमान् । आहरतीत्या-हरति । तैः । यजते । तेजः । एव । प्रथमेन । अवेति । रुन्धे । इन्द्रियम् । द्वितीयेन । ब्रह्मवर्चसमितिब्रह्म-वर्चसम् । तृतीयेन । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । चतुर्थेन । याम् । एव । अत्रिः । ऋद्धिम् । आर्ध्नोत् । ताम् । एव । यजमानः । ऋध्नोति ॥ [३४] तत्तेजएवाष्टादशच ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ ८ ॥

जमदग्निः । पुष्टिकामइतिपुष्टि कामः । चतूरात्रेणेतिचतुः रात्रेण । अयजत । सः । एतान् । पोषान् । अपुष्यत् । तस्मात् । पलितौ । जामदग्नियौ । न । समितीति । जानातेइति । एतान् । एव । पोषान् । पुष्यति । यः । एवम् । विद्वान् । चतूरात्रेणेतिचतुः-रात्रेण । यजते । पुरोडाशिन्यः । उपसदइत्युप-सदः । भवन्ति । पशवः । वै । पुरोडाशः । पशून् । एव । अवेति । रुन्धे । अन्नम् । वै । पुरोडाशः । अन्नम् । एव । अवेति । रुन्धे । अन्नादइत्यन्न-अदः । पशुमानितिपशु-मान् । भवति । यः । एवम् । विद्वान् । चतूरात्रेणेतिचतुः-रात्रेण । यजते ॥ [३५] जमदग्निरष्टाचत्वारिꣳशत् ॥ ❀ ❀ ❀ ॥ ९ ॥

सꣳवत्सरइतिसं-वत्सरः । वै । इदम् । एकः । आसीत् । सः । अकामयत ।

ऋतून् । सृजेय । इति । सः । एतम् । पञ्चरात्रमितिपञ्च-रात्रम् । अपश्यत् । तम् । एति । अहरत् । तेन । अयजत । ततः । वै । सः । ऋतून् । असृजत । यः । एवम् । विद्वान् । पञ्चरात्रेणेतिपञ्च-रात्रेण । यजते । प्रेति । एव । जायते । ते । ऋतवः । सृष्टाः । न । व्यावर्तन्तेतिवि-आवर्तन्त । ते । एतम् । पञ्चरात्रमितिपञ्च-रात्रम् । अपश्यन्न् । तम् । एति । अहरन्न् । तेन । अयजन्त । ततः । वै । ते । व्यावर्तन्तेतिवि-आवर्तन्त । [३६] यः । एवम् । विद्वान् । पञ्चरात्रेणेतिपञ्च-रात्रेण । यजते । वीति । पाप्मना । भ्रातृव्येण । एति । वर्तते । सार्वसेनिरितिसार्व-सेनिः । शौचेयः । अकामयत । पशुमानितिपशु-मान् । स्याम् । इति । सः । एतम् । पञ्चरात्रमितिपञ्च-रात्रम् । एति । अहरत् । तेन । अयजत । ततः । वै । सः । सहस्रम् । पशून् । प्रेति । आप्नोत् । यः । एवम् । विद्वान् । पञ्चरात्रेणेतिपञ्च-रात्रेण । यजते । प्रेति । सहस्रम् । पशून् । आप्नोति । बबरः । प्रावाहणिः । अकामयत । वाचः । प्रवदितेतिप्र-वदिता । स्याम् । इति । सः । एतम् । पञ्चरात्रमितिपञ्च-रात्रम् । एति । [३७] अहरत् । तेन । अयजत । ततः । वै । सः । वाचः । प्रवदितेतिप्र-वदिता । अभवत् । यः । एवम् । विद्वान् । पञ्चरात्रेणेतिपञ्च-रात्रेण । यजते । प्रवदितेतिप्र-वदिता । एव । वाचः । भवति । अथोइति । एनम् । वाचः । पतिः । इति । आहुः । अनाप्तः । चतूरात्रइतिचतुः-रात्रः । अतिरिक्तइत्यति-रिक्तः । षड्रात्रइतिषट्-रात्रः । अथ । वै । एषः । सम्प्रतीतिसं-प्रति । यज्ञः । यत् । पञ्चरात्रइतिपञ्च-रात्रः । यः । एवम् । विद्वान् । पञ्चरात्रेणेतिपञ्च-रात्रेण । यजते । सम्प्रतीतिसं-प्रति । एव । यज्ञेन । यजते । पञ्चरात्रइतिपञ्च-रात्रः । भवति । पञ्च । वै । ऋतवः । सँवत्सरइतिसं-वत्सरः । [३८] ऋतुषु । एव । सँवत्सरइतिसं-वत्सरे । प्रतीति । तिष्ठति । अथोइति । पञ्चाक्षरेतिपञ्च-अक्षरा । पङ्क्तिः । पाङ्क्तः । यज्ञः । यज्ञम् । एव । अवेति । रुन्धे । त्रिवृदितित्रि-वृत् । अग्निष्टोमइत्यग्नि-स्तोमः । भवति । तेजः । एव । अवेति । रुन्धे । पञ्चदशइतिपञ्च-दशः । भवति । इन्द्रियम् । एव । अवेति । रुन्धे । सप्तदशइतिसप्त-दशः । भवति । अन्नाद्यस्येत्यन्न-अद्यस्य । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । अथोइति । प्रेति । एव । तेन । जायते । प

त्रिवि॒ꣳ॒शइति॒पञ्च-वि॒ꣳ॒शः। अ॒ग्नि॒ष्टो॒मइत्य॒ग्नि-स्तो॒मः। भ॒व॒ति। प्र॒जाप॑ते॒रिति॒प्र॒जा-प॒ते॒ः। आप्त्यै॑। म॒हा॒व्र॒तव॒ानिति॒म॒हा॒व्र॒त-वा॒न्। अ॒न्ना॒द्य॑स्येत्य॒न्न-अ॒द्य॑स्य। अव॑रुध्या॒ इत्यव॑-रु॒ध्यै॒। वि॒श्वजि॒दिति॒विश्व-जि॒त्। स॒र्वपृ॑ष्ठ॒इति॒सर्व॑-पृ॒ष्ठः। अ॒ति॒रा॒त्रइत्य॑ति-रा॒त्रः। भ॒व॒ति॒। सर्व॑स्य। अ॒भिजि॑त्या॒इत्य॒भि-जि॒त्यै॒ ॥ [३९] तेव्यावर्तन्तप्रवादि ताय्यामिति॒सए॒तम्पंञ्चरा॒त्रमासंव्वँथ्सरो॒ऽभिजि॑त्यै ॥ ❀ ❀ [१०]

दे॒वस्य॑। त्वा॒। स॒वि॒तुः। प्र॒स॒वइति॒प्र-स॒वे। अ॒श्विनोः॑। बा॒हुभ्या॒मिति॒बा॒हु-भ्या॒म्। पू॒ष्णः। हस्ता॑भ्याम्। एति॑। द॒दे॒। इ॒माम्। अ॒गृ॒भ्ण॒न्न्। र॒श॒नाम्। ऋ॒तस्य॑। पूर्वे॑। आयु॑षि। वि॒दथे॑षु। क॒व्या ॥ तया॑। दे॒वाः। सु॒तम्। एति॑। ब॒भू॒वुः। ऋ॒तस्य॑। साम॑न्न्। स॒रम्। आ॒र॒पन्तीत्या॑-रप॑न्ती ॥ अ॒भि॒धाइत्य॑भि-धाः। अ॒सि॒। भुव॑नम्। अ॒सि॒। य॒न्ता। अ॒सि॒। ध॒र्ता। अ॒सि॒। सः। अ॒ग्निम्। वै॒श्वा॒न॒रम्। सप्र॑थसमिति॒स-प्र॒थ॒स॒म्। ग॒च्छ॒। स्वाहा॑कृत॒इति॒स्वाहा॑-कृ॒तः। पृ॒थि॒व्याम्। य॒न्ता। राट्। य॒न्ता। अ॒सि॒। यम॑नः। ध॒र्ता। अ॒सि॒। ध॒रुणः॑। कृ॒ष्यै। त्वा॒। क्षेमा॑य। त्वा॒। र॒य्यै। त्वा॒। पोषा॑य। त्वा॒। पृ॒थि॒व्यै। त्वा॒। अ॒न्तरि॑क्षाय। त्वा॒। दि॒वे। त्वा॒। स॒ते। त्वा॒। अस॑ते। त्वा॒। अ॒द्भ्यइत्य॒त्-भ्यः। त्वा॒। ओष॑धीभ्य॒इत्योष॑धि-भ्यः। त्वा॒। विश्वे॑भ्यः। त्वा॒। भू॒तेभ्यः॑ ॥ [४०] ध॒रुणः॑पञ्चवि॒ꣳ॒शतिश्च ॥ ❀ ॥११॥

वि॒भूरिति॒वि-भूः। मा॒त्रा। प्र॒भूरिति॒प्र-भूः। पि॒त्रा। अश्वः॑। अ॒सि॒। हयः॑। अ॒सि॒। अत्यः॑। अ॒सि॒। नरः॑। अ॒सि॒। अर्वा॑। अ॒सि॒। सप्तिः॑। अ॒सि॒। वा॒जी। अ॒सि॒। वृषा॑। अ॒सि॒। नृ॒मणा॒इति॒नृ-मनाः॑। अ॒सि॒। ययुः॑। नाम॑। अ॒सि॒। आ॒दि॒त्याना॑म्। पत्व॑। अ॒न्विति॑। इ॒हि॒। अ॒ग्नये॑। स्वाहा॑। स्वाहा॑। इ॒न्द्रा॒ग्निभ्या॒मिती॑न्द्रा॒ग्नि-भ्या॒म्। स्वाहा॑। प्र॒जाप॑तय॒इति॒प्र॒जा-प॒त॒ये। स्वाहा॑। विश्वे॑भ्यः। दे॒वेभ्यः॑। स्वाहा॑। सर्वा॑भ्यः। दे॒वता॑भ्यः। इ॒ह। धृतिः॑। स्वाहा॑। इ॒ह। वि॒धृ॒ति॒रिति॒वि-धृ॒तिः। स्वाहा॑। इ॒ह। रन्तिः॑। स्वाहा॑। इ॒ह। रम॑तिः। स्वाहा॑। भूः। अ॒सि॒। भु॒वे। त्वा॒। भव्या॑य। त्वा॒। भ॒वि॒ष्य॒ते। त्वा॒। विश्वे॑भ्यः। त्वा॒। भू॒तेभ्यः॑। देवाः॑। आ॒शा॒पा॒ला॒इत्याशा॑-पा॒लाः। ए॒तम्। दे॒वेभ्यः॑। अश्व॑म्। मेधा॑य। प्रोक्षि॑त॒मि॒ति॒ प्र-उ॒क्षि॒त॒म्। गो॒पा॒य॒त॒ ॥ [४१] रन्ति॒स्स्वाहा॒द्वावि॒ꣳ॒शतिश्च ॥ ❀ ॥१२॥

आयंनायेत्यां-अयंनाय । स्वाहां । प्रायणायेतिंप्र-अयंनाय । स्वाहां । उद्द्रा वायेत्युंत्-द्रावायं । स्वाहां । उद्दुंतायेत्युत्-द्रुताय । स्वाहां । शूकारायेतिंशू-कारा यं । स्वाहां । शूकृंतायेतिशू-कृताय । स्वाहां । पलायिताय । स्वाहां । आपलायि तायेत्यां-पलायिताय । स्वाहां । आवलंगतइत्यां-वलंगते । स्वाहां । परावलंगतइतिंप रा-वलंगते । स्वाहां । आयुतइत्यां-युते । स्वाहां । प्रयुतइतिंप्र-युते । स्वाहां । सर्वं स्मे । स्वाहां ॥ [४२] आयंनायोत्तंरमापलायितायपङ्क्तिं॰शतिः ॥ ❀ ॥१३॥

अग्नयें । स्वाहां । सोमाय । स्वाहां । वायवें । स्वाहां । अपाम् । मोदाय । स्वाहां । सवित्रे । स्वाहां । सरस्वत्यै । स्वाहां । इन्द्राय । स्वाहां । बृहस्पतये । स्वा हां । मित्राय । स्वाहां । वरुणाय । स्वाहां । सर्वस्मै । स्वाहां ॥ [४३] अग्नयें वा यवेऽपाम्मोदायेन्द्रायत्रयोविं॰शतिः ॥ ❀ ❀ ❀ ॥ १४ ॥

पृथिव्यै । स्वाहां । अन्तरिक्षाय । स्वाहां । दिवे । स्वाहां । सूर्याय । स्वाहां । चन्द्रमंसे । स्वाहां । नक्षत्रेभ्यः । स्वाहां । प्राच्यै । दिशे । स्वाहां । दक्षिणायै । दिशे । स्वाहां । प्रतीच्यै । दिशे । स्वाहां । उदीच्यै । दिशे । स्वाहां । ऊर्ध्वायै । दिशे । स्वाहां । दिग्भ्यइतिदिक्-भ्यः । स्वाहां । अवान्तरदिशाभ्यइत्यंवान्तर-दि शाभ्यः । स्वाहां । समाभ्यः । स्वाहां । शरद्भ्यइतिशरत्-भ्यः । स्वाहां । अहोरात्रे भ्यइत्यंहः-रात्रेभ्यः । स्वाहां । अर्धमासेभ्यइत्यर्ध-मासेभ्यः । स्वाहां । मासेभ्यः । स्वा हां । ऋतुभ्यइत्यृतु-भ्यः । स्वाहां । स॒ंव॒त्सरायेतिसं-वत्सराय । स्वाहां । सर्वस्मै । स्वाहां ॥ [४४] पृथिव्यै सूर्याय नक्षत्रेभ्यः प्राच्यैदिशेसप्तचंत्वारिं॰शत् ॥ १५ ॥

अग्नयें । स्वाहां । सोमाय । स्वाहां । सवित्रे । स्वाहां । सरस्वत्यै । स्वाहां । पूष्णे । स्वाहां । बृहस्पतये । स्वाहां । अपाम् । मोदाय । स्वाहां । वायवें । स्वा हां । मित्राय । स्वाहां । वरुणाय । स्वाहां । सर्वस्मै । स्वाहां ॥ [४५] अग्नयें सवि त्रे पूष्णेऽपाम्मोदाय वायवे त्रयोविं॰शतिः ॥ ❀ ❀ ॥ १६ ॥

पृथिव्यै । स्वाहां । अन्तरिक्षाय । स्वाहां । दिवे । स्वाहां । अग्नयें । स्वा हां । सोमाय । स्वाहां । सूर्याय । स्वाहां । चन्द्रमंसे । स्वाहां । अह्ने । स्वाहां । रात्रियै । स्वाहां । ऋजवें । स्वाहां । साधवें । स्वाहां । सुक्षित्यायइतिसु-क्षित्यै ।

स्वाहा । क्षुधे । स्वाहा । आशितिम्ने । स्वाहा । रोगाय । स्वाहा । हिमाय । स्वा
हा । शीताय । स्वाहा । आतपायेत्या-तपाय । स्वाहा । अरण्याय । स्वाहा । सुव
र्गायेतिसुवः-गाय । स्वाहा । लोकाय । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [४६] पृ
थिव्या अग्नयेऽह्नेचतुश्चत्वारिंशत् ॥ ❋ ❋ ❋ ॥ १७ ॥

भुवः । देवानाम् । कर्मणा । अपसा । ऋतस्य । पथ्या । असि । वसुभिरि
तिवसु-भिः । देवेभिः । देवतया । गायत्रेण । त्वा । छन्दसा । युनज्मि । वसन्तेन ।
त्वा । ऋतुना । हविषा । दीक्षयामि । रुद्रेभिः । देवेभिः । देवतया । त्रैष्टुभेन ।
त्वा । छन्दसा । युनज्मि । ग्रीष्मेण । त्वा । ऋतुना । हविषा । दीक्षयामि । आदि
त्येभिः । देवेभिः । देवतया । जागतेन । त्वा । छन्दसा । युनज्मि । वर्षाभिः ।
त्वा । ऋतुना । हविषा । दीक्षयामि । विश्वेभिः । देवेभिः । देवतया । आनुष्टुभेने
त्यानु स्तुभेन । त्वा । छन्दसा । युनज्मि । [४७] शरदा । त्वा । ऋतुना । ह
विषा । दीक्षयामि । अङ्गिरोभिरित्यङ्गिरः-भिः । देवेभिः । देवतया । पाङ्क्ते
न । त्वा । छन्दसा । युनज्मि । हेमन्तशिशिराभ्यामितिहेमन्त-शिशिराभ्याम् ।
त्वा । ऋतुना । हविषा । दीक्षयामि । एति । अहम् । दीक्षाम् । अरुहम् ।
ऋतस्य । पत्नीम् । गायत्रेण । छन्दसा । ब्रह्मणा । च । ऋतम् । सत्ये । अधाम् ।
सत्यम् । ऋते । अधाम् ॥ महीम् । उ । स्विति । सुत्रामाणमितिसु-त्रामाणम् ।
इह । धृतिः । स्वाहा । इह । विधृतिरितिवि-धृतिः । स्वाहा । इह । रन्तिः । स्वा
हा । इह । रमतिः । स्वाहा ॥ [४८] आनुष्टुभेनत्वाछन्दसायुनज्म्येकान्नपञ्चा
शच्च ॥ ❋ ❋ ❋ ❋ ❋ ॥ १८ ॥

ईङ्कारायेतीं-काराय । स्वाहा । ईङ्कृतायेतीं-कृताय । स्वाहा । क्रन्दते । स्वा
हा । अवक्रन्दतइत्यव-क्रन्दते । स्वाहा । प्रोथते । स्वाहा । प्रप्रोथतइतिप्र-प्रोथते ।
स्वाहा । गन्धाय । स्वाहा । घ्राताय । स्वाहा । प्राणायेतिप्र-अनाय । स्वाहा । व्या
नायेतिवि-अनाय । स्वाहा । अपानायेत्यप-अनाय । स्वाहा । सन्दीयमानायेतिसं-
दीयमानाय । स्वाहा । सन्दितायेतिसं-दिताय । स्वाहा । विचृत्यमानायेतिवि-चृ
त्यमानाय । स्वाहा । विचृत्तायेतिवि-चृत्ताय । स्वाहा । पलायिष्यमाणाय । स्वाहा ।

पलायिताय । स्वाहा । उपरꣳस्यतइत्युप-रꣳस्यते । स्वाहा । उपरतायेत्युप-रताय । स्वाहा । निवेक्ष्यतइतिनि-वेक्ष्यते । स्वाहा । निविशमानायेतिनि-विशमानाय । स्वाहा । निविष्टायेतिनि-विष्टाय । स्वाहा । निपत्स्यतइतिनि-सत्स्यते । स्वाहा । निषीदतइतिनि-सीदते । स्वाहा । निषण्णायेतिनि-सन्नाय । स्वाहा ॥ [४९] आसिष्यते । स्वाहा । आसीनाय । स्वाहा । आसिताय । स्वाहा । निपत्स्यतइतिनि-पत्स्यते । स्वाहा । निपद्यमानायेतिनि-पद्यमानाय । स्वाहा । निपन्नायेतिनि-पन्नाय । स्वाहा । शयिष्यते । स्वाहा । शयानाय । स्वाहा । शयिताय । स्वाहा । सम्मीलिष्यतइतिसं-मीलिष्यते । स्वाहा । सम्मीलतइतिसं-मीलते । स्वाहा । सम्मीलितायेतिसं-मीलिताय । स्वाहा । स्वप्स्यते । स्वाहा । स्वपते । स्वाहा । सुप्ताय । स्वाहा । प्रभोत्स्यतइतिप्र-भोत्स्यते । स्वाहा । प्रबुध्यमानायेतिप्र-बुध्यमानाय । स्वाहा । प्रबुद्धायेतिप्र-बुद्धाय । स्वाहा । जागरिष्यते । स्वाहा । जाग्रते । स्वाहा । जागरिताय । स्वाहा । शुश्रूषमाणाय । स्वाहा । शृण्वते । स्वाहा । श्रुताय । स्वाहा । वीक्षिष्यतइतिवि-ईक्षिष्यते । स्वाहा । [५०] वीक्षमाणायेतिवि-ईक्षमाणाय । स्वाहा । वीक्षितायेतिवि-ईक्षिताय । स्वाहा । सꣳहास्यतइतिसं-हास्यते । स्वाहा । सञ्जिहानायेतिसं-जिहानाय । स्वाहा । उज्जिहानायेत्युत्-जिहानाय । स्वाहा । विवर्त्स्यतइतिवि-वर्त्स्यते । स्वाहा । विवर्तमानायेतिवि-वर्तमानाय । स्वाहा । विवृत्तायेतिवि-वृत्ताय । स्वाहा । उत्थास्यतइत्युत्-स्थास्यते । स्वाहा । उत्तिष्ठतइत्युत्-तिष्ठते । स्वाहा । उत्थितायेत्युत्-स्थिताय । स्वाहा । विधविष्यतइतिवि-धविष्यते । स्वाहा । विधून्वानायेतिवि-धून्वानाय । स्वाहा । विधूतायेतिवि-धूताय । स्वाहा । उत्क्रꣳस्यतइत्युत्-क्रꣳस्यते । स्वाहा । उत्क्रामतइत्युत्-क्रामते । स्वाहा । उत्क्रान्तायेत्युत्-क्रान्ताय । स्वाहा । चङ्क्रमिष्यते । स्वाहा । चङ्क्रम्यमाणाय । स्वाहा । चङ्क्रमिताय । स्वाहा । कण्डूयिष्यते । स्वाहा । कण्डूयमानाय । स्वाहा । कण्डूयिताय । स्वाहा । निकषिष्यतइतिनि-कषिष्यते । स्वाहा । निकषमाणायेतिनि-कषमाणाय । स्वाहा । निकषितायेतिनि-कषिताय ।

स्वाहा । यत् । अत्ति । तस्मै । स्वाहा । यत् । पिबति । तस्मै । स्वाहा । यत् । मेहति । तस्मै । स्वाहा । यत् । शकृत् । करोति । तस्मै । स्वाहा । रेतसे । स्वाहा । प्रजाभ्यइतिप्र-जाभ्यः । स्वाहा । प्रजननायेतिप्र-जननाय । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [५१] निषण्णायस्वाहावीक्षिष्यतेस्वाहा निकषमाणायस्वाहा सप्तविꣳशतिश्च ॥ ॥१९॥

अग्नये । स्वाहा । वायवे । स्वाहा । सूर्याय । स्वाहा । ऋतम् । असि । ऋतस्य । ऋतम् । असि । सत्यम् । असि । सत्यस्य । सत्यम् । असि । ऋतस्य । पन्थाः । असि । देवानाम् । छाया । अमृतस्य । नाम । तत् । सत्यम् । यत् । त्वम् । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । असि । अधीति । यत् । अस्मिन्न् । वाजिनि । इव । शुभः । स्पर्द्धन्ते । दिवः । सूर्येण । विशः । अपः । वृणानः । पवते । कव्यन्न् । पशुम् । न । गोपाइतिगो-पाः । इर्यः । परिज्मेतिपरि-ज्मा ॥ [५२] अग्नये वायवे सूर्यायाष्टाचत्वारिꣳशत् ॥ ॥२०॥

प्रजननम्प्रातस्सवनेवै ब्रह्मवादिनस्सत्वा आङ्गिरसआपोवैसोमो वैसंहस्तम्याऽत्रिर्जमदग्निस्सꣳवथ्सरो देवस्यविभूरायनायाग्नयेपृथिव्या अग्नयेपृथिव्यैभुवईङ्कारायाग्नयेवायवेसूर्याय विꣳशतिः ॥२०॥ प्रजननमङ्गिरसस्सोमोवैप्रतिगृह्णातिविभूर्वीक्षमाणायद्विपञ्चाशत् ॥ [५२] प्रजननम्परिज्मा ॥ ❀ ❀ ❀

हरिः ओ (३) म् ॥

इति सप्तमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः ॥

सप्तमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः ॥

हरिः ओ (४) म् ॥

साध्याः । वै । देवाः । सुवर्गकामाइतिसुवर्ग-कामाः । एतम् । पड्रात्रमितिषड्-रात्रम् । अपश्यन्न् । तम् । एति । अहरन्न् । तेन । अयजन्त । ततः । वै ।

ते । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । आयन्न् । ये । एवम् । विद्वाꣳसः । षड्रात्रमितिषट्-रात्रम् । आसंते । सुवर्गमितिसुवः-गम् । एव । लोकम् । यन्ति । देवसत्रमितिदेव-सत्रम् । वै । षड्रात्रइतिषट्-रात्रः । प्रत्यक्षमितिप्रति-अक्षम् । हि । एतानि । पृष्ठानि । ये । एवम् । विद्वाꣳसः । षड्रात्रमितिषट्-रात्रम् । आसंते । साक्षादितिस-अक्षात् । एव । देवताः । अभ्यारोहन्तीत्यभि-आरोहन्ति । षड्रात्रइतिषट्-रात्रः । भवति । षट् । वै । ऋतवः । षट् । पृष्ठानि । [१] पृष्ठैः । एव । ऋतून् । अन्वारोहन्तीत्यनु-आरोहन्ति । ऋतुभिरित्यृतु-भिः । संवत्सरमितिसं-वत्सरम् । ते । संवत्सरइतिसं-वत्सरे । एव । प्रतीति । तिष्ठन्ति । बृहद्रथन्तराभ्यामितिबृहत् रथन्तराभ्याम् । यन्ति । इयम् । वाव । रथन्तरमितिरथं-तरम् । असौ । बृहत् । आभ्याम् । एव । यन्ति । अथोइति । अनयोः । एव । प्रतीति । तिष्ठन्ति । एतेइति । वै । यज्ञस्य । अञ्जसायनीइत्यञ्जसा-अयनी । स्रुतीइति । ताभ्याम् । एव । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । यन्ति । त्रिवृदितित्रि-वृत् । अग्निष्टोमइत्यग्नि-स्तोमः । भवति । तेजः । एव । अवेति । रुन्धते । पञ्चदशइतिपञ्च-दशः । भवति । इन्द्रियम् । एव । अवेति । रुन्धते । सप्तदशइतिसप्त-दशः । [२] भवति । अन्नाद्यस्येत्यन्न-अद्यस्य । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । अथोइति । प्रेति । एव । तेन । जायन्ते । एकविꣳशइत्येक-विꣳशः । भवति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । अथोइति । रुचम् । एव । आत्मन्न् । दधते । त्रिणवइतित्रि-नवः । भवति । विजित्याइतिवि-जित्यै । त्रयस्त्रिꣳशइतित्रयः-त्रिꣳशः । भवति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । सदोहविर्धानिनइतिसदः-हविर्धानिनः । एतेन । षड्रात्रेणेतिषट्-रात्रेण । यजेरन्न् । आश्वत्थीइति । हविर्धानमितिहविः-धानम् । च । आग्नीध्रमित्याग्नि-इध्रम् । च । भवतः । तत् । हि । सुवर्ग्यमितिसुवः-ग्यम् । चक्रीवतीइति । भवतः । सुवर्गस्येतिसुवः-गस्य । लोकस्य । समष्ट्याइतिसं-अष्ट्यै । उलूखलबुध्नइत्युलूखल-बुध्नः । यूपः । भवति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । प्राञ्चः । यान्ति । प्राङ् । इव । हि । सुवर्गइतिसुवः-गः । [३] लोकः । सरस्वत्या । यान्ति । एषः । वै । देवयानइतिदेव-यानः । पन्थाः । तम् । एव । अन्वारोहन्तीत्यनु आरोहन्ति । आक्रोशन्तइत्या-क्रोशन्तः । यान्ति । अवर्तिम् ।

एव । अन्यस्मिन्न् । प्रतिपज्येतिप्रति-सज्य । प्रतिष्ठामितिप्रति-स्थाम् । गच्छन्ति । यदा । दर्श । शतम् । कुर्वन्ति । अथ । एकम् । उत्थानमित्युत्-स्थानम् । शतायुरितिशत-आयुः । पुरुषः । शतेन्द्रियइतिशत-इन्द्रियः । आयुषि । एव । इन्द्रिये । प्रतीति । तिष्ठन्ति । यदा । शतम् । सहस्रम् । कुर्वन्ति । अथ । एकम् । उत्थानमित्युत्-स्थानम् । सहस्रसम्मितइतिसहस्र-सम्मितः । वै । असौ । लोकः । अमुम् । एव । लोकम् । अभीति । जयन्ति । यदा । एषाम् । प्रमीयेतेतिप्र-मीयेत । यदा । वा । जीयेरन्न् । अथ । एकम् । उत्थानमित्युत्-स्थानम् । तत् । हि । तीर्थम् ॥ [४] पृष्ठानिसप्तदशस्संवर्गोजयन्तियदेकादशच ॥ ❀ ❀ ॥१॥

कुसुरुबिन्दः । औद्दालकिरित्यौत्-दालकिः । अकामयत । पशुमानितिपशु-मान् । स्याम् । इति । सः । एतम् । सप्तरात्रमितिसप्त-रात्रम् । एति । अहरत् । तेन । अयजत । तेन । वै । सः । यावन्तः । ग्राम्याः । पशवः । तान् । अवेति । अरुन्ध । यः । एवम् । विद्वान् । सप्तरात्रेणेतिसप्त-रात्रेण । यजते । यावन्तः । एव । ग्राम्याः । पशवः । तान् । एव । अवेति । रुन्धे । सप्तरात्रइतिसप्त-रात्रः । भवति । सप्त । ग्राम्याः । पशवः । सप्त । आरण्याः । सप्त । छन्दाꣳसि । उभयस्य । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । त्रिवृदितित्रि-वृत् । अग्निष्टोमइत्यग्नि-स्तोमः । भवति । तेजः । [५] एव । अवेति । रुन्धे । पञ्चदशइतिपञ्च-दशः । भवति । इन्द्रियम् । एव । अवेति । रुन्धे । सप्तदशइतिसप्त-दशः । भवति । अन्नाद्यस्येत्यन्न-अद्यस्य । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । अथोइति । प्रेति । एव । तेन । जायते । एकविꣳशइत्येक-विꣳशः । भवति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । अथोइति । रुचम् । एव । आत्मन्न् । धत्ते । त्रिणवइतित्रि-नवः । भवति । विजित्याइतिवि-जित्यै । पञ्चविꣳशइतिपञ्च-विꣳशः । अग्निष्टोमइत्यग्नि-स्तोमः । भवति । प्रजापतेरितिप्रजा-पतेः । आप्त्यै । महाव्रतवानितिमहाव्रत-वान् । अन्नाद्यस्येत्यन्न-अद्यस्य । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । विश्वजिदितिविश्व-जित् । सर्वपृष्ठइतिसर्व-पृष्ठः । अतिरात्रइत्यति-रात्रः । भवति । सर्वस्य । अभिजित्याइत्यभि-जित्यै । यत् । प्रत्यक्षमितिप्रति-अक्षम् । पूर्वेषु । अहस्स्वित्यहः-सु । पृष्ठानि । उपेयुरित्युप-इयुः । प्रत्यक्षमितिप्रति-अक्षम् । [६] वि

श्वजितीतिविश्व-जितिं । यथां । दुग्धाम् । उपसीदतीत्युंप-सीदंति । एवम् । उत्त मभित्युंत्-तमम् । अहंः । स्यात् । न । एकरात्रइत्येक-रात्रः । चन । स्यात् । बृहद्र थन्तरेइतिंबृहत्-रथन्तरे । पूर्वेषु । अहुस्स्वित्यहंः सु । उपेतिं । यन्ति । इयम् । वाव । रथन्तरमितिरथं-तरम् । असौ । बृहत् । आभ्याम् । एव । न । यन्ति । अथोइतिं । अनयोः । एव । प्रतीतिं । तिष्ठन्ति । यत् । प्रत्यक्षमितिंप्रति-अक्षम् । विश्वजि तीतिंविश्व-जितिं । पृष्ठानि । उपयन्तीत्युंप-यन्तिं । यथां । प्रत्ताम् । दुहे । तादृक् । एव । तत् ॥ [७] तेजंउपेयुःप्रत्यक्षन्द्विचंत्वारिꣳशच्च ॥ ❀ ❀ ॥२॥

बृहस्पतिः । अकामयत । ब्रह्मवर्चसीतिंब्रह्म-वर्चसी । स्याम् । इतिं । सः । एतम् । अष्टरात्रमित्यंष्ट-रात्रम् । अपश्यत् । तम् । एतिं । अहरत् । तेनं । अयज त । ततः । वै । सः । ब्रह्मवर्चसीतिंब्रह्म-वर्चसी । अभवत् । यः । एवम् । विद्वान् । अष्टरात्रेणेत्यंष्ट-रात्रेणं । यजंते । ब्रह्मवर्चसीतिंब्रह्म-वर्चसी । एव । भवति । अष्टरात्र इत्यंष्ट-रात्रः । भवति । अष्टाक्षरेत्यष्टा-अक्षरा । गायत्री । गायत्री । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म-वर्चसम् । गायत्रिया । एव । ब्रह्मवर्चसमितिंब्रह्म-वर्चसम् । अवेतिं । रुन्धे । अष्टरात्रइत्यंष्ट-रात्रः । भवति । चतंस्रः । वै । दिशः । चतंस्रः । अवान्तरदिशाइत्यं वान्तर-दिशाः । दिग्भ्यइतिंदिक्-भ्यः । एव । ब्रह्मवर्चसमितिंब्रह्म वर्चसम् । अवे तिं । रुन्धे [८] त्रिवृदितिंत्रि-वृत् । अग्निष्टोमइत्यंग्नि-स्तोमः । भवति । तेजंः । ए व । अवेतिं । रुन्धे । पञ्चदशइतिंपञ्च-दशः । भवति । इन्द्रियम् । एव । अवेतिं । रुन्धे । सप्तदशइतिंसप्त-दशः । भवति । अन्नाद्यस्येत्यंन्न-अद्यंस्य । अवंरुध्याइत्यवं-रुध्यै । अथोइतिं । प्रेतिं । एव । तेनं । जायते । एकविꣳशइत्येकं-विꣳशः । भव ति । प्रतिंष्ठित्याइतिप्रतिं-स्थित्यै । अथोइतिं । रुक्मम् । एव । आत्मन्न् । धत्ते । त्रि णवइतिंत्रि-नवः । भवति । विजित्याइतिवि-जित्यै । त्रयस्त्रिꣳशइतिंत्रयः-त्रिꣳशः । भवति । प्रतिंष्ठित्याइतिप्रतिं स्थित्यै । पञ्चविꣳशइतिंपञ्च-विꣳशः । अग्निष्टोमइत्यंग्नि-स्तोमः । भवति । प्रजापंतेरितिंप्रजा-पतेः । आप्त्यै । महाव्रतवानितिंमहाव्रत-वान् । अन्नाद्यस्येत्यंन्न-अद्यंस्य । अवंरुध्याइत्यवं-रुध्यै । विश्वजिदितिंविश्व-जित् । सर्वंपृष्ठइतिसर्वं-पृष्ठः । अतिरात्रइत्यंति-रात्रः । भवति । सर्वंस्य । अभिजित्याइत्य

भि-जित्यै ॥ [९] दिग्भ्यएवब्रह्मवर्चसमवरुन्धेऽभिजित्यै ॥ ❀ ❀ ॥३॥

प्रजापतिरितिप्रजा पतिः । प्रजाइतिप्र-जाः । असृजत । ताः । सृष्टाः । क्षुधम् । नीतिं । आयन्न् । सः । एतम् । नवरात्रमितिनव-रात्रम् । अपश्यत् । तम् । एतिं । अहरत् । तेनं । अयजत । ततः । वै । प्रजाभ्यइतिप्र-जाभ्यः । अकल्पत । यर् हिं । प्रजाइतिप्र-जाः । क्षुधम् । निगच्छेयुरितिनि-गच्छेयुः । तर् हिं । नवरात्रेणेतिनव-रात्रेणं । यजेत । इमे । हि । वै । एतासाम् । लोकाः । अक्लृप्ताः । अथं । एताः । क्षुधम् । नीतिं । गच्छन्ति । इमान् । एव । आभ्यः । लोकान् । कल्पयति । तान् । कल्पमानान् । प्रजाभ्यइतिप्र-जाभ्यः । अन्विति । कल्पते । कल्पन्ते । [१०] अस्मै । इमे । लोकाः । ऊर्जम् । प्रजास्वितिप्र-जासु । दधाति । त्रिरात्रेणेतित्रि-रात्रेणं । एव । इमम् । लोकम् । कल्पयति । त्रिरात्रेणेतित्रि-रात्रेणं । अन्तरिक्षम् । त्रिरात्रेणेतित्रि-रात्रेणं । अमुम् । लोकम् । यथां । गुणे । गुणम् । अन्वस्यतीत्यनु-अस्यति । एवम् । एव । तत् । लोके । लोकम् । अन्विति । अस्यति । धृत्यै । अशिथिलम्भावायेत्यशिथिलं-भावाय । ज्योतिः । गौः । आयुः । इतिं । ज्ञाताः । स्तोमाः । भवन्ति । इयम् । वाव । ज्योतिः । अन्तरिक्षम् । गौः । असौ । आयुः । एषु । एव । लोकेषु । प्रतीतिं । तिष्ठन्ति । ज्ञात्रम् । प्रजानामितिप्र-जानाम् । [११] गच्छति । नवरात्रइतिनव-रात्रः । भवति । अभिपूर्वमित्यभि-पूर्वम् । एव । अस्मिन्न् । तेजः । दधाति । यः । ज्योगामयावीतिज्योक्-आमयावी । स्यात् । सः । नवरात्रेणेतिनव-रात्रेणं । यजेत । प्राणाइतिप्र-अनाः । हि । वै । एतस्य । अधृताः । अथ । एतस्य । ज्योक् । आमयति । प्राणानितिप्र-अनान् । एव । अस्मिन्न् । दाधार । उत । यदिं । इतासुरितीत-असुः । भवति । जीवति । एव ॥ [१२] कल्पन्तेप्रजानान्त्रयस्त्रिंशच्च ॥ ❀ ❀ ॥४॥

प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । अकामयत । प्रेतिं । जायेय । इतिं । सः । एतम् । दशहोतारमितिदश-होतारम् । अपश्यत् । तम् । अजुहोत् । तेनं । दशरात्रमितिदश-रात्रम् । असृजत । तेनं । दशरात्रेणेतिदश-रात्रेणं । प्रेतिं । अजायत । दशरात्रायेतिदश-रात्राय । दीक्षिष्यमाणः । दशहोतारमितिदश-होतारम् । जुहु

यात् । दर्शहोत्रेतिदर्श-होत्रा । एव । दशरात्रमितिदश-रात्रम् । सृजते । तेन । दशरात्रेणेतिदश-रात्रेण । प्रेति । जायते । वैराजः । वै । एषः । यज्ञः । यत् । दशरात्रइतिदश-रात्रः । यः । एवम् । विद्वान् । दशरात्रेणेतिदश-रात्रेण । यजते । विराजमितिवि-राजम् । एव । गच्छति । प्राजापत्यइतिप्राजा-पत्यः । वै । एषः । यज्ञः । यत् । दशरात्रइतिदश-रात्रः । [१३] यः । एवम् । विद्वान् । दशरात्रेणेतिदश-रात्रेण । यजते । प्रेति । एव । जायते । इन्द्रः । वै । सदृङ्ङितिस-दृङ् । देवताभिः । आसीत् । सः । न । व्यावृतमितिवि-आवृतम् । अगच्छत् । सः । प्रजापतिमितिप्रजा-पतिम् । उपेति । अधावत् । तस्मै । एतम् । दशरात्रमितिदश-रात्रम् । प्रेति । अयच्छत् । तम् । एति । अहरत् । तेन । अयजत । ततः । वै । सः । अन्याभिः । देवताभिः । व्यावृतमितिवि-आवृतम् । अगच्छत् । यः । एवम् । विद्वान् । दशरात्रेणेतिदश-रात्रेण । यजते । व्यावृतमितिवि-आवृतम् । एव । पाप्मना । भ्रातृव्येण । गच्छति । त्रिककुदितित्रि-ककुत् । वै । [१४] एषः । यज्ञः । यत् । दशरात्रइतिदश-रात्रः । ककुत् । पञ्चदशइतिपञ्च-दशः । ककुत् । एकविꣳशइत्येक-विꣳशः । ककुत् । त्रयस्त्रिꣳशइतित्रयः-त्रिꣳशः । यः । एवम् । विद्वान् । दशरात्रेणेतिदश-रात्रेण । यजते । त्रिककुदितित्रि-ककुत् । एव । समानानाम् । भवति । यजमानः । पञ्चदशइतिपञ्च-दशः । यजमानः । एकविꣳशइत्येक-विꣳशः । यजमानः । त्रयस्त्रिꣳशइतित्रयः-त्रिꣳशः । पुरः । इतराः । अभिचर्यमाणइत्यभि-चर्यमाणः । दशरात्रेणेतिदश-रात्रेण । यजेत । देवपुराइतिदेव-पुराः । एव । परीति । ऊहते । तस्य । न । कुतः । चन । उपाव्याधइत्युप-आव्याधः । भवति । न । एनम् । अभिचरन्नित्यभि-चरन् । स्तृणुते । देवासुराइतिदेव-असुराः । संयत्ताइतिसं-यत्ताः । आसन् । ते । देवाः । एताः । [१५] देवपुराइतिदेव-पुराः । अपश्यन् । यत् । दशरात्रइतिदश-रात्रः । ताः । परीति । औहन्त । तेषाम् । न । कुतः । चन । उपाव्याधइत्युप-आव्याधः । अभवत् । ततः । देवाः । अभवन् । परेति । असुराः । यः । भ्रातृव्यवानितिभ्रातृव्य-वान् । स्यात् । सः । दशरात्रेणेतिदश-रात्रेण । यजेत । देवपुराइतिदेव-पुराः । एव । परीति । ऊहते । तस्य । न । कुतः ।

च न । उपाव्याधइत्युप-आव्याधः । भवति । भवति । आत्मना । परेति । अस्य । भ्रातृव्यः । भवति । स्तोमः । स्तोमस्य । उपस्तिः । भवति । भ्रातृव्यम् । एव । उपस्तिम् । कुरुते । जामि । वै । [१६] एतत् । कुर्वन्ति । यत् । ज्यायाꣳसम् । स्तोमम् । उपेत्येत्युप-इत्य । कनीयाꣳसम् । उपयन्तीत्युप-यन्ति । यत् । अग्निष्टोमसामानीत्यग्निष्टोम-सामानि । अवस्तात् । च । परस्तात् । च । भवन्ति । अजामित्वायेत्यजामि-त्वाय । त्रिवृदिति त्रि-वृत् । अग्निष्टोमइत्यग्नि-स्तोमः । अग्निष्टुदित्यग्नि-स्तुत् । आग्नेयीषु । भवति । तेजः । एव । अवेति । रुन्धे । पञ्चदशइतिपञ्च-दशः । उक्थ्यः । ऐन्द्रीषु । इन्द्रियम् । एव । अवेति । रुन्धे । त्रिवृदिति त्रि-वृत् । अग्निष्टोमइत्यग्नि-स्तोमः । वैश्वदेवीष्विति वैश्व-देवीषु । पुष्टिम् । एव । अवेति । रुन्धे । सप्तदशइतिसप्त-दशः । अग्निष्टोमइत्यग्नि-स्तोमः । प्राजापत्यास्विति प्राजा-पत्यासु । तीव्रसोमइतितीव्र सोमः । अन्नाद्यस्येत्यन्न-अद्यस्य । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । अथोइति । प्रेति । एव । तेन । जायते । [१७] एकविꣳशइत्येक-विꣳशः । उक्थ्यः । सौरीषु । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । अथोइति । रुचम् । एव । आत्मन्न् । धत्ते । सप्तदशइतिसप्त-दशः । अग्निष्टोमइत्यग्नि-स्तोमः । प्राजापत्यास्विति प्राजा-पत्यासु । उपहव्यइत्युप-हव्यः । उपहवमित्युप-हवम् । एव । गच्छति । त्रिणवाविति त्रि-नवौ । अग्निष्टोमावित्यग्नि-स्तोमौ । अभितः । ऐन्द्रीषु । विजित्याइतिवि-जित्यै । त्रयस्त्रिꣳशाइतित्रयः-त्रिꣳशः । उक्थ्यः । वैश्वदेवीष्विति वैश्व-देवीषु । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । विश्वजिदितिविश्व-जित् । सर्वपृष्ठइतिसर्व-पृष्ठः । अतिरात्रइत्यति-रात्रः । भवति । सर्वस्य । अभिजित्याइत्यभि-जित्यै ॥ [१८] प्राजापत्योवाएष यज्ञोयद्द्शरात्रस्त्रिककुद्वाएतावे जायत एकत्रिꣳशच ॥ ❀ ❀ ॥ ५ ॥

ऋतवः । वै । प्रजाकामाइतिप्रजा-कामाः । प्रजामितिप्र-जाम् । न । अविन्दन्त । ते । अकामयन्त । प्रजामितिप्र जाम् । सृजेमहि । प्रजामितिप्र-जाम् । अवेति । रुन्धीमहि । प्रजामितिप्र-जाम् । विन्देमहि । प्रजावन्तइतिप्रजा-वन्तः । स्याम । इति । ते । एतम् । एकादशरात्रमित्येकादश-रात्रम् । अपश्यन्न् । तम् । एति । अहरन्न् । तेन । अयजन्त । ततः । वै । ते । प्रजामितिप्र-जाम् । असृजन्त ।

प्रजामितिप्र-जाम् । अवेति । अरुन्धत । प्रजामितिप्र-जाम् । अविन्दन्त । प्रजावन्तइतिप्रजा-वन्तः । अभवन्न् । ते । ऋतवः । अभवन्न् । तत् । आर्तवानाम् । आर्तवत्वमित्यार्तव-त्वम् । ऋतूनाम् । वै । एते । पुत्राः । तस्मात् । [१९] आर्तवाः । उच्यन्ते । ये । एवम् । विद्वाꣳसः । एकादशरात्रमित्येकादश-रात्रम् । आसते । प्रजामितिप्र-जाम् । एव । सृजन्ते । प्रजामितिप्र-जाम् । अवेति । रुन्धते । प्रजामितिप्र-जाम् । विन्दन्ते । प्रजावन्तइतिप्रजा-वन्तः । भवन्ति । ज्योतिः । अतिरात्रइत्यति-रात्रः । भवति । ज्योतिः । एव । पुरस्तात् । दधते । सुवर्गस्येतिसुवः-गस्य । लोकस्य । अनुख्यात्याइत्यनु-ख्यात्यै । पृष्ठ्यः । षडहइतिषट् - अहः । भवति । षट् । वै । ऋतवः । षट् । पृष्ठानि । पृष्ठैः । एव । ऋतून् । अन्वारोहन्तीत्यनु-आरोहन्ति । ऋतुभिरित्यृतु-भिः । सꣳवत्सरमितिसं-वत्सरम् । ते । सꣳवत्सरइतिसं-वत्सरे । एव । प्रतीति । तिष्ठन्ति । चतुर्विꣳशइतिचतुः-विꣳशः । भवति । चतुर्विꣳशत्यक्षरेतिचतुर्विꣳशति-अक्षरा । गायत्री । [२०] गायत्रम् । ब्रह्मवर्चसमितिब्रह्म-वर्चसम् । गायत्रियाम् । एव । ब्रह्मवर्चसइतिब्रह्म-वर्चसे । प्रतीति । तिष्ठन्ति । चतुश्चत्वारिꣳशइतिचतुः-चत्वारिꣳशः । भवति । चतुश्चत्वारिꣳशदक्षरेतिचतुश्चत्वारिꣳशत्-अक्षरा । त्रिष्टुक् । इन्द्रियम् । त्रिष्टुप् । त्रिष्टुभि । एव । इन्द्रिये । प्रतीति । तिष्ठन्ति । अष्टाचत्वारिꣳशइत्यष्टा-चत्वारिꣳशः । भवति । अष्टाचत्वारिꣳशदक्षरेत्यष्टाचत्वारिꣳशत्-अक्षरा । जगती । जागताः । पशवः । जगत्याम् । एव । पशुषु । प्रतीति । तिष्ठन्ति । एकादशरात्रइत्येकादश-रात्रः । भवति । पञ्च । वै । ऋतवः । आर्तवाः । पञ्च । ऋतुषु । एव । आर्तवेषु । सꣳवत्सरइतिसं-वत्सरे । प्रतिष्ठायेतिप्रति-स्थाय । प्रजामितिप्र-जाम् । अवेति । रुन्धते । अतिरात्रावित्यति-रात्रौ । अभितः । भवतः । प्रजायाइतिप्र-जायै । परिगृहीत्याइतिपरि-गृहीत्यै ॥ [२१] तस्माद्गायत्र्येकान्नपञ्चाशच्च ॥ ❀ ॥ ६ ॥

ऐन्द्रवायवाग्रानित्यैन्द्रवायव-अग्रान् । गृह्णीयात् । यः । कामयेत । यथापूर्वमितियथा-पूर्वम् । प्रजाइतिप्र-जाः । कल्पेरन्न् । इति । यज्ञस्य । वै । क्लृप्तिम् । अन्विति । प्रजाइतिप्र-जाः । कल्पन्ते । यज्ञस्य । अक्लृप्तिम् । अन्विति । न । कल्पन्ते । यथापूर्वमितियथा-पूर्वम् । एव । प्रजाइतिप्र-जाः । कल्पयति । न । ज्यायाꣳसम् ।

कनीयान् । अतीति । क्रामति । ऐन्द्रवायवाग्रानित्यैन्द्रवायव-अग्रान् । गृह्णीयात् । आमयाविनः । प्राणेनेतिप्र-अनेन । वै । एषः । वीति । ऋध्यते । यस्य । आमयति । प्राणइतिप्र-अनः । ऐन्द्रवायवइत्यैन्द्र-वायवः । प्राणेनेतिप्र-अनेन । एव । एनम् । समिति । अर्धयति । मैत्रावरुणाग्रानितिमैत्रावरुण-अग्रान् । गृह्णीरन्न् । येषाम् । दीक्षितानाम् । प्रमीयेतेतिप्र-मीयेत । [२२] प्राणापानाभ्यामितिप्राण-अपानाभ्याम् । वै । एते । वीति । ऋध्यन्ते । येषाम् । दीक्षितानाम् । प्रमीयतइतिप्र-मीयते । प्राणापानावितिप्राण-अपानौ । मित्रावरुणावितिमित्रा-वरुणौ । प्राणापानावितिप्राण-अपानौ । एव । मुखतः । परीति । हरन्ते । आश्विनाग्रानित्याश्विन-अग्रान् । गृह्णीत । आनुजावरइत्यानु-जावरः । अश्विनौ । वै । देवानाम् । आनुजावरावित्यानु-जावरौ । पश्चा । इव । अग्रम् । परीति । एताम् । अश्विनौ । एतस्य । देवता । यः । आनुजावरइत्यानु-जावरः । तौ । एव । एनम् । अग्रम् । परीति । नयतः । शुक्राग्रानितिशुक्र-अग्रान् । गृह्णीत । गतश्रीरितिगत-श्रीः । प्रतिष्ठाकामइतिप्रतिष्ठा-कामः । असौ । वै । आदित्यः । शुक्रः । एषः । अन्तः । अन्तम् । मनुष्यः । [२३] श्रियै । गत्वा । नीति । वर्तते । अन्तात् । एव । अन्तम् । एति । रभते । न । ततः । पापीयान् । भवति । मन्थ्यग्रानितिमन्थि-अग्रान् । गृह्णीत । अभिचरन्नित्यभि-चरन्न् । आर्तपात्रमित्यार्त-पात्रम् । वै । एतत् । यत् । मन्थिपात्रमितिमन्थि-पात्रम् । मृत्युना । एव । एनम् । ग्राहयति । ताजक् । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । आग्रयणाग्रानित्याग्रयण-अग्रान् । गृह्णीत । यस्य । पिता । पितामहः । पुण्यः । स्यात् । अथ । तत् । न । प्राप्नुयादितिप्र-आप्नुयात् । वाचा । वै । एषः । इन्द्रियेण । वीति । ऋध्यते । यस्य । पिता । पितामहः । पुण्यः । [२४] भवति । अथ । तत् । न । प्राप्नोतीतिप्र-आप्नोति । उरः । इव । एतत् । यज्ञस्य । वाक् । इव । यत् । आग्रयणः । वाचा । एव । एनम् । इन्द्रियेण । समिति । अर्धयति । न । ततः । पापीयान् । भवति । उक्थ्याग्रानित्युक्थ्य-अग्रान् । गृह्णीत । अभिचर्यमाणइत्यभि-चर्यमाणः ।

सर्वेषाम् । वै । एतत् । पात्राणाम् । इन्द्रियम् । यत् । उक्थ्यपात्रमित्युक्थ्य-पा त्रम् । सर्वेण । एव । एनम् । इन्द्रियेण । अति । प्रेति । युङ्क्ते । सरस्वति । अ भीति । नः । नेषि । वस्यः । इति । पुरोरुचमितिपुरः-रुचम् । कुर्यात् । वाक् । वै । [२५] सरस्वती । वाचा । एव । एनम् । अति । प्रेति । युङ्क्ते । मा । त्वत् । क्षेत्राणि । अरणानि । गन्म । इति । आह । मृत्योः । वै । क्षेत्राणि । अरणानि । तेन । एव । मृत्योः । क्षेत्राणि । न । गच्छति । पूर्णान् । ग्रहान् । गृह्णीयात् । आमयाविनः । प्राणानितिप्र-अनान् । वै । एतस्य । शुक् । ऋच्छति । यस्य । आमयति । प्राणाइतिप्र-अनाः । ग्रहाः । प्राणानितिप्र-अनान् । एव । अस्य । शुचः । मुञ्चति । उत । यदि । इतासुरितीत-असुः । भवति । जीवति । एव । पू र्णान् । ग्रहान् । गृह्णीयात् । यर्हि । पर्जन्यः । न । वर्षेत् । प्राणानितिप्र-अ नान् । वै । एतर्हि । प्रजानामितिप्र-जानाम् । शुक् । ऋच्छति । यर्हि । पर्ज न्यः । न । वर्षति । प्राणाइतिप्र-अनाः । ग्रहाः । प्राणानितिप्र-अनान् । एव । प्रजानामितिप्र-जानाम् । शुचः । मुञ्चति । ताजक् । प्रेति । वर्षति ॥ [२६] प्र मीयेत मनुष्यं ऋध्यते यस्य पितापितामहः पुण्योवाग्वाएव पूर्णान्ग्रहान्पञ्चवि९ शतिश्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ ७ ॥

गायत्रः । वै । ऐन्द्रवायवइत्यैन्द्र-वायवः । गायत्रम् । प्रायणीयमितिप्र-अय नीयम् । अहः । तस्मात् । प्रायणीयइतिप्र-अयनीये । अहन्न् । ऐन्द्रवायवइत्यैन्द्र-वायवः । गृह्यते । स्वे । एव । एनम् । आयतनइत्या-यतने । गृह्णाति । त्रैष्टुभः । वै । शुक्रः । त्रैष्टुभम् । द्वितीयम् । अहः । तस्मात् । द्वितीये । अहन्न् । शुक्रः । गृह्यते । स्वे । एव । एनम् । आयतनइत्या-यतने । गृह्णाति । जागतः । वै । आ ग्रयणः । जागतम् । तृतीयम् । अहः । तस्मात् । तृतीये । अहन्न् । आग्रयणः । गृह्यते । स्वे । एव । एनम् । आयतनइत्या-यतने । गृह्णाति । एतत् । वै । [२७] यज्ञम् । आपत् । यत् । छन्दा९सि । आप्नोति । यत् । आग्रयणः । श्वः । गृह्य ते । यत्र । एव । यज्ञम् । अदृशन्न् । ततः । एव । एनम् । पुनः । प्रेति । यु

ङ्क्ते । जगन्मुखइतिजगत्-मुखः । वै । द्वितीयः । त्रिरात्रइतित्रि-रात्रः । जागतः । आग्रयणः । यत् । चतुर्थे । अहन्न् । आग्रयणः । गृह्यते । स्वे । एव । एनम् । आयतनइत्या-यतने । गृह्णाति । अथोइति । स्वम् । एव । छन्दः । अन्विति । पर्यावर्तन्तइतिपरि-आवर्तन्ते । राथन्तरइतिराथं-तरः । वै । ऐन्द्रवायवइत्यैन्द्र-वायवः । राथन्तरमितिराथं-तरम् । पञ्चमम् । अहः । तस्मात् । पञ्चमे । अहन्न् । [२८] ऐन्द्रवायवइत्यैन्द्र-वायवः । गृह्यते । स्वे । एव । एनम् । आयतनइत्या-यतने । गृह्णाति । बार्हतः । वै । शुक्रः । बार्हतम् । षष्ठम् । अहः । तस्मात् । षष्ठे । अहन्न् । शुक्रः । गृह्यते । स्वे । एव । एनम् । आयतनइत्या-यतने । गृह्णाति । एतत् । वै । द्वितीयम् । यज्ञम् । आपत् । यत् । छन्दांसि । आप्नोति । यत् । शुक्रः । श्वः । गृह्यते । यत्र । एव । यज्ञम् । अदृशन्न् । ततः । एव । एनम् । पुनः । प्रेति । युङ्क्ते । त्रिष्टुम्मुखइतित्रिष्टुक्-मुखः । वै । तृतीयः । त्रिरात्रइतित्रि-रात्रः । त्रैष्टुभः । [२९] शुक्रः । यत् । सप्तमे । अहन्न् । शुक्रः । गृह्यते । स्वे । एव । एनम् । आयतनइत्या-यतने । गृह्णाति । अथोइति । स्वम् । एव । छन्दः । अन्विति । पर्यावर्तन्तइतिपरि-आवर्तन्ते । वाक् । वै । आग्रयणः । वाक् । अष्टमम् । अहः । तस्मात् । अष्टमे । अहन्न् । आग्रयणः । गृह्यते । स्वे । एव । एनम् । आयतनइत्या-यतने । गृह्णाति । प्राणइतिप्र-अनः । वै । ऐन्द्रवायवइत्यैन्द्र वायवः । प्राणइतिप्र-अनः । नवमम् । अहः । तस्मात् । नवमे । अहन्न् । ऐन्द्रवायवइत्यैन्द्र-वायवः । गृह्यते । स्वे । एव । एनम् । आयतनइत्या-यतने । गृह्णाति । एतत् । [३०] वै । तृतीयम् । यज्ञम् । आपत् । यत् । छन्दांसि । आप्नोति । यत् । ऐन्द्रवायवइत्यैन्द्र-वायवः । श्वः । गृह्यते । यत्र । एव । यज्ञम् । अदृशन्न् । ततः । एव । एनम् । पुनः । प्रेति । युङ्क्ते । अथोइति । स्वम् । एव । छन्दः । अन्विति । पर्यावर्तन्तइतिपरि-आवर्तन्ते । पथः । वै । एते । अधीति । अपथेन । यन्ति । ये । अन्येन । ऐन्द्रवायवादित्यैन्द्र-वायवात् । प्रतिपद्यन्तइतिप्रति-पद्यन्ते । अन्तः । खलु । वै । एषः । यज्ञस्य । यत् । दशमम् । अहः ।

दशमे । अहन्न् । ऐन्द्रवायवइत्यैन्द्र-वायवः । गृह्यते । यज्ञस्य । [३१] एव । अन्तम् । गत्वा । अपथात् । पन्थाम् । अपीति । यन्ति । अथोइति । यथा । वहीयसा । प्रतिसारमितिप्रति-सारम् । वहन्ति । तादृक् । एव । तत् । छन्दाꣳसि । अन्यः । अन्यस्य । लोकम् । अभीति । अध्यायन्न् । तानि । एतेन । एव । देवाः । वीति । अवाहयन्न् । ऐन्द्रवायवस्येत्यैन्द्र-वायवस्य । वै । एतत् । आयतनमित्या-यतनम् । यत् । चतुर्थम् । अहः । तस्मिन्न् । आग्रयणः । गृह्यते । तस्मात् । आग्रयणस्य । आयतनइत्या-यतने । नवमे । अहन्न् । ऐन्द्रवायवइत्यैन्द्र-वायवः । गृह्यते । शुक्रस्य । वै । एतत् । आयतनमित्या-यतनम् । यत् । पञ्चमम् । [३२] अहः । तस्मिन्न् । ऐन्द्रवायवइत्यैन्द्र-वायवः । गृह्यते । तस्मात् । ऐन्द्रवायवस्येत्यैन्द्र-वायवस्य । आयतनइत्या-यतने । सप्तमे । अहन्न् । शुक्रः । गृह्यते । आग्रयणस्य । वै । एतत् । आयतनमित्या-यतनम् । यत् । षष्ठम् । अहः । तस्मिन्न् । शुक्रः । गृह्यते । तस्मात् । शुक्रस्य । आयतनइत्या-यतने । अष्टमे । अहन्न् । आग्रयणः । गृह्यते । छन्दाꣳसि । एव । तत् । वीति । वाहयति । प्रेति । वस्यसः । विग्राहमितिवि-ग्राहम् । आप्नोति । यः । एवम् । वेद । अथोइति । देवताभ्यः । एव । यज्ञे । संविदमितिसं-विदम् । दधाति । तस्मात् । इदम् । अन्यः । अन्यस्मै । ददाति । [३३] एतद्वैपञ्चमेऽहन्त्रैष्टुभएतद्गृह्यतेयज्ञस्य पञ्चममन्यस्माएकंच ॥ ❀ ॥ ८ ॥

गायत्रस्त्रैष्टुभोजागत एतदाग्रयणो जगन्मुखोऽथो स्वꣳराथन्तरो वा रृहत एतद्वै द्वितीयꣳशुक्रस्त्रिष्टुब्मुखोऽथो वाक्प्राण एतत्तृतीय मैन्द्रवायवोथो पथोवै दशमꣳयज्ञस्य चतुर्थमाग्रयणो नवमऐन्द्रवायवश्शुक्रस्य पञ्चममैन्द्रवायवस्सप्तमे शुक्रश्शुक्र आग्रयणो यत्षष्ठमष्टमेऽहञ्छन्दाꣳसि ॥ ❀ ❀ ❀ ❀

प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । अकामयत । प्रेति । जायेय । इति । सः । एतम् । द्वादशरात्रमितिद्वादश-रात्रम् । अपश्यत् । तम् । एति । अहरत् । तेन । अयजत । ततः । वै । सः । प्रेति । अजायत । यः । कामयेत । प्रेति । जायेय । इति । सः । द्वादशरात्रेणेतिद्वादश-रात्रेण । यजेत । प्रेति । एव । जायते । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । अग्निष्टोमप्रायणाइत्यग्निष्टोम-प्रायणाः । यज्ञाः ।

अथं । कस्मात् । अतिरात्रइत्यंति-रात्रः । पूर्वः । प्रेति । युज्यते । इतिं । चक्षुषी इतिं । वै । एतेइतिं । यज्ञस्यं । यत् । अतिरात्रावित्यति-रात्रौ । कनीनिकेइतिं । अग्निष्टोमावित्यग्नि-स्तोमौ । यत् । [३४] अग्निष्टोममित्यंग्नि-स्तोमम् । पूर्वम् । प्रयुञ्जीरन्नितिंप्र-युञ्जीरन्न् । बहिर्धेतिबहिः-धा । कनीनिकेइतिं । दध्युः । तस्मात् । अतिरात्र इत्यति-रात्रः । पूर्वः । प्रेति । युज्यते । चक्षुषीइतिं । एव । यज्ञे । धित्वा । मध्यतः । कनीनिकेइतिं । प्रतीति । दधति । यः । वै । गायत्रीम् । ज्योतिःपक्षामितिज्योतिः-पक्षाम् । वेदं । ज्योतिषा । भासा । सुवर्गमितिंसुवः-गम् । लोकम् । एति । यौ । अग्निष्टोमावित्यग्नि-स्तोमौ । तौ । पक्षौ । ये । अन्तरे । अष्टौ । उक्थ्याः । सः । आत्मा । एषा । वै । गायत्री । ज्योतिःपक्षेतिज्योतिः-पक्षा । यः । एवम् । वेदं । ज्योतिषा । भासा । सुवर्गमितिंसुवः-गम् । लोकम् । [३५] एति । प्रजापतिरितिंप्रजा-पतिः । वै । एषः । द्वादशधेतिंद्वादश-धा । विहितइतिवि-हितः । यत् । द्वादशरात्रइतिं द्वादश-रात्रः । यौ । अतिरात्रावित्यति-रात्रौ । तौ । पक्षौ । ये । अन्तरे । अष्टौ । उक्थ्याः । सः । आत्मा । प्रजापतिरितिंप्रजा पतिः । वाव । एषः । सन्न् । सत् । ह । वै । सत्रेणं । स्पृणोति । प्राणाइतिंप्र-अनाः । वै । सत् । प्राणानितिंप्र-अनान् । एव । स्पृणोति । सर्वासाम् । वै । एते । प्रजानामितिंप्र-जानाम् । प्राणैरितिंप्र-अनैः । आसते । ये । सत्रम् । आसंते । तस्मात् । पृच्छन्ति । किम् । एते । सत्रिणः । इतिं । प्रियः । प्रजानामितिंप्र-जानाम् । उत्थितइत्युत-स्थितः । भवति । यः । एवम् । वेदं ॥ [३६] अग्निष्टोमोयथ्सुवर्गंल्लोकंप्रियःप्रजानाम्पक्षंच ॥ ❀ ❀ ॥९॥

न । वै । एषः । अन्यतोवैश्वानरइत्यन्यतः-वैश्वानरः । सुवर्गायेतिंसुवः-गायं । लोकाय । प्रेति । अभवत् । ऊर्ध्वः । ह । वै । एषः । आततइत्या-ततः । आसीत् । ते । देवाः । एतम् । वैश्वानरम् । परीति । औहन्न् । सुवर्गस्येतिंसुवः-गस्यं । लोकस्यं । प्रभूत्याइतिप्र-भूत्यै । ऋतवः । वै । एतेन । प्रजापतिमितिंप्रजा-पतिम् । अयाजयन्न् । तेषु । आर्ध्नोत् । अधीति । तत् । ऋध्नोति । ह । वै । ऋत्विक्षु । यः । एवम् । विद्वान् । द्वादशाहेनेतिंद्वादश-अहेन । यजंते । ते । अस्मिन्न् । ऐच्छन्त । सः । रसम् । अहं । वसन्ताय । प्रेति । अयंच्छत् । [३७] यवम् । ग्रीष्माय ।

ओषधीः । वर्षाभ्यः । व्रीहीन् । शरदे । माषतिलाविति माष-तिलौ । हेमन्तशिशिराभ्यामिति हेमन्त-शिशिराभ्याम् । तेन । इन्द्रम् । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । अयाजयत् । ततः । वै । इन्द्रः । इन्द्रः । अभवत् । तस्मात् । आहुः । आनुजावरस्येत्यानु-जावरस्य । यज्ञः । इति । सः । हि । एतेन । अग्रे । अयजत । एषः । ह । वै । कुणपम् । अत्ति । यः । सत्त्रे । प्रतिगृह्णातीति प्रति गृह्णाति । पुरुषकुणपमिति पुरुष-कुणपम् । अश्वकुणपमित्यश्व-कुणपम् । गौः । वै । अन्नम् । येन । पात्रेण । अन्नम् । बिभ्रति । यत् । तत् । न । निर्णेनिजतीति निः-नेनिजति । ततः । अधीति । [३८] मलम् । जायते । एकः । एव । यजेत । एकः । हि । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । आर्ध्नोत् । द्वादश । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् । द्वादश । मासाः । संवत्सरइति सं-वत्सरः । संवत्सरइति सं-वत्सरः । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । वाव । एषः । एषः । ह । तु । वै । जायते । यः । तपसः । अधीति । जायते । चतुर्धेति चतुः-धा । वै । एताः । तिस्रस्तिस्रइति तिस्रः-तिस्रः । रात्रयः । यत् । द्वादश । उपसदइत्युप-सदः । याः । प्रथमाः । यज्ञम् । ताभिः । समिति । भरति । याः । द्वितीयाः । यज्ञम् । ताभिः । एति । रभते । [३९] याः । तृतीयाः । पात्राणि । ताभिः । निरिति । नेनिक्ते । याः । चतुर्थीः । अपीति । ताभिः । आत्मानम् । अन्तरतः । शुन्धते । यः । वै । अस्य । पशुम् । अत्ति । मांसम् । सः । अत्ति । यः । पुरोडाशम् । मस्तिष्कम् । सः । यः । परिवापमिति परि-वापम् । पुरीषम् । सः । यः । आज्यम् । मज्जानम् । सः । यः । सोमम् । स्वेदम् । सः । अपीति । ह । वै । अस्य । शीर्षण्याः । निष्पदइति निः-पदः । प्रतीति । गृह्णाति । यः । द्वादशाहइति द्वादश-अहे । प्रतिगृह्णातीति प्रति-गृह्णाति । तस्मात् । द्वादशाहेनेति द्वादश-अहेन । न । याज्यम् । पाप्मनः । व्यावृत्त्याइति वि-आवृत्त्यै ॥ [४०] अयञ्च्छुदधिरभते द्वादशाहे नं चत्वारिंच ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥१०॥

एकस्मै । स्वाहा । द्वाभ्याम् । स्वाहा । त्रिभ्यइति त्रि-भ्यः । स्वाहा । चतुर्भ्यइति चतुः-भ्यः । स्वाहा । पञ्चभ्यइति पञ्च-भ्यः । स्वाहा । षड्भ्यइति षट्-भ्यः । स्वाहा । सप्तभ्यइति सप्त-भ्यः । स्वाहा । अष्टाभ्यः । स्वाहा । नवभ्यइति नव-भ्यः । स्वाहा । दशभ्यइति दश-भ्यः । स्वाहा । एकादशभ्यइत्येकादश भ्यः । स्वाहा । द्वादशभ्यइति द्वादश-

भ्यः । स्वाहा । त्रयोदशभ्यइतित्रयोदश-भ्यः । स्वाहा । चतुर्दशभ्यइतिचतुर्दश-भ्यः । स्वाहा । पञ्चदशभ्यइतिपञ्चदश-भ्यः । स्वाहा । षोडशभ्यइतिषोडश-भ्यः । स्वाहा । सप्तदशभ्यइतिसप्तदश-भ्यः । स्वाहा । अष्टादशभ्यइत्यष्टादश-भ्यः । स्वाहा । एकात् । न । विꣳशत्यै । स्वाहा । नवविꣳशत्याइतिनव-विꣳशत्यै । स्वाहा । एकात् । न । चत्वारिꣳशते । स्वाहा । नवचत्वारिꣳशतइतिनव-चत्वारिꣳशते । स्वाहा । एकात् । न । षष्ट्यै । स्वाहा । नवषष्ट्याइतिनव-षष्ट्यै । स्वाहा । एकात् । न । अशीत्यै । स्वाहा । नवाशीत्याइतिनव-अशीत्यै । स्वाहा । एकात् । न । शताय । स्वाहा । शताय । स्वाहा । द्वाभ्याम् । शताभ्याम् । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [४१] नवचत्वारिꣳशतेस्वाहैकान्नैकविꣳशतिश्च ॥ ॥ ११ ॥

एकस्मै । स्वाहा । त्रिभ्यइतित्रि-भ्यः । स्वाहा । पञ्चभ्यइतिपञ्च-भ्यः । स्वाहा । सप्तभ्यइतिसप्त-भ्यः । स्वाहा । नवभ्यइतिनव-भ्यः । स्वाहा । एकादशभ्यइत्येकादश-भ्यः । स्वाहा । त्रयोदशभ्यइतित्रयोदश-भ्यः । स्वाहा । पञ्चदशभ्यइतिपञ्चदश-भ्यः । स्वाहा । सप्तदशभ्यइतिसप्तदश-भ्यः । स्वाहा । एकात् । न । विꣳशत्यै । स्वाहा । नवविꣳशत्याइतिनव-विꣳशत्यै । स्वाहा । एकात् । न । चत्वारिꣳशते । स्वाहा । नवचत्वारिꣳशतइतिनव-चत्वारिꣳशते । स्वाहा । एकात् । न । षष्ट्यै । स्वाहा । नवषष्ट्याइतिनव-षष्ट्यै । स्वाहा । एकात् । न । अशीत्यै । स्वाहा । नवाशीत्याइतिनव-अशीत्यै । स्वाहा । एकात् । न । शताय । स्वाहा । शताय । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [४२] एकस्मै त्रिभ्यःपञ्चाशत् ॥ ❀ ❀ ॥१२॥

द्वाभ्याम् । स्वाहा । चतुर्भ्यइतिचतुः-भ्यः । स्वाहा । षड्भ्यइतिषट्-भ्यः । स्वाहा । अष्टाभ्यः । स्वाहा । दशभ्यइतिदश-भ्यः । स्वाहा । द्वादशभ्यइतिद्वादश-भ्यः । स्वाहा । चतुर्दशभ्यइतिचतुर्दश-भ्यः । स्वाहा । षोडशभ्यइतिषोडश-भ्यः । स्वाहा । अष्टादशभ्यइत्यष्टादश-भ्यः । स्वाहा । विꣳशत्यै । स्वाहा । अष्टानवत्या इत्यष्टा-नवत्यै । स्वाहा । शताय । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [४३] द्वाभ्याम ष्टानवत्यैषड्विꣳशतिः ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥१३॥

त्रिभ्यइतित्रि-भ्यः । स्वाहा । पञ्चभ्यइतिपञ्च-भ्यः । स्वाहा । सप्तभ्यइतिस प्त-भ्यः । स्वाहा । नवभ्यइतिनव-भ्यः । स्वाहा । एकादशभ्यइत्येकादश-भ्यः ।

स्वाहा । त्रयोदशभ्यइतित्रयोदश-भ्यः । स्वाहा । पञ्चदशभ्यइतिपञ्चदश-भ्यः । स्वाहा । सप्तदशभ्यइतिसप्तदश-भ्यः । स्वाहा । एकात् । न । विꣳशत्यै । स्वाहा । नवविꣳशत्याइतिनव-विꣳशत्यै । स्वाहा । एकात् । न । चत्वारिꣳशते । स्वाहा । नवचत्वारिꣳशतइतिनव-चत्वारिꣳशते । स्वाहा । एकात् । न । षष्ट्यै । स्वाहा । नवषष्ट्याइतिनव-षष्ट्यै । स्वाहा । एकात् । न । अशीत्यै । स्वाहा । नवाशीत्याइतिनव-अशीत्यै । स्वाहा । एकात् । न । शताय । स्वाहा । शताय । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [४४] त्रिभ्योऽष्टाचत्वारिꣳशत ॥ ❀ ❀ ॥१४॥

चतुर्भ्यइतिचतुः-भ्यः । स्वाहा । अष्टभ्यः । स्वाहा । द्वादशभ्यइतिद्वादश-भ्यः । स्वाहा । षोडशभ्यइतिषोडश-भ्यः । स्वाहा । विꣳशत्यै । स्वाहा । षण्णवत्याइतिषट्-नवत्यै । स्वाहा । शताय । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [४५] चतुर्भ्यष्षण्णवत्यैषोडश ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥१५॥

पञ्चभ्यइतिपञ्च-भ्यः । स्वाहा । दशभ्यइतिदश-भ्यः । स्वाहा । पञ्चदशभ्यइतिपञ्चदश-भ्यः । स्वाहा । विꣳशत्यै । स्वाहा । पञ्चनवत्याइतिपञ्च-नवत्यै । स्वाहा । शताय । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [४६] पञ्चभ्यः पञ्चनवत्यै चतुर्दश ॥ १६ ॥

दशभ्यइतिदश-भ्यः । स्वाहा । विꣳशत्यै । स्वाहा । त्रिꣳशते । स्वाहा । चत्वारिꣳशते । स्वाहा । पञ्चाशते । स्वाहा । षष्ट्यै । स्वाहा । सप्तत्यै । स्वाहा । अशीत्यै । स्वाहा । नवत्यै । स्वाहा । शताय । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [४७] दशभ्योद्वाविꣳशतिः ॥ ❀ ❀ ❀ ॥१७॥

विꣳशत्यै । स्वाहा । चत्वारिꣳशते । स्वाहा । षष्ट्यै । स्वाहा । अशीत्यै । स्वाहा । शताय । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [४८] विꣳशत्यैद्वादश ॥ १८ ॥

पञ्चाशते । स्वाहा । शताय । स्वाहा । द्वाभ्याम् । शताभ्याम् । स्वाहा । त्रिभ्यइतित्रि-भ्यः । शतेभ्यः । स्वाहा । चतुर्भ्यइतिचतुः-भ्यः । शतेभ्यः । स्वाहा । पञ्चभ्यइतिपञ्च-भ्यः । शतेभ्यः । स्वाहा । षड्भ्यइतिषट्-भ्यः । शतेभ्यः । स्वाहा । सप्तभ्यइतिसप्त-भ्यः । शतेभ्यः । स्वाहा । अष्टाभ्यः । शतेभ्यः । स्वाहा । नवभ्यइतिनव-भ्यः । शतेभ्यः । स्वाहा । सहस्राय । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [४९] पञ्चाशतेद्वात्रिꣳशत् ॥ ❀ ❀ ❀ ॥१९॥

शतायं । स्वाहां । सहस्रांय । स्वाहां । अयुतांय । स्वाहां । नियुतायेतिंनि-युतांय । स्वाहां । प्रयुतायेतिंप्र-युतांय । स्वाहां । अर्बुंदाय । स्वाहां । न्यर्बुंदायेतिनि-अर्बुदाय । स्वाहां । समुद्रायं । स्वाहां । मध्यांय । स्वाहां । अन्तांय । स्वाहां । परार्धायेतिंपर-अर्धायं । स्वाहां । उपसें । स्वाहां । व्युंष्ट्याइतिवि-उष्ट्यै । स्वाहां । उदेष्यतइत्युंत-एष्यते । स्वाहां । उद्यतइत्युंत-यते । स्वाहां । उदितायेत्युत-इताय । स्वाहां । सुवर्गायेतिंसुवः-गायं । स्वाहां । लोकायं । स्वाहां । सर्वंस्मै । स्वाहां ॥ [५०] शतायाशाविंशत् । ❀ ❀ ॥ २० ॥

साध्याष्षंड्रात्रङ्कुरुविन्देस्सप्तरात्रम्बृहस्पतिंरष्टरात्रम्प्रजापतिस्ताः क्षुधन्नवरात्रम्प्रजापतिरकामयतदशंहोतारमृतवंऐन्द्रवायवाग्रान्गायत्रो वैप्रजापतिस्संद्वादशरात्रन्नवाएकस्माएकस्मैद्वाभ्यांन्त्रिभ्यश्चतुर्भ्यः पञ्चभ्योदशभ्योविंशत्यैपञ्चाशतें शतायं विंशतिः ॥ २० ॥ साध्या अस्माइमेलोकागायत्रम्ब्रह्मवर्चसं वैतृतीयमेकस्मैपञ्चाशत् ॥ ५० ॥ साध्यास्सर्वस्मैस्वाहां ॥

हरिः ओ (३) म् ॥

इति सप्तमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः ॥

सप्तमकाण्डे तृतीयः प्रश्नः ॥

हरिः ओ (४) म् ॥

प्रजवमितिंप्र-जवंम् । वै । एतेनं । यन्ति । यत् । दशमम् । अहः । पापवहीयमितिंपाप-अवहीयंम् । वै । एतेनं । भवन्ति । यत् । दशमम् । अहः । यः । वै । प्रजवमितिंप्र-जवंम् । यताम् । अपंथेन । प्रतिपद्यतइतिंप्रति-पद्यते । यः । स्थाणुम् । हन्ति । यः । भ्रेषम् । न्येतीतिंनि-एतिं । सः । हीयते । सः । यः । वै । दशमे । अहन् । अविवाक्यइत्यंवि-वाक्ये । उपहन्यतइत्युंप-हन्यतें । सः । हीयते । तस्मैं । यः । उपंहतायेत्युपं-हताय । व्याहेतिंवि-आहं । तम् । एव । अन्वारभ्येत्यंनु आरभ्यं । समितिं । अश्नुते । अथ । यः । व्या

हेतिवि-आहं । सः । [१] हीयते । तस्मात् । दशमे । अहन्न् । अविवाक्यइत्यविवाक्ये । उपंहतायेत्युपं-हताय । न । व्युच्यमितिवि-उच्यंम् । अथोइतिं । खलुं । आहुः । यज्ञस्यं । वै । समृद्धेनेतिसं-ऋद्धेन । देवाः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । आयन्न् । यज्ञस्यं । व्यृद्धेनेतिवि-ऋद्धेन । असुरान् । परेतिं । अभावयन्न् । इतिं । यत् । खलुं । वै । यज्ञस्यं । समृद्धमितिसं-ऋद्धम् । तत् । यजमानस्य । यत् । व्यृद्धमितिवि-ऋद्धम् । तत् । भ्रातृव्यस्य । सः । यः । वै । दशमे । अहन्न् । अविवाक्यइत्यवि-वाक्ये । उपहन्यतइत्युप-हन्यते । सः । एव । अतीतिं । रेचय ति । ते । ये । वाह्याः । दृशीकवः । [२] स्युः । ते । वीतिं । ब्रूयुः । यदिं । त त्रं । न । विन्देयुः । अन्तस्सदसादित्यन्तः-सदसात् । व्युच्यमितिवि-उच्यंम् । य दि । तत्रं । न । विन्देयुः । गृहपंतिनेतिगृह-पतिना । व्युच्यमितिवि-उच्यंम् । तत् । व्युच्यमितिवि-उच्यंम् । एव । अथं । वै । एतत् । सर्पराज्ञियाइतिसर्प-राज्ञि याः । ऋग्भिरित्यृक्-भिः । स्तुवन्ति । इयम् । वै । सर्पतः । राज्ञीं । यत् । वै । अ स्याम् । किम् । च । अर्चन्ति । यत् । आनृचुः । तेनं । इयम् । सर्पराज्ञीतिसर्प-राज्ञी । ते । यत् । एव । किम् । च । वाचा । आनृचुः । यत् । अतोधिं । अर्चि तारः । [३] तत् । उभयंम् । आप्त्वा । अवरुध्येत्यंव-रुध्यं । उदितिं । तिष्ठाम् । इ तिं । ताभिः । मनसा । स्तुवते । न । वै । इमाम् । अश्वरथइत्यश्व-रथः । न । अश्वतरीरथइत्यश्वतरी-रथः । सद्यः । पर्याप्तुमितिपरि-आप्तुम् । अर्हति । मनः । वै । इमाम् । सद्यः । पर्याप्तुमितिपरि-आप्तुम् । अर्हति । मनः । परिभवितु मितिपरि-भवितुम् । अथं । ब्रह्म । वदन्ति । परिमिताइतिपरि-मिताः । वै । ऋचः । परिमितानीतिपरि-मितानि । सामानि । परिमितानीतिपरि-मितानि । य जूꣳषि । अथं । एतस्यं । एव । अन्तः । न । अस्ति । यत् । ब्रह्म । तत् । प्रति गृणतइतिप्रति-गृणते । एति । चक्षीत । सः । प्रतिगरइतिप्रति-गरः ॥ [४] व्या हृसदंशीकवोऽर्चितारस्सएकंञ्च ॥ ❀ ❀ ॥ १ ॥

ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । किम् । द्वादशाहस्येतिद्वादश-अह स्यं । प्रथमेनं । अह्ना । ऋत्विजांम् । यजमानः । वृङ्क्ते । इतिं । तेजः । इन्द्रि

यम् । इति । किम् । द्वितीयेन । इति । प्राणानितिप्र-अनान् । अन्नाद्यमित्यन्न-अ द्यम् । इति । किम् । तृतीयेन । इति । त्रीन् । इमान् । लोकान् । इति । किम् । चतुर्थेन । इति । चतुष्पदइतिचतुः-पदः । पशून् । इति । किम् । पञ्चमेन । इति । पञ्चाक्षरामितिपञ्च-अक्षराम् । पङ्क्तिम् । इति । किम् । षष्ठेन । इति । षट् । ऋतून् । इति । किम् । सप्तमेन । इति । सप्तपदामितिसप्त-पदाम् । शक्वरीम् । इ ति । [५] किम् । अष्टमेन । इति । अष्टाक्षरामित्यष्टा-अक्षराम् । गायत्रीम् । इ ति । किम् । नवमेन । इति । त्रिवृतमितित्रि-वृतम् । स्तोमम् । इति । किम् । द शमेन । इति । दशाक्षरामितिदश-अक्षराम् । विराजमितिवि-राजम् । इति । किम् । एकादशेन । इति । एकादशाक्षरामित्येकादश-अक्षराम् । त्रिष्टुभम् । इ ति । किम् । द्वादशेन । इति । द्वादशाक्षरामितिद्वादश अक्षराम् । जगतीम् । इति । एतावत् । वै । अस्ति । यावत् । एतत् । यावत् । एव । अस्ति । तत् । ए षाम् । वृङ्क्ते ॥ [६] शक्वरीमित्येकचत्वारिꣳशच्च ॥ ❋ ❋ ॥२॥

एषः । वै । आप्तः । द्वादशाहइतिद्वादश-अहः । यत् । त्रयोदशरात्रइतित्र योदश-रात्रः । समानम् । हि । एतत् । अहः । यत् । प्रायणीयइतिप्र-अयनीयः । च । उदयनीयइत्युत्-अयनीयः । च । त्र्यतिरात्रइतित्रि-अतिरात्रः । भवति । त्र यः । इमे । लोकाः । एषाम् । लोकानाम् । आप्त्यै । प्राणइतिप्र-अनः । वै । प्र थमः । अतिरात्रइत्यति-रात्रः । व्यानइतिवि-अनः । द्वितीयः । अपानइत्यप-अनः । तृतीयः । प्राणापानोदानेष्वितिप्राणापान-उदानेषु । एव । अन्नाद्यइत्यन्न-अद्ये । प्रतीति । तिष्ठन्ति । सर्वम् । आयुः । यन्ति । ये । एवम् । विद्वाꣳसः । त्रयोदश रात्रमितित्रयोदश-रात्रम् । आसते । तत् । आहुः । वाक् । वै । एषा । वितते तिवि-तता । [७] यत् । द्वादशाहइतिद्वादश-अहः । ताम् । वीति । छिन्द्युः । यत् । मध्ये । अतिरात्रमित्यति-रात्रम् । कुर्युः । उपदासुकेत्युप-दासुका । गृहपतेरितिगृ ह-पतेः । वाक् । स्यात् । उपरिष्टात् । छन्दोमानामितिछन्दः-मानाम् । महाव्रतमि तिमहा-व्रतम् । कुर्वन्ति । सन्ततामितिसं-तताम् । एव । वाचम् । अवेति । रुन्ध ते । अनुपदासुकेत्यनुप-दासुका । गृहपतेरितिगृह पतेः । वाक् । भवति । पशवः ।

वै । छन्दोमाइतिछन्दः-माः । अन्नम् । महाव्रतमितिमहा-व्रतम् । यत् । उपरिष्टात् । छन्दोमानामितिछन्दः-मानाम् । महाव्रतमितिमहा-व्रतम् । कुर्वन्ति । पशुषु । च । एव । अन्नाद्यइत्यन्न-अद्ये । च । प्रतीति । तिष्ठन्ति ॥ [८] वितताःत्रिचत्वारिंशच्च ॥ ३ ॥

आदित्याः । अकामयन्त । उभयोः । लोकयोः । ऋध्नुयाम । इति । ते । एतम् । चतुर्दशरात्रमितिचतुर्दश-रात्रम् । अपश्यन्न् । तम् । एति । अहरन्न् । तेन । अयजन्त । ततः । वै । ते । उभयोः । लोकयोः । आर्ध्नुवन्न् । अस्मिन्न् । च । अमुष्मिन्न् । च । ये । एवम् । विद्वांसः । चतुर्दशरात्रमितिचतुर्दश-रात्रम् । आसते । उभयोः । एव । लोकयोः । ऋध्नुवन्ति । अस्मिन्न् । च । अमुष्मिन्न् । च । चतुर्दशरात्रइतिचतुर्दश-रात्रः । भवति । सप्त । ग्राम्याः । ओषधयः । सप्त । आरण्याः । उभयीषाम् । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । यत् । पराचीनानि । पृष्ठानि । [९] भवन्ति । असुम् । एव । तैः । लोकम् । अभीति । जयन्ति । यत् । प्रतीचीनानि । पृष्ठानि । भवन्ति । इमम् । एव । तैः । लोकम् । अभीति । जयन्ति । त्रयस्त्रिंशावितित्रयः-त्रिंशौ । मध्यतः । स्तोमौ । भवतः । साम्राज्यमितिसाम्-राज्यम् । एव । गच्छन्ति । अधिराजावित्यधि-राजौ । भवतः । अधिराजाइत्यधि-राजाः । एव । समानानाम् । भवन्ति । अतिरात्रावित्यति-रात्रौ । अभितः । भवतः । परिगृहीत्याइतिपरि-गृहीत्यै ॥ [१०] पृष्ठानिचतुस्त्रिंशच्च ॥ ॥ ४ ॥

प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । एतु । तम् । देवाः । अन्विति । आयन्न् । तान् । आदित्याः । च । पशवः । च । अन्विति । आयन्न् । ते । देवाः । अब्रुवन्न् । यान् । पशून् । उपाजीविष्मेत्युप-अजीविष्म । ते । इमे । अन्वाग्मन्नित्यनु-आग्मन्न् । इति । तेभ्यः । एतम् । चतुर्दशरात्रमितिचतुर्दश-रात्रम् । प्रतीति । औहन्न् । ते । आदित्याः । पृष्ठैः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । एति । अरोहन्न् । त्र्यहाभ्यामितित्रि-अहाभ्याम् । अस्मिन्न् । लोके । पशून् । प्रतीति । औहन्न् । पृष्ठैः । आदित्याः । अमुष्मिन्न् । लोके । आर्ध्नुवन्न् । त्र्यहाभ्यामितित्रि-अहाभ्याम् । अस्मिन्न् । [११] लोके । पशवः । ये । एवम् । विद्वांसः । चतुर्दशरात्रमितिचतुर्दश-रात्रम् । आसते । उभयोः । एव । लोकयोः । ऋ

ध्नुवन्ति । अस्मिन्न् । च । अमुष्मिन्न् । च । पृष्ठैः । एव । अमुष्मिन्न् । लोके । ऋध्नुवन्ति । त्र्यहाभ्यामितित्रि-अहाभ्याम् । अस्मिन्न् । लोके । ज्योतिः । गौः । आयुः । इति । त्र्यहइतित्रि अहः । भवति । इयम् । वाव । ज्योतिः । अन्तरिक्षम् । गौः । असौ । आयुः । इमान् । एव । लोकान् । अभ्यारोहन्तीत्यभि-आरोहन्ति । यत् । अन्यतः । पृष्ठानि । स्युः । विविवधमितिवि-विवधम् । स्यात् । मध्ये । पृष्ठानि । भवन्ति । सविवधत्वायेतिसविवध-त्वाय । [१२] ओजः । वै । वीर्यम् । पृष्ठानि । ओजः । एव । वीर्यम् । मध्यतः । दधते । बृहद्रथन्तराभ्यामिति बृहत्-रथन्तराभ्याम् । यन्ति । इयम् । वाव । रथन्तरमितिरथं-तरम् । असौ । बृहत् । आभ्याम् । एव । यन्ति । अथोइति । अनयोः । एव । प्रतीति । तिष्ठन्ति । एतेइति । वै । यज्ञस्य । अञ्जसायनीइत्यञ्जसा-अयनी । स्रुतीइति । ताभ्याम् । एव । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । यन्ति । पराञ्चः । वै । एते । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । अभ्यारोहन्तीत्यभि-आरोहन्ति । ये । पराचीनानि । पृष्ठानि । उपयन्तीत्युप-यन्ति । प्रत्यङ् । त्र्यहइतित्रि-अहः । भवति । प्रत्यवरूढ्याइतिप्रति-अवरूढ्यै । अथोइति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । उभयोः । लोकयोः । ऋध्वा । उदिति । तिष्ठन्ति । चतुर्दशेतिचतुः-दश । एताः । तासाम् । याः । दश । दशाक्षरेतिदश-अक्षरा । विराडितिवि-राट् । अन्नम् । विराडितिवि-राट् । विराजेति वि-राजा । एव । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । अवेति । रुन्धते । याः । चतस्रः । चतस्रः । दिशः । दिक्षु । एव । प्रतीति । तिष्ठन्ति । अतिरात्रावित्यति-रात्रौ । अभितः । भवतः । परिगृहीत्याइतिपरि-गृहीत्यै ॥ [१३] आध्नुवन्त्र्यहाभ्यामस्मिन्क्षसविवधत्वायप्रतिष्ठित्याएकत्रिंशच्च ॥ ❀ ❀ ॥५॥

इन्द्रः । वै । सदृङ्ङितिस-दृङ् । देवताभिः । आसीत् । सः । न । व्यावृतमितिवि-आवृतम् । अगच्छत् । सः । प्रजापतिमितिप्रजा-पतिम् । उपेति । अधावत् । तस्मै । एतम् । पञ्चदशरात्रमितिपञ्चदश-रात्रम् । प्रेति । अयच्छत् । तम् । एति । अहरत् । तेन । अयजत । ततः । वै । सः । अन्याभिः । देवताभिः । व्यावृतमितिवि-आवृतम् । अगच्छत् । ये । एवम् । विद्वांसः । पञ्चदशरात्रमिति

पञ्चदश-रात्रम् । आसंते । व्यावृतमितिवि-आवृतम् । एव । पाप्मना । भ्रातृव्येण । गच्छन्ति । ज्योतिः । गौः । आयुः । इति । त्र्यहइतित्रि-अहः । भवति । इयम् । वाव । ज्योतिः । अन्तरिक्षम् । [१४] गौः । असौ । आयुः । एषु । एव । लोकेषु । प्रतीति । तिष्ठन्ति । असंत्रम् । वै । एतत् । यत् । अछन्दोममित्यछन्दः-मम् । यत् । छन्दोमाइतिछन्दः-माः । भवन्ति । तेन । सत्रम् । देवताः । एव । पृष्ठैः । अवेति । रुन्धते । पशून् । छन्दोमैरितिछन्दः-मैः । ओजः । वै । वीर्यम् । पृष्ठानि । पशवः । छन्दोमाइतिछन्दः-माः । ओजसि । एव । वीर्ये । पशुषु । प्रतीति । तिष्ठन्ति । पञ्चदशरात्रइतिपञ्चदश-रात्रः । भवति । पञ्चदशइतिपञ्च-दशः । वज्रः । वज्रम् । एव । भ्रातृव्येभ्यः । प्रेति । हरन्ति । अतिरात्रावित्यति-रात्रौ । अभितः । भवतः । इन्द्रियस्य । परिगृहीत्याइतिपरि-गृहीत्यै ॥ [१५]

अन्तरिक्षमिन्द्रियस्यैकं च ॥ ❋ ❋ ❋ ❋ ॥ ६ ॥

इन्द्रः । वै । शिथिलः । इव । अप्रतिष्ठितइत्यप्रति-स्थितः । आसीत् । सः । असुरेभ्यः । अबिभेत् । सः । प्रजापतिमितिप्रजा-पतिम् । उपेति । अधावत् । तस्मै । एतम् । पञ्चदशरात्रमितिपञ्चदश-रात्रम् । वज्रम् । प्रेति । अयच्छत् । तेन । असुरान् । पराभाव्येतिपरा-भाव्य । विजित्येतिवि-जित्य । श्रियम् । अगच्छत् । अग्निष्टुतेत्यग्नि-स्तुता । पाप्मानम् । निरिति । अदहत् । पञ्चदशरात्रेणेतिपञ्चदश-रात्रेण । ओजः । बलम् । इन्द्रियम् । वीर्यम् । आत्मन् । अधत्त । ये । एवम् । विद्वांसः । पञ्चदशरात्रमितिपञ्चदश-रात्रम् । आसंते । भ्रातृव्यान् । एव । पराभाव्येतिपरा-भाव्य । विजित्येतिवि-जित्य । श्रियम् । गच्छन्ति । अग्निष्टुतेत्यग्नि-स्तुता । पाप्मानम् । निरिति । [१६] दहन्ते । पञ्चदशरात्रेणेतिपञ्चदश रात्रेण । ओजः । बलम् । इन्द्रियम् । वीर्यम् । आत्मन् । दधते । एताः । एव । पशव्याः । पञ्चदशेतिपञ्च-दश । वै । अर्धमासस्येत्यर्ध-मासस्य । रात्रयः । अर्धमासशइत्यर्धमास-शः । संवथ्सरइतिसं-वथ्सरः । आप्यते । संवथ्सरमितिसं-वथ्सरम् । पशवः । अनु । प्रेति । जायन्ते । तस्मात् । पशव्याः । एताः । एव । सुवर्ग्याइतिसुवः-ग्याः । पञ्चदशेतिपञ्च-दश । वै । अर्धमासस्येत्यर्ध-मासस्य । रात्रयः । अर्धमास

शइत्यर्धमास-शः । सँव्वथ्सरइतिसं-वथ्सरः । आप्यते । सँव्वथ्सरइतिसं-वथ्सरः । सुवर्गइतिसुवः-गः । लोकः । तस्मात् । सुवर्ग्याइतिसुवः-र्ग्याः । ज्योतिः । गौः । आयुः । इति । त्र्यहइतित्रि-अहः । भवति । इयम् । वाव । ज्योतिः । अन्तरिक्षम् । [१७] गौः । असौ । आयुः । इमान् । एव । लोकान् । अभ्यारोहन्तीत्यभि-आरोहन्ति । यत् । अन्यतः । पृष्ठानि । स्युः । विविवधमितिवि-विवधम् । स्यात् । मध्ये । पृष्ठानि । भवन्ति । सविवधत्वायेतिसविवध-त्वाय । ओजः । वै । वीर्यम् । पृष्ठानि । ओजः । एव । वीर्यम् । मध्यतः । दधते । बृहद्रथन्तराभ्यामिति बृहत्-रथन्तराभ्याम् । यन्ति । इयम् । वाव । रथन्तरमितिरथं-तरम् । असौ । बृहत् । आभ्याम् । एव । यन्ति । अथोइति । अनयोः । एव । प्रतीति । तिष्ठन्ति । एतेइति । वै । यज्ञस्य । अञ्जसायनीइत्यञ्जसा-अयनी । स्रुतीइति । ताभ्याम् । एव । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । [१८] यन्ति । पराञ्चः । वै । एते । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । अभ्यारोहन्तीत्यभि-आरोहन्ति । ये । पराचीनानि । पृष्ठानि । उपयन्तीत्युप-यन्ति । प्रत्यङ् । त्र्यहइतित्रि-अहः । भवति । प्रत्यवरूढ्याइतिप्रति-अवरूढ्यै । अथोइति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । उभयोः । लोकयोः । ऋध्वा । उदिति । तिष्ठन्ति । पञ्चदशेतिपञ्च-दश । एताः । तासाम् । याः । दश । दशाक्षरेतिदश-अक्षरा । विराडितिवि-राट् । अन्नम् । विराडितिवि-राट् । विराजेतिवि-राजा । एव । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । अवेति । रुन्धते । याः । पञ्च । पञ्च । दिशः । दिक्षु । एव । प्रतीति । तिष्ठन्ति । अतिरात्रावित्यति-रात्रौ । अभितः । भवतः । इन्द्रियस्य । वीर्यस्य । प्रजात्याइतिप्र-जात्यै । पशूनाम् । परिगृहीत्याइतिपरि-गृहीत्यै ॥ [१९] गच्छन्त्यग्निष्टुताऽपाप्मानन्निरन्तरिक्षल्लोकम्प्रजात्यैद्वे च ॥ ❀ ॥ ७ ॥

प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । अकामयत । अन्नादइत्यन्न-अदः । स्याम् । इति । सः । एतम् । सप्तदशरात्रमितिसप्तदश-रात्रम् । अपश्यत् । तम् । एति । अहरत् । तेन । अयजत । ततः । वै । सः । अन्नादइत्यन्न-अदः । अभवत् । ये । एवम् । विद्वा८ंसः । सप्तदशरात्रमितिसप्तदश-रात्रम् । आसते । अन्नादाइत्यन्न-अदाः । एव । भवन्ति । पञ्चाहइतिपञ्च-अहः । भवति । पञ्च । वै । ऋतवः । सँव्वथ्सरइतिसं-वथ्सरः ।

ऋतुर्पु । एव । सुँवँत्सरइतिसं-वृत्सरे । प्रतीति । तिष्ठन्ति । अथोइति । पर्ञ्चाक्षरेति पर्ञ्च-अक्षरा । पङ्क्तिः । पाङ्क्तः । यज्ञः । यज्ञम् । एव । अवेति । रुन्धते । असंत्रम् । वै । एतत् । [२०] यत् । अच्छन्दोममित्यच्छन्दः-मम् । यत् । छन्दोमाइति छन्दः-माः । भवन्ति । तेन । सत्रम् । देवताः । एव । पृष्ठैः । अवेति । रुन्धते । पशून् । छन्दोमैरितिछन्दः-मैः । ओजः । वै । वीर्यम् । पृष्ठानि । पशवः । छन्दोमा इतिछन्दः माः । ओजसि । एव । वीर्ये । पशुषु । प्रतीति । तिष्ठन्ति । सप्तदशरात्रइति सप्तदश - रात्रः । भवति । सप्तदशइतिसप्त दशः । प्रजापतिरितिप्रजा पतिः । प्रजापते रितिप्रजा-पतेः । आप्त्यै । अतिरात्रावित्यति रात्रौ । अभितः । भवतः । अन्नाद्यस्ये त्यन्न-अद्यस्य । परिगृहीत्याइतिपरि-गृहीत्यै ॥ [२१] एतथ्सप्तत्रिँशश्च ॥ ॥८॥

सा । विराडितिवि-राट् । विक्रम्येतिवि-क्रम्य । अतिष्ठत् । ब्रह्मणा । देवेषु । अन्नेन । असुरेषु । ते । देवाः । अकामयन्त । उभयम् । समिति । वृञ्जीमहि । ब्रह्म । च । अन्नम् । च । इति । ते । एताः । विँशतिम् । रात्रीः । अपश्यन् । ततः । वै । ते । उभयम् । समिति । अवृञ्जत । ब्रह्म । च । अन्नम् । च । ब्रह्मवर्चसिनइति ब्रह्म-वर्चसिनः । अन्नादाइत्यन्न-अदाः । अभवन् । ये । एवम् । विद्वाँसः । एताः । आसते । उभयम् । एव । समिति । वृञ्जते । ब्रह्म । च । अन्नम् । च । [२२] ब्रह्म वर्चसिनइतिब्रह्म-वर्चसिनः । अन्नादाइत्यन्न-अदाः । भवन्ति । द्वेइति । वै । एतेइति । विराजावितिवि-राजौ । तयोः । एव । नाना । प्रतीति । तिष्ठन्ति । विँशः । वै । पुरुषः । दश । हस्त्याः । अङ्गुलयः । दश । पद्याः । यावान् । एव । पुरुषः । तम् । आप्त्वा । उदिति । तिष्ठन्ति । ज्योतिः । गौः । आयुः । इति । त्र्यहाइतित्रि-अहाः । भवन्ति । इयम् । वाव । ज्योतिः । अन्तरिक्षम् । गौः । असौ । आयुः । इमान् । एव । लोकान् । अभ्यारोहन्तीत्यभि-आरोहन्ति । अभिपूर्वमित्यभि-पूर्वम् । त्र्यहाइतित्रि-अहाः । भवन्ति । अभिपूर्वमित्यभि-पूर्वम् । एव । सुवर्गमितिसुवः-गम् । [२३] लोकम् । अभ्यारोहन्तीत्यभि-आरोहन्ति । यत् । अन्यतः । पृष्ठानि । स्युः । विविवधमितिवि-विवधम् । स्यात् । मध्ये । पृष्ठानि । भवन्ति । सविवधत्वायेतिस विवध-त्वाय । ओजः । वै । वीर्यम् । पृष्ठानि । ओजः । एव । वीर्यम् । मध्यतः ।

दधते । बृहद्रथन्तराभ्यामितिबृहत्-रथन्तराभ्याम् । यन्ति । इयम् । वाव । रथन्तरमितिरथं-तरम् । असौ । बृहत् । आभ्याम् । एव । यन्ति । अथोइति । अनयोः । एव । प्रतीति । तिष्ठन्ति । एतेइति । वै । यज्ञस्य । अञ्जसायनीइत्यञ्जसा-अयनी । स्रुतीइति । ताभ्याम् । एव । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । यन्ति । पराञ्चः । वै । एते । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । अभ्यारोहन्तीत्यभि-आरोहन्ति । ये । पराचीनानि । पृष्ठानि । उपयन्तीत्युप-यन्ति । प्रत्यङ् । त्र्यहइतित्रि-अहः । भवति । प्रत्यवरूढ्याइतिप्रति-अवरूढ्यै । अथोइति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । उभयोः । लोकयोः । ऋध्वा । उदिति । तिष्ठन्ति । अतिरात्रावित्यति-रात्रौ । अभितः । भवतः । ब्रह्मवर्चसस्येतिब्रह्म-वर्चसस्य । अन्नाद्यस्येत्यन्न-अद्यस्य । परिगृहीत्याइतिपरि-गृहीत्यै ॥ [२४] वृञ्जतेब्रह्मचान्नंचसुवर्गमेतेसुवर्गन्त्रयोविꣳशतिश्च ॥ ❀ ❀ ॥९॥

असौ । आदित्यः । अस्मिन्न् । लोके । आसीत् । तम् । देवाः । पृष्ठैः । परिगृह्येतिपरि-गृह्य । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । अगमयन्न् । परैः । अवस्तात् । परीति । अगृह्णन्न् । दिवाकीर्त्येनेतिदिवा-कीर्त्येन । सुवर्गइतिसुवः-गे । लोके । प्रतीति । अस्थापयन्न् । परैः । परस्तात् । परीति । अगृह्णन्न् । पृष्ठैः । उपावारोहन्नित्युप-अवारोहन्न् । सः । वै । असौ । आदित्यः । अमुष्मिन्न् । लोके । परैः । उभयतः । परिगृहीतइतिपरि-गृहीतः । यत् । पृष्ठानि । भवन्ति । सुवर्गमितिसुवः-गम् । एव । तैः । लोकम् । यजमानाः । यन्ति । परैः । अवस्तात् । परीति । गृह्णन्ति । दिवाकीर्त्येनेतिदिवा-कीर्त्येन । [२५] सुवर्गइतिसुवः-गे । लोके । प्रतीति । तिष्ठन्ति । परैः । परस्तात् । परीति । गृह्णन्ति । पृष्ठैः । उपावरोहन्तीत्युप-अवरोहन्ति । यत् । परे । परस्तात् । न । स्युः । पराञ्चः । सुवर्गादितिसुवः-गात् । लोकात् । निरिति । पद्येरन्न् । यत् । अवस्तात् । न । स्युः । प्रजाइतिप्र-जाः । निरिति । दहेयुः । अभितः । दिवाकीर्त्यमितिदिवा-कीर्त्यम् । परस्सामानइतिपरः-सामानः । भवन्ति । सुवर्गइतिसुवः-गे । एव । एनान् । लोके । उभयतः । परीति । गृह्णन्ति । यजमानाः । वै । दिवाकीर्त्यमितिदिवा-कीर्त्यम् । सꣳवथ्सरइतिसं-वथ्सरः । परस्सा

मानइतिपरः-सामानः । अभितः । दिवाकीर्त्यमितिदिवा-कीर्त्यम् । परस्सामानइ तिपरः-सामानः । भवन्ति । सँवथ्सरइतिसं-वथ्सरे । एव । उभयतः । [२६] प्रती ति । तिष्ठन्ति । पृष्ठम् । वै । दिवाकीर्त्यमितिदिवा-कीर्त्यम् । पार्श्वेइति । परस्सामा नइतिपरः-सामानः । अभितः । दिवाकीर्त्यमितिदिवा-कीर्त्यम् । परस्सामानइतिप रः-सामानः । भवन्ति । तस्मात् । अभितः । पृष्ठम् । पार्श्वेइति । भूयिष्ठाः । ग्र हाः । गृह्यन्ते । भूयिष्ठम् । शस्यते । यज्ञस्य । एव । तत् । मध्यतः । ग्रन्थिम् । ग्रथ्न न्ति । अविस्रꣳसायेत्यवि-स्रꣳसाय । सप्त । गृह्यन्ते । सप्त । वै । शीर्षण्याः । प्राणाइ तिप्र-अनाः । प्राणानितिप्र-अनान् । एव । यजमानेषु । दधति । यत् । पराचीनानि । पृष्ठानि । भवन्ति । अमुम् । एव । तैः । लोकम् । अभ्यारोहन्तीत्यभि-आरोहन्ति । यत् । इमम् । लोकम् । न । [२७] प्रत्यवरोहेयुरितिप्रति-अवरोहेयुः । उदिति । वा । मायेयुः । यजमानाः । प्रेति । वा । मीयेरन् । यत् । प्रतीचीनानि । पृष्ठा नि । भवन्ति । इमम् । एव । तैः । लोकम् । प्रत्यवरोहन्तीतिप्रति-अवरोहन्ति । अ थोइति । अस्मिन् । एव । लोके । प्रतीति । तिष्ठन्ति । अनुन्मादायेत्यनुत्-मादा य । इन्द्रः । वै । अप्रतिष्ठितइत्यप्रति-स्थितः । आसीत् । सः । प्रजापतिमितिप्रजा-पतिम् । उपेति । अधावत् । तस्मै । एतम् । एकविꣳशतिरात्रमित्येकविꣳशति-रा त्रम् । प्रेति । अयच्छत् । तम् । एति । अहरत् । तेन । अयजत । ततः । वै । सः । प्रतीति । अतिष्ठत् । ये । बहुयाजिनइतिबहु-याजिनः । अप्रतिष्ठिताइत्यप्रति-स्थि ताः । [२८] स्युः । ते । एकविꣳशतिरात्रमित्येकविꣳशति-रात्रम् । आसीरन् । द्वा दश । मासाः । पञ्च । ऋतवः । त्रयः । इमे । लोकाः । असौ । आदित्यः । एक विꣳशइत्येक-विꣳशः । एतावन्तः । वै । देवलोकाइतिदेव-लोकाः । तेषु । एव । य थापूर्वमितियथा-पूर्वम् । प्रतीति । तिष्ठन्ति । असौ । आदित्यः । न । वीति । अ रोचत । सः । प्रजापतिमितिप्रजा-पतिम् । उपेति । अधावत् । तस्मै । एतम् । एक विꣳशतिरात्रमित्येकविꣳशति-रात्रम् । प्रेति । अयच्छत् । तम् । एति । अहरत् । ते न । अयजत । ततः । वै । सः । अरोचत । ये । एवम् । विद्वाꣳसः । एकविꣳशतिरा त्रमित्येकविꣳशति-रात्रम् । आसते । रोचन्ते । एव । एकविꣳशतिरात्रइत्येकविꣳश

ति-रात्रः । भवति । रुक् । वै । एकविँशइत्येक-विँशः । रुचम् । एव । गच्छन्ति । अथोइति । प्रतिष्ठामितिप्रति-स्थाम् । एव । प्रतिष्ठेतिप्रति-स्था । हि । एकविँशइत्येक-विँशः । अतिरात्रावित्यति-रात्रौ । अभितः । भवतः । ब्रह्मवर्चसस्येतिब्रह्म-वर्चसस्य । परिगृहीत्याइतिपरि-गृहीत्यै ॥ [२९] गृह्णन्तिदिवाकीर्त्यैनैवोभयतोना प्रतिष्ठिताआसंतएकविँशतिश्च ॥ ❀ ❀ ❀ ॥ १० ॥

अर्वाङ् । यज्ञः । समिति । क्रामतु । अमुष्मात् । अधीति । माम् । अभि ॥ ऋषीणाम् । यः । पुरोहितइतिपुरः-हितः ॥ निर्देवमितिनिः-देवम् । निर्वीरमितिनिः-वीरम् । कृत्वा । विष्कन्धमितिवि-स्कन्धम् । तस्मिन्न् । हीयताम् । यः । अस्मान् । द्वेष्टि ॥ शरीरम् । यज्ञशमलमितियज्ञ-शमलम् । कुसीदम् । तस्मिन्न् । सीदतु । यः । अस्मान् । द्वेष्टि ॥ यज्ञ । यज्ञस्य । यत् । तेजः । तेन । समिति । क्राम । माम् । अभि ॥ ब्राह्मणान् । ऋत्विजः । देवान् । यज्ञस्य । तपसा । ते । सव । अहम् । एति । हुवे ॥ इष्टेन । पक्कम् । उपेति । [३०] ते । हुवे । सव । अहम् ॥ समिति । ते । वृञ्जे । सुकृतमितिसु-कृतम् । समिति । प्रजामितिप्र-जाम् । पशून् ॥ प्रैषानितिप्र-एषान् । सामिधेनीरितिसां-इधेनीः । आघारावित्या-घारौ । आज्यभागावित्याज्य-भागौ । आश्रुतमित्या-श्रुतम् । प्रत्याश्रुतमितिप्रति-आश्रुतम् । एति । शृणामि । ते ॥ प्रयाजानूयाजानितिप्रयाज-अनूयाजान् । स्विष्टकृतमितिस्विष्ट-कृतम् । इडाम् । आशिषइत्या-शिषः । एति । वृञ्जे । सुवः ॥ अग्निना । इन्द्रेण । सोमेन । सरस्वत्या । विष्णुना । देवताभिः ॥ याज्यानुवाक्याभ्यामितियाज्या-अनुवाक्याभ्याम् । उपेति । ते । हुवे । सव । अहम् । यज्ञम् । एति । ददे । ते । वषट्कृतमितिवषट्-कृतम् ॥ स्तुतम् । शस्त्रम् । प्रतिगरमितिप्रति-गरम् । ग्रहम् । इडाम् । आशिषइत्या-शिषः । [३१] एति । वृञ्जे । सुवः ॥ पत्नीसंयाजानितिपत्नी-संयाजान् । उपेति । ते । हुवे । सव । अहम् । समिष्टयजुरितिसमिष्ट-यजुः । एति । ददे । तव ॥ पशून् । सुतम् । पुरोडाशान् । सवनानि । एति । उत । यज्ञम् ॥ देवान् । सेन्द्रानितिस-इन्द्रान् । उपेति । ते । हुवे । सव । अहम् । अग्निमुखानित्यग्नि-मुखान् । सोमवतइतिसोम-वतः । ये । च । विश्वे ॥ [३२] उपग्रहमिडामाशिषोद्वात्रिँशच्च ॥

भूतम् । भव्यम् । भविष्यत् । वषट् । स्वाहा । नमः । ऋक् । साम । यजुः । वषट् । स्वाहा । नमः । गायत्री । त्रिष्टुप् । जगती । वषट् । स्वाहा । नमः । पृथिवी । अन्तरिक्षम् । द्यौः । वषट् । स्वाहा । नमः । अग्निः । वायुः । सूर्यः । वषट् । स्वाहा । नमः । प्राणइतिप्र-अनः । व्यानइतिवि-अनः । अपानइत्यप-अनः । वषट् । स्वाहा । नमः । अन्नम् । कृषिः । वृष्टिः । वषट् । स्वाहा । नमः । पिता । पुत्रः । पौत्रः । वषट् । स्वाहा । नमः । भूः । भुवः । सुवः । वषट् । स्वाहा । नमः ॥ [२३] भुवश्चत्वारि च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ १२ ॥

एति । मे । गृहाः । भवन्तु । एति । प्रजेतिप्र-जा । मे । एति । मा । यज्ञः । विशतु । वीर्यावानितिवीर्य-वान् ॥ आपः । देवीः । यज्ञियाः । मा । एति । विशन्तु । सहस्रस्य । मा । भूमा । मा । प्रेति । हासीत् ॥ एति । मे । ग्रहः । भवतु । एति । पुरोरुगितिपुरः-रुक् । स्तुतशस्त्रेइतिस्तुत-शस्त्रे । मा । एति । विशताम् । समीचीइति ॥ आदित्याः । रुद्राः । वसवः । मे । सदस्याः । सहस्रस्य । मा । भूमा । मा । प्रेति । हासीत् ॥ एति । मा । अग्निष्टोमइत्यग्नि-स्तोमः । विशतु । उक्थ्यः । च । अतिरात्रइत्यति-रात्रः । मा । एति । विशतु । आपिशर्वरइत्यापि-शर्वरः ॥ तिरोअह्नियाइतितिरः-अह्नियाः । मा । सुहुताइतिसु-हुताः । एति । विशन्तु । सहस्रस्य । मा । भूमा । मा । प्रेति । हासीत् ॥ [२४] अग्निष्टोमोविंशतिश्चाष्टादश च ॥ १३ ॥

अग्निना । तपः । अन्विति । अभवत् । वाचा । ब्रह्म । मणिना । रूपाणि । इन्द्रेण । देवान् । वातेन । प्राणानितिप्र-अनान् । सूर्येण । द्याम् । चन्द्रमसा । नक्षत्राणि । यमेन । पितॄन् । राज्ञा । मनुष्यान् । फलेन । नादेयान् । अजगरेण । सर्पान् । व्याघ्रेण । आरण्यान् । पशून् । श्येनेन । पतत्रिणः । वृष्णा । अश्वान् । ऋषभेण । गाः । वस्तेन । अजाः । वृष्णिना । अवीः । व्रीहिणा । अन्नानि । यवेन । ओषधीः । न्यग्रोधेन । वनस्पतीन् । उदुम्बरेण । ऊर्जम् । गायत्रिया । छन्दांसि । त्रिवृतेतित्रि-वृता । स्तोमान् । ब्राह्मणेन । वाचम् ॥ [२५] ब्राह्मणेनैकं च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ १४ ॥

स्वाहा । आधिमित्या-धिम् । आधीतायेत्या-धीताय । स्वाहा । स्वाहा ।

आधीतमित्या-धीतम् । मनसे । स्वाहा । स्वाहा । मनः । प्रजापतयइतिप्रजा-प तये । स्वाहा । काय । स्वाहा । कस्मै । स्वाहा । कतमस्मै । स्वाहा । अदित्यै । स्वाहा । अदित्यै । मह्यै । स्वाहा । अदित्यै । सुमृडीकायाइतिसु-मृडीकायै । स्वा हा । सरस्वत्यै । स्वाहा । सरस्वत्यै । बृहत्यै । स्वाहा । सरस्वत्यै । पावकायै । स्वा हा । पूष्णे । स्वाहा । पूष्णे । प्रपथ्यायेतिप्र-पथ्याय । स्वाहा । पूष्णे । नरन्धिषा य । स्वाहा । त्वष्ट्रे । स्वाहा । त्वष्ट्रे । तुरीपाय । स्वाहा । त्वष्ट्रे । पुरुरूपायेतिपुरु-रूपाय । स्वाहा । विष्णवे । स्वाहा । विष्णवे । निखुर्यपायेतिनिखुर्य-पाय । स्वा हा । विष्णवे । निभूयपायेतिनिभूय-पाय । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [३६] पु रुरूपायस्वाहादशंच ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥१५॥

दद्भ्यइतिदत्-भ्यः । स्वाहा । हनूभ्यामितिहनु-भ्याम् । स्वाहा । ओष्ठाभ्याम् । स्वाहा । मुखाय । स्वाहा । नासिकाभ्याम् । स्वाहा । अक्षीभ्याम् । स्वाहा । कर्णाभ्याम् । स्वाहा । पारे । इक्षवः । अवार्येभ्यः । पक्ष्मभ्यइतिपक्ष्म-भ्यः । स्वाहा । अवारे । इक्षवः । पार्येभ्यः । पक्ष्मभ्यइतिपक्ष्म-भ्यः । स्वाहा । शीर्ष्णे । स्वाहा । भ्रूभ्याम् । स्वाहा । ललाटाय । स्वाहा । मूर्ध्ने । स्वाहा । मस्तिष्काय । स्वा हा । केशेभ्यः । स्वाहा । वहाय । स्वाहा । ग्रीवाभ्यः । स्वाहा । स्कन्धेभ्यः । स्वा हा । कीकसाभ्यः । स्वाहा । पृष्टीभ्यइतिपृष्टि-भ्यः । स्वाहा । पाजस्याय । स्वाहा । पार्श्वाभ्याम् । स्वाहा । [३७] अꣳसाभ्याम् । स्वाहा । दोषभ्यामितिदोष-भ्याम् । स्वाहा । बाहुभ्यामितिबाहु-भ्याम् । स्वाहा । जङ्घाभ्याम् । स्वाहा । श्रोणीभ्यामि तिश्रोणि-भ्याम् । स्वाहा । ऊरुभ्यामित्यूरु-भ्याम् । स्वाहा । अष्ठीवद्भ्यामित्यष्ठीवत्-भ्याम् । स्वाहा । जङ्घाभ्याम् । स्वाहा । भसदे । स्वाहा । शिखण्डेभ्यः । स्वाहा । वालधानायेतिवाल-धानाय । स्वाहा । आण्डाभ्याम् । स्वाहा । शेपाय । स्वाहा । रेतसे । स्वाहा । प्रजाभ्यइतिप्र-जाभ्यः । स्वाहा । प्रजननायेतिप्र-जननाय । स्वा हा । पद्भ्यइतिपत्-भ्यः । स्वाहा । शफेभ्यः । स्वाहा । लोमभ्यइतिलोम-भ्यः । स्वा हा । त्वचे । स्वाहा । लोहिताय । स्वाहा । माꣳसाय । स्वाहा । स्नावभ्यइतिस्नाव-भ्यः । स्वाहा । अस्थभ्यइत्यस्थ-भ्यः । स्वाहा । मज्जभ्यइतिमज्ज-भ्यः । स्वाहा ।

अङ्गेभ्यः । स्वाहा । आत्मने । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [३८] पार्श्वाभ्याꣳस्वाहामज्जभ्यस्स्वाहाषट् च ॥ ❀ ❀ ❀ ॥ १६ ॥

अञ्ज्येतायेत्यञ्जि-एताय । स्वाहा । अञ्जिसक्थायेत्यञ्जि-सक्थाय । स्वाहा । शितिपदइतिशिति-पदे । स्वाहा । शितिककुदइतिशिति-ककुदे । स्वाहा । शितिरन्ध्रायेतिशिति-रन्ध्राय । स्वाहा । शितिपृष्ठायेतिशिति-पृष्ठाय । स्वाहा । शित्यꣳसायेतिशिति-अꣳसाय । स्वाहा । पुष्पकर्णायेतिपुष्प-कर्णाय । स्वाहा । शित्योष्ठायेतिशिति-ओष्ठाय । स्वाहा । शितिभ्रवइतिशिति-भ्रवे । स्वाहा । शितिभसदइतिशिति-भसदे । स्वाहा । श्वेतानूकाशायेतिश्वेत-अनूकाशाय । स्वाहा । अञ्जये । स्वाहा । ललामाय । स्वाहा । असितज्ञवइत्यसित-ज्ञवे । स्वाहा । कृष्णैतायेतिकृष्ण-एताय । स्वाहा । रोहितैतायेतिरोहित - एताय । स्वाहा । अरुणैतायेत्यरुण-एताय । स्वाहा । ईदृशाय । स्वाहा । कीदृशाय । स्वाहा । तादृशाय । स्वाहा । सदृशाय । स्वाहा । विसदृशायेतिवि-सदृशाय । स्वाहा । सुसदृशायेतिसु-सदृशाय । स्वाहा । रूपाय । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [३९] रूपायस्वाहाष्टौच ॥

कृष्णाय । स्वाहा । श्वेताय । स्वाहा । पिशङ्गाय । स्वाहा । सारङ्गाय । स्वाहा । अरुणाय । स्वाहा । गौराय । स्वाहा । बभ्रवे । स्वाहा । नकुलाय । स्वाहा । रोहिताय । स्वाहा । शोणाय । स्वाहा । श्यावाय । स्वाहा । श्यामाय । स्वाहा । पाकलाय । स्वाहा । सुरूपायेतिसु-रूपाय । स्वाहा । अनुरूपायेत्यनु-रूपाय । स्वाहा । विरूपायेतिवि-रूपाय । स्वाहा । सरूपायेतिस-रूपाय । स्वाहा । प्रतिरूपायेतिप्रति-रूपाय । स्वाहा । शबलाय । स्वाहा । कमलाय । स्वाहा । पृश्नये । स्वाहा । पृश्निसक्थायेतिपृश्नि-सक्थाय । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [४०] कृष्णायषट्चत्वारिꣳशत् ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ १८ ॥

ओषधीभ्यइत्योषधि-भ्यः । स्वाहा । मूलेभ्यः । स्वाहा । तूलेभ्यः । स्वाहा । काण्डेभ्यः । स्वाहा । वल्शेभ्यः । स्वाहा । पुष्पेभ्यः । स्वाहा । फलेभ्यः । स्वाहा । गृहीतेभ्यः । स्वाहा । अगृहीतेभ्यः । स्वाहा । अवपन्नेभ्यइत्यव-पन्नेभ्यः । स्वाहा । शयानेभ्यः । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [४१] ओषधीभ्यश्चतुर्विꣳशतिः ॥ १९ ॥

वनस्पतिभ्यइतिवनस्पति-भ्यः । स्वाहा । मूलेभ्यः । स्वाहा । तूलेभ्यः । स्वाहा । स्कन्धोभ्यइतिस्कन्धः-भ्यः । स्वाहा । शाखाभ्यः । स्वाहा । पर्णेभ्यः । स्वाहा । पुष्पेभ्यः । स्वाहा । फलेभ्यः । स्वाहा । गृहीतेभ्यः । स्वाहा । अगृहीतेभ्यः । स्वाहा । अवपन्नेभ्यइत्यव-पन्नेभ्यः । स्वाहा । शयनेभ्यः । स्वाहा । शिष्टाय । स्वाहा । अतिशिष्टायेत्यति-शिष्टाय । स्वाहा । परिशिष्टायेतिपरि-शिष्टाय । स्वाहा । सꣳशिष्टायेतिसं-शिष्टाय । स्वाहा । उच्छिष्टायेत्युत्-शिष्टाय । स्वाहा । रिक्ताय । स्वाहा । अरिक्ताय । स्वाहा । प्ररिक्तायेतिप्र-रिक्ताय । स्वाहा । सꣳरिक्तायेतिसं-रिक्ताय । स्वाहा । उद्रिक्तायेत्युत्-रिक्ताय । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [४२] वनस्पतिभ्यस्स्कन्धोभ्यष्षट् चत्वारिꣳशत् ॥ ❀ ❀ ॥२०॥

प्रजवम्ब्रह्मवादिनः किमेषवा आसआदित्या उभयोःप्रजापतिरन्वायन्निन्द्रो वै सदङ्ङिन्द्रोवै शिथिलः प्रजापतिरकामयतान्नादस्स्याद्विराडुसावादित्योऽर्वाङ्भूतमामेऽभिनास्वाहाऽऽधिन्दस्त्रोऽज्ञचेताय कृष्णायौषधीभ्योवनस्पतिभ्योविꣳशतिः ॥२०॥ प्रजवम्प्रजापतिर्यदछन्दोमन्तेहुवेसवाहमोषधीभ्यो द्विचत्वारिꣳशत् ॥४२॥ प्रजवुꣳसर्वस्मैस्वाहा ॥ ❀ ❀ ❀ ❀

हरिः ओ (३) म् ॥

इति सप्तमकाण्डे तृतीयः प्रश्नः ॥

सप्तमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः ॥

हरिः ओ (४) म् ॥

बृहस्पतिः । अकामयत । श्रत् । मे । देवाः । दधीरन् । गच्छेयम् । पुरोधामितिपुरः-धाम् । इति । सः । एतम् । चतुर्विꣳशतिरात्रमितिचतुर्विꣳशति-रात्रम् । अपश्यत् । तम् । एति । अहरत् । तेन । अयजत । ततः । वै । तस्मै । श्रत् । देवाः । अदधत । अगच्छत् । पुरोधामितिपुरः-धाम् । ये । एवम् । विद्वाꣳसः ।

चतुर्विꣳशतिरात्रमितिचतुर्विꣳशति-रात्रम् । आसते । श्रत् । एभ्यः । मनुष्याः । दधते । गच्छन्ति । पुरोधामितिपुरः-धाम् । ज्योतिः । गोः । आयुः । इति । त्र्यहा इतित्रि-अहाः । भवन्ति । इयम् । वाव । ज्योतिः । अन्तरिक्षम् । गोः । असौ । आयुः । [१] इमान् । एव । लोकान् । अभ्यारोहन्तीत्यभि-आरोहन्ति । अभिपूर्व मित्यभि-पूर्वम् । त्र्यहाइतित्रि-अहाः । भवन्ति । अभिपूर्वमित्यभि-पूर्वम् । एव । सुव र्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । अभ्यारोहन्तीत्यभि-आरोहन्ति । असत्रम् । वै । एत॒त् । यत् । अछन्दोममित्यछन्दः-मम् । यत् । छन्दोमाइतिछन्दः माः । भवन्ति । तेन । सत्रम् । देवताः । एव । पृष्ठैः । अवेति । रुन्धते । पशून् । छन्दोमैरितिछ न्दः-मैः । ओजः । वै । वीर्यम् । पृष्ठानि । पशवः । छन्दोमाइतिछन्दः-माः । ओजसि । एव । वीर्ये । पशुषु । प्रतीति । तिष्ठन्ति । बृहद्रथन्तराभ्यामितिबृहत्-रथन्तराभ्याम् । यन्ति । इयम् । वाव । रथन्तरमितिरथं-तरम् । असौ । बृहत् । आभ्याम् । एव । [२] यन्ति । अथोइति । अनयोः । एव । प्रतीति । तिष्ठन्ति । एतेइति । वै । यज्ञस्य । अञ्जसायनीइत्यञ्जसा-अयनी । स्रुतीइति । ताभ्याम् । एव । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । यन्ति । चतुर्विꣳशतिरात्रइतिचतुर्विꣳशति रात्रः । भवति । चतुर्विꣳशतिरितिचतुः-विꣳशतिः । अर्धमासाइत्यर्ध-मासाः । संवथ्सरइति सं-वथ्सरः । संवथ्सरइतिसं-वथ्सरः । सुवर्गइतिसुवः-गः । लोकः । संवथ्सरइतिसं-व थ्सरे । एव । सुवर्गइतिसुवः-गे । लोके । प्रतीति । तिष्ठन्ति । अथोइति । चतुर्विꣳश त्यक्षरेतिचतुर्विꣳशति-अक्षरा । गायत्री । गायत्री । ब्रह्मवर्चसमितिब्रह्म-वर्चसम् । गायत्रिया । एव । ब्रह्मवर्चसमितिब्रह्म-वर्चसम् । अवेति । रुन्धते । अतिरात्रावि त्यति-रात्रौ । अभितः । भवतः । ब्रह्मवर्चसस्येतिब्रह्म-वर्चसस्य । परिगृहीत्याइतिप रि-गृहीत्यै ॥ [३] असावायुराभ्यामेव पञ्चचत्वारिꣳशच्च ॥ ❀ ❀ ॥१॥

यथा । वै । मनुष्याः । एवम् । देवाः । अग्रे । आसन् । ते । अकामयन्त । अर्वतिम् । पाप्मानम् । मृत्युम् । अपहत्येत्यप-हत्य । दैवीम् । सꣳसदमितिसं-स दम् । गच्छेम । इति । ते । एतम् । चतुर्विꣳशतिरात्रमितिचतुर्विꣳशति-रात्रम् ।

अपश्यन्न् । तम् । एतिं । अहरन्न् । तेनं । अयजन्त । ततः । वै । ते । अर्वर्तिम् । पाप्मानंम् । मृत्युम् । अपहत्येत्यंप-हत्यं । दैवीम् । सꣳसदमितिंसं-सदंम् । अग च्छन्न् । ये । एवम् । विद्वाꣳसः । चतुर्विꣳशतिरात्रमितिंचतुर्विꣳशति-रात्रम् । आ संते । अर्वर्तिम् । एव । पाप्मानंम् । अपहत्येत्यंप-हत्यं । श्रियंम् । गच्छन्ति । श्रीः । हि । मनुष्यंस्य । [४] दैवी । सꣳसदितिंसं-सत् । ज्योतिः । अतिरात्रइत्यंति-रा त्रः । भवति । सुवर्गस्येतिसुवः-गस्यं । लोकस्यं । अनुंख्यात्याइत्यनु-ख्यात्यै । पृ ष्ठ्यः । षडहइतिंपट्-अहः । भवति । षट् । वै । ऋतवः । सँव्वथ्सरइतिंसं-वथ्सरः । तम् । मासाः । अर्धमासाइत्यंर्ध-मासाः । ऋतवः । प्रविश्येतिंप्र-विश्यं । दैवीम् । स ꣳसदमितिंसं-सदंम् । अगच्छन्न् । ये । एवम् । विद्वाꣳसः । चतुर्विꣳशतिरात्रमि तिंचतुर्विꣳशति-रात्रम् । आसंते । सँव्वथ्सरमितिंसं-वथ्सरम् । एव । प्रविश्येतिंप्र- विश्यं । वस्यंसीम् । सꣳसदमितिंसं-सदंम् । गच्छन्ति । त्रयः । त्रयस्त्रिꣳशाइतिंत्र यः-त्रिꣳशाः । अवस्तात् । भवन्ति । त्रयः । त्रयस्त्रिꣳशाइतिंत्रयः-त्रिꣳशाः । पर स्तात् । त्रयस्त्रिꣳशैरितिंत्रयः-त्रिꣳशैः । एव । उभयतः । अर्वर्तिम् । पाप्मानंम् । अपहत्येत्यंप-हत्यं । दैवीम् । सꣳसदमितिंसं-सदंम् । मध्यतः । [५] गच्छन्ति । पृष्ठानि । हि । दैवी । सꣳसदितिंसं-सत् । जामि । वै । एतत् । कुर्वन्ति । यत् । त्रयः । त्रयस्त्रिꣳशाइतिंत्रयः-त्रिꣳशाः । अन्वञ्चः । मध्ये । अनिरुक्तइत्यनिः-उ क्तः । भवति । तेनं । अजामि । ऊर्ध्वानि । पृष्ठानि । भवन्ति । ऊर्ध्वाः । छन्दो माइतिंछन्दः-माः । उभाभ्याम् । रूपाभ्याम् । सुवर्गमितिंसुवः-गम् । लोकम् । य न्ति । असंत्रम् । वै । एतत् । यत् । अछन्दोममित्यंछन्दः-मम् । यत् । छन्दोमाइ तिंछन्दः-माः । भवन्ति । तेनं । सत्रम् । देवताः । एव । पृष्ठैः । अवेति । रुन्धते । पशून् । छन्दोमैरितिंछन्दः-मैः । ओजः । वै । वीर्यम् । पृष्ठानि । पशवः । [६] छन्दोमाइतिंछन्दः-माः । ओजंसि । एव । वीर्ये । पशुषु । प्रतीति । तिष्ठन्ति । त्रयः । त्रयस्त्रिꣳशाइतिंत्रयः-त्रिꣳशाः । अवस्तात् । भवन्ति । त्रयः । त्रयस्त्रिꣳ शाइतिंत्रयः-त्रिꣳशाः । । परस्तात् । मध्ये । पृष्ठानि । उरः । वै । त्रयस्त्रिꣳशाइ तिंत्रयः-त्रिꣳशाः । आत्मा । पृष्ठानि । आत्मनं । एव । तत् । यजंमानाः । शर्म ।

न॒ह्यन्ते॒ । अना॑र्त्यै । बृ॒हद्र॑थन्त॒राभ्या॒मिति॑ बृ॒हत्-र॒थ॒न्त॒राभ्या॑म् । य॒न्ति॒ । इ॒यम् । वाव । र॒थ॒न्त॒रमिति॑ रथं-त॒रम् । अ॒सौ । बृ॒हत् । आ॒भ्याम् । ए॒व । य॒न्ति॒ । अथो॒ इति॑ । अ॒न योः॑ । ए॒व । प्रतीति॑ । ति॒ष्ठ॒न्ति॒ । ए॒ते इति॑ । वै । य॒ज्ञस्य॑ । अ॒ञ्ज॒सा॒य॒नी इत्य॑ञ्जसा-अ य॑नी । सु॒ती इति॑ । ताभ्या॑म् । ए॒व । [७] सु॒व॒र्गमिति॑ सुवः-गम् । लो॒कम् । य॒न्ति॒ । परा॑ञ्चः । वै । ए॒ते । सु॒व॒र्गमिति॑ सुवः-गम् । लो॒कम् । अ॒भ्यारो॑हन्तीत्य॑भि-आरोह न्ति । ये । प॒रा॒चीना॑नि । पृ॒ष्ठानि॑ । उ॒प॒यन्तीत्यु॑प-यन्ति॑ । प्र॒त्यङ् । प॒ड॒ह इति॑ पट्-अ॒ हः । भ॒व॒ति॒ । प्र॒त्य॒व॒रु॒द्ध्या इति॑ प्रति-अ॒व॒रु॒द्ध्यै । अथो॒ इति॑ । प्रति॑ष्ठित्या॒ इति॒ प्रति॑-स्थि त्यै । उ॒भयोः॑ । लो॒कयोः॑ । ऋ॒द्ध्वा । उदिति॑ । ति॒ष्ठ॒न्ति॒ । त्रि॒वृत॒ इति॑ त्रि-वृतः॑ । अ धीति॑ । त्रि॒वृत॒मिति॑ त्रि-वृत॑म् । उपेति॑ । य॒न्ति॒ । स्तोमा॑नाम् । सम्प॑त्त्या॒ इति॒ सं-प॒ त्त्यै । प्र॒भ॒वा॒येति॑ प्र-भ॒वाय॑ । ज्योतिः॑ । अ॒ग्नि॒ष्टो॒म इत्य॑ग्नि-स्तो॒मः । भ॒व॒ति॒ । अ॒यम् । वाव । सः । क्षयः॑ । अ॒स्मात् । ए॒व । तेन॑ । क्षया॑त् । न । य॒न्ति॒ । च॒तु॒र्वि॒ꣳश॒ ति॒रा॒त्र इति॑ चतुर्वि॑ꣳशति-रा॒त्रः । भ॒व॒ति॒ । चतु॑र्विꣳशति॒रिति॒ चतु॑ः-वि॒ꣳश॒तिः । अ॒ र्ध॒मा॒सा इत्य॑र्ध-मा॒साः । स॒ꣳव॒थ्स॒र इति॑ सं-व॒थ्स॒रः । स॒ꣳव॒थ्स॒र इति॑ सं-व॒थ्स॒रः । सु॒व॒र्ग इति॑ सुवः गः । लो॒कः । स॒ꣳव॒थ्स॒र इति॑ सं-व॒थ्स॒रे । ए॒व । सु॒व॒र्ग इति॑ सुवः-गे । लो॒के । प्र तीति॑ । ति॒ष्ठ॒न्ति॒ । अथो॒ इति॑ । चतु॑र्विꣳशत्यक्षरे॒ति॒ चतु॑र्विꣳशति-अ॒क्ष॒रा । गा॒य॒ त्री । गा॒य॒त्री । ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒समिति॑ ब्रह्म-व॒र्च॒सम् । गा॒य॒त्रि॒या । ए॒व । ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒समिति॑ ब्रह्म- व॒र्च॒सम् । अवेति॑ । रु॒न्ध॒ते॒ । अ॒ति॒रा॒त्रावित्य॑ति-रा॒त्रौ । अ॒भितः॑ । भ॒व॒तः॒ । ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒ स॒स्येति॑ ब्रह्म-व॒र्च॒सस्य॑ । परि॑गृहीत्या॒ इति॒ परि॑ गृ॒ही॒त्यै ॥ [८] म॒नु॒ष्य॑स्य मध्य॒तः प॒श व॒स्ताभ्या॑मे॒व सं॒व॒थ्स॒रश्चतु॑र्विꣳशतिश्च ॥ ❀ ❀ ॥ २ ॥

ऋ॒क्षा । वै । इ॒यम् । अ॒लो॒म॒का । आ॒सी॒त् । सा । अ॒का॒म॒य॒त॒ । ओष॑धीभि॒ रित्योष॑धि-भिः॒ । व॒न॒स्पति॑भि॒रिति॑ व॒न॒स्पति॑-भिः । प्रेति॑ । जा॒ये॒य॒ । इति॑ । सा । ए॒ताः । त्रि॒ꣳशत॑म् । रात्रीः॑ । अ॒प॒श्य॒त् । ततः॑ । वै । इ॒यम् । ओष॑धीभि॒रित्योष॑धि-भिः॒ । व॒न॒स्पति॑भि॒रिति॑ व॒न॒स्पति॑-भिः । प्रेति॑ । अ॒जा॒य॒त॒ । ये । प्र॒जाका॑मा॒ इति॑ प्र॒जा-का॒माः । प॒शुका॑मा॒ इति॑ प॒शु-का॒माः । स्युः । ते । ए॒ताः । आ॒सी॒र॒न् । प्रेति॑ । ए॒व । जा॒य॒न्ते॒ । प्र॒ज॒येति॑ प्र-जया॑ । प॒शुभि॒रिति॑ प॒शु-भिः । इ॒यम् । वै । अ॒क्षु॒ध्य॒त् । सा । ए॒ताम् ।

विराजमितिवि-राजम् । अपश्यत् । ताम् । आत्मन्न् । धित्वा । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । अवेति । अरुन्ध । ओषधीः । [९] वनस्पतीन् । प्रजामितिप्र-जाम् । पशून् । तेन । अवर्धत । सा । जेमानम् । महिमानम् । अगच्छत् । ये । एवम् । विद्वाꣳसः । एताः । आसते । विराजमितिवि-राजम् । एव । आत्मन्न् । धित्वा । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । अवेति । रुन्धते । वर्धन्ते । प्रजयेतिप्र-जया । पशुभिरितिपशु-भिः । जेमानम् । महिमानम् । गच्छन्ति । ज्योतिः । अतिरात्रइत्यति-रात्रः । भवति । सुवर्गस्येतिसुवः-गस्य । लोकस्य । अनुख्यात्याइत्यनु-ख्यात्यै । पृष्ठ्यः । षडहइतिषट्-अहः । भवति । षट् । वै । ऋतवः । षट् । पृष्ठानि । पृष्ठैः । एव । ऋतून् । अन्वारोहन्तीत्यनु-आरोहन्ति । ऋतुभिरित्यृतु-भिः । सꣳवथ्सरमितिसं-वथ्सरम् । ते । सꣳवथ्सरइतिसं-वथ्सरे । एव । [१०] प्रतीति । तिष्ठन्ति । त्रयस्त्रिꣳशादितित्रयः-त्रिꣳशात् । त्रयस्त्रिꣳशमितित्रयः-त्रिꣳशम् । उपेति । यन्ति । यज्ञस्य । सन्तत्याइतिसं-तत्यै । अथोइति । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । वै । त्रयस्त्रिꣳशइतित्रयः-त्रिꣳशः । प्रजापतिमितिप्रजा-पतिम् । एव । एति । रभन्ते । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । त्रिणवइतित्रि-नवः । भवति । विजित्याइतिवि-जित्यै । एकविꣳशइत्येक-विꣳशः । भवति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । अथोइति । रुचम् । एव । आत्मन्न् । दधते । त्रिवृदितित्रि-वृत् । अग्निष्टुदित्यग्नि-स्तुत् । भवति । पाप्मानम् । एव । तेन । निरिति । दहन्ते । अथोइति । तेजः । वै । त्रिवृदितित्रि-वृत् । तेजः । एव । आत्मन्न् । दधते । पञ्चदशइतिपञ्च-दशः । इन्द्रस्तोमइतीन्द्र-स्तोमः । भवति । इन्द्रियम् । एव । अवेति । [११] रुन्धते । सप्तदशइतिसप्त-दशः । भवति । अन्नाद्यस्येत्यन्न-अद्यस्य । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । अथोइति । प्रेति । एव । तेन । जायन्ते । एकविꣳशइत्येक-विꣳशः । भवति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । अथोइति । रुचम् । एव । आत्मन्न् । दधते । चतुर्विꣳशइतिचतुः-विꣳशः । भवति । चतुर्विꣳशतिरितिचतुः-विꣳशतिः । अर्धमासाइत्यर्ध-मासाः । सꣳवथ्सरइतिसं-वथ्सरः । सꣳवथ्सरइतिसं-वथ्सरः । सुवर्गइतिसुवः-गः । लोकः । सꣳवथ्सरइतिसं-वथ्सरे । एव । सुवर्गइतिसुवः-गे । लोके । प्रतीति । तिष्ठन्ति । अथोइति । एषः । वै । विषूवानितिविषु-वान् । विषूवन्तइतिविषु-

वन्तः। भवन्ति। ये। एवम्। विद्वाꣳसः। एताः। आसते। चतुर्विꣳशादिति चतुः-विꣳशात्। पृष्ठानि। उपेति। यन्ति। सम्वथ्सरइतिसं-वथ्सरे। एव। प्रतिष्ठायेतिप्रति-स्थाय। [१२] देवताः। अभ्यारोहन्तीत्यभि-आरोहन्ति। त्रयस्त्रिꣳशादितित्रयः-त्रिꣳशात्। त्रयस्त्रिꣳशमितित्रयः-त्रिꣳशम्। उपेति। यन्ति। त्रयस्त्रिꣳशदितित्रयः-त्रिꣳशत्। वै। देवताः। देवतासु। एव। प्रतीति। तिष्ठन्ति। त्रिणवइतित्रि-नवः। भवति। इमे। वै। लोकाः। त्रिणवइतित्रि-नवः। एषु। एव। लोकेषु। प्रतीति। तिष्ठन्ति। द्वौ। एकविꣳशावित्येक-विꣳशौ। भवतः। प्रतिष्ठित्याइति प्रति-स्थित्यै। अथोइति। रुचम्। एव। आत्मन्न्। दधते। बहवः। षोडशिनः। भवन्ति। तस्मात्। बहवः। प्रजास्वितिप्र-जासु। वृषाणः। यत्। एते। स्तोमाः। व्यतिपक्ताइतिवि-अतिपक्ताः। भवन्ति। तस्मात्। इयम्। ओषधीभिरित्योषधि-भिः। वनस्पतिभिरितिवनस्पति-भिः। व्यतिपक्तेतिवि-अतिपक्ता। [१३] व्यतिपज्यन्तइतिवि-अतिपज्यन्ते। प्रजयेतिप्र-जया। पशुभिरितिपशु-भिः। ये। एवम्। विद्वाꣳसः। एताः। आसते। अक्लृप्ताः। वै। एते। सुवर्गमितिसुवः-गम्। लोकम्। यन्ति। उच्चावचान्। हि। स्तोमान्। उपयन्तीत्युप-यन्ति। यत्। एते। ऊर्ध्वाः। क्लृप्ताः। स्तोमाः। भवन्ति। क्लृप्ताः। एव। सुवर्गमितिसुवः-गम्। लोकम्। यन्ति। उभयोः। एभ्यः। लोकयोः। कल्पते। त्रिꣳशत्। एताः। त्रिꣳशदक्षरेतित्रिꣳशत्-अक्षरा। विराडितिवि-राट्। अन्नम्। विराडितिवि-राट्। विराजेतिवि-राजा। एव। अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम्। अवेति। रुन्धते। अतिरात्रावित्यति-रात्रौ। अभितः। भवतः। अन्नाद्यस्येत्यन्न-अद्यस्य। परिगृहीत्याइतिपरिगृहीत्यै ॥ [१४] ओषधीस्सम्वथ्सरएवावंप्रतिष्ठायव्यतिपक्तेकान्नपञ्चाशच्च ॥ ३ ॥

प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः। सुवर्गमितिसुवः-गम्। लोकम्। ऐतु। तम्। देवाः। येनयेनेतियेन-येन। छन्दसा। अनु। प्रेति। अयुञ्जत। तेन। न। आप्नुवन्न्। ते। एताः। द्वात्रिꣳशतम्। रात्रीः। अपश्यन्न्। द्वात्रिꣳशदक्षरेतिद्वात्रिꣳशत्-अक्षरा। अनुष्टुगित्यनु-स्तुक्। आनुष्टुभइत्यानु-स्तुभः। प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः। स्वेन। एव। छन्दसा। प्रजापतिमितिप्रजा-पतिम्। आप्त्वा। अभ्यारुह्य

त्यभि-आरुह्य । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । आयन् । ये । एवम् । विद्वाꣳसः । एताः । आसते । द्वात्रिꣳशत् । एताः । द्वात्रिꣳशदक्षरेतिद्वात्रिꣳशत्-अक्षरा । अनुष्टुगित्यनु-स्तुक् । आनुष्टुभइत्यानु-स्तुभः । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । स्वेन । एव । छन्दसा । प्रजापतिमितिप्रजा-पतिम् । आप्त्वा । श्रियम् । गच्छन्ति । [१५] श्रीः । हि । मनुष्यस्य । सुवर्गइतिसुवः-गः । लोकः । द्वात्रिꣳशत् । एताः । द्वात्रिꣳशदक्षरेतिद्वात्रिꣳशत्-अक्षरा । अनुष्टुगित्यनु-स्तुक् । वाक् । अनुष्टुवित्यनु-स्तुप् । सर्वाम् । एव । वाचम् । आप्नुवन्ति । सर्वे । वाचः । वदितारः । भवन्ति । सर्वे । हि । श्रियम् । गच्छन्ति । ज्योतिः । गौः । आयुः । इति । त्र्यहाइतित्रि अहाः । भवन्ति । इयम् । वाव । ज्योतिः । अन्तरिक्षम् । गौः । असौ । आयुः । इमान् । एव । लोकान् । अभ्यारोहन्तीत्यभि-आरोहन्ति । अभिपूर्वमित्यभि-पूर्वम् । त्र्यहाइतित्रि-अहाः । भवन्ति । अभिपूर्वमित्यभि-पूर्वम् । एव । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । अभ्यारोहन्तीत्यभि-आरोहन्ति । बृहद्रथन्तराभ्यामितिबृहत् -रथन्तराभ्याम् । यन्ति [१६] इयम् । वाव । रथन्तरमितिरथं-तरम् । असौ । बृहत् । आभ्याम् । एव । यन्ति । अथोइति । अनयोः । एव । प्रतीति । तिष्ठन्ति । एते इति । वै । यज्ञस्य । अञ्जसायनीइत्यञ्जसा-अयनी । स्रुतीइति । ताभ्याम् । एव । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । यन्ति । पराञ्चः । वै । एते । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । अभ्यारोहन्तीत्यभि-आरोहन्ति । ये । पराचः । त्र्यहानितित्रि-अहान् । उपयन्तीत्युप-यन्ति । प्रत्यङ् । त्र्यहइतित्रि-अहः । भवति । प्रत्यवरूढ्याइतिप्रति-अवरूढ्यै । अथोइति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । उभयोः । लोकयोः । ऋध्वा । उदिति । तिष्ठन्ति । द्वात्रिꣳशत् । एताः । तासाम् । याः । त्रिꣳशत् । त्रिꣳशदक्षरेतित्रिꣳशत्-अक्षरा । विराडितिवि-राट् । अन्नम् । विराडितिवि-राट् । विराजेतिवि-राजा । एव । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । अवेति । रुन्धते । येइति । द्वेइति । अहोरात्रेइत्यहः-रात्रे । एव । तेइति । उभाभ्याम् । रूपाभ्याम् । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । यन्ति । अतिरात्रावित्यति-रात्रौ । अभितः । भवतः । परिगृहीत्या

इतिपरि-गृहीत्यै ॥ [१७] गच्छन्तियन्तित्रिꣳशदेख्याद्वाविꣳशतिश्च ॥ ४ ॥

द्वेइति । वाव । देवसत्रेइतिदेव-सत्रे । द्वादशाहइतिद्वादश-अहः । च । एव । त्रयस्त्रिꣳशदहइतित्रयस्त्रिꣳशत्-अहः । च । ये । एवम् । विद्वाꣳसः । त्रयस्त्रिꣳशदहमितित्रयस्त्रिꣳशत्-अहम् । आसते । साख्यादितिस-अख्यात् । एव । देवताः । अभ्यारोहन्तीत्यभि-आरोहन्ति । यथा । खलु । वै । श्रेयान् । अभ्यारूढइत्यभि-आरूढः । कामयते । तथा । करोति । यदि । अवविध्यतीत्यव-विध्यति । पापीयान् । भवति । यदि । न । अवविध्यतीत्यव-विध्यति । सद्दाङ्गितिस-दङ्क् । ये । एवम् । विद्वाꣳसः । त्रयस्त्रिꣳशदहमितित्रयस्त्रिꣳशत्-अहम् । आसते । वीति । पाप्मना । भ्रातृव्येण । एति । वर्तन्ते । अहर्भाजइत्यहः-भाजः । वै । एताः । देवाः । अग्रे । एति । अहरन् । [१८] अहः । एकः । अभजत । अहः । एकः । ताभिः । वै । ते । प्रबाहुगितिप्र-बाहुक् । आर्ध्नुवन् । ये । एवम् । विद्वाꣳसः । त्रयस्त्रिꣳशदहमितित्रयस्त्रिꣳशत्-अहम् । आसते । सर्वे । एव । प्रबाहुगितिप्र-बाहुक् । ऋध्नुवन्ति । सर्वे । ग्रामणीयमितिग्राम-नीयम् । प्रेति । आप्नुवन्ति । पञ्चाहाइतिपञ्च-अहाः । भवन्ति । पञ्च । वै । ऋतवः । सꣳवत्सरइतिसं-वत्सरः । ऋतुषु । एव । सꣳवत्सरइतिसं-वत्सरे । प्रतीति । तिष्ठन्ति । अथोइति । पञ्चाक्षरेतिपञ्च-अक्षरा । पङ्क्तिः । पाङ्क्तः । यज्ञः । यज्ञम् । एव । अवेति । रुन्धते । त्रीणि । आश्विनानि । भवन्ति । त्रयः । इमे । लोकाः । एषु । [१९] एव । लोकेषु । प्रतीति । तिष्ठन्ति । अथोइति । त्रीणि । वै । यज्ञस्य । इन्द्रियाणि । तानि । एव । अवेति । रुन्धते । विश्वजिदितिविश्व-जित् । भवति । अन्नाद्यस्येत्यन्न-अद्यस्य । अवरुध्याइत्यव-रुध्यै । सर्वपृष्ठइतिसर्व-पृष्ठः । भवति । सर्वस्य । अभिजित्याइत्यभि-जित्यै । वाक् । वै । द्वादशाहइतिद्वादश-अहः । यत् । पुरस्तात् । द्वादशाहमितिद्वादश-अहम् । उपेयुरित्युप-इयुः । अनाप्ताम् । वाचम् । उपेति । इयुः । उपदासुकेत्युप-दासुका । एषाम् । वाक् । स्यात् । उपरिष्टात् । द्वादशाहमितिद्वादश-अहम् । उपेति । यन्ति । आप्ताम् । एव । वाचम् । उपेति । यन्ति । तस्मात् । उपरिष्टात् । वाचा । वदामः । अवान्तरमित्यव-अन्तरम् । [२०] वै । दशरात्रेणेतिदश-रात्रेण । प्रजा

पतिरितिप्रजा-पतिः । प्रजाइतिप्र-जाः । असृजत । यत् । दशरात्रइतिदश-रात्रः । भवति । प्रजाइतिप्र-जाः । एव । तत् । यजमानाः । सृजन्ते । एताम् । ह । वै । उदङ्कः । शौल्बायनः । सत्रस्य । ऋद्धिम् । उवाच । यत् । दशरात्रइतिदश-रात्रः । यत् । दशरात्रइतिदश-रात्रः । भवति । सत्रस्य । ऋध्यै । अथोइति । यत् । एव । पूर्वेषु । अहस्स्वित्यहः-सु । विलोमेतिवि-लोम । क्रियते । तस्य । एव । एषा । शान्तिः । द्व्यनीकाइतिद्वि-अनीकाः । वै । एताः । रात्रयः । यजमानाः । विश्वजिदितिविश्व-जित् । सह । अतिरात्रेणेत्यति-रात्रेण । पूर्वाः । षोडश । सह । अतिरात्रेणेत्यति-रात्रेण । उत्तराइत्युत्-तराः । षोडश । ये । एवम् । विद्वाꣳसः । त्रयस्त्रिꣳशदहमितित्रयस्त्रिꣳशत्-अहम् । आसते । एति । एषाम् । द्व्यनीकेतिद्वि-अनीका । प्रजेतिप्र-जा । जायते । अतिरात्रावित्यति-रात्रौ । अभितः । भवतः । परिगृहीत्याइतिपरि-गृहीत्यै ॥ [२१] अहरन्नेष्वेवान्तरꣳषोडशसहसप्तदश च ॥ ॥ ५ ॥

आदित्याः । अकामयन्त । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । इयाम । इति । ते । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । न । प्रेति । अजानन्न् । न । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । आयन्न् । ते । एतम् । षट्त्रिꣳशद्रात्रमितिषट्त्रिꣳशत्-रात्रम् । अपश्यन्न् । तम् । एति । अहरन्न् । तेन । अयजन्त । ततः । वै । ते । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । प्रेति । अजानन्न् । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । आयन्न् । ये । एवम् । विद्वाꣳसः । षट्त्रिꣳशद्रात्रमितिषट्त्रिꣳशत्-रात्रम् । आसते । सुवर्गमितिसुवः-गम् । एव । लोकम् । प्रेति । जानन्ति । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । यन्ति । ज्योतिः । अतिरात्रइत्यति-रात्रः । [२२] भवति । ज्योतिः । एव । पुरस्तात् । दधते । सुवर्गस्येतिसुवः-गस्य । लोकस्य । अनुख्यात्याइत्यनु-ख्यात्यै । षडहाइतिषट्-अहाः । भवन्ति । षट् । वै । ऋतवः । ऋतुषु । एव । प्रतीति । तिष्ठन्ति । चत्वारः । भवन्ति । चतस्रः । दिशः । दिक्षु । एव । प्रतीति । तिष्ठन्ति । अस्त्रम् । वै । एतत् । यत् । अछन्दोममित्यछन्दः-मम् । यत् । छन्दोमाइतिछन्दः-माः । भवन्ति । तेन । सत्रम् । देवताः । एव । पृष्ठैः । अवेति । रुन्धते । पशून् । छन्दोमैरितिछन्दः-मैः । ओजः । वै । वीर्यम् । पृष्ठानि । पशवः । छन्दोमाइतिछ

न्दः-माः । ओजसि । एव । [१३] वीर्ये । पशुपुं । प्रतीति । तिष्ठन्ति । षट् त्रिꣳ शद्रात्रइतिषट् त्रिꣳ शत्-रात्रः । भवति । षट् त्रिꣳ शदक्षरेतिषट् त्रिꣳ शत्-अक्षरा । बृहती । बार्हताः । पशवः । बृहत्या । एव । पशून् । अवेति । रुन्धते । बृहती । छन्दसाम् । स्वाराज्यमितिस्व-राज्यम् । आश्नुत । अश्नुवते । स्वाराज्यमितिस्व-राज्यम् । ये । एवम् । विद्वाꣳसः । षट् त्रिꣳ शद्रात्रमितिषट् त्रिꣳ शत्-रात्रम् । आसते । सुवर्गमितिसुवः-गम् । एव । लोकम् । यन्ति । अतिरात्रावित्यति-रात्रौ । अभितः । भवतः । सुवर्गस्येतिसुवः-गस्य । लोकस्य । परिगृहीत्याइतिपरि-गृहीत्यै ॥ २४ ॥

अतिरात्र ओजस्येवषट्त्रिꣳशच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ॥ ६ ॥

वसिष्ठः । हतपुत्रइतिहत-पुत्रः । अकामयत । विन्देय । प्रजामितिप्र-जाम् । अभीति । सौदासान् । भवेयम् । इति । सः । एतम् । एकस्मान्नपञ्चाशमित्येक स्मात्-नपञ्चाशम् । अपश्यत् । तम् । एति । अहरत् । तेन । अयजत । ततः । वै । सः । अविन्दत । प्रजामितिप्र-जाम् । अभीति । सौदासान् । अभवत् । ये । एवम् । विद्वाꣳसः । एकस्मान्नपञ्चाशमित्येकस्मात्-नपञ्चाशम् । आसते । विन्द न्ते । प्रजामितिप्र-जाम् । अभीति । भ्रातृव्यान् । भवन्ति । त्रयः । त्रिवृतइतित्रि-वृतः । अग्निष्टोमाइत्यग्नि-स्तोमाः । भवन्ति । वज्रस्य । एव । मुखम् । समिति । श्यन्ति । दश । पञ्चदशाइतिपञ्च-दशाः । भवन्ति । पञ्चदशइतिपञ्च-दशः । वज्रः । [२५] वज्रम् । एव । भ्रातृव्येभ्यः । प्रेति । हरन्ति । षोडशिमदितिषोडशि-मत् । दशमम् । अहः । भवति । वज्रे । एव । वीर्यम् । दधति । द्वादश । सप्तदशाइति सप्त-दशाः । भवन्ति । अन्नाद्यस्येत्यन्न-अद्यस्य । अवरुद्ध्याइत्यव-रुद्ध्यै । अथोइति । प्रेति । एव । तैः । जायन्ते । पृष्ठ्यः । षडहइतिषट्-अहः । भवति । षट् । वै । ऋतवः । षट् । पृष्ठानि । पृष्ठैः । एव । ऋतून् । अन्वारोहन्तीत्यनु-आरोहन्ति । ऋतुभिरित्यृतु-भिः । संवत्सरमितिसं-वत्सरम् । ते । संवत्सरइतिसं-वत्सरे । एव । प्रतीति । तिष्ठन्ति । द्वादश । एकविꣳशाइत्येक-विꣳशाः । भवन्ति । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । अथोइति । रुचम् । एव । आत्मन् । [२६] दधते । बहवः । षोडशिनः । भवन्ति । विजित्याइतिवि-जित्यै । षट् । आश्विनानि । भवन्ति । षट् ।

वै । ऋतवः । ऋतुर्पु । एव । प्रतीति । तिष्ठन्ति । ऊनातिरिक्ताइत्यून-अतिरिक्ताः । वै । एताः । रात्रयः । ऊनाः । तत् । यत् । एकस्यै । न । पञ्चाशत् । अतिरिक्ताइत्य तिं-रिक्ताः । तत् । यत् । भूयसीः । अष्टाचत्वारिꣳशतइत्यष्टा-चत्वारिꣳशतः । ऊ नात् । च । खलु । वै । अतिरिक्तादित्यति-रिक्तात् । च । प्रजापतिरितिप्रजा-प तिः । प्रेति । अजायत । ये । प्रजाकामाइतिप्रजा-कामाः । पशुकामाइतिपशु-का माः । स्युः । ते । एताः । आसीरन् । प्रेति । एव । जायन्ते । प्रजयेतिप्र-जया । पशुभिरितिपशु-भिः । वैराजः । वै । एषः । यज्ञः । यत् । एकस्मान्नपञ्चाशइत्येक स्मात्-नपञ्चाशः । ये । एवम् । विद्वाꣳसः । एकस्मान्नपञ्चाशमित्येकस्मात्-नपञ्चा शम् । आसते । विराजमितिवि-राजम् । एव । गच्छन्ति । अन्नादाइत्यन्न-अदाः । भवन्ति । अतिरात्रावित्यति-रात्रौ । अभितः । भवतः । अन्नाद्यस्येत्यन्न-अद्यस्य । परिगृहीत्याइतिपरि-गृहीत्यै ॥ [२७] वज्रंआत्मन्प्रजयाद्वाविꣳशतिश्च ॥ ७ ॥

सꣳवथ्सरायेतिसं-वथ्सराय । दीक्षिष्यमाणाः । एकाष्टकायामित्येक-अष्टका याम् । दीक्षेरन् । एषा । वै । सꣳवथ्सरस्येतिसं-वथ्सरस्य । पत्नी । यत् । एकाष्टके त्येक-अष्टका । एतस्याम् । वै । एषः । एताम् । रात्रिम् । वसति । साक्षादितिस-अक्षात् । एव । सꣳवथ्सरमितिसं-वथ्सरम् । आरभ्येत्या-रभ्य । दीक्षन्ते । आर्तम् । वै । एते । सꣳवथ्सरस्येतिसं-वथ्सरस्य । अभीति । दीक्षन्ते । ये । एकाष्टकाया मित्येक-अष्टकायाम् । दीक्षन्ते । अन्तनामानावित्यन्त-नामानौ । ऋतूइति । भ वतः । व्यस्तमिति-वि-अस्तम् । वै । एते । सꣳवथ्सरस्येतिसं वथ्सरस्य । अभीति । दीक्षन्ते । ये । एकाष्टकायामित्येक-अष्टकायाम् । दीक्षन्ते । अन्तनामानावित्य न्त-नामानौ । ऋतूइति । भवतः । फल्गुनीपूर्णमासइतिफल्गुनी-पूर्णमासे । दीक्षे रन् । मुखम् । वै । एतत् । [२८] सꣳवथ्सरस्येतिसं-वथ्सरस्य । यत् । फल्गुनीपूर्ण मासइतिफल्गुनी-पूर्णमासः । मुखतः । एव । सꣳवथ्सरमितिसं-वथ्सरम् । आरभ्ये त्या-रभ्य । दीक्षन्ते । तस्य । एका । एव । निर्येतिनिः-या । यत् । साम्मेघ्यइति सां-मेघ्ये । विषूवानितिविषु-वान् । सम्पद्यतइतिसं-पद्यते । चित्रापूर्णमासइतिचित्रा-पूर्णमासे । दीक्षेरन् । मुखम् । वै । एतत् । सꣳवथ्सरस्येतिसं-वथ्सरस्य । यत् ।

चित्रापूर्णमासइतिचित्रा-पूर्णमासः । मुखतः । एव । संवथ्सरमितिसं-वथ्सरम् । आरभ्येत्या-रभ्य । दीक्षन्ते । तस्य । न । का । चन । निर्येतिनिः-या । भवति । चतुरहइतिचतुः-अहे । पुरस्तात् । पौर्णमास्याइतिपौर्ण-मास्यै । दीक्षेरन्न् । तेषाम् । एकाष्टकायामित्येक-अष्टकायाम् । क्रयः । समिति । पद्यते । तेन । एकाष्टकामित्येक-अष्टकाम् । न । छम्बट् । कुर्वन्ति । तेषाम् । [२९] पूर्वपक्षइतिपूर्व-पक्षे । सुत्या । समिति । पद्यते । पूर्वपक्षमितिपूर्व-पक्षम् । मासाः । अभि । समिति । पद्यन्ते । ते । पूर्वपक्षइतिपूर्व-पक्षे । उदिति । तिष्ठन्ति । तान् । उत्तिष्ठतइत्युत्-तिष्ठतः । ओषधयः । वनस्पतयः । अनु । उदिति । तिष्ठन्ति । तान् । कल्याणी । कीर्तिः । अनु । उदिति । तिष्ठति । अराथ्सुः । इमे । यजमानाः । इति । तत् । अन्विति । सर्वे । राध्नुवन्ति ॥ [३०] एतच्छम्बट्कुर्वन्तितेषाञ्चतुस्त्रिꣳशच्च ॥ ❀ ❀ ॥८॥

सुवर्गमितिसुवः-गम् । वै । एते । लोकम् । यन्ति । ये । सत्रम् । उपयन्तीत्युप-यन्ति । अभीति । इन्धते । एव । दीक्षाभिः । आत्मानम् । श्रपयन्ते । उपसद्भिरित्युपसत्-भिः । द्वाभ्याम् । लोम । अवेति । घ्नन्ति । द्वाभ्याम् । त्वचम् । द्वाभ्याम् । असृत् । द्वाभ्याम् । माꣳसम् । द्वाभ्याम् । अस्थि । द्वाभ्याम् । मज्जानम् । आत्मदक्षिणमित्यात्म-दक्षिणम् । वै । सत्रम् । आत्मानम् । एव । दक्षिणाम् । नीत्वा । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । यन्ति । शिखाम् । अनु । प्रेति । वपन्ते । ऋध्यै । अथोइति । रधीयाꣳसः । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । अयाम । इति ॥ [३१] सुवर्गम्पञ्चाशत् ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥९॥

ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । अतिरात्रइत्यति-रात्रः । परमः । यज्ञक्रतूनामितियज्ञ-क्रतूनाम् । कस्मात् । तम् । प्रथमम् । उपेति । यन्ति । इति । एतत् । वै । अग्निष्टोममित्यग्नि-स्तोमम् । प्रथमम् । उपेति । यन्ति । अथ । उक्थ्यम् । अथ । षोडशिनम् । अथ । अतिरात्रमित्यति-रात्रम् । अनुपूर्वमित्यनु-पूर्वम् । एव । एतत् । यज्ञक्रतूनितियज्ञ-क्रतून् । उपेत्येत्युप-इत्य । तान् । आलभ्येत्या-लभ्य । परिगृह्येतिपरि-गृह्य । सोमम् । एव । एतत् । पिबन्तः । आसते । ज्योतिष्टोममितिज्योतिः-स्तोमम् । प्रथमम् । उपेति । यन्ति । ज्योतिष्टोमइतिज्योतिः-स्तोमः । वै ।

स्तोमानाम् । मुखम् । मुखतः । एव । स्तोमान् । प्रेति । युञ्जते । ते । [३२] सꣳस्तुताइतिसं-स्तुताः । विराजमितिवि-राजम् । अभि । समिति । प्यन्ते । द्वेइति । च । ऋचौ । अतीति । रिच्येतेइति । एकया । गौः । अतिरिक्तइत्यति-रिक्तः । एकया । आयुः । ऊनः । सुवर्गइतिसुवः-गः । वै । लोकः । ज्योतिः । ऊर्क् । विराडितिवि-राट् । सुवर्गमितिसुवः-गम् । एव । तेन । लोकम् । यन्ति । रथन्तरमितिरथं-तरम् । दिवा । भवति । रथन्तरमितिरथं-तरम् । नक्तम् । इति । आहुः । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनः । केन । तत् । अजामि । इति । सौभरम् । तृतीयसवनइतितृतीय-सवने । ब्रह्मसाममितिब्रह्म-सामम् । बृहत् । तत् । मध्यतः । दधति । विधृत्याइतिवि-धृत्यै । तेन । अजामि ॥ [३३] तएकान्नपञ्चाशच्च ॥ ❀ ॥१०॥

ज्योतिष्टोममितिज्योतिः-स्तोमम् । प्रथमम् । उपेति । यन्ति । अस्मिन्न् । एव । तेन । लोके । प्रतीति । तिष्ठन्ति । गोष्टोममितिगो-स्तोमम् । द्वितीयम् । उपेति । यन्ति । अन्तरिक्षे । एव । तेन । प्रतीति । तिष्ठन्ति । आयुष्टोममित्यायुः-स्तोमम् । तृतीयम् । उपेति । यन्ति । अमुष्मिन्न् । एव । तेन । लोके । प्रतीति । तिष्ठन्ति । इयम् । वाव । ज्योतिः । अन्तरिक्षम् । गौः । असौ । आयुः । यत् । एतान् । स्तोमान् । उपयन्तीत्युप-यन्ति । एषु । एव । तत् । लोकेषु । सत्रिणः । प्रतितिष्ठन्तइतिप्रति-तिष्ठन्तः । यन्ति । ते । सꣳस्तुताइतिसं-स्तुताः । विराजमितिवि-राजम् । [३४] अभि । समिति । प्यन्ते । द्वेइति । च । ऋचौ । अतीति । रिच्येतेइति । एकया । गौः । अतिरिक्तइत्यति-रिक्तः । एकया । आयुः । ऊनः । सुवर्गइतिसुवः-गः । वै । लोकः । ज्योतिः । ऊर्क् । विराडितिवि-राट् । ऊर्जम् । एव । अवेति । रुन्धते । ते । न । क्षुधा । आर्तिम् । एति । ऋच्छन्ति । अक्षोधुकाः । भवन्ति । क्षुत्सम्बाधाइतिक्षुत्-सम्बाधाः । इव । हि । सत्रिणः । अग्निष्टोमावित्यभि-स्तोमौ । अभितः । प्रधीइतिप्र-धी । तौ । उक्थ्याः । मध्ये । नभ्यम् । तत् । तत् । एतत् । परियदितिपरि-यत् । देवचक्रमितिदेव-चक्रम् । यत् । एतेन । [३५] षडहेनेतिषट्-अहेन । यन्ति । देवचक्रमितिदेव-चक्रम् । एव । समारोहन्तीतिसं-आरोहन्ति । अरिष्ट्यै । ते । स्वस्ति । समिति । अश्नुवते । षडहेनेतिषट्- अह

नं । यन्ति । पट् । वै । ऋतवंः । ऋतुषु । एव । प्रतीतिं । तिष्ठन्ति । उभयतों ज्योतिषेत्युभयतः-ज्योतिषा । यन्ति । उभयतंः । एव । सुवर्गइतिंसुवः-गे । लोके । प्रतितिष्ठन्तइतिंप्रति-तिष्ठन्तः । यन्ति । द्वौ । पडहाविर्तिपट्-अहौ । भवतः । तानिं । द्वादंश । अहांनि । समिर्ति । पद्यन्ते । द्वादशः । वै । पुरुंषः । द्वेइति । सक्थ्यौं । द्वौ । बाहूइतिं । आत्मा । च । शिरंः । च । चत्वारिं । अङ्गानि । स्तनौं । द्वादशौ । [३६] तत् । पुरुंषम् । अन्विति । पर्यावंर्तन्तइतिंपरि-आवंर्तन्ते । त्रयंः । पडहाइतिपट्-अहाः । भवन्ति । तानिं । अष्टादशेत्यष्टा-दश । अहांनि । समिर्ति । पद्यन्ते । नवं । अन्यानिं । नवं । अन्यानिं । नवं । वै । पुरुंषे । प्राणा इतिंप्र अनाः । तत् । प्राणानितिंप्र-अनान् । अन्विति । पर्यावंर्तन्तइतिंपरि-आवंर्तन्ते । चत्वारंः । पडहाइतिंपट्-अहाः । भवन्ति । तानिं । चतुंर्विꣳशतिरितिचतुंः-विꣳशतिः । अहांनि । समिर्ति । पद्यन्ते । चतुंर्विꣳशतिरितिचतुंः-विꣳशतिः । अर्धमासाइत्यंर्ध-मासाः । सꣳवत्सरइतिंसं-वत्सरः । तत् । सꣳवत्सरमितिंसं-वत्सरम् । अन्विति । पर्यावंर्तन्तइतिंपरि-आवंर्तन्ते । अप्रतिष्ठितइत्यप्रंति-स्थितः । सꣳवत्सरइतिंसं-वत्सरः । इतिं । खलुं । वै । आहुः । वरीयान् । प्रतिष्ठायाइतिं प्रति-स्थायाः । इतिं । एतावंत् । वै । सꣳवत्सरस्येतिंसं-वत्सरस्यं । ब्राह्मणम् । यावंत् । मासः । मासिमासीतिंमासि-मासि । एव । प्रतितिष्ठन्तइतिंप्रति-तिष्ठन्तः । यन्ति ॥ [३७] विराजंमेतेनंद्वादशावेतावद्वाअष्टौचं ॥ ❀ ❀ ॥ ११ ॥

मेषः । त्वा । पचतैः । अवतु । लोहिंतग्रीवइतिलोहिंत-ग्रीवः । छागैंः । शल्मलिः । वृद्ध्यां । पर्णः । ब्रह्मणा । प्लक्षः । मेधेन । न्यग्रोधः । चमसैः । उदुम्बरः । ऊर्जा । गायत्री । छन्दोंभिरितिछन्दंः-भिः । त्रिवृदितिंत्रि-वृत् । स्तोमैः । अवन्तीः । स्थ । अवंन्तीः । त्वा । अवन्तु । प्रियम् । त्वा । प्रियाणाम् । वर्षिष्ठम् । आप्यांनाम् । निधीनामितिंनि-धीनाम् । त्वा । निधिपतिमितिनिधि-पतिम् । हवामहे । वसो इतिं । मम ॥ [३८] मेषषट्त्रिꣳशत् ॥ ❀ ❀ ॥ १२ ॥

कूप्यांभ्यः । स्वाहां । कूल्यांभ्यः । स्वाहां । विकर्यांभ्यइतिंवि-क्रयांभ्यः । स्वाहां । अवट्यांभ्यः । स्वाहां । खन्यांभ्यः । स्वाहां । ह्रद्यांभ्यः । स्वाहां । सूद्यां

भ्यः । स्वाहा । सरस्याभ्यः । स्वाहा । वेशन्तीभ्यः । स्वाहा । पल्वल्याभ्यः । स्वाहा । वर्ष्याभ्यः । स्वाहा । अवर्ष्याभ्यः । स्वाहा । ह्रादुनीभ्यइतिह्रादुनि-भ्यः । स्वाहा । पृष्वाभ्यः । स्वाहा । स्यन्दमानाभ्यः । स्वाहा । स्थावराभ्यः । स्वाहा । नादेयीभ्यः । स्वाहा । सैन्धवीभ्यः । स्वाहा । समुद्रियाभ्यः । स्वाहा । सर्वाभ्यः । स्वाहा ॥ [३९] कूप्याभ्यश्चत्वारिꣳशत् ॥ ❀ ❀ ॥ १३ ॥

अद्भ्यइत्यत्-भ्यः । स्वाहा । वहन्तीभ्यः । स्वाहा । परिवहन्तीभ्यइतिपरि-वहन्तीभ्यः । स्वाहा । समन्तमितिसं-अन्तम् । वहन्तीभ्यः । स्वाहा । शीघ्रम् । वहन्तीभ्यः । स्वाहा । शीभम् । वहन्तीभ्यः । स्वाहा । उग्रम् । वहन्तीभ्यः । स्वाहा । भीमम् । वहन्तीभ्यः । स्वाहा । अम्भोभ्यइत्यम्भः-भ्यः । स्वाहा । नभोभ्यइतिनभः-भ्यः । स्वाहा । महोभ्यइतिमहः-भ्यः । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [४०] अद्भ्यएकान्नत्रिꣳशत् ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥१४॥

यः । अर्वन्तम् । जिघाꣳसति । तम् । अभीति । अमीति । वरुणः ॥ परः । मर्तः । परः । श्वा ॥ अहम् । च । त्वम् । च । वृत्रहन्नितिवृत्र-हन् । समिति । बभूव । सनिभ्यइतिसनि-भ्यः । आ ॥ अरातीवा । चित् । अद्रिवइत्यद्रि-वः । अन्विति । नौ । शूर । मꣳसते । भद्राः । इन्द्रस्य । रातयः ॥ अभीति । क्रत्वा । इन्द्र । भूः । अध । ज्मन्न् । न । ते । विव्यक् । महिमानम् । रजाꣳसि ॥ स्वेन । हि । वृत्रम् । शवसा । जघन्थ । न । शत्रुः । अन्तम् । विविदत् । युधा । ते ॥ [४१] विविदद्द्वेच ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥१५॥

नमः । राज्ञे । नमः । वरुणाय । नमः । अश्वाय । नमः । प्रजापतयइतिप्रजा-पतये । नमः । अधिपतयइत्यधि-पतये । अधिपतिरित्यधि-पतिः । असि । अधिपतिमित्यधि-पतिम् । मा । कुरु । अधिपतिरित्यधि-पतिः । अहम् । प्रजानामिति प्र-जानाम् । भूयासम् । माम् । धेहि । मयि । धेहि । उपाकृतायेत्युप-आकृताय । स्वाहा । आलब्धायेत्या-लब्धाय । स्वाहा । हुताय । स्वाहा ॥ [४२] नमएकान्नत्रिꣳशत् ॥ ❀ ❀ ❀ ॥१६॥

मयोभूरितिमयः-भूः । वातः । अभीति । वातु । उस्राः । ऊर्जस्वतीः ।

ओषधीः । एति । रिशन्ताम् ॥ पीवस्वतीः । जीवधन्याइतिजीव-धन्याः । पिब
न्तु । अवसाय । पद्वतइतिपत्-वते । रुद्र । मृड ॥ याः । सरूपाइतिस-रूपाः । विरूपा
इतिवि-रूपाः । एकरूपाइत्येक-रूपाः । यासाम् । अग्निः । इष्ट्या । नामानि । वेद ॥
याः । अङ्गिरसः । तपसा । इह । चक्रुः । ताभ्यः । पर्जन्य । महि । शर्म । यच्छ ॥
याः । देवेषु । तनुवम् । ऐरयन्त । यासाम् । सोमः । विश्वा । रूपाणि । वेद ॥
ताः । अस्मभ्यमित्यस्म-भ्यम् । पयसा । पिन्वमानाः । प्रजावतीरितिप्रजा-वतीः ।
इन्द्र । [४३] गोष्ठइतिगो-स्थे । रिरीहि ॥ प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । मह्यम् । ए
ताः । रराणः । विश्वैः । देवैः । पितृभिरितिपितृ-भिः । सविदानइतिसं-विदानः ॥
शिवाः । सतीः । उप । इति । नः । गोष्ठमितिगो-स्थम् । एति । अकः । तासाम् । व
यम् । प्रजयेतिप्र-जया । समिति । सदेम ॥ इह । धृतिः । स्वाहा । इह । विधृति
रितिवि-धृतिः । स्वाहा । इह । रन्तिः । स्वाहा । इह । रमतिः । स्वाहा । महीम् ।
उ । स्विति । सुत्रामाणमितिसु-त्रामाणम् ॥ [४४] इन्द्राणत्रिꣳशच्च ॥ ❀ ॥१७॥

किम् । स्वित् । आसीत् । पूर्वचित्तिरितिपूर्व-चित्तिः । किम् । स्वित् । आ
सीत् । बृहत् । वयः ॥ किम् । स्वित् । आसीत् । पिशङ्गिला । किम् । स्वित् ।
आसीत् । पिलिप्पिला ॥ द्यौः । आसीत् । पूर्वचित्तिरितिपूर्व-चित्तिः । अश्वः ।
आसीत् । बृहत् । वयः ॥ रात्रिः । आसीत् । पिशङ्गिला । अविः । आसीत् ।
पिलिप्पिला ॥ कः । स्वित् । एकाकी । चरति । कः । उ । स्वित् । जायते ।
पुनः ॥ किम् । स्वित् । हिमस्य । भेषजम् । किम् । स्वित् । आवपनमित्या-वप
नम् । महत् ॥ सूर्यः । एकाकी । चरति । [४५] चन्द्रमाः । जायते । पुनः ॥
अग्निः । हिमस्य । भेषजम् । भूमिः । आवपनमित्या-वपनम् । महत् ॥ पृच्छा
मि । त्वा । परम् । अन्तम् । पृथिव्याः । पृच्छामि । त्वा । भुवनस्य । नाभिम् ॥
पृच्छामि । त्वा । वृष्णः । अश्वस्य । रेतः । पृच्छामि । वाचः । परमम् । व्योमे
तिवि-ओम ॥ वेदिम् । आहुः । परम् । अन्तम् । पृथिव्याः । यज्ञम् । आहुः ।
भुवनस्य । नाभिम् ॥ सोमम् । आहुः । वृष्णः । अश्वस्य । रेतः । ब्रह्म । एव ।
वाचः । परमम् । व्योमेतिवि-ओम ॥ [४६] सूर्यएकाकीचरतिपद् चत्वारिꣳशच्च ॥

अम्बे । अम्बालि । अम्बिके । न । मा । नयति । कः । चन ॥ ससस्ति । अश्वकः ॥ सुभगइतिसु-भगे । काम्पीलवासिनीतिकाम्पील-वासिनि । सुवर्गइतिसुवः-गे । लोके । सम् । प्रेति । ऊर्ण्वाथाम् ॥ एति । अहम् । अजानि । गर्भधमितिगर्भ-धम् । एति । त्वम् । अजासि । गर्भधमितिगर्भ-धम् ॥ तौ । सह । चतुरः । पदः । सम् । प्रेति । सारयावहै ॥ वृषा । वाम् । रेतोधाइतिरेतः-धाः । रेतः । दधातु । उदिति । सक्थ्योः । गृदम् । धेहि । अञ्जिम् । उदञ्जिमित्युत्-अञ्जिम् । अन्विति । अज ॥ यः । स्त्रीणाम् । जीवभोजनइतिजीव-भोजनः । यः । आसाम् । [४७] बिलधावनइतिबिल-धावनः ॥ प्रियः । स्त्रीणाम् । अपीच्यः ॥ यः । आसाम् । कृष्णे । लक्ष्मणि । सर्दिगृदिम् । परावधीदितिपरा-अवधीत् ॥ अम्बे । अम्बालि । अम्बिके । न । मा । यभति । कः । चन ॥ ससस्ति । अश्वकः ॥ ऊर्ध्वाम् । एनाम् । उदिति । श्रयतात् । वेणुभारमितिवेणु-भारम् । गिरौ । इव ॥ अथ । अस्याः । मध्यम् । एधताम् । शीते । वाते । पुनन् । इव ॥ अम्बे । अम्बालि । अम्बिके । न । मा । यभति । कः । चन ॥ ससस्ति । अश्वकः ॥ यत् । हरिणी । यवम् । अत्ति । न । [४८] पुष्टम् । पशु । मन्यते ॥ शूद्रा । यत् । अर्यजारेत्यर्य-जारा । न । पोषाय । धनायति ॥ अम्बे । अम्बालि । अम्बिके । न । मा । यभति । कः । चन ॥ ससस्ति । अश्वकः ॥ इयम् । यका । शकुन्तिका । आहलमित्या-हलम् । इति । सर्पति ॥ आहतमित्या-हतम् । गभे । पसः । नीति । जल्गुलीति । धाणिका ॥ अम्बे । अम्बालि । अम्बिके । न । मा । यभति । कः । चन ॥ ससस्ति । अश्वकः ॥ माता । च । ते । पिता । च । ते । अग्रम् । वृक्षस्य । रोहतः ॥ [४९] प्रेति । सुलामि । इति । ते । पिता । गभे । मुष्टिम् । अतꣳसयत् ॥ दधिक्राव्णइतिदधि-क्राव्णः । अकारिषम् । जिष्णोः । अश्वस्य । वाजिनः ॥ सुरभि । नः । मुखा । करत् । प्रेति । नः । आयूꣳषि । तारिषत् ॥ आपः । हि । स्थ । मयोभुवइतिमयः-भुवः । ताः । नः । ऊर्जे । दधातन ॥ महे । रणाय । चक्षसे ॥ यः । वः । शिवतमइतिशिव-तमः । रसः । तस्य । भाजयत । इह । नः ॥ उशतीः । इव । मातरः ॥ तस्मै । अरम् । गमाम । वः । यस्य । क्षयाय । जिन्वथ

थ ॥ आपः । जनयथ । च । नः ॥ [५०] आसामत्तिनरोहतोजिन्वथचत्वारिंच ॥

भूः । भुवः । सुवः । वसवः । त्वा । अञ्जन्तु । गायत्रेण । छन्दसा । रुद्राः । त्वा । अञ्जन्तु । त्रैष्टुभेन । छन्दसा । आदित्याः । त्वा । अञ्जन्तु । जागतेन । छन्दसा । यत् । वातः । अपः । अगमत् । इन्द्रस्य । तनुवम् । प्रियाम् ॥ एतम् । स्तोतः । एतेन । पथा । पुनः । अश्वम् । एति । वर्तयासि । नः ॥ लाजी (३) न् । शाची (३) न् । यशः । ममाँ (४) ॥ यव्यायै । गव्यायै । एतत् । देवाः । अन्नम् । अत्त । एतत् । अन्नम् । अद्धि । प्रजापतइतिप्रजा-पते ॥ युञ्जन्ति । ब्रध्नम् । अरुषम् । चरन्तम् । परीति । तस्थुषः ॥ रोचन्ते । रोचना । दिवि ॥ युञ्जन्ति । अस्य । काम्या । हरीइति । विपक्षसेतिवि-पक्षसा । रथे ॥ शोणा । धृष्णूइति । नृवाहसेतिनृ-वाहसा ॥ केतुम् । कृण्वन् । अकेतवे । पेशः । मर्याः । अपेशसे ॥ समिति । उषद्भिरित्युषत्-भिः । अजायथाः ॥ [५१] ब्रध्नमष्ट विꣳशतिश्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥२०॥

प्राणायेतिप्र-अनाय । स्वाहा । व्यानायेतिवि-अनाय । स्वाहा । अपानायेत्यप-अनाय । स्वाहा । स्नावभ्यइतिस्नाव-भ्यः । स्वाहा । सन्तानेभ्यइतिसं-तानेभ्यः । स्वाहा । परिसन्तानेभ्यइतिपरि-सन्तानेभ्यः । स्वाहा । पर्वभ्यइतिपर्व-भ्यः । स्वाहा । सन्धानेभ्यइतिसं-धानेभ्यः । स्वाहा । शरीरेभ्यः । स्वाहा । यज्ञाय । स्वाहा । दक्षिणाभ्यः । स्वाहा । सुवर्गायेतिसुवः-गाय । स्वाहा । लोकाय । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [५२] प्राणायाष्टाविꣳशतिः ॥ ❀ ॥२१॥

सिताय । स्वाहा । असिताय । स्वाहा । अभिहितायेत्यभि-हिताय । स्वाहा । अनभिहितायेत्यनभि-हिताय । स्वाहा । युक्ताय । स्वाहा । अयुक्ताय । स्वाहा । सुयुक्तायेतिसु-युक्ताय । स्वाहा । उद्युक्तायेत्युत्-युक्ताय । स्वाहा । विमुक्तायेतिवि-मुक्ताय । स्वाहा । प्रमुक्तायेतिप्र-मुक्ताय । स्वाहा । वञ्चते । स्वाहा । परिवञ्चतइतिपरि-वञ्चते । स्वाहा । संवञ्चतइतिसं-वञ्चते । स्वाहा । अनुवञ्चतइत्यनु-वञ्चते । स्वाहा । उद्वञ्चतइत्युत्-वञ्चते । स्वाहा । यते । स्वाहा । धावते । स्वाहा । तिष्ठते । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [५३] सितायाष्टात्रिꣳशत् ॥ ❀ ॥२२॥

बृहस्पतिश्श्वयशावा ऋत्पावे प्रजापतिर्येनंयेन देवावदेवसत्रे आदित्यावसिष्ठस्सꣳवथ्सुरायंसुवर्गꣳसत्रम्ब्रह्मवादिनो ज्योतिष्टोमम्मेषः कूप्याभ्योऽद्भ्यो यो नमो मयोभूः किꣳस्विदम्वेभूः प्राणार्य सितायुद्राविꣳशतिः॥२२॥ बृहस्पतिः प्रतितिष्ठन्ति वै दशरात्रेण सुवर्गꣳयो अवन्तम्भूस्त्रिपञ्चाशत् ॥ [५३] बृहस्पतिस्सर्वस्मै स्वाहा ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀

हरिः ओ (३) म् ॥

इति सप्तमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः ॥

सप्तमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः ॥

हरिः ओ (४) म् ॥

गावः । वै । एतत् । सत्रम् । आसत । अशृङ्गाः । सतीः । शृङ्गाणि । नः । जायन्ते । इति । कामेन । तासाम् । दश । मासाः । निषण्णाइतिनि-सन्नाः । आसन्न् । अथ । शृङ्गाणि । अजायन्त । ताः । उदिति । अतिष्ठन्न् । अराथ्स्म । इति । अथ । यासाम् । न । अजायन्त । ताः । सꣳवथ्सरमितिसं-वथ्सरम् । आप्त्वा । उदिति । अतिष्ठन्न् । अराथ्स्म । इति । यासाम् । च । अजायन्त । यासाम् । च । न । ताः । उभयीः । उदिति । अतिष्ठन्न् । अराथ्स्म । इति । गोसत्रमितिगो-सत्रम् । वै । [१] सꣳवथ्सरइतिसं वथ्सरः । ये । एवम् । विद्वाꣳसः । सꣳवथ्सरमितिसं-वथ्सरम् । उपयन्तीत्युप-यन्ति । ऋध्नुवन्ति । एव । तस्मात् । तूपरा । वार्षिकौ । मासौ । पत्वौ । चरति । सत्राभिजितमितिसत्र-अभिजितम् । हि । अस्य । तस्मात् । सꣳवथ्सरसदइतिसꣳवथ्सर-सदः । यत् । किम् । च । गृहे । क्रियते । तत् । आप्तम् । अवरुद्धमित्यव-रुद्धम् । अभिजितमित्यभि-जितम् । क्रियते । समुद्रम् । वै । एते । प्रेति । प्लवन्ते । ये । सꣳवथ्सरमितिसं-वथ्सरम् । उपयन्तीत्युप-यन्ति । यः । वै । समुद्रस्य । पारम् । न । पश्यति । न । वै । सः । ततः । उदिति । एति । सꣳवथ्सरइतिसं-वथ्सरः । [२] वै । समुद्रः । तस्य । एतत् ।

पारम् । यत् । अतिरात्राविर्त्यति-रात्रौ । ये । एवम् । विद्वाꣳसः । सꣳवथ्सरमितिं सं-वथ्सरम् । उपयन्तीत्युंप-यन्तिं । अनांर्ताः । एव । उदृचमित्युंत्-ऋचंम् । गच्छन्ति । इयम् । वै । पूर्वंः । अतिरात्रइत्यंति-रात्रः । असौ । उत्तरइत्युत्-तरः । मनंः । पूर्वंः । वाक् । उत्तरइत्युत्-तरः । प्राणइतिप्र-अनः । पूर्वंः । अपानइत्यंप-अनः । उत्तरइत्युत्-तरः । प्ररोधंनमितिप्र-रोधंनम् । पूर्वंः । उदयंनमित्युंत्-अयंनम् । उत्तरइत्युत्-तरः । ज्योतिष्टोमइतिज्योतिः-स्तोमः । वैश्वानरः । अतिरात्रइत्यंति-रात्रः । भवति । ज्योतिः । एव । पुरस्तात् । दधते । सुवर्गस्येतिसुवः-गस्यं । लोकस्यं । अनुंख्यात्याइत्यनुं-ख्यात्यै । चतुर्विꣳशइतिंचतुः-विꣳशः । प्रायणीयइतिप्र-अयनीयंः । भवति । चतुंर्विꣳशतिरितिचतुंः-विꣳशतिः । अर्धमासाइत्यर्ध-मासाः । [३] सꣳवथ्सरइतिसं-वथ्सरः । प्रयन्तइतिप्र-यन्तंः । एव । सꣳवथ्सरइतिसं-वथ्सरे । प्रतीतिं । तिष्ठन्ति । तस्यं । त्रीणिं । च । शतानिं । षष्टिः । च । स्तोत्रीयाः । तावतीः । सꣳवथ्सरस्येतिसं-वथ्सरस्यं । रात्रंयः । उभेइतिं । एव । सꣳवथ्सरस्येतिसं-वथ्सरस्यं । रूपेइतिं । आप्नुवन्ति । ते । सꣳस्थित्याइतिसं-स्थित्यै । अरिष्ट्यै । उत्तरैरित्युत्-तरैः । अहोभिरित्यहंः-भिः । चरन्ति । षडहाइतिषट्-अहाः । भवन्ति । षट् । वै । ऋतवंः । सꣳवथ्सरइतिसं-वथ्सरः । ऋतुषु । एव । सꣳवथ्सरइतिसं-वथ्सरे । प्रतीतिं । तिष्ठन्ति । गौः । च । आयुंः । च । मध्यतः । स्तोमौ । भवतः । सꣳवथ्सरस्येतिसं-वथ्सरस्यं । एव । तत् । मिथुनम् । मध्यतः । [४] दधति । प्रजननायेतिप्र-जननाय । ज्योतिः । अभितः । भवति । विमोचंनमितिवि-मोचंनम् । एव । तत् । छन्दाꣳसि । एव । तत् । विमोकमितिवि-मोकंम् । यन्ति । अथोइतिं । उभयतोंज्योतिषेत्युभयतंः-ज्योतिषा । एव । षडहेनेतिषट्-अहेनं । सुवर्गमितिसुवः-गम् । लोकम् । यन्ति । ब्रह्मवादिनइतिब्रह्म-वादिनंः । वदन्ति । आसंते । केनं । यन्ति । इतिं । देवयानेनेतिदेव-यानेन । पथा । इतिं । ब्रूयात् । छन्दाꣳसि । वै । देवयानइतिदेव-यानंः । पन्थाः । गायत्री । त्रिष्टुप् । जगंती । ज्योतिः । वै । गायत्री । गौः । त्रिष्टुक् । आयुंः । जगंती । यत् । एते । स्तोमाः । भवन्ति । देवयानेनेतिदेव-यानेन । एव । [५] तत् । पथा । यन्ति । समा

नम् । साम॑ । भ॒व॒ति॒ । दे॒व॒लो॒कइतिदे॒व-लो॒कः । वै । साम॑ । दे॒व॒लो॒कादिति॑दे॒व-लो॒कात् । ए॒व । न । य॒न्ति॒ । अ॒न्याअ॑न्याइत्य॒न्याः-अ॒न्याः । ऋच॑ः । भ॒व॒न्ति॒ । म॒नु॒ष्य॒लो॒कइति॑मनु॒ष्य-लो॒कः । वै । ऋच॑ः । म॒नु॒ष्य॒लो॒कादिति॑मनु॒ष्य-लो॒कात् । ए॒व । अ॒न्यम॑न्य॒मित्य॒न्यं-अ॒न्यम् । दे॒व॒लो॒कमिति॑दे॒व-लो॒कम् । अ॒भ्या॒रोह॑न्त॒इत्य॑भि-आ॒रोह॑न्तः । य॒न्ति॒ । अ॒भि॒व॒र्तइत्य॑भि-व॒र्तः । ब्र॒ह्म॒सा॒ममिति॑ब्र॒ह्म-सा॒मम् । भ॒व॒ति॒ । सु॒व॒र्गस्येति॑सुवः गस्य॑ । लो॒कस्य॑ । अ॒भिवृ॑त्या॒इत्य॒भि-वृत्यै । अ॒भि॒जिदित्य॑भि-जित् । भ॒व॒ति॒ । सु॒व॒र्गस्येति॑सुवः-गस्य॑ । लो॒कस्य॑ । अ॒भिजि॑त्या॒इत्य॒भि-जि॒त्यै । वि॒श्व॒जिदिति॑वि॒श्व-जित् । भ॒व॒ति॒ । विश्व॑स्य । जित्यै॑ । मा॒सिमा॑सी॒ति॑मा॒सि-मा॒सि॒ । पृ॒ष्ठानि॑ । उपेति॑ । य॒न्ति॒ । मा॒सिमा॑सी॒ति॑मा॒सि-मा॒सि॒ । अ॒ति॒ग्रा॒ह्या॑इत्य॑ति-ग्रा॒ह्याः । गृ॒ह्य॒न्ते॒ । मा॒सिमा॑सी॒ति॑मा॒सि-मा॒सि॒ । ए॒व । वी॒र्य॑म् । द॒ध॒ति॒ । मा॒साम् । प्रति॑ष्ठित्या॒इति॒प्रति॑-स्थि॒त्यै । उ॒परि॑ष्टात् । मा॒साम् । पृ॒ष्ठानि॑ । उपेति॑ । य॒न्ति॒ । तस्मा॑त् । उ॒परि॑ष्टात् । ओष॑धयः । फल॑म् । गृ॒ह्ण॒न्ति॒ ॥ [६] गो॒स॒त्रँव्वा॒एंतिसँव्वँथ्स॒रोऽर्धमा॒सामि॑थु॒नम्म॑ध्य॒तो दे॒व॒यानै॒र्नै॒ववी॒र्यँन्त्रयो॑दशच ॥ ❀ ❀ ❀ ॥ १ ॥

गाव॑ः । वै । ए॒तत् । स॒त्रम् । आ॒स॒त॒ । अ॒शृ॒ङ्गाः । स॒तीः । शृङ्गा॑णि । सिषा॒सन्तीः॑ । तासा॑म् । दश॑ । मासा॑ः । निष॑ण्णा॒इति॒नि-स॒न्नाः । आस॑न्न् । अथ॑ । शृङ्गा॑णि । अ॒जा॒य॒न्त॒ । ताः । अ॒ब्रु॒व॒न्न् । अरा॑त्स्म । उदिति॑ । ति॒ष्ठा॒म॒ । अवेति॑ । तम् । काम॑म् । अ॒रु॒त्स्म॒हि॒ । येन॑ । कामे॑न । न्यष॑दा॒मेति॑नि-अस॑दाम । इति॑ । तासा॑म् । उ॒ । तु । वै । अ॒ब्रु॒व॒न्न् । अ॒र्धाः । वा॒ । याव॑तीः । वा॒ । आसा॑महे । ए॒व । इ॒मौ । द्वा॒द॒शौ । मासौ॑ । सँ॒व्व॒थ्स॒रमिति॑सं-व॒थ्स॒रम् । स॒म्पा॒द्येति॑सं-पाद्य॑ । उदिति॑ । ति॒ष्ठा॒म॒ । इति॑ । तासा॑म् । [७] द्वा॒द॒शे । मा॒सि । शृङ्गा॑णि । प्रेति॑ । अ॒व॒र्त॒न्त॒ । श्र॒द्धयेति॑श्रत्-धया॑ । वा॒ । अश्र॑द्ध॒येत्यश्र॑त्-ध॒या । वा॒ । ताः । इ॒माः । याः । तू॒प॒राः । उ॒भय्य॑ः । वाव । ताः । आ॒र्ध्नु॒व॒न्न् । याः । च॒ । शृङ्गा॑णि । अस॑न्वन्न् । याः । च॒ । ऊर्ज॑म् । अ॒वा॒रुन्ध॒तेत्य॑व-अरु॑न्धत । ऋ॒ध्नोति॑ । द॒शस्विति॑द॒श-सु॒ । मा॒सु॒ । उ॒त्ति॒ष्ठ॒न्नित्यु॑त्-तिष्ठ॑न्न् । ऋ॒ध्नोति॑ । द्वा॒द॒श॒स्विति॑द्वा॒द॒श-सु॒ । यः । ए॒वम् । वेद॑ । प॒देन॑ । खलु॑ । वै । ए॒ते । य॒न्ति॒ । वि॒न्दति॑ । खलु॑ । वै । प॒देन॑ । यन्न् । तत् । वै ।

एतत् । ऋद्धम् । अयंनम् । तस्मात् । एतत् । गोसनीतिगो-सनि ॥ [८] त्रिष्ठा मेतितासान्तस्माद् द्वे च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥२॥

प्रथमे । मासि । पृष्ठानि । उपेति । यन्ति । मध्यमे । उपेति । यन्ति । उत्तमइत्युत्-तमे । उपेति । यन्ति । तत् । आहुः । याम् । वै । त्रिः । एकस्य । अह्नः । उपसीदन्तीत्युप-सीदन्ति । दह्रम् । वै । सा । अपराभ्याम् । दोहाभ्याम् । दुहे । अथ । कुतः । सा । धोक्ष्यते । याम् । द्वादश । कृत्वः । उपसीदन्तीत्युप-सीदन्ति । इति । सँवत्सरमितिसं-वत्सरम् । सम्पाद्येतिसं-पाद्य । उत्तमइत्युत्-तमे । मासि । सकृत् । पृष्ठानि । उपेति । इयुः । तत् । यजमानाः । यज्ञम् । पशून् । अवेति । रुन्धते । समुद्रम् । वै । [९] एते । अनवारम् । अपारम् । प्रेति । प्लवन्ते । ये । सँवत्सरमितिसं-वत्सरम् । उपयन्तीत्युप-यन्ति । यत् । बृहद्रथन्तरेइतिबृहत्-रथन्तरे । अन्वर्जैयुरित्यनु-अर्जैयुः । यथा । मध्ये । समुद्रस्य । प्लवम् । अन्वर्जैयुरित्यनु-अर्जैयुः । तादृक् । तत् । अनुत्सर्गमित्यनुत्-सर्गम् । बृहद्रथन्तराभ्यामितिबृहत्-रथन्तराभ्याम् । इत्वा । प्रतिष्ठामितिप्रति-स्थाम् । गच्छन्ति । सर्वेभ्यः । वै । कामेभ्यः । सन्धिरितिसं-धिः । दुहे । तत् । यजमानाः । सर्वान् । कामान् । अवेति । रुन्धते ॥ [१०] समुद्रं वै चतुस्त्रिँशच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ॥३॥

समान्यः । ऋचः । भवन्ति । मनुष्यलोकइतिमनुष्य-लोकः । वै । ऋचः । मनुष्यलोकादितिमनुष्य-लोकात् । एव । न । यन्ति । अन्यदन्यदित्यन्यत्-अन्यत् । साम । भवति । देवलोकइतिदेव-लोकः । वै । साम । देवलोकादितिदेव-लोकात् । एव । अन्यमन्यमित्यन्यं-अन्यम् । मनुष्यलोकमितिमनुष्य-लोकम् । प्रत्यवरोहन्तइतिप्रति-अवरोहन्तः । यन्ति । जगतीम् । अग्रे । उपेति । यन्ति । जगतीम् । वै । छन्दाँसि । प्रत्यवरोहन्तीतिप्रति-अवरोहन्ति । आग्रयणम् । ग्रहाः । बृहत् । पृष्ठानि । त्रयस्त्रिँशमितित्रयः त्रिँशम् । स्तोमाः । तस्मात् । ज्यायाँसम् । कनीयान् । प्रत्यवरोहतीतिप्रति-अवरोहति । वैश्वकर्मणइतिवैश्व-कर्मणः । गृह्यते । विश्वानि । एव । तेन । कर्माणि । यजमानाः । अवेति । रुन्धते । आदित्यः । [११] गृह्यते । इयम् । वै । अदितिः । अस्याम् । एव । प्रतीति । तिष्ठन्ति । अन्योन्यइत्यन्यः-अ

न्यः । गृह्येतेइति । मिथुनत्वायेतिमिथुन-त्वाय । प्रजात्याइतिप्र-जात्यै । अवान्तर मित्यव-अन्तरम् । वै । दशरात्रेणेतिदश-रात्रेण । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । प्रजा इतिप्र-जाः । असृजत । यत् । दशरात्रइतिदश-रात्रः । भवति । प्रजाइतिप्र-जाः । एव । तत् । यजमानाः । सृजन्ते । एताम् । ह । वै । उदङ्कः । शौल्बायनः । स त्रस्य । ऋद्धिम् । उवाच । यत् । दशरात्रइतिदश-रात्रः । यत् । दशरात्रइतिदश-रात्रः । भवति । सत्रस्य । ऋध्यै । अथोइति । यत् । एव । पूर्वेषु । अहस्स्वित्यहः-सु । विलोमेतिवि-लोम । क्रियते । तस्य । एव । एषा । शान्तिः ॥ [१२] आदि त्यस्तस्यैवद्वेच ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥४॥

यदि । सोमौ । सꣳसुताविति सं-सुतौ । स्याताम् । महति । रात्रियै । प्रातरनु वाकमितिप्रातः-अनुवाकम् । उपाकुर्यादित्युप-आकुर्यात् । पूर्वः । वाचम् । पूर्वः । देवताः । पूर्वः । छन्दाꣳसि । वृङ्क्ते । वृषण्वतीमितिवृषण्-वतीम् । प्रतिपद मितिप्रति-पदम् । कुर्यात् । प्रातस्सवनादितिप्रातः सवनात् । एव । एषाम् । इ न्द्रम् । वृङ्क्ते । अथोइति । खलु । आहुः । सवनमुखेसवनमुखइतिसवनमुखे-सव नमुखे । कार्या । इति । सवनमुखात्सवनमुखादितिसवनमुखात्-सवनमुखात् । ए व । एषाम् । इन्द्रम् । वृङ्क्ते । सꣳवेशायेतिसं-वेशाय । उपवेशायेत्युप-वेशाय । गायत्रियाः । त्रिष्टुभः । जगत्याः । अनुष्टुभइत्यनु-स्तुभः । पङ्क्त्याः । अभिभू त्याइत्यभि-भूत्यै । स्वाहा । छन्दाꣳसि । वै । सꣳवेशइतिसं-वेशः । उपवेशइत्यु प-वेशः । छन्दोभिरितिछन्दः-भिः । एव । एषाम् । [१३] छन्दाꣳसि । वृङ्क्ते । सजनीयमितिस-जनीयम् । शस्यम् । विहव्यमितिवि-हव्यम् । शस्यम् । अगस्त्य स्य । कयाशुभीयमितिकया-शुभीयम् । शस्यम् । एतावत् । वै । अस्ति । यावत् । एतत् । यावत् । एव । अस्ति । तत् । एषाम् । वृङ्क्ते । यदि । प्रातस्सवनइति प्रातः-सवने । कलशः । दीर्येत । वैष्णवीषु । शिपिविष्टवतीष्वितिशिपिविष्ट-वती षु । स्तुवीरन् । यत् । वै । यज्ञस्य । अतिरिच्यतइत्यति-रिच्यते । विष्णुम् । तत् । शिपिविष्टमितिशिपि-विष्टम् । अभि । अतीति । रिच्यते । तत् । विष्णुः । शिपि विष्टइतिशिपि-विष्टः । अतिरिक्तइत्यति-रिक्ते । एव । अतिरिक्तमित्यति-रिक्तम् ।

दधाति । अथो इति । अतिरिक्तेनेत्यति-रिक्तेन । एव । अतिरिक्तमित्यति-रिक्तम् । आप्त्वा । अवेति । रुन्धते । यदि । मध्यन्दिने । दीयेत । वषट्कारनिधनमिति वषट्कार-निधनम् । साम । कुर्युः । वषट्कार इति वषट्-कारः । वै । यज्ञस्य । प्रतिष्ठेति प्रति-स्था । प्रतिष्ठामिति प्रति-स्थाम् । एव । एनत् । गमयन्ति । यदि । तृतीयसवन इति तृतीय-सवने । एतत् । एव ॥ [१४] छन्दोभिरेवैषामवै कान्नावᳪंशतिश्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ ५ ॥

पडहैरिति षट्-अहैः । मासान् । सम्पाद्येति सं-पाद्य । अहः । उदिति । सृजन्ति । पडहैरिति षट्-अहैः । हि । मासान् । सम्पश्यन्तीति सं-पश्यन्ति । अर्धमासैरित्यर्ध-मासैः । मासान् । सम्पाद्येति सं-पाद्य । अहः । उदिति । सृजन्ति । अर्धमासैरित्यर्ध-मासैः । हि । मासान् । सम्पश्यन्तीति सं-पश्यन्ति । अमावास्ययेत्यमा-वास्यया । मासान् । सम्पाद्येति सं-पाद्य । अहः । उदिति । सृजन्ति । अमावास्ययेत्यमा-वास्यया । हि । मासान् । सम्पश्यन्तीति सं-पश्यन्ति । पौर्णमास्येति पौर्ण-मास्या । मासान् । सम्पाद्येति सं-पाद्य । अहः । उदिति । सृजन्ति । पौर्णमास्येति पौर्ण-मास्या । हि । मासान् । सम्पश्यन्तीति सं-पश्यन्ति । यः । वै । पूर्णे । आसिञ्चतीत्या-सिञ्चति । परेति । सः । सिञ्चति । यः । पूर्णात् । उदचतीत्युत्-अचति । [१५] प्राणमिति प्र-अनम् । अस्मिन् । सः । दधाति । यत् । पौर्णमास्येति पौर्ण-मास्या । मासान् । सम्पाद्येति सं-पाद्य । अहः । उत्सृजन्तीत्युत्-सृजन्ति । संवत्सरायेति सं-वत्सराय । एव । तत् । प्राणमिति प्र-अनम् । दधति । तत् । अन्विति । सत्रिणः । प्रेति । अनन्ति । यत् । अहः । न । उत्सृजेयुरित्युत्-सृजेयुः । यथा । दृतिः । उपनद्ध इत्युप-नद्धः । विपततीति वि-पतति । एवम् । संवत्सर इति सं-वत्सरः । वीति । पतेत् । आर्तिम् । एति । ऋच्छेयुः । यत् । पौर्णमास्येति पौर्ण-मास्या । मासान् । सम्पाद्येति सं-पाद्य । अहः । उत्सृजन्तीत्युत्-सृजन्ति । संवत्सरायेति सं-वत्सराय । एव । तत् । उदानमित्युत्-अनम् । दधति । तत् । अन्विति । सत्रिणः । उदिति । [१६] अनन्ति । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छन्ति । पूर्णमास इति पूर्ण-मासे । वै । देवानाम् । सुतः । यत् । पौर्णमास्येति पौर्ण-मास्या ।

मासान् । सम्पाद्येतिसं-पाद्यं । अहः । उथ्सृजन्तीत्युत्-सृजन्ति । देवानाम् । एव । तत् । यज्ञेन । यज्ञम् । प्रत्यवरोहन्तीतिप्रति-अवरोहन्ति । वीति । वै । एतत् । यज्ञम् । छिन्दन्ति । यत् । षडहसन्ततमितिषडह-सन्ततम् । सन्तम् । अथ । अहः । उथ्सृजन्तीत्युत्-सृजन्ति । प्राजापत्यमितिप्राजा-पत्यम् । पशुम् । एति । लभन्ते । प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः । सर्वाः । देवताः । देवताभिः । एव । यज्ञम् । समिति । तन्वन्ति । यन्ति । वै । एते । सवनात् । ये । अहः । [१७] उथ्सृजन्तीत्युत्-सृजन्ति । तुरीयम् । खलु । वै । एतत् । सवनम् । यत् । सान्नाय्यमितिसां-नाय्यम् । यत् । सान्नाय्यमितिसां-नाय्यम् । भवति । तेन । एव । सवनात् । न । यन्ति । समुपहूयेतिसं-उपहूय । भक्षयन्ति । एतथ्सोमपीथाइत्येतत्-सोमपीथाः । हि । एतर्हि । यथायतनमितियथा-आयतनम् । वै । एतेषाम् । सवनभाजइतिसवन-भाजः । देवताः । गच्छन्ति । ये । अहः । उथ्सृजन्तीत्युत्-सृजन्ति । अनुसवनमित्यनु-सवनम् । पुरोडाशान् । निरिति । वपन्ति । यथायतनादितियथा-आयतनात् । एव । सवनभाजइतिसवन-भाजः । देवताः । अवेति । रुन्धते । अष्टाकपालानित्यष्टा-कपालान् । प्रातस्सवनइतिप्रातः-सवने । एकादशकपालानित्येकादश-कपालान् । माध्यन्दिने । सवने । द्वादशकपालानितिद्वादश-कपालान् । तृतीयसवनइतितृतीय-सवने । छन्दाꣳसि । एव । आप्त्वा । अवेति । रुन्धते । वैश्वदेवमितिवैश्व-देवम् । चरुम् । तृतीयसवनइतितृतीय-सवने । निरिति । वपन्ति । वैश्वदेवमितिवैश्व-देवम् । वै । तृतीयसवनमितितृतीय-सवनम् । ते

इतिं । आहुः । येइतिं । अवान्तरमित्यंव - अन्तरम् । यज्ञम् । भेजातेइतिं । इतिं । या । प्रथमा । व्यंष्टकेतिवि-अष्टका । तस्याम् । उथ्सृज्यमित्युंत् - सृज्यंम् । इतिं । आहुः । एषः । वै । मासः । विशरइतिंवि-शरः । इतिं । न । आदिष्टमित्या दिष्टम् । [१९] उदितिं । सृजेयुः । यत् । आदिष्टमित्या दिष्टम् । उथ्सृजेयुरित्युंत्-सृजेयुंः । यादृशे । पुनः । पर्याप्लावइतिंपरि-आप्लावे । मध्ये । पडहस्येतिंपट् - अहस्यं । सम्प द्येतेतिंसं-पद्येत । पडहैरितिंपट् अहैः । मासान् । सम्पाद्येतिंसं-पाद्यं । यत् । सप्तमम् । अहंः । तस्मिन्न् । उदितिं । सृजेयुः । तत् । अग्नयें । वसुंमतइतिवसुं-मते । पुरोडा शंम् । अष्टाकंपालमित्यष्टा-कपालम् । निरितिं । वपेयुः । ऐन्द्रम् । दधिं । इन्द्राय । मरुत्वंते । पुरोडाशंम् । एकांदशकपालमित्येकांदश-कपालम् । वैश्वदेवमितिंवैश्व-दे वम् । द्वादेशकपालमितिद्वादंश-कपालम् । अग्नेः । वै । वसुंमतइतिवसुं-मतः । प्रा तस्सवनमितिंप्रातः-सवनम् । यत् । अग्नयें । वसुंमतइतिवसुं-मते । पुरोडाशंम् । अष्टाकंपालमित्यष्टा-कपालम् । निर्वपन्तीतिंनिः-वपंन्ति । देवताम् । एव । तत् । भागिनींम् । कुर्वन्तिं । [२०] सवंनम् । अष्टाभिः । उपेतिं । यन्ति । यत् । ऐ न्द्रम् । दधिं । भवंति । इन्द्रम् । एव । तत् । भागधेयादितिंभाग-धेयात् । न । च्यावयन्ति । इन्द्रस्य । वै । मरुत्वंतः । माध्यंन्दिनम् । सवंनम् । यत् । इन्द्राय । मरुत्वंते । पुरोडाशंम् । एकांदशकपालमित्येकांदश - कपालम् । निर्वपन्तीतिंनिः- वपंन्ति । देवताम् । एव । तत् । भागिनींम् । कुर्वन्तिं । सवंनम् । एकादशभिरि त्येकादश-भिः । उपेतिं । यन्ति । विश्वेषाम् । वै । देवानांम् । ऋभुमतामित्यृभु- मताम् । तृतीयसवनमितिंतृतीय-सवनम् । यत् । वैश्वदेवमितिंवैश्व-देवम् । द्वादंश कपालमितिद्वादंश कपालम् । निर्वपन्तीतिंनिः वपंन्ति । देवताः । एव । तत् । भागिनीः । कुर्वन्तिं । सवंनम् । द्वादशभिरितिंद्वादश-भिः । [२१] उपेतिं । य न्ति । प्राजापत्यमितिंप्राजा-पत्यम् । पशुम् । एतिं । लभन्ते । यज्ञः । वै । प्रजा पतिरितिंप्रजा पतिः । यज्ञस्यं । अनंनुसर्गायेत्यनंनु सर्गाय । अभिवर्तइत्यंभि-वर्तः । इतः । पट् । मासः । ब्रह्मसाममितिंब्रह्म-सामम् । भवति । ब्रह्म । वै । अभिवर्तइ त्यंभि-वर्तः । ब्रह्मणा । एव । तत् । सुवर्गमितिंसुवः गम् । लोकम् । अभिवर्नयंन्त

इत्यभि-वर्तयन्तः । यन्ति । प्रतिकूलमितिप्रति-कूलम् । इव । हि । इतः । सुवर्ग इतिसुवः-गः । लोकः । इन्द्र । क्रतुम् । नः । एति । भर । पिता । पुत्रेभ्यः । यथा ॥ शिक्ष । नः । अस्मिन् । पुरुहूतेतिपुरु-हूत । यामनि । जीवाः । ज्योतिः । अशीमहि । इति । अमुतः । आयतामित्या-यताम् । पद् । मासः । ब्रह्मसाममितिब्रह्म-सामम् । भवति । अयम् । वै । लोकः । ज्योतिः । प्रजेतिप्र-जा । ज्योतिः । इमम् । एव । तत् । लोकम् । पश्यन्तः । अभिवदन्तइत्यभि-वदन्तः । एति । यन्ति ॥ [२२] नादिष्ठक्कुर्वन्तिद्वादशभिरितिविꣳशतिश्च ॥ ॥७॥

देवानाम् । वै । अन्तम् । जग्मुषाम् । इन्द्रियम् । वीर्यम् । अपेति । अक्रामत् । तत् । क्रोशेन । अवेति । अरुन्धत । तत् । क्रोशस्य । क्रोशत्वमितिक्रोश-त्वम् । यत् । क्रोशेन । चात्वालस्य । अन्ते । स्तुवन्ति । यज्ञस्य । एव । अन्तम् । गत्वा । इन्द्रियम् । वीर्यम् । अवेति । रुन्धते । सत्रस्यर्ध्या । आहवनीयस्येत्या-हवनीयस्य । अन्ते । स्तुवन्ति । अग्निम् । एव । उपद्रष्टारमित्युप-द्रष्टारम् । कृत्वा । ऋद्धिम् । उपेति । यन्ति । प्रजापतेः । हृदयेन । हविर्धानइतिहविः-धाने । अन्तः । स्तुवन्ति । प्रेमाणम् । एव । अस्य । गच्छन्ति । श्लोकेन । पुरस्तात् । सदसः । [२३] स्तुवन्ति । अनुश्लोकेनेत्यनु-श्लोकेन । पश्चात् । यज्ञस्य । एव । अन्तम् । गत्वा । श्लोकभाजइतिश्लोक-भाजः । भवन्ति । नवभिरितिनव-भिः । अध्वर्युः । उदिति । गायति । नव । वै । पुरुषे । प्राणाइतिप्र-अनाः । प्राणानितिप्र-अनान् । एव । यजमानेषु । दधाति । सर्वाः । ऐन्द्रियः । भवन्ति । प्राणेष्वितिप्र-अनेषु । एव । इन्द्रियम् । दधति । अप्रतिहताभिरित्यप्रति-हताभिः । उदिति । गायति । तस्मात् । पुरुषः । सर्वाणि । अन्यानि । शीर्ष्णः । अङ्गानि । प्रतीति । अचति । शिरः । एव । न । पञ्चदशमितिपञ्च-दशम् । रथन्तरमितिरथं-तरम् । भवति । इन्द्रियम् । एव । अवेति । रुन्धते । सप्तदशमितिसप्त-दशम् । [२४] बृहत् । अन्नाद्यस्येत्यन्न-अद्यस्य । अवरुध्याइत्यव-रुध्ये । अथोइति । प्रेति । एव । तेन । जायन्ते । एकविꣳशमित्येक-विꣳशम् । भद्रम् । द्विपदास्वितिद्वि-पदासु । प्रतिष्ठित्याइतिप्रति-स्थित्यै । पत्नयः । उपेति । गायन्ति । मिथुनत्वायेतिमिथुन-त्वाय । प्रजात्या

इतिप्र-ज्ञात्यै। प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः। प्रजाइतिप्र-जाः। असृजत। सः। अकामय त। आसाम्। अहम्। राज्यम्। परीति। इयाम्। इति। तासाम्। राजनेन। एव। राज्यम्। परीति। ऐतु। तत्। राजनस्य। राजनत्वमितिराजन-त्वम्। यत्। राजनम्। भवति। प्रजानामितिप्र-जानाम्। एव। तत्। यजमानाः। राज्यम्। परीति। यन्ति। पञ्चवि१ँ॒शमितिपञ्च-वि१ँ॒शम्। भवति। प्रजापतेरितिप्रजा-पतेः। [२५] आप्त्यै। पञ्चभिरितिपञ्च-भिः। तिष्ठन्तः। स्तुवन्ति। देवलोकमितिदेव-लोकम्। एव। अभीति। जयन्ति। पञ्चभिरितिपञ्च-भिः। आसीनाः। मनुष्यलोकमितिमनुष्य-लोकम्। एव। अभीति। जयन्ति। दश। समिति। पद्यन्ते। दशाक्षरेतिदश-अक्षरा। विराडितिवि-राट्। अन्नम्। विराडितिवि-राट्। विराजेतिवि-राजा। एव। अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम्। अवेति। रुन्धते। पञ्चधेतिपञ्च-धा। विनिषद्येतिवि-निषद्य। स्तुवन्ति। पञ्च। दिशः। दिक्षु। एव। प्रतीति। तिष्ठन्ति। एकैकयेत्येकया-एकया। अस्तुतया। समायन्तीतिसं-आयन्ति। दिग्भ्यइतिदिक्-भ्यः। एव। अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम्। समिति। भरन्ति। ताभिः। उद्गातेत्युत्-गाता। उदिति। गायति। दिग्भ्यइतिदिक्-भ्यः। एव। अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम्। [२६] सम्भृत्येतिसं-भृत्य। तेजः। आत्मन्न्। दधते। तस्मात्। एकः। प्राणइतिप्र-अनः। सर्वाणि। अङ्गानि। अवति। अथोइति। यथा। सुपर्णइतिसु-पर्णः। उत्पतिष्यन्नित्युत्-पतिष्यन्न्। शिरः। उत्तममित्युत्-तमम्। कुरुते। एवम्। एव। तत्। यजमानाः। प्रजानामितिप्र-जानाम्। उत्तमाइत्युत्-तमाः। भवन्ति। आसन्दीमित्या-सन्दीम्। उद्गातेत्युत्-गाता। एति। रोहति। साम्राज्यमितिसां-राज्यम्। एव। गच्छन्ति। प्लेङ्खम्। होता। नाकस्य। एव। पृष्ठम्। रोहन्ति। कूर्चौ। अध्वर्युः। ब्रध्नस्य। एव। विष्टपम्। गच्छन्ति। एतावन्तः। वै। देवलोकाइतिदेव-लोकाः। तेषु। एव। यथापूर्वमितियथा-पूर्वम्। प्रतीति। तिष्ठन्ति। अथोइति। आक्रमणमित्या-क्रमणम्। एव। तत्। सेतुम्। यजमानाः। कुर्वते। सुवर्गस्येतिसुवः-गस्य। लोकस्य। समष्ट्याइतिसं-अष्ट्यै॥ [२७] सदसस्सप्तदशम्प्रजापतेर्गायति दिग्भ्यएवान्नाद्यम्प्रत्येकादशच॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥८॥

अर्क्येण। वै। सहस्रशइतिसहस्र-शः। प्रजापतिरितिप्रजा-पतिः। प्रजाइति प्र-जाः। असृजत। ताभ्यः। इलान्देन। इराम्। लूताम्। अवेति। अरुन्ध। यत्। अर्क्यम्। भवति। प्रजाइतिप्र-जाः। एव। तत्। यजमानाः। सृजन्ते। इलान्दम्। भवति। प्रजाभ्यइतिप्र-जाभ्यः। एव। सृष्टाभ्यः। इराम्। लूताम्। अवेति। रुन्धते। तस्मात्। याम्। समाम्। सत्रम्। समृद्धमितिसं-ऋद्धम्। स्पोधुकाः। ताम्। समाम्। प्रजाइतिप्र-जाः। इषम्। हि। आसाम्। ऊर्जम्। आददतइत्या-ददते। याम्। समाम्। व्यृद्धमितिवि-ऋद्धम्। अस्पोधुकाः। ताम्। समाम्। प्रजाइतिप्र-जाः। [२८] न। हि। आसाम्। इषम्। ऊर्जम्। आददतइत्या-ददते। उत्क्रोदमित्युत्-क्रोदम्। कुर्वते। यथा। बन्धात्। मुमुचानाः। उत्क्रोदमित्युत्-क्रोदम्। कुर्वते। एवम्। एव। तत्। यजमानाः। देवबन्धादितिदेव-बन्धात्। मुमुचानाः। उत्क्रोदमित्युत्-क्रोदम्। कुर्वते। इषम्। ऊर्जम्। आत्मन्। दधानाः। वाणः। शततन्तुरितिशत-तन्तुः। भवति। शतायुरितिशत-आयुः। पुरुषः। शतेन्द्रियइतिशत-इन्द्रियः। आयुषि। एव। इन्द्रिये। प्रतीति। तिष्ठन्ति। आजिम्। धावन्ति। अनभिजितस्येत्यनभि-जितस्य। अभिजित्याइत्यभि-जित्यै। दुन्दुभीन्। समाघ्नन्तीतिसं-आघ्नन्ति। परमा। वै। एषा। वाक्। या। दुन्दुभौ। परमाम्। एव। [२९] वाचम्। अवेति। रुन्धते। भूमिदुन्दुभिमितिभूमि-दुन्दुभिम्। एति। घ्नन्ति। या। एव। इमाम्। वाक्। प्रविष्टेतिप्र-विष्टा। ताम्। एव। अवेति। रुन्धते। अथोइति। इमाम्। एव। जयन्ति। सर्वाः। वाचः। वदन्ति। सर्वासाम्। वाचाम्। अवरुध्याइत्यव-रुध्यै। आर्द्रे। चर्मन्। व्यायच्छेतेइतिवि-आयच्छेते। इन्द्रियस्य। अवरुध्याइत्यव-रुध्यै। एति। अन्यः। क्रोशति। प्रेति। अन्यः। शꣳसति। यः। आक्रोशतीत्या-क्रोशति। पुनाति। एव। एनान्। सः। यः। प्रशꣳसतीतिप्र-शꣳसति। पूतेषु। एव। अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम्। दधाति। ऋषिकृतमित्यृषि-कृतम्। च। [३०] वै। एते। देवकृतमितिदेव-कृतम्। च। पूर्वैः। मासैः। अवेति। रुन्धते। यत्। भूतेच्छदामितिभूते-छदाम्। सामानि। भवन्ति। उभयस्य। अवरुध्याइत्यव-रुध्यै। यन्ति। वै। एते। मिथुनात्। ये। संवत्सरमितिसं-वत्सरम्। उपयन्ती

त्युप-यन्ति । अन्तर्वेदीत्यन्तः-वेदि । मिथुनौ । समिति । भवतः । तेन । एव । मि थुनात् । न । यन्ति ॥ [३१] व्यृद्धमस्पोंधुकास्ता॰सर्माम्प्रजाःपरमामेवचत्रि॰ शच्च ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ ९ ॥

चर्म । अवेति । भिन्दन्ति । पाप्मानम् । एव । एषाम् । अवेति । भिन्द न्ति । मा । अपेति । राध्मीः । मा । अतीति । व्याध्मीः । इति । आह । सम्प्रती तिसं-प्रति । एव । एषाम् । पाप्मानम् । अवेति । भिन्दन्ति । उदकुम्भानित्युद-कु म्भान् । अधिनिधायेत्यधि-निधाय । दास्यः । मार्जालीयम् । परीति । नृत्यन्ति । पदः । निघ्नतीरितिनि-घ्नतीः । इदम्मधुमितीदं-मधुम् । गायन्त्यः । मधु । वै । दे वानाम् । परमम् । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । परमम् । एव । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । अवेति । रुन्धते । पदः । नीति । घ्नन्ति । महीयाम् । एव । एषु । दधति ॥ [३२] चर्मैकान्नपञ्चाशत् ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥ १० ॥

पृथिव्यै । स्वाहा । अन्तरिक्षाय । स्वाहा । दिवे । स्वाहा । सम्प्लोष्यतइ तिसं-प्लोष्यते । स्वाहा । सम्प्लवमानायेतिसं-प्लवमानाय । स्वाहा । सम्प्लुताये तिसं-प्लुताय । स्वाहा । मेघायिष्यते । स्वाहा । मेघायतइतिमेघ-यते । स्वाहा । मेघिताय । स्वाहा । मेघाय । स्वाहा । नीहाराय । स्वाहा । निहाकायाइतिनि-हा कायै । स्वाहा । प्रासचाय । स्वाहा । प्रचलाकायाइतिप्र-चलाकायै । स्वाहा । वि द्योतिष्यतइतिवि-द्योतिष्यते । स्वाहा । विद्योतमानायेतिवि-द्योतमानाय । स्वा हा । सव्विँद्योतमानायेतिसं-विद्योतमानाय । स्वाहा । स्तनयिष्यते । स्वाहा । स्तनयते । स्वाहा । उग्रम् । स्तनयते । स्वाहा । वर्षिष्यते । स्वाहा । वर्षते । स्वाहा । अभिवर्षतइत्यभि-वर्षते । स्वाहा । परिवर्षतइतिपरि-वर्षते । स्वाहा । सव्ँवर्षतइतिसं-वर्षते । [३२] स्वाहा । अनुवर्षतइत्यनु-वर्षते । स्वाहा । शीकायिष्यते । स्वाहा । शीकायतइतिशीक-यते । स्वाहा । शीकिताय । स्वाहा । प्रोषिष्यते । स्वाहा । प्रुष्णते । स्वाहा । परिप्रुष्णतइतिपरि-प्रुष्णते । स्वाहा । उद् ग्रहीष्यतइत्युत्-ग्रहीष्यते । स्वाहा । उद्गृह्णतइत्युत्-गृह्णते । स्वाहा । उद्गृहीताये त्युत्-गृहीताय । स्वाहा । विप्लोष्यतइतिवि-प्लोष्यते । स्वाहा । विप्लवमानाये

तिवि-प्लवमानाय । स्वाहा । विप्लुतायेतिवि-प्लुताय । स्वाहा । आतप्स्यतइ
त्या-तप्स्यते । स्वाहा । आतपतइत्या-तपते । स्वाहा । उग्रम् । आतपतइत्या-तप
ते । स्वाहा । ऋग्भ्यइत्यृक्-भ्यः । स्वाहा । यजुर्भ्यइतियजुः-भ्यः । स्वाहा । साम
भ्यइतिसाम-भ्यः । स्वाहा । अङ्गिरोभ्यइत्याङ्गिरः-भ्यः । स्वाहा । वेदेभ्यः । स्वा
हा । गाथाभ्यः । स्वाहा । नाराशꣳसीभ्यः । स्वाहा । रैभीभ्यः । स्वाहा । सर्वस्मै ।
स्वाहा ॥ [३४] सꣳवर्पते रैभीभ्यस्स्वाहाद्वेच ॥ ❀ ❀ ॥११॥

दत्वते । स्वाहा । अदन्तकाय । स्वाहा । प्राणिने । स्वाहा । अप्राणाय ।
स्वाहा । मुखवतइतिमुख-वते । स्वाहा । अमुखाय । स्वाहा । नासिकवतइतिना
सिक-वते । स्वाहा । अनासिकाय । स्वाहा । अक्ष्णण्वतइत्यक्ष्णण्-वते । स्वाहा ।
अनक्षिपकाय । स्वाहा । कर्णिने । स्वाहा । अकर्णकाय । स्वाहा । शीर्षण्वतइति
शीर्षण्-वते । स्वाहा । अशीर्षकाय । स्वाहा । पद्वतइतिपत्-वते । स्वाहा ।
अपादकाय । स्वाहा । प्राणतइतिप्र-अनते । स्वाहा । अप्राणतइत्यप्र-अनते । स्वा
हा । वदते । स्वाहा । अवदते । स्वाहा । पश्यते । स्वाहा । अपश्यते । स्वाहा ।
शृण्वते । स्वाहा । अशृण्वते । स्वाहा । मनस्विने । स्वाहा । [३५] अमनसे ।
स्वाहा । रेतस्विने । स्वाहा । अरेतस्कायेत्यरेतः-काय । स्वाहा । प्रजाभ्यइतिप्र-
जाभ्यः । स्वाहा । प्रजननायेतिप्र-जननाय । स्वाहा । लोमवतइतिलोम-वते ।
स्वाहा । अलोमकाय । स्वाहा । त्वचे । स्वाहा । अत्वक्काय । स्वाहा । चर्मण्वतइ
तिचर्मण्-वते । स्वाहा । अचर्मकाय । स्वाहा । लोहितवतइतिलोहित-वते । स्वा
हा । अलोहिताय । स्वाहा । माꣳसन्वतइतिमाꣳसन्-वते । स्वाहा । अमाꣳसका
य । स्वाहा । स्नावभ्यइतिस्नाव-भ्यः । स्वाहा । अस्नावकाय । स्वाहा । अस्थन्वतइ
त्यस्थन्-वते । स्वाहा । अनस्थिकाय । स्वाहा । मज्जन्वतइतिमज्जन्-वते । स्वा
हा । अमज्जकाय । स्वाहा । अङ्गिने । स्वाहा । अनङ्गाय । स्वाहा । आत्मने ।
स्वाहा । अनात्मने । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [३६] मनस्विनेस्वाहाऽनात्मने
स्वाहाद्वेच ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥१२॥

कः । त्वा । युनक्ति । सः । त्वा । युनक्तु । विष्णुः । त्वा । युनक्तु । अ
स्य । यज्ञस्य । ऋध्यै । मह्यम् । सन्नत्याइतिसं-नत्यै । अमुष्मै । कामाय । आयुषे ।

त्युंप-यन्तिं। अन्तर्वेदीत्यन्तः-वेदि। मिथुनौ। समितिं। भवतः। तेनं। एव। मिथुनात्। न। यन्ति॥ [३१] व्यृद्धमस्पौंधुकास्ताः॑समाम्प्रजाःपरमामेवचत्रिः॑शच्च॥ ॥९॥

चर्मं। अवेतिं। भिन्दन्ति। पाप्मानंम्। एव। एषाम्। अवेतिं। भिन्दन्ति। मा। अपेतिं। राध्सीः। मा। अतीतिं। व्याध्सीः। इति। आह। सम्प्रतीतिंसं-प्रति। एव। एषाम्। पाप्मानंम्। अवेतिं। भिन्दन्ति। उदकुम्भानित्युंद-कुम्भान्। अधिनिधायेत्यधि-निधायं। दास्यंः। मार्जालीयंम्। परीतिं। नृत्यन्ति। पदः। निघ्नतीरितिंनि-घ्नतीः। इदम्मधुमितीदं-मधुम्। गायंन्त्यः। मधुं। वै। देवानांम्। परमम्। अन्नाद्यमित्यंन्न-अद्यंम्। परमम्। एव। अन्नाद्यमित्यंन्न-अद्यंम्। अवेतिं। रुन्धते। पदः। नीतिं। घ्नन्ति। महीयाम्। एव। एषु। दधति॥ [३२] चर्मैकान्नपंञ्चाशत्॥ ॥१०॥

पृथिव्यै। स्वाहां। अन्तरिक्षाय। स्वाहां। दिवे। स्वाहां। सम्प्लोष्यतइतिंसं-प्लोष्यते। स्वाहां। सम्प्लवंमानायेतिंसं-प्लवंमानाय। स्वाहां। सम्प्लुतायेतिंसं-प्लुताय। स्वाहां। मेघायिष्यते। स्वाहां। मेघायतइतिंमेघ-यते। स्वाहां। मेघितायं। स्वाहां। मेघायं। स्वाहां। नीहारायं। स्वाहां। निहाकायाइतिंनि-हाकायै। स्वाहां। प्रासचायं। स्वाहां। प्रचलाकायाइतिंप्र-चलाकायै। स्वाहां। विद्योतिष्यतइतिंवि-द्योतिष्यते। स्वाहां। विद्योतंमानायेतिंवि-द्योतंमानाय। स्वाहां। सव्विँद्योतंमानायेतिंसं-विद्योतंमानाय। स्वाहां। स्तनयिष्यते। स्वाहां। स्तनयंते। स्वाहां। उग्रम्। स्तनयंते। स्वाहां। वर्षिष्यते। स्वाहां। वर्षंते। स्वाहां। अभिवर्षंतइत्यभि-वर्षंते। स्वाहां। परिवर्षंतइतिंपरि-वर्षंते। स्वाहां। सव्वँर्षंतइतिंसं-वर्षंते। [३३] स्वाहां। अनुवर्षंतइत्यंनु-वर्षंते। स्वाहां। शीकायिष्यते। स्वाहां। शीकायतइतिंशीक-यते। स्वाहां। शीकितायं। स्वाहां। प्रोषिष्यते। स्वाहां। प्रुष्णते। स्वाहां। परिप्रुष्णतइतिंपरि-प्रुष्णते। स्वाहां। उद्ग्रहीष्यतइत्युंत्-ग्रहीष्यते। स्वाहां। उद्गृह्णतइत्युंत्-गृह्णते। स्वाहां। उद्गृहीतायेत्युत्-गृहीताय। स्वाहां। विप्लोष्यतइतिंवि-प्लोष्यते। स्वाहां। विप्लवंमानाये

तिवि-प्लवमानाय । स्वाहा । विप्लुतायेतिवि-प्लुताय । स्वाहा । आतपस्यतइ
त्या-तपस्यते । स्वाहा । आतपतइत्या-तपते । स्वाहा । उग्रम् । आतपतइत्या-तप
ते । स्वाहा । ऋग्भ्यइत्यृक्-भ्यः । स्वाहा । यजुर्भ्यइतियजुः-भ्यः । स्वाहा । साम
भ्यइतिसाम-भ्यः । स्वाहा । अङ्गिरोभ्यइत्यङ्गिरः-भ्यः । स्वाहा । वेदेभ्यः । स्वा
हा । गाथाभ्यः । स्वाहा । नाराशꣳसीभ्यः । स्वाहा । रैभीभ्यः । स्वाहा । सर्वस्मै ।
स्वाहा ॥ [३४] सꣳवर्‌पते रैभीभ्यस्स्वाहाद्वेचं ॥ ❀ ❀ ॥११॥

दत्वते । स्वाहा । अदन्तकाय । स्वाहा । प्राणिने । स्वाहा । अप्राणाय ।
स्वाहा । मुखवतइतिमुख-वते । स्वाहा । अमुखाय । स्वाहा । नासिकवतइतिना
सिक-वते । स्वाहा । अनासिकाय । स्वाहा । अक्ष्पण्वतइत्यक्ष्पण्-वते । स्वाहा ।
अनक्षिकाय । स्वाहा । कर्णिने । स्वाहा । अकर्णकाय । स्वाहा । शीर्‌षण्वतइति
शीर्‌षण्-वते । स्वाहा । अशीर्‌षकाय । स्वाहा । पद्वतइतिपत्-वते । स्वाहा ।
अपादकाय । स्वाहा । प्राणतइतिप्र-अनते । स्वाहा । अप्राणतइत्यप्र-अनते । स्वा
हा । वदते । स्वाहा । अवदते । स्वाहा । पश्यते । स्वाहा । अपश्यते । स्वाहा ।
शृण्वते । स्वाहा । अशृण्वते । स्वाहा । मनस्विने । स्वाहा । [३५] अमनसे ।
स्वाहा । रेतस्विने । स्वाहा । अरेतस्कायेत्यरेतः-काय । स्वाहा । प्रजाभ्यइतिप्र-
जाभ्यः । स्वाहा । प्रजननायेतिप्र-जननाय । स्वाहा । लोमवतइतिलोम-वते ।
स्वाहा । अलोमकाय । स्वाहा । त्वचे । स्वाहा । अत्वकाय । स्वाहा । चर्मण्वतइ
तिचर्मण्-वते । स्वाहा । अचर्मकाय । स्वाहा । लोहितवतइतिलोहित-वते । स्वा
हा । अलोहिताय । स्वाहा । माꣳसन्वतइतिमाꣳसन्-वते । स्वाहा । अमाꣳसका
य । स्वाहा । स्नावभ्यइतिस्नाव-भ्यः । स्वाहा । अस्नावकाय । स्वाहा । अस्थन्वतइ
त्यस्थन्-वते । स्वाहा । अनस्थिकाय । स्वाहा । मज्जन्वतइतिमज्जन्-वते । स्वा
हा । अमज्जकाय । स्वाहा । अङ्गिने । स्वाहा । अनङ्गाय । स्वाहा । आत्मने ।
स्वाहा । अनात्मने । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ [३६] मनस्विनेस्वाहाऽनात्मने
स्वाहाद्वेचं ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥१२॥

कः । त्वा । युनक्ति । सः । त्वा । युनक्तु । विष्णुः । त्वा । युनक्तु । अ
स्य । यज्ञस्य । ऋध्यै । मह्यम् । सन्नत्याइतिसं-नत्यै । अमुष्मै । कामाय । आयुषे ।

रथाय । समितिं । अनमत् । अश्वेभ्यः । समितिं । अनमत् । यथा । रथः । अश्वैः ।
प्रजापतयइतिंप्रजा-पतये । समितिं । अनमत् । भूतेभ्यः । समितिं । अनमत् । यथा ।
प्रजापतिरितिंप्रजा-पतिः । भूतैः । समनंमदितिंसं-अनंमत् । एवम् । मह्यम् । भद्राः
सन्नतयइतिसं-नतयः । समितिं । नमन्तु ॥ [५१] अद्भ्यस्समनमद्यथामह्यंश्चत्वारिंच ॥ ॥२३॥

❀ ❀ ❀ ❀

ये । ते । पन्थानः । सवितः । पूर्व्यासः । अरेणवः । वितंताइतिवि-तताः ।
अन्तरिंक्षे ॥ तेभिः । नः । अद्य । पथिभिरितिंपथि-भिः । सुगेभिरितिंसु-गेभिः । रक्ष ।
च । नः । अधीतिं । च । देव । ब्रूहि ॥ नमः । अग्नये । पृथिविक्षितइतिंपृथिवि-
क्षिते । लोकस्पृतइतिंलोक-स्पृते । लोकम् । अस्मै । यजमानाय । देहि । नमः ।
वायवे । अन्तरिक्षक्षितइत्यन्तरिक्ष-क्षिते । लोकस्पृतइतिंलोक-स्पृते । लोकम् ।
अस्मै । यजमानाय । देहि । नमः । सूर्याय । दिविक्षितइतिंदिवि-क्षिते । लोक
स्पृतइतिंलोक-स्पृते । लोकम् । अस्मै । यजमानाय । देहि ॥ [५२] येतेचतुश्चत्वारिंꣳशत् ॥ ॥२४॥

❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀

यः । वै । अश्वस्य । मेध्यस्य । शिरः । वेद । शीर्षण्वानितिंशीर्षण्-
वान् । मेध्यः । भवति । उषाः । वै । अश्वस्य । मेध्यस्य । शिरः । सूर्यः । चक्षुः ।
वातः । प्राणइतिंप्र-अनः । चन्द्रमाः । श्रोत्रम् । दिशः । पादाः । अवान्तरदिशाइत्य
वान्तर-दिशाः । पर्शवः । अहोरात्रेइत्यहः-रात्रे । निमेषइतिंनि-मेषः । अर्धमासा
इत्यर्ध-मासाः । पर्वाणि । मासाः । सन्धानानीतिंसं-धानानि । ऋतवः । अङ्गानि ।
संवथ्सरइतिंसं-वथ्सरः । आत्मा । रश्मयः । केशाः । नक्षत्राणि । रूपम् । तारकाः
अस्थानि । नभः । माꣳसानि । ओषधयः । लोमानि । वनस्पतयः । वालाः । अ
ग्निः । मुखम् । वैश्वानरः । व्यात्तमितिंवि-आत्तम् । [५३] समुद्रः । उदरम् । अन्त
रिक्षम् । पायुः । द्यावापृथिवीइतिद्यावा-पृथिवी । आण्डौ । ग्रावा । शेपः । सोमः ।
रेतः । यत् । जञ्जभ्यते । तत् । वीतिं । द्योतते । यत् । विधूनुतइतिंवि-धूनुते ।
तत् । स्तनयति । यत् । मेहति । तत् । वर्षति । वाक् । एव । अस्य । वाक् । अ
हः । वै । अश्वस्य । जायमानस्य । महिमा । पुरस्तात् । जायते । रात्रिः । एनम् ।

महिमा । पश्चात् । अन्विति । जायते । एतौ । वै । महिमानौ । अश्वम् । अभितः । समिति । बभूवतुः । हयः । देवान् । अवहत् । अर्वा । असुरान् । वाजी । गन्धर्वान् । अश्वः । मनुष्यान् । समुद्रः । वै । अश्वस्य । योनिः । समुद्रः । बन्धुः ॥
[५४] व्यात्तमवहद्द्वादशच ॥ ❀ ❀ ❀ ❀ ॥२५॥

गावोगावस्सिर्पासन्तीः प्रथमेमासि संमान्योयदिसोमौपड्ढेरुथ्सृज्या(३)न्देवानिमक्थैणचर्मावपृथिव्यैदत्वतेकस्त्वाऽभयेयोवैयःप्राणतोयआत्मदा आब्रह्मन्नाक्तः अग्निर्बीजमाग्नेयोऽष्टाकपालोऽग्नयेऽꣳहोमुचेऽष्टाकपालोऽग्नये समनमद्येते पन्थानोयोवाअश्वस्य मेध्यस्यशिरःपञ्चविꣳशतिः ॥२५॥ गावस्समान्यंस्सवनमष्टाभिर्वा एतेदेवक्षत्रमभिजित्या इत्याहुर्वरुणोऽद्भिस्साम्ने चतुष्पञ्चाशत् ॥ ५४ ॥ गावोयोनिस्समुद्रोबन्धुः ॥ हरिः ओ (३) म् ॥

इति सप्तमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः ॥

—❀ षष्ठकाण्डस्य प्रश्नादिसङ्ख्यानिर्णयः ❀—

प्रश्नाः	अनुवाकाः	पञ्चाशतः	पदानि
१	११	७६	३८४०
२	११	५९	३०८५
३	११	६२	३१११
४	११	५१	२६२६
५	११	४२	२१५०
६	११	४३	२१२१

—❀ संहतसङ्ख्या ❀—

प्रश्नाः	अनुवाकाः	पञ्चाशतः	पदानि
६	६६	३३३	१६९८२

—❀ सप्तमकाण्डस्य प्रश्नादिसङ्ख्यानिर्णयः ❀—

प्रश्नाः	अनुवाकाः	पञ्चाशतः	पदानि
१	२०	५२	२६३०
२	२०	५०	२३३०
३	२०	४२	२१२३
४	२२	५३	२६२१
५	२५	५४	२६३१

—❀ संहतसङ्ख्या ❀—

प्रश्नाः	अनुवाकाः	पञ्चाशतः	पदानि
५	१०७	२५१	१२३४०

—❀ काण्डसप्तकस्य संहतसङ्ख्या ❀—

प्रश्नाः	अनुवाकाः	पञ्चाशतः	पदानि
४४	६५१	२१९८	१०२२८७

तैत्तिरीयसंहितापदपाठे पञ्चमादिकाण्डत्रयस्य शुद्धिपत्रिका ॥

पृष्ठे	पङ्क्तौ	अशुद्धम्	शुद्धम्
371	6	भिरित	भिरिति
382	16	दिरसी	दिरसी
388	26	उपदध्या	उपदध्या
390	21	कतम्	कृतम्
396	20	नचरन्ते	नूचरन्ते
401	11	सदः ।	सदः ।
416	2	। _च ।	। इच ।
418	2	। च ।	। च ।
419	7	। _ ।	। इ ।
432	5	धनुः ।	धनुः ।
437	22	म_ः ।	मद्यः ।
438	1	वृकः	वृकः
439	7	श्रुतः ।	श्रुतः ।
443	10	स्पुः ।	स्पुः ।
445	2	। : ।	। यः ।
446	23	विश्शतिः ।	विश्शतिः ।
449	1	दु_ ।	दुहे ।
"	2	उशिजः	उशिजः ।
"	12	विहित	विहित
"	23	ध_ ।	धत्ते ।
450	8	रपुवणे ।	रपुवणे ।
451	17	रन्धः ।	रन्धः ।
"	18	च_णाः ।	चरुणाः ।
"	25	इत्यन्द्रा	इत्यन्द्रा
454	3	रत्नलसा	रत्नलासा
455	11	अश्वः ।	अश्वः ।
458	24	अथ	अथ
459	12	शग्रभृ	शग्रभृ
461	18	लोकानाम् ।	लोकानाम् ।
463	10	देवेषु ।	देवेषु ।
"	12	सुवः । देवषु ।	सुवः । देवेषु ।
"	17	सुवः ।	सुवः ।
464	19	तनुवा	तनुवा ।
465	1	अग्रिम् ।	अग्निम् ।
"	3	मृ ।	मृदा ।
466	12	तस्य ।	तस्य ।
481	8	भवति ।	भवति ।
"	11	। ।	। न ।
491	22	यनीयः	यनीयः
"	23	स्यात ।	स्यात्
485	13	पुनः	पुनः
490	16	सन्तम्	सन्तम्
492	15	आग	आग
503	3	असुराः	असुराः
"	10	शिर्प्यत ।	शिर्प्यत ।
505	10	शान्त्यै	शान्त्यै ।
510	25	अहुती	आहुती
512	18	वायेत ।	वायेत ।
515	7	आप्त्यै	आप्त्यै
520	25	रुन्धे ।	रुन्धे ।
"	"	पुनताय	पुनत । य
524	23	आयन्न्	आयन्न्
529	14	एव ।	एव ।
529	14	अर्द्रस्य	आर्द्रस्य
532	26	पशवः	पशवः
533	2	इन्द्राय	इन्द्राय
537	24	मित्रम्	मित्रम्
538	23	। तौ ।	। तौ ।
543	13	। _ः ।	। ह्राः ।
544	17	। _न्ये ।	। अन्ये ।
545	7	युद्येन ।	युद्येन ।
"	15	। त ।	। तत् ।
"	26	अनु ।	अनु ।
546	13	ओजः ।	ओजः ।
"	14	। _सौ ।	। असौ ।
"	17	उदिति ।	उदिति ।
548	5	अत ।	अतः ।
"	21	। : ।	। रुद्रः ।
551	1	-प्रातः ।	-प्रातः ।
"	17	पात्राणि	पात्राणि
"	18	ओषधयः	ओषधयः
556	25	एव	एव ।
557	11	-इष्ट्वै ।	इष्ट्वै ।
561	19	सौम्येन	सौम्येन ।
562	5	इन्यप	इन्यप
"	20	तस्य ।	तस्य ।
565	20	देद ।	देद ।
566	7	आशीत्	आशीत्
567	15	। ।	। न ।
"	21	इन्द्रस्य	इन्द्रस्य ।
568	2	छन्दः ।	छन्दः ।
"	10	षोडशिनः ।	षोडशिनं
571	15	यस्य ।	यस्य ।
572	22	मैथुनम्	मैथुनम्
573	1	स्तद्इ	स्तद्इ
"	7	स्युत्	स्युत्
"	10	उत्तरेण	उत्तरेण
574	12	अथ	अथ
"	16	वरः	वरः
578	16	प्रती	प्रती
580	22	प्राङ्काः	प्राङ्काः
583	3	स्वाहा	स्वाहा
589	19	अथ	अथ
590	9	तेन	तेन
591	10	प्रत्यासु	प्रत्यासु
"	18	ग्रावः	ग्रावः ।
597	12	रात्री	रात्री
607	15	पताः	पताः
"	17	पश्च	पश्च
608	20	अन्तरिक्षम्	अन्तरिक्षम्
610	10	रोहयुः	रोहयुः
"	20	विश्शः	विश्शः
"	22	तस	तस्मै
611	11	मग	मग
"	17	वृक्षे	वृक्षे
612	5	पु	पु
"	19	युमेन	युमेन
623	7	षोडश	षोडश
625	7	वैराजः	वैराजः
"	15	मिति-वि	मितिनि
629	23	चुसे इति	चुसे इति
634	16	आयुः	आयुः
635	14	त्रिपा	त्रिपा
"	25	पदेन	पदेन
637	22	कलशः	कलशः
"	12	मासान्	मासान्
638	25	मासे	मासे
639	19	यन्ति	यन्ति
640	24	मध्य	मध्य
645	7	अदन्तकार्य	अदन्तकार्य